

PKK'nin tek taraflı ilan ettiği

ATEŞKES VE YANKILARI

Derleyen: A. Kadir Konuk

AĞRI YAYINLARI

Institut kurde de Paris

PKK'nin tek tarafı ilan ettiği

ATEŞKES VE YANKILARI

Institut kurde de Paris

Institut kurde de Paris

PKK'nin tek taraflı ilan ettiği

ATEŞKES VE YANKILARI

Qsa

Derleyen A. Kadir Konuk

Institut Kurde de Paris
Bibliothèque
Fonds Mirella Galletti

Ağrı Yayınları

Ağrı yayınları

Ateşkes ve yankıları

(Derleyen: A. Kadir Konuk)

Birinci baskı: Haziran 1993

Herausgeber:

Agri Verlag

Vogelsanger Str. 286

5000 Köln 30

Önsöz

1993 yılının baharı, büyük heyecan ve korku içinde bekleniyordu. 15 Ağustos 1984 tarihinde PKK önderliğinde başlayan gerilla savaşı, kısa sürede ezilmeyip kesintisiz bir şekilde gelişmeye devam edince, takip eden bütün yılların bahar mevsimleri, hep PKK ile TC arasındaki savaşın nasıl bir boyut kazanacağı konusunda merak ediliyor ve heyecan yükseliyordu. Ama 1993 baharının daha farklı bir özelliği vardı; onun uyandırdığı merak, korku, heyecan, coşku ve umutlar, geçen savaş yıllarının üst üste yığıldığı birikimlerin toplamı oluyordu.

Ayrıntılarıyla yoruma girmeden belirtelim ki, 1993 baharının çok kanlı ve şiddetli geçeceği kesindi. Kürdistan, Türkiye ve sorunla ilgili dünya kamuoyunun bu yönlü yaşadığı bir tedirginlik vardı. TC, kullanabileceği bütün kozları devreye koyarak, bütün müttefiklerinin ve işbirlikçilerinin desteğini alarak PKK'yi Kuzey ve Güney Kürdistan parçalarından kuşatmaya çalışıyor ve adına "Sandviç Harekatı" denilen bir yönelimle onu imha ya da tasfiye etmeyi hedefliyordu. Güney Savaşı olarak tarihe geçen bu savaşta PKK, beklentilerin çok ötesinde kahramanca bir direnişe geçiyor ve tarihinin en büyük ezilme tehlikesini atlatarak yenilmezliğini kanıtlama başarısını gösteriyordu.

Güney Savaşı bir ayı aşkın süre devam etmişti. Ancak her şey sonuçlanmış değildi, ölüm-kalım savaşı devam edecekti. TC'nin PKK'ye yönelik ezme politikası "iç hareket" adı altında sürdürülecekti. Araya giren kış mevsiminin muhalefeti nedeniyle, bu hareket esas olarak bahara sarkmış ya da ertelenmişti.

Hiç şüphesiz PKK de, gerisinde emperyalizmin ve işbirlikçiliğin bulunduğu TC'nin karşı-devrim cephesinin olası bütün yönelimlerini dikkate alıyor ve ona göre 1993 yılını askeri-siyasi olarak planlayıp hazırlanıyordu. TC kör şiddetten başka bir şey düşünemezken, yine ne pahasına olursa olsun bu politikayla PKK'yi ezmeyi hedeflerken, PKK, savaşın ulaştığı bu seviyede ve böylece Kürdistan sorununun dünya kamuoyunun gündemine iyice oturduğu bir dönemde TC'nin bu politikasını ciddi bir boşluk olarak değerlendirecek ve bu temelde yeni yöneliminde beklentilerin tersine güçlü bir siyasi çıkışı gerçekleştirecekti.

Tarih, 17 Mart 1993. Yer, yıllardır süren savaşın yıkık-dökük bir ülkeye dönüş-
tüğü Lübnan'ın Bar Elias kasabası. PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan,
30'a yakın basın-yayın mensubunun önünde, günler öncesinden kamuoyunu merak
içinde bırakan, heyecanlandıran açıklamalarda bulunuyordu. Bu açıklamaların sa-
mimiyeti için, tek tarafı olarak 20 Mart - 15 Nisan 1993 tarihleri arasında ateşkes
ilan ediliyordu. Bütün dünyada tahminlerin ötesinde yankı yaratan bu siyasi çıkış, TC'yi
oldukça hazırlıksız yakalarken, 1993 baharının da kansız geçmesini sağlıyordu.

Ateşkes ilanını, TC devletinden tatalım hemen hemen her çevre ve kişilere kadar
herkes kendi kavrayışına göre değerlendiriyordu. Söz konusu bu değerlendirmeleri
burada yorumlamayı gereksiz görüyoruz. Nitekim okuyucuyu belli sonuçlara ulaşı-
tıracak görüşlerin hemen hepsini bu kitapta bir araya getirmeye çalıştık.

Elinizdeki bu kitap derlenip dizgiye verildiği sırada Abdullah Öcalan, yine aynı
yerde 16 Nisan 1993 günü yaptığı ikinci basın toplantısında, bu kez tek tarafı
ateşkesi koşullu olarak süresiz uzatıyordu. Kısa bir süre sonra TC Cumhurbaşkanı
Turgut Özal'ın kuşkulu ölümü gündeme geldi. Bundan başlamak üzere, sorunun
çözümüne tarihi fırsat sunan ateşkesin belirlediği gündem unutulmaya ya da unuttu-
rulmaya çalışıldı. Operasyonlar çeşitli biçimlerde devam ettirildi. Köyler yakıldı-
yıkıldı, boşaltıldı. İnsanlar tutuklandı, işkenceden geçirildi. Gerillalara yönelik
nokta operasyonları gerçekleştirildi ve onlarca gerilla bu saldırılarda katledildi.
Bütün bunlar tartışmasız birer gerçek olarak gözler önündeyken, Bingöl'de gerilla
savunma içinde misilleme hakkını kullanınca, bir anda TC ve onun basın-yayının-
dan feryatlar yükselmeye başladı: "PKK barışı dinamitledi", "Günah bizden gitti"
vs. vs. İkiyüzlülüğün bu kadarını ifade edecek deyimim Türkçede bulunmadığını
belirtmek, gerçeği vurgulamak için yeterli olsa gerek.

Okuyucunun da asıl gerçeği, kitaptaki bu çeşitli değerlendirmeler bütününde
göreceğine inanıyoruz. Yine ateşkes sürecinde PKK'nin ve TC'nin bu tarihi fırsatı
nasıl ele aldıkları, hangi yönelimler içerisine girdikleri dikkatle incelenirse, Kürdis-
tan sorununun boyutları ve onun çözümü konusundaki görevler daha da netleşmiş
olacaktır. Kitap, bu özelliğiyle bir belge niteliğindedir.

31 Mayıs 1993
Ağrı Yayınları

Bir zamanlar Kürdistan'da iki jandarma bir köyün bütün erkeklerini önlerine katıp karakola götürüyor, orada canları istediği gibi dövüyor, istedikleri kadar tutabiliyor, sonra da geri gönderebiliyorlardı.

Bir zamanlar Kürdistan'da köylüler zamanlarının önemli bir bölümünü mahkeme kapılarında geçiriyor, çok basit nedenlerden bile birbirlerini mahkemeye şikayet edebiliyorlardı.

Bir zamanlar Kürdistan'da ağalar vardı. Her ağanın birçok köyü, bu köylerde yaşayan toprak köleleri vardı. Ağalar köylerini insanlarıyla birlikte satılığa çıkarabiliyorlardı. İstedikleri köylüyü köylerinden sürebiliyor, istediklerine sövüp, istediklerini dövüyorlardı.

Bir zamanlar Kürdistan'da şeyhler, seyitler köylünün ekmeğinin, aşının ortağı olmuşlardı.

Ve yine bir zamanlar Kürdistan'da öğretmenler öğrencilere zorla Türkçe öğretiyorlardı. Öğrencilerin evlerinde bile Kürtçe konuşmaları yasaktı.

Kürdistan toprakları işgal altındaydı ve işgal altındaki her ülkede neler yaşanılıyorsa Kürdistan'da da onlar yaşanıyordu.

Fabrika yoktu, yol yoktu, sağlık kurumları yoktu.

Halk beslenemiyor, bulduğunu yemekle yetiniyordu.

Bu nedenle Kürt'ün adı soğanla, bulgurla birlikte anılır olmuştu. Kürt'ü aşağılayan sözler türetilmişti. Kürt ayrandan başkasını bilmezdi kimilerine göre. Hatta öyle aşağılık bir söz çıkarılmıştı ki, Kürt'ün bayram bilmediğini söylüyordu bu söz.

Oysa Kürt gasbedilmiş özgürlüğünün özlemiyle yanıp tutuşuyor, insanca yaşamının mücadelesini veriyordu.

Ne zaman haklarını istemek için başını biraz doğrultsa hemen üstüne asker, jandarma gönderiliyordu.

Ne zaman başını birazcık doğrultsa işgalciler “Eşkiyayı ezeceğiz” diye bağırmağa başlıyorlardı.

Son yıllarda Kürdistan’da bir şeyler değişmeye başlamıştı. Artık ağalar bildiklerini okuyamıyor, şeyhler, hocalar, seyitler canları istediği gibi halkı kandıramıyor, köylüler küçük nedenlerden dolayı kavgaya etmiyor ve en ilginç de mahkemelere gitmiyorlardı.

Kentlerdeki, kazalardaki mahkemeler iş bulamaz olmuşlardı.

Artık davalara gerilla bakıyordu. Halkın arasındaki çelişkileri gerilla çözümlüyordu.

İşgalciler önceleri bilinçli olarak yolsuz bıraktıkları yerlere, en ücra mezralara bile yol yapmaya başlamışlardı. Bunu halkı çok sevdikleri için değil, gerillayı daha iyi izleyebilmek, imha edebilmek için yapıyorlardı.

Artık iki jandarma, değil bütün köyün erkeklerini bir çocuğu bile kolayca götüremiyordu.

Önceleri tek silah sesi bile korku yaratırken artık küçücük çocuklar zırhlı işgal araçlarına taşlarla yanıt veriyorlardı.

Kürdistan’da hızla bir şeyler değişiyordu.

Halk artık kendisini kimin yönettiğini eylemleriyle ortaya koymaya başlamıştı. Ölümse ölümdü. Bunca yıl yaşananın ölümden ne farkı vardı ki?

Kepenkler kapatılıyor, gösteriler yapılıyor, bombalanıp yıkılan evlerin yerine yenisi yükseltiliyor, halk dışıyla, tırnağıyla toprağına sarılıyordu.

Kürt halkı bir kez neyin kendi yararına olduğunu görmüş, öğrenmişti. Setler yıkılmıştı bir kez. Korku altedilmişti.

İnsanlığın varoluşundan bu yana ortaya çıkan savaşlardan hiç biri başladığı günkü gibi aynı hızla devam edip sonra ermemiştir.

Deyim yerindeyse, savaş ustalık gerektirmektedir. Uygun anda hücumla geçemeyen, gerektiğinde geri çekilmesini bilmeyen, kendi güçlerini iyi mevzilendiremeyen ya da en hareketli biçime sokamayan, düşmanın güçlerinin durumunu iyi bilmeyen ve planlarını üstünkörü yapan bir komuta gücü ne olursa olsun daha baştan savaşı yitirmiş demektir.

Savaşan her güç en kısa zamanda zafere ulaşmayı ister. Ama zafere giden yol dümdüz değildir. Savaşın ne kadar süreceğini de hiç kimse

önceden bilemez.

Günümüzde savaşlar ortaçağda olduğu gibi iki düzenli ordunun karşı karşıya gelip güç denemesine girişmesi biçiminde olmuyor. Gelişmiş silahlar, üstün lojistik destek, savaşın başarısını da belirliyor bir yerde.

İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana toplu bir dünya savaşı yaşanmamış olmasına karşın, dünya her yıl bölgesel savaşlara tanık oldu. Bu savaşların bir çoğu iç savaş şeklinde kendisini gösterdi. Siyasal iktidarı ele geçirme, kendi ideolojik düzenini oluşturma, bu savaşlarda önde gelen etkeni.

Elbette emperyalistlerin düzenlediği savaşlar da vardı. Örneğin Irak-İran savaşı, İsrail'in Filistin'i bir bütün olarak yok etme çabası, Irak'ın Kuveyt'i işgali ve sonrasında ABD'nin Irak'ı bombardıman etmesi, Bosna-Hersek çatışması vb.'leri bunların somut örnekleriydi.

1992 yılında dünyada değişik bölgelerde 52 savaş çıktı. Almanya'nın Hamburg Üniversitesi Siyasal Bilimler Enstitüsü'nün araştırmasına göre "1950'li yıllarda her yıl ortalama 12 yerde savaş çıkar-ken, bu sayı 1960'lı yıllarda 22, 1970'li yıllarda 32, 1980'li yıllarda 40 ulaştı."

1922 yılında dünyanın belli başlı ülkelerinde toplam asker sayısı ise şöyleydi:

Rusya		Çekoslovakya	145.000
(Beyaz Rusya dahil)	1.661.000	Yunanistan	139.000
Türkiye	512.000	Bulgaristan	97.000
Almanya	411.800	Macaristan	80.800
Fransa	330.400	Hollanda	76.000
İtalya	306.000	Belçika	71.000
Polonya	281.000	Portekiz	45.000
İngiltere	222.500	Norveç	25.400
Romanya	187.000	Danimarka	24.300
İspanya	173.200	Lüksemburg	800

1992 yılında savaşı yaşayan ülkelere biri de Türkiye'yd. 1984 yılında Kürdistan İşçi Partisi'ne bağlı gerillalar Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi için gerilla savaşını başlattıklarını resmen açık-

lıyor ve ilk büyük eylemlerini yapıyorlardı.

Yıllar öncesinden başlatılan ve illegal bir şekilde sürdürülen parti çalışmaları artık gerilla savaşı aşamasına ulaşmıştı. Başlangıçta halkın sadece küçük bir kesiminin desteğini alarak ortaya çıkan gerillalar süreç içinde büyük bir lojistik desteğe, kitle desteğine ulaşmışlardı.

İlk dönemlerde Türkiye Cumhuriyeti Kürtlerin bu yeni başkaldırısını da 1925-30'lu yıllardaki başkaldırıları gibi bir hamlede ezebileceklerini düşünüyor ve hergün devlet yetkililerinin verdikleri demeçlerde bunu dile getiriyorlardı.

Devlet yetkililerine göre "başkaldıranlar bir avuç terörist"ti ve "güçlü devlet onları bir kaşık suda boğacak"tı.

Yukarıda verilen rakamların da gösterdiği gibi, Türkiye'nin askeri gücü eski Sovyetler Birliği, yeni Rusya'nın askeri gücünden sonra geliyordu. Türkiye Cumhuriyeti NATO destekli bu askeri gücüne güvenerek gelişen ulusal mücadeleyi ezebileceğini düşünüyordu.

Ama aradan geçen 9 yıl işin hiç de bu kadar "ucuz" olmadığını göstermekle kalmayıp, Kürdistan İşçi Partisi'ni de hiç kimsenin beklemeyeceği bir güce ulaştırdı.

1992 yılı sona ererken Türkiye Cumhuriyeti tam anlamıyla bir ekonomik ve siyasal krizin içindeydi. Türkiye'de enflasyon resmi rakamlara göre kimi zaman yüzde 80, kimi zaman yüzde 60, bazı anlarda da yüzde 70 olarak açıklanıyordu. Gerçekte bu rakamlar yine Devlet İstatistik Enstitüsü'nün verdiği rakamlarla yalanlanıyordu. DİE de elinden geldiği kadar enflasyonu düşük gösteriyor ama işveren çevreleri daha büyük rakamlar ileri sürerek onları zor duruma sokuyordu.

İşveren çevrelerinin yaptıkları açıklamalarda enflasyon bazen yüzde 120, bazen de yüzde 110 olabiliyordu.

TC, 512.000 askeri beslerken, ülkede bir kişiye yeni bir iş olanağı yaratmak için ortalama 493 milyon lira ayırması gerekiyordu. Bu parayı ayıracak güçten yoksun olduğu için de işsizlik hızlı bir şekilde yükseliyordu.

Süleyman Demirel ve Erdal İnönü'nün partilerinin oluşturduğu koalisyon hükümeti işçilerin, çalışanların, öğrencilerin beklentilerine yanıt vermekten çok uzak olduğunu kısa süre içindeki uygulamalarıyla gösterdi.

Hükümet içinde uyumsuzluk olduğu gibi, hükümetle cumhurbaşkanı arasındaki uyumsuzluk da ayyuka çıkmış, gizlenecek bir yanı kalmamıştı.

İşte bu politik ortam içinde Kürdistan İşçi Partisi'nin yönettiği gerilla savaşı TC yetkililerine bir şeyi kabul ettiriyordu:

Düne kadar yaşadıkları bile kabul edilmeyen Kürtler birden bire "realite" (gerçek) oluyorlardı. Kürtler vardı evet, ama onlar Türk vatandaşıydı. Kürtçe konuşmak yasalara göre yasaktı, ama Kürtler Kürtçe konuşabilirlerdi. Hatta kaset, dergi bile çıkarabilirlerdi.

Demirel realiteyi "Artık yıllarca yaptığımız gibi Ortaasya'dan birlikte geldik sözleriyle bu işi geçiştiremeyiz" diyerek belirliyordu. Ve böylece yıllardır ne yaptıklarını da açıklamış oluyordu.

Herkes Kürtleri kabul ediyordu ama bir şartla. Hiçbir şey istemeyecekler, bu güne kadar nasıl yaşadılarsa öyle yaşamaya devam edecekler... O kadar.

Oysa gelişen gerilla mücadelesi yüzyıllardır teslimiyet içinde yaşayan ve artık soykırımla yüzyüze kalmış olan Kürt ulusuna ulusal bağımsızlığı kazanılabileceği düşüncesini vermiş, bu düşüncüyü vermekle kalmayıp sessiz toplumu mücadeleye çekmeyi başarmıştı.

Kürt ulusunun önemli bir kesimi Kürdistan İşçi Partisi'nin önderliğini kabul ettiğini eylemleriyle göstermeye başlayınca, TC yetkilileri federasyonun bile tartışılabileceğini söylemek zorunda kalmışlardı.

1992 Türkiye'si, Türkiye'de işletmeleri bulunan 37 Amerikan şirketinin yöneticileri tarafından "verimli bir alan olarak" değerlendiriliyordu. Böyle değerlendirmelerine neden olan etkenleri de şöyle sıralıyorlardı:

- Pazar potansiyeli iyi
- Çalışma saatleri uzun
- İşçiler çalışkan
- Ücretler yüksek değil
- Kar transferi sorunsuz...

Yine 1992 Türkiye'sinde belli başlı holdingler milyarlarına milyarlar katarlarken, başlarını ağrıtan Kürt sorununun bir an önce çözülmesi (siz Kürtlerin yok edilmesi anlayın) için yönetimi sıkıştırıyorlardı.

Türkiye'deki belli başlı tekellerin 1991 ve 1992 cirolarını karşı-

laştırdığımızda, onların neden dikensiz bir gül bahçesi istediklerini daha iyi görebiliriz.

TEKELLER	1991 (trilyon TL)	1992 (trilyon TL)
Koç grubu	40.3	70.0
Sabancı grubu	20.8	40.0
Doğuş grubu	8.9	18.0
Şişe-Cam	8.5	13.3
Tekfen	5.2	13.0
Eczacıbaşı	4.0	10.5
Yaşar grubu	4.7	8.0
Anadolu Endüstri	2.5	5.0

Ve TC yönetimi işverenler için dikensiz gül bahçesine çevirmeye çalıştığı Türkiye'yi Kürt sorunundan kurtarmak için Kürdistan'da ortaya çıkardığı, kendi halkına ihanet etmeyi görev edinenlerden oluşturduğu koruculuk sistemi içinde yer alan her korucuya 2 milyon 116 bin lira vermeye başladı.

Kürt sorunu bir an önce Kürtler susturularak çözümlenmeliydi. Çünkü Kürdistan'a önemli yatırımlar yapmayı düşünen ve milyonlarca doları TC'nin kasalarına akıtan Avrupalı tekellerin emri buydu.

Buna çok küçük bir örnek olarak Fırat nehri üzerinde yapılması planlanan Birecik Barajı'nı gösterebiliriz. GAP projesi içinde yer alan bu baraj için "Birecik Hes Group" isimli birliği meydana getiren "Philipp Holzman", "Sulzer Escher Wyss" tekeli Almanya'dan, "ACEC Energie" Belçika'dan, "Strabag Österreich-Verbund Plan" Avusturya'dan, "Cegelec Neypric" Fransa'dan sermayelerini akıtmaya karar vermişlerdi. Türkiye'den ise bu oluşuma Gama Endüstri-TGT-TEK katılıyordu.

İlk etapta bu ülkeler tarafından verilmesi planlanan kredi 1 milyar 679 milyon mark olarak belirlendi.

Türkiye'nin, "yap, işlet, devret" sistemi içinde yapılacak bu barajdan üretilcek elektriği 15 yıl süreyle satın almaya söz verdiğini de ekleyince, bunun hiç de az yağlı bir parça olmadığı ortaya çıkacaktır.

Ama Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu, Kürtlerin ise Kürdistan olarak adlandırdıkları bu alanda öncelikle gerilla mücadelesinin yok

edilmesi gerekiyordu. Bunun için de yıllardır TC bütün gücüyle gerillaya yükleniyordu.

Şimdi de yıllardır süren savaşın kısa bir bilançosunu görelim.

“Olağanüstü Hal Bölgesi” olarak adlandırılan Kürdistan’da görev yapan Olağanüstü Hal Bölgesi Süper Valisi Ünal Erkan, “Polis bölgede iğneyle kuyu kazıyor” derken bir anlamda da savaşın özetini veriyordu. Elbette kendi açısından. Bu başarısızlık anlamına da geliyordu. Valiye göre “vatandaşlar korkutuldukları için devlete yardımcı olamıyorlardı”

Silvan’da her üç kişiye bir polis düşerken vatandaşın neden bu kadar çok “korktuğunu” sormak elbette gerekliydi.

Şimdi de devletin vatandaş korkudan kurtarmak için neler yaptığını rakamlarda görelim:

1984 yılından beri sürekli yükselen enflasyonun yüzde 37’si Kürdistan’da sürdürülen savaştan kaynaklanmaktaydı.

1985 yılından beri koruculara ödenen para 3 trilyonu aşmıştı.

Kürdistan’da sürdürülen savaşın yaklaşık 9 yıllık gideri 50 trilyonun üstündeydi.

Gerilla baskınları sonucunda tahrip ediler: karakol, askeri binalar, askeri araçlar, uçak ve helikopterlerin toplam tutarı 30 trilyon dolaylarındaydı.

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği’nin 31 Aralık 1992 tarihinde yaptığı basın açıklamasında bölgenin durumu şöyle açıklanmakta:

“Bu yıl 1500 kadar olay meydana geldi. Bir önceki yıla oranla olay sayısında 200 kadar artış var. Yurt içinde 1650 dağ kadrosu elemanı ölü, yaralı, sağ veya kendiliğinden teslim olmak suretiyle ele geçirilmiştir. Bunlardan 200 kadarı kendiliğinden teslim oldu. Örgüt uzantısı durumunda olan, yardım, yataklık yapan, il, ilçe, köy komitelelerinde yer alan 8 bin 136 kişi yakalanmıştır. Bunlardan 3 bin 290’ı tutuklanmış, geri kalanı tutuksuz yargılanmaktadır. Operasyonlar sırasında 3 bin 317 uzun namlulu, 1478 kısa namlulu silah ele geçirilmiştir. 117 roketatar, 883 roket mermisi, 2 bin 339 elbombası, 8 bin 852 uçaksavar mermisi, Kuzey Irak’takilerle birlikte ele geçirilen silah sayısı on bini buluyor.”

Ünal Erkan meydana gelen olaylarda, “467 asker ve polis ile 133

köy korucusu”nun öldüğünü belirtirken, yine bölgede 1992 yılında 127’si faili meçhul 375 cinayet işlendiğini söyledi.

Şimdi de Kürdistan İşçi Partisi’nin rakamlarına bakalım:

1992 yılı başından sonuna kadar:

1491 olay meydana geldi.

875 baskın eylemi, 208 yol kesme eylemi yapıldı.

Çatışmalarda 5594 asker, subay, köy korucusu, devlet ajanı öldürüldü.

Öldürülenlerden; 118’i astsubay, üsteğmen, başçavuş, 44’ü binbaşı, yüzbaşı, teğmen, albay ve yarbay, 773’ü köy korucusu.

Düşürülen helikopter sayısı: 22

Düşürülen uçak sayısı: 6

Gerillaların kayıpları: 946 erkek ve kadın gerilla.

150 gerilla yaralı olarak tutsak düştü.

Örgütün bir yıl içinde cenaze töreni, boykot, kepenk kapatma, kontak kapatma, kutlama, açlık grevi gibi eylemlerinin sayısı 857.

Örgüt bir yıllık süre içinde çatışma ve karakol baskınlarında 4 bin 714 silahı ele geçirmiştir.

28 TC askeri tutsak edildi.

Bir yıllık bilançodan sonra bir de rakamlarla dokuz yıllık bilanço:

12.500 asker ve polis öldürüldü. 2200 korucu ve devletle işbirliği yapan kişi cezalandırıldı.

2700 gerilla ve 3000 Kürt yurtseveri öldürüldü.

Bu savaşta Kürdistan’ın tam bir savaş alanı olduğunu, köylülerin yıllardır ürün kaldıramadıklarını, yaylaya çıkamadıklarını, sürü besleyemediklerini, sürekli olarak köylerinden göçe zorlandıklarını, köylerin sürekli bombalandığını, hayvan otlatan çocukların kurşunlandığını, öğrencilerin okullarına gidemediklerini de hesaba katınca ortaya çıkan durum daha iyi anlaşılabilir.

TC’nin aynı yıllarda Türkiye toprakları içinde de “terörle mücadele” adı altında birçok devrimciyi katlettiğini, çalışan yığınlar üstünde tam anlamıyla bir devlet terörü estirdiğini burada vurgulamak gerekir.

Basında sık sık “yargısız infazlar” olarak yer alan haberlerde TC’-nin kimler için var olduğunu, yapmak istediklerini, bunları yaparken kimlere sırtını dayadığını çok iyi görebilmekteyiz.

Savaş duracak mı?

Yıllardır süren bu savaşı durdurmak olanaklıdır. Bunun elbette birçok biçimi vardır.

Savaşlar bir tarafın kesin yenilgisi ile sonra erebileceği gibi, anlaşmalarla da sona erdirilebilir. Tarafların uzlaşabilmeleri için öncelikle belli bir dengeye ulaşmaları gerekir.

Başlangıçta zayıf olan gerilla güçleri karşısında TC “imha politikası”nı uygularken, geline nokta sözde de olsa Kürt realitesini kabul etmiştir. Artık TC için de, dünya ülkeleri için de mutlaka çözülmesi gereken bir Kürt sorunu vardır. TC bu sorunu kendi lehine çözebilmek için bu güne kadar var olan gücünü kullanmıştır. Ordularını, polisini, gizli güçlerini gerillanın üstüne sürmekle yetinmemiş, bölgede işbirlikçilerini de bu savaşta kullanmıştır.

Kürdistan köylerine ve dağlarına dökülen bombalar 8 yıl süren Irak-İran savaşında atılan bombalardan daha çoktu. Amerika’nın uçaklarıyla yoğun bombardımana tuttuğu Irak’ta bile bu kadar insan ölmemiştir.

Geline nokta TC güç göstererek sorunu çözemeyeceğini anlamıştır. Ama yine de yetkililer verdikleri demeçlerde hakaret etmekte, kendilerini güçlü göstermeye çalışmaktadırlar. Psikolojik savaş bütün boyutlarıyla sürerken, savaşın faturası Türk ve Kürt halklarına çıkarılmaktadır.

TC masa başına geçmek ve Kürt tarafının istemlerini görüşmek zorundadır. Kürt tarafı savaşı istemediğini, zorunlu kaldığı, başka bir çözüm yolu olmadığı, özgürlüğü bir başka biçimde yakalama şansı bulamadığı için savaştığını defalarca açıklamıştır.

Örneğin 1991 yılında gazeteci Rafet Ballı ile Kürdistan İşçi Partisi Genel Sekreteri Abdullah Öcalan arasında geçen konuşmada Rafet Ballı’nın, “Siyasal görüşmelere hazır mısınız” sorusuna Abdullah Öcalan “Biz her zaman görüşmeye hazırız!” diyerek yanıt vermişti.

Görüşme bir çözüm yolunu açabilirdi. En azından tarafların is-

temleri dünya kamuoyunun önüne resmi olarak konulur, kimin ne için savaştığı daha iyi bir şekilde anlaşılabilirdi.

Kürdistan İşçi Partisi'nin önderi hemen her fırsatta bunu dile getirmekten kaçınmadı.

Yine 27 Eylül 1991 tarihinde Milliyet gazetesinden Soner Gürel, "Ateşkese siz de uyar mısınız?" diye sorunca Abdullah Öcalan, "Biz uyarız tabii" yanıtını vermişti.

6 Mart 1993 günü Kurd-Ha (Kürdistan Haber Ajansı) ile Abdullah Öcalan arasında geçen konuşmada ise aynen şunlar söyleniyordu:

Kurd-Ha: "1993 Newroz'undaki gelişmeler nasıl olacak?"

Öcalan: "Biz illa kan dökelim diye bir sevdada değiliz. Kanın dökülmesini isteyen Türk devletidir."

Bu yanıt bile tek başına TC'yi bir tartışmanın içine çekmeye yetmişti. Ama TC uzlaşmaz tavrında direniyor, hakaretlerine devam ediyordu. Söylenilenler şöyleydi:

"Devlet güçlüdür. Her türlü silahlı gücü ezmeye muktedirdir. Bölücü eşkiyaya muhatap olmayız."

Bu tavrı elbette yeni bir tavrı değildi. Savaşın başladığı yıldan bu yana, "Bir avuçlar, ezip geçeriz, köklerini kurutacağız, baharda büyük operasyon, çığ bizden yana, bölücü terör örgütü çöküyor, işleri karıştı, Apo sıkıştı" sözleri ve benzerleri TC tarafından oldukça sık kullanıldı. Ama giderek çoğalan gerilla ve giderek yükselen mücadele işin hiç de sanıldığı gibi öyle kolay olmayacağını ortaya koydu.

Avrupa devletleri el altından TC'yi sıkıştırıyor, bu sorunun bir an önce şöyle ya da böyle çözülmesini istiyorlardı. Hatta içlerinden bazıları ona süre bile tanıyordu. Onun için de TC sürekli, "Şu zaman bu işi bitireceğiz, bu zaman sona erdireceğiz" gibi açıklamalarda bulunuyordu.

Kürt sorunu TC'nin Avrupa'daki ilişkilerinin de bozulmasına yol açmıştı. Yapılan katliamlar ne kadar gizlenirse gizlensin, Avrupa'nın tepkisini çekecek kadar açıktı. Bazı ülkeler TC'ye silah ambargosu uygulamaya başlayınca devlet yetkilileri Avrupa seferlerine çıkmaya başladılar.

Milli Güvenlik Kurulu 1992 sonbaharında Diyarbakır'da toplanarak, "içte ve dışta kesin imha" kararı aldı ve bunun uygulamasına geçildi. Artık katliamlar daha seri gerçekleştirilebiliyordu. Ama yine

de gerilla mücadelesinin önü alınamıyordu.

Şart belliydi.

Kürtlerin özgür ulusal kimlikleri kabul edilmedikçe, buna uygun davranışlar sergilenmedikçe savaşın durması söz konusu değildi.

Bu konuların ağırlıklı bir şekilde tartışıldığı bir sırada Abdullah Öcalan politika alanında birçok kişi tarafından kolay algılanamayacak bir davranışta bulundu.

Kanlı geçen 1992 Newroz'undan sonra yeni bir Newroz geliyordu. Halk bayramını kansız kutlamalıydı.

Newroz aynı zamanda Kürt mücadelesinde önemli bir aşamaya ulaşıldığının da göstergesi olacaktı.

Ve Newroz öncesinde Türkiye'nin gündemini tamamen belirleyen tartışmalar başladı.

Bundan sonrasını Türk basınından izliyoruz.

Etekleri tutuşturan açıklamalar...

Etekleri tutuşturan açıklamalar Celal Talabani'nin Turgut Özal'a gönderdiği mektupla birlikte başlıyor.

5 Mart tarihinde yazılıp 8 Mart tarihinde Ankara'daki yetkililere ulaştırılan Talabani'nin mektubu ortalığı karıştırmaya yetiyor.

Konuyu Hürriyet gazetesi köşe yazarlarından Ertuğrul Özkök şöyle anlatıyor:

"Abdullah Öcalan, Talabani aracılığıyla Ankara'ya mesaj gönderiyor. Böyle bir mesajın varlığı doğru. Bu mesajda üç unsur yer alıyor:

* Apo ilk defa ön şart koşmadan silah bırakmaktan söz ediyor.

* Kürt sorunu için illa da kendisinin muhatap kabul edilmesi şartından vazgeçiyor. Bu konunun, meclisteki Kürt milletvekilleriyle de konuşulabileceğini söylüyor.

* Üçüncü önemli unsur ise, demokratik şartlar sağlandığı takdirde, TC sınırları içinde yaşayabileceğini belirtiyor. Yani bir anlamda, bölücü bir örgüt olduğu halde, Türkiye'nin bölünmezliğini kabul ettiğini ilan ediyor."

Gazeteci Özkök bu belirlemelerden sonra konuyu uzun uzun tartışıyor ve **"Bu barışı gerçekten istiyorlarsa, artık tek yanlı silahları bırakmak zorundadırlar"** diyerek devam ediyor. "Çünkü devlet,

teorik olarak bölgedeki kanunsuzluklar devam ettiği sürece silah kullanmaya devam edecektir. Burada dikkat edilecek nokta ise **silah bırakma** ile **ateşkes** kavramları arasındaki derin farktır.”

Özök, PKK’nın ateşi kesebileceğini, ama tek yanlı silah bırakmayacağını biliyor. Devletin PKK’yı yok edeceğini umduğu için de şöyle sürdürüyor yazısını:

“Devlet belki PKK’yı bitirmek üzeredir. Ne var ki bu, Türkiye’nin Kürt sorunu bitiyor anlamına gelmiyor. Tam aksine bu sorun siyasi platforma geldiği andan itibaren Türkiye’nin işi daha da zorlaşabilir. O nedenle Türkiye’nin bu soruna insani ve siyasi çözüm modellerini hazırlaması gerekiyor.

Cin artık lambanın içinden çıkmıştır ve onu tekrar lambanın içine sokmak mümkün değildir. Türkiye’nin yöneticilerinin bu olaya **son Kürt isyanı da bastırıldı** düşüncesiyle bakmaları, en büyük yanlış olur.”

“Cin artık lambadan çıktı...”

Cin Kürttür ve Kürt kendi en doğal haklarını istemektedir.

“Cin” dokuz yıldır kıyasıya savaşımaktadır.

“Cin” birçok mevzi kazanmıştır.

Ama gelin de siz bunu Oktay Ekşi’ye anlatın.

“Görüldüğü gibi açıklama Apo’nun ciddi bir sıkıntı içinde olduğunu saklayamamaktadır” diyor Ekşi.

“Sıkıntı”, gelin konuyu siyasi olarak görüşüp çözelim, oluyor.

Ekşi savaştan yana.

Açıklamayı “sıkışma” olarak yorumlarken de PKK’nin sözcüsü Kani’nin sözlerinden yola çıkıyor.

Ne diyor Kani?

“Ateşkes önerilerine açığız. Silahların susmasını biz de isteriz. Ancak bu konuda TC’den çok açık ve net bir tavrın gelmesi beklenmektedir. Şunu söylüyoruz; önümüzdeki Newroz ve Ramazan bayramını nedeniyle böyle bir sürecin başlatılmasını biz de isteriz. Fakat hiç kimse ve hiçbir güç, bizim kendimizi TC’nin insafına terk edecek tek yanlı bir silah bırakma tavrı sergileyeceğimizi beklememelidir.”

Ateşkes bir çare değil, çarelere yol açacak bir dönemin başlatılmasıdır. Süresi henüz belirtilmemiştir. Bu tartışmalar olurken de sadece sözü edilmektedir. Henüz kimse ateşkes ilan etmemiştir. Edilirse ne olacağı tartışılmaktadır. Taraflardan biri siyasal görüşmelerden yana

olduğunu belirtirken, öteki “köşeye sıkıştırdım” diyerek durmadan horozlanmaktadır.

Gazeteciler Talabani’nin çevresinde dönerken Talabani konuyla ilgili olarak şu açıklamayı yapıyor:

* “Sayın Öcalan’ın bu kez samimi olduğunu ümit ediyorum. Samimiyetinin kanıtını ancak zaman gösterecek.

* Ben, Öcalan’ın garantörü değilim. Geçmişte buna benzer bazı olaylarda bana verdiği sözleri tutmamıştı. Eğer sözünde durmazsa, ben güç durumda kalmam. Çünkü tek yaptığım, Öcalan’ın mesajını Ankara’ya aktarmaktır.

* Kendisiyle yaptığım görüşmede Öcalan ikna edici gözükmeseydi konuşmamızı sürdürmezdim.

* Eğer Öcalan bir başka taktik manevraya girişmişse, yine hata yapmaya devam eder. Çizgisini neden değiştirmek istediğini bilmiyorum.

* Türk liderliğine ilettiğim mesajın içeriği, benimle Türk liderliğindeki dostlarım arasında özel bir konudur.

* Sayın Öcalan’ın çağrısı, herhangi bir koşula bağlı değildir. Ancak, kendisi Kürt sorununun parlamentodaki Kürt üyeleriyle müzakere edilmesini önermektedir.

* Türk hükümeti, benden arabuluculuk yapmamı istemedi. Eğer isterlerse size bilgi verirdim.

* Sayın Öcalan’la görüşmem için, Suriye hükümetinin herhangi bir baskısıyla karşılaşmadım.”

Bu açıklamanın arkasından Hürriyet gazetesi kocaman bir başlık atıyor ve “**Apo’nun çağrısı fos çıktı**” diyor. Bu söze neden olarak da “**Talabani ile Türkiye’ye bir mesaj gönderen ve silahlı mücadeleden vazgeçtiğini bildiren Apo yeni bir açıklama yaparak tek taraflı silah bırakmasının söz konusu olmadığını iletti**” alt başlığını kullanıyor.

Ateşkes ile tek yanlı silah bırakmanın aynı şeyler olduğunu söylüyor bir çırpıda.

Ve arkası geliyor.

“PKK’da Apo’ya isyan!”

“Kardeşi Osman Öcalan’ın öfkesi!”

“Kuzey Irak operasyonunda PKK güçlerine komuta eden Osman

Öcalan büyük yenilgi üzerine ağabeyine 'Teslim olalım' çağrısı yapmış, Apo ise reddetmişti. Bu kavgadan sonra iki kardeşin arası düzelmedi."

Osman Öcalan'ın konuyla ilgili detaylı açıklamalarını bu kitabın röportajlar bölümünde bulacaksınız. Ama öncelikle şunu belirtmekte yarar var. Hürriyet gazetesi "büyük zafer" olarak gösterdiği Irak mehter seferi sırasında Osman Öcalan'ı "esir" düşürmüş, "öldürmüş" sonra yeniden diriltmiş, yeniden öldürmüştü.

Irak mehter seferinin nasıl hüsrarla sonuçlandığı ise ortadaydı. TC ve peşmergelerin iki yanlı saldırılarına karşın, "Ha tükettik, ha tüketeceğiz" dedikleri PKK ortaya çıkıp, "Gel şu işi masada konuşalım" diyecek kadar kendinden emin olarak yaşamaya devam ediyordu.

Hürriyet salt Osman Öcalan'ın "kızgınlığıyla" gerillanın çökmeyeceğini bildiği için, diğerlerini de Apo'ya karşı gösterme çabasından geri kalmadı.

Hürriyet'ten okuyoruz:

"Şemdin Sakık Apo'yu dinlemiyor!

HEP milletvekili Sırrı Sakık'ın kardeşi olan Şemdin Sakık, uzun süredir Apo'nun talimatlarını uygulamıyor, Şemdin Sakık hakkında Apo'nun öldürme emri bulunuyor. İki eski dost şimdi iki büyük düşman."

"Cemil Bayık 700 militanıyla ayrıldı.

Apo'ya kazan kaldıran son önemli isim Cemil Bayık. Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu (ARGK) komutanı 700 militanla Apo'yu terketti ve İran'a geçti. Bu gelişme Apo'nun yediği son büyük darbe oldu."

Aynı gazete bir süre sonra Cemil Bayık'ın Şam'da, Apo'nun yanında olduğunu yazarken bunları unutmuştu elbet. Cemil Bayık'ın ve gerilla komutanlarının sonlara doğru okuyacağınız açıklamaları ise Hürriyet ve benzeri gazetelerin yüzüne tükürmek gibiydi...

Gazetelerin yazdıkları, fısıltıların söyledikleri, dünya basınının üzerine ciddi bir biçimde gittiği konuyla ilgili olarak Başbakan Süleyman Demirel şunları söylüyordu:

"Evet, haberler var, henüz aksiyon yok, hareket yok. Hem kan dökülmesi devam ediyor, hem de kimsenin silahı bırakacağız dediği henüz yok. Bir defa desinler bakalım da görelim."

Hükümet ortağı Erdal İnönü, "Terörle pazarlık yapılmaz" diyerek başlıyor sözlerine. "Terörü bundan sonra yapmayacağız diyorlarsa iyi bir şey. Göreceğiz bakalım, var mı böyle bir şey? Ama terör

yapanlarla mesaj alınıp verilmez. Terör yapanlarla görüşülmez. Terör yapmak suçtur. Terörle pazarlık yapılmaz.”

İçişleri Bakanı İsmet Sezgin, “Bu aşamada PKK’nın silah bırakacağını sanmıyorum” dedikten sonra, “Gelsinler adalete teslim olsunlar” diyor. Gerekçe olarak da şunları söylüyor:

“Yargılanırlar, haklarındaki en adil karar yargı organları verir. Teslim olurlarsa bundan memnunnluk duyarız. Yol yakinken tuttukları yanlış yoldan dönsünler. Pişmanlık yasasından da yararlanabilirler.”

“Adalet” dediği de 125. madde.

Kimse o adalete teslim olmayı düşünmüyor, ama bir an için bunun var olduğunu düşünsek bile Diyarbakır cezaevinin tarihi, adaletlerinin ne olduğunu tümüyle ortaya koymaya yetiyor. Yıllardır tutsak olan PKK’lıların çektikleri de...

Tartışmalara PKK Avrupa sözcülerinden Akif Hasan bir yanıtla katılıyor:

“Biz ateşkesi hazırız. Ancak tek taraflı olmaz. Karşılıklı ve aynı anda olması gerekir. Ben silahsız gelirim, karşı taraf silahla karşıma çıkarsa her şey bozulur. Oyuna gelmeyiz. Ateşkesin sağlanması halinde biz mücadelemizi siyasal zemine kaydırmaya hazırız. Biz siyasi çözümden yanayız.”

Milliyet yazarı Teoman Erel ise umutsuzluğunu açıklıyor.

“Keşke PKK silahı gerçekten bıraksa. Ama Apo’da manevra boldur. Talabani’ye ateşkesten söz ederken, Hizbullah’a Türkiye’ye karşı birlikte mücadele teklif ediyor. Avrupa’daki PKK örgütleri ise ateşkesten çok kendilerini dünya kamuoyuna barışçı gösteren bir manevra çeviriyorlar.”

Türkiye’de bir karmaşa sürerken, Abdullah Öcalan kendi politikasını uygulamaya devam ediyordu?

PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan:

“Demirel’in sözleri bir temenniden öteye gidemez”

PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan’ın sorularımıza verdiği

cevapları olduğu gibi yayınlıyoruz:

- Sayın Başkan 1993 yılının 21 Mart'ında Kürtlerin geleneksel Newroz bayramı kutlanacak. 1992 yılı Newroz bayramında Kürdistan'da özellikle silahsız sivil insanlara yönelik katliamlar yapıldı. Bu yılda son aldığımız haberlere göre özellikle serihildanların yaşandığı kent merkezlerine yoğun bir askeri yığınak yapılıyor. HEP milletvekilleri Newroz bayramında kan akıtılmaması için Demirel ile görüşüyorlar. Demirel, kendilerine "kanunlar çerçevesinde olduktan sonra, etrafa zarar verilmedikten sonra her kes Newroz'u istediğı biçimde kutlayabilir" diyor. Geçen yıl da aynı şeyler söylendi ancak silahsız, savunmasız insanların üzerlerine ağır savaş silahlarıyla ateş edildi. HEP milletvekilleri Kürdistan'da Newroz kansız geçsin gezisine çıkıyorlar. Geçen yıl cereyan eden olayları da göz önüne aldığımızda bu yılki Newroz bayramı hakkında diyecekleriniz nelerdir? HEP milletvekilleri-nin geçen yıl da böyle bir girişimleri oldu 21 Mart sabahı Demirel'e çiçek verdiler, ancak bu çiçeklere devletin güvenlik güçleri kurşunlarla cevap verdiler. Bu çerçevede HEP milletvekillerinin böyle bir geziye çıkmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

A. Öcalan: 1993 Newroz'u halkımız açısından her bakımdan oldukça önemli bir yıldönümü olacaktır. Birkaç yıldır bağımsızlık, özgürlük yürüyüşü biçiminde serihildanlarda büyüyen bu tutku daha da büyük bir gelişmeyle sadece dayattıkları düzenin sınırları içerisinde olsun, barışçıl geçsin, kardeşlik temelinde geçsin terimleri iyi temenniler olmakla birlikte, yine biliyoruz ki kontr-gerillanın her türlü provokasyonlarının kokusu burnumuza gelirken, partimizin ve gerillanın etkin koruması altında biz Newroz yürüyüşünü amacına uygun olarak geliştirmek için her türlü çabayı harcıyacağız. Demirel'in söylediğı işte herkes Newroz bayramını istediğı biçimde kutlasın, yeterki kan dökülmesin, etraf yıkılmasın biçimindeki temennileri geçen sene de aynı biçimde dile getirdi. Fakat nasıl vahşiyane saldırıldığını, Kürdistan kentlerinin önemli bir kısmında çocuk, kadın, ihtiyar yüzlerce kişinin şehit edildiğini, binlercesinin gözaltına alınıp işkence gördüğünü tüm dünya kamuoyunun bilgisinde olduğı gibi

bizim de bilgilerimiz arasındadır. Partimiz soğukkanlı davranmasaydı, nasıl bir katliam planının uygulanmak istendiğini biliyoruz. Buna fırsat vermemek için tedbirli davranmak zorunda kaldığımızı herkes bilmektedir.

Demirel'in sözleri bir temenniden öteye gidemez. Esas devrede olan kontr-gerilladır. Kontr-gerilla ise halkımızın her türlü bağımsızlık ve özgürlük ve de demokratik taleplerinin düşmanı olduğu, sağlanan gelişmeleri yerle bir etmekle, yeni gelişmeleri boğmayı hedeflediği açıktır. Kaldı ki devletin oldukça parçalı görüntüsü söz konusudur. Devletin hangi gücünün nerede, nasıl davranacağı belli değildir. Özel tim bir türlü davranır, polis bir türlü davranır, ordu bir türlü davranır. Ve daha karışık güçler vardır. Bütün bu etkenleri göz önüne alarak Newroz kutlamalarını düşünmek gerekir. Yine HEP milletvekillerinin kan dökülmesin biçimindeki değerlendirmeleri temennidir. Katılmamak mümkün olmamakla birlikte, saydığım karışık güçlerin ne yapacağı belli olmadığından, tedbirlilik altında bu günü, kutsanmış Newroz'un gelişmelerini karşılamak gerektiği açıktır. Halkımızın özgürlük tutkuları gelişmiştir. İster sert bir baskı içinde olsun, ister izin verilsin mutlaka çeşitli gösterilerle kendini hissettirecek, kendi giysileri, renkleri, türküleri, çalgıları ile meydanları coşturacaktır. Milli bayram havası içerisinde karşılanacaktır Newroz. Ve mümkün olduğunca barışçıl bir biçimde geçirilmeye çalışılacaktır. Fakat üzerlerine gelindiğinde, çeşitli tertiplerle karşı karşıya kalındığında da kendisini savunacaktır, kolay kolay birbirlerini bırakmayacaklardır, dağılmayacaklardır, büyük kalabalık köy toplulukları halinde, kent toplulukları halinde biçimi görülmemiş milyonların dayanışması biçiminde tutum sergileyecekler, kutlamalar yapacaklar, çeşitli özgürlük taleplerini haykıracaklar, sömürge bir halktan başka türlü bir davranış biçimi beklenilmemelidir.

Eğer karşıımızdakiler hileli davranmazsa, kontra güçlerine hakimse, hükümet gerçekten hükümetse, hiç şüphe edilmesin ki biz ille kan dökelim diye bir sevdada değiliz. Kan döken kendileridir. Geçen yıl biz Newroz'da bir tek polis, jandarma, özel tim vurmadık, ama sayıları iki yüzü aşan kadın, çocuk, ihtiyar güvenlik güçleri vurdu. Kimin kan dökmekten yana olup, olmadığını bu örnek çok iyi göstermektedir. Dolayısıyla bu söylenen sözlere fazla bel bağlamak saf dillik

oluyor. Bizim halkımıza da mesajımız; bayramını kutla, siyasal taleplerini, milli taleplerini kültürünü konuşur ama tedbirli ol, büyük kalabalıklar halinde yürüyüşünü yap, öz savunma tedbirlerini al. Sonuna kadar yürü diyoruz ve elbette halkımız örgütsüz değildir, örgütlü denetimli bir biçimde kutlamalar yapılmasını söylüyoruz. Bununla yetinmiyoruz, ayrıyeten çeşitli tedbirler alıyoruz. Gerillanın aldığı tedbirler vardır. Gerilla bu sene eğer halkımıza yönelim olursa dört taraftan gerektiği karşılığı verecektir. Yani geçen yılki sessizlikle karşılaşılmayacağını bilmesi gerekir. Ayrıyeten milisler devrededir, halkı yakın koruma altına alacaklardır. Partinin öncüleri, örgütleyicileri vardır, gereken doğrultuyu vermeye çalışacaklardır. Yani belli bir koruma altında bu Newroz kutlamaları, yürüyüşleri, gösterileri yürütülecektir. Ve legal kuruluş temsilcilerinin de yapmaları gereken halkın özgürlük tutkuları önünde engel teşkil etmemeleri, geçen sene özellikle görüldüğü gibi halkı bölme, sessizce evlerine gönderme doğru değildir. Provokasyon olacağı adı altında pasifizme çekmemeleri önem taşır. Tekrar söylüyorum barışçıl olsun, kan dökülmesin ama bu bir suskunluğu, bayramdan başka, özgürlük yürüyüşünden başka bir şeye benzeyen bir hale getirilmesin, kimse alet olmasın büyük zulme baş kaldıran bir halk olduğumuzu kimse unutmamasın, barışın, kanı durdurmanın yolu açıktır. Defalarca çağırıyor biz yapıyoruz ama acımasızca özel savaşı dayatan ve çılgınca terörü, şiddeti, kan dökmeyi yöntem olarak benimseyen hükümettir. Ben burada şunu söyleyeyim, Eşref Bitlis'in ölümü dolayısıyla Demirel'in söylediği bir söz vardır. Diyorki; birkaç gün önce benimle görüştü, kendisine söyledim bu işi baharda bitirin. Ne demek yani? Bu baharda PKK'yi imha edin? Şimdi PKK'nin de halkla ne kadar bütünleştiği, meydanlarda "PKK gele, gel emin", diyerek anlamlı bir biçimde haykırdığı gözönüne getirilirse demek ki Demirel bu baharda halkımızın katliamına fetva vermiştir. Ve Eşref Paşa'nın da Kürdistan'ın hakimi olduğunu söyleyerek. Cüneyt Arcayürek bunu yazdı. Bu ne anlama geliyor? Milyonlarca kitlenin bağlı olduğu ve sempatizanıyla, millitaniyle, kitle tabanıyla birbirinden ayırt edilmesinin çok zor olduğu halkımıza karşı böyle bir bahar katliamı dayatmak.

Bunu Jandarma Genel Komutanlığı'ndan istemekle nasıl tehlikeli bir yönelim içinde olduğunu açıkça göstermektedir. Dolayısıyla o

söylediği son sözün gerçekten inanılarak söylendiğine inanmıyorum. Demirel'in asıl amacı da baharda bir katliam, bir tasfiye, bir katliam hareketi gerçekleştirmektir. Gördüğünüz gibi göstermelik laflarla halkımızı gafil avlamak istiyor. O kansız geçsin, barışçıl geçsin temennim budur derken bir tuzağa da düşürmek isteyebilir.

Bu sözlerin geçen sene söylendiği şevkatle yaklaşacağız, ama şevkatin ne menem bir şevkat olduğu göz önüne getirilirse halkımızın kolay kolay aldanmaması gerektiğini de hatırlatmak isteriz. Esas itibarıyla sonuna kadar özgürlük taleplerimiz etrafında bayramlaşmamız, yürüyüşlerimiz olacaktır. Gerçekten barış istiyorlarsa, bu işleri kansız istiyorlarsa, halkların özgür ve eşitliğine dair çağrılarımızı da biz de bir kez daha yineliyoruz. Halkımızın ulusal kimliğine, siyasal eşitliğine, demokratik gelişimine saygılı olsunlar, bu konularda Anayasa değişikliği yapılıyor, yasalar değiştiriliyor gereken yer verilsin ve halkımızın önder gücüyle, dürüstçe samimi siyasi görüşmelerin yöntemine başvursunlar, barışa da, kan dökülmesine de son vermenin yolunun bu olduğunu açıkça göreceklerdir. Türkiye halkına da böylece doğru yolda olduklarını gösterebileceklerdir. Böylesine doğru dürüst bir yorumun dışındaki her şey sahtelikten ibarettir, halklarımızı aldatmayı amaçlamaktadır. Biz Newroz vesilesiyle Kürt halkının da Türk halkının da ve diğer tüm azınlık halkların da gerçekten bir kardeşleşmesine, barışmasına çağrımızı tekrarlıyoruz. Bu çağrının doğru yolunun da halk eşitliğine, özgür ve demokratik yaklaşım yöntemleriyle sağlanabileceğini belirtiriz. Sonuna kadar açık olduğumuzu söyleriz. Bu konuda atılacak her olumlu adıma gerçekten en uygun karşılıkları veririz. Ve bu temelde tekrar bu yılın Newroz'unun çok anlamlı geçeceğine, halkımızın özgürlük istemlerini sonuna kadar ortaya koyacağını çok büyük yığınlar halinde ülkemizin şehir, köy ve dağlarına kendilerini türküleriyle, milli gelenek ve giysileriyle tanıstırabileceklerine ve yeniden doğuşun anlamlı bir günü olarak kutlayacaklarına inanıyorum ve kutluyorum.

- 1993 yılının Newroz'una yaklaşırken bir önceki soruda da belirttiğimiz gibi çok önemli direnme noktalarına habire askeri yığınak yapılıyor, dağlar ve yerleşim birimleri bombalanıyor ve yine yabancı ajanslardan, haber kaynaklarından duyduğumuza

göre şimdiden yurt dışındaki insan hakları grupları Newroz'u izlemek üzere ÷lkemize geliyorlar. Türkiye'deki İHD yöneticilerinde Newroz süresince bölgede gözlemci olarak bulunacaklar. Bazı kentlerde çok yoğun tutuklamalar var, bununla halkı sindirmek mi istiyorlar?

A. Öcalan: Bu vesileyle yükselen özgürlük mücadelemize 1993'te özel savaşın yoğun bir hazırlık içerisinde olduğunu tekrar belirtmek isterim. Komando Tugayları başta olmak üzere askeri birliklerin Mart ayı ile birlikte yoğun bir biçimde bölgeye aktarıldıkları bilgisini biz de almaktayız. Her ne kadar her yıl böyle Mart yığınakları varsa da bu sene deminde belirttiğim gibi Demirel'in deyişle bahar ve yazda işin kökünü kurutma biçiminde bir amaçla geliyorlar hatta baharda bu işi bitireceğiz biçiminde demeçler veriyorlar. Hayra alamet bir yaklaşım değil. Zaten kış boyu ağır hava bombardımanları yapıldı, köyler ortadan kaldırıldı ve bu günlerde de Ağrı ile Mutki'nin ve Amed'in bombalandığını biliyoruz. Yani bir hareket devam ediyor. Ama gerçekte baharda tasfiye edeceğiz deyişle kastettikleri, acaba bazı gizli yöntemleri var mı? Bazı katliamları gündemleştirmişler midir? Geçen yılki özellikle Şırnak katliamı gibi yeni Şırnak'lar yaratma da söz konusu mudur? Bunu dikkatle gözlemleyerek anlamaya çalışıyoruz. Hükümetin bu alanda sinsi bir faaliyet içerisinde olduğunu belirtmeliyim. İnönü'nün 14 günlük Avrupa seferi anlamsız değildir. Mart ayına denk getirmiştir. Büyük ölçüde Avrupa'da gelişebilecek tepkileri yumuşatmayı, Avrupa'yı aldatmayı hedefliyor. Çünkü Avrupa'da birçok kurum ve kuruluş Kürt halkının mücadelesinin meşruluğunu kavramaya başladı. Desteğini sunuyor. Bu desteği kırmak için Avrupa'dadır. Demirel ile aralarında bir işbölümü yapmışlardır. Demirel yoğun bir biçimde bahardaki atılımın bastırılmasının gereklerine göre bir politik tarz tutturmuştur. Ülke içinde Türkiye halkını özellikle uyutarak veya bazı açılış törenleri düzenleyerek halkın gelişmeleri izlemesini istemiyor. Bunu özel savaşın yeni bir hamlesinin hazırlığı olarak değerlendiriyorum. Özal'la aralarında uyduruk bir çelişme olduğu kanısındayım. Böylece yine gündemi saptırmak istiyorlar. Demirel Çankaya'ya karşı savaş açmış, Özal da hükümete karşı. Bunlar uyduruk savaş hikayeleridir. Esas

hedef yürütülen katliam faaliyetlerini halkın izleniminin dışına taşımaktır. Yine Bosna-Hersek'te katliam yapılıyor, Karabağ şöyle tehlikededir, basında her gün işleniyor. Ama Kürdistan'da abluka var halk bütünyle açlığa mahkum edilmiş, dağ taş asker dolmuş, dağlar yağmur gibi bombalanıyor, neredeyse gazetelerde üç satırlık haber yok. Kendilerinin saydıkları bu toprak parçalarının böyle sinsice bombardıman edilmesi ve bunu örtbas etmeleri ne kadar kötü niyetli olduklarını açıkça gösteriyor. Aslında gündemi bu tip tali sorunlarla saptırmak istiyorlar. Biz esas itibarıyla özel savaşın bahar saldırılarının bütün devlet kademelerinde yürütüldüğüne ve bunun da bir kontr-gerilla rejimi olduğuna eminiz. Kesinlikle yine Hükümet, Parlamento, Cumhurbaşkanı, Genel Kurmay, Milli Güvenlik, Siyasi Partiler sözümona anayasal temel kuruluşlarda kontr-gerilla rejiminin gereklerini özellikle kontr-gerilla bu kurumlara sızdırdığı adamları vasıtasıyla bir milli mütabakat halinde iş bölümlerini yerine getiriyorlar. Yürütülen savaş biraz gizli ve sinsi yürütmeye anlayış birliği içindedirler. Ve her özel savaş yöntemini de mübah görmektedirler. İnsan haklarıymış, demokrasiymiş akıllarından bile geçmez. Jenosit dahil her türlü kırıma açıktırlar. Eğer bunu açıkça yapmıyorlarsa dünya dengelerini gözönüne getirdiklerindendir. Açıkta yürütülmesinin doğacak tepkilerini bildiklerindendir. Yoksa rejim bütün kurum ve kuruluşlarıyla tehlikeli bir yaklaşım içindedir. Esas budur 1993'te üzerimize böyle gelmelerinin nedeni geçen yılı ki Güney savaşından bekledikleri amaca ulaşmamaları, yine iç operasyonla özellikle kış sürecini büyük bir fiyasko ile kapatmış olmaları onları bahar umuduna veya yaz umuduna sevk etmiştir. Umutlarının ne kadar hayali olduklarını belirtmeye gerek yok. Ama önemli olan, çıkmayan candan ümit kesilmez misali, kokuşmuş kontr-gerilla rejimi uygulamalarından halen umut kesmemeleridir. Defalarca dedik, bu yöntem en tehlikeli, gaddar yöntemdir. Ama maalesef başta Demirel olmak üzere bütün hükümet, devlet çevreleri sarılmışlar ve sonuç almak istiyorlar. Benim bunu bu kadar açıklamama da gerek yok. Basında çıkan demeçleri dikkatle takip edenler bu sonuca varır. Savaş vardır ve yürüyor ve her gün yeni cephele bombalayarak kendileri başlatmıştır. Uluslararası kamuoyu ve kuruluşların Newroz olaylarını izlemek üzere Kürdistan'a gelmeleri önemlidir. Avrupa'nın çeşitli ülke-

lerinden heyetler her zaman gelmelidir ve yürütülen savaşın niteliğini daha yakından izlemelidirler. Uluslararası basın kuruluşları gelip izlemelidir; Türk basınında demokratik öğeleri nasıl her zaman dünyanın dört bir tarafına gidip savaş muhabirliği yapıyorlarsa kendi ülkeleri sandıkları bir yerde de savaş muhabirliği yapmalarını öneriyorum. Bu kışta kıyamette bombalar nereye atılıyor, hangi köyler ve insanlar ortadan kaldırılıyor, birkaç tanesini fotoğraflayıp bu insanların seslerini yansıtmaları çok iyi olur.

Lübnan'dan yükselen ateşkes çağrısı

1991 ve 1992 yıllarında Avrupa'daki Kürtlerin ve Güney-Kuzey Kürdistan'daki Kürtlerin savaştan sonra hemen hemen en çok konuştukları şey Kürdistan Ulusal Meclisi'nin kuruluş çalışmaları ve kuruluşuydu.

Türkiye, Almanya'da yapılan milletvekili seçimlerini yasaklayabilmek için her çareye başvurmuş, bunu beceremeyince, seçilen milletvekillerinin milletvekili olarak tanınmamasını sağlamak için bakanlarını, başbakan yardımcısını Avrupa seferine çıkarmıştı.

Yine de başarılı olamamışlardı.

Kürt milletvekilleri Belçika'nın başkenti Brüksel'de yaptıkları uzun açlık grevi sonucunda dikkatleri üzerlerine çekmeyi başarmış, birçok Avrupa ülkesinin parlamentosundan davet almış, birçok toplantıyı da Kürt milletvekili olarak izlemişlerdi.

Abdullah Öcalan, Lübnan'ın Bar Elias kasabasında bir basın toplantısı yapacağını ve önemli kararlar açıklayacağını bildirince, bazı gazetecilerin kulaklarına kar suyu kaçarak hemen Kürdistan Ulusal Meclisi'ni tartışmaya giriştiler.

Milliyet köşe yazarlarından Taha Akyol, "PKK terörist kimliğini bir kenarda tutarak, Avrupalılara "seçilmiş" ve "sivil" diye takdim edeceği yüzlere ihtiyaç duyduğu için KUM'u oluşturdu" diyor ve şöyle devam ediyor: "Ne kadar kıytırık da olsa ve tamamen Apo'nun emrinde de bulunsa KUM'a ihtiyaç duyması, PKK'nın sıkıştığının bir göstergesidir. Öcalan, dünyada sivil ve barışçıl görülecek bir yüze muhtaçtır."

Taha Akyol sadece Avrupa'da seçilen milletvekillerinin 87.000

Kürt tarafından seçildiğini bilmiyor. 87 bin kişiyi bir çırpıda terörist ilan ediyor ve işin ilginç, bir başka yazısında da PKK'nın artık sıkıştığını, kitle desteğini yitirdiğini, oyunlar oynamaya başladığını ima ediyor.

Hiçbir şey beğenmiyorlar.

Ateşkes çağrısını da beğenmemişlerdi.

Ama karşılına birden bire tek yanlı ateşkes çıkınca sözcüğün tam anlamıyla şok oldular.

Burada Abdullah Öcalan'ın Bar Elias'ta yaptığı basın toplantısının tam metnini açıklamadan önce, ateşkes çağrısının Türk basınındaki yankılarını izleyelim.

"Apo Türkiye'ye dönmek istiyor..."

"PKK lideri tek yanlı ateşkes ilan etti..."

"Apo, Türk hükümeti adamlarıma ateş açmasın, çünkü o zaman çok zor durumda kalırım, dedi."

"Apo, Türk hükümeti izin verirse Güneydoğu Anadolu'ya gitmek ve bundan sonraki mücadelemi demokratik yollardan, siyaset yaparak sürdürmek istiyorum, dedi."

"Türkiye'yi bölmek gibi amacımız yok... Savaştan yorulduk..."

"El-Hayat'ın iddiası: Özal askerleri ikna etti..."

Gazete başlıklarının yanısıra köşe yazarları da ilginç yorumlara giriştiler. Sabah gazetesi yazarlarından Hasan Cemal telaşını şöyle dile getiriyor: "Apo'nun çıkışı etkili olabilir. Türkiye'yi zora sokabilir. Herhangi bir örgüt değil PKK. Son bir yıl içinde büyük darbeler yemiş de olsa, Güneydoğu'da yaygın bir kitle tabanına sahip hala. Apo'nun lider olarak adı ve etkinliği var..."

Bu yorumlara ve başlıklara neden olan şey ise, PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan'ın basın toplantısında tek yanlı ateşkes ilan etmesi.

Herkes birbirine sormaya başladı. Apo neden böyle bir şeye yöneldi? Ne yapmak istiyor? Teslim mi oluyor? Geri mi çekiliyor? Gerçekten yoruldu mu? Örgütünün içi gerçekten karışık mı?

Olayı yakından izleyenler tek yanlı ateşkes kararının nedenlerini çok iyi anlayabiliyorlardı, ama amacı bulanık suda balık avlamak olanlar suyu daha da bulandırmayı görev saydıkları için, akıllarına gelen her şeyi, birbiriyle ilintili olsun ya da olmasın ardı ardına

sıralamaya başlamışlardı.

Emin Çölaşan “Oyun var!” diye bağıarak hükümeti uyarırken, İçişleri Bakanı Sezgin hala “Türkiye cumhuriyeti devleti olarak eşkiyanın sözüyle hareket etmeyeceğiz. Onunla masaya da oturmaya çağız. Daha önce de söylediğimiz gibi silahları bırakıp teslim olurlar” diyordu.

Ateşkes yeni bir olgu mu?

Yıl 1988.

Abdullah Öcalan ve M. Ali Birand arasında geçen konuşma aynen şöyle:

A. Öcalan: (...) Devletin bir yığın politikacısı var. Askeri var, sivil var. Bunlar da çok önemli olan tarihsel ve güncel bir olguyu görebilmelidirler. Ondan da öteye, daha sonra bir tartışmaya kendilerini cesaretli, hoşgörölü kılmalıdır. Eğer daha sonra yine bir çift güçleri varsa, kendilerine güvenleri varsa, sorunun politik çözümüne kendilerini hazır hale getirmelidirler. Bunun için örgütlenme özgürlüğüne, siyasal mücadele yöntemlerine yasak koymamak gerekir. Bu temelde ilişkilerin ortaya çıktığını görürsem...

M. Ali Birand: **Ateş keser misiniz?**

A. Öcalan: Şüphesiz ateş keseriz. Bu ihtimalin güçlü bir biçimde geliştiğini gördüğümüzde biz ateş keseriz. Bu temelde görüşmelere yönelinebilir.

M. Ali Birand: **Aksi halde?**

A. Öcalan: Aksi halde çok açıktır. Devrimci şiddeti biz geliştireceğiz.

Yıl 1988.

Dönemin yöneticileri siyasal görüşme çağrılarına, “Biz eşkiyayla masaya oturmuyoruz” yanıtını veriyorlardı.

Yıl 1993.

TC yöneticileri yine aynı teraneyi yineliyorlar: “Biz eşkiyayla masaya oturmayız.”

Süleyman Demirel sık sık, “Bir teröristle masaya oturmam” diyor. Abdullah Öcalan ise kendisini terörist sayan devletin illa da onunla masaya oturmasının şart olmadığını, Kürt halkının kendisinin muhatap olduğunu belirtiyor. Ama Demirel’in amacı üzüm yemek değil. O bağcıyı yok etmek istiyor.

Bir yandan eski Sovyetler Birliği’nin yıkılmasından duyduğu sevinçle Türki cumhuriyetleri kanatlarının altına almaya çalışıyor, onlara ekonomik, siyasal, kültürel destek sunuyor, büyümeye çalışıyor, öte yandan istemi özgürlük olan bir ulusu baskı, işkence, imha metodlarıyla susturmaya ve sindirmeye uğraşıyor.

Ama daha ne kadar..?

Abdullah Öcalan tüm dünya basınına açıklıyor.

Abdullah Öcalan basın toplantısında neler söyledi?

Basın toplantısının açılış konuşmasını Celal Talabani yaptı. Daha sonra toplantı şöyle gelişti:

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın 20 Mart - 15 Nisan arası sürece ilişkin ateşkes kararı nedeniyle çeşitli basın mensuplarına yönelik YNK lideri Celal TALABANİ ile birlikte bir basın toplantısı düzenledi. Basın toplantısının yankıları oldukça etkili oldu. Yeni bir sürecin anlamlı bir başlangıcını da ifade eden basın toplantısı metnini, bazı çevrelerce geliştirilmek istenen çarpıtmaları da dikkate alarak, olduğu gibi yayınlıyoruz.

Celal Talabani: Baylar, bayanlar burada sizinle görüşme fırsatına eriştiğimiz için sevinçliyiz. Şimdi Kürt ve Türk halklarının barış ve kardeşliğini ilgilendiren sorunlar üzerinde Sayın Abdullah Öcalan size açıklamalarda bulunacak ve sorularınızı yanıtlayacak. Teşekkür ederim.

Abdullah Öcalan: Değerli basın mensupları, önce “hoş geldiniz”

diyorum. Çok önemli bir dönemi yaşarken, Mam Celal'in de değerli tavsiyelerini göz önüne getirerek, böyle bir basın toplantısı düzenlemeyi duyduğumuz sorumluluk gereği uygun bulduk.

Gerçekten günümüzün en karmaşık sorunlarından birisi, Kürt-Türk halklarının sorunudur. Bu soruna açıklık getirmeyi boynumuzun borcu olarak görüyoruz. Ortadoğu halklarının kaderinde Türk ve Kürt halkları en önemli iki ulustur. Birçok tarihi, siyasi nedenlerden ötürü büyük bir çatışma ve kargaşa durumu yaşanıyor. PKK, gerçekten ulusal varlığını duyurma ve özgürleşme yolunda Kürt halkının mücadelesine uzun süredir öncülük etmeye çalışıyor. Biz sorunları şiddetle halletmeyi istemezdik. Fakat mevcut hükümetleri de aşan ve oldukça tarihi nedenlere de dayanan bir inkar politikası Türkiye'de söz konusudur. Bu, özellikle cumhuriyet döneminde daha da yoğunlaşarak günümüze kadar gelmiştir. Kemalist politikalar yalnız ulusal sorunda değil, demokrasi sorununda da günümüzde tam bir kilitlenmeye yol açmış bulunmaktadır. Ve en az Kürt halkı kadar, Türk halkına da zarar veren bir aşamaya gelip dayanmıştır. Ve köklü çözüm kendisini dayatmaktadır.

15 Ağustos'ta başlattığımız yeni atılım dönemi veya diğer bir anlamıyla Kürt isyanı, Kürt direnişi bu 9. yılında, yani 1993 yılı baharında önemli bir aşamaya gelip dayanmıştır. Bahar dönemi, aynı zamanda tekrar sıcak bir çatışmanın gelişme tehlikesinin çok yakın hissedildiği dönemin de başlangıcı oluyor. Ayrıyetten Newroz, birkaç gün sonra kutlanacak. Gerek Türkiye, gerekse Kürdistan halkının gözleri bu güne çevrilmiştir. Barışçıl kutlamaya dair özlemlerini belirtmektedirler. Bize de oldukça kapsamlı bir yüklenim var. Son günlerde basın bizi ilginin oldukça merkezine almıştır ve hatta bütün gözlerin bizim üzerimize çevrildiğini rahatlıkla söylemek mümkündür.

Yoğun görüşme taleplerinizle karşı karşıya geldik. Şüphesiz sorularınızı dinleyeceğiz. Geleneksel bazı yaklaşımlarım var. Onları burada tekrarlamak istemiyorum. Sorularınız daha açıklayıcı olabilir. Gerçekten sizler buraya getirilirken önemli bir fedakarlıkta bulunduk; Mam Celal'i de buraya kadar getirmek hayli zor oldu. Fakat başardık ve geldik. Önemli bir fırsattır, biz sorularınızı bekleyeceğiz.

Newroz için ateşkes deklarasyonunuz oldu mu?

Abdullah Öcalan: Bu konuda geliştirdiğimiz bir kararı burada açıklayabilirim. Özellikle hükümet çevrelerinde yaygınlaştırılan bir görüş var; “PKK, Newroz gösterilerini silahlı serihildana dönüştürebilir” diye. Başta belirtiyim ki böyle bir iddia geçersizdir. Biz, ordu birlikleri üzerimize gelmedikçe ve çok zorunlu bir meşru savunma durumuna düşmedikçe, 20 Mart’tan 15 Nisan’a kadar ateş etmeyeceğiz, herhangi bir saldırıda bulunmayacağız. İster gösteriler sırasında olsun, ister bu süre dahilinde olsun, gelişecek saldırılar kesinlikle bizden kaynaklanmayacaktır.

Böylelikle uluslararası, Türkiye ve Kürdistan kamuoyunun bir barışa imkan sunulması biçimindeki dileğine de karşılık vermeye çalışıyoruz. Olası bir siyasi çözüm yoluna kendimizi hazır tuttuğumuzu belirtmek istiyoruz. Ayrıyetten Türkiye yetkililerinin de beklentiler içinde olduğunu duyuyoruz. Yeni durum değerlendirmelerine ihtiyaç duyduklarını sanıyoruz. Ona da imkan hazırlamak için böyle bir süre ve böyle bir karar bizce yerindedir. Böylelikle kamuoyunun bizden beklentilerini yerine getirmiş oluyoruz.

Sayın Öcalan, Sayın Talabani’nin mektubu Türkiye kamuoyuna yansıdığına, sizin üç noktada eskiden farklı düşündüğünüz duyuldu. Birincisi, “Şartsız ateşkes”; ikincisi, “Türkiye’den ayrılmak istemediğiniz” ve sonuncu olarak “Misak-ı Milli sınırları içinde bu işin çözüleceği” söylendi. Ben, buna dayanarak şunu sormak istiyorum: Şimdi sizin ateşkes diye bahsettiğiniz olay 20 Mart’tan 15 Nisan’a kadar olan süre midir?

Abdullah Öcalan: Bunun önemi, şuradadır: Dediğim gibi bu, yeni bir değerlendirme ve bir iyi niyet gösterisi olarak anlaşılmalıdır. Kendimizi tek taraflı olarak tümüyle silahsızlandırmamızın akla bile gelemeyecek bir husus olduğunu çok iyi biliyorsunuz. Kapsamlı bir ateşkesin gerektiği açıktır. Ortada dağ gibi sorunlar vardır. Anayasal düzeyden tatalım, mevcut bu çok karşı olduğumuz ve gerçekten halklarımıza zarar veren günlük çatışmalara kadar hepsine görüşme yollarını açmadan kendimizi tek taraflı silahsızlandırmamızın intihardan daha kötü olacağını biliyorsunuz. Bu çok açık bir husustur. Burada mühim olan, siyasi yöntemi öne çıkarmaya Türk hükümeti

var mı, yok mu? Kanı durdurmak istiyor mu, istemiyor mu? Kürt halkına bazı yasal güvenceler vermek istiyor mu, istemiyor mu? Demokratik yolu açıyor mu, açmıyor mu? Bu konuda daha da açık söyleyeyim; ulusal varlığımızı kabul ediyor mu, etmiyor mu? Sınırlı da olsa, özgür gelişmeye fırsat verecek mi, vermeyecek mi? Eşitçe, kardeşçe ve barışçıl yolda ilerlememize imkan verecek mi, vermeyecek mi? Kısaca, demokratik tarzı, siyasi tarzı esas alacak mı, almayacak mı? Eğer bu sorulara belli cevaplar verilecekse, biz ateşkesi sonuna kadar da sürdürebiliriz, bizden herhangi bir sorun kaynaklanmaz. Şiddet kendi başına çözümleyici bir araç değildir. Belirttiğim bu sorular dahilinde çok önemli siyasal sorunlara çözüm istendiğini söylüyorum. Bu siyasi yönetime biz her zamankinden daha çok hazırız. Zaten sizlerle bu görüşmeyi de, bunu bütün dünya kamuoyuna, Türkiye ve Kürdistan halkına açıklamak için yapmaktayım.

Evet, anlaşıldı mı? Birlik için de şunu söyleyeyim: Biz, "Türkiye'den hemen ayrılalım" diye bir yaklaşım içinde değiliz. Bu konuda gerçekçiyiz. Bunu da basit bir taktik yaklaşım olarak anlamamak gerekir. Birçok nedenleri vardır; iki halkın tarihi, siyasi, ekonomik durumunu anlayanlar, parçalanmanın olmayacağını bilirler. Etle tırnak gibi iç içe geçmişler. Ben, birçok röportajda vurguladım; ilişkilerin yeniden düzenlenmesini istiyoruz. Bin yıllık kördüğüm olmuş ilişkiler, çelişkiler var. Özgürce ve biraz da eşitçe yeniden düzenleme, bizim temel anlayışımızdır. İkide bir bizi "ayrılıkçı" diye ilan etmek, tam tersine ayrılıkçılığı körükleyen bir tutum oluyor. Mevcut ilişki düzeni, hem Kürt halkının, hem Türk halkının kanını, malını muazzam kaybettiriyor, zayıf düşürüyor. Kesinlikle Türk ulusunun da çıkarına olan bir ilişki düzeni olduğu inancında değilim. Bu, Kürt halkını da yarı ölü halde tutuyor. Bunu gerçekten aşmak istiyoruz. İlişkilerin yeniden düzenlenmesinin daha özgür ve eşit temelde olabileceğine inancımız derindir. Buna da biz çok hazırız, ama Türkiye'nin ise mevcut anayasal-yasal düzeni kapalıdır. Eğer bir reformlar döneminden bahsedilecekse, işte bu ilişkileri düzenlemenin tam zamanıdır, diyoruz. Yaklaşımlar bu temelde olmalıdır. Anayasal düzenlemeden bahsediliyor. Biz, bu düzenlemelerde Kürtlerin de yer almasının önemini vurguluyoruz.

Sanıyorum yeterince sorunuza yanıt verildi. Üçüncü husus neydi?

Veya sorunuza yeterince cevap verildi mi?

Evet. Ben şöyle anlayabilir miyim? Siz önce 20 Mart'tan 15 Nisan'a kadar ateşkes yapacaksınız, size saldırılmazsa herhangi bir şekilde mukabelede bulunmayacaksınız, karşılık vermeyeceksiniz...

Abdullah Öcalan: Evet...

Bu süredeki gelişmelere bakarak bu ateşkesi daha uzun süreli sürdürebiliriz, diyorsunuz.

Abdullah Öcalan: Öyle bir niyetimiz var.

Peki bu ateşkesin devam etmesiyle bu sürede somut olarak ne yapılması gerekiyor?

Abdullah Öcalan: Çok açık sorular sundum. Yani bütünüyle karşı taraftan yetkili sorumlu bir yaklaşım isteniliyor. Dağ gibi sorunlar var, diyorum. Bu sorunların çözümü için muhabatımız kimdir? Cumhurbaşkanı seviyesinde mi yaklaşım gösterilecek? Hükümet seviyesinde mi yaklaşım gösterilecek? Ordu seviyesinde mi yaklaşım gösterilecek? Açıkçası bir muhatap arıyorum.

Bu teklifinize karşılık bu zaman süresi içinde cumhurbaşkanı ve hükümet olarak -her kim ise- gelecek tepkide, sizi -Abdullah Öcalan'- muhatap alarak yapmasını mı bekliyorsunuz? Hangi mekanizma ile olacak? Yoksa Türkiye'deki Kürt milletvekillerleriyle mi olacak? Hangi kurumu bu taleplerinize ilişkin bir muhatap olarak kabul edeceksiniz? Yani böyle bir koşulunuz var mı? Yani böyle bir görüşmede, ille de PKK muhatap alınacak diye?

Abdullah Öcalan: Mam Celal için de "vekil midir, değil midir" diye bir tartışma yapıldı. Yine "HEP vekil midir, değil midir" diye tartışmalar oluyor. Şimdi bu konuda da basit düşünmeye gerek yok. Bu işin bir muhabatı bizim, diğer tarafı da Türkiye Cumhuriyeti'dir.

Kendi düzeylerini kendileri belirlerler. Ben burada da ayırım yapmak istemiyorum. Muhatabımız cumhurbaşkanlığı mı, hükümet mi, genelkurmay mı olur? Bu onların sorunudur. Ama ben kendi tarafımız için söylüyorum; biz buna muhatabız ve bu süreci başlatmaya hazırız. Eğer daha uygun araç gerekiyorsa, bu işler böyle daha uygun bir araçla ilerletilebilir deniliyorsa, bunda da anlaşmak zor değildir. Mühim olan işin ilkesidir. İlkeyi kabul edersek, aracı sağlamakta zorluk çekmeyiz. Mühim olan burada birbirimize taktik yapıp boşa çıkarmak değil, sorunun özüne inebilmektir.

Bunda Suriye'nin bir rolü oldu mu?

Abdullah Öcalan: Hiç rolü olmadı. Suriye şimdiye kadar bize ne olumlu, ne olumsuz hiçbir şey söylememiştir. Suriye'de açık herhangi bir yol yok.

Daha önce benimle yaptığınız bir görüşmede, bağımsız bir Kürdistan istiyordunuz. Şimdi ise Türkiye'nin birliği dahilinde bir Kürdistan'dan bahsediyorsunuz.

Abdullah Öcalan: Bana göre aralarında çelişki yoktur. Bağımsızlık -sıkça da vurguladığım gibi- bizim bir sözcüğün söylenmesinden tatalım bir halkın ekonomik, sosyal, siyasal, ulusal düzeyde kendini özgürce ifade etmeye kadar uzanan bir süreci kapsar. Dar bir ayrılıkçılık, dar bir milliyetçilik daha fazla bağımlılığa yol açar. Federasyona ulaşmış bir Kürdistan bağımsızlığa oldukça kapsamlı cevaplar verebilir. Birlik halinde olmak, bağımsızlığa aykırı değildir. Günümüzde bütün ulusların temel sorunu, çok milliyetçi sınırlar dahilinde hapsolmek değil, bağımsızlık çıkarlarını sağlama alan birliklere gide-memektir.

Dolayısıyla bizim Türkiye halkıyla aramızda var olan sınırlar dahilinde, Kürt halkının eşit ve özgürlüğüne dayalı bir birlik arayışımız "bağımsızlığa aykırıdır" biçiminde yorumlanmamalıdır.

Irak'taki Kürtlerin federe devletini olumlu görüyor musunuz?

Abdullah Öcalan: Irak Kürdistan'ındaki federasyonlaşma çabası, bize göre olumlu değildir. Otonomi anlayışını dar buluyoruz. Irak'ın bütünlüğünden kopmamış bir Kürdistan'ı fazla gerçekçi bulmayız. Fakat içinde oldukça geniş bir demokrasi uygulayarak Arap ve diğer azınlıklarla da eşitliğe ve özgürlüğe dayalı bir federasyonlaşma bizce anlamlıdır, tarihi bir adımdır. Burada önemli olan, Kürt halkının da kendisini siyasi ve askeri güvenceye tam alabilmesi, bunun için kuvvet sahibi olmasıdır. İradesi dışında geçmişte çok karşılaştığı imhalarla maruz kalmayarak sağlam bir düzenlemeyi Irak'ta başarabilir.

Sayın Öcalan, tekrar Türkiye'ye dönersek; tüm silahlı gruplarınıza tam hakim misiniz? Bazı söylentiler vardır.

Abdullah Öcalan: Günlük olarak irtibatlarım vardır. Mutlak anlamda hepsi talimatların gereklerini yerine getirirler. Bahsedildiği gibi PKK'de bir ayrılık, kopma söz konusu değildir. Bunlar sansasyon haberlerdir. Örneğin, Cemil Bayık'ın muhalefet edip büyük bir grupla ayrıldığından bahsediliyor. Cemil Bayık şimdi yanımdadır. Omurilik kayması var, ameliyat oldu. Birkaç yıl önce belki bazı ayrılıklar vardı, ama bu ayrılıklar gerçekten partimize dayatılan provokasyonlardı. Günümüzde PKK, her sahada egemendir, üstün bir emir-komuta zinciri vardır ve bütün PKK'liler, partimizin kararlarına uyarlar. Hatta kararlara ölümüne bağlılar.

Geçen yılki Newroz'dan bahsettiniz. Silahların susturulmasına ilişkin bu yılki Newroz'u bir koşul olarak görüyorsunuz. Yani siz bu Mart ve Nisan ayları arasındaki bu yirmibeş günlük süreyi söylüyorsunuz. Şimdi bu tavır, pratikte nelerdir? Mesela, Türkiye'nin kırsal bölgelerinde devam etmekte olan birtakım güvenlik operasyonları var. Yani bu operasyonlara son verilmesi bu ateşkesin bir koşulu mudur, yoksa bu ateşkes her halükarda 25 gün devam edecek mi?

Abdullah Öcalan: Biz burada herhangi bir şart ileri sürmüyoruz. Yalnız operasyonlar bizi imhayla yüz yüze bırakırsa, savunma yapacağız. Bunun dışında bir harekette bulunmamayı kastediyorum.

Sayın Başkan, ben iki soru sormak istiyorum: Birincisi, eğer bu 25 günlük süre içerisinde bir umut ışığı görülmeyecekse -ki inşallah öyle olmayacak- mücadele nasıl, ne şekilde, nerede devam edecek? İkincisi, -ikinizi bir arada görmek çok güzeldir- Kuzey ve Güney'deki Kürtlerin geleceği ne olacak, nasıl bir şekil alacak?

Abdullah Öcalan: Gerçekten bu süre, bir iyi niyet süresidir. Dikkat edilirse şartı filan yoktur. Tek şartı bizi imha etmeye yönelmemektir. Ve özellikle Mam Celal da söyledi ve sanıyorum Türkiye basını da epey işlemiş, "herkes barışçıl çözüm için bir adım istiyor." Buna saygılı olmak için bu belirtilmiştir. Özellikle Newroz'da ateşkesi bazı provokasyonların önüne geçmek için, kesinlikle bahane vermemek için düşünüyoruz. Bir de eğer hükümetin sorunu siyasi düzeyde ele alma niyeti varsa, ona da bir fırsat sunmak için belirtiyoruz.

Eğer bütün bunlar boşa çıkarsa, hemen belirteyim ki, ben bu işe başlarken, ne beş kuruş param vardı, ne de bir tek fişğim vardı, ama bunlara rağmen savaşı buraya kadar getirebildik. Ve hemen belirteyim, çok zorlandığım bir savaştır. Burada Sayın Yalçın Küçük Hoca'nın bir değerlendirmesini anmak istiyorum: "APO'nun savaş karşısındaki tavrından ben neyi gördüm?" diyerek şöyle devam ediyor: "Ben ilkçağ Yunan kahramanlarındaki tavrı gördüm. Savaşa çok karşı oldukları halde savaşa zorlanan kahramanlar..." Gerçekten öyledir. Savaşa çok karşı olduğumuz halde, mutlak anlamda zorlanıyoruz. Tekrar şunu söyleyeyim; bu dünyada savaştan en çok çekilen kişi kimdir denilirse, kendim olduğunu söyleyebilirim. Halen de öyledir. Elime de tek -belki sembolik gelebilir- bir silah almış değilim. Tek bir eylemim yok. Ama Kürt halkının varlığını gün ışığına çıkarma zorunluluğu ortaya çıktığından, insanlığın vazgeçilmez bir gereği olarak benim tarafımdan anlaşıldığından savaşı da bu düzeye getirmek zorunda kaldım diyorum.

Tekrar söylüyorum; hemen bırakalım bu savaşı! Ve çok mütevazı bazı sorular sordum; halkımızın varlığını sağlamak ve özgür gelişme yoluna koymak için muhataplar birbirini bulmalı diyorum.

Mesele, benimle görüşüp görüşmemek değildir. Ben aradan da çıkarım. Bu halka kendini demokratik ifade etme hakkı tanınsın,

kendi temsilcilerini özgürce ortaya çıkarsın, nasıl istiyorsa sorununu öyle halletsin, benim asla savaşı dayatma diye bir derdim yok. Benim için işkencedir ve beni de işkenceden kurtarmış olursunuz.

Ama eskisi gibi “yoksunuz, gelip teslim olacaksınız” denilirse, bu noktada gerçekten kendimi koruma gereğini düşünürüm. Teslimiyette hiç yaşamın olmadığını düşünüyorum. Mevcut “Türk adaleti” deniliyor. Bu adalet, darağacından başka bir şey getirmemiştir. Öyle düşünüyorum. “Yok sayma” politikasına karşı kendimizi savunmaya devam edeceğiz. Bizim Türk devletini, Türk ulusunu imha etmek diye bir sorunumuz yok. Tam tersi, sınırlı da olsa ulusal varlığımızı koruma ve geliştirme hakkı tanınsın diyoruz. Benim burada şaşırduğım bir nokta var: Terör nedir? Kim kime karşı nasıl uyguluyor? Bunun bu kadar tersyüz edilmesi, beni kendi adıma değil, gerçekten uluslararası kamuoyu adına utandırıyor, öfkeliyor. Eskisi gibi “Kürdü yok sayarız, bu sefer de isyanı bastırırız, geri kalanları da idam ederiz” derlerse, direnmeyi devam ettiririz. Bu konuda da hazırlıkların bu yıl, hiçbir seneye kıyaslanmayacak bir biçimde ileri düzeyde olduğunu belirtiyim. Gerilla kuvvetleri; Ağrı Dağı’nda, Muş, Erzurum yaylalarında, Dersim dağlarında, Toroslar’da, Mardin’de, Botan dağlarında, yine Diyarbakır, Bitlis dağlarında sayıları yaklaşık on bin civarında üslenmiş durumdadır. Bu sene hızla elli bine de tırmanabilir. Eğer hükümetin kararı, “kesin savaş” ise, ben de kesin belirtiyim ki, gerilla ilk defa bu elli bin civarına tırmanır ve çok kalıcı bir savaşı gerçekleştirebilir.

Yine serihildanlar Kürdistan’da ve Türkiye’de yaygınlaşır. Yine Türkiye’de de gerilla savaşı yaygınlaştırılır. Ama tekrar belirtiyim, bu bizim tercihimiz değildir. Israrla “teslimiyet ve imha” dayatılırsa, bütün siyasi yöntemler bir tarafa itilirse bunlar olur, barışa imkan verilmezse bunlar olur.

Güney ile ilişkilere gelince: 14 yıl boyunca biz bu ilişkilere Mam Celal’le başladık. Bugün gördüğünüz gibi tekrar ileri bir düzeyde görüşmelerimiz oldu. Birbirimize oldukça muhtaç olduğumuza inanıyoruz. Her şeyden önce Mam Celal’in kendisi bu ilişkilere büyük özen göstermiştir. Biz buna gereken karşılığı vermişiz. İnanıyorum ki bundan sonra bir daha yıkılmamacasına bu ilişkiler kardeşçe sürer. Kuzey Kürdistan halkı da, Güney halkıyla bundan sonra daha kalıcı

ilişkiler geliştirecek, özellikle onun imhasına yönelik tehditlere, baskılara karşı duracak ve onu korumaya gücü yetecektir. Yani Güney halkı tecrit edilmişti, yalnızdı, ama şimdi öyle değildir. Sonuna kadar onun varlığını korumaya ve özgürleştirmeye ilişkin elimizden geleni yapacağız. Bunun için -belirttiğim gibi- benden daha fazla Mam Celal çalışmıştır. Mam Celal tamamlasın.

Celal Talabani: Gördüğünüz gibi şu anda barış ve bütün sorunlara politik çözüm için birbirimize çok yakınız. Sayın Öcalan'ın belirttiği gibi çok uzun süren bir ilişkimiz var. Bunun kan dökülmesine son vermek ve Türkiye'deki kardeşler arasındaki savaşı sona erdirmek için tarihi bir fırsat olduğuna inanıyoruz. Irak Kürdistan'ında biz, Türk insanıyla kardeş olduğumuza inanıyoruz ve o insanların herhangi bir şekilde zarar görmemesini istiyoruz. Sayın Öcalan'ın da belirttiği gibi barış ve Türkiye ile yeni bir kardeşlik yaratılması amaçlı olan bu şans kaçırılmamalıdır. Bunun önce Türkiye'de ve daha sonra da Ortadoğu'da barış, düzen ve demokrasiyi getireceğine inanıyorum. Ve bu çağrının, bölgede Türkiye'yi seven herkes tarafından Türkiye'nin demokratik ve birlik içerisinde olması için kabul görüleceğine inanıyorum. Bildiğiniz gibi Irak Kürdistan'ındaki halk çok çekti, topyekün imha dahil birçok şeyle karşı karşıya kaldı. Şunu söylemekten mutluyum; ilişkimiz devam ediyor ve bizi bugüne getirdi. Bunun Ortadoğu'da yaşayan herkesin çıkarları doğrultusunda olmasını diliyorum. Sadece Kürt halkı için değil, Türk halkı ve diğer halklar için, onların çıkarları için olan bir birlikteliktir.

Siz, Türk hükümetine gönderdiğiniz bu mesajın, çağrının sonucundan ne bekliyorsunuz? 15 Nisan'a kadar size Türk kamuoyundan gizlenmiş diplomatik ilişkiler, kişiler mi oluşacak, yoksa Türk hükümetinin Türk kamuoyuna sunduğu gibi, "hayır biz PKK'yi kabul etmiyoruz, bizim muhatabımız değildir" derken bu arada başka ilişkileri sizinle, kamuoyundan gizli olarak yürütecek midir? Yani sizinle bu barışı ya da bu çağrıyı nasıl yargılayacaktır? Yani siz kişisel olarak ne bekliyorsunuz? En azından umutlu musunuz? Kişisel olarak yanıt istiyorum, yani PKK adına değil, siz Abdullah Öcalan adına soruyorum.

İkinci sorumu da sorayım; sivil giyinmişsiniz, sivil mücadeleye başlıyorsunuz; takım, kravat filan... “Hizbullah’la PKK Türkiye içerisinde anlaştı” diye arkadaşlar dergiye kapak yaptı. Böyle bir şey var mı? “Hizbullah’la PKK Türkiye’de, Amed’de, Batman’da, Botan’da anlaştı” diye. Ama birinci sorum daha önemli.

Abdullah Öcalan: Birinci soru mu önemli?

Benim için birinci soru önemli. Siz Abdullah Öcalan olarak bu çağrıdan ne bekliyorsunuz? Bir de bizden her şeyin gizlendiğine inanıyorum Türkiye’de. Yani Cengiz Çandar gibi olursanız her şeyi öğreniyorsunuz ama, bizim gibi adam olursanız öğrenemiyorsunuz. Ben bir Türk olarak ve sizin oradaki mücadelenize çok üzülen, yani Kürt ve Türk halkının savaşına çok üzülen bir insan olarak da öğrenmek hakkımdır, diyorum.

Abdullah Öcalan: Neyin gizlendiğini sanıyorsunuz?

Yani Türk hükümeti, Türk kamuoyuna şöyle söylüyor: “Biz PKK’yi muhatap almıyoruz.” Acaba “almıyoruz” derken, Türk halkına durum böyle yansırken, bizim bilemediğimiz birtakım diplomatik manevralarla sizinle illegal görüşmeler oluyor mu?

Abdullah Öcalan: Bütün samimiyetimle söyleyeyim, ortada gizli kapaklı görüşmeler yoktur. Hükümetinizin kendi halkına karşı birtakım manevralar içinde olup olmadığı konusunda da, anladığınız anlamda bir şey söylemek durumunda olmamakla beraber, bazı gerçeklerin dar politik amaçlı korunmak istendiği açık. Örneğin, Demirel’in bundan iki gün önceki tavrı olarak “biraz daha bekleyeyim, bu açıklamalar nasıl olacaktır, ona göre tavır belirleriz” demesi vardı. İkinci gün bunun tam tersi bir tavır oluştu. Yine Özal’ın televizyondaki konuşmasını bana iletiler, “soruna, daha ciddi yaklaşımlı bir konuşmaydı” dediler. Şimdi ben belirteyim, ne de olsa ikisi arasında bir çelişki var, ona da ben bir katkıda bulunayım diye bir sorunum yok. Ki bana göre de Özal bu savaşımın ağır sorumluluğunu üstlenen kişilerin başında geliyor. Denilebilir ki bunun için hayatını da ortaya

koymuş ve bütün gücüyle de çalışmıştır. Şimdi çözüm konusunda da daha ağırlıklı bazı görüşler belirtiyor.

Bunun taktikle ilişkisi nedir veya bazı çevrelerin dayatması mıdır? Bunu da söyleyebilecek durumda değilim. Benim bütün temenni ettiğim, gerçekten inanarak böyle bir yaklaşım içinde midir, değil midir? Çünkü ben bunu çok önce, bazı görüşmelerde de belirttim. Özal'ın gelişmeleri böyle ele almaya cesareti, gücü var mıdır, yok mudur? Bu konuda gerçekten ileriye yönelik bazı adımlar atmak istiyor mu, istemiyor mu? Emin olsaydım, karşımda tam siyasi bir muhatap olarak değerlendirir; "buyrun çözüm için ilerleyelim" derdim. Benim buna cesaretim de, gücüm de var. Ama karşı taraf için aynı durumu söyleyemiyorum.

Demirel'e gelince, son derece çelişkili olduğunu belirtmeliyim ve kendi özgür iradesiyle konuştuğunu da sanmıyorum. Bu kadar uzun yıl -otuz yıla yakın- bir politika merkezinde yer alacaksın, Türkiye'deki politika kesiminin en önde gelenlerinden birisi olacaksın, ama soruna ilişkin dişe dokunur tek bir söz söylemeyeceksin. Başbakan olacağı zaman, "Kürt kimliğini tanıyoruz" dedi. Bir başbakan bu sözü söylediğinde, arkasını bir-iki cümleyle daha getirmez mi? Maa- lesef getirmedi. Bunun yerine 20 Aralık'tan başladı -ki başbakan olduktan 20 gün sonradır- günümüze kadar Özal dönemiyle kıyaslanmayacak bir biçimde yoğun bir bombardıman ve ayrıyetten Şırnak'ta görüldüğü gibi birkaç katliam provokasyonu denendi.

Şimdi bunlar da bizzat Demirel'in isteğiyle oluyor mu, olmuyor mu bilemiyorum. Bu Şırnak, bana göre tam bir provokasyon, çünkü bizim Şırnak'a bir saldırımızın olmayacağını biliyordum. Eğer insanlar yer altına geçmemiş olsaydı, bini aşkın insan ölecekti. Bu emri kim verdi? Bu açığa çıkmadı. Eğer Türk halkından bir şey gizlenmişse, bu noktada gizlenmiştir diyorum. Ortada bazı emirler veriliyor ve bu emirlere kimse sahip çıkmıyor. Demirel, "Kürt kimliği" diyor, ertesi gün hiçbir şey söyleyemiyor. Bu değişiklikler niye böyle oluyor?

Diğer bazı çevreler daha vardır; ordunun görüşünün ne olduğunu bilemiyoruz. Milli Güvenlik Konseyi'nden bahsedilir. Bu kurumun durumu nedir? Türkiye'de çok tartışılıyor. Gerçek hükümettir deniliyor. Meclisin çok yetkisiz olduğu, yine hükümetin de hakeza öyle

olduğu söyleniyor. Bütün bunlar spekülasyon konusudur. Ama Türkiye’de siyasal iktidarın birçok güçsüzlüğünün yanında, parçalanmışlığından da bahsedebiliriz. Sizin, burada Türk halkından bir şey gizleniyor mu, gizlenmiyor mu sorunuzdan ziyade, bu çok güçsüzlüğü ve parçalanmışlığı göz önüne getirmeniz gerektiğini belirtebilirim. Hiçbirisi kendi başına bir ilkeye dayalı politikayı ileri süremiyor. İzdırap, çözümsüzlük burada. Çok temenni ediyorum; Türkiye de bir politik merkez olsa da, işte bizim bugün ortaya koyduğumuz gibi çok açık tartışmaları veya bazı ilkeleri söyleyebilsin, bize de “teslim olma” ve “imha” dışında bir yol önersin. Böyle bir şey yok. Kimse cesaretli tek bir söz söyleyemiyor. Kimin kimden korktuğu açıklanmalıdır. Kontrgerilla üzerine çok konuşuluyor. Bu kurumun varlığı nedir? NATO ülkelerinde gladio, Türkiye’de kontrgerilla, bu kadar faili meçhul cinayet! Bu konuda hiç mi bir şey söylenemeyecek?

Evet, Hizbullah’a geleceğim. Ortada cinayetler var. Bir nolu sorumlusu hükümet midir, o zaman sahip çıksın. Bu soruları sormakta ve cevabını almakta hakkımız var. Kürt sorununa ilişkin bir değerlendirme mi yapıyor, yaptığı bu değerlendirmeye sahip çıksın. Şimdi otuz yıllık politikacı olacaksın, “var mı, yok mu” sorusuna otuz yıl boyunca bir cevap vermeyeceksin! Türk halkına en büyük saygısızlık -Kürt halkına olandan daha fazla- buradadır. Ben burada Türk halkına bir şeyler söylemek istiyorum: Bunlar gerçekten temsilcileriniz mi? Eğer temsilcilerinizse, yürütülen bu savaşın ne kadar içindesiniz, ne kadar onaylıyorsunuz? Ben Kürt halkına yönelik bazı taleplerden bahsettim veya bu konuda kendi pratiğimize ilişkin bazı değerlendirmeler yaptım. Türk halkı, bizi imha etmek istiyor mu? Kürtleri toptan inkar ediyor mu? Örneğin, Kürt halkına sınırlı bir radyo-televizyonla meramını ifade etme özgürlüğünü tanımak istiyor mu? Şimdi hem “bin yıldır birlik ve bütünlük içinde kardeşçe yaşıyoruz” diyeceksiniz, hem de Türkiye’de -dün Demirel’in kendisi söyledi; “dört bin tane radyo var”- Kürtlerin tek bir radyosu olmayacak! Böyle kardeşlik olur mu? İşte sizin bu konuda hiçbir cevap vermeye gücünüz yok, diyorum. Uluslararası alana yönelik bu kadar televizyon, radyo yayını yapıyorsunuz -Türki cumhuriyetlere de başladı-, ama Kürt halkına yönelik ise ufak bir televizyon yayını bile yapılmıyor? Eğer Kürt halkı kardeşse, eğer bir de kimliği tanınıyorsa, bu soruyu sor-

makta hakkımız var. Türk halkı buna ne diyor? Türk halkının vicdanı varsa, Türk halkı kardeşlikten yanaysa, Türk halkı bir halkın kendini biraz özgürce ifade etmesini istiyorsa -bırakalım ayrı devlet olmayı- böyle mütevazı bir şekilde kendini ifade etme hakkına kavuşmasını istiyorsa, kendi yöneticilerine biraz "ciddi olun" diyebiliyor mu? Asıl muğlaklık, asıl saygısızlık diyebileceğimiz durum burada söz konusu. Türkiye'de demokrasi yok, Türkiye'de halka saygı yok. Evet sadece Kürt halkına değil, Türk halkına da saygı yok. Doğru politika yapılmıyor. Otuz yıldır Türk halkına yönelik herhangi bir politik gelişme söz konusu değil. Ben, ızdırabın burada olduğunu söylüyorum. Bilemiyorum, yeterince anlaşıyor mu?

Uluslararası kamuoyu açısından ise şunu söyleyebilirim: TC'ye baskılar artacaktır. Benim de edindiğim izlenim, Türkiye hükümetine bir zaman tanıma durumu vardır. Bu sürenin -tabii kesin bilmiyorum ama edindiğim izlenimlere göre- sona erdiği biçimindedir. Ciddi olarak TC'yi siyasi çözüme zorlama vardır. Başta ABD olmak üzere, Avrupa'nın da TC'yi siyasi çözüme zorladıkları kanısındayım ve anormal gelişmenin bununla bağlantısı olabilir diye düşünüyorum. Ve sanıyorum bu gelişme yoğunlaşacaktır da. Benim Mam Celal'den de edindiğim izlenim budur; bunun yoğun bir biçimde gelişeceğidir. "Bunu Batı dayatıyor" diye değil de, Türkiye'nin kendi içinde siyasi çözüme açık olması gerekiyor. Açık olmazsa, epey daraltılacaktır. Diplomatik sahada aleyhimizdeki süreç tersine çevrilecektir. Bunun da önemli bir sıkışmaya yol açacağı beklenmelidir. Bu konuda kesin veriler olmamakla birlikte, bence bu yönlü bir gelişme söz konusudur.

Sayın Öcalan bu "muhatap" meselesinde Sayın Talabani'nin mektubunda bir unsur var; diyorsunuz ki, "Meclisteki Kürt milletvekilleri, hatta HEP olması da şart değil, muhatap olabilirler." Bir, ona açıklık getirmenizi rica edeceğim. Bir de bundan sonraki süreçte Talabani'nin bir arabuluculuk rolü olabilir mi?

Celal Talabani: Hayır, PKK var, Türk hükümeti var. Sayın Öcalan çok açık konuşuyor...

Sayın Öcalan isterse yaparım diyor...

Abdullah Öcalan: İster HEP, ister Mam Celal bu konuda bazı süreçleri başlatmışlardır veya bazı süreçleri halen yaşıyorlar. HEP'in bu konudaki yaklaşım gücü sınırlıdır. Her şeyden önce kendileri yeterince organize ve temsil düzeyinde değiller, fakat ilişkileri yumuşatmada, siyasi platforma dökmede olumlu işlev görebilirler diye bir görüşümüz vardı. Bu çerçevede yürüttükleri görüşmeleri, zararlı bulmuyoruz. Bu konuda zaman zaman da güç vermeye çalışıyoruz. Bu da "Apo HEP'e talimat veriyor" biçiminde yanlış anlaşıldı. Talimat filan değildi. Bu konuda istediğimiz şeydu: Bazı siyasi platformlara çıkabilsinler, bu konuda kendilerini biraz da açığa çıkarmışlardır, onun için güç verelim. Yani hem demokrasiye hizmet edebilirler, hem de ortamı biraz siyasal yönetime alıştırsınlar diye düşündük. Ama tam bir arabulucu rolünden bahsederseniz, bu biraz zordur. Kendileri de hazır değil. Nitekim bizim de ilişki çerçevemiz bunu biraz dar buluyor. Bunu belirtebilirim.

Mam Celal için de, eğer söylendiği gibi, Türkiye'deki yetkililer demin sorduğum sorular çerçevesinde hazırlarsa, böyle bir iletişime, böyle bir vasıtaya ihtiyaç duyarlarsa, bizim için bir engel yok. Daha iyi bir kavrayışa yol açması açısından Mam Celal'in tecrübesi de vardır. Bizimle de uzun bir süredir ilişki halindedir, daha iyi bir anlayış ortamını geliştirmede katkısı olabilir. Fakat bu konuda gerçekten fazla bir şey beklememek gerekir; sadece yeni yöntemi daha yoğunlaştırmakta, öne çıkarmakta rol oynayabilir. Biz bunda en ufak bir sakınca görmediğimiz gibi, yardımcı olmaya da çalışırız.

Sizin sorunuz yeterince cevaplandı mı?

Tabii, teşekkür ederim.

Abdullah Öcalan: Yalnız burada küçük bir nokta daha eklemeliyim: Gerek Türkiye'nin iktidardaki partileri olsun, gerekse muhalefetteki partileri olsun ortaya koyduğumuz mevcut çerçeveye, yani sorunun demokratik ve siyasal boyutlu ele alınmasına yeterli ve hazır değiller. Şunu belirtmeliyim: Muğlaklık var. Anlaşılması açısından belirtiyorum. Sanıyorum sorunuzla ilintilidir. Muhalefette de, iktidarda da ciddi bir yetmezlik vardır. Kişi olarak, parti programı olarak, bir de tecrübe bakımından denenmişlerdir; fazla çözüm gücü

olabileceklerine dair ben de umutlu değilim. Özal'ın basına "yeni oluşum" diye yansıyan bir değerlendirmesi var; biraz da işler o noktaya gelmiş, hatta "İkinci Cumhuriyet" tartışmaları diye bir kavramdan da bahsediliyor. Ben bu soruları ve bu soruların karşılığı olan bu kavramları boş bulmuyorum; bana göre de mevcut partiler -iktidarda olsun, muhalefette olsun- sorunları kavrama gücünün çok uzağındadırlar. Türkiye'nin geldiği noktanın çok gerisine düşüyorlar. Ağırlaşan sorunları kavramakta zorluk çekiyorlar veya kavrama diye bir dertleri yok. Dolayısıyla fazla umutlu değilim. Yani siz benim umutlu olup olmamamdan bahsettiniz, çok umutlu olmak isterdim. Bunun nedenleri var. Örneğin, Akbulut gittiği zaman, Mesut biraz liberaldir, biraz da Almancıdır, bir şeyler yapar dedim. Maalesef daha fazla bomba yağdırdı. O gitti Demirel geldi, bu biraz daha liberal olabilir dedim -biraz da bizim katkımızla başbakan olmuştu-, o da Mesut'u aratmadı. Yani yağmurdan kurtulmaya çalışırken, doluya tutulduk. Şimdi yeni oluşumdan bahsediliyor; eğer yeni oluşum, gerçekten yeni oluşumsa...

Umudunuz ikinci cumhuriyet...

Abdullah Öcalan: Evet, İkinci Cumhuriyet tartışmaları var, umutlu olmak istiyorum. İkinci Cumhuriyet geliştirilirken -tabii anayasal temelde de ele alınmaya çalışılıyor- anayasanın içine Kürt ve Türk eşit ve özgür yerleştirilirse ve bu temelde bazı yasal düzenlemeler yapılırsa, yeni oluşum gerçekten ikinci bir cumhuriyetle sonuçlanabilir. Ve bu, çok ciddi bir adım olabilir. Bana göre de Türkiye, artık biraz da bu temelde çok köklü, radikal bir dönüşümle ağır sorunlara çözüm getirebilir.

Acaba Özal, bu konuda gerçekten bir şeyler yapmak istiyor mu, gerçekten gücü var mı? Ben hep bunları söylüyorum -mazur görün, çünkü geçmişi var-, bütün iyi niyetli yaklaşımlar, sonra çok trajik bir biçimde acı ve çok sert bombardımanlarla ve özel savaş yöntemleriyle karşılık buldu. Eğer doğru karşılık verilirse, biz elimizden gelen katkıyı sunarız. İkinci Cumhuriyet tartışmalarına, yeni oluşuma, onun anayasal çerçevesine siyasal bazda mücadeleyi aktarmak, demokratik yöntemi kullanmak için PKK, son derece yaratıcı davranarak katkıda

bulunacaktır, diyorum. Ama bu konuda sorunun PKK'den değil de, Türkiye'nin mevcut tıkanmış siyasi yapısından kaynaklandığını söyleyeyim. Türkiye'de siyasi yapı tıkanmıştır, ekonomi tıkanmıştır, demokrasi gelişmiyor ve bunu ben değil, Türkiye'nin bütün yazar-çizerleri her gün dozajı artan bir biçimde söylüyorlar.

Biraz da çözümü bunda görmek istiyorum. Umut biraz budur. Yani çok kesin bir umut mudur, sadece buna mı bağlısın, dersiniz, değil ama Türkiye'yle birlikte bu çerçevede bir umudu korumak istiyorum.

Evet ikinci sorunuz olan Hizbullah'ı sonuçlandırayım: Şimdi, Hizbullah'ın gerçeğine ilişkin sanırım kısa bir değerlendirme istersiniz.

Bana göre Hizbullah, tümünü kapsamasa bile önemli oranda -ve emniyetle bağlantılı olarak söylüyorum- Kürdistan'daki MHP'dir veya Kürdistanlaştırılmış MHP'dir. Son günlerde bazı değerlendirmeleri -Batman ağırlıklı Hizbullah olayında- okudum; emniyetin oldukça içine girdiği bir oluşum olduğu anlaşılıyor. Tahmin etmiştim; bu doğrulanıyor. Gerçekten çok tehlikeli bir oyun; yalnız 1992'de 500'ü aşkın cinayete yol açıldı. Bu vurulanların da gerçekten PKK ile ilişkileri yoktu, hepsi suçsuz insanlardı ve hatta büyük bir kısmının siyasi olduklarını da sanmıyorum. Şöyle bir yöntemdir: Hizbullah, halkın PKK'ye taban teşkil etmesi, ona yaklaşması durumunda başına ne geleceğini göstermek için geliştirilmiş bir taktiktir.

Türkiye'de bir dönemler MHP, sol'a karşı bu sindirme görevini üstlendi. Ben bu konuda hükümete bir uyarıda bulunmak istiyorum: Demirel'in kendisi, Türkiye'de uzun süre Türkiye soluna yönelik MHP'yi bir sindirme aracı olarak kullandı. MHP'nin oluşumunda mevcut birçok hükümetle birlikte, özellikle Demirel'in sorumluluğu vardır. Aynı oyunu, Hizbullah'ta da göstermiştir. Hizbullah'ın daha önceki hükümetler dönemindeki örgütlemesi bu kadar gelişmiş değildi, "faili meçhul cinayetleri" bu kadar yaygın değildi. Ama 1992'de bu cinayetler çığ gibi büyüdü. Ya hükümetin kontrolünde değildir, ya da hükümet göz yummuştur. Ve bu, ağır bir durumu ifade ediyor. İnsanlar böyle katledilemez. Bu hükümetin, bu katliamlarda en azından birkaç faili bulup ortaya çıkarması gerekirdi. O zaman ortaya iki sonuç çıkar: Ya hükümet gerçekten emniyet içinde bazı güçlere hakim değildir, ya da yeşil ışık yakmıştır. Kamuoyu bu konuda açıklık

istiyor. Ben bir bunu soruyorum.

İkincisi, “biz de Kürdüz, kemalizme karşıyız” diyen Hizbullahi çevreler var, böyle birtakım islami kuruluşlardan da bahsediliyor. Biz bunların -dolaylı da olsa- bazı çevreleriyle diyalog içinde olduk. Benden giden mesaj şudur: Eğer siz gerçekten böyleyseniz ve gerçekten kan dökmek istemiyorsanız, biz de size ateş etmeyeceğiz. Özellikle Ramazan ayı boyunca ve daha sonraki süreç de dahil olmak üzere biz ateş etmeyeceğiz.

İsterseniz daha olumlu ilişkiye de yönelinebilir, dedik. Ben, bizim bütün birliklere ateş açmayın diye haber verdim. Nitekim ateş açılmadı. Bir de merkez adına bir bildiri yayınlandı. Sanıyorum şimdilik bu “faili meçhul cinayetler”de belli bir azalma var. Sanıyorum Hizbullah’ın bir çevresi, bu cinayetlerden uzak durmak istiyor. Bu, olumlu bir adımdır. Bundan sonra da geliştirilmesini umarız. Fakat bazı “faili meçhul cinayetler” daha var. Zaten bizim bir amacımız da burada gerçekten cinayetlere karışmak isteyenlerle istemeyenleri ayırtmaktır. Bu, sınırlı bir adımdır. Bu adımı daha da geliştirmek istiyoruz. Umarım ki birçok gazeteciye de yönelik olan bu cinayetlerin önünü biraz keseriz ve biz bu konuda ağırlığımızı kullanmaya da devam edeceğiz.

Peki bu, Türkiye’ye karşı mücadelede işbirliği anlamına gelen bir anlaşma mı oluyor?

Abdullah Öcalan: Henüz böyle bir durum yoktur.

Şimdi biraz güncel konunun dışına çıkıldı. Ben bir soru sormak istiyorum: Üç-dört gün sonra Newroz var. Siz demin açıkladığınızı gibi, bir karar aldınız ve özellikle de dikkati çektiğiniz bir nokta olarak provokasyonlardan bahsettiniz. Yani “Newroz’da birtakım çevreler provokasyonlara girmek isteyeceklerdir. Bunlara karşı tedbir alacağız” dediniz. Geçen yıl da gerek Ankara tarafından, gerekse sizin tarafınızdan birtakım açıklamalar yapılmıştı, ama hiç net bir açıklama yoktu. Yani mesela bugün Ankara’nın bir açıklaması vardı; yine geçtiğimiz hafta hükümet tarafından yapılan bir açıklama “Newroz’da biz PKK bayraklarına -yasalar izin

vermediği için- izin vermeyeceğiz, buna karşı tedbir alacağız” şeklindeydi. Dolayısıyla bir yerde şöyle düşünebilir miyiz? Yani sizin bahsettiğiniz, o provokasyon ortamı dediğiniz hususlara bunlar yarayabilir mi? Siz Newroz’da Güneydoğu insanından, Türkiye’de yaşayan Kürtlerden ne bekliyorsunuz? Newroz’da nasıl hareket etmesini, ne yapmasını bekliyorsunuz? Çok açık olarak söyleyebilir misiniz? Çünkü bu muğlaklık kaldığı sürece, her yıl kan dökülüyor.

Abdullah Öcalan: Açıkça belirteyim: Newroz’un barışçıl bir biçimde kutlanmasını isteriz. Benim Kürdistan halkına söyleyebileceğim; Newroz’u çok kapsamlı bir biçimde ve özgürce kutlamasıdır. Milli renkleri vardır, kullansın. Şunu da söyleyeyim; bu milli renkleri biz icat etmedik. Kesk û sor û zer, yüzyıllardan beri kalan renklerdir. O renklerden elbise giyer, puşu bağlar. Bir şal bağladı diye saldırmak, uygarlığa sığmaz.

Ama efendim, ortam bu kadar gerginleşmişken -şimdi Türkiye’de de ortam son derece gergin- bazı çevrelerde bir ajitasyon oluşmuş. Tabii dediğiniz renklerden ayrı olarak diyorum. Mesela geçen yıl gördüğümüz, sizin resimlerinize güvenlik kuvvetlerinin üzerine yürümek, işte o zaten ajite olmuş ortamı daha da fazla ajite etmek...

Abdullah Öcalan: Şimdi anlıyorum; yani birkaç resim kullanıldı diye, bir-iki slogan atıldı diye buna böyle tarama ile cevap vermek çok aşırıdır.

(Celal Talabani’ye hitaben) Tu gihiştiye, tiştê min got. Ez dibêjim ku kincêk kesk û sor û zer li xwe kirin, ne hacet e. Kesên dibejin yeke din “Bijî Apo” dîsa ne mecbûr e. Ez vê yekê dibêjim.

Yani bir slogan atmanın karşılığı tarama olmamalıdır. Yakalasın! Bizimkiler silah kullanmayacaktır. Asla, bir asker vurmayacaklar. Güzel, değil mi? Yasalarına ters ise karşı taraf slogan atanı tutsun, hapse atsın. (Bila bigre di hepsê ke, çima dikuje) Tahrik bunun neresinde, tahrik varsa, on yıl ceza versin, tahrikin cezası ölüm müdür? Bu konuda biraz anlayışlı olunmalı; Avrupa’da bin söz söyle-

niyor. Avrupa'daki demokrasiye bakalım; herkes her türlü sloganı atmaz mı, hükümete küfretmeye kadar gitmez mi? Bunların hepsi oluyor. Hiçbirisinde imha cezası uygulanıyor mu? Bizden Newroz'-da istenebilecek şey, "PKK silahlı girişimde bulunmasın"dır. Biz buna olumlu cevap veriyoruz. Böyle bir girişimde bulunmayacağız. Hiçbir asker ve polis endişelenmesin. Onları vuran olursa, onlar da vursun, diyeceğiz.

Yani sizin tarafınızdan bu Newroz'da hiçbir şekilde silahlı girişimde bulunulmayacak?

Abdullah Öcalan: PKK'nin sorumluluğunu duyanlar bunu yapmayacaklar, diyorum. Bizi dinlemeyenleri hükümet güçleri de vurur; biz de tutarız ve hesabını sorarız. Bu çok açık. Ama dediğim gibi bir slogan atıldı, bir elbise giyildi, bir bayrak çıkarıldı diye vurmak da doğru değildir. Yine tutuklasın, ceza versin, diyorum. Bu daha makul ve doğru bir yöntemdir.

Evet, teşekkür ederim.

Konuyu değiştirebilir miyiz? Kaç yıldan beri takım elbiseyle basın karşısında bulunmadınız?..

Kravatı kaç yıldan beri takmıyorsunuz?..

Bu kıyafeti siz mi seçtiniz?..

Abdullah Öcalan: Yirmi üç yıldır.

İlk kez mi giyiyorsunuz?

Celal Talabani: Zemanê nuh e. Sala nuh e. Newroz a nuh e.

Yirmi üç yıldır ilk kez mi takıyorsunuz, giyiyorsunuz?

Abdullah Öcalan: Yok, zaman zaman diplomatik görüşmelerde kullanıyorum. Çoğunuzu böyle görünce, ben de saygıyı ifade etmek için giydim. Her an askeri giysim öbür taraftadır, isterseniz giyip geleyim.

Böylesini tercih ederiz...

Abdullah Öcalan: Ben Türkiye’de memurluk da yaptım. Aslında çokça kravat takmıştım. Ayrıca kıyafet devrimi yaptım.

Sayın Öcalan, madem meseleyi biraz yumuşattık, sizinle ilk röportajı yapanlar yargılanmıştı, hatırlarsınız; şimdi Türkiye’den büyük bir gazeteci grubu geliyor ve basın toplantısı yapıyorsunuz, aslında bu da olumlu bir gelişme değil mi?

Abdullah Öcalan: Şüphesiz bu bir ilerlemeyi ifade ediyor. Olumlu bir adımdır. Ben ilk görüşmeye başladığımda da, şunu söylemiştim; -sanıyorum sayın Birand’dı- benim de değerlendirmekte zorluk çektiğim bir görüşmedir bu; fakat sizin cesaretiniz, bana da cesaret verdi. Türkiye basınıyla bu yöntemle çalışmak bana göre yanlış değil, dedim. Nitekim o zaman bazıları garip karşılamıştı, hatta eleştirmişlerdi; “şöyle basın, böyle basın” diye. Ben, bu çerçevenin önemli olduğunu ve Türkiye’de de eğer basın özgürlüğüne ilişkin bir saptamada bulunacaksak, bunun önemli bir adım teşkil edebileceğini söyledim. Ve halen bu inancımı koruyorum. Önemlidir ve basın özgürlüğünün de önemli bir işarettir. Tabii bir sürü eleştiriler var, ama dediğim gibi önemlidir ve geliştirilebilir.

Sayın Öcalan, siz 1988’den beri görüştüğünüz hemen hemen bütün gazetecilere birtakım şartlar ileri sürmekle birlikte, onlar vasıtasıyla hep ateşkes çağrıları yaptınız. “Biz ateşkese hazırız, silahtan yana değiliz, bu işin demokratik yollarla çözülmesine inanıyoruz” diye mesajlar verdiniz. Şimdi ben, bu Newroz önce-sindeki bu ateşkes çağrınızın, en azından 25 günlük silahı susturma kararınızın zamanlamasını merak ediyorum. Niye geçen Newroz’da değil de şimdi? Niye iki ay sonra değil de şimdi? Bir yerlerden size bir işaret mi geldi?

Abdullah Öcalan: Anlatayım: Hayır, özel işaretlere dayalı olarak gelişmedi. Mam Celal’le görüştük. Ki sadece Mam Celal’den de geliştirdim demiyorum. Benim edindiğim izlenim, uluslararası kamuoyu

siyasi yöntemin artık açığa çıkarılmasını istiyor. Sanıyorum ABD'deki başkanlık değişiminin de bunda etkisi var. Yine çokça söylenen bir söz var; Türkiye'ye tanınan bir sürenin artık sona erdiği ve 1993 baharına kadar bu sürenin dolduğu yönünde. Ben bu konuda da kesin bir bilgiye sahip değilim, ama muhtemelen diplomatik ilişkilerde Türkiye'yle bu tür görüşmeler olmuştur; "meseleyi zorla halledersen, al sana 1993 baharına kadar süre, çözemezsen artık siyasi çözüme ağırlık vermelisin" denilmiştir. Bu, biraz etkili olmuştur.

İkincisi, 1992'de bize bir tasfiye-imha süreci dayatıldı. Bu, Güney'deki savaşla ve Kuzey'de de iç operasyonla biteceğimiz biçimindeydi. Sanıyorum ikisinin de gerçekleşmediği görüldü ve hatta Kürdistan'ın çok kapsamlı bir devrimci gelişmeyle karşı karşıya olduğu ortaya çıktı. Gelişen izlenimler budur. Çok kapsamlı bir devrimsel gelişme var. Yine çok kanlı bir sürece de giriliyor. Kanlı bir sürece girildiği konusunda hem ülke içinde ve hem de ülke dışında birçok çevre hemfikir. Bu kanlı süreci biraz frenlemek için sanıyorum bazı diplomatik kanallar yoğun baskı geliştiriyorlar veya yoğun istemde bulunuyorlar. Hükümetin de şöyle bir durumu söz konusu olabilir -cumhurbaşkanlığı, hatta genelkurmaylık da dahil- işlerin pek de düşünüldüğü gibi gelişmediğinin, tasfiyenin gerçekleşmediğinin, çatışmanın daha da kanlı olabileceğinin, bunun da gerçekten siyasi tıkanıklık kadar ekonomik iflası da hızlandıracağıının ve demokrasiye de bir arpa boyu yol aldıramayacağıının anlaşılması bence etkilidir. Şunu da belirtiyim; bütün Türkiye'nin ve uluslararası alanın gözü buradaymış, ben bu kadar beklemiyordum. Demek ki çok sonuç bekliyorlarmış. Yani yalnız sizin gazeteleriniz değil, özellikle en büyük devletlerden tutalım Türkiye'nin de resmi çevrelerine kadar hepsi bunu bir dönüm noktası olarak görmek istiyor. Hepsi öyle görüyor. Ben de -bu bize hissettirildi, zaten basın da bunu işliyor- işte bunu vesile bilerek, eğer köklü yeni dönüşümler olacaksa, bunda PKK'yi bütün çıplaklığıyla bir kez daha dile getirmek için bu toplantıya karar vererek önem verdim. Muhtemelen bu nedenlerle yeni bir dönüm noktasından bahsetmek düşünülebilir, diyorum. Yani yeni bir dönüm noktasıdır demiyorum, ama bu düşünce hızla gelişiyor. Ortam bunu dayatıyor, diyorum.

Böylece sonuçlandırıyorum. Aynı ayrı görüşme imkanımız vardır, bazılarınızla ayrı ayrı görüşeceğiz. Tekrar teşekkür ederim.

BBC'nin Abdullah ÖCALAN ile yaptığı röportaj

BBC: Ankara'nın ödün vermekten yana olmayacağı yönündeki açıklaması ardından PKK ateşkes sözüne acaba sadık kalacak mı? Yoksa örgüt, tutumunu yeniden gözden geçirecek mi? Bu ve benzeri sorulara açıklık getirmek amacı ile PKK lideri Abdullah ÖCALAN ile bir mülakat yaptık.

Kendisine önce ateşkes çağrısının geçen sonbaharda yaşanan gerilemenin sonucu olup olmadığını sorduk?

A. Öcalan: Hayır. Bu ateşkes kararı bilakis, siyasal ve askeri yönde hazırlıklarımızın en yüksek olduğu bir aşamaya denk gelmiştir. Kaldı ki herhangi bir yenilgi de söz konusu değil, bunu kesinlikle kabul etmiyorum, durumumuz her zamankinden daha güçlü.

BBC: Burada şu noktayı açıklığa kavuşturmak istiyorum. Türkiye Cumhuriyeti'nin bu önümüzdeki pazar gününe kadar, "biz pazarlığa oturmayız, kesinlikle sizin teslim olmanızdan başka bir seçeneğiniz yoktur" çağrıları sürerse, 19 Mart çarşamba günü yaptığınız açıklamadan geri dönmeniz ve ateşkes kararını iptal etmeniz söz konusu mu?

A. Öcalan: Biz verdiğimiz süre boyunca üzerimize imha amaçlı operasyonlar düzenlenmedikçe, özel saldırılara yönelmeyeceğiz. Özellikle Newroz olsun, Ramazan olsun, halkımızın da daha rahat, barış özlemini göz önüne getirerek bunu böyle değerlendireceğiz. Ama kesinlikle, bu süreye onlar sürekli "teslim olun", işte bunu bir de zaaf işareti sayıp "gelin adalete sığının" diyorlarsa, oldukça yanıldıklarını belirtmem gerekiyor. Mutlaka yeni bir tavırla kendilerinin de barışı istediklerini, siyasi gelişmelerin önünü açık tutmak istediklerini vurgulamaları gerekiyor. Bu konuda biraz inandırıcı olmaları gerekiyor. Aksi halde hiçbir yıla kıyaslanmayacak bir savaş yılına girilmesi kaçınılmaz olacaktır.

BBC: Bu ateşkesi tam olarak, kesin olarak uygulayabileceğiniz konusunda garantileriniz neler? Başka bir deyişle siz Kürdistan İşçi Partisi'nin tüm birimlerinin, tüm yerlerdeki, dağlardaki, mezralarda-

ki tüm birimlerinin bu ateşkese tamamen uyabileceğine inanıyor musunuz?

A. Öcalan: İnanıyorum. Zaten bağlantılarımız olmuştur. Gereken talimatlar da verilmiştir. Bu vesile ile bir kez daha birimlerimizin bu ateşkes çağrısını doğru kavrayıp, gereklerini yerine getirmeleri gerektiğini vurguluyorum. Bizim emir komutanın yerine getirilmesinde herhangi bir sıkıntımız yoktur. Biz tam tersine TC'nin özel savaş birliklerinin, hükümetini böylesine olası barışçıl bir biçimindeki görüşüne ters davranışlar içerisinde gireceklerini düşünüyoruz. Geçmiş yıllardaki deneyimler özel savaş birliklerinin daha çok provokatif girişimleri başlattığını gösteriyor.

BBC: Meselenin siyasi boyutuna taşırsak lafı, sayın Talabani'nin sizle görüşmesini Ankara'ya hükümete aktarırken kullandığı bir ifade vardı, sizin ağzınızdan aktararak, "Kürdistan İşçi Partisi'nin hiçbir dönemde bağımsız bir Kürt devleti kurma yolunda talebi olmadı" şeklinde bir ifade vardı. Zaman zaman buna benzer açıklamalarınız, demeçleriniz ya da yayınlarınızda ifadeler vardı. Bu konuyu bir açıklığa kavuşturur musunuz? Kürdistan İşçi Partisi bağımsız bir Kürt devleti istiyor mu istemiyor mu? Ya da istedi mi bugüne kadar?

A. Öcalan: Her ulusun kendi kaderini tayin etme hakkının değişik biçimleri vardır. Ulusal bağımsızlık istemek pek devlet isteği ile sınırlandırılmamalıdır. Bu konuda bazı tartışmaları çeşitli biçimlerde değerlendiriyoruz. Daha çok üzerinde yoğunlaştığımız tarihin bu aşamasında bir Kürdistan federasyonlaşmasının gerçekçi olacağı, birçok gücün ve hatta Türkiye'nin de böylesi seçeneği gözardı edemeyeceği biçiminde bir tespit söz konusudur. Ama hiçbir zaman bundan, çok daha aşağı biçimlerine de razıyız, işte bize sınırlı bazı kültürel gelişme imkanları tanınsın buna da razıyız gibi bir anlam çıkmayacağı gibi her halükarda bağımsız bir devlet istiyoruz, her koşulda istiyoruz, bundan hiçbir biçimde ödün vermeyiz gibi bir sekte yaklaşım içinde de değiliz ama bağımsızlık her halkın ve hatta her kişinin özgürlük istemidir, buna sınır konulamaz.

BBC: Yani şu aşamada örgüt olarak TC sınırları içinde bir federatif çözüm mü istiyorsunuz?

A. Öcalan: Bunu bir tartışma zemini olarak değerlendirebiliriz. Özellikle Türkiye'nin eğer yeni bir anayasal tartışması gelişiyorsa ve bu konuda bize göre bir kurucu meclis gibi bir kurum düzenlenmek isteniyorsa Kürtler için düşünilecek uygun çözümlerden birisi federasyon tipi bir uygulamaya kapıyı açık bırakmaktır. Bizce üzerinde durmaya değerdir.

BBC: şimdi bu siyasi diyalog konusunda sizin "bana bizzat muhatap olmadan girilebilecek bir diyaloga bile varım" anlamına gelebilecek sözler söylediğiniz aktarılıyor, yanlış gelmediyse bize, bu durumda TC, örneğın başka siyasi anlamda diyalogu kimlerle kurabilir? Sizin kafanızda nasıl bir kurum ya da kuruluş var?

A. Öcalan: Özellikle benim şahsımı TC yetkilileri bir gurur meselesi yapmışlardır. Bu konuda, affedemeyiz biçiminde bir yığın da beyanat verilmiştir. Biz bunun fazla bir anlam ifade etmediğini göstermek açısından bunu belirttik. Siyasi görüşme yöntem olarak kabul edilirse, örneğın bir heyet oluşturma durumu söz konusu olursa, sanırım bunu teşkil etmek güçlük arzetyecektir. Tabii ki benim olmam şart değildir ve hatta başkalarının da katıldığı arabulucu heyetler oluşturulabilir, hatta değişik kişilikler de bu faaliyeti geliştirebilirler, fakat tarafların siyasal bir çerçeveyi oluşturmaya gelince şüphesiz bu kadar savaşan ve bu kadar olaydan sorumlu olan bir partinin kendi heyetini oluşturmасы en doğal hakkıdır ve zaten bun-suz da görüşmelerin fazla ilerleme kaydetmesi zordur.

BBC: TC'nin size yönelik özellikle şu son hafta içinde, ısrarla tekrarladığı bir çağrı var, "insinler teslim olsunlar" diyorlar, hiç aklınızdan böyle bir olasılığı geçiriyor musunuz?

A. Öcalan: Demirel'in Eşref Bitlis ölmeden önce, birkaç gün önce diyor ki, "Paşa paşa, bu iş ne zaman bitecek?" "Baharda bitireceğiz diyor". İşte bu ne anlama gelir? Tasfiye etme anlamına. şimdi belli

oluyor ki, hükümet bizim bu baharda tasfiye olmamıza bel bağlamıştır. Tasfiye olmadan, yani imha olmadan önce “gelin teslim olun” diyor, zaten son günkü beyanatlar da bu doğrultudadır. Bunlar gerçekten bizim bahar veya yazda imha olacağımızı sanıyorlar. Bunun halk içinde bir yanıltmaca olduğunu ve kendilerini de yanılttıklarını rahatlıkla belirtebilirim.

PKK’nin merkez yayın organı Serxwebûn’un konuyla ilgili yorumu:

Abdullah ÖCALAN yoldaşın tarihi açıklamalarıyla gündeme gelen ZAFER KADAR ÖNEMLİ BİR SÜREÇ

Geçen mücadele yıllarının, özellikle de 1992 yılının ortaya çıkardığı gelişmeler ve yine bu gelişmelerin yarattığı kazanımlar, hayatın her alanında gündeme getirdiği kapsamlı değişimler, 1993 yılına bütün bunları kapsayacak yeni bir sürecin açılımını dayatıyordu. Bu yılın kazanılması ya da ulusal kurtuluş mücadelemizde köklü bir çözümü imkan dahiline koyması bu temel yaklaşımı vazgeçilmez kılıyordu. Nitekim savaş yılları içerisinde, tarihte benzerine az rastlanan fedakarlığın, kahramanlığın, şahadetlerin, nefes nefese çabanın ürünü olarak günden güne yükselen mücadelenin amacına uygun kesin bir kurumlaşmayı yaratmak ve bu kalıcı temel üzerinde devrime yeni bir hamle kazandırmak gerekiyordu. Bunun bütün tedbirlerini alarak, başarının bütün imkanlarını hazırlayarak süreci yakalayan bir taktikle 1993’e yönelmek vazgeçilmez oluyordu. Bunun dışındaki bütün yaklaşımlar, bırakalım yılı kazanmasını, daha başından kaybetmenin koşullarına yol açacaktı.

Sürece körce yaklaşmak, onu dünün bakış açısıyla ele almak, yenilenmeye yönelmemek, dönemin taktik esasları üzerinde yoğunlaşmamak, ileri bir hamleyi yakalamak bir yana, olsa olsa kazanımların parça parça kaybedilmesine neden olmaktadır. Kürdistan, tarihinde ilk defa bu düzeyde kurtuluş devriminin zaferine yakınlaşmış ve dünya gündemine oturarak çok yönlü ilgileri üzerine toplamıştır. Soruna ilgi duyan bütün güçler, kişiler ve devletler bu gelişme karşısında yeni politik yönelimler içerisine girerek Kürdistan’ı bir pazar-

lık konusu yapmışlardır. Dolayısıyla pazardan iyi bir pay koparabilmek için olmadık entrikalara başvurmakta ve kendi amaçlarına ulaşmak için de Kürdistan'ı onun yaratıcı gücü olan PKK'den soyutlayan bir çözüm konusunda var güçleriyle çaba sarfetmektedirler.

Bu anlamda içerisine girilen süreç, her dönemden daha fazla bir önemle Kürdistan'a sahip çıkmayı, bu temelde olası yenilgilere açık olan bütün kapıları tutmayı olmazsa olmaz kabilinden dayatıyor. Bunun için taktikleri oldukça çeşitlendirmek, gelişmeleri yerinde ve zamanında karşılamak, ona göre bir yönelim tarzını tutturmak, ortaya çıkan sonuçları devrimin lehinde değerlendirmek mutlaka yerine getirilmesi gereken görevler arasındadır. Bunu, hakkı ve görevi olan devrim cephesi yapmazsa karşı-devrim cephesinin yapacağı gerçeğini, biliniyor olsa da, bir de bu yeni süreçte hatırlamak ve hatırlatmak gerekiyor. Nasıl ki devrim cephesi kendisini örgütleyip gelişmelerin bu düzeyini yakalamışsa, karşı-devrim cephesi de aynı düzeyde, hatta daha fazlasıyla kendisini örgütlemiş ve devrim cephesinin tasfiyesi için ne gerekliyse onu yapmıştır; yapmaya da devam ediyor. Birbirinin yenilgisi temelinde örgütlenerek savaştan bu iki cephenin arasında yer alan, hangi taraf güçlenirse ona doğru eğilim gösteren ara kesimler de vardır. Bunlar fırsatları, boşlukları, her türden çelişkileri dört gözle beklerler. Yaşamları bu felsefe temelinde olan devrim asalaklarıdır.

Bu nedenle yeni dönem hiçbir muğlaklığa, kararsızlığa, atıl kalmaya, tekdüzeliğe ve saflığa yer vermeyecek kadar keskin ve hassastır. Hesaplı-ölçülü olmak, bin düşündükten sonra bir yapmak, politik uyanıklığı elden bırakmamak, en küçük imkan ve fırsatları devrimden yana kullanmak her dönemden daha çok şimdiki dönemde gereklidir. Kazanmanın da, kaybetmenin de oldukça kolaylaştığı bir dönemden geçerken, görevlere başarı temelinde hükmeden partinin stratejik ve taktiksel hattında doğru yürüyüşün sahibi olmak, bunun amansız takipçisi olan militan ölçülere ulaşmak sürecin dayattığı biricik seçenektir.

Bar Elias basın toplantısı ve yeni sürecin ilanı

1993 yılı mücadelesinin başlangıç ayı olan baharda, 17 Mart

tarihinde PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, 30'a yakın Türk ve yabancı basın-yayın mensubunun katıldığı bir basın toplantısı yaptı. Daha önceden haberi duyurulan basın toplantısında yapılacak açıklamalar, Kürdistan ve Türkiye kamuoyu, sorunla ilgili dış güçler tarafından heyecan içinde, merakla beklendi. Bir anda olay haline gelen basın toplantısı, olası sonuçları konuşmalara, haberlere, demeçlere ve yorumlara konu olarak tüm ağırlığıyla gündemin baş sırasına oturuyordu.

17 Mart 1993 tarihinde yapılan basın toplantısında Abdullah ÖCALAN yoldaşın yaptığı açıklamalar, ilgili devlet, güç ve çevrelerde sarsıcı etki yaratacaktı. Açıklamalar arasında, "Türk askeri güçleri saldırmadıkça, zorunlu meşru savunma durumunda bırakılmadıkça 20 Mart'tan 15 Nisan tarihine kadar tek yanlı ateşkes ilan ediyoruz" sözlerine de yer veriliyordu ki, basın-yayın organlarında en çok öne çıkarılan nokta bu oldu. Gerçekte ise Kürdistan sorununun çözümü açısından oldukça önemli bir süreci başlatan açıklamaları bir bütün olarak ele almak, halkların çıkarını ifade eden yeni bir yaklaşım biçiminde değerlendirmek daha sağlıklı sonuçlara ulaştıracaktır.

"Bir muhatap arıyorum" diyen Abdullah ÖCALAN yoldaş, "Bu savaşa artık bir son verelim. Savaş benim için bir işkencedir. Türk devleti bu iyi niyetimize karşılık verirse, beni de işkenceden kurtarmış olur. Dünyanın savaştan en çekinen kişinin ben olduğumu söyleyebilirim" sözleriyle, yerleşik birçok imajı yerle ederken, kanlı bir savaşta hangi tarafın ısrar ettiğini de netleştiriyordu.

"Hemen Türkiye'den ayrılma-kopma diye bir sorunumuz yoktur. Siyasi-askeri eşitlik temelinde kardeşlik ilişkileri içinde bir arada yaşamaktan yanayız. Bunun yeni bir anayasa temelinde güvenceye alınması durumunda mücadelemizi siyasi platforma taşıyabiliriz" açıklamasıyla Abdullah ÖCALAN yoldaş, savaşın sona erdirilmesinin bütün kapılarını açıyordu. Nitekim bu açıklamalarının, Kürt ve Türk halklarının beklentilerine ve özlemlerine bir yanıt olduğunu da özellikle vurguluyordu.

Bu tarihi açıklamaları, Kürdistan ve Türkiye halklarının tarihinde bir dönemeci ifade eden bu yaklaşımı kimler nasıl karşıladı?

TC hazırlıksız yakalandı

15 Ağustos 1984 tarihinden bu yana kesintisiz sürdürülen savaşın son yıllarında TC'nin PKK karşısında inisiyatifi kaybettiği, taktik üretilmediği, üretse bile bunun karşı taktiklerle boşa çıkarıldığı, gelişmeleri takip edenlerce bilinen bir gerçektir. TC'nin içerisine düştüğü bu tıkanıklık, geçit imkanlarından yoksun olan bu çıkmaz, beklenen ve kaçınılmaz olan bir durumdu. Çünkü PKK önderliğindeki Kürdistan halkı ile TC arasındaki savaşın hangi koşullarda neden ve nasıl başladığı, bu savaşa hangi tarafın nasıl yaklaştığı ve bunun nelere yol açacağı daha başlangıç noktasında ortaya çıkmıştı. Nitekim geçen savaş yılları araştırılırsa, Abdullah ÖCALAN yoldaşın açıklamalarıyla ifade edilen yeni süreç daha iyi kavranır ve daha gerçekçi sonuçlara ulaşmak mümkün olur.

Bu nedenle TC yeni sürece hazırlıksız yakalandı, amansız bir zorlukla karşı karşıya kaldı diyoruz. 1992 sonbaharında başaramadığı, kış sürecinde doğa zorluklarından dolayı uygulamaya geçiremediği tasfiye ve imha planını Newroz'la birlikte gündeme getirme aşamasındayken bir anda eli-kolu bağlandı. Bununla TC'nin bahar planından ya da tasfiye-imha sürecinden vazgeçeceğini belirtmek istemiyoruz. TC İçişleri Bakanı İsmet Sezgin'in yaptığı bir açıklamada, bahar operasyonundan vazgeçebilecekleri yönünde sözler sarfetmesi de taktik amaçlıdır. Ancak şu da kesin bir gerçektir ki, Abdullah ÖCALAN yoldaşın içerisinde bulunduğumuz sürece getirdiği yeni yaklaşım, TC'nin bahar operasyonunu felç etmiştir; bu operasyon gündemden kaldırılmayıp uygulamaya geçirilse bile ancak kör-topal yürütülebilir. Bunun da sonucu en çok fiyasko olabilir.

Basın toplantısının yapıldığı 17 Mart tarihine kadar biliyoruz ki, TC, burjuva basın-yayın organlarında dönemin özelliklerini dikkate alan bir psikolojik savaşı tırmandırarak zoraki bir "Newroz sendromu"nu yaratıyordu. Serhed, Botan, Amed, Garzan eyaletlerinde birçok alanı savaş uçakları ve zırhlı helikopterlerle bombalamaya başlamıştı bile. "PKK kalabalık birliklerle sınırdan giriş yapıyor", "Apo'nun Newroz talimatı ele geçirildi", "PKK Newroz için silahlanıyor" vb. sansasyon haberler gölgesinde Kürdistan'a daha fazla asker, daha fazla askeri teknik yığınağı yapıyordu. En yetkili ağır-

lardan verilen hemen bütün demeçler, Kürdistan halkına katliamı hissettiren tehditlerdi. “Newroz’u kutlamak eşittir katliamdan geçirilmeye hazır olmak” korkusu Kürdistan’ın bütün insanlarının beynine yerleştirilmeye çalışılıyordu.

İşte birçok konuya getirilen temel açıklamalarla birlikte, 25 günlük bir süre için yapılan tek yanlı ateşkes ilanı, TC’nin “Newroz sendromu”nu balon gibi söndürdü. Kamuoyuna egemen kılınmaya çalışılan korkunun, gerginliğin, paniğin TC’nin bir uydurması ve bununla amaçlananın ise imha operasyonuna meşru zeminin hazırlanması olduğu aynı kamuoyu tarafından tüm açıklığıyla görüldü. Dolayısıyla psikolojik üstünlüğü PKK’dan geri alma çabaları bir kez daha sonuçsuz kalmaktan kurtulamadı. Artık bir yerde bahar operasyonunun sürdürülüp sürdürülmemesi konusu bile TC’nin inisiyatifinden çıkma durumuna düştü. Bununla birlikte taktik üretimde kolu-kanadı kırıldığı gibi, kendi yönelimlerini PKK’nin yönelimlerine bakarak belirleme zorunluluğuyla karşı karşıya kaldı. Bu, TC’nin kendi iradesi ve koşullarında değil, PKK’nin iradesi ve koşullarında savaşmaya mahkum olduğu anlamına geliyor.

TC hükümeti ve diğer devlet yetkilileri, Abdullah ÖCALAN yolunun çağrılarını ne tam reddedebildi ve ne de kabul etti. Kimi çevreler, bu yaklaşımı “bekle gör” biçiminde ifade etseler de, bu yaklaşımı da kapsamına alan asıl gerçek başkadır. Bunu, Türkiye devletinin Kürdistan sorununa hakim olamadığını ifade eden bir çıkmaz biçiminde somutlaştırabiliriz. Çağrılarını kabul etmesi demek, şimdiye kadar uyguladığı politikaların yanlışlığını itiraf etmesi ve bunun için de yıllardan beri vaatlerle kandırdığı Türkiye ve Kürdistan halkına hesap vermesi demektir. Çağrılarını kabul etmemesi demek ise, savaştan yana olan tarafın yine yıllardan beri söylediği gibi PKK değil kendisi olduğu gerçeğinin açığa çıkarak herkes tarafından görülmesi demektir. Onun, PKK inisiyatifinde başlatılan yeni süreç karşısında içerisine düştüğü çıkmaz bununla da sınırlı değildir. Hangi tutumu takınırsa takınsın, PKK yüklenerek yeni süreci ilerletecektir. Nitekim PKK çağrılarını sadece Türk devletine yönelik değildir; Kürdistan ve Türkiye halklarına, sorunla ilgili bütün örgüt, devlet ve kurumlara da yöneliktir. Yani burada anlaşılması gereken en önemli nokta, köklü çözüm sürecinin TC’ye rağmen ilerleyebileceği, hiçbir

dönemde görülmemiş değişimleri gündeme getirebileceğidir. Bunun etkileri uluslararası alana da yansıyacaktır. Bu yönlü gelişmelerin önüne geçme gücüne sahip olmamak TC'nin esas endişelerinden birini oluşturmuyor.

"Devleti yalnız bırakmayalım" başlıklı köşe yazısında M. Ali Birand, devletin bütünlüğünden yana olan herkesin bu konuda yardıma seferber olması gerektiğini işliyor. M. Ali Birand'a göre, devlet ilk defa PKK'ye geri adım attırmıştır; fakat şimdi ne yapacağını bilmez duruma düşmüştür. Bu gazetecinin kimler adına ve hangi misyonla yorum yaptığını biliyoruz. Asıl gerçek şudur: Süreci yakından izleyenler çok iyi bilirler ki, PKK attığı bu adımla TC'yi oldukça zor ve dolayısıyla ne yapacağını bilemez duruma düşürmüştür. Bu her türlü niyetten uzak ve içinde bulunduğumuz süreçte hayatın ispatladığı en yalın bir gerçektir.

Esas çözüm gücü PKK'dir

Abdullah ÖCALAN yoldaşın açıklamaları Türk devlet yetkilileri ve burjuva basın-yayın çevreleri tarafından tek yanlı bir devletçi tutumla değerlendirildi. Hiç şüphesiz bu, beklenmeyen bir yaklaşım değildir. "PKK aldığı büyük darbeler nedeniyle nefes almak istiyor", "Mevzilerini kaybeden Apo yeni manevralar peşinde", "Apo köşeye sıkıştı", "Silahlı mücadeleyle bir yere gidemeyeceğini anlayan Apo siyasi mücadeleye çekilmek istiyor" şeklindeki haberler, bu konuda yapılan sağlıklı değerlendirmelerden bazılarıdır. Yine özellikle, "Apo PKK'ya hakim değil; ateşkes sözüne ne kadar bağlı kalacak" noktası işlenirken, başta Türk devleti olmak üzere, PKK varlığından rahatsız olan birçok çevre niyetini açığa vuruyordu: "PKK bölünecek; silahlı mücadeleden yana olan kesimler yeni bir isim etrafında toplanacak..."

Bu kesimleri, dereyi görmeden paçayı sıvayanlar biçiminde bile değerlendirmek zor; çünkü bunlar dün de, bugün de PKK'nin imha edilmesini ve böylece sahneyi terk etmesini isteyenlerdir, bunun için de var güçleriyle durmadan uğraşanlardır. Bu anlamda bir yerde yadırgamayı gereksiz görüyoruz. Nitekim niyetlerine uygun bir bölünme beklentisi içinde olan bu kesimlerin emelleri yerle bir oldu.

Kaldı ki bütün eyalet komutanlıklarına danışıldığı gibi, yine komutanlıklar adına yapılan açıklamalar bu tür beklentilerin kof olduğunu ortaya koydu. Bu konuda 1988 provokasyonu henüz hatırlardadır: Abdullah ÖCALAN yoldaşın Milliyet gazetesine yaptığı açıklamaları, niyetlerine göre yorumlayan birkaç unsur TC ve Avrupa emperyalizmi desteğinde bir provokasyonu dayatmıştı. Gerçekte ise bu unsurlar düşman adına partiye sızmış, kendilerince bir fırsat doğmuş ve bu temelde partiyi yıkmaya çalışmışlardı. TC ve diğer PKK düşmanları bir kez daha böyle bir beklenti içine girdiler. Böyle bir çıkışın olması durumunda ikinci bir cephenin açılacağını ve böylece birinci cephenin PKK'yi tasfiye-imha etme işini daha da kolaylaştıracağını umut ettiler.

Özellikle Newroz kutlamalarında Kürdistan halkının, Türk devlet güçlerinin bütün tahriklerine, provokatif çabalarına karşın PKK'nin yeni yaklaşımına uygun olarak duyarlı davranması, PKK'nin sadece kendi örgüt yapısına değil, aynı zamanda Kürdistan'daki milyonlara da hükmettiği daha güçlü bir şekilde kanıtlandı. 20 Mart akşamına kadar "Apo örgüte hakim değil; komutanlarına söz geçiremez" diyenler, 21 Mart günü tükürdüklerini utanmadan yaladılar. Burada PKK'nin nasıl bir çözüm gücü olduğu ve yine nasıl savaşı durdurabilecek ya da sürdürebilecek imkanlara sahip bulunduğu herkese fazlasıyla gösterildi. 21 Mart'ta ortaya çıkan diğer bir gerçek de, TC'nin güvenlik tedbirlerinin huzur ve istikrar olmadığı, tersine kan dökme temelinde imha seferi olduğudur. Bu gerçeği, Newroz kutlamasında hazır bulunan yerli ve yabancı gazeteciler ve heyetler de açıkça dile getirdiler. Bu şu anlama gelmemelidir: PKK halkın katledilmesini engelleyebiliyorsa neden daha önceki Newroz'larda bunu yapmadı. Biliyoruz ki TC'nin durdurulması, ancak onun karşısında örgütlü, bilinçli güç olmakla mümkündür. PKK güçlendikçe, Kürdistan'da egemen oldukça ve kazanımları temelinde yeni süreçleri gündeme getirip yüklendikçe, bunların yanısıra iç ve dış kamuoyunu gerçekler konusunda aydınlattıkça aynı düzeyde TC'nin manevra alanı daralacak, istediği gibi vahşet uygulamalarına başvuramayacaktır.

Abdullah ÖCALAN yoldaşın açıklamaları üzerinden çok kısa bir süre geçmesine rağmen doğrulanan asıl gerçek, PKK hakkında söylenenlerin TC için geçerli olduğu ve bunun gizlenmesi amacıyla da

bu yönteme başvurulduğudur. Gerçeklerin bu denli erkenden ortaya çıkması, TC'nin bu çıkış karşısında şaşkınlığa uğrayarak nasıl bir tutum içerisine gireceğini bilemez duruma düşmesinden dolayıdır.

Yeni süreçle ortaya çıkan önemli bir gerçek de PKK'nin mücadele yöntemlerinin sonuç almakta olduğu ve buna karşılık TC'nin savaş yöntemlerinin ise iflası kaçınılmaz kıldığıdır. Devlet yanlısı bütün basın-yayın organlarının haber ve yorumlarında işlenen esas tema bu gerçeğin tersinden gösterilmesi oldu.

Biliyoruz ki PKK, böyle bir sürece kolay gelmedi. Yapılan açıklamalar ani bir kararla gündeme getirilmedi. Özellikle 1992 yılında ulusal ve uluslararası mutabakatlara, bu çerçevede uygulanan karşı-devrimci taktiklere ve görülmemiş askeri güç yığınaklarına rağmen, PKK'nin, bırakalım ezilmesini, tersine bütün engelleri aşarak yılı zaferle kazanması mücadele tarihimizde en önemli bir dönüm noktası oldu. Partimizin bu başarısı karşısında başta TC sömürgeciliği olmak üzere emperyalizm ve bunların bütün uzantıları şaşkına uğradılar. Nitekim yapabileceklerini fazlasıyla yapmalarına rağmen beklentilerini gerçekleştiremedikleri gibi hayal kırıklığına uğradılar. Bu bir anlamda karşı-devrim cephesinin PKK'yi tasfiye etmekten umudunu kestiğini gösteriyordu. PKK böyle bir kazanımın avantajıyla 1993 yılına giriyordu. Bu aynı zamanda 8 yıllık mücadelenin ortaya çıkardığı kazanımların korunmaya alınıp yenilmezliğinin garanti altına alınmasıydı.

Çok açık ki bu güç birikimi her dönemden daha farklı olarak köklü bir biçimde yeni bir atılıma, kesin çözümü dayatan bir sürece yansıtılmalıydı. İşte "silahlı mücadele bir tikanıklığa yol açtı" yönündeki iddianın ne kadar saçma, ne kadar gerçek dışı olduğu bu noktada tüm çıplaklığıyla gözler önüne dikiliyor. Silah PKK mücadelesinde her şey olmasa da, ulusal kurtuluş sürecinde bir araç olsa da, onu mevcut güç düzeyine getiren taktik savaşım biçimidir. Nitekim silahlı mücadeleyi savunan veya savunmayan bütün güçler, bu aracın nasıl kullanıldığını ve bundan nasıl sonuçlar yaratıldığını PKK örneğinde tekrar tekrar incelemek durumundadırlar. Görüyoruz ki bu sürecin ortaya çıkardığı önemli gerçeklerden birisi de, silahlı mücadele aracının kesin sonuç aldığıdır. Bu durumuyla PKK, enternasyonalist özü çerçevesinde silahlı mücadeleyi sonuç alıcı kılarak Kürdistan tipi

koşullara sahip olan ezilen halklar için bir kurtuluş örneği sunmuştur. Gerçekçi ve dürüst olan bütün kesimler, hatta bunların dışında karşıt konumda olan çevreler de çok iyi bilirler ki, süreci bu düzeye getiren temel araçlardan biri silahlı savaşım biçimidir. Bununla birlikte önemle vurgulanması gereken bir nokta da silahın düşman askerini öldüren araç biçiminde kullanılmadığı, tersine onun siyaset hükmünde ele alındığıdır.

Bütün gelişmelerin bunu kanıtladığı gerçeğinden hareketle, silahın, bir tıkanmaya yol açmadığı, tersine Kürdistan sorununun çözümünün görüşmeler yoluyla siyasi platforma taşınmasının, özgürlük ve eşitlik temelinde kardeşçe yaşamanın imkanlarını sunmuştur. Bu, görmezlikten gelinemeyecek kadar gözler önünde olan bir gerçektir. Nitekim PKK'nin yürüttüğü 8 yıllık silahlı mücadele, Kürdistan ve Türkiye halkları açısından lehte gelişmelere yol açarken, halklarımızı egemenliğinde tutmaya çalışan TC devletini kötü bir sona mahkum etmiştir. Bu konuda bir gazetecinin sorusu üzerine Abdullah ÖCALAN yoldaş, "Bizde silahlı mücadele şimdiye kadar sonuç aldı, bundan sonra da sonuç alabilecek bir araçtır. Fakat bu, Türk devleti açısından tersinedir" sözlerini dile getirirken, kanıtlanmış bir gerçeği vurgulama gereğini duyuyordu.

Bu tarihi önemde olan bir gelişme ve gerçektir. Biliyoruz ki dünyanın birçok alanında emperyalistler, sömürgeciler vb. gerici egemenlikler halkları iliklerine kadar sömürmekte, onlara kan kusturmakta ve çeşitli baskı türleriyle bütün gelişme imkanlarını kapatmaktadırlar. İşte bu noktada PKK örneğinin söz konusu halkların koşullarında bir kurtuluş silahına dönüşmemesi için PKK gerçeğindeki silahlı mücadele yöntemi mahkum edilmek istenmektedir. Ancak her şeye rağmen bunlar, tarihe damgasını vuracak, son sözü söyleyecek olan gerçeklerdir.

Yeni sürecin kavranmasında önemle görülmesi gereken bu durum da özgüç gerçeğidir. "Batı ülkeleri artık desteklerini geri çektiler, PKK'nin terör örgütü olduğunu onlar da kabul ediyorlar", "Suriye, ABD'nin terörist ülkeler listesinden çıkmak için Apo'yu istemiyor", "İran da PKK'ya eskisi gibi müsamaha göstermeyecek" şeklindeki yaklaşımlarla, özgücün bu sürece ulaşılmasında oynadığı esas rolün üstünü betonlamaya çalışıyorlar. Milliyet gazetesi köşe yazarlarından

Metin Toker, konuyla ilgili yaptığı yorumun bir yerinde, “Ortadoğu’da taşlar kıpırdamaya başlamıştır” diyor. Bu, doğrudur. Fakat Ortadoğu’da taşları yerinden oynatan güç kim? Bu taşların yıkılışı durumunda altında ezilmesi kaçınılmaz olan güç hangisi? Bu soruların cevapları kendi başına değerlendirme konularıdır. Bu nedenle bir hatırlatma ile yetinerek geçiyoruz. Ancak şu kesin bir gerçektir ki, Kürdistan’da olduğu gibi, Ortadoğu gerçeğinde de PKK öncesi ile sonrası vardır. “Yeni Dünya Düzeni”nin Ortadoğu ayağı neden sakat? Irak meselesi neden gündemden düşmüyor? Irak’ın toprak bütünlüğü neden eskisinden farklı olarak ilgili taraflar arasında tartışma konusu oluyor?

Bütün bu gelişmelerin altında PKK faktörünün bulunduğu açık bir gerçektir. Söylenildiği gibi PKK’de bağımlılık politikası temel alınsaydı, ne böyle bir süreçten bahsedilebilirdi, ne de gündemin içeriği böyle olabilirdi. Nitekim hiç kimse inkar edemez ki, PKK öncülüğünde gündemleştirilen süreç, emperyalizmin de, sömürgeciliğin de ve bunların uzantılarının da çıkarına olan bir süreç değildir. Bu, hayatın kanıtladığı tartışmasız bir gerçekse, PKK’yi destekledikleri söylenen güçler hangi gerekçeyle bu süreci teşvik etme aptallığını gösterebilirler? Sıradan bağımsız bir gözlemci bile bundaki gerçeği görür ve teslim eder. Ancak şu da vardır: Türkiye’yi destekleyenler, onun kaşına-gözüne hayran oldukları için desteklemiyorlar. Bu desteğin sınırını, destekçilerin çıkarları belirler. Kaldı ki bu, rahatlıkla anlaşılacak bir durumdur. Nitekim süreç dikkatlice incelemeye alınıp kavranmaya çalışılırsa, PKK’nin hizaya getirilen değil, adım adım hizaya getiren bir güç konumuna yükseldiği görülecektir.

Biliyoruz ki her önemli gelişmede dış bağlantı aramak, TC’nin bir kuruntusu, onun gerçeğinde hep varolagelen bir durumdur. Bir devlet olarak büyük dış merkezlerle mutlak anlamda bağlanarak varlığını sürdürme felsefesi, onu belli kalıplar içerisinde şartlandırmıştır. Türkçülük geleneğine göre, bir devletin başaramadığını bir örgüt hiç başaramaz! Eğer başarmaya doğru gidiyorsa, bunda dış güçlerin parmağı vardır! Türkçülüğün bakış açısı böyle olunca, bu konuda elbette çeşit çeşit yorumların geliştirilmesi şaşırtıcı olmaz. Dolayısıyla Abdullah ÖCALAN yoldaşın çıkışını, “Bayram değil seyran değil, eniştem beni neden öptü” tarzında yorumlamak, kaş yapayım derken

göz çıkarma fukaralığıdır.

Bütün bunlar açık gerçekler biçiminde seyrederken, yıpranmış bir plağın ses adına çıkardığı kulak tırmalayıcı cızırtılar devam ediyor: "Kürt sorunu ile PKK'yi birbirinden ayırt etmek..." Bu nokta, açım-lamayı gereksiz kılacak kadar nettir ve anlaşılmıştır. Konuyla çok yakından ilgili olduğu için hatırlatma gereğini duyduk. Çünkü yeni sürecin önemli gerçeklerinden biri de, Kürt sorunu ile PKK'nin tek bir parça olduğunun pekiştirilmiş olmasıdır. İki ayrı parça olmadığı için ayırt etmek mümkün değildir. Dolayısıyla "ayırt etme"nin altın-dan çıkıp karşımıza dikilen gerçek; bir sorunu parçalayıp tasfiye etme amacıdır.

Kısacası, bütün korkular, bütün endişeler ve bütün çarpıtmaların yolu, PKK'nin iç ve dış kamuoyunda sorunun esas çözümleyici gücü olma yönündeki imajına uzanır.

Süreç çözümleyicidir, yaklaşım ciddidir

Kısmen yukarıda değindiğimiz gibi, başlatılan süreç, Kürdistan ve Türkiye halklarının özlemine yanıt olmayı içeren yeni bir yaklaşımdır. Atılan adımlar samimidir; gerçekten de daha fazla kan dökülme-den nihai bir çözümü içeriyor. Türk egemen sınıfları, daha fazla kaybetmemek, daha fazla halklarımız karşısında suçlu konuma düşmemek ve tümünden yerle bir olmamak istiyorlarsa PKK'nin sunduğu tarihi fırsattan yararlanmasını bilmelidirler. "Eşkiya ile pazarlık olmaz", "Devlet bir terör örgütünü muhatap alamaz" vb. yaklaşımların beş paralık bir değerinde olduğu, bu tür tutumların sadece ve sadece savaşın daha da kanlı geçmesine yol açtığı her yıl defalarca ortaya çıkan bir durumdur.

"Taktiktir", "Sıkışık durumdan kurtulmak için başvurulmuş bir manevradır", "Apo bununla güç kazanmak istiyor" deniliyorsa ve bu yaklaşımın PKK için yararlı sonuçlar ortaya çıkaracağı söyleniyorsa, Türk devlet yöneticileri neden kendileri için de böyle bir tutuma yanaşmaktan kaçınıyorlar? Bu, onların kendi sömürgeciliklerinden vazgeçmek istemediklerini göstermiyor mu? Bu yeni yaklaşım taktiğe denk düşse de, sonuçta köklü bir çözümü amaçlamıyor mu? Kaldı ki taraflar arasındaki bütün savaşimler taktikler bütünlüğünden oluş-

muyor mu? Burada sorunun silah kullanımından arındırılıp eşit imkanlar içerisinde siyasi platforma taşırılmasındaki iyi niyet görülebilir. Nitekim buna PKK'den çok TC'nin ihtiyacı vardır. Bilinmelidir ki sıfırlardan gelişmeyi yaratarak bu sürece getiren PKK'nin, bundan sonrasını çok daha kolay başarmaması için hiçbir neden yoktur. Eksi ile artının aynı olmadığı unutulmamalıdır.

Burada esas sorunu, Sabah gazetesinden Güneri Civaoglu'nun, "Abdullah ÖCALAN koşulları, coğrafyayı, zamanlamayı çok iyi değerlendirmiş, en zayıf olduğu bir konumdan, çok güçlü bir görüntü üretmenin siyaset ustalığını göstermiştir" şeklindeki yorumunda düğümlendirmemek gerekiyor. Yakalanması gereken yaklaşım, PKK tarafından atılan bu adımı sunulan önemli bir fırsat şeklinde değerlendirmek olmalıdır. Ancak bunu karşı tarafın tasfiyesi temelinde kullanmak, yeni süreci bozmaya çalışmakla eş anlamlıdır. Nitekim ateşkes ilan ederken Abdullah ÖCALAN yoldaş, şu noktayı önemle vurguluyordu: "Bu süre içerisinde TC güçlerinin saldırılarından çok, devletin kendi yaklaşımını köklü bir şekilde gözden geçirip geçirmediğine bakacağız. Ateşkesin uzatılıp uzatılmaması da bu duruma bağlıdır."

Bu sözler sürece verilen önemi ve ciddiyeti gösteriyor. Dolayısıyla bazı çevrelerin çokça öne çıkardığı gibi bu bir oyun değildir. Aynı şekilde oyun olmadığı gibi, her türlü karşı oyuna da kapalıdır. TC yetkililerinin kimi demeçlerinde, tek yanlı ateşkes ilanına oyalama taktiğiyle yaklaşıldığı görülüyor ki, bu, ciddi bir yanılgıdır. Biliyoruz ki, 25 günlük bir süre TC için yabana atılamayacak bir zaman kesitidir. Fakat tanınan bu süre, gerçek ve kalıcı bir çözüme hizmet temelinde gündeme getirilmiş ve atılan adımlarda bir iyi niyetin taşındığının kanıtlanması amacıyla kamuoyuna açıklanmıştır. Bunu kötüye kullanmak hiçbir şeyi kazandırmayacağı gibi kaybettirir. Bu noktada bir sınavla karşı karşıya kalınıyor: Kim savaştan yana, kim kansız çözümden yana? Yakın zamanda görülecektir bu.

"Silaha başvuran PKK'dir, durdurması gereken de odur" ya da "Gelip teslim olsunlar, pişmanlık yasasından yararlansınlar" yaklaşımı, savaşın sürdürülmesinden yana olmaktan başka hiçbir anlama gelmiyor. Bu provokatif, kışkırtıcı tutumların siyasi görüşmeler temelinde çözümlü dayatan sürece karşıtlık ifade ettiğini halklarımız görebiliyor.

Öte yandan sonunda özgür, bağımsız, eşit ve kardeşçe bir yaşamı getirecek sürece bütün duyarlı kesimler, güçler, etkili kişilikler ve en başta da Kürdistan ve Türkiye halkları katkı sunmaya seferber olmalıdırlar. PKK bu konuda bir fırsat açmıştır ve bu fırsatın gerçek ve adil bir çözümü yaratması için çok yönlü imkanlar sunmuştur. Şimdi savaşa kaynaklık eden gerçekleri daha iyi görmek, sorunun barışçıl çözümünü reddederek kör bir şiddet politikasında ısrar eden tarafı daha iyi tanımak her zamankinden daha kolay hale gelmiştir. Hiç şüphesiz gerçekleri görmek ve asıl suçluyu tanımak da tek başına yetmiyor. Bunun mutlak anlamda yerine getirilmesi gereken görevleri vardır. Savaşın sona erdirilmesini ve bu temelde siyasi platformda soruna çözüm aranmasını isteyen herkesin yapacağı işler fazlasıyla vardır. Herkesin kendi çapında imkanları vardır ve bunları bu yeni süreç için seferber edebilir. Haklı savunulmalı, haksıza ise dur denilmelidir. Akan gözyaşları ve dökülen kanlar ancak güçlü halk cepheleşmeleri temelinde durdurulabilir.

Bu konuda sürece katkı sunmak isteyen herkese, her çevreye, her güce partimiz destek verecektir. Yine bu konuda halklarımızın lehine sonuçların ortaya çıkarılabilmesi için elinden gelen her türlü çabayı sergileyecektir. Şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da kör bir intikamcılık peşinde olmayacaktır. Bu nedenle TC'nin de buna denk düşen bir tutumun içine çekilmesi için her alanda seferber olmak dönemin en kutsal görevi olarak temel alınmalıdır. Bu sürecin gelişmesi önünde engel olmak isteyen ve bunun her türlü pratiğini sergilemeye çalışan burjuva basın-yayın organları, değişik sömürgeci kurumlar, kalemşörler, politikacılar, kısacası bütün ırkçı-şovenistler protesto edilmelidir. Halklarımızı karşı karşıya getirmek isteyenler, özgürlük ve eşitlik temelinde kardeşliğin gerçekleşmesini engelleyenler bunlardır. Bu daha fazla kanlı bir savaştır, daha fazla katliamdır. İşte bunu durdurmak için Kürdistan ve Türkiye halkları, PKK öncülüğünde başlatılan çözümleyici süreç içinde yer almalı ve bunun önündeki bütün engeller üzerine başarılı bir şekilde yürümek için tek bir cephede birleşmelidir.

Yeni sürece karşı kimler neden direniyor

Abdullah ÖCALAN yoldaşın yaptığı açıklamalar, döneme özgü

yeni saflaşmalar ortaya çıkardı. İrkçi-faşist kesimlerin başından beri içerisine girdikleri olumsuz tavır, beklenen bir gelişmeydi. Bunun yadırganacak bir yönü de yoktur. Nitekim bunlar, inkarcı ve ırkçı tutumlarını hiçbir zaman terk etmediler ve sürekli şiddete dayalı bir imhada ısrar ettiler. Demeçlerinde ve yorum yazılarında ısrarla, “Apo taktik yapıyor”, “Devlet eli kanlı bir suçluyu muhatap alamaz”, “Terör örgütü PKK ezilmelidir” noktalarını çok küstahça bir tarzda işlediler. PKK’nin elinde bulundurduğu inisiyatifi yeni yaklaşımı temelinde daha da pekiştirmesini ve böylece “koskoca büyük Türk devleti”ni köşeye sıkıştırmasını kabullenemediler. Devletin prestijini kurtarma mücadelesine girerek PKK’ye ve Abdullah ÖCALAN yol-daşa pervasızca saldırdılar. Akla hayale gelmeyen karalama çalışmalarına giriştiler. Hatta Türkiye halkını ve devlet yetkililerini yeni sürece karşı kışkırtmak ve bu konuda harekete geçirmek için ellerinden gelen her şeyi yaptılar. “Türklük elden gidiyor” adı altında şovenizme ve ırkçılığa her zamandan daha fazla sarıldılar.

Bunların bu denli aşırı bir tutum içerisine girmesinin nedenleri vardır. Bunlar PKK’nin devrim sürecini nasıl ilerlettiğini, bütün söylenenlere rağmen nasıl vazgeçilmez bir çözüm gücü olduğunu temkinli hareket edenlerden daha iyi görüyorlar. Bunun büyük bir yıkılış ve onun yerine büyük bir inşa olduğunu daha yakından hissediyorlar. Çünkü bu yıkılışın altında onların da ezilmesi kaçınılmazdır. Bu nedenle bunların temel felsefesi, her türlü yöneme başvurarak devrim sürecini geniş zamana yaymak, dolayısıyla en ufak bir umut emaresine can havliyle sarılmaktır.

Bunlar hem devlet içinde ve hem de dışında örgütlenen kesimlerdir. Olumlu her şeyin önüne geçmek için türlü provokatif tutumlar içine girmekten ve gerekirse en has adamlarını kurban vermekten çekinmezler. Geçmişte olduğundan daha fazla bu dönemde söz konusu yöntemlere başvuracaklardır. Bu ırkçi-faşist zihniyete mensup olanların, bulundukları her yerde çözüm sürecine çomak sokmaya çalışacakları beklenmeyen bir gelişme değildir.

Bu kesimleri böyle değerlendirirken, diğer devletçi kesimleri temelde farklı bir konumda değerlendiriyor değiliz. Aradaki kısmi fark, PKK’yi tasfiye etme yöntemleri konusundadır. Bir taraf açık tasfiye yöntemlerinde ısrar ederken, diğer taraf ise bunu daha ince

yöntemler aracılığıyla gerçekleştirmek istiyor.

Bunların yanısıra bir de kendilerini yurtsever-demokrat olarak kamuoyuna lanse eden ara kesimler vardır. Abdullah ÖCALAN yoldaşın açıklamaları, nasıl ki TC rejiminde çok etkisi yaratmışsa, bu kesimleri de beklenmedik bir anda çarpmıştır. Bunlar da hazırlıksız bir şekilde yakalanmış, kaypak konumlarından beklenen bir biçimde tutum değişikliğine girmiş ve böylece gerçek kimliklerinin açığa çıkmasından kurtulamamışlardır. Daha önce barış havarisi, demokrat, yurtsever ve savaş karşıtı olarak geçinen bunların, sorunun asıl tarafının yeni yaklaşımı karşısında içine girdikleri tutumla çok daha iyi anlaşıldı ki, geçmişte kendilerine yakıştırdıkları bütün sıfatlar birer maskeden ibarettir. Bu kesimleri anlamakta zorlanmıyoruz. İçine girdikleri en son tutumla, niyetleri ne olursa olsun, kanlı bir savaşın devam etmesinden yana olduklarını gösteriyorlar. Çok iyi biliyorlar ki, onların politikacılığı ancak bu koşullarda bir işe yarayabilir. Tabii halklarımız nezdinde değil, devletin nezdinde bir şeye değer bulunabilir. Kaldı ki devletin bunları PKK'yi tasfiye etme mücadelesinde defalarca kullanma girişiminde bulunduğu, bunun için destekleyip öne çıkardığı tarafımızca sır değildir.

Neden PKK'nin siyasi platformu dayatmasıyla birlikte bunlar 180 derece çark ettiler? Manevra alanları mı daralacak? Devletin ihtiyacı mı kalmaz? Yoksa çıplak yüzle politika yapma güveninden mi yoksundurlar? Bunlar da çok iyi biliyorlar ki, PKK mücadelesinin en önemli bir özelliği, doğru ile yanlış, esas ile sahteyi, haklı ile haksızı, dürüst ile ikiyüzlüyü netleştirerek yerli yerine oturtmasıdır.

Bunlar da yeni süreçte gerçek bir sınavla karşı karşıyadırlar. PKK'li olmalarına hiç gerek yok. Kaldı ki, PKK de böyle bir şeye ihtiyaç duymuyor. Sürecin önemli bir özelliği, iddialı olan herkesin sorunun çözümüne katkı sunmasıdır. Nitekim yapılacak her katkı, PKK'nin kendisine değil, iki halkın çıkarına yapılmış olur. Herkes bir kez daha hatırlamalıdır ki, partimiz Kürdistan halkıyla birlikte Türkiye halkının da özgürlüğü, kurtuluşu ve bu temelde insanca yaşamı için vardır. PKK'yi bundan ayrı düşünmek için hiçbir neden yoktur. Bu temelde söz konusu kesimleri, eğer dürüst olduklarını söylüyorlarsa, iddialarına sahip çıkmaya çağırıyoruz. Bu temelde Kürdistan sorununa katkı sunmaları durumunda PKK'den sadece destek görürler.

PKK çağrısı karşısında kendini sol cepheden sayan bazı örgütlerden de dikkat çekici sesler yükseldi. Aslında “sesler” yerine “feryatlar” deyimini kullanmak daha doğru bir değerlendirme olur. Bunlar yıllardan beri legal ve illegal platformlarda kısır döngüler etrafında dönüp dolaşan, işleri-güçleri ahkam kesmek olan, ne bir devrimci çıkış yapan ve ne de sahneden çekilip giden kesimlerdir. “PKK’nin milliyetçi çizgisi reformizme kaydı”, “PKK Batı oyununa geldi”, “PKK uzlaşma mesajı verdi” vb. değerlendirmeleri yapanlara bakıyoruz, ama bunun böyle bir şeyi hiç de hak etmemiş ağızlardan çıktığını görüyoruz. Türk devleti sürekli Kürdistan halkını küçümse-di, adam yerine koymadı, Türklüğü ise dünyaya bedel olarak gördü. Bu şovenizm ve ırkçılığı Türkiye halkının kafasına hemen her fırsatta yerleştirmeye çalıştı. Sesini bu tarzda yükselten solun bu şovenist etkinin altında olduğunu kim inkar edebilir?

Bunlar Kürdistan halkı için ne yaptılar da ondan ne istiyorlar? Bu noktada, objektif olarak devlet ile aynı tutum içinde değiller mi? Halkımıza hiçbir şey verilmez, ama hep alınmak istenir. Bazılarını dışında tutarsak, Türk sol güçleri Kürtlere, hep kullanılması gereken halk gözüyle baktılar. Kendilerince daha kolay kandırılabilir, Türklüğün kuyruğuna takılabilir halktır Kürtler Bu süreç PKK önderliğinde durduruldu; direniş içerisinde yeniden doğuş gerçekleştirildi. Bununla birlikte Kürdü adam yerine koymayanların kendilerinin adam olmadığı ortaya çıktı. Bugün PKK’nin canını dişine takarak geliştirdiği mücadeleyi sonuç alıcı bir sürece yükseltmesini neden kabullenmiyorlar? Gerçekleri neden teslim etmiyorlar? Neden her yeni gelişme karşısında komplekse kapılıp eziklik duyuyorlar? İşte çok açıktır; Kürtler PKK önderliğinde mücadele ederek devrimin zaferine her gün biraz daha yaklaşıyorlar. Kürtler, bu güçlerden kendisi için bir şey istemiyor, kendi halkları için mücadele etmelerini istiyor. Fakat hiçbir şey yapılmadan akıl verilmek isteniyorsa, artık böyle bir akıla ihtiyaç duyacak kimselerin ortalıkta bulunmadığını hatırlatmak istiyoruz.

Şu da bir gerçektir ki, PKK devletleşme aşamasını yakalamış bir güçtür. Nitekim bu güçlerin kavrayamadığı ya da görmek istemedikleri nokta da budur. İktidar hedefleyen, bunun çok önemli imkanlarını yakalayan ve bu temelde artık iktidarın örgütlülük düzeyini uygu-

lamaya geçirme aşamasına yakınlaşan bir örgüt ile dar çevrelere dayanan mücadele örgütleri aynı kefeye konulamaz. Dolayısıyla bu büyük fark, kendini süreçlere yaklaşımda da gösterir. Bu güçler PKK'nin politik doğrultusunu, süreçleri ele alış tarzını gerçekçi bir temelde kavramadan ve bu kapsamlı bakış açısını kendi dar bakış açılarıyla karşılaştırıp aradaki büyük farkı görmeden PKK'yi anlayamazlar. O halde, eski rgtk konumları değişmeyen, hatta çok daha gerileyen bu glerin PKK'yi de kendilerine benzer bir örgüt olarak görmeleri, ancak onların zavallılıklarına yorumlanabilir. Bu nedenle ahkam kesmeden önce kendi gerçekliklerine bakıp akıl vermeyi ne kadar hak edip etmediklerine bakmalarını salık veriyoruz. Maske düşmüş, kel görünmüştür. Kardeşlikten, bir arada yaşamak-tan bahsedenler nerede! Bekliyoruz.

Tekrar belirtiyoruz; bunların söylediklerinin hiçbir kıymeti harbiyesi yoktur. Keskin devrimci, direnişçi, sosyalist geçinmeleri sadece demagojik, iflah olmaz oportnistlik ve laf ebeliğidir. Tüm yurtsever ve demokratlara önemle belirtmek istiyoruz; değerli zamanınızı harcayıp bunları dinlemeye değer bulmayın. Bunların, PKK öncülüğündeki yeni sürece karşı içine girdikleri tutumun hiçbir haklı zemini yoktur. Her şeyden önce ne yaptılar da, ne yapılmasını istiyorlar.

Tartışılması, g verilmesi ve bu temelde ilerletilmesi gereken, yeni geleişme sürecidir. Mutlaka kavranması, sonuçlar çıkarılması gereken budur. Tekrar hatırlatalım ki, bu süreç PKK öncülüğünde kendi zgr koşullarında başlatılmış ve bu da TC'yi hiçbir dönemde olmadığı kadar zor durumda bırakmıştır. Esas olarak başta askeri ve siyasi alanda olmak üzere, her alandaki görüşmelere hazır bulunduğu belirtilmiş ve bu temelde ulusal kurtuluş mücadelemizde yepyeni bir dönem açılmıştır. Ve bu dönemin başarılması için yüklenilecek, bunun önündeki bütün engeller bir bir aşılacaktır.

Sürecin seyri ve olası sonuçları

Lübnan'ın Bar Elias şehrinde Abdullah ÖCALAN yoldaşın yaptığı açıklamalar bir anda Kürdistan, Türkiye ve dünya kamuoyunda büyük yankı yarattı. Yıllardan beri Türkiye'nin, i ve dış kamuoyuna

“eli kanlı terör örgütü” olarak lanse ettiği PKK’nin Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın savaşı karşılıklı sona erdirmeye, sorunu siyasi platformda görüşmeler yoluyla çözüme kavuşturma çağrısı, yerleşik birçok imajı yıkarak yeni bir imajı çiziyordu. Bu imaj PKK yapısı ve onu tanıyanlar tarafından biliniyordu, ancak PKK’yi TC söyleminden tanıyanlar için yeni ve hem de inandırıcı bir imajdı.

Verilen mesaj ve açıklanan yeni yönelim, iç ve dış kamuoyunun duyarlı kesimleri tarafından olumlu karşılandı. Bazı kesimleri, kendilerini yeniden gözden geçirmeye zorladı. TC söylemiyle şartlanan kesimlerin kafalarındaki terörist imajının yersizliğini ortaya koydu. Türkiye halkına gerçekleri gösterdi. Kürdistan halkı tarafından ise bu çağrı coşkuyla karşılandı.

Bu çıkış, TC’nin “ulusal mutabakat”ına karşı gerçek çözüm mutabakatına da bir çağrıydı. Abdullah ÖCALAN yoldaşın Celal TALA-BANİ ve Kemal BURKAY’la görüşmeleri kabul etmesi, bu görüşmeler temelinde güç birliği yapılarak yurtseverlikte iddialı olan bütün kesimlerin devrim cephesinde bir araya gelmeleri yönünde girişimlerin başlatılması, yeni politik yönelimin bir gereği olarak ele alındı. Kürdistan cephesinde, en azından halkımızın kurtuluşundan yana olan kesimlerin birlik sürecine alınması yönündeki çabaların gündeme getirilmesi, yeni dönemin başarılmasında küçümsenmeyecek düzeyde bir rol oynayacaktır. Kürdistan parçalarında sağlama alınmaya çalışılan birlik süreci uluslararası alana da yansıtılacaktır. Bir yandan Kürdistan’da sorunun köklü çözümü için yüklenme gündeme getirilirken, diğer yandan buna bağlı olarak diplomatik çalışmalara ağırlık verilecektir. Nitekim yeni süreçle birlikte diplomatik faaliyetin sahaları da genişleyecektir. Bu sahalar genişledikçe, TC için de aynı oranda bu sahalar daralacaktır.

Yeni sürecin ulusal düzeyde olduğu gibi, uluslararası diplomatik faaliyetler için de sunduğu imkanlar vardır. PKK’ye yakıştırılan teröristlik imajının tümünden kaldırılması da mümkündür. TC dış alanda da bunun önüne geçmede zorlanacaktır. Bu alanda sürekli PKK’yi savaşın kaynağı olarak gösteren TC’nin elinden bu silah alınacaktır. Kısacası TC, PKK’nin görüşme çağrısına karşılık vermediği takdirde bütün inandırıcılığını kaybedecektir. Artık TC’nin PKK’yi imhata tasfiye edemeyeceğine iyice inanan Batı dünyası da TC’ye eskisi gibi

destek vermeyecektir. Bu konuda ciddi düzeylerde sınırlandırmalara gitmesi olasıdır. Helsinki Gözlem Grubu'nun Türkiye'nin Kürdistan'daki uygulamalarını ciddi düzeyde eleştirmesi ve ABD'yi TC'ye olan askeri-siyasi yardımı kesmeye çağırması, bu konuda olası baskıların işaretini veriyor.

Bütün gelişmeler Batı'nın PKK'yi artık daha çok dikkate alacağını gösteriyor. Abdullah ÖCALAN yoldaşın açıklamalarının, Newroz günü ortaya çıkan PKK hakimiyetinin, TC'nin içerisine düşürüldüğü zor sürecin uluslararası yeni yönelimlere yol açmaması için hiçbir neden yoktur. Hiç şüphesiz uluslararası alanda mücadelemiz lehine doğacak olumlu havayı tümenden dostluk temelinde düşünmek yanıltıcı olur. Örneğin devletler düzeyinde PKK muhatap alınsa bile, bu kendi çıkarlarını koruma temelinde bir tanıma olacaktır. Eskiden tanımayarak korunmak istenen çıkarlar, şimdi eskisi gibi olmayınca tanıma temelinde korunmak istenecektir. Bunun için PKK'nin radikal bağımsızlıkçı çizgisi mümkün oldukça törpülenmeye ve giderek etkisizleştirilmeye çalışılacaktır. Bunun yöntemleri çok çeşitlidir. Bu nedenle içerisinde bulunduğumuz dönemde politik uyanıklığı, öngörülüğü, yaratıcılığı elden bırakmayarak parti çizgisinin şaşmaz militanı olmak çok önemli bir görev durumundadır.

Türk devleti bu dönemde hem içte ve hem de dışta her zamankinden daha çok provokasyon ve komplolara başvuracaktır. Çünkü süreç, devrim lehine tahminler ötesinde de gelişmeler yaratma özelliğine sahiptir. TC İçişleri Bakanı İsmet Sezgin'in Kürdistan gezisinde yaptığı bir açıklamada, "Apo, Kemal Burkay'ın çizgisine geldi" sözlerine yer vermesi tamamen maksatlıdır ve provokatiftir. PKK'nin dıştalanması, darbeler alması için TC boş durmayacaktır.

Bütün bunlar TC'nin içerisine girdiği büyük zorluklardan kaynaklanıyor. Eskisi gibi şiddet politikasını serbestçe kullanamayacaktır. Arkasında ne gerekli düzeyde destek vardır ve ne de uygulamak istediği terör için meşru gerekçe vardır. Bu nedenle bir yandan şiddet uygulamasına devam ederken, görüntüyü kurtarmayı da ihmal etmeyecektir. Ancak bütün bu çabaları partimizin yeni yönelimine çarpıp boşa çıkacaktır. Şovenizm silahı adım adım tersine dönecektir. Bütün kötülüklerin kaynağı olarak gösterdiği, "Türkiye'yi parçalamak isteyen bölücü örgüt" biçiminde lanse ettiği, "insanları öldür-

mekten zevk alan terörist çete" şeklinde sunduğu PKK, bütün bunların tersine, savaşı sona erdirmeye çağırıyor, eşitlik temelinde kardeşçe bir federasyon çatısı altında yaşayabileceklerini söylüyor, bunun için siyasi görüşmeler yolunu öneriyor ve hatta bundaki samimiyetini kanıtlamak için 25 günlük bir süre boyunca tek yanlı ateşkes ilan ediyor. Bunlar çok ciddi adımlardır. Türkiye halkını büyük bir uyanışa geçirebilecek özellikte olan yaklaşımlardır. Böylece Türkiye'nin asıl suçlu konumunu hızla açığa çıkaracak bir süreçtir. Dolayısıyla duyarlı kesimleri sorunun barışçıl çözümü için harekete geçirecek yeni bir açılmıdır. Bu konuda yoğun tartışmaların gelişmesi ve bu temelde yeni oluşumların gündeme gelmesi kaçınılmaz olacaktır. Özellikle Kürt-Türk federasyonlaşmasının şimdiden tartışmaya açıldığı görülüyor.

En önemlisi de yeni sürecin TC'nin yönetiminde bölünmelere yol açabileceği bir özellikte olmasıdır. Kürdistan sorununa yaklaşımda gündeme gelebilecek bölünme durumu çeşitli düzeylerde çelişkiler yaratacak ve bu da TC'yi kendi içinde zayıf düşürecektir. Buna karşılık ulusal kurtuluş mücadelemiz ise muazzam gelişme imkanlarını bulacaktır.

Sonuç olarak; nereden bakılırsa bakılsın, yeni süreç devrime büyük atılım yaptırabilecek özellikleri bağrında taşıyor. Başarının bütün imkanları fazlasıyla mevcuttur. Taktiklerimizi zengin kılsak, bütün güç ve yeteneklerimizi her koşulda sergileme becerisini gösterirsek, buna da parti çizgisinin öngördüğü ölçüler dahilinde yaklaşarsak, çok büyük kazanmamak için hiçbir neden yoktur.

Yüklenerek kazanmayı esas seçenek olarak kabul edeceğiz...

Berxwedan'ın yorumu:

Ateşkes gerçeği

PKK'nin tek taraflı ateşkes ilan etmesiyle birlikte Kürdistan halkı bir bütünüyle karara uyarken, TC'nin ideologları uzatılan bu barış eline çeşitli kılıflar uydurarak devletlerinin içinde bulunduğu güçsüz konumu kamufle etmeye çalıştılar. PKK'nin zayıf düştüğünden dolayı bu ateşkesi ilan ettiğini, Güney savaşında büyük darbeler yediğini ve bu nedenle de askeri güçten düştüğünü belirterek sunulan

barış ortamını boşa çıkarmaya yönelik fanatik yaklaşımlar gösteren bu kesimler, Newroz'da Kürt halkının ölesiye PKK'ye bağlı olduğunu bir kez daha görmeyi şaşkınlığıyla kalemlerine sarıldılar. Oysa gerçekler çok açık şekilde ortadayken, böylesi yaklaşımlara girmenin hiçbir anlam ve itibarı yoktu. Güney savaşında kimin darbe yediği ise insanların belleklerinde hala taptaze canlılığını korumaktadır.

Newroz, PKK'nin ilan ettiği ateşkesle birlikte kutlanarak devletin aylar öncesinden hazırlandığı katliamcı hevesi kursağında bırakıldı. Peki neden PKK ateşkes ilan etti? Bu soruya cevap vermeden önce biraz daha gerilere giderek olayları irdeleyelim.

Yüzyıllardır Kürt halkının bastırılan özgürlük ve bağımsızlık özlmleri, 1984 yılının 15 Ağustos'unda patlayan silahlarla gün ışığına çıkarak bu özlem bir sevdaya dönüştürüldü. 1984 yılından bu yana iki binin üzerinde gerilla özgürlük savaşında şahadete ulaştı. Yani Kürdistan'ın karanlık tarihi şehit kanlarıyla aydınlığa adım attı. TC, ilk silahın patladığı günden bugüne sürekli "Üç-beş kişidirler, ezeceğiz temizleyeceğiz" söylemleriyle gelişen gerilla mücadelesini gözardı etmek, dış kamuoyunda güçlü devlet imajını korumak için bu ütopya tezini ortaya atarak, Kürt gerçeğini yok sayarak bir propaganda başlattı. Ulusal kurtuluş mücadelemiz her gün yeni gelişmeler sağlarken, TC'nin dede mirası tozlu gözlüklerle soruna bakması ve bunda direktmesi gelişen gerçeği hiçbir zaman engelleyemedi. Yalnız tarihsele tozlu gözlüklerle bakmayı yeğlemeyen TC, emperyalistlerin ve sömürgeci güçlerin ezilen halklara uyguladıkları tüm yöntemlerin bileşkesini halkımıza karşı başlattığı özel savaşında da kullandı. Köyler boşaltıldı, köyler yakıldı, insanlar ateşler üzerine atılarak kavruldu. İl ve ilçeler bu vahşetin kapsamına alınarak yakılıp yıkıldı, sivil insanlarımız sokak ortalarında arkadan vurularak katledildi, namus, din vb. tüm değerleri en çirkef şekilde kullanarak halkımızı sindirmek istedi. Ve 1991 yılında halkımızın başlattığı serihildanlarla düşman yaptığı tüm insanlık dışı uygulamaların halkı sindirmediğini, aksine örgütlü, direnişçi özelliklerinin dışı vurumunu sağladığını en çarpıcı şekilde gördü.

Özel savaş tüm hızıyla devam etmektedir. 1992 Newroz'unda sivil ve savunmasız halkımızın üzerine sürülen tanklar, toplar, panzerler ve gözü dönmüş özel tim elemanları 100'ün üzerinde insanımızı

katletti. TC'nin halkımıza karşı uygulamaya koyduğu her yöntem geri tepti kendi başına bela oldu. TC'nin "yok ettik, bitiriyoruz" söylemlerine karşı PKK tüm Kürdistan halkını kucaklayacak duruma gelerek, hem halkın büyük güvenini kazandı, hem de savaşı alabil-
diğine geliştirerek TC'nin durmadan şişirdiği "Kahraman mehmet-
çik" ordusunun içi hava doldurulmuş bir balon olduğunu tüm dünya-
nın gözleri önüne serildi.

İşte, savaşın ağır faturası

Bugün ülkemizdeki savaşın bir tarafında TC ve ordusu, diğer tarafında ise halkımız ve ordusu ARGK arasında kanlı bir savaş sürmektedir. Taraflardan biri olan TC, halkımızın ulusal talepleri için verdiği mücadelesini katliamlarla bastırma, göç ettirme gibi insanlık dışı uygulamalarla karşılık vermektedir. Diğer tarafta ise siyasal, sosyal, kültürel tüm hakları inkar edilen, bu haklarına sahip çık-
tığında ise silah ile, ölümlle, işkenceyle karşılaşan halkımız bulun-
maktadır. Ülkemiz TC tarafından zor ve katliamlarla işgal edilmiştir. Silaha baş vurmanın dışında hiçbir yol bırakılmamıştır. Halkımız 1921 Koçgiri, 1925 Şeyh Sait, 1930 Ağrı, 1938 Dersim isyanı vb. küçük çaplı isyanlarla bu statükoyu kabul etmediğini, iradesi dışında ülkesinin işgal edildiğini tüm dünyaya göstermişti. TC on binlerin ölümü, yüz binlerin yaralanması, yüz binlerin göçü ile sonuçlanan askeri zor kullanarak bu isyanları kanlı bir şekilde bastırmıştır.

Bu isyanlar da silahlıydı, çünkü halkımız siyasal, sosyal ve kültürel haklarını kullanacak, ülkesi Kürdistan'da özgürce yaşayacak hiçbir yasal ve demokratik hak ve kurumlara sahip değildi. Elinde istemlerini ifade etmek için silaha sarılmaktan başka hiçbir araç yoktu.

Toplam 2-3 yıl süren bu isyanlar dışında, tüm 20. yüzyıl boyunca Kürdistan topraklarında silahlı zor ile Kürt halkını katleden güç TC olmuştur. Halkımıza uyguladığı tek politika silahlı zor ve her türlü kısıtlama ile varlığını haritadan ve tarihten silme olmuştur. TC yüz-
yıllar boyunca Kürt halkı ile sürekli bir savaş içindedir.

Halkımız aleyhindeki mevcut siyasal ve hukuki statükoyu değiştirmek için 1970'lerden sonra örgütlenmeye ve siyasi güç olmaya başla-
yınca, TC bu tek taraflı savaşı daha da tırmandırarak halkımıza nefes

bile almayı kısıtlayan bir zor gücüne dayandırmıştır. 1984 yılında başlatılan özgürlük ve bağımsızlık savaşı, halkımızın kendi ülkesini ve haklarını talep etmenin ifadesidir. Silah özgürlük için kullanılan bir araçtır. Savaş tek taraflı olmaktan çıkıp iki taraflı hale geldi ve hala tüm şiddetiyle devam etmektedir. TC'nin neden olduğu bu savaşta yalnızca askeri güçler değil, sivil ve savunmasız insanlar da büyük zarar görmektedir. TC'nin Kürdistan sorunu karşısında eski gele-neksel dede mirası katliamları esas alması sorunu her gün biraz daha ağırlaştırmaktadır.

Aralıksız 9 yıldır süren savaşta 12,500 TC askeri ve polisi, 2200 korucu ve devletle işbirliği halinde olan hain öldü, 2700 gerilla ve 3000 yurtsever şehit oldu. TC'nin barbarca saldırıları sonucu yüzlerce köy yerle bir edilmiş, binlerce ev yakılıp yıkılmıştır. TC'nin bu barbar saldırıları hala tüm şiddetiyle devam etmektedir. Savaş uçaklarıyla dağlarımızı, kasaba ve şehirlerimizin bombalanması sonucu milyonlara varan insanımız göç etmek zorunda bırakılmıştır. On binlerce insanımız gözaltına alınıp işkenceden geçirilmiş, binlercesi zindanlara atılmıştır.

Yalnızca 1992 yılını dahi göz önüne alırsak TC'nin ısrarla dayat-tığı bu kirli savaşın bilançosunun ne kadar insanın hayatına mal olduğu rahatlıkla görülecektir. 1992 yılı Newroz'unda Şırnak, Cizre, Nusaybin, Van, Adana, Hakkari, Gercüş, İdil vb. şehirlerimizde TC'nin barbar saldırıları sonucu 400'ün üzerinde insanımız şehit edilmiştir. Şırnak, Kulp, Göle, Uludere vb. şehirlerimiz de çeşitli senaryolarla bombalanmış, evler ateşe verilerek yüzlerce insanımız katledilmiştir. TC'nin insanlık dışı saldırıları 1992 yılı boyunca sür-dü. Halk arasında "Hizb-i kontra" olarak bilinen kontrgerilla ele-manlarınca sokak ortalarında ve kaçırılarak katledilen insanların sayısı 500'ü geçmektedir. Yine 1992 yılı sonunda güneyli güçlerin TC denetiminde gerilla güçlerine saldırmaları sonucu, 160 ARGK gerillası şehit düşerken, 600 peşmerge yaşamını yitirmiş ve 350 TC askeri ve subayı da ölmüştür.

Bu savaşın bir tarafı olan PKK, TC'ye defalarca sorunu siyasal yollarla çözme çağrısını yapmasına karşın TC sürekli katliamları dayatmıştır. Ulusal Önder Başkan APO çeşitli röportajlarında ve demeçlerinde defalarca sorunun siyasal yollarla çözülmesini dile

getirmiştir.

1991 yılında gazeteci Rafet Ballı'nın Başkan APO ile yaptığı röportajda "Siz siyasi görüşmelere hazır mısınız" sorusuna Başkan APO, "Biz her zaman görüşmeye hazırız" cevabını vermiştir. Yine 27 Eylül 1991 tarihinde Milliyet gazetesi adına gazeteci Soner Gürel Başkan APO ile yaptığı röportajda "Ateşkes sız de uyar mısınız" sorusuna Başkan APO'nun cevabı, "Biz uyarız tabii" olmuştur. 6 Mart 1993 günü ise Kürdistan Haber Ajansı (KURD-HA)'nın Başkan APO ile yaptığı görüşmede, "1993 Newroz'undaki gelişmeler nasıl olacaktır" sorusuna Başkan APO'nun verdiği cevap: "Biz ille kan dökelim diye bir sevdada değiliz, kanın dökülmesini isteyen Türk devletidir." TC'nin bu çağrılara verdiği cevaplar ise "devlet güçlüdür, her türlü silahlı gücü ezmeye muktedirdir. Bölücü eşkıyaya muhatap olmayız" olmuştur. Halkımızın tarihte her ayağa kalkışına hep eşkiya diyen düşman, bu kez de "terör, terörist" kavramlarını kullanarak kendini siyasal sorundan kaçırmaya ve suçlu konumunu gizlemeye çalışmaktadır. TC, ezmekten, savaşmaktan sürekli bahsederek, eski politikasını devam ettirmekte ısrarlı görünmektedir. PKK'nin yaptığı son ateşkes çağrısı tarihi bir fırsattır. TC eğer bu tarihi fırsatı da değerlendirmeyip savaşı sürdürmede kararlılık gösterirse, pişman olan kendisi olacaktır.

Değişen dünya konjonktürü

Başta ABD olmak üzere genelde tüm emperyalist ülkeler tüm ağırlıklarını bölgemiz Ortadoğu'ya vermiş durumdalar. Doğu blokunda reel sosyalizmin çöküşüyle birlikte cephesiz kalan emperyalizm kendine yeni cepheler aramaktadır. Doğu Avrupa ülkelerinin işlerinin şimdilik bittiğini düşünmekte olan emperyalistler, bundan sonra "Marshall Planı" gibi yöntemlerle ekonomik olarak bu ülkeleri kendilerine bağlamanın yöntemlerini aramaktadırlar. Şimdi artık dünyanın diğer bölgelerine yönelerek sosyalist güçleri bozguna uğratma girişimlerine hız vermek istemektedirler. Bunun için de bölgemiz Ortadoğu'ya yönelik senaryolara öncelik tanımakta, çeşitli heyetlerini bu amaçla bölge ülkelerine yollayarak cirit atırmaktadırlar. ABD'nin bölgeye yönelik senaryolarında da öyle anlaşıyor ki en önemli

rol Türkiye'ye verilmek istenmektedir. ABD'nin en önemli gözdesi İsrail'e dahi bundan böyle verilecek yardımlarda kesintiye gidebileceğini açıklarken, PKK tehdidiyle karşı karşıya bulunan Türkiye'ye daha çok yardım edilmesi gerektiğini defalarca açıklamıştı. Bush yönetiminin seçimleri kaybetmesiyle iktidara gelen Clinton yönetimi, ABD'yi "yeni dünya düzeni"nin mimarı yapma iddiasıyla insan haklarını ön planda tutarak Doğu bloku ülkelerine hoş görünme sevdasındadır. Tüm bunlara rağmen değişmekte olan dünya statükosunun getirmiş olduğu ortamdan devrimci güçlerin de kendi çıkarları doğrultusunda yararlanmalarının zemini de mevcuttur. TC'nin yıllardır Avrupa ülkelerinden aldığı desteklerle halkımıza saldırması artık Avrupa ülkelerinde rahatsızlığa yol açmaktadır. Halkımızın öncüsü etrafında ölesiye kenetlenmesi TC'nin iddia ettiği gibi PKK'nin 3-5 kişiden oluşmadığının, tüm Kürdistan halkını temsil ettiğinin görülmesiyle, TC'nin bugüne kadar Avrupa devletlerine yaptığı propagandalar fos çıktı. Avrupalılar yıllardan beri göremedikleri, görmek istemedikleri gerçeklerin son Newroz kutlamalarıyla en belirgin şekilde ortaya çıkınca da, yıllardır TC'ye verdikleri yardımlarla halkımızın katledilmesinde yaptıkları ortaklığın sorumluluğunu paylaşmak istememektedirler. Halkımıza karşı giriştiği imha saldırılarında en büyük desteği dış ülkelere alan TC'nin artık PKK dış desteklidir demesinin hiçbir anlamı var mıdır?

Ateşkes ve bölünme iddiaları

Hep görülmek istenilen bir rüya var; PKK bölündü rüyasıdır bunun ismi. Yıllardır Türk basını böle böle PKK'nin bölünecek hali de kalmadı! Nasıl oldu da sonunda "büyük gazete" Hürriyet bu işe bir de formül buldu: Başkan APO'nun Suriye'de bulunan Resul kod isimli birisine ve 1982 yılında da şehit düşen PKK-MK üyesi Mehmet KARASUNGUR'a talimat verdiğini tespit ederek soruna çözüm bulmuştu. Türk basını ilan edilen ateşkes sonrası PKK'nin bölüneceğini işleyip durdu. Oysa onlar da bizim kadar biliyor ki PKK tüm kadrolarıyla, taraftarlarıyla Başkan APO ile bütünleşmiş durumda. Eğer bunu bilmemiş olsalardı, sürekli Başkan APO'yu hedefleyen karalama kampanyalarını başlatmazlardı. Zaten şu çok

açıkça bilinmelidir ki, PKK bölündü haberlerinin artık hiçbir itibarı yoktur. Biz Türk basınına, “PKK bölünmedi” haberlerini yapsalar belki biraz daha tiraj yaparlar tavsiyesinde bulunuyoruz. Önemli zorlukları geride bırakmış PKK’nin, bundan böyle bölüneceğini bekleyenler tez elden bir bardak soğuk su içmelidirler. PKK bugün her zamankinden daha güçlüdür. Bunu herkes artık iyi kavramalıdır. Bu hep hayal edilen ama hiçbir zaman gerçekleşmeyecek bir renkli rüyanın kendini Türk basını şahsında ifade etmesidir. Bu konuyu açmayacağız. Cuma yoldaşın KURD-HA’ya yaptığı röportaj buna en iyi cevaptır.

Küçük kemalistler ve ateşkes

PKK’nin ateşkes ilanından sonra bazı kesimler kendilerinin dört dörtlük devrimci olduklarını daha gür bir sesle haykırmaya başladılar. Bu kesimlere göre PKK yıllardan beri sürdürdüğü mücadeleyi satma, reformize etme gibi bir duruma düştüğü iddia edildi. Yıllardır Kürdistan’da PKK’nin akıttığı şehit kanlarıyla elde ettiği önemli mevzilere her türden silah ile saldıran bu kesimler birdenbire Kürtlerin asıl öncüler olduklarını, Aziz Nesin’in kitaplarında bugüne kadar işlemediği kara bir mizah örneği ortaya koymaya başladılar. Kemalizmi kendilerine gıda olarak alan bu kesimler ne cesaretle, ne hakla böylesi mizahi iddialarda bulunuyorlar. Doğrusu insanların usunu biraz zorlamaktadır. 70 yıldır hala Latin Amerika, Küba, Angola devrimleriyle uğraşmaktan kendi halkının devrimlerine zaman bulamayan bu kesimler, ne hikmetse birdenbire Latin Amerikalardan, Uzakdoğulardan atlayıp Kürdistan’a geliverdiler. PKK mücadelesine sürekli çelme atmak isteyen, teröristlikle, acelecilikle, katıllıkla suçlayanlar, PKK’nin yaptığı bu ateşkes ilanına karşı tavır almaya başladılar. Türkiye hakkında muazzam bir şovenizm geliştirilmek istenilmesi karşısında gıkları çıkmayanlar, halkımızın Brüksel’de başlattığı ve dünya kamuoyunun desteklediği açlık grevi eylemine bile “Angola ve Etiyopya’da devrim yaptıklarından” dolayı bir dayanışma mesajı yazacak kadar zaman bulamayanlar ne hikmetse, barış ve kardeşlik uğruna PKK’nin attığı bu olumlu adımı, reformculukla, satmakla suçlamaları biraz garip değil mi? Kaldı ki gerçekten

devrim için her şeyini ortaya koymuş olanlar böylesi iddialarda bulunsalar, örneğin ülkelerinde gerilla mücadelesi veren gerilla hareketleri bunu dile getirselerdi olurdu da; 70 yıldır başka halkların devrimlerinin teorisini yapan, kendi halkının kurtuluşunu haritalar üzerinde sağlayan, TC sömürgeciliğinin ideoloji çöplüğünde beslenen, kendi özel çıkarları için devrimciliği bir moda haline getirerek özünden boşaltanların böylesi iddialarda bulunmaları dediğimiz gibi kara bir mizah örneği olmaktadır. İşte Kürdistan, işte Türkiye; buyrun meydan, tek bir silah devlete karşı patlatın, gelin istediğiniz eleştirilerde, istediğiniz iddialarda bulunun, fakat yok hiçbir şey yapmayacaksınız, ama devrimi, devrimcileri eleştireceksin, bu hiç kabul edilemez bir durumdur. Ne dikkate alınır, ne de muhatap...

Gerçekten devrim sevdasıyla yanıyorsalar, devrime destek versinler, devrime güç kaynağı olsunlar. Eğer, yok 70 yıllık pratiğin teker-rürünü yapıyorlarsa, otursunlar oturdukları yerde.

Minderde tuş olmak

PKK'nin 9 yıldır verdiği silahlı mücadele Kürt kimliğini tüm dünyaya duyurdu. PKK her alanda Kürt halkının mücadelesini dünya kamuoyunun gündemine koydu. PKK yıllardan beri ulusal birlik ve bütünlük yönünde daha güçlü kenetlenmenin önemi üzerinde durdu ve defalarca bu konuda çağrılar yaptı. Hele bu bir de bizim ülkemiz gibi yok sayılmış, halkımız gibi horlanmış bir halk olunca sorunu diplomatik yollarla çözmek imkansızlaşır. Bizim sorunumuz zora zorla karşılık verme temelinde çözülecek sorundur. Düşmanımız dünyada görülebilecek düşmanların en ırkçısı ve en şovenidir. Durum bu olunca PKK'nin düşmana karşı başlattığı silahlı mücadele en doğrusu olmaktadır. TC'nin Avrupa devletlerine verdiği süre içinde gerilla hareketini darbeleyememesi, aksine sürekli kendisinin darbelenmesi, TC'nin ordu gücüne olan güveni de tümünden zedelenmiştir. Şimdiye kadar TC'nin sürekli PKK'yi "terörist" bir hareket olarak gösterme gayreti, savaşı isteyen taraf gibi göstermesi de Ulusal Önder Başkan APO'nun yaptığı son açıklamalarla tamamen ayakları havada kalan iddialar olduğu bir kez daha en açık biçimde görüldü. Şimdi dünyanın gözleri TC'nin üzerindedir.

TC'nin uluslararası diplomatik atakları da PKK'nin son açıklamalarıyla boşa çıkmıştır.

Neden ateşkes?

Evet, neden ateşkes sorusunu biraz irdeleyerek cevaplayalım. Başkan APO'nun 17 Mart günü Bar Elias'ta yaptığı basın toplantısında; "20 Mart'tan 15 Nisan'a kadar ateşkes ilan ediyoruz, eğer üzerimize gelmezlerse ateş etmeyeceğiz" şeklinde açıklamasından sonra çeşitli kesimler değişik yorumlar yapmaya başladılar.

Kimi PKK'nin askeri darbeler yediğinden dolayı geri adım attığı, kimi bunun uluslararası baskının sonucu olduğu, kimi TC'nin silahlı mücadele ile yıkılamayacağını anladığı, kimi ise gelişmelere biraz daha gerçekçi yaklaşarak uzatılan barış elinin tutulması gerektiği, barış için önemli bir fırsat olduğu görüşünü dile getirmeye başladı. Sonuncu düşüncenin dışında diğerlerinin ne denli şovenist, ne denli gözü kara birer düşünsel belirleme olduğu hemen görülmektedir. 1992 yılının kazanım ve kayıplarına baktığımızda PKK'nin kazanımlarının en had safhada olduğu hemen görülür. Bunu devlet dahi dolaylı da olsa kabullenmiştir. PKK gerilla gücünü 2'ye, 3'e katlayarak büyümüş, halkın büyük desteğini almış olduğu 1992 yılı boyunca görüldü. TC, PKK'nin bu kazanımlarını midesine sindiremediği için şehirleri bombaladı, köyleri yakıp yıktı. Türk ordusu kırsaldan çekilirken şehir merkezlerinde de önemli darbeler yedi. Küçük çaplı karakollarını terk etmek zorunda bırakıldı. PKK 1992 yılı boyunca tüm askeri gücünü Kürdistan'a konumlandığı için Mahsum Korkmaz Akademisi'ni boşalttı. Ulusal Meclis seçimlerini yaparak, meclisin ilanına büyük zemin hazırladı. Yani kısacası PKK 1992 yılı hedeflerinin tümünü gerçekleştirdi. Demek ki, ileri sürülen tezler hiçbir gerçeği değil, ama yalanı yansıtmaktadır. Bunların PKK'yi yenilgili bir şekilde görmenin ütopyaları dışında bir şey olmadığı 1992 yılı pratiğinde rahatlıkla görülmektedir.

Güney savaşında yenilen taraf PKK olmadı. Gerillanın 160 kaybına karşı KDP-YNK ve TC ittifakı hazin bir sonla karşılaştı. Devletin yıllardır "3-5 kişi" söylemiyle birlikte tüm uçaklarına, tanklarına, toplarına rağmen, benimdir dediği toprakları gaddarca bombalaması

bile TC'nin yenildiğini ispatlamaya yeter de artar bile.

Demek ki, PKK'nin ateşkes ilan etmesi zayıflamasından değil, aksine ateşkes ilan edebilecek ve ilan ettiği bu ateşkesle daha da sıkıştırarak sürekli mevzi kaybeden devleti bağlayan PKK'nin güçlü konumu olmaktadır. Ateşkesin ilan edilmesi, PKK'nin ısrarla savaşı dayatan taraf olmadığını; barışı, kardeşliği, eşitliği isteyen taraf olduğunun da ispatıdır. Uluslararası alanda PKK'nin artık "terörist" bir hareket olduğunun kabul gördüğünü iddia edenler ise bu yalanlar yığınağının içinde kayaları devirenler oluyor. PKK 1984'ten beri kimi çevrelerce "terörist" hareket olarak nitelendiriliyordu. Oysa şimdi durum tamamen PKK'nin lehinedir. Brüksel'de 15 Ulusal Meclis Milletvekili'nin başlatmış olduğu açlık grevi eylemi gösterdi ki, bu belirlemelerde bulunanlar nasıl yanıldıklarını gördüklerini ve PKK'nin ulusal kurtuluş mücadelesi verdiğini, haklı olduğunu bir kez daha görenlerin, geçmişte söylediklerini tekzip etmek zorunda kaldıkları görüldü. PKK uluslararası alanda da önemli diplomatik mevziler elde etti. Yani olaya hangi açıdan bakılırsa bakılsın PKK sürekli güçlü taraftadır. Şimdi binlerce örnek ortadayken ve hem PKK, hem de TC'nin durumu gözler önünde iken kalkıp PKK'nin zayıfladığı için ateşkes ilan ettiğini söylemek hiçbir psikologun izah getiremeyeceği bir hastalığa kapılmanın dışında bir anlam ifade etmemektedir.

PKK'nin ilan ettiği ateşkes barışa, insanlığa ve kardeşliğe verdiği önemin en somut ifadesidir. İlan edilen ateşkese TC'nin de olumlu tavırlarla karşılık vermesi gerekir. Aksi taktirde eski imhacı ve şovenist tavrında ısrar ederse savaş şiddetlenecektir.

"Arkamızda gizli eller varmış"

Bilim kurgu filmlerine taş çıkartacak senaryolar TC ideologları tarafından yazıldı. "Yok başka eller varmış da, PKK onun için ateşkes ilan etmiş de..." Bunlar kendini avutmanın dışında hiçbir anlam ifade etmeyen senaryolardır. Şunu açıkça hemen belirtelim: Ulusal Önder Başkan APO'nun arkasında bir el değil, tamıtamına 30 milyon Kürt halkının eli vardır. Bu anlamda bu söylem yerli yerine oturmaktadır. Bin dereden su getirip iyi niyete başka anlamlar kazan-

dırılacağına, oturulup adam gibi düşünölmeli ve uzatılan bu barış eline gereken karşılık verilmelidir. Devlet PKK'nin bu ateşkes ilanı karşısında bir karanlıklar vadisine yuvarlanmıştır. Şaşkın ve ne yapacağını bilemez durumdadır. TC, yüzyılların ırkçı, talancı dede mirasından sıyrılmalı, halkımıza karşı başlattığı imha saldırılarına son verip, hayaller üzerine kurulu emellerinden vazgeçmelidir.

Protokol

Kürt halkının her zamankinden daha çok bugün birleşmeye ihtiyacı vardır. Herkes elinden gelen çabayı sergilemelidir. İmzalanan protokoller bu yolda atılan olumlu adımlardan biri olmaktadır. PKK'ye karşı yıllardan beri yapılan propagandaların terk edilerek, düşmana yönelinmelidir. PKK dün olduğu gibi, bugün de birlikten, bağımsızlıktan, bütünlükten yana olan herkesle ilişki geliştirmeye açık olan bir harekettir. Bu PKK'nin büyüklüğünün, olgunluğunun da bir ifadesi olmaktadır. Bu böyle değerlendirilmelidir; üzerinde spekülasyonlar yapılarak bu olumlu gelişmeyi zedelemenin halkımızın çıkarına olmadığı gibi düşmanın ekmeğine yağ sürmekten başka da bir işe yaramayacağı bilinmelidir.

Sonuç olarak

Her şeyden önce şunu bir kez daha vurgulayalım: Ateşkesin ilan edilmesinin PKK'nin güçsüzlüğüne veya daha değişik yorumlar getirerek değerlendirmenin, sorunu daha da karışık bir hale sokacağı kesin. PKK'nin kendine yakışır bu tavrı bir iyi niyet jesti olarak algılanmalıdır. Türkiye ve Kürdistan halkının kardeşliği temelinde atılan bu tarihi adım, en korkunç şekilde devam eden savaşa, göz yaşına ve çekilen acılara bir merhem olarak görölmelidir. "Gelip teslim olsunlar" söylemi sözün sahipleri için geçerlidir, PKK içinse asla bir geçerliliği, bir anlamı yoktur. PKK 9 yıldır Kürdistan'da binlerce şehit veren bir harekettir. PKK bir şehitler hareketidir. Şehitlerine bağlılık temelinde bugünlere gelmiştir. Bu asla unutulmamalıdır. Soruna at gözlüğüyle bakmanın artık hiçbir gerekçesi de kalmamıştır.

Ateşkesin bir iyi niyet göstergesi olduğunu belirtmiştik. Eğer atılan bu adıma devlet eski tavrıyla karşılık vermeye kalkarsa ne olur sorusuna da bir açıklık getirmek gerekecektir. PKK'nin şimdiye kadar TC'ye karşı sürdürdüğü direnme savaşı çok üst bir seviyeye çıkacaktır. 15-20 bin gerilla gücü 50 bine ulaşarak önü alınamaz bir şiddette savaş tırmanacaktır. Gerek uluslararası alanda, gerek Kürdistan'da ve gerekse Türkiye'de savaşın tek sorumlusunun kim olduğu sorusu da en açık şekliyle ifadesini bulacaktır. PKK bu anlamda üstüne düşen sorumluluğu layıkıyla yapmıştır. Şiddetlenen savaşın, gözyaşı ve acıdan başka bir şey getirmeyeceği de herkesçe bilinmektedir.

Kürdistan sorununu yapay çözümler dayatarak çözüleceğini düşünmek de soruna benzin dökmek olacaktır. PKK ilan ettiği ateşkesle Newroz bayramında tüm Kürdistan halkına hakim olduğunu göstererek kanıtladı. ARGK gerillaları, kendilerinin üzerine gidilmedikçe silah kullanmayacaklarını belirtmişlerdir. PKK'nin en ufak birimlerine kadar bir birlik ve bütünlük için de olduğu bir kez daha gözler önüne serilmiştir. "PKK'de bölünme olur" şelindeki hayali kavramları öne sürerek bir beklenti içine girmek ancak saf ve siyasetten anlamayanların işi olur. Tüm PKK birimlerinin önderliğe ölümüne bağlı olduklarını herkes bir kez daha görmelidir ve tavrını ona göre belirlemelidir. PKK tüm Kürdistan halkının sorumluluğunu taşıdığının bilinciyle hareket etmektedir. TC de Türkiye halkının devleti olduğu iddiasında ise bunu mutlaka kanıtlamalıdır. PKK şunu yapmalıdır, yok bunu yapmalıdır demeçlerini vermek ise en büyük savaş taraftarlarının işidir. PKK yapması gerekeni yapmıştır ve TC'nin "PKK şöyle yapmış, böyle yaparsa" söylemlerinin hiçbir kaydı değeri yoktur. TC ateşkes fırsatını iyi değerlendirmelidir. Bunun koşullarını yerine getirmelidir. PKK'nin kaybedeceği hiçbir şeyi yoktur. PKK hareketi Kürdistan ulusal mücadelesini yoktan var etmiştir. TC, Kürt halkının ülkesini işgal etmiştir, kimliğini yok saymıştır, buna karşı PKK her gün yeni mevziler kazanmaktadır. TC'nin Kürt halkından zorla aldığı tüm değerlerini geri almaktadır. O halde kaybeden taraf PKK olmayacağı gibi, kazanan taraf PKK, kaybeden taraf ise TC olmaktadır. 25 günlük süre içinde TC, PKK'nin bu iyi niyetine silah ile karşılık verirse, onun çok önemli bir fırsatı kaçırmış

olduğunu da belirtelim. PKK barıştan yana olduğunu, savaşı TC'nin ısrarlı ırkçı siyaseti sonucu başlattığını bir kez daha kanıtlamıştır. PKK'nin bu iyi niyeti iyi kullanılmadığında doğacak tüm olayların, ölümlerin, gözyaşının ve acıların sorumlusu TC'nin olduğu bir kez daha görülecektir. Ve PKK'yi suçlamak için hiçbir güç kendinde bu hakkı göremeyecektir. Dileğimiz uzatılan bu zeytin dalına benzin değil, suyun verilmesidir. Tüm bu iyi niyetlerimize rağmen TC'yi de çok iyi tanıdığımızı tekrar belirtelim.

Institut kurde de Paris

Institut kurde de Paris

**1. BASIN TOPLANTISINDAN SONRAKİ
BAZI YORUMLAR, PROTOKOL VE
2. BASIN TOPLANTISI**

Institut kurde de Paris

Basın toplantısının hemen ardından yorumlar furyası başladı. Ancak hemen hemen tüm yorumların üzerinde birleştiği nokta PKK'nın sıkıştığı doğrultusundaydı. İşte bunlardan birkaç örnek.

Devlet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü Akın Gonen:

"Enerji aldığı merkezlerle arasındaki kabloları tek tek kestik. Barınacak yeri kalmadı. Onu seyyareye çevirdik. Geri çekilmeye mecburdu."

İçişleri Bakanı İsmet Sezgin:

"Silahı bırakan insana, yanlış yapıyorsun denilmez. Eğer kan Apo'nun da midesini bulandırmaya başladıysa, gelir teslim olur. Gerisini Türk devleti bilir, Türk parlamentosu bilir. İlerideki parlamento af çıkarır veya çıkarmaz. Bu konuda kimse bugünden bir şey söyleyemez. Bugün teslim olur ve bugünün mevzuatı işler."

Olağanüstü Hal Bölge Valisi Ünal Erkan:

"Apo terörle başarı sağlama sürecinde olsaydı bu basın toplantısı- nı yapar mıydı? Ağır kayıplara uğradı. İnsan kaybı, siyasi destek kaybı..."

Her aşamadan devlet adamının ve her boydan gazetecinin beyinle- rini çatlatarak yaptıkları yorumların hepsi de psikolojik savaşın tır- mandırılmasına hizmet ediyordu. Ama Apo bu arada yeni bir ham- leyle öteden beri düşman olarak adlandırılan bir örgütün, Kürdistan Sosyalist Partisi'nin lideri Kemal Burkay ile görüşüyor ve PSK ile bir protokol imzalayarak çevresini genişletiyordu.

PSK ile imzalanan protokolün tam metni şöyleydi:

19 Mart 1993 günü biraraya gelen Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN ile Kürdistan Sosyalist Partisi (PSK) Genel Sekreteri Kemal BURKAY aşağıdaki konularda görüş birliğine varmışlar ve açıklamanın kamuoyuna duyurulmasını uygun

görmüşlerdir.

1- Kürdistan'ın aynı veya değişik parçalarından yurtsever örgütler birbirlerinin varlığına saygı göstermeli, aralarında varolan veya olabilecek sorunları karşılıklı diyalog yoluyla ve barışçıl yöntemlerle çözmelidirler.

Yurtsever örgütler arasında şiddete başvurulmamalı, tartışmalarda düşmanca ve saldırgan bir dil kullanılmamalıdır.

2- PKK ve PSK, Kuzey Kürdistan yurtsever örgütleri arasındaki ilişkilerin iyileştirilmesi ve giderek ortak bir cephenin oluşturulması için çaba göstereceklerdir.

İki parti, bu amaçla, yakın bir zamanda ortak bir toplantının düzenlenmesi için yurtsever parti ve örgütlere çağrı yapacaklardır.

3- Kürt ulusu da her onurlu ulus gibi özgür yaşama, kendi geleceği ile ilgili olarak serbestçe karar verme, zulüm ve baskıya karşı direnme hakkına sahiptir. Bu haklar Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirisi ve AGİK sözleşmesinde dile getirilmiştir.

Son yıllarda Kürt kimliğini tanıdığını ileri süren Türk hükümeti, Kürt halkının meşru haklarını tanımamakta ısrar ediyor. Oysa Kürtlerin temel haklarını tanımadan, "Kürt kimliğini tanıyorum" demesinin anlamı yoktur.

Kürt sorununa adil bir çözüm, ancak iki halkın eşitliği temelinde mümkündür. Biz, böylesine demokratik bir yapıda iki halkın yanyana, kardeşçe barış içinde yaşayabileceği görüşündeyiz. Bunun biçimi demokratik federasyondur.

Bunun için de Türk devletinin yıllardır süregelen baskı politikasının sonucu olan bugünkü çatışma ortamı sona ermeli, sorunun barışçı çözümüne yol açılmalıdır. Türk hükümeti de eğer gerçekten barış, demokrasi ve eşitlik istiyorsa aşağıdaki acil adımları bir an önce atmalıdır.

1- Karşılıklı olarak ateş kesilmelidir. PKK'nin attığı ilk adım bu bakımdan iyi ve tarihi bir fırsattır;

2- Kürdistan'da olağanüstü hale, Bölge Valiliği sistemine son verilmeli; kontrgerilla, özel tim ve köy koruculuğu dağıtılmalıdır.

3- Kürt ulusunun varlığını ve haklarını güvence altına alan demokratik bir anayasa yapılmalı, tüm anti-demokratik yasa ve kurumlar kaldırılmalıdır;

4- Genel af çıkarılmalıdır;

5- Düşünce, söz, basın ve örgütlenme özgürlükleri tam olarak tanınmalıdır;

6- Partilerimiz de dahil, tüm yasaklı partilerin ülkenin legal politik yaşamına serbestçe katılma olanağı tanınmalıdır;

7- Kürt dili, tarihi, kültürü üzerindeki baskılar son bulmalı, Kürtçe eğitim olanağı sağlanmalı; radyo ve televizyon Kürtçe yayın yapılmalıdır;

8- Mevcut ortam nedeniyle Kürdistan'dan göç etmek zorunda kalanların ya da sürgün edilenlerin yerlerine dönmelerine olanak sağlanmalı ve zararları tazmin edilmelidir;

9- Kürdistan'ın son yıllarda daha da yıkılan ekonomisinin iyileştirilmesi, tarım ve ticaretin yeniden canlandırılması için köklü ekonomik programlar uygulanmalıdır.

Bu vesileyle halkımızın Newroz bayramını yürekten kutlarız.

19.3.1993

PKK Genel Sekreteri
Abdullah Öcalan
İmza

PSK Genel Sekreteri
Kemal Burkay
İmza

Yukardaki kararlar tek başlarına bile Apo'nun politik bir taarruza geçtiğinin somut göstergeleriydi. Bir yandan düşman cepheyi daraltır ve sıkıştırırken, dost cepheyi genişletiyor ve güç kazanıyordu.

Elbette bu protokole karşı da yorumlar yapılacaktı. Hürriyet gazetesini kaynak göstermeden hemen şu yoruma girişti:

"Hürriyet'e açıklama yapan Burkay taraftarı bir Kürt şunları söyledi:

Silahlı eyleme karşı olan Kemal bey Apo'nun en büyük düşmanı. Şayet Apo Türkiye'de siyasi bir ortam yaratmak istiyorsa bir lidere ihtiyacı var. Kürt halkını birleştirecek en iyi lider de Kemal Burkay'dır."

Kemal Burkay'ın neler söylediğini ise kitabın sonundaki söyleşiler bölümünde bulacağız. Ama hemen söylemek gerekir ki, oluşturulan dostluk atılımını zedeleyici hiçbir söz kullanmıyor Burkay.

Abdullah Öcalan, PSK ile anlaşma yapmakla kalmayıp ardından bugüne kadar TC'nin emriyle yüzlerce Kürt yurtseverini katleden

Hizbullah'a da bir çağrıda bulunarak TC'ye karşı ortak mücadeleyi önerdi.

Hizbullah örgütünün bunu kabul edip etmemesi başka şey, çağrının yarattığı etkiler daha başka şeydi. TC bu çağrıdan da telaşlandı. Çevresinin boşaltılması, müttefiklerini yitirmesi elbette hoşuna gitmiyordu.

Bu aşamadan sonra biraz geriye dönüp neden ateşkes ilan edildiğini bir kez daha inceleyelim.

Newroz kansız kutlansın!

1992 Newroz'u büyük yıkımlarla kutlanmıştı. Can kaybı konusunda her kaynak ayrı rakamlar veriyordu. Mal kaybının ise kimse üzerinde durmuyordu. Yerle bir edilen köyler, kentler, yakılıp yıkılan evler, dükkanlar artık kimsenin umrunda değil gibiydi. Milyarlarca liralık zararın yanında yerini yurdunu terk ederek göçe zorlanan insanlar daha önemliydi. Ve en önemlisi de canice katledilen insanlardı.

Devlet 1992 Newroz'unda saldırılarını örtebilmek için gerillanın saldırdığını, kendilerinin de yanıt verdiğini söylüyordu.

PKK 1993 Newroz'unda tek yanlı ateşkes ilan ederek bir anlamda devleti bu silahından yoksun bırakıyordu. Nitekim Newroz kutlamaları tüm yasaklama ve engellemelere karşın coşku içinde gerçekleşti. Adana'da öldürülen dört Kürt yurtsever törenlerle kaldırılırken, herkes bir kez daha terörü kimin yarattığını görüyordu.

Newroz öncesi Kürdistan'a dünyanın hemen her yerinden heyetler akın etmişti. Onların istedikleri de kansız bir bayramın kutlanmasıydı. PKK gerillaları partilerinin kararına uyarak Türk basınının yalancı yüzünü bir kez daha açığa çıkarırken, "Bitti, çöküyor, iç karışıklıkları var" sözlerinin de yalancılığını kanıtlıyordu.

Bir gazeteci Kürdistan'da herkesin emre uyduğunu, bölgeyi Apo'nun yönettiğini itiraf etmekten kaçamıyordu.

Newroz'da küçük çatışmalar olmuştu. Gerilla kendini savunmak zorunda kaldığı anda silaha başvurmuştu. Zaten sözü edilen şey silahı bırakmak değil, tek yanlı ateşkeşti. Bu da, sen beni öldür ama ben sana ateş etmeyeceğim anlamını taşımıyordu.

Okurların diğer bölümlerde de görebilecekleri gibi, tek yanlı ateşkes dünyada oldukça fazla yankı yarattı. Bu yankılar önemli ölçüde olumluydu ve dünya basınıyla birlikte çeşitli ülkelerin parlamenterleri TC'yi masaya doğru sıkıştırmaya başlamışlardı.

Ateşkes süresinin bitimine doğru yaklaşıırken savaş yeniden en hızlı biçimiyle başlasa bile, Apo yaklaşık yüzlerce yıldır özgürce bayramını kutlayamayan halkının savaş içinde bile olsa bir bayramı coşkuyla kutlamasını sağlayabildiği için başarılıydı.

Artık siyasal görüşmeler zorunlu olarak gündeme gelecek.

Bir kere yandı bu ateş.

TC durmadan yinelediği sözlerini unutacağı günleri de yaşayacak.

Yine son sözü Kürt halkı ve onun önderleri söyleyecek.

Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

Yeni Ülke gazetesi yazarlarından A. Kadir Konuk
1992 ortalarında yazdığı bir köşe yazısında şunları söylüyordu:

Yine benim dediğim gibi olacak!

Yazımın başlığını Hoca Nasrettin'in bir fıkrasından aldım. Onu anlatacağım. Herkes biliyordur ama olsun, yine de anlatacağım.

Hergün cinayet, kan, ölüm haberleri çalıyor insanların kapılarını. Biraz da bu ölümlü dünyada gülelim.

Hem şimdilerde millet Apo ile görüşülür mü görüşülmez mi diye tartışmaya başladı, biliyorsunuz.

Apo, faşist İran şahı değil ki, Türk yetkililer hemen koşup görüşünler. Şilili general da değil. Hele hele Amerikalı hiç değil.

E... nasıl görüşünler adamlar?

Nasıl otursunlar masaya?

Geçmişte yazmıştık, şimdi Hikmet Çetin istifa etmesin de ne yapsın? Baksanıza, tartışma başladı bir kere. Bir şey de tartışılmaya başladıysa kurtulmaz artık.

Eninde sonunda olacak bu görüşme.

Yani eninde sonunda oturulacak masaya. Ve Hoca Nasrettin bura da gene güldürecek bizi.

Hoca, oğluna kız istemeye gitmiş. Komşunun kızı güzel, Hoca'nın oğlu yanık. Hoca kapıya dayanır, kahvesini içer ve konuşmanın orta yerinde **“Komşu bizim oğlan sizin kızla yatmak istiyor”** der.

Komşu gazaba gelip hocayı tekme tokat dışarı atar.

Dayağı yiyen Hoca üzgün, kırıgın yürürken başka komşuları görür, sorarlar ne olduğunu. Anlatır Hoca. Güler komşular. **“Kız öyle istenmez, biz isteyelim gör nasıl veriyorlar”** deyip komşunun kapısına dayanırlar.

Selam-sabahtan sonra **“Allahın emri, peygamberin kavliyle”** kızızı Hoca'nın oğluna isterler.

Hoca konuşmaları pencerenin kenarından, dışarıda dinlemektedir. Komşu, **“Hoca'nın oğlundan iyisine mi vereceğim kızımı, ama Hoca terbiyesizlik etti, böyle isteseydi ya”** der ve kızızı verir.

Hoca pencerenin önüne geçer ve bağırır:

“Öyle de olsa, böyle de olsa benim dediğim olacak. Bizim oğlan sizin kızla yatacak..!”

Şimdi, öyle de olsa, böyle de olsa bu görüşme yapılacaktır. Bu görüşmede elbette önce “küçükler” sokulacaktır devreye. Tıpkı bir zamanlar M. Ali Birand'ın Özal'ın isteğiyle görüştüğü, bir anlamda elçilik ettiği gibi “manevra”lar yapılacaktır.

Yapılsın. Öcalan “en küçük memur”un bile görüşmeye gelmesinden rahatsız olmayacağını belirtmişti. Önemli olan oturup bir şeyleri tartışmak, masada bir şeyleri çözebilmek.

Ama komşu inat.

“Bir teröristle neyi görüşecekmişiz?” diyor hala.

Dünyada ne ilginç olaylar yaşandı oysa. İsrail'in yöneticileri de bir zamanlar terörist sayılıyorlardı. Eski “sosyalist” ülkelerin yöneticileri de... Tigre'de uzun yıllar savaşçı iktidarı ele geçirenler de yakın zamana kadar “terörist”lerdi. Fidel Castro da “terörist” sayılanlardandı.

İlginçtir, Süleyman Demirel ordu tarafından iki kez “muzır” kişi ilan edilmişti. Adına terörist denilmemişti ama, “ülkeyi batağa götürmek” yüzünden şapkasını alıp gitmek zorunda bırakılmıştı.

Muammer Kaddafi'yi de terörist ilan etmişti yetkililer bir zamanlar. Ve FKÖ yöneticileri de teröristten sayılıyorlardı.

Siz örnekleri dilediğiniz kadar çoğaltın. Taraflardan biri ötekine

bu sözleri söylediyse, şimdi kendi söylediklerinden dolayı zor duruma düşüyse, bir çıkış yolu bulamıyorsa suç kimin?

Süleyman Demirel "dün dündür" vecizesine uygun yeni bir davranış gösterse birçok şey çözümlenecek gibi. Ama inat ediyor. Kanın dökülmesini kendi açısından daha yararlı buluyor. Hatta yetinmiyor, bir iç savaşın tırmanması için elinden gelen her şeyi yapıyor.

Öte taraf ise gayet sakin, pencerenin önünden sesleniyor;

"İnat etme komşu, öyle de ola, böyle de olsa yine benim dediğim olacak!"

Karşı taraf, ben görüşmeye hazırım diyor böylece. Ama kavga sürüyor.

Diyorum ki, bir gün, sadece bir gün devletin üst düzey yöneticileri cepheye gitse, bir gün, sadece bir gün yüz yüze çarpışsalar, yemin ediyorum akşama masaya otururlar. Görürler savaşmanın ne olduğunu. Görürler ölüme gönderdikleri insanların kurşun sesleri içinde neler düşündüklerini, neler yaşadıklarını. Görürler de aracıya gerek kalmadan kurarlar yeşil çuhalı masayı.

Trakyalı köylünün Osmanlı sultanına söylediğini söylese asker babaları. Deseler ki; **"benim tohumuma güvenip ona buna savaş açma."**

Deseler ki, "artık bizde öldürülecek oğul yok", nasıl otururlar o zaman masaya.

Öyle de olsa, böyle de olsa bu iş bir kere tartışılmaya başladı.

İyidir tartışmak.

İyidir düşünce üretmek.

Bir de kin ve intikam duygularıyla dolu olan ekmek kafalar düşünmeye başlayabilse...

Gerillanın uyarısı:

ERNK: Yaptığımız ateşkes çağrısını Ankara geri çevirirse, savaşı daha da şiddetlendireceğiz

ERNK Avrupa Temsilciliği, bugün (16.08.1993) sularında Brüksel'de yaptığı basın toplantısında şu görüşlere yer verdi:

"Ülkemiz Kürdistan'da giderek şiddetlenen savaşın geleceğine ve

Kürt sorununun çözümüne ilişkin partimizin yapmış olduğu bir çağrı kamuoyuna kısmen yansımıştır. PKK henüz resmi görüşünü açıklamadan, başta Türk basını olmak üzere TC hükümeti yetkilileri farklı değerlendirme ve yorumlar geliştirdiler.”

ERNK Temsilcisi devamla, “Savaşın iki tarafından biri olarak bu konudaki resmi görüşlerimizi açıklamak istiyoruz” dedikten sonra, “Kürdistan’da mevcut durumda giderek şiddetlenen ve her geçen gün daha fazla insanın hayatına mal olan bir savaş devam etmektedir. Eğer soruna doğru çözüm bulunmazsa, bu savaş giderek onarılması güç büyük yaralara yol açacaktır.

Bu savaşın bugüne gelmesinin asıl sorumlusu TC’nin Kürdistan üzerindeki katı, inkarcı ve katliamcı, sömürgeci egemenliğidir. Kürt halkının en temel insani hak ve özgürlüklerinin savunucusu olarak ortaya çıkan Kürdistan İşçi Partisi (PKK) ve halkımız baştan beri devletin saldırılarına maruz kalmıştır. Biz, halk olarak kendimizi imhaya karşı korumak ve varlığımızı bütün uluslar gibi sürdürmek gayesiyle silaha sarılmak zorunda kaldık. Fakat hiçbir zaman silaha tapmadık ve sadece buna geçici bir araç olarak yaklaştık.

Bu meşru savunma hakkımız çarpıtılarak terörizm ile damgalanmıştır. Oysa gerçekten Türkiye devlet terörünü Kürdistan’da bir siyaset haline getirmiştir. İşkence, tutuklama, sürgün, kontrgerilla cinayetleri ve toplu katliamlar Kürdistan’da günlük yaşamın bir parçası haline gelmiştir. Bütün bunlara rağmen siyasi bir programa sahip olan partimiz terörizm suçlamalarını ve mücadele yöntemi olarak da terörizmi reddetmektedir. PKK bugün Kürdistan’da milyonlarca Kürt insanının ortak iradesini temsil eden önemli bir siyasi güçtür. Varığımız bugünkü koşullarda Kürdistan, Türkiye halklarına ve genel olarak insanlığa karşı duyduğumuz sorumluluğun bir gereği olarak mevcut savaşa son vermeye hazır olduğumuzu belirtiyor ve bunun ilk adımı olarak ateşkes çağrısını yapıyoruz. Ortada mutlaka çözülmesi gereken ve PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan yoldaşın açıkladığı gibi biz sorunun eşit koşullarda diyalog ve siyasal çözüm yöntemiyle halletmeye hazır olduğumuzu yineliyoruz” diyen Temsilci devamla;

“Bu konuda TC’nin çok açık ve bağlayıcı bir biçimde tavrını beyan etmesi gerekmektedir. Yaklaşan ulusal bayramımız Newroz vesilesiy-

le böyle bir sürecin başlatılması mümkündür. Fakat önemli bir noktaya açıklık getirmek istiyoruz: Hiç kimse ve hiçbir güç yapmış olduğumuz bu çağrıyla bizim kendimizi TC'nin insafına terk edecek tek yanlı bir silah bırakma tavrı sergileyeceğimizi beklememelidir.

Ateşkes çağrımızı bütün ulusal parlamentoların ve uluslararası kuruluşların imzasına açıyor ve bu demokratik yaklaşımımızı desteklemeye çağırıyoruz.

Ayrıca PKK olarak, başta Almanya İngiltere, Fransa olmak üzere bütün Avrupa ülkelerine Kürt sorununda adil ve barışçıl bir çözüm için karşılıklı işbirliği ve siyasi görüşme önerisinde bulunuyoruz.

Olası bir ateşkes halinde Avrupa ülkelerinde, Avrupa Parlamentosundan ve BM'den ateşkesi denetlemek için resmi heyetler oluşturmalarını öneriyoruz.

Bu açıklamayı yaptığımız bugünlerde Türkiye, 21 Mart Newroz bayram kutlamalarını kanla bastırmaya hazırlanıyor. Türkiye metropollerinden sevk edilen yeni askeri birliklerle Kürdistan hava saldırıları ve kara operasyonları aralıksız devam ediyor. Newroz katliamını engellemek için, kontrgerilla cinayetlerine hız veriliyor ve binlerce insan tutuklanıyor. Şimdiden kentler ablukaya alınmış ve yığınak yapılmıştır. Halkımız PKK'nin çizgisiyle Newroz'u milli bayram olarak barışçıl bir biçimde sokağa dökülerek kutlamada karamızdır. Geçen yıl Demirel-İnönü iktidarı demokratikleşme konusundaki vaatlere rağmen Newroz günü barışçıl göstericilere ağır silahlarla saldırmış, çoğunluğu kadın ve çocuk olan 103 kişi öldürülmüştü. Buna karşılık TC'nin tek bir yetkilisinin ölmemiş olması katliamda tek taraflı sorumluluğu gösteriyor.

Biz güçlü mevsilerde olduğumuz bir dönemde ateşkes çağrısını yapıyoruz, bu çağrı Ankara tarafından geri çevrilirse, savaşı Kürdistan genelinde daha da şiddetlendirip yayacağımızı açıklamak isteriz. Türk Genelmurmayı'nın ateşkes çağrısının basına yansıdığı bir sırada 'Bunları baharda bitireceğiz' beyanı sorumsuzca ve hem de hayali bir beyandır.

1993 yılında geçmiş ile kıyaslanmayacak kadar hazırlık yapılmıştır. Dolayısıyla savaş akıl almaz bir biçimde tırmandırılacak, varlığımızı, geleceğimizi korumak için ölümüne savaşmaya devam edeceğiz. Bütün dünyaya ilan ediyoruz; ateşkes, barış ve siyasal çözüm

önerisinin reddedilmesi halinde, bundan sonra akacak kanların ve olası yıkımların sorumlusu TC devleti olacaktır.

Son olarak Türk devletinin bu iyiniyetimize karşılık, bugüne kadar sergilediği kör şiddet politikasından vazgeçip dünya koşullarına uygun bir yaklaşım göstereceğini umarız” dedi.

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN’ın gerçekleştirdiği ikinci basın toplantısına, Kürdistan Yurtseverler Birliği -YNK- Lideri Celal TALABANİ, Kürdistan Sosyalist Partisi Genel Sekreteri Kemal BURKAY, Kürdistan Demokratik Partisi -Hevgirtin- Başkanı Hemreş REŞO ve HEP Genel Başkanı Ahmet TÜRK katıldılar. Dört parti liderinin katılımıyla gerçekleşen basın toplantısına çok sayıda basın mensubu ve PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN’la görüşmeye giden misafirler de katıldılar. İçinde bulunduğumuz sürecin önemini dikkate alarak, basın toplantısı metnini olduğu gibi yayınlıyoruz.

“Özgürlük kuvveti olan gerilla, barışın teminatıdır”

Abdullah ÖCALAN: Değerli basın mensupları, öncelikle hoş geldiniz diyorum. Başta Türkiye ve Kürdistan kamuoyu olmak üzere, birçok uluslararası ve Kürdistanlı yurtsever güçlerin yoğun ilgisi ve dayanışması altında, bundan yaklaşık bir ay önce ilan ettiğimiz ateşkes sorununa ilişkin, tekrar sizinle karşılaşmaktan, bazı açıklamalar yapmaktan memnurluk duyuyorum.

Her şeyden önce bu ateşkes girişimi önemli tarihi sonuçlara yol açmış bulunmaktadır. İlan ettiğimiz ateşkes, yeni bir süreci başlatmıştır. Bizden istenilen, bu sürecin biraz daha derinleştirilmesidir. Hiç şüphesiz sorumluluklarımız ağırdır. Kürt halkı tarihin en zor döneminden geçmektedir. Kürt halkı, tek taraflı olarak ağır baskılar altındadır ve soykırıma dek bu baskılar sürüp gitmektedir. Bizim öyle kendiliğinden ateş etme gibi bir durumumuz yoktu. Tüm yaptığımız, ulusal varlığımız için özgür gelişme yollarını açmaktı. Bu konuda bir imkan elde etmekte. Bu anlamda, bize başka bir yol bırakılmadığı için, biz silahlı mücadeleyi başlattık ve bu aşamaya kadar getirdik. Kürt meselesi esas itibarıyla bir Kürt-Türk meselesidir. Mücadele-

miz, Türk kamuoyunu ve Türk resmi çevrelerini Kürt kimliğini kabul ettirme noktasına gelmiştir. Kürt varlığını tanımakta ve kendisini sorunu çözmeye zorunlu görmektedir. Bu anlamda, bizden de ortamın sakinleştirilmesini istemektedir. Özellikle kamuoyu, bu konuda çok daha artan bir istekle beklemektedir. Biz iyi niyetimizi gösterdik ve bu başarılı oldu. Özellikle Newroz sürecinde tek bir fişek atılmadı ve bu bir aylık sürede tek bir asker bile vurulmadı. Fakat Türk özel savaş birlikleri operasyonları kesintisiz sürdürdüler. 30 gerilla ve 11 kişi de halktan olmak üzere, toplam 41 kişiyi katlettiler. Buna rağmen biz ateşkese mükemmel karşılık verdik.

Şimdiki görüşümüzü açıklıyoruz: Biz sürecin daha da derinleştirilmesinden yanayız. Bazı koşullarla ateşkesin ikinci bir açıklamaya kadar süresiz uzatılabileceğini belirtiyoruz. Bunun koşullarını belirtiyorum. Ateşkes her şeyden önce tek taraflı olamaz. Bunun için imha amaçlı operasyonlar durdurulmalıdır. Halk üzerindeki yoğun baskı, tutuklamalara ve faili meçhul cinayetlere son verilmelidir. Ateşkes için kısaca bunları belirtiyorum. Eğer operasyonlara sınırsız devam edilirse, -tabii ister üç günde olur, ister üç ayda olur- biz de kendi savunma hakkımızı en etkili bir biçimde kullanacağız. Birinci olarak bu hususu belirtiyorum. Dağdaki gerillanın indirilmesine ilişkin, hükümetin bazı istemleri vardır. Dağdaki kuvvetler, siyasi amaçlar için her şeylerini ortaya koyarak dağda durmaktadırlar. Ulusal varlık ve özgür çözüm yolu için oradadırlar. Eğer bu amaçlar yerine getirilirse, inandırıcı bir biçimde bunun gerekleri yerine getirilir ve koşulları hazırlanırsa, dağdaki silahlı güçler meselesi hal yoluna rahatlıkla girebilir. Bu açıdan, dağdakilere ilişkin herhangi bir sorun yoktur. İkinci olarak, bu ateşkes süresi boyunca bazı acil taleplerimiz vardır. En başta operasyonların durdurulmasından bahsettim. Yalnız gerillaya yönelik değil, halka yönelik olarak da operasyonlar durdurulmalıdır. Üçüncüsü genel bir af çıkarılmalıdır. Biz kendimizi suçlu olarak kabul etmiyoruz, ama tutukluların serbest bırakılmasını beklemekteyiz. Yine kültürel bazı hakların uygulamaya geçirilmesini de bekliyoruz. Bunlar özgür basın-yayın haklarıdır. Kürtçe radyo, televizyon, gazete, kitap çıkarma vb. Kısaca, Kürt diline serbestlik tanınmalıdır. Köylerinden kopartılan halkın tekrar gelip köylerine yerleştirilmesi ve zararlarının ödenmesini istiyoruz. Bu arada Olağan-

üstü Hal yönetiminin kaldırılmasını bekliyoruz. Köy koruculuğunun lağvedilmesini istiyoruz. Köy korucularına, biz de çözüme katkı olsun diye bir af ilan ediyoruz. Yani eğer silahlarını bırakırlarsa onlara dokunmayacağız. Kürt örgütlerine legalite tanınmasını istiyoruz. Serbest örgütlenme ve politika yapma hakkının verilmesi şarttır. Kısaca, acil olarak bunlar, yerine getirilmesi gereken ve ortamı daha da yumuşatacak olan beklentilerdir.

Bundan sonra atılması gereken ikinci bir adım ise, kabul edilen Kürt kimliğinin yasallaştırılmasıdır. Bu hem anayasaya ve hem de yasalara gerektiği biçimde yansımalıdır. Yine bütün bunlar, demokratik bir federasyon yolunda adımlar anlamına da gelmektedir. Bu tip tartışmalara da saygılı olunmasını, ortamın açık tutulmasını istiyoruz.

Kısaca, benim dile getirmek istediğim hususlar bunlardır. İnanıyorum ki, Kürt-Türk ilişkilerinde baskı döneminin yerine, ulusal gerçeğe, kimliğe saygılı ve özgür tartışmayla birlikte çözüm yollarına barışçıl bir biçimde, yine demokratik bir yöntemle çıkış imkanı doğmuştur veya en azından buna inanmak isteriz. Bin yıllık ortak bir tarih vardır. Kürtler, Türklere çok hizmet etmişlerdir. Ve hatta ilişkilerini kardeş olarak değerlendirirler. Fakat gerçekten biz, bu ortaklıktan çok zarar görmüş bir halkız. Bu zarardan dönülmesini istiyoruz. Kardeşlere yaraşır bir düzenin geliştirilmesini istiyoruz. Bu nedenle, ne pahasına olursa olsun biz, ayrılık diye bir koşul dayatmıyoruz. Ama özgür ve eşit koşullarda birliğe de gerçekten ortam açılmalıdır. Bunu hem devlet kesimlerinden beklemekteyiz ve hem de daha çok Türkiye halkının bu konuda demokratik yaklaşımını ve baskısını geliştirmesini bekliyoruz. Esas itibarıyla çözüm gücü halkın kendisidir. Türk halkına da ve onun demokratik temsilcilerine de çok görevler düşmektedir. Ayrıca seçkin bir demokratik işlevi gören basına da önemli görevler düşmektedir. Ben bu geçen bir aylık dönem içinde basının oldukça yararlı bir işlev gördüğüne inanıyorum ve huzurunuzda sizlere teşekkür ediyorum. Bu sürecin derinleştirilmesine de hepinizin katkılarını beklemekteyiz. Yeniden hepinize teşekkürlerimi belirtiyorum.

Misafirlerimizi tanıştıralım. Sanıyorum tanıdığınız için ben söyleyemedim. Kardeşimiz Ahmet Türk, HEP Genel Başkanı'dır. Bizi bu barış sürecine ilişkin olarak ziyaret etmek istemişlerdir. Amaçları,

gerçekten bu ateşkesle birlikte barış sürecinin ve yine siyasi çözüm yollarının araştırılması ve bu konuda katkılarının sonulması temelindedir. Ben bu vesileyle huzurunuzda kendilerine tekrar bu dost adımdır diyorum, ayrıca bu sürece ilişkin katkılarını bekliyorum.

Toplantımıza katılan Kürdistan Sosyalist Partisi'nin değerli Genel Sekreteri Kemal Burkay yoldaştır. Kendilerine de huzurunuzda hoş geldiniz diyorum ve sürece ilişkin katkılarının çok değerli olduğunu belirtiyorum.

Mam Celal Talabani'yi zaten tanıyorsunuz.

Hemreş Reşo yoldaş, Kürdistan Demokratik Partisi -Hevgirtin- Genel Başkanı'dır. O da bizim birlik çalışmalarımıza katılmıştır. Bu sürece ilişkin onların da katkısını oldukça değerli bulmaktayız ve kendilerine teşekkür etmekteyiz.

Celal TALABANİ: (İngilizce konuştu.)

Ahmet TÜRK: Değerli basın mensupları!

Ülkemizdeki gelişmeler hepimizi çok yakından ilgilendirmektedir. Kürt halkı tarih boyunca şiddet ve baskıyla karşı karşıya kalmıştır. Baskının ve şiddetin olmadığı bir dünya istiyoruz. Kürt halkının kendini özgürce ifade edebileceği bir Türkiye istiyoruz. Bizim siyasi parti olarak halkımıza karşı çok önemli sorumluluğumuz vardır. Hem siyasi parti olarak ve hem de bu halkın bir unsuru olarak bizim amacımız, özlemimiz, Kürt halkını, tüm demokratik haklarını kullanabileceği saygın bir noktaya getirmektir. Baskı ve şiddetten arındırılmış bir dünya istiyoruz. O özgür dünya içinde Kürt halkının özgürlüğünü istiyoruz. Bu özgürlük anlayışımızın karşısı olan anlayışın bitmesini temenni ediyor ve diliyoruz.

Bugün barışçıl anlayışların öne çıktığı bir dönemi yaşıyoruz. Amacımız barışın sürekli olmasıdır. Çünkü, inanıyoruz ki, barış egemen olduğu zaman Türk halkı da, Kürt halkı da daha mutlu olacaktır. Bu Kürt-Türk halkının yararına olacak, Türkiye'yi de saygın bir noktaya getirecektir. Biz bu dönemde böyle bir anlayışın ortaya çıkması için, olabildiğince çaba gösterdik. Amacımız bu ortamın sürekli olmasıdır. Tüm ilgililere sesleniyoruz! Hem devlete, hem PKK'ye: Barış öne çıkaralım, barış için elimizi uzatalım, barış içinde bir dünya kuralım diyorum. Sayın Öcalan'a bir kalem hediye ettim. Bunun bir

amacı var: Silahlar sussun, kalemler konuşsun diye. Barış insanımızı, halkımızı mutlu ediyor, bu mutluluğu hak etmiştir. İnanıyorum herkes duyarlılık gösterecektir.

Kemal BURKAY: Çok değerli basın mensupları!

Ben, Sayın Öcalan'ın ateşkesi yeniden uzatmasını memnuniyetle karşılıyorum ve bu konudaki cesaretinden dolayı kendilerini destekliyoruz.

Gelişmelere ilişkin görüşlerimi ben son günlerde zaman zaman aktardım kamuoyuna. Bu toplantı nedeniyle kısaca birkaç söz daha söylemek istiyorum: Bana göre bu tarihi bir fırsattır. Kürt halkı ve Türk halkı bakımından bir barış dönemi başlayabilir ve yüzyıldan fazla bir süredir devam eden bu yara gerçekten sarılabilir. Her iki taraf açısından da böylesine olumlu bir fırsat ortaya çıkmıştır ve bunun kaçırılmaması gerekir. Bize göre, bu konuda en önemli sorumluluklar Türk devletine düşer. Yine bize göre her iki halk eşitlik temlinde bir arada yaşayabilir. Bunun için ülkenin gerçeğine uygun olarak, ülkenin politik yaşamı, kültürel yaşamı ve yönetsel-idari yaşamı yeniden düzenlenmelidir. Bunun esaslarını Sayın Öcalan ile birlikte daha önce yayınladığımız protokolde ortaya koyduk. Öncelikle barışçıl ve demokratik bir çözüm için yolun açılması gerekiyor. Bunun için acil istemlerimiz üç ana noktada toplanıyor. Şiddetin karşılıklı olarak durması gerekiyor. Ki bir taraf ateş kestiğine göre, şimdi şiddetin tamamen durması için Türk tarafının da adım atması gerekiyor. Çünkü tek taraflı olarak çok uzun zaman ateşkes olanaksızdır. Gerekli zorunlu demokratik adımların atılması gerekiyor. Bunun için herkesi kapsayacak bir genel af, tüm siyasi partilerin serbest olması, tüm Kürt partilerinin, -yani bizim partimizin, PKK'nin ve öteki kardeş partilerinin tümünün- serbest olacağı bir demokratik ortamın gerçekleştirilmesi ve Kürt dili, kültürü üzerinde bugünkü ağır baskıların kaldırılması, Kürtçe'nin eğitim alanında, yayın planında, resmi işlemlerde özgürleşmesi şarttır. Bu acil istemler çağımızın ve günümüzün gelişmeleri göz önüne alındığı zaman çok azami istemler değildir, gerçekçi istemlerdir. Bu bakımdan biz, Türk hükümetini de gerçekçi olmaya, cesaretli olmaya ve çağdaş adımlar atmaya çağırıyoruz. Barış ve demokrasi için bu fırsatı kaçırmayalım. Son olarak

söylemek istediğim bu. Teşekkür ederim.

Hemreş REŞO: Uzun yıllar Türkiye'den ayrıldığım için benim Türkçem yeterli olmayabilir.

Sayın basın mensupları!

Gördüğünüz gibi, PKK Genel Sekreteri Sayın Abdullah Öcalan, bu barış sürecinin daha iyi yerine getirilebilmesi için, Türk devletine fırsat tanıyabilmesi için, bu barış sürecini bir kez daha uzatmış bulunmaktadır. Biz, Hevgirtın -Kürdistan Demokratik Partisi- olarak, bu barış sürecine elimizden geldiği kadar destekte bulunmak istiyoruz. Partimizin amaçlarından birisi de budur. Partimiz demokratik çalışmalar yürütmek için kurulmuştur. Barışçıl ve demokratik yoldan Kürt halkının ulusal ve demokratik haklarını elde etmek için çalışmaktadır. Ama bunun tek taraflı olmayacağı da bellidir. Biz, hiçbirimiz, diğer Kürt partilerinin hiçbirisi kendi istekleriyle illegaliteye çekilmemiştir. Mevcut anayasa, kanunlar, hatta siyasi parti kanunu buna yol açmaktadır. Türkiye'de demokrasinin gerçekleşebilmesi için, Kürt ulusal ve demokratik haklarının tanınması gerekiyor. Bunun tüm Türkiye halklarına daha iyi günler getireceğine inanıyoruz. Özellikle Türk halkının, demokrasinin gelmesine yardımcı olacağına inanıyoruz. Arkadaşların da belirttiği gibi, bu anayasal değişikliklerin olması ve Kürt kimliğinin bu anayasaya götürülmesi gerekiyor. Bu aslında, Lozan'da İsmet İnönü'nün söylediği gibi, Kürt ve Türk halkı, Türkiye'deki iki asli unsurdur. Demirel hükümetinin başa geçmesinden sonra açıkladığı Kürt realitesini tanıma sözü şimdiye kadar yerine getirilmemiştir. Bence Türk parlamentosu 500 günlük hesaplaşmada bunu da nazari itibara alarak, bunun üzerinde de münakaşa etmelidir. Biz açılan bu süreci candan destekliyoruz. Basının büyük rolünün olduğunu biliyoruz. Hepinize teşekkürler.

Abdullah ÖCALAN: Şimdi kısa sorularınızı bekliyoruz, istediğiniz kişiye sorabilirsiniz.

(Sorular, ses kayıt cihazlarından uzak sorulduğu için anlaşılmadı.
Bu yüzden soruları atlayarak sadece cevapları yayınlıyoruz...)

Soru...

Adullah ÖCALAN: Kesin bir tarih yok. Barış koşulları az çok belirgin bir biçimde söylenmiştir. Eğer bu koşullara uyulursa bir süre daha devam eder. Yok eğer bu süreç suistimal edilirse yani kötü kullanılırsa kamuoyunun ve hatta birçok hükümet çevrelerinin de beklemediği anormal bir biçimde katliamlar, her türlü operasyonlar, tutuklamalar geliştirilirse, tabii ki bu işlemez, atıl kalır, süreç anlamını yitirir ve biz de normal mücadele sürecimizi daha da geliştirerek, hatta daha da çok yoğunlaştırarak devam ettireceğiz. Bu vesileyle şunu belirteyim: Bizim gerilla epey hazırlık yapmıştır. 10 bin civarında gerilla fedai gibi her türlü göreve hazır beklemektedir. Ben bu basın toplantısına girmeden önce bütün karargahlarla konuştum, tamamen emirleri beklemektedirler. Barış isteniyorsa bu çerçevede, savaş isteniyorsa yine bu çerçevede gelişecektir. Sürece tamamen uyuyorlar, onu belirtmek istiyorum. Ve hepsi de özellikle savaşı geliştirebilecek düzeydedir. Hatta mevcut hazırlık düzeyimiz şimdiye kadar yürüttüğümüz dokuz yıllık savaşın bilançosunu bir yılda ortaya çıkarabilecek düzeydedir. Bunu bir tehdit olarak söylemiyorum. PKK'nin zayıfladığı, işte son Güney Savaşı'nda, operasyonlarda önemli gücünü yitirdiği, dolayısıyla bu nedenle ateşkesi kabul ettiği tarzındaki değerlendirmeler kesinlikle doğru değildir. İlk defa derli-toplu bir savaşa hazırlığı, biz bu senenin bahar döneminde başarmış bulunuyoruz. Bunu özenle belirtiyorum. Bunu, kamuoyunun da ve siz basının da özenle bilmesini istiyorum. Gerçekten bu savaşı daha da derinleştirirlerse, şimdiye kadar 5000 kişi mi gitti, bu yılki bilanço 10.000'den aşağı olmayacak. Bunun da özenle bilinmesini istiyorum. Ateşkes, gerçekten bir yıl sonra da gündeme girebilir. Fakat o zaman onbinlerce insan boşuna ölmüş olur. Biz bu onbinlerce insanın boşa ölmesini önlemek istiyoruz. İki yıl sonra gelecek barış yerine, şimdiden bu barış sürecini, birbirlerine fazla zarar vermeden, "biz askeri olarak çok güçlüyüz" tehditlerine ve saldırılarına başvurmadan gerçekleştirmek istiyoruz. Bütün iyi niyetimiz bunun içindir. Umarız hükümet anlar, kamuoyu anlar, herkes üzerine düşeni yapar.

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: Birinci ateşkesin olumlu geçtiğine inanıyorum. Özellikle Türkiye kamuoyu başta olmak üzere, Kürdistan halkı, uluslararası hükümet çevreleri, çeşitli demokratik çevreler, bu sürecin devam ettirilmesini, fırsat tanınmasını ve bir de çözüm için biraz daha koşulların olgunlaştırılmasını istediler. Hatta hükümet de bu konuda dolaylı da olsa, biraz daha devam ederse hayırlı gelişmelerin olabileceğine dair bazı işaretler verdi. Biz bunları yeterli gördük, olumlu bulduk. Dolayısıyla bu biçimde uzatmaya karar verdik.

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: Dikkat edilirse kendileri basına çeşitli açıklamalar yaptılar. Sayın Mam Celal'in Ankara ziyareti vardır. Ankara'da başta Sayın Özal olmak üzere, bütün hükümet ileri gelenleri, parlamento başkanı, bütün siyasi parti başkanları, yine dışişlerinin geniş çevreleri, hatta bazı emniyet ve askeri çevrelerle görüşmeler yapmıştır. Bu görüşmeleri biz önemli bir sinyal olarak değerlendirdik. Özellikle içeriğini fazla açmak istemiyorum. Bunlar Türkiye'nin hemen hemen ağırlıklı siyasal temsilcileridir. İtimat etmek istiyoruz, yani bu sözlerin boş sözler olmadığına inanmak istiyoruz. Bunu ciddiye alırız tabii. Bazı hükümet çevreleri gazetecileri davet etmişlerdi, bazı röportajlar yapmışlardı. Bu vesileyle kendi dilek ve temennilerini belirtmişlerdir. Biz bunlara da değer veriyoruz. Ve bizim açımızdan buna benzer işaretler daha var. Dolayısıyla şimdilik doyurucudur diyoruz.

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: Gerillalar tarihi ulusal amaçlar için dağda bulunmaktadır. Onların tarihi ve siyasal amaçları ulusal ve toplumsal niteliklidir. Bu istemler yerine getirilinceye, bu konuda ciddi adımlar ve koşullar inandırıcı bir biçimde ortaya çıkıncaya kadar orada kalacaklardır. Gerilla disipline uyan, oldukça eğitilmiş olan bir güçtür. Sadece savaşta değil, barışta da ve hatta daha da güçlü bir biçimde kendini ayakta tutmasını bilecek bir güçtür. Yani savaş olmadığı diye gerilla çözülmez, yozlaşmaz. Tam tersine kendi eğitimlerini,

örgütlenmelerini daha da geliştirirler. Ve siyasi amaçların yerine getirilip getirilmediğine göz kulak olurlar, izlerler. Yerine getirilirse güvence olurlar. Yerine getirmezse savaşlarına devam ederler.

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: Hayır, hayır, ne münasebet! Kuzey Irak'takiler (Güney Kürdistan'dakiler) Kuzey Kürdistan'a gideceklerdir. Yol ardına kadar açılmıştır. Sadece denetçi değil, onlar yürütme kuvvetidir. Yani emniyet ve yürütme kuvvetidirler.

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: Gerilla içerde değil ki, onlar için af çıkarılsın. Onlar özgür kuvvetlerdir. Affedilecek bir durumları yoktur. Ayrıca affın sağlanmasının sağlam güvenceleridir.

Soru: ...

Celal TALABANİ: (İngilizce konuştu.)

Soru: ...

Kemal BURKAY: Sorun, benim dönme sorunun değil tek başına. Ben bir partinin başındayım. Yani dönünce serbest politika yapabilecek miyim? Benim partim serbest çalışma yapabilecek mi? Varsayalım ki, bir ressamım ben. Türkiye'ye döneceğim ama, resim yapamayacağım. Bu özgür olarak bir dönme değildir. Ben politikacıyım. Dolayısıyla bu kanallar açılmalıdır. Bu kanallar açılmadığı sürece, benim dönmem bir şey kaydetmez. Fakat onu bile olumlu buluyorum. Gerçekten hükümet legal kanalları açmalıdır. Eğer bizim özgür insanlar olarak dönmemizi istiyorsa... Tabii üç ay sonra tekrar hapse girme veya yurt dışına çıkma zorunda kalırsam böyle bir istem yetmez tek başına. Bizim de güvenimizde belli zayıflamalar vardır, geçmiş biliyoruz. Türk liderlerinin nasıl böyle "iyi" çağrılarla aldandıklarını biliyoruz. Ciddi adımlar atılmalıdır. İyi niyetli sözler yetmiyor. Eğer gerçekten iyi niyet varsa, bu pratiğe yansımali, yasalara yansımali. Tek başına bir Kemal Burkay sorunu değildir.

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: Normal siyasi faaliyetler devam edecek. Bu arada belirtiyim; bizim birlik çalışmalarımız ilerliyor. Muhtemelen yakında Kuzey Kürdistan için bir cephe ilanı da gerçekleşebilir. Ağırlıklı örgütler siyasi irade birliğiyle müştereken varabilmişlerdir. Kürdistan Ulusal Meclisi konusunda da öneriler geliştirilmektedir. Normal çalışmalar sürdürülmektedir. Yine yasal parti, örneğin HEP, faaliyetlerini sürdürmektedir. Zaten her türlü siyasi çalışmamızı, legal veya illegal olur yaparız. Legal koşulları olan legal yapar, illegal koşulları olan illegal yapar. Yani ateşkes çalışmamıza engel değildir. Bu ateşkesten anlamamız gereken tek husus, biz bir saldırı kuvveti değiliz. Özellikle geçen yıllarda kamuoyunu da biraz zor duruma düşüren, bizi de zor duruma düşüren saldırılara girişmeyeceğiz. Amaçlar için gerekirse 40 yıl da olsa dağda durabileceğiz. Ama acilen diyoruz ki, çok önemli siyasi amaçlarımız vardır. Haklı, bütün dünyanın uygun gördüğü, Türk halkının da çok uygun gördüğü bir kardeşlik için hak istiyoruz. Bunu özellikle basın iyi anlamalıdır. Öyle bir kardeş düşünün ki, kendisinin 300 tane radyosu var, diğerinin bir tane radyosu yok. Kendilerinin milyonlarca kitabı var, bu kardeşin bir tek kitabı yok. Bu kardeş bir türküyü radyoda söyleyemiyor. Böyle kardeşliğe siz inanıyor musunuz? Vicdanınız bunu nasıl kabul ediyor? Bu açıdan üzerine gitmeliyiz. Bu çok mütevazî, asgari istemleri bir an önce bu hükümet yerine getirmeli. Yerine getirmezlerse çok iyi biliyorsunuz ki, zor duruma düşen kendileri olur. Yani biraz insani olarak davransınlar. Israrla “gücümüz var, kuvvetimiz var, ne yaparsanız sizi bastırırız” dememeleri gerekiyor. Kardeşliğin biraz gereklerine saygılı olunmasını istiyoruz. Bunlar sanıyorum, son derece açık hususlardır.

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: İyi değildir. Yakında aktarırlar. İnşallah birlikte radyoları açarız. Birlikte açılmasını istiyorum.

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: Kendileri, sadece burada bizi ziyaret etmeye gelmişler. Hatta şunu da söylediler; onu belirtmemde mazur yok. Söylenmiştir, “Onlar illegaldır, acaba birlikte masada otursalar-

nız bir şey olur mu?” Bir Türk elçisi söylemiştir. Bence anlamsızdır. Yani Kürtler eğer birbirleriyle oturmayacaklarsa, bu onlar için saygısızlık olur. Madem hükümet iyi niyetini göstermek istiyor, bütün Kürtlerin bir araya gelmesinden sevinç duymalıdır, buna saygılı olmalıdır. Kendileri bize protokol getirmemişlerdir. Fakat dost güç olarak görüyoruz. Uygun değil, yani bir legal örgütle illegal örgüt arasında protokol olmaz. Ama dostluk olabilir. Sizlerin de büyük bir kısmı bize dosttur. Beraber fotoğraf çekiyoruz, beraber toplantı halindeyiz. Herhangi bir sakıncasının olacağını sanmıyoruz.

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: Açıklık getireyim; sorunuzu anladım. Köy koruculuğu meselesine Sayın İsmet İmset dokunuyor. Diyor ki, “Güney Kürdistan’da 1991 yılında gerçekleşen ayaklanmaya “cahşlar”, yani bir anlamda köy korucuları başlangıç yaptı. Büyük bir ayaklanmaya giriştiler. Acaba Türkiye’nin korucu olarak besledikleri de tehlike arzederler mi?” Belirteyim, bunların önemli bir kısmıyla zaten ilişkiler vardır. Verdikleri para ve silah da biraz bize gelmektedir. Yani bunu hükümet de biliyor. Sayın Celal Talabani’ye “Bizim de haberimiz var” demiş hükümet yetkilileri. Evet, “7000 tanesi PKK’ye çalışıyor” denilmiş. Şimdi bu insanları fazla zorlamamalıyız. Tekrar söylüyorum; bunlar için tamamen bir affetme prosedürünü bir kez daha başlatmışız. Bu ateşkes süresi içinde bunun da değerlendirilmesi gerekir. Hükümetin de, köy koruculuğunu bir an önce kaldırması ve bunları üzerimize sürmemesi gerekiyor. Her iki taraf böyle kolaylık sağlarsa, bunlar da o zor durumdan kurtulmuş olacaklar. Nitekim bunlar çok zor durumdadırlar, çok trajik olaylara yol açmaktadırlar. Ayrıca asayiş gerçekten bunlarla sağlanamıyor, tersine çok çok bozuluyor. Büyük aşiret kavgalarına, yani toplumsal huzursuzluklara da yol açıyorlar. Ağır bir maddi külfettir, verilen para boşa gidiyor. Bu paralarla bir eş almışlarsa ikinci, üçüncü eşe harcıyorlar. Bunlar toplumsal yaraların geliştirilmesidir. Bütün bunlara son vermek açısından, hükümet bir an önce bunları kaldırmalıdır. Dedğim gibi, biz de böyle kolaylık sağlıyoruz. Sanıyorum bu da acil bir taleptir. Olağanüstü Hal’in kaldırılmasıyla birlikte, herhalde onlar da kaldırılır, temennimiz budur.

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: Gayet tabii. Yani çok kötü bir durumları vardır. Bunların devletten aldığı parayı böyle kullandıkları açıktır.

Soru: ...

Celal TALABANİ: (Arapça cevapladı.)

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: Kuzey Kürdistan cephesi eğer teşekkül olursa, sanmıyorum Güney'dekine benzer anlaşmazlıklara düşsün. Gerek uusal, gerekse demokratik taleplerde büyük benzerlik var. Eğer geçmişte buna benzer atılan adımlar başarıya ulaşmadıysa, bunların bazı nedenleri vardır. Objektif koşullar fazla dayatıcı değildi. Yine subjektif düzeyde yanlışlar, yanlışlıklar ileri düzeydeydi. Ama bu kadar büyük gelişmelerden sonra geline nokta artık böylesine bir birliğin yürüyebileceğine dair çok kuvvetli nedenler ortaya çıkmaktadır. Herkes bu konuları çok açık olarak vurgulamaktadır. Çok kısa bir görüşmeyle birlikte bu ihtiyacı belirtmektedirler. Yani siyasi iradelerini ortaya koymaktadırlar. Adeta Kendiliğinden fiiliyatta gerçekleşmiş bir husustur. Biz bunun altına sadece imzamızı attık. İnaniyorum yakında gerçekleşir. Çabalar yoğunlaşarak devam ediyor. Güney'deki Kürdistanî Cephe ile ilişkilere gelince, dostane gelişecek. Biz onlarla ulusal kongre düzeyinde bir birlik önerisini geliştirmek istiyoruz. Yani bütün Kürdistan çapında, birliğin yasal-resmi ifadesi ulusal kongre platformu olabilir. Bu konuda görüşmeler var, öneriler geliştiriliyor. İkinci bir adım olarak bu düşünülüyor. Birinci adım Kuzey Kürdistan'dır, ikinci adım Güney Kürdistan veya Kürdistan'ın diğer parçalarıdır. Umarım o da yakın bir süre içinde ilerler ve bağarma yoluna girer.

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: İstem değil de, biraz önceliği buna vermek istedi. Fakat bunun başında ele alınacak bir mesele olmadığını, bu birlikte oturduğumuz değerli yoldaşlar da ifade ettiler. Bu ancak sürecin sonunda olabilir. Böyle bir mesele tartışılabilir. Yani her

zaman söylüyorum; gerilla siyasi amaçlar için, orada bulunan özgürlük kuvvetidir. Siyasi amaçlar yerine getirilmeye çalışılır çalışılmaz, gerilla kendini barış koşullarına göre yeniden düzenleyebilecektir. Hükümetin böyle bir talebi başından beri dayatması işleri çıkmaz sokağa sürmektir. Bu sürecin başlangıcında değil, sürecin olumlu gelişmesiyle birlikte gündeme gelebilecek bir meseledir. Şart, siyasi taleplerin hayata geçirilmesidir. Bu siyasi talepler asgari taleplerdir. Yerine getirilir getirilmez gerillanın yeniden düzenlenmesine başlanabilir veya bir tartışma geliştirilebilir.

Soru: ...

Kemal BURKAY: Biz, ulusal kurtuluş hareketleri bakımından silahı, günah saymıyoruz. Zulüm altındaki, baskı altındaki her halk silah kullanabilir. Bizim görüşümüzdeki fark, silah kullanmanın zamanının olmadığıydı. Ama diğer örgütlerin görüşleri farklı olur. Dolayısıyla bizim bir araya gelmemiz salt o noktayla sınırlı değildir. Biz ateşkes olsun veya olmasın, ondan önce diğer örgütlerle ve başta PKK'yle ilişkilerimizi iyileştirmek istiyorduk. Çağrılarımız vardı. Onlardan da olumlu cevap gelince, böylece aradaki engel kalktı.

Biz hangi noktalarda anlaşabilirsek, o noktalarda anlaşırız ve birlikte yürürüz. Biz bugün de bu barış fırsatının iyi kullanılmasını istiyoruz. Yani öyle ki bir daha savaş olmasın. Bu sorun çözülsün. Biz bunu gerçekten istiyoruz. Ama Türk tarafı eğer bu asgari istemleri karşılamazsa, bu demektir ki, savaş devam eder. Bu demektir ki, savaş durmaz. Bu, "sorunu sırf polis-ordu gücüyle çözeceğim" demektir. Böyle bir durumda biz de eski politikayı sürdürüremeyiz. Ben bunu kaç kez söyledim. 18 yıldır sürdürdüğümüz barışçıl politikayı sürdürüremeyiz. Dolayısıyla bu fırsat kaçırılmasın diyoruz. Bizim bundan daha fazla yapabileceğimiz bir şey yoktur.

Soru: ...

Ahmet TÜRK: Sorun şu: Ortada bir Kürt sorunu var. Kürt halkının istemi beni de ilgilendirir...

Demokratik legal zeminde politika yapan bir siyasi parti, demokratik legal bir ortamın sağlanmasının mücadelesini verir. Bugün bu açıdan olumlu gelişmeler var. Halkın Emek Partisi olarak, bu olumlu

gelişmelere katkı sunmak, barışçıl anlayışları öne çıkarmak, bu konudaki duyarlılığı ortaya koymak gibi çalışmalarımız da olacak, bu zeminde çaba göstereceğiz.

Soru: ...

Abdullah ÖCALAN: Sayın Mam Celal zaten söyledi. “Şu anda ateşkes koşulları var; serbest siyasi faaliyetlerde bulunabilirler” diyor. Güney’de de, Kuzey’de de. Önlerini tutacak herhangi bir durum söz konusu değil. Doğrudur bu görüş. Gerçekten siyasal mücadele dönemine ağırlık veriliyor. Ateşkes dönemidir. Bunu da vesile bilerek, biz 2000 civarında insanı herhalde ömür boyu Güney’de tutacak değiliz. Büyük bir kısmı bayandır. Söyleyeyim; 600 civarında bayan var. Onlar orada ne yapacaklar? Tabii ki ülke koşullarına gideceklerdir. Bunlar siyasi faaliyet için gidecekler. Süreç başlamıştır. Uygun yollarla gidecekler. Yani koridor açma filan değil, dağ yolları var. Bunlar İran üzeri de olabilir, oradan zikzak çizerler, girerler. Bunun Mam Celal ile de ilişkisi yoktur. Hükümetin bunu farklı yorumlaması da ben- ce anlamsızdır. Bizim bir sürü dağ yolumuz var, askeri yolumuz var.

Soru: ...

Kemal BURKAY: Umutlu olmak istiyoruz. İyimserliğimizi korumak istiyoruz.

Abdullah ÖCALAN: Doğrudur, katılıyorum.

Kemal BURKAY: Biraz da şuna bağlı, yani Türkiye’deki aydınların, sağduyu sahibi güçlerin, sorumlu politikacıların, sanatçıların, herkesin tutumuna bağlı.

Celal TALABANİ: ...

Abdullah ÖCALAN: Mam Celal şunu söylüyor: “Umutlu olun hayırlı işler için, bu hayırlar yerine gelir.” Bu, peygamberin hadisidir. Katılıyoruz.

Başka sorularınız yoksa, tekrar bütün arkadaşlar adına hepinize teşekkür ediyorum.

Biraz sizleri sıkıntıya soktum. İnaniyorum sizler de belli bir sorumluluk duyarak geldiniz. Bu bizi memnun etmiştir, sağolun.

Institut kurde de Paris

YABANCI BASIN - DIŞ DÜNYA

**YABANCI BASINDA
ATEŞKES VE NEWROZ**

Institut kurde de Paris

Bu bölümde okurlara, çeşitli gazetelerin ve çeşitli partilerin, tek tek milletvekillerinin düşüncelerini yansıtmayı yeniden gerekli görüyoruz.

Hollanda basını olayın gelişimini nasıl yansıttı:

DE VOLKSRANT, 15 Mart 1993

Kürt lideri Türkiye'deki mücadeleyi bırakacakmış?

Talabani'nin dediğine göre PKK lideri Abdullah Öcalan 9 sene süren gerilla savaşını durduracakmış. Talabani'nin mektubuna göre, Öcalan terörizmi bırakıp barışçıl bir yol arayacakmış. Apo silahlı savaşın yerine KUM ile politik dialogun yürütülmesini istemektedir. Fakat Demirel bunlardan haberdar olmadığını belirtti.

NRC, 15 Mart 1993

Kürt PKK'si mücadeleyi bırakmak istiyor

Abdullah Öcalan Türk devletine ateşkes çağrısında bulundu. 9 yıldır savaşan PKK, 6000 kişinin ölümüne sebep olan gerilla savaşını durdurup politik dialoga geçmek istiyor. Özal, Demirel, Çetin ve Güreş'e iletilen mektupta Talabani PKK'nin hangi adımları atmaya hazır olduğunu sıralamıştır. Yani terörizme hayır, politik çözüme evet.

A. Öcalan çarşamba günü bir açıklama yapacağını belirtti.

Talabani defalarca kendisini bir barış güvercini olarak göstermişse de, hiç bir somut sonuç alamadı.

PKK'nin Almanya'daki sesi Kurd-Ha'nın açıklamasına göre PKK liderinin önemli bir açıklamada bulunacağı söylenmekte, ama hiçbir zaman tek taraflı silah bırakmanın söz konusu olmayacağı belirtilmektedir.

DE VOLKSRANT, 17 Mart 1993

Türkiye Kürt savaşçılarla konuşmayı reddediyor

Demirel "Kimse kan dökülmesini istemiyor, fakat bu dökülen kanın sorumlusuyla bir masada oturmayız" diyor.

DE VOLKSRANT, 18 Mart 1993

PKK lideri Öcalan: Ankara'ya karşı mücadele için tek taraflı ateşkes...

PKK lideri Öcalan 20 Mart'tan 15 Nisan'a kadar tek taraflı ateşkes ilan etti. Ve kendisinin TC ile politik çözüm için görüşmeye hazır olduğunu belirtti.

TROUW, 18 Mart 1993

Kürt lideri tek taraflı ateşkes ilan etti.

NRC, 18 Mart 1993

Türkiye PKK'nin çağrısına ılımlı yaklaşıyor.

İsveç parlamentosundan ateşkese destek

Yeni Ülke (İsveç): İsveç parlametosunda grubu bulunan Vanster Partiet (Sol Parti) Stockholm'de bulunan Kurdistan Komite'ye bir mektupla, PKK'nin tek taraflı yaptığı ateşkese desteklediklerini belirtti.

Konu ile ilgili olarak parti başkanı Gudrun Schyman'ın imzası ile yollanan mektup şöyle: *"Partimiz şimdi de olduğu gibi bir çok defa Türkiye'de Kürt halkına yapılan baskıları dile getirmiş, üzerinde durmuştur. 1993 yılının başında da partimiz parlamentoya verdiği*

önerge ile İsveç devletinin Türkiye ile PKK arasında süren savaşın durması ve siyasi çözüm için girişim yapılmasını istemişti.

Siyasal bir çözüm bulma amacıyla bir Kürt liderinin de arabuluculuk yapması da dahil olmak üzere, konu ile ilgili son gelişmeleri büyük bir ilgi ile izlemekteyiz.

İsveç Sol Partisi, PKK'nin tek yanlı ateşkes ilanını hoşgörü ile karşılamakta ve politik çözüm için aktif olarak çalışmakta, siyasal çözüm yolundaki görüşleri desteklemektedir. Çözüm için masaya gelmediği ve aynı politikasına devam ettiği taktirde, TC'nin batı ülkeleri nezdinde kendi devlet terörünü savunması hayli zorlaşacaktır."

İsveç Gazeteciler Federasyonu'ndan açıklama

İsveç Gazeteciler Federasyonu, Yeni Ülke İsveç Temsilciliği'ne gönderdiği mektupla, Türkiye'de gazetecilere yönelik yapılan saldırılara karşı tavrı takınılması gerekliliğini vurguladı.

Fedarasyon adına Anita Vahlberg'in mektubunda yazılanlar şunlar: *Bizler uluslararası platformlarda daha çok basın-yayın düşünce özgürlüğünü, sendikal haklar ve gazetecilerin özgür ortamda çalışmalarını yürütmelerinin üzerinde durmaktayız. Federasyon olarak, Kürt gazetecilerine yönelik yapılan baskı ve saldırılar da dahil olmak üzere, belirlenen noktaların ihlalleri yapıldığında protesto etmişiz ve bizler bu türden konuları gözden kaçırmayacak, siyasetimize devam edeceğiz.*

Almanya gazetelerinde ateşkes

Süddeutsche Zeitung, 18.03.1993

Beyrut (AP/AFP): Türkiye'nin Güneydoğu'sunda bağımsız bir Kürt devleti için savaş veren (Kürdistan İşçi Partisi) PKK'nin başkanı Abdullah Öcalan Türk hükümetini ateşkes ve barış görüşmelerine çağırdı.

Ateşkes 20 Mart tarihinde yürürlüğe girmek üzere 15 Nisan'a kadar devam edecek diyen Öcalan, Lübnan-Bekaa'da yaptığı basın toplantısında düşüncelerini açıkladı.

Daha önce Londra'da yayınlanan Lübnan gazetesi El-Hayat'a

yaptığı açıklamada ise, kendisinin dokuz yıldan beri Türk silahlı kuvvetlerine karşı süren gerilla savaşını Ankara'daki hükümetin barış dialoguna hazır olması koşuluyla sona erdirebileceğini belirtti. PKK başkanının bu açıklamaları hiç de sürpriz değil.

Geçen hafta Talabani, Abdullah Öcalan'ın bu teklifini Ankara'ya iletmişti. Türk hükümeti ise bugüne kadar isyancılar ile görüşülmeyeceği anlayışını savundu.

Salı gününe kadar Süleyman Demirel PKK'ye kendisini kayıtsız olarak feshetmesi çağrısında bulundu. Buna karşılık ise Öcalan'ın El-Hayat gazetesine yaptığı açıklamada Türk hükümetinin Kürt problemini silah zoruyla çözemeyeceğini belirterek, Türkiye'deki taraftarlarını bu yılki Newroz bayramı süresince silah kullanmamaya çağırdı. Geçen yılki bayramda elli kişi öldürülmüştü.

TAZ, 18 Mart 1993

“PKK tek taraflı ateşkes çağrısı yaptı” Türk hükümetine sınırlı çağrı

Beyrut (dpa): Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Türk devletine karşı sürdürdüğü gerilla savaşında 21 Mart'ta başlayan Kürt Bahar Bayramı'ndan (Newroz) 15 Nisan'a kadar tek taraflı ateşkes ilan ettiğini açıkladı.

“Bu çağrı bir iyi niyet göstergesidir” diyen PKK başkanı A. Öcalan bu açıklamaları çarşamba günü Suriye'nin denetimi altında bulunan Bekaa'da yaptığı basın toplantısında söyledi.

Kendisi açıklamaları Kürtçe yaparken, yanında bulunan iki gazeteci tarafından Arapça ve İngilizceye çevrildi. Şayet bu girişim başarıya uğrarsa süregelen savaşın sona ermesi açısından tarihi bir adım aynı zamanda Türkiye'de var olan Kürt sorununun önünü açan yol olacağını söyledi. Türk hükümetine yaptığı çağrıda ise, “bana dokunmamak şartıyla bırakın beni Kürdistan'a geri geleyim ve orada siyasi çalışma yürüteyim” dedi.

PKK başkanı A. Öcalan ayrıca Ankara'yı dialoga davet etti. Öcalan geçen yıl kanlı geçen bahar bayramının bu yıl da tekrarlanabileceğini belirterek tedirgin olduğunu belirtti. Geçen yıl Türk silahlı güçleri ve Kürtler arasında meydana gelen olaylarda Türkiye'nin

Güneydoğu'sunda çok sayıda insan ölmüştü. PKK 9 yıldan beri hedefi bağımsız bir Kürt devleti yaratmak olan silahlı mücadeleyi sürdürmekte.

Frankfurter Rundschau, 18 Mart 1993

PKK başkanı tek taraflı ateşkes çağrısında bulundu

Beyrut, 17 Mart (dpa): Kürdistan İşçi Partisi PKK yeni yıl (Newroz) 21 Mart tarihinden başlamak üzere Türk devletine karşı sürdürdüğü gerilla savaşını tek taraflı durduracağını belirtti. (Önceki haberdeki çağrı)

...

Uluslararası Helsinki İnsan Hakları Federasyonu, Güneydoğu Türkiye'de Kürtlere karşı artan şiddet olayları üzerine görüş belirterek, Viyana'da yapılan açıklamada Türkiye Başbakanı Süleyman Demirel'in başa gelmesinden bu yana 1991 senesinde işkence, cinayet ve sürgün olaylarının arttığını açıkladı.

İHF yaptığı bu açıklamaların kaynağı olarak ABD insan hakları organizasyonu Helsinki Watch'ı gösterdi.

Helsinki Watch'ın yaptığı açıklamada Türk silahlı kuvvetlerinin 1992 yılında yaptıkları ev baskınlarında en az 74 kişiyi öldürdükleri belirtiliyor.

Türkiye'nin Güneydoğu'sunda yapılan barışçıl yürüyüş ve gösterilerde en az yüz kişinin kurşunlanarak öldürüldüğü ve yine aynı yıl içinde 450 kişinin aynı bölgede faili meçhul cinayetlere kurban gittiği açıklandı. Polis yetkililerinin zanlıları bulma konusunda hiçbir girişimde bulunmadıkları bildirildi.

Frankfurter Rundschau, 19 Mart 1993

PKK ümit yeşertiyor!

PKK lideri Abdullah Öcalan, Lübnan'ın Bar Elias kentinde yaptığı açıklamada silahların bırakılması, bağımsız bir Kürdistan talebinden vazgeçilmesi ve Türkiye'de Kürt halkının hakları için demokratik mücadele edebilme koşulları yaratılması halinde PKK'nin legal bir parti olabileceğini söyledi. Bu açıklamalar yeni bir dönemin

başlangıcı olarak değerlendirilebilir. Öcalan 20 Mart'tan 15 Nisan'a kadar tek taraflı bir ateşkes ilan etti. 1992 yılında 4000'e yakın insan öldü ve bunların birçoğunun PKK gerillası olduğu sanılmaktadır. Güney hareketinde PKK kamplarının bombalanması ve ardından başlatılan iç hareket, PKK'nin en az üçbine yakın gerillasının ölümüne neden oldu.

PKK böyle bir ateşkes ile ya zaman kazanıyor ya da gerilla savaşı ile kazanamayacaklarını farkettiler.

TC'nin bu konudaki açıklamaları her ne kadar uzlaşmaz görünüyorsa da, Demirel ve Sezgin'in yumuşak mesajları bir sinyal olarak değerlendirilebilir.

Die Tageszeitung

Haberin özeti:

Newroz'un bu yıl sakin geçmesi olumlu bulunuyor ve Öcalan'ın yapmış olduğu barış çağrısının önemli bir rol oynadığı belirtiliyor. Özellikle silahlı kuvvetlerin geriye çekilmesi tek yanlı ateşkese bağlanıyor...

Frankfurter Rundschau, 23 Mart 1993

Haberin özeti:

Hafta sonu Güneydoğu'da başlayan Kürtlerin yeni yıl bayramı Newroz geçen yıl kanlı geçmesine karşın bu yıl oldukça sakin geçti. PKK Başkanı Öcalan'ın yapmış olduğu tek taraflı ateşkes çağrısı kendileri tarafından uygulanırken, Türk tarafından Adana'da uygulanmadı. Polisin izinsiz fakat barışçıl yapılan yürüyüşe ateş açması üzerine bir genç öldü, 6 kişi yaralandı...

Van'daki kutlamalara gözlemci olarak Alman Yeşiller Partisi'nden katılan Angelika Langenohl-Weyer ve Manfred Such yaptıkları açıklamada halkın korkutularak bayram yapmalarının engellenmeye çalışıldığı, bunun üzerine halkın protesto ederek bayramı evlerinde geçirdiklerini söylediler. Diğer taraftan KOMKAR Genel Başkanı A. Bekir Saydam Bonn'da bir açıklama yaparak Newroz'un bu yıl sakin geçmesinden memnun kaldıklarını belirterek, Türk tarafının

müdahale etmemesini, PKK'nin yapmış olduğu ateşkes çağrısına bağladı.

Die Tageszeitung, 23 Mart 1993

Haberin özeti:

"Türk silahlı kuvvetlerinin ihtiyatlı davranması ve Newroz bayramının sakin geçmesi PKK Başkanı Öcalan tarafından olumlu karşılandı" denilen haberde, ateşkes çağrısının ilk belirgin etkilerinin meydana çıktığı ve Türk tarafının kan dökmek için yoğun çaba sarfettiği belirtiliyor. PKK'nin Türkiye'de politik bir güç olduğu konusunda hiçbir şüphenin kalmadığını belirten yorumcu, çeşitli günlük gazetelerin manşetlerinden alıntılar yapıyor. Türkiye gündemindeki olumlu değişime, hatta İsmet Sezgin'in son açıklamalarının iyi bir yöne doğru yol aldığını belirten yorumcu, Abdullah Öcalan ve Kemal Burkay arasında yapılan anlaşmanın da önemli olduğunu vurguluyor.

Le Monde'da ateşkes sonrası Kürtler

Haberin özeti:

Traji yaklaşık yarım milyona varan dünyanın en saygın günlük gazetelerinden Le Monde, PKK tarafından ilan edilen tek taraflı, süreli ve ardından süresiz ateşkestən sonra sayfalarında önemli oranda bu olaya yer verdi. Olaysız geçen Newroz bayramının ardından, Cizre'den gönderilen 26 Mart 1993 tarihli yazının başlığı şöyle: "Hükümet Kürt sorunu üzerindeki tavrını yumuşatıyor." Gazetenin Türkiye muhabiri Nicole Pope tarafından kaleme alınan yazıda, "Özellikle Kürtlerin çoğunlukta olduğu Doğu Anadolu'daki sükunetin nedeninin, PKK'nin tek taraflı ilan ettiği ateşkes" olduğu vurgulanıyor. Cizre'de olayları yerinde izleyen Pope, bölgeyi "Kürt milliyetçiliğinin yuvası" olarak değerlendiriyor ve ardından, "PKK'nin ateşkesi ile Türk politikacılarının kapıyı aralıklı bırakma tavrının bölge sakinleri arasında önemli bir umut olarak değerlendirildiğini" belirtiyor.

Mahalle aralarında zafer işareti yaparak Newroz'u kutlayanlar

arasında “Liderimiz Apo, Kahrolsun Türkiye” gibi slogan atanların, büyükleri tarafından susturulduğu ve hiçbir provokasyona yer verilmediği söyleniyor. Renklere bürünmüş bir Kürt kadını, gazetecinin bir sorusunu, “Tabii ki ateşkesten memnunuz, yalnız halen çocuklarımız cezaevlerinde, bazıları işkencede ölüyorlar” diye yanıtlıyor. Köşe başlarındaki tankları da yazısında ihmal etmeyen Pope, bir askerin şu sözlerine yer veriyor: “Sadece saldırıya uğradığımızda sıkma emri aldık.” Yirmibeş günlük sürenin birtakım kararları almak için yetersizliğini belirten yazar, PKK’nin bir ay öncesinden turistik tesislere saldıracağını belirtmiş olduğunu hatırlatarak böylesi bir karar karşısında hayretini üstü kapalı bir şekilde gizlememekte.

Orhan Doğan ve Mehdi Zana’nın da görüşlerine yer verilen haberde, Zana’nın, “Eğer hükümet sorunu çözmek istiyorsa kolay, önce prensip olarak bunu belirtmesi gerekiyor, gerisi sorun değil” dediğini belirtiyor. Diğer taraftan Türk hükümeti tarafından birtakım işaretlerin yavaş yavaş görüldüğünü belirten yazar, İçişleri Bakanı İsmet Sezgin’in, “böyle bir durum karşısında bahar operasyonunun ertelenebileceği” sözlerini hatırlatıyor. özellikle Başbakan Süleyman Demirel’in, “Kürt gerçeğini” kabulünün tekrarından sonra, hükümetin “yabancı dilde” -yani Kürtçe- yayın iznini gözden geçireceği sorununu irdeliyor. Böyle olmakla beraber, bir Kürt esnafının şu sözlerine yer veriliyor: “Altı bin şehit verdikten sonra, radyo ve televizyonu ne yapalım biz? Biz yetmiş yıl bunun için beklemedik.”

Öcalan’ın PSK lideri Burkay’la imzaladığı protokola da değinen Nicole Pope, bir geçiş sürecinden sonra olası bir “federasyondan” söz ediyor.

Bir yazının devamı sayılabilen, 23 Nisan 1993 tarihli haberinde Nicole Pope bu kez, “Hükümet artık Kürt sorununa barışçı bir çözüm arıyor” başlığını attıktan sonra, “Cumhurbaşkanı Turgut Özal’ın ölümü ve onun yerine kim geçecek tartışmasının geçici olarak sorunu gündemden kaldırmış olmasına rağmen, bunun uzun süre görmezlikten gelinemeyeceğini” belirtiyor.

PKK’yle ilgili olarak parantez içinde, “ayrılıkçı, marksist” ibaresini kullanan yazar, “Türkiye’nin yakın dönem içinde yeni saldırılardan endişe etmeyeceğini, yalnız Kürt halkının sabrının sonsuz olmadığını” belirtiyor. Öcalan’ın ikinci basın konferansında, hiçbir saldırı

rıda bulunmadıkları, böyle olmasına rağmen, otuz gerilla ile onbir sivilin öldürüldüğünü söylediğini hatırlatıyor. Diğer taraftan İsmet Sezgin'in ateşkesten sonra olayların "yüzde ikiyüz azaldığını" kabul ettiğini, hükümetin resmi olarak "teröristlerle" oturmayacağını belirtmiş olmasına rağmen, Demirel ile İnönü'nün Doğu Anadolu gezilerinden sonra "tarihi bir andan" faydalanmak istediklerini, buna örnek olarak 1987'den beri uygulanan olağanüstü halin kaldırılması, şartlı bir af olayının gündeme gelebileceği gibi birtakım olayları sayıyor. Kemal Burkey'in "affi" ve ülkeye "dönebileceği" sorunu- nu da irdeleyen Pope, yazısını şöyle sürdürüyor: "Bölgeye yapıl- ması öngörülen 26 milyon dolarlık yatırım, yetmiş yıldan bu yana Türkleştirilen köylere yeniden eski isimlerinin verilmesi" gibi re- formalar "Türk hükümetinin Kürtlere yönelik yetmiş yıllık gelenek- sel politikasını yavaş yavaş terk ettiğinin" belirtisi olduğunu iddia ediyor.

Medico International ne dedi?

Almanya'nın dünyaca tanınmış yardım kuruluşlarından Medico International bir açıklama ile PKK'nin tek yönlü ateşkes kararını desteklediğini bildirdi. Alman Barzani olarak tanınan Yeşiller Parti- si'nden Sigfried Martsch Kürt sorunun barışçıl ve adil biçimde çö- zülmesi için PKK'nin ateşkes çağrısının desteklenmesi gerektiğini vurgulayarak bu yönlü girişimlerde bulunacağını söyledi. Yeşiller Partisi ise yaptığı açıklamada ateşkesi merkezi olarak destekledikle- rini belirttiler.

Almanya'daki partiler ne dediler?

Bremen-FDP senatosundan Wolfram Neubrandder yapılan bir görüşmede gelişmeleri olumlu gördüğünü söyledi. Aynı zamanda partisinin Nisan ayı ortalarında yapılacak yönetim toplantısında ko- nuyu gündeme getireceğini ve büyük bir ihtimalle yazılı olarak ateş- kes çağrısını destekleyeceklerini açıkladı. Bremen'de SPD, DGB, CDU, radyo, TV, gazete, kilise çalışanlarıyla yapılan görüşmelerde hemen hemen aynı görüşler alınmıştır.

Alman PDS/LL Partisi'nin adına 1 Nisan 1993 tarihinde partinin dış politika sözcüsü Dr. Hans Modrow ve aynı partiden Gelişme Komisyonu sözcüsü Dr. Ursula Fischer'in yaptığı basın açıklamasının tercümesini veriyoruz: "Tüm uluslararası ve Avrupa Parlamentosu'nun ateşkes çağrılarına rağmen Türk hükümet kesimlerinin, ulusal hakları ve kendi kaderini tayin etmek için mücadele veren Kürt halkına karşı devlet terörü sürmektedir. Milyonlarca insan ülkelerinden sürgün edilmiştir. Onbinlercesi tutuklandı, işkencelerden geçirildi ve öldürüldü. Gizli savaşın yeni eskalasyonlara yol açacağının tehlikesi büyüktür.

Ankara hükümetinin Türkiye'deki Kürtlere karşı uyguladığı şiddet politikasını bildiğimiz halde, PDS/LL olarak PKK-MK'nin Şubat ayında 'Türk ekonomik kaynaklarına karşı büyük saldırılar başlatacağı, bunların arasına turistik alanların da girdiği' yönündeki açıklamasına karşı Federal Parlamento'da endişemizi belirtmiştik. PKK-MK'nin 17 Mart 1993 tarihinde Newroz Bayramı'ndan dolayı, savaşı bitirmek istediğini ve bunun için bir ateşkese gideceğini belirtmesi partimiz tarafından çok olumlu bir adım olarak karşılanmıştır. Ateşkesin sürmesi için görüşmelere hazır olunması Kürt sorunun barışçıl çözümü için büyük bir şanstır. PKK'nin tek yönlü ateşkes ilan etmesi bu çözümler için PKK'nin açık olduğunu gösteriyor.

Alman hükümetinden Türk hükümeti üzerindeki etkisini kullanmasını ve Ankara'ya barış çağrısını dikkate alması için baskı yapmasını talep ediyoruz. Kürt probleminin barışçıl çözümü için gündeme gelen bu yeni şans ve Türkiye'deki Kürtlerin insan hakları, bunların uluslararası hakları, kendi kaderlerini tayin hakları ve huzur, barış içinde yaşamaları için çözüm yolları öyle kolay tepilmemeli. Bütün bu sorunların çözümü görüşmeler sonucu olursa Türkiye Kürdistan'ında kan akması durur. Türk ve Kürt halklarının huzur içinde bir arada yaşaması sağlanır ve bu aynı zamanda bölgedeki gergin durumların yumuşamasında büyük bir rol oynar.

Ankara bu çağrıya uyması ve PKK ile diyaloga hemen hazır olması için zorlanmalıdır.

Balkanlarda "etnik temizlik" girişimlerine haklı olarak karşı çıkan herkes yine Küçükasya'da Kürtlere karşı etnik savaşı sürdüren rejimleri desteklememelidir. Türkiye parçalanmış Yugoslavya'ya nazaran

NATO'nun bir üyesidir. Alman hükümetinin kanlı çatışmaları durdurması için önünde hiçbir engel yoktur.

Buna bağlı olarak PDS/LL olarak Almanya'nın Türkiye'ye silah yardımını derhal durdurmasını talep ediyoruz."

PKK'nin tek taraflı ateşkes çağrısına Alman basınında geniş yer verildi ve hemen hemen hepsi de böyle bir girişimin olumlu olduğunu vurguladı. Alman basın, radyo, parti vb. tarafından ateşkese yaklaşımda PKK-MK'nin Şubat ayında "Türkiye'deki turizm sahalarına karşı eylem kararı aldık" başlıklı açıklamasını ön plana çıkarıyorlar.

İngiltere

4 milletvekili ateşkese ilişkin olarak parlamentoya bir önerge sundu. 7 Nisan'da parlamentoda ateşkesle ilgili olarak bir toplantı yapılacak. Bu toplantıya bir HEP milletvekilinin de davet edilmesi bekleniyor.

Ve değişik ülkelerden sesler

Norveç Dışişleri Bakanlığı sözcüsü ateşkese desteklediklerini açıkladı. Milletvekili çevrelerin yaklaşımı olumludur. 30 Nisan'da Dışişleri Bakanlığı Türkiye'de durumun iyiye gittiği gerekçesiyle daha önce TC'ye karşı uyguladığı silah ambargosunu kaldırdığını açıkladı. ERNK de durumu bakanlık nezdinde yazılı olarak kınadı.

İsveç'te Dışişleri Bakanlığı bir iki gün içinde toplanıp bu konuyu görüşecek. Toplam 23 milletvekili olan Sol Partisi ateşkese destekledi.

Kıbrıs'ta AKEL, ADISOK, Demokratik Parti ateşkese destekliyor. Kuzey Amerika'da 27 Mart'ta Globe ve Mail gazetelerinde olumlu yazılar çıktı. Kanada'da hükümete ve 294 milletvekiline dosyalar iletildi.

Belçika'da tektaraflı ateşkese büyük destek

Belçika'da değişik siyasi parti, milletvekili, senatör ve sendika ile

yapılan görüşmelerde PKK'nin ilan ettiği tek taraflı ateşkese büyük bir desteğin verildiği görülmekte.

Ateşkese destekleyen siyasi parti, milletvekili ve sendikalar şunlardır:

-Ulusal Birlik (VU) partisinden senatör Nelly Maes ve bu partinin genel sekreteri ve aynı zamanda senatör Willy Kuipers.

-Flaman Hristiyan Halk Partisi'nden (CVP) senatör Hugo van Rompaey.

-Flaman Yeşiller'inden (AGALEV) senatör Ulburghs, Maertens ve milletvekili Hugo van Dienderen ve aynı partinin politik sekreteri parti olarak ateşkese desteklediklerini belirtmişlerdir.

-Flaman Sosyalist Partisi'nden (SP) dış ilişkiler sekreteri Dirk Drijbooms partisi adına bu girişimi desteklediğini belirtmiştir.

-Uluslararası Hristiyan Enternasyonal'i'nden (IDC) Gonzales ateşkese desteklediklerini belirtmiştir.

-Flaman Liberal Partisi'yle (VLD) yapılan görüşmede ateşkese olumlu bulduklarını ve desteklediklerini belirtmişlerdir.

-Belçika'nın en büyük sendikası FGTB dış ilişkiler sekreteriyle yapılan görüşmede, ateşkese olumlu bulduklarını ve desteklediklerini belirtmişlerdir.

-Francafon Demokrat Hristiyan Partisi (PSC) dış ilişkiler sekreteriyle yapılan görüşmede ateşkese selamladıklarını ve ellerinden geleni yapacaklarını söylediler.

-Belçika'nın ulusal gazetelerinden De Morgen ile konu hakkında geniş bir röportaj yapıldı.

Belçika Dışişleri Bakanı Willy Claes'in senatör Nelly Maens'in ateşkes konulu mektubuna verdiği cevap:

"Sayın bayan senatör,

Türkiye'deki Kürtler ve özellikle PKK lideri Öcalan'ın açıklamaları konulu 25 Mart tarihli mektubunuzu ilgiyle inceledim.

Daha kısa bir zaman önce Kürt sorununun diyalog yoluyla çözülmesi için Türk Dışişleri Bakanı'na ısrarda bulundum."

Ateşkesin başlamasından sonra edindiğim bilgilere göre çatışmalarda bir azalma görülmekte. Türk güçlerinin beklenen bahar operasyonuna geçmediklerini ve geçen seneye rağmen bu yıl Kürt yeni yılının birkaç küçük olay dışında sakin geçtiğini gördüm.

Türk hükümeti kendi taraflarından takınacakları tutum üzerine tartışmaktadır. Kürtlerle belli bir diyalog da başladığı söylenmekte.

Mevcut durumda kendi tarafımdan bir müdahalenin gerektiği/istenildiği kanısında değilim.

Bu gelişmeleri kendi tarafımdan izlemekteyim.

En içten saygılarımla

Willy Claes (Belçika Dışişleri Bakanı)”

Kıbrıs:

Kıbrıs'taki tüm siyasi partiler Kürdistan Komite'ye ve basına yaptıkları açıklamalarla ateşkesi desteklediklerini açıkladılar.

İsviçre'den 18 milletvekilinin mektubu:

Değerli Cumhurbaşkanı

Türkiye'de insan hakları için mücadele eden kişilerin kaderi ile ilgili duyduğumuz endişeden dolayı sizden NEWROZ'un Kürt geleneğine uygun olarak kutlayacak bütün insanların korunması için gerekli önlemlerin tarafınızdan hemen alınmasını rica ediyoruz.

Geçen yılın olay ve katliamları bizleri alarma geçirdi ve bunların politik sonuçları ile uluslararası etkileri duyarlılığımızı artırıcı niteliktedir.

Bu talebi barışçıl bir tavır şeklinde ve insan hakları mücadelesi ruhuna uygun bir şekilde dikkatinize sunuyoruz.

Bu mesajın iyi niyetle inceleneceğine inanarak, sizin, Sayın Cumhurbaşkanı, saygılarımızı kabul etmenizi arz ediyoruz.

Not: Bu mektup Bayan Angeline Fankhauser (milletvekili) tarafından kaleme alınıp, diğer 18 İsviçre milletvekilince de imzalanarak desteklenmiş olup Turgut Özal, Süleyman Demirel, İsmet Sezgin ve Ünal Erkan'a fakslanmıştır.

PKK'nin ateşkes çağrısı Yunanistan'da yankı yaptı

Birçok gazete çağrını haber biçiminde verirken, bazı gazeteler de olayı habere yorum katarak ele aldılar. En fazla satılan "Elefterotipia" gazetesi ateşkes çağrısını şu şekilde yorumladı. "Geçen sene yaz aylarında Türk silahlı kuvvetler komutanı Doğan GÜREŞ'in, **topyekün savaş** ilanından sonra PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN da cevap olarak barış ve tek yanlı silahların susması için bir çağrı gerçekleştirerek TC'yi zor durumda ve örtüsüz bıraktı.

Türk Genelkurmayı ve politikacıları özellikle sonbaharda gerçekleştirdikleri genel saldırı ile hatta Irak topraklarında ve Güney Kürtleri ile PKK güçleri arasında akan kardeş kanı ve yine bu arada son günlerde ülkenin Güneydoğusu'nda gerçekleştirilen bombardımanlardan dolayı ÖCALAN'ın zor durumda olduğu kanaatine varıyorlar. Kısa bir dönem önce SHP'nin Genel Başkanı ve aynı zamanda Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü'nün yaptığı açıklamalarda da, 'Teröristlerle masaya oturulmaz' dediği gözlenmektedir.

Evet, 'teröristlerle' masaya oturulmaz. Fakat Ankara'da mümkün olmayan bir şey de değildir. Çünkü TC bu durumda kutsal bildiği, özellikle Kürtler konusunda bazı görüşlerinden vazgeçmek zorunda kalacaktır. Şimdiye kadar terörün kökünün dışarda olduğunu, Kürtlerin ayrı bir halk değil de Türk olduğunu ve uluslararası antlaşmalarda azınlık olarak tanınmalarını her ne kadar istemişse de, Kürtlerin lideri A. ÖCALAN bu görüşleri ile, yani tek yanlı ateşkes ve 'biz Türkiye'den ayrılmak istemiyoruz' demesi ile özellikle Avrupa kamuoyunda oluşan terörist imajını silmek ve bu devletleri kendi yanına çekmek istiyor. Çünkü yaptığı öneride İngiltere, Almanya, Fransa'nın gözlemci olarak Kürdistan'da bulunmaları da var ve galiba bu ülkelerde de yankı bulacaktır.

Bunların yanında Türkiye Meclisi'nde bulunan Kürt kökenli milletvekillerine de yetki vermesi sanırım Ankara'nın işini de kolaylaştırıyor. Yine bununla Ankara şimdiye kadar gerçekleştirdiği düşmanlıktan ve anti-Kürtlük politikasından daha rahat kurtulmuş olacaktır." (18.03.1993 tarihli Elefterotipia)

Helsinki Gözleme Komitesi'nin bağlı olduğu Uluslararası Helsin-

ki İnsan Hakları Federasyonu'nun (İHF) basın açıklamasında İHF'nin, "Süleyman Demirel hükümetinin iktidara gelişinden bu yana Kürt asıllı insanların, güvenlik güçleri tarafından öldürülmeleri, kaybolmaları, faili meçhul cinayetlerin ve sivillerin vahşi işkence görmesindeki artış bizi hayli endişelendirmektedir" görüşlerine yer veren rapor; Türk hükümetini sözünü tutmamakla suçlamakta ve özellikle kitlesel gösterilerde ateşli silah kullanılması ve sivilleri öldüren güvenlik güçleri mensuplarının yargılanıp, uygun bir şekilde cezalandırılması çağrısında bulundu.

Raporda ayrıca Kürtlerin etnik kimliğini, Kürt dili, müziği ve folklorü dahil, sınırlama uygulamalarının kaldırılması istendi. Ayrıca İHF, Türkiye'nin, sürekli ihlal edilen insan hakları bilançosundan dolayı uluslararası topluluğa -Türkiye'deki durum düzelinceye kadar- Türkiye'ye bütün askeri ve güvenlik yardımını durdurması önerisinde de bulundu.

Newroz öncesi Kürdistan'a gelen ve kutlamaları izleyen Avrupa Gözlem Heyeti:

Kürt halkı Newroz'u özgürce kutlamadı!

Newroz öncesi Kürdistan'a gelen ve kutlamaları izleyen Avrupa gözlem heyetinin, Diyarbakır'da düzenledikleri basın toplantısı ile gözlemlerini kamuoyuna açıkladı.

Heyetin sözcüsü Avrupa Hıristiyan Barış Hareketi temsilcisi Piter Müller, geçen yıla göre daha az kanın akmasının, kutlayıcıların Kürt kimliğinin dışa vurulmasının bastırılması pahasına olduğunu belirterek buna rağmen 6 kişinin öldürüldüğü, 50 kişinin yaralandığı, 200 kişinin gözaltına alındığını belirtti.

Müller, Türk güvenlik güçlerinin Cizre'de halka ve basın mensuplarına ateş açtığını, şans eseri kimsenin yaralanmadığını açıklayarak gözlemlerini bir rapor haline getirerek bütün dünyaya dağıtacaklarını vurguladı.

Piter Müller'e PKK'nin tek taraflı ateşkes kararı ile ilgili sorulan bir soru üzerine Müller, "Kanımca PKK oldukça önemli! Dikkate alınması gereken oldukça önemli bir güçtür" diyerek yanıtladı.

Diyarbakır (KURD-HA): Newroz öncesi Kürdistan'a gelen ve kutlamaları Diyarbakır, Batman, Cizre, Şırnak, Yüksekova ve Van'da izleyen 26 kişilik Avrupa gözlem heyeti, Diyarbakır'da yaptıkları bir basın toplantısı ile izlenimlerini kamuoyuna açıkladılar.

Heyet sözcüsü Piter Müller, Alman Yeşiller Partisi Milletvekili Claudia Roht, Finlandiyalı yazar ve PEN üyesi Elizabeth Nordgeren, Belçikalı parlamenter Henri Tijl Declark Kürdistan gezilerini ve Newroz kutlamalarındaki gözlemlerini açıkladılar.

Basın toplantısında heyetin ortak görüşlerini Hollandalı ve Avrupa Hristiyan Barış Hareketi temsilcisi ve heyet sözcüsü Piter Müller açıkladı. Piter Müller şu açıklamalarda bulundu:

"Türk yetkileri Newroz kutlamalarında baskıcı davrandı. Bu da Kürt halkına gözdağı anlamını taşıyordu. Örneğin Newroz öncesi kitlesel gözaltılar yaşandı, halk sürekli tehdit altında ve tankların, panzerlerin, ağır silahların gölgesinde idi.

1993 Newroz kutlaması Kürt halkının iradesini ifade etme olanağı sağlamadı. Geçen yıla göre ölü ve yaralıların sayı bakımında az olması sağlandı. Bu Newroz kutlamaları sırasında Türk yetkililer Kürt kimliğinin ifade edilmesini bastırma çabalarına tanık olduk.

Heyetler, Kürt halkının kimliğine sahip olmasının gerekliliği ve uluslararası sözleşmeler gereğince tüm haklarını kullanmaları gerektiği inancındadır.

Heyetimiz, PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN tarafından ilan edilmiş tek taraflı ateşkes çağrısını olumlu karşılar, aynı zamanda askeri yöntemden çok PKK'nin siyasi yöntemlere başvuracağı ilanını olumlu karşılıyor. Bu diyalogun başlamasında Türk yetkililerinde adım atması gerektiği inancındayız. Heyetimiz bunun için Türk yetkililerinin bu fırsatı kaçırmayıp Kürt halkının temsilcileriyle görüşmesini istiyor. Bu diyalogla birlikte Kürt halkının tüm haklarının yerine oturması, aynı şekilde bu ülkedeki insan hakları ihlallerinin bir an önce durdurulması gerektiği belirtiyoruz.

Heyetimiz, bundan sonra buradaki insan hakları ihlallerinin ortadan kalkacağını ve bu bölgeye heyetlerin gelmesine gerek kalmadan düzenlemelerin yapılacağı inancındadır" diyerek heyette yer alanla-

rın kişisel görüşlerini açıklayabileceğini belirtti.

Söz alan Alman Yeşiller Partisi Milletvekili Claudia Roth, heyet sözcüsü tarafından okunan yazılı açıklamanın kendilerini de bağladığını belirterek, kısa konuşacağını belirterek şunları söyledi:

“Biz eve geri döndüğümüzde Kürt halkının ne kadar etkili, güzel ve barışçıl bir biçimde bayramını kutladığını anlatacağız. Biz memleketimize geri döndüğümüzde, Kürt halkının tüm provokasyonlara, ateş edilmesine, ölümlere, devlet şiddetine rağmen nasıl bayramı soğukkanlı ve barışçıl bir biçimde kutladığını anlatacağız.

Newroz, henüz tam barışın sağlandığı bir bayram olmaktan uzak ama, Kürt halkı barış elini uzattı. Yapılan ateşkes ilanı siyasi görüşmelerin başlamasının ilk adımı ve geniş olanaklar sağlamaktadır. Bu da Türk hükümetinin ırkçı tavırlardan vazgeçmesi gerekmektedir. Barışçıl yöntem ancak bu şekilde gerçekleşir” diyerek konuşmasını bitirdi.

Bir gazetecinin Claudia Roth’a, “Türkiye’nin de ateşkes uyması yönünde çalışmalar olacak mı” sorusuna karşılık Roth, “30 Mart’ta Antalya’da Avrupa ve Türkiye karma parlamento toplantısına bir rapor sunacağız. Raporumuz üç parça halinde olacak:

1- Newroz ve olayları

2- Gazeteciler ve basının durumu: Bu ülkede gazetecilerin öldürülmesinin ve baskının son bulması.

3- Ateşkes çağrısından sonra nasıl bir perspektif ele alınacak” diyerek yanıtladı.

Basın toplantısında kişisel görüşlerini açıklayan Finlandyalı yazar ve PEN üyesi Elizabeth Nordgeren, Cizre’de Türkiye’nin gerçek yüzünü gördüğünü belirterek şunları söyledi:

“Biz Cizre’de faşizmin gerçek yüzünü gördük. Milletvekillerimiz Şırnak ve Cizre’deki yöneticilerle yaptıkları görüşmelerde Newroz’un barışçıl geçmesini istediler. Ancak buna rağmen ateş açıldı.

Bizler PEN olarak gazetecilere ve yazarlara özgürlük istiyoruz. Gazeteci ve yazar olarak Cizre’de idim. Düşünce özgürlüğünün ne kadar tehdit altında olduğunu gördük. Biz PEN kulübü olarak bütün baskıcı yöntemlerin son bulması için elimizden geleni yapacağız.

Biz Cizre ve Şırnak’ta edindiğimiz izlenimlerimizi ve bütün heyetin izlenimlerini ülkemizin kamuoyuna sunacağız. Milletvekillerimiz

de şu an Almanya'ya geçtiler. Burada görüşmeler yapacaklar ve ülkemizde de izlenimlerini anlatacaklar” diyerek sözlerini bitirdi.

Söz alan Almanya Kuzey Vestfalya Eyaleti Yeşiller Partisi'nden Angelika Langenohl-Weyer, Van'daki izlenimlerini anlatarak görüşlerini açıkladı. Angelika, “Van'da özgürlüğün tehdit altında olduğunu gördüm. Belediye başkanı ve bazı demokratik kitle örgütlerinin Newroz'u yasal kutlama başvurularına izin verilmemiş. Biz kendi gözlerimizle bütün mahallelerin ablukaya alındığını gördük.” dedi.

Basın toplantısında görüşlerini açıklayan Belçikalı parlamenter Henri Declark (Milletvekili ve Uluslararası Hıristiyan Birliği üyesi) Claudia Roht'un açıklamalarına katıldığını belirterek, izlenimlerinin Belçika'da ve Arupa kamuoyunda etkili olabilmesi için çalışacağını belirterek şu açıklamalarda bulundu:

“Her şeyden önce insan hakları mücadelesinin daha da canlandırılması inancındayım. Başta sendikalar olmak üzere bu konuda geniş destek sağlanmalı. Burada Kürt halkının dilini, eğitimini görmemesi kabul edilebilir birşey değildir. Biz Avrupa olarak yalnızca yakın bildiğimiz çevrelere ulaşıyoruz. Diğer çevreleri ihmal ediyoruz.

Türkiye Avrupa Topluluğu (AT)'ye girmek için çok çaba sarf ediyor. Bu durum bizim için baskı unsuru olabilir ve yalnızca insan hakları için değil, özellikle bu tarihsel ateşkes olanağının değerlendirilmesi gerekir. Bu konuda mümkün olduğu kadar müttefikler aramak gerekir. Yalnızca Yeşiller değil, Hıristiyanlar, Sosyalistler tarafından da desteklenmelidir. Bildiğiniz gibi demokrasi çoğunluğun prensibi üzerine kurulmuştur. Bundan ötürü, Av. Parlamantos'u'nda diğer ülke meclislerine çağrılar yapmamız gerekir.” diyerek sözlerini bitirdi.

Basın toplantısının sonlarında bir gazetecinin heyet sözcüsü Piter Müller'e “Türk devlet yetkilileri Kürt halkının temsilcileri ile görüşmelidir dediniz. Söz ettiğiniz temsilci PKK'mı?” sorusuna Müller, “Kanımca PKK oldukça önemli. Dikkate alınması gereken önemli bir güçtür. Burda Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) ile karşılaştırmaya yapabilirim. FKÖ bu günlerde İsrail'le masaya oturuyor. Ben böyle bir gelişmeyi tasarlıyorum” diyerek yanıtladı.

Ateşkesin uluslararası yankıları

ALMANYA

Bonn (KURD-HA): PKK'nin ilan ettiği ateşkes sonrası çeşitli kurum, kuruluş ve siyasi partilerin açıklamaları yoğunlaşmaktadır. 26 Mart tarihinde ise Alman SPD Federal Parlamentosu bir basın açıklaması yaparak ateşkesi desteklediğini açıkladı. SPD açıklamasında "Büyük ferahlıkla Güneydoğu'da kutlanan bu seneki Newroz'un 1992 oranla oldukça sakin geçtiği haberini aldık. Tek tek çatışmalar, yaralı ve ne yazık ki ölülerin de olmasına rağmen PKK ve Türk güvenlik kuvvetlerinin arasındaki iç savaş benzeri büyük çatışmalar önlenebildi. Bu olumlu gelişmenin nasıl sonuçlanacağı belli değil" denilmekte ve devamla "PKK'nin ateşkes kararını geniş ölçüde uygulamasını memnuniyetle karşılıyoruz" denilerek Türk devletinin de sağlanan bu olumlu ortamda Olağanüstü Hal'in kaldırılmasını talep ettiği talepler bölümünde ise "Türk hükümeti de uzun zamandan beri istenen gerginliğin giderilmesi için harekete geçmeli. Buna Olağanüstü Hal'in kaldırılması, koruculuk sistemini ve anti-terör birliklerinin dağıtılması dahildir, çünkü Türk hukukuyla da çelişen birçok insan hakları ihlallerinden bunlar sorumludur" denilmektedir.

Öte yandan Bonn'da bir basın toplantısı düzenleyen Avrupa gözleme heyetinin iki üyesi Angelika Beer ve Claudia Roth basın toplantısında Alman hükümeti ile diğer ülkelerden şu taleplerden bulundular: "Türk hükümetinin PKK'nin yapmış olduğu ateşkes ve diyalog talebine uygun cevap vermesi için baskı yapılması. PKK üyelerine karşı Almanya'da 129. madde gereğince yürütülen anti-demokratik davanın iptal edilmesi. Söz konusu ateşkesin Alman silahları ile ihlal edilmemesi için, yapılan silah yardımlarının derhal durdurulması. İlticacıların Türkiye'ye geri gönderilmemesi. Ülkemizde yaşayan Kürtlere dilde eğitim, Radyo ve Televizyon yayını gibi kültürel hakların verilmesi".

Bremen-FDP Senatosu'ndan Wolfram Neubrandder da gelişmeleri olumlu karşıladığını belirtti. Aynı zamanda partisinin Nisan ayı ortalarında yapacağı yönetim toplantısında konuyu gündeme getireceğini ve büyük bir olasılıkla yazılı olarak ateşkes çağrısını destek-

leyeceklerini açıkladı.

Bremen'de SPD, DGB, CDU, radio, TV, gazete, kilise vb. kuruluşlar ateşkese olumlu baktıklarını açıkladılar.

Norveç/Fransa/Düsseldorf (KURD-HA): PKK Genel Sekreteri A. ÖCALAN'ın Newroz öncesi ilan ettiği ateşkese uluslararası kamuoyu ve dünya devletlerinden yankılar gelmeye başladı. İlk tepki Norveç Dışişleri Bakanlığı Basın sözcüsü İngvard Havnen ve Norveç Parlamentosu'nda milletvekilleri bulunan sağ ve sol kesimden 60 üyesi bulunan Kürtleri destekleme grubunun lideri ve merkez parti (SP) milletvekili Tove Kari Viken PKK'nin ilan ettiği ateşkesin olumlu ve sorunun barışçıl bir şekilde çözülmesi için atılan bu adımın tarihi adım olduğu açıklamasından sonra, İngiltere Parlamentosu'nda grubu bulunan Galler partisi milletvekillerinden Cunog Doris tarafından verilen ve Türkiye'nin sorunu barışçıl yönde çözmesi için baskı yapılmasını isteyen önergesine 29 Mart gününe kadar 48 milletvekili imzaladı. Türkiye'de Kürtlerin "İnsan Hakları" başlıklı önergede; Brüksel'de başlatılan ve 720 kişinin katıldığı açlık grevinin, dünya kamuoyunun, Türkiye'deki Kürtlerin durumuna dikkatini çekmeyi amaçladığı belirtiliyor. Önergede, Türkiye'nin Kürtlere karşı girdiği insan hakları ihlallerine, dünya medyası ve politikasının da göz yumduğu belirtilerek şu görüşlere yer veriliyor:

"Kürt halkının dili ve kültürü üzerindeki baskılar göz yummadan kaynaklanıyor. Majeste hükümetini Türkiye'ye, Kürtlerin kendi kendilerini yönetme, demokratik haklarına kavuşturulması için baskı yapması ve Türkiye'ye yapılan tüm askeri yardımın durdurulması ve bunun demokratik açılımın sağlanmasına kadar devam etmesini istiyoruz. Aynı zamanda Majeste Hükümeti'nin Kürdistan'ın Türkiye parçasındaki insan hakları ihlalleri ve baskılarını araştırmak için bir parlamenter heyetin bölgeye gitmesini talep ediyoruz." Önergeyi imzalayan milletvekilleri ise şunlar:

Anderson, Janet, Atkinson David, Austin-Walker John, Banks Tony, Barnes Harry, Battle John, Boyes Roland, Bradley Keith, Burden Richard, Campbell Ronnie, Clarke Eric, Cohen Harry, Connarty Michael, Corbyn Jeremy, Cox Tom, Cummings John, Cunliffe Lawrence, Dafis Cynog, Davidson Ian, Dunnachie Jim

my, Enrigt Derek, Evans John, Faulds Andrew, Gerrard Neil, Godman Norman, Gordon Mildred, Graham Thomas, Griffiths Şin, Gunnell John, Hood Jimmy, Hoyle Doug, Jones Jean Wyn, Khabra Piara S, Livingstone Ken, Llwyd Elfyn, Loyden Eddie, McCartney İan, Meale Alan, O'Hara Edward, Parry Robert, Pickthall Colin, Pike eter L, Roche Barbara, Thompson Jack, Wareing Robert N, Wigley Dafydd, Wise Audrey.

Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu FİDH ve Kiliselerarası Yardımlaşma Federasyonu CİMADE'nin ateşkesle ilgili yaptıkları basın açıklamasında, PKK'nın ilan ettiği ateşkese TC'nin olumlu bir yanıt vermesi gerektiğini vurgulanmakta, yapılan açıklamada şu görüşlere yer verilmektedir:

- "Bu ateşkes ilan edilmesiyle FİDH ve CİMADE Türkiye hükümetini, HEP'e açtığı davalardan vazgeçmesini ve derhal Kürt halkının temsilcileriyle bir diyalog sürecinin başlatılmasına çağırıyor.

- PKK, 17 Mart 1993 tarihinde tek taraflı ve önkoşulsuz bir ateşkes ilan etmiştir. Gözlemcilerin ve Türkiye basının izlenimlerine göre bu ateşkes, şu ana kadar PKK tarafından uygulanmıştır. Bunun örneğini Güneydoğu'da, 21 Mart Newroz kutlamaları esnasında görebildik.

- Bu ateşkese, Türk ordusu ve güvenlik güçleri tarafından çoğunlukla da uyulmuştur.

- Entellektüeller ve Türk basını, katliamların ve insan hakları ihallerinin durdurulması için yaratılan bu tarihi fırsatı selamlıyorlar. Çünkü Kürtler ve Türk hükümeti arasında her türlü diyalog imkanı yok edilmişti.

- FİDE ve CİMADE, tüm uluslararası insan hakları kuruluşlarının Türkiye'nin Güneydoğu'sunda büyük insan hakları ihlallerinin olduğunu senelerden beri bu durumu kınadıklarını belirtmektedirler. Bu kuruluşlar bu ihlaller arasında: Yargısız infazlar, kayıplar, katliam ve zoraki göçlerin çoğaldığını vurgulamışlardır.

- FİDE ve CİMADE, Türk hükümetinin, meşru ve legal olan HEP partisine ve HEP yöneticilerine karşı açtığı davalardan vazgeçmesi çağrısında bulunuyor.

- Bu sorunun diyalog ve barışçıl yöntemlerle çözülmesi için Türk hükümetini, Kürt halkının temsilcileriyle derhal bir diyaloga çağırıyor.

- Dünya devletlerinde, barışın sağlanması için arabulucu rollerini oynamalarını istiyoruz.

FRANSA

Paris (KURD-HA): Merkezi Paris'te bulunan Kürdistan Yurtsever Esnaflar Birliği yaptığı açıklamada şu görüşleri dile getirdi: "Biz Paris'te yaşayan Kürdistanlı Yurtsever İşverenler ve Esnaflar, PKK Genel Sekreteri'nin bu çağrısını halkımızın yararına görüyor ve destekliyoruz. Ayrıca 20 Mart 1993 tarihinde yaptığımız yönetim toplantısında, siyasi çözüm çağrısına TC'den olumlu bir cevap gelmezse ve savaş şiddetlenirse bugüne kadar ulusal kurtuluş mücadelesine yaptığımız maddi, manevi desteği arttırma ve tüm imkanlarımızı ulusal kurtuluş mücadelesinin hizmetine sokma yönünde bir karar aldık. Bu kararı sonuna kadar uygulayacağımızı ve tüm Kürt halkının da bu yönde tavır alması gerektiğini kamuoyuna duyuruyor, Türkiyeli meslektaşlarımızdan da duyarlı olmalarını istiyoruz."

İSVEÇ

İsveç (KURD-HA): İsveç Parlamentosunda grubu bulunan Vanster Partiet (sol parti) Stockholm'de bulunan Kurdistan Komite'ye bir mektupla, PKK'nin tek taraflı yaptığı ateşkesi desteklediklerini belirttiler.

Konu ile ilgili olarak parti başkanı Gudrun Schyman'ın imzası ile yollanan mektup şöyle: "Partimiz şimdi de olduğu gibi birçok defa Türkiye'de Kürt halkına yapılan baskıları dile getirmiş, üzerinde durmuştur. 1993 yılının başında da partimiz parlamentoya verdiği önerge ile, İsveç devletinin Türkiye ile PKK arasında süren savaşın durması ve siyasi çözüm için girişim yapılmasını istemişti.

Siyasal bir çözüm bulma amacıyla bir Kürt liderinin de arabuluculuk yapması da dahil olmak üzere, konu ile ilgili son gelişmeleri büyük bir ilgi ile izlemekteyiz.

İsveç Sol Partisi, PKK'nin tek yanlı ateşkes ilanını hoş görü ile karşılamakta ve politik çözüm için aktif olarak çalışmakta, siyasi çözüm yollundaki görüşleri desteklemektedir. Çözüm için masaya

gelmediği ve aynı politikasında devam ettiği taktirde, TC'nin Batı ülkeleri nezinde kendi devlet terörünü savunması hayli zorlaşacaktır.”

KIBRIS

EDEK Sosyalist Partisi, ateşkes ilan edilmesi ve Kürt sorununun barışçıl yöntemle çözümlenmesi çağrısı ile ilgili olarak Kurdistan Komite'nin kendisine iletlediği mektuba cevaben şöyle diyor:

“PKK'nin ilan ettiğı ateşkes ile ilgili 23 Mart '93 tarihli mektubunuza, PKK ve Türk hükümeti arasında bir diyalogun başlatmasına ve Kürt sorununun barışçıl şekilde çözümlenmesini hedefleyen PKK (Kürdistan İşçi Partisi)'nin 20 Mart '93 ile 15 Nisan '93 süresi içerisinde tek taraflı ilan ettiğı ateşkes kararını olumlu ve kolaylaştırıcı bir adım olarak değerlendiriyoruz.

Her iki tarafın kabul edeceği; Kürt halkının ulusal ve insan haklarını güven altına alınacağı; Türk işgalindeki Kürdistan parçasında savaşın ve daha fazla kan akıtılmasını engelleyeceğini amaçlayan, samimi ve dürüst bir diyalogun başlatılması için aynı anlayışı göstermesi ve aynı çizgide hareket etmesine Türk hükümetini çağırıyoruz.”

İmzalar

Vassos Lissarides (EDEK Başkanı)

EDEK Milletvekilleri:

Takis Hacidemiriu (Başkan yardımcısı)

Yannakis Omiru (Genel Sekreter)

Dimitris Iliadis (Milletvekili)

Renos Prentzas (Milletvekili ve Sendika Genel Sekreteri)

Efstatis Efstation (Milletvekili)

Teodulu Doros (Milletvekili)

AVUSTURYA

Avusturya Sosyalist Parti'nin (SPÖ) uluslararası sekreteri Karl Schramek PKK'nin ateşkes çağrısını Türk-Kürt diyalogunun çözümü için büyük bir şans olarak değerlendirdi. SPÖ aynı zamanda

Celal Talabani tarafından Türkiye'ye götürülen bu önerinin Türkiye için büyük bir şans olduğunu ve Türkiye'nin bu şansı ciddiye alıp değerlendirmesi gerektiğini vurguladı. Karl Schramek, özellikle Türkiye'deki sosyal demokratların bu çağrıya daha cesaretli yaklaşması gerektiğini belirterek, bu yeni durumu Sosyalist İnternational'da işleyeceğini ve böylelikle Türk sosyal demokratlara cesaretli adımları için destek bulacaklarını belirtti.

İNGİLTERE

İngiltere parlamento milletvekillerinden Elfyn Uwyd'ın 26 Mart 1993 tarihinde İngiltere parlamentosuna sunduğu, 1698 numaralı önerge şu ana dek 28 milletvekili tarafından imzalanmıştır.

Önergede, "Bu parlamento Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'nin Türkiye Devleti ile olan savaşında ilan etmiş olduğu tek taraflı, koşulsuz ateşkesi olumlu bir adım olarak görmekte ve Kürt sorununa barışçıl, siyasal çözümün bir diyalogun başlatılması ve sunulan ateşkes önergesine olumlu yanıt verilmesi temelinde, İngiliz hükümetini, Türk hükümetiyle girişimlerde bulunmaya çağırıyoruz" denilmektedir.

İmzalayanlar:

John Austin-Walker, Harry Barnes, Gerald Bermingham, Keith Bradley, Ronnie Campbell, Harry Cohen, Michael Connarty, Tere-my Corbyn, John Cummings, Cynog Dafis, Jim Dawd, Bill Etherington, John Evans, Norman A. Gadman, John Gunnell, Peter Hardy, Nick Harvey, Russell Johnston, Levan Wyn Jones, Lynne Jones, Piara S. Khabra, Ken Livingstone, Elfyn Uwyd, Eddie Loyden, Alise Mahon, Alan Simpson, Clive Soley, Dafydd Wigley.

Türkiye teslim olmalarını istiyor

Newroz'a bir gün kala, TC'nin Cuma günü yaptığı basın toplantısında, PKK'nin silahlı mücadeleden vazgeçmesi ve "Türkiye'nin tarafsız adaletine teslim olması" gerektiğini vurguladı. Yalnız Öcalan'ın getirdiği tek taraflı ateşkes ilanına herhangi bir reaksiyon gösterilmedi.

Newroz geleneğine ve tarihine kısaca değinip, Kürt halkının bugünkü durumunun sorumlularının ise Türkiye, Suriye, İran ve Irak'ın yanı sıra Fransa, İngiltere ve ABD olduğuna işaret ediliyor.

Kürt halkının belirli kesimi bugün Mazlum Doğan'ı yeni KAWA olarak görmektedir. Mazlum Doğan'ın ölümüne benzer 1990 ve 1992 senesinde iki bayan kendilerini yaktı.

Yeni yıl Newroz'da TC; yürüyen halkın üzerine ateş ederek 100'den fazla insanın hayatına mal oldu.

1992 yılında olduğu gibi bu yıl da TC, siyasi nitelikli olmayan yürüyüşlere izin vereceklerini açıkladı. Yalnız şimdiden yüzlerce insan şüphe üzerine tutuklanıyor.

Bu ateşkes PKK'nin kendisini toparlama süreci olarak da tanımlanabilir. En azından PKK provokasyonları yapıyor gibi bir takım suçlamaları böylelikle üzerinden atmış olacaktır.

20.03.1993

Frankfurter Rundschau

9 yıllık gerilla savaşından sonra Kürt lideri ateşkes çağrısında bulundu Öcalan Ankara'yı barış diyaloguna çağırdı

Beyrut (AP/AFP): Türkiye'nin Güneydoğu'sunda bağımsız bir Kürt devleti için savaş veren Kürdistan İşçi Partisi PKK'nin Başkanı Abdullah Öcalan, Türk hükümetini ateşkes ve barış görüşmelerine çağırdı.

Ateşkes 20 Mart tarihinde yürürlüğe girmek üzere 15 Nisan'a kadar devam edecek diyen Öcalan, Lübnan-Bekaa'da yaptığı basın toplantısında düşüncelerini açıkladı.

Daha önce Londra'da yayınlanan Lübnan gazetesi El-Hayat'a yaptığı açıklamada ise kendisinin dokuz yıldan beri Türk silahlı kuvvetlerine karşı süren gerilla savaşını Ankara'daki hükümetin barış diyaloguna hazır olması koşuluyla sona erdirebileceğini belirtti. PKK Başkanı'nın bu açıklamaları hiç de sürpriz değil. Geçen hafta Talabani, Abdullah Öcalan'ın bu teklifini Ankara'ya iletmişti. Türk hükümeti ise bugüne kadar isyancılar ile görüşülme-

yeceği anlayışını savundu.

Salı gününe kadar Süleyman Demirel, PKK'ye kendisini kayıtsız olarak feshetmesi çağrısında bulundu. Buna karşılık ise Öcalan'ın El-Hayat gazetesine yaptığı açıklamada, Türk hükümetinin Kürt problemini silah zoruyla çözemeyeceğini belirterek Türkiye'deki taraftarlarını bu yılki Newroz bayramı süresince silah kullanmamaya çağırdı. Geçen yılki bayramda elli kişi öldürülmüştü.

Süddeutsche Zeitung

18.3.1993

Kürtler'de barış umudu

Diyarbakır'da Kürtler, Newroz'u havanın soğuk ve yağmurlu olmasına rağmen Cumartesi gününden itibaren kutlamaya başladılar. Yüzlerce genç geceyi geç saatlere kadar ulusal halaylar eşliğinde araba lastiklerini yakarak dışarıda geçirdi. Yakılan ateşler kötü havayı kovmuşa benziyordu. Önünde ateş yakılan yerler arasında, önünde binlerce kişinin toplandığı HEP binası da bulunuyordu.

Parlamentoda temsil edilen HEP'e Kürt sorununun politik yollarla çözümü için köprü işlevini üstleneceği gözüyle bakılıyor. Ankara HEP'i, resmi makamların dilinde "Terör grubu" olarak görülen Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'nin politik kanadı olarak değerlendiriyor. Anayasa Mahkemesi HEP'e "ayrılıkçı açıklamalar ve etkinliklerden" dolayı dava açmış durumda.

Kürtler tarafından Apo diye hitap edilen PKK önderi Abdullah Öcalan sürpriz açıklamasıyla politik bir çözümün yolunu açmak için savaşa son vermek istediğini belirtti. Apo, Lübnan'da yaptığı açıklamada, Newroz kutlamalarının Türk devletinin barışçıl bir çözüme hazır olup olmadığı konusunda bir sınav olacağını belirtti.

Türk devletinin bütün araçlarla engellemek istediği, gösterilerin PKK'nin zaferine dönüşmesi idi. Diğer yandan PKK taraftarları da gerginlik içerisinde, ordunun ve polisin tavrını beklediler. Öcalan'ın barış için yaptığı önerinin güvenlik güçleri tarafından bir zayıflık olarak yorumlanacağı konusunda endişeliydiler. Öğlen saatlerinde, diğer alanlarda da kutlamaların sakin ve olaysız sürdüğü haberleri

gelince, gerginlik kalkmaya başladı. Bir yıl önce askerlerin barışçıl bir şekilde kutlamalara katılan halkın üzerine ateş açtığı Cizre'de de, küçük çapta tutuklamalar dışında Newroz olaysız geçti. Sadece son senelerde savaştan kaçan yüzbinlerce Kürdün yaşadığı Adana'da büyük çatışmalar çıktı; bir kişi öldürüldü ve iki yüz kişi de gözaltına alındı.

Werner Van Gent, Tages-Anzeiger/İsviçre
22 Mart 1993

Kürt sorununun çözümü için yeni umutlar

Kürtler tarafından kutlanan ve seksenli yılların ortalarından bu yana sürekli Türk güvenlik güçleri ile Kürtler arasında çatışmalara sahne olan geleneksel ilkbahar ve yeni yıl şenlikleri, Newroz, geçen hafta sonu sakin geçti. PKK'nin ateşkes ilanına kendi taraftarları uydular. Türk güvenlik güçlerinin de geri planda kalmayı tercih etmeleri Güneydoğu'da durumu sakinleştirdi.

Birkaç yıldan bu yana Newroz ateşi Kürtler için kurtuluş mücadelesinin simgesi olmuş durumda. Diyarbakır'ın fakir semtlerinden Kuruçeşme'de birkaç yüz genç, yaktıkları ateşin etrafında ara vermeksizin "Yaşasın Kürdistan" sloganları eşliğinde halay çekerken, yaşlılar da ateşin sönmemesine çalışıyorlardı.

Son yıllarda PKK, devletin baskılarından ve oldukça kötü ekonomik durumdan dolayı bir protesto hareketi olarak güçlendi. Tahminlere göre PKK şu anda Politolog (Siyaset Bilimci) Abdullah Öcalan'ın direktifleriyle hareket eden 10 bin ile 15 bin arasında silahlı kişiye sahip. Halk arasında Abdullah Öcalan olarak biliniyor. Kuruçeşme'de halay çeken gençler sürekli "Yaşasın Önderimiz Apo" diye slogan atıyorlardı. Uzaktan kutlamaları izleyen güvenlik güçleri provokatif olarak kabul edilen bu sloganlara rağmen müdahalede bulunmadılar.

Başbakan Demirel, Öcalan'ın önerisine ilişkin tepkisinde oldukça dikkatliydi. Geçen yıl PKK'nin yaptığı önerileri tartışmasız geri çeviren hükümet, bu kez bütün kapıları kapatmadı.

Halk ateşkes çağrısını memnuniyetle karşıladı. Öcalan'ın Newroz

şenliklerinin sakin kutlanması yönünde yaptığı çağrısına Güneydoğu'da tam olarak uyuldu. Bu Öcalan'ın halk üzerindeki etkisinin kırılmadığını gösteriyor. Batı'da Adana ve İstanbul gibi bazı büyük şehirlerde çatışmalar çıktı. Adana'da dört kişinin öldüğü, Adana ve İstanbul'da binlerce kişinin güvenlik güçleri tarafından gözaltına alındığı belirtildi.

**Amalia van Gent, Neue Züricher Zeitung
İsviçre / 23 Mart 1993**

İsviçreli gazeteci Werner van Genf konferans verdi

**“PKK Kürt halkının sembolü haline geldi
ve ateşkesle de inisiyatifi ele geçirdi”**

Luzern, 01.04.1993: İsviçre'nin popüler gazetelerinden Tages Anzeiger'in Türkiye ve Yunanistan muhabiri Werner van Genf 31 Mart çarşamba günü İsviçre'nin Luzern kentinde bir konferans verdi. Kulturmix ve Asyl-Netz adlı kuruluşların organize ettiği konferans hareketli tartışmalara neden oldu.

Konuşmasına Türkiye'ye olan sevgi ve övgüleriyle başlayan Werner, Avrupalı gazetecilerin Türkiye'de hiçbir güvenliğe sahip olmadığını, her an sınırdışı edilme ya da öldürülme ile karşı karşıya bulunduğunu belirtti. Werner'in bazı konulardaki suskunluğu ve ikircikli tavrı ise, “Ankara'da masa başında oturup haber yapıyorsunuz. Objektif değilsiniz ve kötü bir gazetecisiniz” tarzında tepkiler almasına neden oldu.

Demirel hükümetinin Türkiye'ye yeni birşey getirmediğini belirten Werner, “500 gün boşa çıktı ve söylenen hiçbir vaad gerçekleşmedi. Asıl yönetim eskiden olduğu gibi ordunun elindedir. Örneğin Hizbullah örgütü üzerinde söylenenlerin aksine hükümetin değil ordu ve polis denetimi vardır. Kürt sorununa yaklaşımdaki askeri çözüm PKK'nın ateşkes ilanı ile çıkmaza girdi ve PKK inisiyatifi ele geçirdi. Geçmişte yanlış yöntemler uygulayan ve bunları yalanlama gereği hissetmeyen PKK, bugün Kürdistan halkının sembolü haline gelmiştir. Kürdistan İşçi Partisi'nin siyasal çözüm isteği olumlu bir

adım oldu. Yine Kürdistan'da tabanı olmayan, salt Avrupa'daki ilişkileriyle politika yapan PSK ile imzalanan protokol de değişim sinyallerini verdi" şeklinde konuştu.

Çeşitli kurum ve kuruluşlardan 150 kişinin izlediği konferansın ikinci bölümünde sorulan soruları cevaplayan Werner'in, "Yeni dünya düzeni şartlarında bir Kürdistan oluşumu bana zor geliyor" ile "turizm boykotu" konusundaki sessizliği "gri politika" olarak yorumlanıp tepkiler aldı. Kemalizm, gazeteci cinayetleri ve Türk solu-na ilişkin soruları da yanıtlayan Werner, "Kürdistan'da 14 gazeteci öldürüldü ama Uğur Mumcu ölünce, hükümet basın şehidi deyip kemalist gösteriye dönüştürdü. Kemalizm, aslında ihtiyaç duyulduğunda çekmecelerden çıkarılan bir ideolojiden başka birşey değildir" dedi. Birçok sol grubun MİT'in sızmalarıyla dejenere edilip dağıtıldığını da belirten Werner, buna örnek olarak üst üste yapılan hücre ev baskınlarını ve ölümleri gösterdi. İsmet Sezgin'in ateşkes sonrası basına yansıyan ve öne çıkartılan demeçlerinin birşey ifade etmediğini de hatırlatan Werner, "Aslında ordu da dahil, Kürt sorunu daha ciddi boyutlarda tartışılıyor" şeklinde konuştu.

Konferansa katılan izleyicilerin Kürt sorunuyla ilgili güncel gelişmelere ilişkin bilgileri ve soruları dikkat çekerken, PKK'nin ateşkes ilanına TC'nin tavrı ile ateşkes sonrası olası gelişmeler, üzerinde en çok konuşulan konular oldu.

Uluslararası Dayanışma ve Çalışma Derneği (SP kolu ve sol sendikalar temsilcisi)'nin açıklaması

"Finlandiya, barış görüşmeleri için Türkiye hükümeti ile Kürtler arası arabuluculuk yapmalıdır.

Finlandiya hükümeti, Kürtlere karşı yapılan insan hakları ihlallerinin sona erdirilmesi ve barış görüşmelerinin başlatılması için Türkiye hükümetiyle Kürt örgütü arasında anlaşma sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır.

Haberlere göre Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'nin tek taraflı ateşkes gittiği belirtiliyor. Bu cesaret verici bir olaydır. Bu, Kürdistan'da, yani Türkiye'nin güneydoğusunda, Kürt bölgesinde şiddetin sona erdirilmesi için bu bir fırsattır. Şiddet olaylarından dolayı yalnız

geçen yıl 2000'e yakın sivil ölmüştür. Yaklaşık dokuz sene süren bu savaşta ise 10.000 insan ölmüştür. Şu anda Türkiye hükümetinden barış görüşmelerinin başlatması için politik cevap bekliyoruz.

Kürtler, 21 Mart günü yeni yıl bayramlarını kutladılar. Geçen yıl bu bayram tam bir kan gölüne dönmüştü. Çünkü bayramını kutlamak isteyen Cizre halkı üzerine güvenlik kuvvetleri tarafından ateş açılmıştı. Bu bir daha tekrarlanmamalıdır. Bu olayların bir daha tekrarlanmaması için uluslararası kurumlar ortak şekilde Türkiye'yi uyarmalıdır.

Uluslararası Dayanışma ve Çalışma Derneği şu anda Kuzey Irak'taki Kürt ailelerine tarım (tohum, tavuk) alanında yardım etmektedir. Ayrıca dernek Nikaragua'da, sağlık, eğitim, barınma ve suyun sağlanması için yardımlara daha da devam etmekle birlikte Güney Afrika'daki yaralıları ve şiddetten etkilenmiş insanlara da yardım etmektedir.

Ateşkes yankıları devam ediyor

(Kurd-Ha): Sosyal Demokrat Yenileme Hareketi (ADISOK) ateşkes kararını ve Kürt sorununun siyasi ve barışçıl yolla çözülmesi ni destekliyor:

“ERNK yetkililerine,

İlk önce, Kürt halkının verdiği mücadele ile ilişkin sürekli olarak bize verdiğiniz bilgi için teşekkür ederiz. ADISOK prensip olarak Kürt halkının haklılığını ve haklarını destekler ve her fırsatta dayanışmasını dile getirir.

Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'nin tek yanlı ateşkes inisiyatifini önemli olarak değerlendiriyoruz. Bu inisiyatif, sorunun siyasi ve barışçıl şekilde çözülmesi için imkan sunuyor.

Kürt sorunu gibi sorunların çözülmesi için, diyalog ve görüşmeleri en elverişli araç olarak görüyoruz.”

Dostluk selamlarımızla

Mihalis Papapetru, ADISOK başkanı

2 Nisan 1993

Kıbrıs Cumhuriyeti Temsilciler Meclisi Milletvekili Hristos Purgurides'in mektubu:

"Değerli dostlar,

Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'nin yürüttüğü son çalışmalarla ilgili olarak 23 Mart 1993 tarihli bana gönderdiğiniz mektup ve bilgi için çok teşekkür ederim. Tek taraflı ateşkes kararının doğru olduğuna inanıyorum. Çünkü, diyalogla elde edilecek bir çözüm daha fazla isteniliyor.

Özgürlük ve adalet için, Kürt halkının uzun yıllardır sürdürdüğü mücadelesine hayranım.

Bu nedenle, Kürt halkının amacına ulaşması için her türlü tarzda yardımcı olmaya hazırım. Kürt halkının mücadelesinin desteklenmesi ile ilgili yöntemleri sizinle görüşmeye hazırım."

Kürt Bilim ve Sanat Akademisi Başkanı Jemal Nebez'in A. Öcalan'a mektubu:

Sevgili Apo,

17.03.1993'te Kürdistan'ın kuzey parçasındaki tek taraflı ateşkes açıklamanı tüm kalbimle kutluyorum.

Senin bu kararın partine, Kürt davasına, Türk halkına ve Ortadoğu barışına büyük bir hizmet arzeden, gerçekten cesaretli bir karardır. Bu cesaretli adımın, alkış ve destek hak ediyor. Zira sadece sömürgeci beylerin ordularına karşı savaşılan özgürlük savaşçılarının cesarete ihtiyacı yoktur. Böylesi zor bir durumda bile gelebilecek eleştiri ve suçlamalardan yılmamak, hemen hemen daha fazla cesaret gerektirir.

Bazı partili arkadaşların, Türkiye'ye barış çağrınıza rağmen, Türkiye Kürtleri öldürmekten vazgeçmeyeceği biçimindeki endişe ve sıkıntıları tabii ki anlaşılır. Bu baci ve kardeşlere, sadece savaşın değil, aynı zamanda barışın da fedakarlık gerektirdiğini söylemek isterim. Örneğin hasta olduğumuzda, acı hap da almak zorundayız. Bu tek taraflı barış çağrısını da böyle anlamak gerekir. Zira tavrın, Türk, Avrupa ve dünya demokratik ve özgürlükçü güçlerinin Kürt sorununun çözümüne argumanlar için bir temel oluşturacaktır. Hatta

Türk Başbakanı Demirel'in bile yanlışlığını itiraf etmek zorunda kaldığı, Türkiye'nin son yetmiş yılda Kürtlere karşı vahşiyane politikasına rağmen, Türk ve Kürt halklarının çıkar ve düşmanları ortaktır. İsteseler de, istemeseler de Kürt ve Türklerin birbirine ihtiyacı olup, birbirini tamamlayabilirler. Her ikisinin de, uzun vadeli, anayasal güvenceli Türk-Kürt ittifakına dayanan bir gelecek hakkında düşünmeleri gerekir. Bu anlamda, Sevgili Apo, senden, Türkiye'nin şimdiye dek doyurucu bir tepki göstermemesine rağmen ateşkesin süresini 15 Nisan'dan sonra da uzatılmasını diliyorum. Zira 70 yıl boyunca kızıpşan bir sorun, 70 günde çözülemez. Kürt ve Türkler arasındaki kan dökme durmalıdır. Burada kendisine de çağrı yaptığım Türk hükümeti de artık durumu iyi değerlendirmesini, Türk ve Kürt anlaşmazlığının sorumluluğunu yerine getirmesi gerektiğini görmelidir.

Ben, herhangi bir partiye bağlı olmamama rağmen, kendi imkanlarım çerçevesinde, Türkiye'de Türk ve Kürtlerin özgürlüğü ve eşitliği temelinde yeni bir düzenin kurulması için elimden gelen her şeyi yapacağım.

Kardeşçe selamlar
Jemal Nebez

Finlandiyalı film yapımcısı Aki Kaurismaki'nin Helsinki Komitesi adına İstanbul Film Festivali Tertip Komitesi'ne gönderdiği protesto mektubu:

Finlandiyalı film yapımcısı Aki Kaurismaki, 1993 İstanbul Film Festivali'ne katılamayacağı, kendine "insanım-aydınım" diyen şahsiyetlerin de katılmaması gerektiği yönünde yaptığı çağırısı, bir mektupla festival tertip komitesine bildirdi. Mektubunda; "Ben sizi değil, Türkiye Cumhuriyeti hükümetini boykot ediyorum. Amnesty International ve Finlandiya basınının açıklamalarına göre Türkiye hükümeti insan haklarını ihlal ediyor, Türkiye Kürdistan'ında insanlık dışı işkence, katliam ve baskı uyguluyor. Bütün bunlara rağmen, bu gibi uluslararası etkinliklerle gerçekleri örtbas ediyor. Ve hiçbir şey yokmuş gibi bir tutum sergiliyor. Amacım gerçekleri kamuoyuna du-

yurmada yardımcı olmak. Kesinlikle kasti bir amacım yok. Boykotum, Türkiye Cumhuriyeti'nin yaptığı zulüm ve baskılara karşıdır" dedi.

Birleşik Demokratik Gençlik Örgütü (EDON)'nden PKK'nin ateşkes ilanına destek

Kıbrıs (KURD-HA): EDON Merkez Konseyi adına Örgütlenme Genel Sekreteri Neoklis Silikyotis'in ERNK'ye gönderdiği destek mesajı şöyle:

"Değerli dostlar,

EDON, Kürt sorununun diyalog yoluyla siyasi ve barışçıl şekilde çözülmesi amacıyla PKK'nin tek taraflı ateşkes ilan etmesini selamlıyor.

EDON geçmişte de Kürt halkının özgürlük mücadelesine desteğini dile getirdi.

Türkiye'nin Kürt halkına karşı yürüttüğü topyekün savaşın sona ermesi ve Kürt sorununun adil, demokratik ve barışçıl bir çözümü amaçlayan PKK (Kürdistan İşçi Partisi) Genel Sekreteri Abdullah Öcalan'ın ilan ettiği bu girişimi Kıbrıs'ta olduğu gibi bütün dünyadaki ilerici ve demokratlar içinde de duyarlılık yaratacağına inanıyoruz.

PKK'nin, Kürt halkının ve bölgemizin barışı uğruna verdiği çabaların başarılı sonuca varacağına inanıyoruz."

Ateşkesin uluslararası yankıları sürüyor:

Almanya/Berlin (Kurd-Ha): PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın 17 Mart tarihinde ateşkes ilan etmesi sonrası, uluslararası yankılar sürmektedir.

Berlin Yeşiller Partisi ve ortakları Bündnis 90 (İttifak 90)'lerin 06.04.1993 tarihinde Kurdistan Komite'ye gönderdikleri bir mektupta, PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın yapmış olduğu tek taraflı ateşkes açıklamasını, iki partinin de tam olarak desteklediğini belirttiler.

Mektupta şu görüşlere yer verilmekte: "Biz Berlin Yeşiller ve İttifak 90 Partileri-Fraksiyonu olarak PKK Başkanı Abdullah ÖCA-

LAN'ın yapmış olduğu tek taraflı ateşkes ilanını destekleme kararı aldık. Bu adım doğru ve önemli bir adımdır ve aynı zamanda bizim de her zaman istediğimiz gibi, Türk Hükümeti'nin de barışçıl ve politik çözümler yönünde adımlar atmaya zorlayacaktır. Kimden gelirse gelsin şiddetin politik çözümlerin önüne geçmemesi lazım. PKK, bu açıklaması ile barışçıl çözümlerden yana olduğunu kesin olarak kanıtlamıştır. Şimdi Türk Hükümeti insan haklarını tanımak ve Kürtleri ikinci sınıf insanlar olarak görmemek zorundadır. Kürt halkının da kendi dilini konuşmaya, kendi okullarında okumaya, kültürünü sürdürmeye ve kendi politikacılarını seçme hakkı vardır. Bizim görevimizde Kürt halkının kendi meşru haklarını almada yardımcı olmaktır..."

Hannover (Kurd-Ha): Hannover Yeşiller Partisi Kürdistan Komite'ye bir açıklama göndererek ateşkesi desteklediklerini ve Türk Hükümeti'nin Kürt halkına karşı temel şiddet politikasını ve özellikle ateşkes sürecindeki saldırılarını durdurmasını istediklerini belirttiler.

Almanya'da paskalya tatili olmasına rağmen PKK'nin ateşkes açıklamasına büyük destek sağlanmış ve şimdiye kadar üç Federal Parlamento'nun açıklaması, 4 Federal Milletvekili'nin destek imzası, 17 Eyalet Parlamento üyesinin destek imzası ve 16 kurum-kuruluş ve kişi ateşkesi desteklediklerini ve TC'nin saldırılarını kınadıklarını açıklamış durumdadırlar.

Avusturya (Kurd-Ha): Avusturya'da PKK'nin ateşkes açıklamasına büyük oranda destek olduğu bu ülkedeki siyasi partilerin ve bunların milletvekillerinin yaptığı destek açıklamalarında görülmektedir.

Avusturya'da yapılan görüşmelerde Avusturya Sosyal Demokrat Partisi (SPÖ) ve Avusturya Halk Partisi (ÖVP) milletvekilleri ve parti yöneticileri ateşkesi desteklediklerini ve TC'ye bu yönlü baskı yapacaklarını belirttiler.

Öte yandan Avusturya Parlamento Başkanı Dr. Heinz Fischer, PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın yapmış olduğu ateşkes ilişkine, TC Parlamento Başkanı Hüsamettin Cindoruk'a bir mektup gönderdi. Mektupta şu görüşler yer almaktaydı:

“Sayın başkan, ben senelerdir Ortadoğu’da ve genellikle sizin ülkenizdeki Kürt sorunu ile ilgileniyorum ve memnuniyetle bizim Ankara’da yaptığımız görüşmeyi hatırlıyorum. Bundan dolayı Kürdistan İşçi Partisi Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN’ın, hiçbir ön koşula bağlanmayan 20 Mart’tan 15 Nisan’a kadar olan ateşkes çağrısını, sizin ülkenizde Kürt sorununa barışçıl ve politik bir çözümün bulunması yönünde olumlu bir adım olarak görüyorum. Bunun için sizin, sayın başkan, bu çağrıyı nasıl değerlendirdiğinizi ve bunun Kürt sorununun politik çözümünde ve Türk ve Kürt taraflarının arasındaki şiddete son vermek için bir şans olup olmadığını bilmek isterim. Avusturya tarafından bu sorunun politik çözümü, Türkiye’deki Kürtlerin anayasal hakları, akan kanın durdurulması ve Türkiye’nin istikrarı çok istenmektedir. Sizin, sayın başkan, bana bu sorun konusunda vereceğiniz cevap için teşekkür ederim”.

Avustralya (Kurd-Ha): PKK’nin uygulamaya koyduğu ateşkesi destekleyip TC’nin de bu ateşkese uyması ve Kürt sorununun demokratik barışçıl ve politik yönlerden çözümü için PKK ile masaya oturulması gerektiğini savunan parlamenter ve senatörlerin sayısı her geçen gün artmaktadır. ERNK Avrupa Örgütü’nün hazırlayıp tüm Avrupa Parlamentolarına sunduğu sorunun politik yöntemlerle çözülmesi için destek kampanyasına imza atan Avustralya milletvekillerinin isimleri şöyledir:

Olive Zakharov (Senatör) “ALP”, Jim Mc Kiernan (Senatör) “ALP”, Bryant Burns (Senatör) “ALP”, Sid Spindler (Senatör) “AD”, Jan Wilsin (MP) “ALP”, Pat Power (MP) “ALP”, Keith Hamilton (MP) “ALP”, Theo Theophanous (MP) “ALP”, Carole Marple (MP) “ALP”, Brian Mier (MP) “ALP”, Jean Mc Lean (MP) “ALP”, Don Nardella (MP) “ALP”, Doug Macpole (MP) “ALP”, Michael Leighton (MP) “ALP”, Margaret Reynolds (Senatör) “ALP”, George Seitz (MP) “ALP”, Victor Perton (MP) “LP”, Paul Jenkins (MP) “LP”, Philip Ruddock (MP) “LP”, Dr. Andrew Theophanous (Federal Parlamenter),

ALP (Australian Labor Party) Avustralya İşçi Partisi

AD (Australian Democrats) Avustralya Demokratları

LP (Liberal Party of Australia) Avustralya Liberal Partisi

Destekleyen Kuruluşlar: The Uniting Church in Australia of Victoria.

Öte yandan Avustralya'daki sendikaların ateşkese ilişkin büyük destekleri bulunmaktadır ve bunlarda yakında bir açıklama yapacaklarını bildirdiler.

**Avrupa Konseyi 19 üyesinin geçtiğimiz günlerde
Avrupa Konseyi'ne sundukları 3 maddelik önergede ve
bu üyelerin önerilerini içeren karar taslağında
şu görüşlere yer verilmektedir:**

1- Türkiye'nin Güneydoğusu'nda bulunan Cizre, Şırnak, Nusaybin şehirleri ve bu civarlardaki kasabalarda yaşayan Kürt nüfusuna karşı Türk ordu ve askeri güçlerinin 21 ve 22 Mart'ta uyguladıkları şiddet hala devam etmektedir.

2- Ağustos 1992'de Şırnak'ta yaşayan sivil halka karşı yapılan saldırılardan bu yana 25.000'lik şehir nüfusunun 20.000'ni göç etmek zorunda bırakılmıştır. Aynı zamanda çevre köylerde yaşayan köylülerde bölgeyi terketmeye zorlanmıştır. Maddi hasar çok fazla.

3- Kürt sivil halkına karşı, bölgeye yerleştirilen çok sayıda silahlı güç, bölgedeki insan haklarının ihlali konusundaki endişelerimizi arttırmaktadır. Önergenin öneri bölümünde ise şu konulara dikkat çekilmektedir:

4- Bu meclis, bakanlar kuruluna şunları önermektedir:

a) Türk güvenlik güçleri tarafından Kürt azınlığına karşı yapılan insan hakları ihlallerinin durdurulması için gerekli adımlar atılmalı.

b) Türkiye'nin Kürt azınlık sorununa acilen geniş kapsamlı politik bir çözüm bulması için çağrı yapılmalı.

**Avrupa Parlamentosu Üyesi Newens'in,
Avrupa Parlamentosu'na sunduğu önerge:**

“Türk hükümeti, ateşkese olumlu cevap vermelidir”

Arthur Stanley Newens'in hazırladığı ve Avrupa Parlamentosu'na

sunduğu önergesinde PKK'ni ilan ettiği ateşkesi olumlu bulduğunu ve Türk hükümetinin de ilan edilen ateşkese olumlu yanıt vermesi gerektiğini belirterek önergesinde şu görüşlere yer vermektedir:

A- Türkiye'deki Kürtlerin durumu üzerine Gawronski'nin Kürt halkının hakları, Duriy Rapor'un Avrupa Topluluğu ve Türkiye arasındaki ilişkileri ve yakın geçmişte sunulan diğer önergeleri gözönünde bulundurarak;

B- PKK (Kürdistan İşçi Partisi)'nin taraftarları ve Türkiye güvenlik güçleri arasındaki silahlı mücadelenin neden olduğu, ölümler ve hasarlara neden olan endişelerimizden dolayı;

C- Türkiye'deki Kürtlerin demokratik, kültürel ve insan haklarının tanınması, şiddet kullanmadan ve demokratik metodlar ile bunların başarılmaması konusundaki endişelerimiz ile;

1- PKK (Kürdistan İşçi Partisi) tarafından yapılan, 20 Mart - 15 Nisan arası tek taraflı ateşkes çağrısını olumlu buluyor ve ateşkesin uzatılmasını talep ediyoruz.

2- Türk yetkililerini, daha fazla yaralanma yada yaşam yitirmeyi engelleyici ve barış sürecini başlatma amaçlı olarak, bu ateşkes çağrısına olumlu bir tavırla cevap vermeye çağırıyor.

3- PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın açıklamasında, kendisinin eğer barışa engel olarak görülüyorsa kenara çekilebileceği yolundaki açıklamasını göz önünde bulundurmaktadır.

4- Tarafların istemleri söz konusu olduğunda, savaşı durdurma, diyalogun başlatılması yolunda yapılacak girişimlerde nasıl yardımcı olabileceğine ilişkin önerilere hazır olduğunu belirtir.

5- Avrupa Parlamento Başkanı'nın bu önerenin bir kopyasını Türk hükümetine, PKK ve Politik Co-operaton da toplanan dışişleri bakanlarına göndermesini istemektedir.

Öte yandan İngiltere Parlamentosu İnsan Hakları Grubu'nun yaptığı açıklamada; "Biz 20 Mart'ta Türkiye'nin Kürt bölgesinde uygulamaya konulan ateşkesi büyük bir memnuniyetle karşılıyoruz, fakat 15 Nisan yaklaşırken ve ateşkes süreci sona ererken ateşkesi sürekli kılma konusunda ve Kürt halkı için uzun dönemli çözüm üzerine diyalogun başlamaması bizi endişelendirmektedir.

Biz şimdi, Türk hükümetine uzlaşma konusunda yapılan çağrıya cevap vermesi için zaman tanınması açısından, saygıyla Türk

hükümetini ve PKK'yi 1 ay daha askeri eylemliliği durdurmaya çağırıyoruz. Biz Kürt halkının isteklerini tatmin edecek politik çözümlerin mümkün olduğuna inanıyor, Türk hükümeti ve PKK'ye, hükümetimizi -kendilerinininde hemfikir olabileceği- bütün barış süreçlerini desteklemeye ikna edeceğimize dair garanti veriyoruz” denilmektedir.

Kürdistan Komiteleri:

Kürt halkı savaş değil, barış istiyor!

Brüksel / Paris / Cenevre / Düsseldorf (Kurd-Ha): PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN, 17 Mart 1993 tarihinde yaptığı basın toplantısında Kürt sorununun çözümüne ilişkin önemli açıklamalarda bulundu. Bu toplantıda PKK, Kürt sorununun barışçıl, siyasi çözümüne hizmet etmek maksadıyla 20 Mart ve 15 Nisan tarihleri arasında tek yanlı ateşkes ilanına gitti ve tüm Kürdistan halkı buna uydu.

PKK Merkez Komitesi'nin çağırısı ve Avrupa'daki Kürdistan Komiteleri'nin girişimiyle, imzaya sunulan ateşkes çağırısı olumlu bulunup, büyük destek toplarken, Türk devleti de ateşkese uymaya çağrıldı.

Ateşkese ilişkin açıklama yapan, ya da çağırını imzalayan ulusal ve yerel parlamento üyeleri ve senatörlerin, politik parti ve kurumların bazılarının isimlerini aşağıda sıralıyoruz:

İSPANYA

Birleşik Sol (IU) Partisi: Cristine Almeida, Julio Angiota, Jeronimo Andrev, Jain Armet, Franceso Balatasar, Ernesto Caballero, Pablo Casttellano, Ramon Espasa, Manuel Garcia Fonseca, Baltasar Garuon, Maria Angeles Maestro, Jose Luis Martinez, Jose Luis Nunez, Ricazdo Peralta, Antonio Romero, Nicolas Sartoriur, Narcis Vazquez.

Birleşik Sol (IU) Senatörleri: Andres Cuevas, Rafael Garcia Contreras, Isabel Villalonga.

Yerel Parlamento Milletvekilleri: Roza Aguilar, Felipe Alcaraz,

Manuel Anguita, Anders Cuevas, Salvador Fuentes, Manuel Gomez de la Torre, Pedro Granados, Luis Carlos Rejon, Rafael Rodriguez, Eduazdo Saborido, Diego Valderas, Concha Caballero, Adolfo Burriel, Jesus Maestro, Jose Antonio Martinez Val, Clementina Carreno, Manuel Carsino, Gaspaz Lamazares, Amalia Maceda, Jose Antonio Saavedra, Laura Gonzalez, Conchita Valdes, Jose Molina, Jose Luis Sanchez Maeso, Antonio Herreros, Rosa Maria Fabian, Roc Fuentes, Victo Gimeno, Jaume Nualart, Rafael Ribo, Ignsi Riera, Joan Saura, Josep Vineta, Manuel Parejo, Teresa Rejas, Martin Alonso Polo, Manuel Canada, Gines Carreno, Jose Luis Martinez, Froilan Reina, Pedro Antonio Rios, Juan Antonio Candil, Javier Doz, Adolfo Gilaberte, Susana Lopez, Adolfo de Luxan, Maria Teresa Martinez, Jose Antonio Moral Santin, Teresa Nevado, Luis Alonso-novo, Pedro Diez Olazabal, Jaime Ruiz, Salvador Torrecilla, Isabel Villalonga, Marisol Fernandez, Martin Landa, Felix Taberna, Alfredo Botella, Francesc Colomer, Angeles Gloria Marco, Pascual Mo-ya, Albert Taberner, Pedro Zamora.

Herri Batasuna Milletvekilleri ve Senatörleri: Jon Idigoras Gerrikabeltia, Itzlar Aizpurua, Rafa Diez Usubiaga, Eva Forest, Jose Luis Elgoro, Inigo Iruin, Inaki Ruiz de Pinedo, Pablo Gorostlaga, Txabi Gauna, Taslo Erkizia Almandoz, Jone Goririzelala Dedorika, Inaki Antiguedad, Gorka Martinez Bilbao, Joxe Agustin Arrleta, Jokin Gorostidi, Inigo Iruin, Jose Maria Olarra, Jose Maria Elosua, Maitane Intxaurreaga, Patxi Zabeleta, Adolfo Aralz, Mauricio Olite, Itzlar Gornez, Floren Aoiz, Angel Rincon.

KATALONYA

Sol Cumhuriyetçi Parti milletvekilleri: Xavier Bosch i Garcia, Joan Puigceros i Bioxassa, Josep Luis Carod-Rovira, Miquel Puexo i Paris, Angel Colom.

ALMANYA

SPD Federal Parlamento üyeleri: Günter Rixe, Horst Jaunich.

SPD Eyalet Parlamento üyeleri: Aşağı Saksonya Eyaleti Başbakanı Gerhard Schröder, Alfred Reckmann, Rheinland-Pfalz Eyaleti'nden Franz Schwarz, Bavyera Parlamento üyesi Dr. Klaus Hahnzog.

PDS Federal Parlamento milletvekilleri: Andrea Lederer, Ursula Fischer, Ulla Jelpke.

PDS Berlin milletvekilleri: Dr. Peter-Rudolf Zotl, Marion See-lic, Karin Döre, Dieter Klein, Dr. Wolfgang Girnus, Steffen Zillich, Sigrun Steinbron, Elisabeth Schmidt, Bettina Pech, Helga Elias, Katharina Grell, Lothar Schüssler, Axel Hildebrondl.

İttifak90/Yeşiller Berlin milletvekilleri: Wolfgang Wiedland, İsmail Kosan, Hartwig Berger, Michael Cramer, Judith Demba, Anette-Christina Detering, Albert Eckert, Brigitte Engler, Dr. Sybill-Anka Klotz, Renate Künast, Christian Pulz, Reimund Helms, Dr. Bernd Köppl, Arnold Krause, Uwe Lehmann, Dr. Michael Schreyer, Sybille Wolkholz, Wolfgang Wustlich, Elizabeth Ziemer, Schleswig Holstein Yerel Parlamento Üyesi Karl Otto Meyer.

Kişiler ve kurumlar: Hans Brandscheidt (medico international), Enno Jäger, Ulrich Jorezik, Gasjen Kosterhuis, Käte Koch, Louis Ferdinand, Z. Ulrich Poster, Silke Stoker (Hannover Yeşiller Partisi sorumlusu), Prof. Gerd Fleischman, Prof. Gotfried Jäger, Prof. Dr. Roland Günter, Prof. K. M. Holzhauser, Prof. Kulmborg, Lothar Schlüfer, Hildebrand Axel, Elisabeth Schmitz, Dr. Martin Patzek (Caritas), Prof. Jörg Bostrom, Prof. Hoan der Kuynberg, Prof. Gerd Fleischmann, Eugen Drewermann, Prof. Dr. Peter Eichen, Peter Altenburg (Hamburg Basın-Yayın Sendika Başkanı), Asta-Öğenci Yönetim Kurulu, Çalışma Grubu Avrupa Bileşimi, Dietmar Kurzeja (Eğitim ve Bilim Sendikası), Rainer Ahues (Cumhuriyetçi Avukatlar Derneği Başkanı), Yeşiller Yerel Birliği - Braunschweig, Demokrat Partisi - Leverkusen, Heinz Biebaum (Frankfurt Sanayi Demir Sendikası), Yeşiller Rheinland-Pfalz Eyaleti, Joachim Tautz (Oldenburg Basın-Yayın Sendikası), Willi Hengst (Bremen Basın-Yayın Sendikası), Willi Aurandt (SPD Bremen İl Temsilcisi), Monika Wulf-Mathies (ÖTV Sendikası Başkanı).

İttifak90/Yeşiller Thüringen Eyalet Parlamentosu milletvekilleri: M. Franzen, Anja Hohaus, Jörg Päsler, Martin Berger, Olaf Möhe, Ralf Päsler.

Hristiyan Demokrat Partisi Thüringen Eyalet Parlamentosu milletvekilleri: Winter Johannes, Sabine Töpfer.

Sosyal Demokrat Partisi Thüringen Eyalet Parlamentosu mil-

letvekilleri: Torsten Hilse, Prof. Dr. Barbara Riedmüller.

Liberal Demokrat Partisi Thüringen Eyalet Parlamentosu milletvekilleri: Siegfried Lietzmann, Prof. Dr. Michael Tolksdorf, Dr. Winfried Hampel, Rainer Schulze.

İNGİLTERE

Parlamento Üyeleri: John Austin-Walker, Harry Bornes, Gerald Bermingham, Keith Brandley, Ronnie Camphell, Harry Cohen, Michael Connarty, Jereny Corbyn, John Cummings, Cynog Dafis, Jim Dowd, Bill Etherington, John Evans, Norman A. Godman, John Gunell, Peter Hardy, Nick Harvey, Russel Johnston, Levan Whn Johnes, Lynne Johnes, Piara S. Khabra, Ken Livingstone, Elfyn Liwyd, Eddie Loyden, Alise Mahan, Alan Sipmson, Clive Soley, Dafydd Wigley, Diane Abbott, George Golloway, Michael Meacher, Richard Burden, Alex Carlile, Margarel Ewing, Mrtyn Jones.

Avrupa Parlamentosu üyeleri: Poulaine Green, Stan Newens, Ken Coate.

Kurum, örgüt ve kişiler: Lord Averbury (İngiltere Parlamentosu İnsan Hakları Grubu Başkanı), Ken Livingstone, Michael Feenney, Tony Benn, Kerim Yıldız (KIHP), Avukat Loise Christian, Prof. Kevin Boyle (Essex Üniversitesi İnsan Hakları Merkezi Başkanı), Londra Üniversitesi Öğretim Üyesi Jane Connors, Avukat Jane Coker, Dr. Rizgar Amin (psikolog), Shireen Ghatbi, Avukat Vicky Guelilla, BM Londra Ofisi Direktörü Malcolm Horper, Prof. Onora O'Neill (Cambridge Üniversitesi), Cardinal Humes.

BELÇİKA

Parlamento üyeleri: Jef Ulburghs, M. Maertens, Hugo van Rompaey, Joseph Benkers, Willy Kuijpers, Nelly Maes, Josef Cuyvers.

Avrupa Parlamentosu milletvekilleri: Hugo van Dienderen, Jef Sleecckx, Xavier Winkel, Jean-Perre Detremmerie, Paul Breyne, Luc Dhoore, Prof. Claude Desama, Anne-Andre Leonard, Alexandros Alavanos, Ernst Glinne, Pagoropoulos, Deek Prag, B. Beumer.

Partiler: Dirk Drijbooms (Flaman Sosyalist Partisi Dışişleri Sorumlusu), Leon Saur (PSC), Etienne Godin (Valon Sosyalist Partisi Dışişleri Sorumlusu), Jos Jansses (FGTB Belçika Sendikalar Bir-

liği), Markku Jääkeläinen.

ECOLO üyeleri: Jermain Dufour, Paul Saland, Pierre Galand (Kalkınma Örgütü Oxfam Genel Sekreteri), J. Laverge (Liberal Parti Senatörü), Jaos de Bremaeker (Sosyalist Parti Milletvekili), Prof. Genugten, J. Laverge (Flaman Liberal Parti Senatörü).

İSVEÇ

İsveç Sol Parti Milletvekilleri: John Aderson, Lars Bäckström, Berith Eriksson, Lars-Ove Hagberg, Bengt Hurtig, Jan Jannehag, Johan Lönnroth, Bertil Mabrink, Rolf L. Nilson, Elisabeth Persson, Karl-Erik Persson, Björn Samuelsson, Lars Werner, Eva Zeeterberg, (Vänster Partiet - Sol Parti - Başkanı) Gudrun Schyman, Elisabeth Carneroth, Lars A. Hansta, Inga Grebö, Eila Andersson, Jan Jorad, Ingela Danielson, Eva Hedberg.

FİNLANDİYA

Tarja Haloncu (Avrupa Konseyi Finlandiya Temsilcisi), Uluslararası Dayanışma ve Çalışma Derneği, Markku Kangospuro, Helene Kekkonen, Unto Nikola, Prof. Gören von Bundsdorf, Leena Pauku, Elina Saari (Fin-Kurd Dayanışma Örgütü Başkanı), Marja Leena Mikkola, Prof. Goram v. Bonsdorff (Birlik ve Özgürlük Partisi Başkanı), Helene Kekkonen (Barış Komitesi Başkanı).

Sosyal Demokrat Parti milletvekilleri: Antti Kalliomaki (Grup Başkanı), Johannes Koskinen, Outi Ojala, Paava Nikula Anneli Jääteenmaki, Ulia Anttila, Pekka Haavisto, Ismo Seivasto, Alho Arja, Backman Jouni, Aarno von Bell, Jukka Gustafsson, Iliris Hacklin, Tarja Halonen, Sinikka Hurskainen, Tuulikki Hämäläinen, Ulpu Livari, Liisa Jaakonsaari, Anna-Liisa Kasurinen, Tarja Kautto, Antero Kekkonen, Erja Lahikainen, Pentri Lahti-Nuuttila, Reijo Laitenen, Reijo Lindroos, Matti Loueskoski, Leena Luhtanen, Matti Luttinen, Lauri Metsämäki, Kyllikki Mutttilainen, Riitra Myller, Mats Nyby, Arja Ojala, Maria-Saara Paakkinen, Virpa Puisto, Kari Rajamäki, Jussi Ranta, Maija Rask, Heikki Rinne, Jukka Roos, Mikko Rönnholm, Lea Savolainen, Jouko Skinnari, Erkki Tuomioji, Kerttu Törnqvist, Kari Urpilainen, Marjatta Vebkaoja, Leena-Marja

Tykkyläinen, Marja-Leena Viljamaa, Raimo Vuoristo, Matti Vahanakki.

VAS milletvekilleri: Pekka Leppänen, Raila Aho, Claes Anderson, Asko Apukka, Heli Astala, Timo Laaksonen, Livo Polvi, Osmo Polvinehn, Eila Rimmi, Jarmo Wahlström, Juhani Vahakangas.

AVUSTURYA

Dr. Thomas Klestil (Avusturya Cumhurbaşkanı), Dr. Heinz Fischer (Avusturya Parlamento Başkanı), Dr. Peter Jankowitsch, Prof. Andreas Kohl (ÖVP-Avusturya Halk Partisi), Dr. Kurt Flecker, Dr. Herbert Berger, Witer Baier, Sigrun Berger, Dr. Karl Renner-Institut, SPÖ (Avusturya Sosyalist Partisi), KPÖ (Avusturya Komünist Partisi), ÖVP (Avusturya Halk Partisi), Dr. Karl Kaser, Peter Schieder, Dr. Birbaum (Dışişleri Bakanı), Dr. Alios Mock (Dışişleri Bakanı), Dr. Elisabeth Hlavac (Parlamento üyesi), SPÖ Basın Sözcüsü, Dr. Karl Fraiss (Yukarı Avusturya Eyaleti SPÖ Grup Başkanı), W. Hofr (Yukarı Avusturya Eyaleti SPÖ Grup Sekreteri), Dr. Jörg Mayer (ÖVP Salzburg Eyaleti Parlamento Üyesi ve Eyalet Parti Yönetim Kurulu Üyesi).

FRANSA

Örgütler: FIDH (Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu), CIMADE (Yerel Kiliseler Birliği), France Liberté, Secours Populaire (Yardım Örgütü), CGT (Sendikalar Birliği), Ligue des Droits de l'Homme (İnsan Hakları Akımı), Terre des hommes, Commission de Justice et de Paix, Yeşiller Partisi.

Kişi, örgüt ve kurumlar: Dr. Jean Briere, Jean-Pierre Chevenement, Jean Piere (Sosyalist Parti Milletvekili), Prof. Server Tanilli, CDS Sosyal Demokratlar Merkezi, Demokratlar Hareketi, Senato'da Sosyalist Grup, Uluslararası Af Örgütü, Sedt Marseille Sections'u, Secours Populaire, Barış Hareketi Strasbourg Seksiyonu, Maliye ve Hakim Komisyonu, Grigny Belediyesi, Saf Fransa Avukatlar Sendikası, SOS-RASIZM, ACAT, PC, COT, LICRA.

DANİMARKA

Partiler: Jorgen Estrap, Elisabeth Arnold (Radikal Verstre), Pernille Frahm (S.F.).

Avrupa Parlamentosu Milletvekilleri: Jens Peter Bonde, Ulla M. Sandbak, Birgit Bjornvig.

Kurum ve Kuruluşlar: Helsinki Watch, Erik Siesby, SID (Sendika).

HOLLANDA

A.M.J. Heijmaus (Raad van State Sekreteri, Hollanda'nın en üst politik organı), Erico Terstro, Tsering Jampa (UNPO Genel Sekreteri), Ernst van Lohuizen (SPA Genel Sekreteri), Valk (PVDA), Wiersma, Wiggers, MJ. Faber (IKV), Pax Christi, Yeşiller Partisi.

İSVİÇRE

Angelika Fankhauser, Cécile Bühlmann, Ruth Gonseth, Hansjürg Weder, Christine Goll, Helmut Hubacher, Vital Darbellay, Irène Gardiol, Rolf Seiler, Hans Steiger, Hanspeter Thür, Francois Borel, Schweizerischer Gewerkschaftsbund FEDEFAM (Latin Amerikalı Kayıp Yakınları Dernekleri Federasyonu-NGO), International Peace Bureau (Uluslararası Barış Bürosu), ASK, Ineker Peter (Kilise Başkanı), Vrewi Lenggernhager (SP Dayanışma Evi), M. Dominique Lang (Sosyal Protestanlar Merkezi), Markus Eisenlohr (Zürich Kantonu Yeşiller Partisi Başkanı), Reymond Claude (Yaşam Sendikası Temsilcisi), Verena Graf (LIDLIP), Pia Hollersteiz (Yeşiller Partisi), Grendel Meier Verena (LDU Milletvekili), Ursula Bäumlın (Sosyalist Parti Milletvekili, Jean Spielmann (İşçi Partisi Başkanı ve Milletvekili), Ore Heeb (Sosyalist Parti) Karrer (GSOA), Elema Fischl, Jansen Andi Birget (Vandeville Klubü), Gabi Mayr (Yeşiller Partisi), Germot Nigg (PANGEA), Claudia Hogen, Veronika Schöpf, Thomas Schmidinger, Michael Hangel (Lindan Yeşiller Partisi), Amann Anton, Mag. Xhoel (Yeşiller Partisi), Peter Sigmid (Yeşiller Partisi), Mouvement de la Gauche Nationaliste (Ulusal Sol Hareket).

İTALYA

Chiara Ingrao (Milletvekili), Carla Rocchi (Senatör), Annamaria Procacci (Senatör), Emilio Maurani (Senatör), Walter Peruzzi, Franco Passuello, Piero Pieralli, Barış ve Sosyalizm İçin Mücadele,

Bariş ve Sosyalizm Hareketi, Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi, Brezilya Komünist Partisi, USO (İşçi Sendika Birliğı).

YUNANİSTAN

Milletvekilleri: Xiristos Rokofilos, Alekos Papadopoulos, Panos Skotinyotis, Panos Skotinyotis, Girouoris Farakos, Aleksis Sevastakis, Leonidas Kirkos, Yatropuolo Katerina, Papilis Yanasis, Floraki Harilaous, Sikidakos Andonis, Aravanis Yerasimos, Papastratis Orestis, Lazanos Lotidis, Dimitris Alabanos, Efteris Kostandinidis, Makis Kuris, Kostas Lalyotis, Yanis Papandonious, Pavsaniya Zakolikos, Ilyas Papailiyas, Prasyanakis Yorgos, Dimitris Beys, Mixalis Xirisoloidis, Girigoris Niyotiz, Flora Konstantinou, Yanis Xaralambos, Andonis Kocakos, Vasilis Vasilakakis, Yorgos Terzopoulos, Yorgos Daskolakis, Stefanos Cumakas, Teodoros Kacenevas, Akis Caxacopoulos, Arvanidis Potis, Leptaris Giliyanos, Atanasyon Dimitrako Poulos, Kedioğlu Vasilis, Diyamandadis Yanis, Farandouri Maria, Sugaris Petros, Politos Xiristos, Antopoulos Yanis, Arostopolis Dimitiris, Genimatos Yorgos, Damyanidis Aleksandros, Vretos Dinos, Benos Stavros, Kalamkidis Yanis, Yanatadis Kostandinos, Pasxalidis Yorgos, Sopokos Yanis, Melina Merkuri, Valirakis Sifis, Yuanidis Fifos, Akhitidis Nikos, Baltas Aleksanras, Baduvas Kostas, Cakilidis Yanis, Suguridis Panagiyotis, Verivakis, Yanis Antopoulos, Papadakis Nikos, Papazoi Elizavet, Vunacos Dimitiris, Sabis Dimitris, Dris Yorgiyos, Ziyanagos Yanis, Drosoyanis Andonis, Alavanis Yanis, Yanopoulos Evangelos, Yorgos Kacifaros, Farmakis Nikos, Panagalos Teodoros, Kacikopoulos Dimitiris, Asptolidis Lukas, Karamucos Spiros, Sukulas Tanasis, Fundas Paraskenos, Sukularikis Yanis, Petraliyas, Mi Papauyanou, Kriz Spiros, Dimitiris Yorgakopoulos, Dimitiris Sotiryadis, Fofalidis Dimostenis, Meüdis Yanis, Pendenyotis Manolis.

KIBRIS

EDEK milletvekilleri: Vassos Lissarides (EDEK Başkanı), Takis Henmitriu, Yanakis Omiru (Genel Sekreter), Dimitris Liadis, Renos Prentzas, Efstatios Efstatiou, Teodulu Doros.

DIKA (Demokratik Parti) milletvekilleri: Nikos Mousutas

(Başkan Yardımcısı), Aristos Hrisostomou, Markos Kiprianu, Kimon Panayidis, Loanunidis, Mihalakis Kiprianu, Andreas Panayiotu.

ADISOK (Demokrat Sosyal Hareketi), AKEL (Emekçi Halkı Ayağa Kaldıran Parti), Dimitris Hristofyas (AKEL Merkez Komite Üyesi), EDON (Birleşik Demokratik Gençlik Örgütü), Efstathiou Efastathious, Kiprianou Omiros, Dimitriou Rina Katselli, Mihalıs Papapetrou (ADISOK Milletvekili), Hristos Pourgourides (Dış Demokratik Hareket Partisi Milletvekili), Andreas Kannaouros (Kıbrıs Gazeteciler Birliği Yönetim Kurulu Üyesi), Ks. Ksenopulos (Nicosia Barosu Başkanı), Lazaros Mavros (Gazeteci), Avukat A. Pashalıs.

AVUSTRALYA

Avustralya Senatörleri: Olive Zakharov, Jim Mc Kleman, Biyant Burus, Sid Spindler, Margaret Rynold.

Milletvekilleri: Jan Wilson, Pat, Power, Keith Hamilton, Theo Theophanous, Carole Marple, Brian Mier, Jean Mac Lean, Don Nardella, Doug Mac Pole, Micheal Leighton, George Seitz, Victor Perton, Paul Jenkins, Philip Ruddock, Dr. Andrew Theophanous, John Pandazopoulos, Denise McGill, Eddie Micalıff, Bob Ives, John Langmore, Allan Griffith.

The United Church in Australia-Synode of Victoria.

AVRUPA KONSEYİ

Franck, Worms, Cuco, Ruffy, Skaug, Guirado, Robert, Lord Kirkhill, Pahtas, Astgeirsintor, Hacklin, Särkijäre, Espersen, Err, Brito, Iwinski, Guenov, Efraimog.

KANADA

Milletvekilleri: Yord Nord, M. Bevilacqua, W. Mc Lean, Eski Dışişleri Bakanı ve şimdiki Anayasa Başkanı J. Clark, Liberal Parti.

GÜRCİSTAN

Giogi Canturia (Ulusal Demokratik Parti Başkanı), Grigori Cucua (Muhafazakar Parti Başkan Yardımcısı), Sosyal Demokrat Parti

Merkez Komitesi, Teimuraz Jorjalani (Milletvekili), Giorgi Baramidze (Milletvekili), Stipan Batusko (Ukrayna İnsan Hakları Komisyonu Başkanı), Prof. M. S. Lazerev, Prof. M. Hasretian, Dr. R. Tsabolov, S. Migoyi.

RUSYA

Prof. Michael Simiyonuch Lazarov, Prof. Manavel Arsinovich Hastriya, Dr. Boslau Lazarorich Tsapolov.

Institut kurde de Paris

Institut kurde de Paris

SOL ÖRGÜT VE DERGİLERDEN GÖRÜŞLER

**Ateşkes-Newroz kutlamaları ve görüşme istemleriyle
ilgili olarak bazı sol örgüt, dergi çevreleri
ve ajanslar neler dediler?**

Institut kurde de Paris

1992 Newroz'una ayaklanma çağrısı ile giren PKK bu yılki Newroz'da uzlaşma ve ateşkesi benimsedi. PKK yaptığı uzlaşma çağrıları ile ortamı yumuşatmaya çalışırken, devlet mevcut şartlardan yararlanarak hem Newroz'u kendisi için zararsız hale getirme doğrultusunda hareket etti, hem de uzlaşma olacaksa, o da benim inisiyatifimde, benim çizdiğim sınırlar içerisinde olur mesajlarını ilettiler.

Devrimci Sol içindeki ayrılıklardan sonra DK tarafını tutan Mücadele gazetesi konuya bu üst başlıkla girdikten sonra şu yorumu yapıyor:

Halk bayramını kutladı, devlet ...

Mesut Demirel, Mücadele dergisi, 27 Mart 1993, Sayı 39

Uzlaşma

Alman faşistleri Yunanistan'ı işgale giriştiğinde KKE (Yunan Komünist Partisi) küçük bir partiydi. Faşist işgale karşı direniş bayrağını yükselten KKE herkesin bir kenarda durduğu dönemde hızla büyüdü. Geniş bir cephesi (EAM), 50 bine varan askeriyle güçlü bir ordusu (ELAS) ve Atina'da yüz binleri yürütebilecek denli siyasi otoritesi vardı. 1945'e gelindiğinde Alman orduları çekilmek zorunda kalarak, KKE emir verse ELAS'ın eline geçecek duruma gelmişti. Ancak KKE yönetiminin buna cesareti yoktu. Arnavutluk'tan Yugoslavya'ya devrimci iktidarlar kurulurken KKE yöneticileri iktidarı silah zoruyla almanın meşruiyetine inanacakları, kurulacak devrimci iktidarı yaşatacaklarına güvenecekleri yerde, umutlarını İngiliz emperyalizminin inayetine ve seçimlerin "meşruiyetine" bağladılar.

KKE yöneticileri “masaya oturmak” için ellerinden geleni yaptılar. Koskoca ELAS ordusu KKE yöneticilerinin masabaşı pazarlıkları için bir araç olarak kullanıldı. Kendilerine iktidarı armağan eden orduyu ufak tefek reformlar uğruna feda ettiler. Tarihsel körlük onları Varkiza Anlaşması’nı imzalamaya götürdü. Bu anlaşma uyarınca “demokratik” bir seçime katılma karşılığında ELAS dağıtıldı. Silahları hükümet kuvvetlerine teslim edildi. Silah bırakılmasının hemen ardından bu silahlarla Yunan faşistleri komünistlere karşı gerçek bir kırıma giriştiler. Şehirlerde ve kırlarda KKE ve ELAS mensupları katledildi, tutuklandı, sürüldü.

Tarih devrimci atılıma takatleri olmayan önderlerin devrimleri masa başlarında karşı-devrimin ellerine teslim etmelerine pek çok kez tanık oldu. 1980 sonrası bunun çok yakın örnekleriyle doludur.

El Salvador’da devrimci atılıma önderlik eden FMLN-FDR için 1983 ve sonrası meydana gelen gelişmeler sonucunda örgütün sağa çekilerek uzlaşmacı bir çizgiye yöneltilmesi konusunda 15 günlük Mücadele’de şunları söylemiştik:

“1984’ten günümüze silahlı mücadelenin yer yer yükseltilmesi de dahil hemen herşey ‘masaya oturmak’ içindir. Zaman zaman hükümeti zor durumda bırakan eylemler, kitle gösterileri; görüşmeler öncesi saldırılar düzenleme veya tek taraflı ateşkesler hep bu amaçlıdır.”

Uzlaşma peşinde koşan FMLN giderek etkinliğini yitirme noktasına gelmiştir. Bugün artık bütün uğraşısı oligarşiyle masaya oturmaktır.

Uzlaşmacılık bir çizgi olarak en genelde reformizme tekabül etmektedir. Hayata ve mücadeleye karşı radikal olmakta güçlük çekenler, gelişmenin önünü açacak politikalar üretemeyenler karşılarındaki iradeye boyun eğler, onun çizdiği sınırlar içerisinde hareket etmeyi kabul ederler. Bu her zaman masa başında gerçekleşen bir anlaşma sonucu olarak gündeme gelmez. Zımnî bir anlaşma sonucu olarak da gündeme gelebilir, böyle bir anlaşma olmaksızın da kişiler, örgütlenmeler, siyasi oluşumlar koşullara boyun eğebilirler.

Uzlaşmacılık ve reformizm hangi alanda ve ne tür yöntemlerle olursa olsun bir tarz, bir tutumdur. İster gerilla mücadelesinde olsun, ister bir okulda akademik mücadelede olsun, isterse sendikal mücadelede olsun sürekli olarak kırıntı haklarla yetinir, bu hakları alabildiğine abartarak büyük işler becerdiği kanısını uyandırmaya ve ken-

disi dahil herkesi de buna ikna etmeye çalışır. Zorlu grevlerdeki devamlı taviz politikası ve 'patronlarla anlaşalım da nasıl olursa olsun mantığı' onun işidir. Yürüyüş ve mitinglere eğer polis izin vermiyorsa, kendini düzene dayatarak meşru haklarını savunmak yerine yasaklara boyun eğmek, düzenin en azından geline aşamada kabul edebileceği çözümlere sarılmak da onun işidir.

Ekonomik-demokratik alanda söz konusu olan bu davranış daha geniş ölçeklerde politik mücadele alanında da kendisini gösterir. İster silahlı mücadele yöntemini benimsemiş olsun, isterse genel ayaklanmayı savunuyor olsun uzlaşmacılık hemen her yerde kendini benzer biçimlerde gösterir. Olaylar ve nitelikleri, değişmiş ancak mantık değişmemiştir. Burada sorunun özü iktidarın elde edilebileceğine olan inançsızlık, devrim yürüyüşünde motivasyon ve kararlılık eksikliğidir. Uzlaşmacılık, politik yetersizlik, sürecin önünü açmama, yanlış politik rotalar vb. gibi daha her çıkmaza girişinde uzlaşma eğilimleri güç kazanır ve giderek temel politika haline gelir.

Savaş bir tarafın kendi iradesini diğer tarafa kabul ettirmesidir. Bu iradenin kabul ettirilmesi karşı tarafın tamamen teslim alınmasını içerebileceği gibi, onun kendisi için zararsız bir konuma sokulması şeklinde de gelişebilir, ki çoğunlukla çatışma ve savaşlar bu şekilde sonuçlanır.

Bugün de politik rotaların yanlışlığını yaşayanların, bu politikalarının getirdiği tikanıkları aşmak doğrultusunda doğru politikalara yönelecekleri yerde, açmazlarının çözümü olarak uzlaşmaya yöneldiklerini görüyoruz. Hangi gerekçeyle olursa olsun, böyle bir anlayışı gündeme getirmekle, savunmakla ya da uygulamakla uzlaşma zeminine düşenlerin buradan kendilerini kurtarmaları zordur. Bu durum geri çekilme, savaşın kızgın anında safların toparlanması, eksikliklerin giderilmesi, yeni ve daha ileri koşulların yaratılması için gündeme gelebilecek ve karşılıklı dengelerin, kazanım ve kayıpların iyi hesaplanarak gerçekleştirilen anlaşmaların, uzlaşmaların örneği olarak sunulamaz. Çünkü tarihte yaşanan bu türden benzer örnekler bugünkü durumdan tamamen farklı ve zıttır.

Savaşın orta yerinde silah bırakmaların, tek taraflı ateşkeslerin şimdiye kadar yaşanan deneylerden de açığa çıktığı gibi bu tarz ara anlaşmalarla ilgisi yoktur.

PKK faktörü

Kesin olan bir şey var. PKK bu yıl, geçen yıl olduğu gibi "ayaklanma" çağrısı yapmıyor. Aksine, PKK Genel Sekreteri, "Milli bayram havasında kutlanacaktır Newroz. Ve mümkün olduğunca barışçıl bir biçimde geçirilmeye çalışılacaktır" diyor.

PKK ağırlıklı Kürdistan Ulusal Meclisi (KUM)'nde geçen yıllardan farklı olarak, bu yıl Newroz'da rol üstlenmesi bekleniyor. Daha çok uluslararası diplomasi alanındaki ihtiyaçlara cevap verme noktasında işlevler üstlenen KUM'un, PKK'nın 10 yıllık imajının yerine, taze yeni bir isim olarak ortaya çıkabileceğinden söz ediliyor. KUM, Avrupa'daki açlık grevleriyle diplomatik odakların bir ölçüde dikkatlerini üzerine çekmişti. KUM üzerine biçilen bu rol, Newroz'da diplomatik yönünü zedelemeyecek, aksine, barışçı gösteriler imajını güçlendirecek bir yol izlemesi. 'Halkın seçilmiş meclisinin inisiyatifinde kitlesel barışçı gösterilerle', Avrupa'ya vereceği mesaj açısından önem taşıyor. Yabancı basın aracılığıyla Avrupa'ya bu Newroz'da güç gösterisi yapmak mümkün olabilecektir.

ERNK sözcüleri ve 19 Mart'tan itibaren Newroz'u BBC ekibi ile birlikte izleyecek olan PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan, son günlerde yaptıkları açıklamalarda önemli ölçüde Avrupa'ya mesaj verdi. Avrupa'daki Kürtlere çağrı yapan ERNK, diplomatik faaliyetlerin pekiştirilmesini istedi. Ulusal hareket barışçıl yaklaşıma bu yıl önemli bir vurgu yapıyor. Benzer bir yaklaşım -ki daha çok beklentisizlikten kaynaklanıyor- Kürt aydınlarında gözleniyor. Etkinliklerin esası diplomasiye dayanan bu çevrelerde geçtiğimiz haftalarda yaşanan şu örnek, gelinen noktayı gösteriyor:

Elazığ İHD Başkanı Avukat **Metin Can** ile Doktor **Hasan Kaya'**nın cesetlerinin bulunmasının ardından önemli bir kitle örgütünün genel merkez yöneticileri toplanıyor, ne tür bir tepki göstereceklerini tartışıyorlar. Yönetim kurulundaki Kürt aydınları yürüyüşe karşı çıkıyor. Newroz'a kadar dikkat çekici davranışta bulunmamaları gerektiğini savunuyorlar. Yürüyüş yapılmıyor.

Newroz kaldırıcı

Taraflar Newroz'a yalnızca bayram olarak yaklaşmıyorlar. İki tarafın da dikkati Newroz'la ve 21 Mart günüyle sınırlı değil. O gün yaşanacak olanlar, şimdiden oturtulmakta olduğu genel çerçeve içinde esas anlamına kavuşacak. Bu nedenle "çerçeve" iki zıt yöne çekştiriliyor.

Çerçeveyi oluşturan "Bahar Taarruzu."

Bu yıl devlet de açık olarak kendi "Bahar Taarruzu"undan söz ediyor. Newroz, onun açısından Kuzey Irak seferiyle başlayıp "İç Temizlik Harekatı"na dönüşen, ama söylendiğine göre kış koşullarında ancak aralıklı nokta operasyonları olarak sürdürülebilen eyleminin baharla birlikte yoğunlaşarak gelişecek olması yönüyle önem kazanıyor. Newroz bir başlangıç olacak çünkü, Devletin yaklaşımını "ezdik-eziyoruz" propagandasıyla başlattığı dış ve iç "Temizlik Harekatları"na Newroz'da sağlamayı tasarladığı başarıyla hız vermek ve "kökünü kazıyaması bile terörü büyük ölçüde etkisizleştirmek" oluşturuyor. Newroz'da PKK'ya zayıf verdimmek kuşkusuz önemsiz değil. Ama esas önemli olan Newroz'u kutlanamaz kılabilmek. Bu nedenle "toplü gösteri yok", "slogan yok" deniyor. Yalnızca eğlenmeye izin verileceğı açıklamaları bu niyeti ortaya koyuyor. Bununla amaçlanan, zor duruma sokulduğı propaganda edilen PKK'nın artık umut oluşturmamacak kadar güçten düştüğünün kanıtlanması. Kürt kitlelerin böylelikle PKK'dan uzaklaştırılmasında önemli bir mesafe alınacağı düşünülüyor. Newroz'un devletçe anlamı, bu, güçle elde edilecek moral faktör üzerine kurulu. Kitlelerde moral bozukluğu ve umutsuzluk, PKK'nın "suda balık" olmaktan çıkarılması ve kazanılacak moral ve inisiyatif üstünlüğüne dayanılarak imha hareketinin sürdürülmesi... Bakanın, Valiler Toplantısı'nın, Bölge Valisi'nin de meç ve kararları bu çerçevede yerli yerine oturuyor: Newroz "Bahar Taarruzu"nun ilk adımı. "Yasalara uygun şekilde" eğlenilecek ya da "yasa dışına çıkan her şey" güç kullanılarak engellenecek. Gerekmesi halinde güç kullanımının nerede duracağı şimdiden belli değil.

Devletin bu yaklaşımının bir nedeni daha var. Bu nedenin sözünü PKK da ediyor: Diplomasi ve Avrupa ile Amerika'nın muhtemel tavır değışiklikleri.

'92 Newrozu dolaylarına kadar henüz Kürt direnişi özellikle çeşitli Avrupa ülkelerinden şöyle ya da böyle destek buluyordu. Şırnak olayları sırasında devlet diplomatik-siyasi bir atakla bu desteği durdurmayı başardı. 6 Eylül '92 tarihli GERÇEK'te ABD Kongresi Avrupa ve Ortadoğu Alt Komisyonu görevlisi bir CIA ajanının görüşlerini aktarmıştı. "PKK'sız çözüm, ama bunun mümkün olmadığı noktada PKK'nın da içinde olacağı bir çözüm düşünülebilir" diyor ve ekliyordu: "Türk hükümeti haşin tedbirler aldığı anda birazcık görmezden gelebiliriz."

Bu, Türk hükümetine belirli süre için verilmiş bir çekti. ABD, Avrupalıları da "ikna" etti bu tavra ve çek o gün bugündür kullanılıyor: "PKK'sız çözüm"ün olabilirliği kanıtlanmaya çalışıldı. Ancak vade, çek üzerinde açıkça yazılı olmasa da, çok uzun değildi. Belki bu bahar ve yaz. Sonra? Sonra, "PKK'lı çözüm."

Newroz bu yönüyle daha bir önem kazanıyor. Devletin başarısız kalacağı bir kutlama ya da tamamen barışçıl kutlamanın kan dökülerek engellenmesinin oluşturacağı olumsuz imaj, devletin tecridini ilerletecek ve pek muhtemeldir ki, bu ya da başlatacağı süreç, çekin vadesinin dolması anlamına gelebilecek. Teyakkuz durumu nedensiz değil. Olay, dikkatsizce geçirtililecek boyutta hiç değil.

Direnış, yeni bir atılım için kendisini Newroz'dan hız almak zorunda hissediyor. Onun tarafından da Newroz, "Bahar Taarruzu"nun başlangıcı olarak algılanıyor. Durmak, düşmek demek olacak. En azından gerilemek. Ama bu moral faktörünü tersine çalıştıracak. Kutlamaların başarılmaması ise, "yeni ufuklar" açabilecek.

Bu nedenle diplomasiye şimdiye dek olmadık büyüklükte önem veriliyor ve yine -başka nedenleri olsa da- bu nedenle barışçıl gösteriler vurgusu yapılıyor. Devletin elindeki çekin, geçersizleştirilmesine çalışılıyor. Doğal ki diplomasinin bedelleri olabilecek, belki çek veren ve alan taraflar değişecek; ancak, yeni bir atılım için başta moral faktörü olmak üzere Newroz'un sağlayacaklarından vazgeçilebilmesi neredeyse olanaksız görünüyor.

Newroz, uluslararası boyutu da olan psikolojik bir çatışmaya sahne olacağı benziyor. Tarafların hiç de küçümsemediği bir çatışmanın ilk önemli "muharebesi."

Tüm demokratik kuruluşlara, partilere, insanlara ve kamuoyuna!

Bizler, Hamburg'daki Kürtler İnisiyatifi'ni oluşturan Kürt Dernekleri ve Grupları, PKK Başkanı Abdullah Öcalan tarafından 17 Mart 1993'te tek taraflı ve önkoşulsuz ilan edilen ateşkesi destekliyoruz. Fakat Türk ordusunun Kürdistan'da aralıksız olarak devam eden saldırıları ve bombardımanlar, insanların tutuklanması, ateşkesin geleceği konusunda endişe vericidir.

Bu ateşkes, meselelerin barışçıl bir tarzda çözümü için büyük bir şanstır ve heder edilmesine izin verilmemelidir. Aşağıdaki noktalarda fikir birliği sağlanmıştır:

1. Türkiye, İran, Irak ve Suriye tarafından Birinci Dünya Savaşı'ndan bu yana parçalanmış Kürdistan'da yaşayan 30 milyonluk Kürt ulusu, bütün diğer uluslar gibi kendi kaderini belirleme hakkına sahiptir.

2. Kürt ulusu ve Kürt kimliği üzerinde öteden beri yoğun baskı ve inkar politikaları uygulanmaktadır. Türkiye'de kısa bir süre önceye kadar Kürtlerin varlığı bile inkar ediliyordu.

3. Kendi kimliğine, ulusal hak ve özgürlüklerine sahiplenmek isteyen Kürtler her defasında acımasızca sindirildiler ve bu bağlamda, asimilasyon, soykırım ve sürgün Kürtler için bir yaşam tarzı haline getirildi.

4. Bu şartlar altında, Kürtlerin tüm demokratik istem ve çözüm yolları, egemen devletler tarafından tıkandığından, Kürtler istemedikleri halde silahlı mücadele yolunu tercih etmek zorunda kaldılar. Bu bağlamda Türkiye'de de son 10 yıldan beri Kürtler ulusal kimlik ve haklarını almada silahlı mücadeleyi zorunlu olarak sürdürmektedirler. Türk devleti Kürtlere karşı yürüttüğü kendi kanlı özel savaşını haklı göstermek için bu mücadeleyi uluslararası kamuoyuna karşı "terörizm" suçlaması ile karalamaya çalışmıştır.

Kürt halkı bu savaşı istemiyor!

Bu, PKK'nin 20.03.1993'ten 15.04.1993'e kadar geçerli olmak üzere ilan ettiği tek taraflı ve koşulsuz ateşkes kararı ile bir kez daha ispatlanmıştır. Bu ateşkes başarı ile uygulanmaktadır. Aynı zamanda bu ateşkes diğer bütün Kürt örgütleri tarafından da desteklendiği

için, Kürt halkı içinde geniş bir desteğe dayanmaktadır ve Kürt örgütlerinin birbirine yakınlaşmasına da yol açmıştır. Buna rağmen, TC'nin hala ordularını Kürdistan'a sürdüğü ve yoğun operasyonlara devam ettiği haberleri alınmaktadır. Fakat biliyoruz ki Türk devletinin her ne pahasına olursa olsun sürdürmekte kararlı olduğu bu savaş, her iki halktan da insan yaşamına mal olmakta, her iki halk için ekonomik yıkım ve büyük zarar getirmektedir. Ayrıca çokça özlenen demokratikleşmenin önünü de tıkamaktadır.

Yaşadığımız Hamburg şehrinde 68.000'in üzerinde Türkiye'den gelmiş insan yaşamaktadır. Bunlardan yaklaşık yüzde 40'ı, yani 30.000'e yakın insan Kürt kökenlidir. Hamburg'da yaşayan Kürtlerin ve Türklerin yakınları, çocukları ve komşuları da bu savaşta yaşamlarını yitirmişlerdir. Bu durum burada yaşayan her iki ulustan insanların komşu veya iş arkadaşı olarak yanyana barışçıl bir şekilde yaşamalarını zorlaştırmaktadır.

Bundan dolayı özellikle Hamburg Senatosu'nu, demokratik partileri ve kamuoyunu, ayrıca Avrupa devletlerini bu soruna eskisinden daha fazla eğilmeye çağırıyoruz ki:

a) Türk devleti zaman geçirmeden bu ateşkesi kabul edip, Kürdistan'daki askeri operasyonlara son verip, kısa bir sürede Kürdistan'a gönderilen birliklerin geri çekilmesini sağlayıp, olağanüstü hali ve koruculuk sistemini kaldırsın.

b) Kürdistan'da barışı sürekli ve kalıcı kılmak için derhal görüşmelere başlansın.

c) TC'nin başbakanı Demirel'in, "Kürt kimliğini tanıyoruz" ifadesi bugüne kadar içi boş kalmaktan öteye gidememiş; çünkü Kürt kimliği kavramı Kürtlerin tüm siyasal, kültürel, sosyal ve ekonomik alanı kapsamaktadır. Dolayısıyla bu hakların tam anlamıyla tanınmasına başlanması.

d) Bu hakların uluslararası kuruluşlar tarafından garantiye alınması sağlanmalıdır.

Eğer bunlar yapılmazsa, Kürt halkının meşru direnme hakkını kullanmaya devam etmesi kaçınılmaz olacaktır. Aksi halde TC devleti, 10 yıldır süren savaşta dökülen kanın ve bundan sonra dökülecek olan kanın tek sorumlusu konumunda olacaktır. Eğer TC devletinin yayılcılık ver ırkçılık gibi başka eğilim ve politikaları sürdürme

niyeti yoksa, içeriği doldurulmuş Kürt kimliğini kabul ve hayata geçirmesi, önündeki tek tercih olarak görülmektedir.

Tüm demokratik kuruluşları, partileri, insanları ve kamuoyunu, ayrıca Avrupa devletini PKK'nin yapmış olduğu bu ateşkesin yarattığı tarihi şansın heder edilmemesi için, Kürt ulusuna karşı yürütülen savaşın durdurulmasına ve Kürt meselesinde barışçıl ve demokratik bir çözüme ulaşılması için çalışmaya çağırıyoruz.

Türk-Kürt Dostluk Girişimi'nin Yeni Ülke gazetesinin Köln Bürosu'na yanıtları:

1. Kürdistan İşçi Partisi'nin ateşkes kararı olumlu bir gelişmedir. Yalnız Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne diyalog, anlaşma çağrısı yönüyle değil, halkın istem ve çıkarlarına denk düşmesi yönüyle de önemli bu ateşkes çağrısı. Bugün Kürdistan İşçi Partisi, siyasi çözüm çağrısını bir ateşkesle bütünleştirerek, kamuoyuna ciddi bir düşünme ve sorunu tüm boyutlarıyla algılama fırsatı da verdi. Ateşkes çağrısı, aynı zamanda sorumlu bir tutumu işaret ediyor. Ulusal bir dava için mücadele ettiği inancında olan bir tarafın, sorunun çözümü için de inandırıcı olması gerekir. Kürdistan İşçi Partisi'nin attığı adım buna denk düşmektedir.

2. Kürdistan Sosyalist Partisi ile Kürdistan İşçi Partisi arasında yapılan anlaşma çok yönüyle olumludur. Kürtlerin birlikteliği, ülke ve dünya kamuoyundaki güvenilirliklerini, saygınlıklarını arttıracaktır. Bu anlaşma, siyasi çözüm umutlarını pekiştiren bir etkiye de sahiptir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne ateşkes çağrısı yapan bir siyasi hareketin, kendi ulusunun örgütsel bütünlüğü yönünde adım atmaması yadırganır ve ateşkes niyetlerinin ciddiye alınmasını azaltırdı. Bu adımın, siyasi döneme uygun düşmesi gerçeğine karşın, geç kalmış bir adım olduğunu da söylemek istiyoruz.

3 / 4. Silahların susması, Kürt sorununun siyasi bir çözüme kavuşturulması gerekli. Halkların çıkarına bir gelişme olur bu. Kürt sorununun siyasi çözümüne dönük umutlu, arzulu olmak güzel. Ancak gerçekçi olmak gerekiyor. Olayların gelişimini çeşitli etmenler bir arada belirliyor. Dolayısıyla Kürdistan İşçi Partisi'nin ateşkes çağrısıyla başlayan sürecin yol alması, devletin tutumuna bağlı daha çok.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti kendi anlayışını sorgulamaktan oldukça uzak bir noktada bulunuyor bugün. Oysa Kürt sorununun çözüm sürecine girebilmesi, buna koşul olarak sistem içi hesaplaşmayı da gerektiriyor. Şimdiye değin Kürt sorununun özüne ve kökenlerine inmekten sürekli kaçınıldı, korkuldu. Aynı korku bugün de yakasını bırakmıyor devletin. Çünkü söylenenler hep yüzeysel yaklaşımlar düzeyinde kalıyor, Kürtlerin ulusal hak ve özgürlükleri sınırlı kültürel kazanımlar düzeyine indirgenmeye çalışılıyor. Kısa vadede kısmi adımlar atılsa bile, bu, Kürt sorununun çözümü olmayacaktır. Bu noktada, politik çözüm sürecinin ne düzeyde olursa olsun başlatılması önemlidir. Demokrat kamuoyunun dikkati bu yönde yoğunlaşmalı, Kürt sorununun çözümünün sürece bağlı olduğu gözardı edilmemeli, resmi politika buna göre sorgulanmalıdır.

Türk hükümetinin bugünkü tutumu gelecek açısından da bazı ipuçları veriyor. Hükümetin yapısı köklü demokratik açılımlara olur vermiyor. Politik olarak bütünüyle statükoçu bir özelliği var. Sağgörsüz, politik tutumu içten olmaktan çok uzak bir hükümetin, Kürt sorununda demokratik çevrelerin beklentisine yanıt verecek bir politik reform süreci başlatması olanaklı değildir. Ancak, hükümetin süren savaştan hoşnut olmadığı, çeşitli nedenlere bağlı olarak bunun sona ermesini arzu ettiği de bir başka gerçek. Bu nokta da dikkate alınarak hükümetin, Kürt sorununu çözüm adıyla bir takım göstermelik adımlar atması sürpriz olmayacaktır. Göstermelik diyoruz, çünkü henüz ciddi bir çaba, Kürt sorununun bütün boyutlarıyla ele alındığı bir politik arayış belirtisi yoktur. Hükümetin şimdiye değin Kürt sorunundaki tutumu gözününde bulundurulduğunda da görülecektir ki, ona göre, insan hakları evrensel sözleşmelerinde, ulusal haklarla ilgili temel belgeler de ele alındığı anlayışla bir ulusal sorun yoktur ülkede. Bu anlayışın kendisi, sorunun özüne inmekte bir engeldir ve bu ortamda atılacak adımlar, yapılacak yenilikler de, Kürt sorunundaki mevcut çıkmazı daha çok geleceğe ertelemeye, Kürtlerin bugünkü siyasi gücünü dağıtmaya, etkisizleştirmeye yönelik bir işlev görecektir.

Ne olursa olsun şöyle bir gerçeğe karşı karşıyayız bugün: İlk kez, Kürt sorunu nasıl çözülmeli, tartışması yürütülmeye çalışılıyor. Ve hemen herkes kendi bakışından katılmak zorunda kalıyor bu tar-

tışmaya. Silahların süreli de olsa susturulması böyle bir tartışmaya hemen herkesin inkar edemeyeceği düzeyde bir meşruluk verdi. Bu sürecin kesinlikle tıkanmaması gerekiyor. Tüm demokratların, insan hakları savunucularının bu konuda duyarlılık göstermeleri önemli; gerektiğinde uyarılarıyla, gerektiğinde yargılayıcı tutumlarıyla, Kürt sorununun halkların dostluk ve kardeşliğine yaraşır ve buna hizmet edecek bir ortamında ele alınmasına katkıda bulunmaları gerekiyor.

Yeni Divan'ın basın açıklaması

PKK'nin tek taraflı ateşkes uygulaması, Türkiye, Kürdistan, bölge halkları ve batıda ciddi yankılar uyandırdı.

Tek taraflı ateşkes uygulamasıyla yeni oluşan siyasal gündemin önemli parçalarından biri de Kürt örgütleri arasında barış sürecinin başlatılmasıdır. Bu yönde atılan olumlu adıma katılmak, desteklemek, geliştirip olgunlaştırmak Kürt milletinin özgül ve toplumsal meselelerinin bilince çıkmasına, çözülmesine hizmet edecektir. Diğer yanıyla da Kürt milletinin dini, milli, siyasi, ekonomik, demokratik örgütlenmelerini, çok ciddi demokratik gelişmesinin yollarını açacaktır. Bu girişim Kürt milletinin çıkarına olacağı kanısındayız. Ateşkes ve barış kendini demokratik cephede somutlamalıdır.

TC'den ateşkese uymalarını ve Kürt milli hareketinin temsilcileriyle bir an önce barış görüşmelerine başlamalarını talep ediyoruz.

Biz Yeni Divan Kızılbaşları olarak Kürt milli mücadelesiyle başından beri dayanışma içinde olduk. Bundan sonra da daha geniş, daha demokratik, daha insani ilişkiler içinde dayanışmalarda olacağız. Bunu kamuoyuna bir kez daha duyuruyoruz.

**Yeni Divan adına Ali Haydar Turabi
24 Nisan 1993**

Berxwedan Özel Sayı, Nisan 1993, A. Kadir Konuk

Çalakalem yazınca...

Eleştiri bir hakktır.

Ancak bu hak yanlış biçimlerde kullanıldığında uyarı ve düzeltme

amacının dışına düşerek küfür biçimine dönüşür ve dostluğu bozar.

Oysa gerekli olan, devrimci örgütler arasında gerçek bir dostluğun ve dayanışmanın oluşturulmasıdır. Eğer varsa, yanlışlar bu çerçevede içinde daha iyi düzeltilebilir.

Ama öyle yapılmıyor.

Çalakalem yazılıyor. İşin eni boyu, ilerisi gerisi gözlenmeden herkes aklına estiği gibi döküyor sözcükleri ortaya. Böyle olunca da amaç üzüm yemekten çıkıp bağcıyı dövmeye dönüşüyor.

12 Eylül 1980 öncesinde Kürdistan'da birçok örgüt vardı. Özellikle Türkiyeli sol hareketler "Kır" olarak nitelendirdikleri Kürdistan'da örgütlenmeye çalışıyorlardı.

Bu süreç içinde hemen hemen bütün sol örgütlerle PKK arasında değişik boyutlarda çatışmalar, kavgalar olmuştu ve hemen hemen bütün örgütler de konuyu kendi bakış açıları ve siyasal çizgileri uyarınca bildirilerinde, gazetelerinde açıklamaya çalışmışlardı.

Gelinen noktada geriye dönüp bakıldığında o dönemde yapılmış olan değerlendirmelerin, hatta nitelendirmelerin birçoğunun haksız, yersiz, düşmanlık yaratıcı olduğu görülecektir.

Ama ne var ki örgütlerden hiçbiri geçmişini doğru bir biçimde değerlendirerek köklü bir özeleştiriyeye gitmemiş, hatta birçoğu işi zamana bırakarak unutturma yolunu seçmişti.

Bugün yeniden aynı yanlışlıklara düşüldüğünü görünce ister istemez geçmişini düşünüyor insan.

Kendini köklü bir şekilde gözden geçirmeyen ve kendi özeleştirisini köklü bir biçimde yapmayan örgütler bugün başkalarını kıyasıya eleştirmeye yönelebiliyorlar.

Öyle sözler kullanıyorlar ki haksızlıktan öte, küfüre dönüşüyor ve asıl amacın dışına düşülmesine neden oluyor.

Çalakalem, düşünmeden yazılıyor bildiriler.

Faşizme karşı mücadelede tüm yaşamları boyunca bir kez olsun riske girmemiş bazı kişiler Avrupa'nın göbeğinde oturup kıyasıya yazıyorlar.

Kendi örgütlerinin politik çizgisini bile tam kavramayamamış birçok kişi ellerine geçirdikleri sorumluluk ve yetkiyle ağızlarına geleni söyleme hakkını kendilerinde bulabiliyorlar.

"Emperyalizm" ile başlayıp "Kahrolsun"la biten ve hemen her

defasında dünya tahlilleri içeren bildiriler, bu bildirileri yazanların yirmi yıldır hiç gelişemediğini gösteriyor.

Şimdilerde ağırlıklı olarak Kürt mücadelesi işleniyor. Çünkü savaş bütün şiddetiyle Kürdistan'da sürüyor. Savaşın içinde yer alsınlar ya da almasınlar, önüne gelen bu konuda ahkam kesiyor. Henüz mücadelenin içinde sıcak biçimde yer alamayanlar "kitlelerin kendilerini anlamadıklarını, yetmiş yıllık revizyonizmin etkisinde kaldıklarını" söylüyorlar.

Şu lanet revizyonizm olmasa "Halkın önderleri" devrim bile yapacaklar. Ama revizyonizm hep etkiliyor herkesi.

Bildiriye yazanlara göre revizyonizm şimdi de Kürdistan İşçi Partisi'ne el attı. Kısa bir süre önce yapılan "Tek yanlı ateşkes" çağrısı herkesi telaşlandırdı.

Ve sorular..

"APO ne yapıyor?"

"PKK sağa mı kayıyor?"

"Kürt mücadelesi satılıyor mu?"

Daha ne iddialar...

Bu soruları sorarak kendilerince yanıtlar arayanlar "Ulusal mücadelelerin sınıfsal mücadeleyle birleşmediğinde emperyalizme bağımlılığının kolay gelişeceği" biçimindeki marksist anlayışı günün gerçekliğine uyarladıklarını düşünüyor ve çılgınlık atıyorlar.

Bildiri yazarlarına göre "savaş bir kez başlayınca silahlar hiç susmamalı."

Tabii kendileri savaşın içinde değillerse...

Savaşan başkası, ölen başkası, dokuz yıldır faşizme darbe üstüne darbe vuran başkası... Akıl verenlerse daha başka.

Oysa yemekte tuzu olmayanın sofrada yüzü olmaması gerekir. Öyle söyler halk.

Ama henüz Kuzey Kürdistan demeyi bile beceremeyen, bunun yerine hep Türkiye Kürdistan'ı deyimini kullanan bazıları Kürdistan'ın nasıl olup da Türkiye'nin olduğunu ve oradan bir Türk kentinden söz eder gibi söz etmenin ne anlama geldiğini bile bilmiyorlar.

Ve işin ilginç dokuz yıldır dışı dışı bir gerilla mücadelesiyle Kürt gerçekliğini dünyaya ve Türkiye'ye kabul ettiren bir partiden söz ederlerken harcadıkları sözleri hiç düşünmemiş olmaları.

Deniyor ki:

“Kürt ulusal hareketi içinde önemli bir etkinliği olan, TC’ye ve bölgedeki onun uzantılarına darbeler vuran PKK’nin varlığı...”

“Kürt ulusal hareketi içinde etkinliği olan...”

PKK’nin yıllardır bu mücadeleden önderliğini yaptığını kabul etmiyorlar. Mücadeleyi onun yönettiğini, TC karşısında asıl gücün o olduğunu kabul etmiyorlar.

“Etkinliği” varmış...

Adama gülerler. Gülmek bir yana yazılanları ciddiye almazlar.

Söz konusu bildiriye yazarlar Kürdistan İşçi Partisi’nin son ateşkes kararını “mücadeleyi geri çekmek” olarak değerlendiriyor ve şöyle diyorlar:

“Bugün PKK hareketini de reformist bir çizgiye çekmeye çalışıyorlar. En son PKK başkanı Abdullah Öcalan’ın açıklamaları ortada ve her açıklaması TC’nin yetkililerine alay konusu yapılıyor. Ateşkes ilanına TC’nin cevabı terör ve katliam, karadan ve havadan bombardıman. Öcalan’ın her açıklaması halkı umutsuzluğa ve beklentiye itiyor. TC’nin ise daha da azgınlaşmasına neden oluyor. PKK hareketi de artık şunu çok iyi bilmelidir ki TC ile anlaşarak, sözde taktiklerle Kürt halkı hiçbir şey elde edemeyecektir. TC’nin anladığı tek bir dil var, o da mücadeledir. Ya mücadele ya teslimiyet...”

Bildirinin kötü bir dille yazılmış olması eleştirdiğimiz bir başka nokta olmakla birlikte asıl eleştirilmesi gereken şey yukarıdaki düşüncenin kendisidir.

Öcalan açıklama yapınca halk umutsuzluğa düşüyormuş...

Biz soralım:

Newroz bayramını coşkuyla kutlayan onbinler mi umutsuz?

Partinin kararlarına tam olarak uyan kitleler mi?

Tüm yasaklamalara karşın sokağa dökülenler mi umutsuz, her tür saldırıya karşın direnmeyi becerenler mi?

Yoksa “Aman provokasyon olur” diyerek inlerinden dışarı çıkmayanlar mı?

Bildiriye yazarlar bir başka yerde diyorlar ki:

“TC, PKK’nin silah bırakma ve ateşkes için ileri sürdüğü talepleri kabul etsin ya da etmesin bu o kadar önemli değildir. Önemli olan ulusal kurtuluş mücadelesini sürdüren bir partinin bu reformcu dü-

zen içi çizgiye gelmesi ve bunu ilan etmesidir.”

Vay reformcular vay...

Siz nasıl oluyor da gerilla mücadelesini durduruyorsunuz?

Gülerler..

Ve yine diyorlar ki:

“Faşist devlet ile anlaşmak demek, Kürt halkının mücadelesine karşı safta yer almaktır.”

Gelsin de bu işin içinden Stalin çıksın.

İkinci Dünya Savaşı yıllarında Hitler ile bir barış anlaşması imzalayan Stalin nasıl Sovyet halkını sattığını anlatsın.

Çan Kay Şek rejimiyle barış anlaşmaları yapan Mao açıklasın ihanetini..

Ve en önemlisi 12 Eylül sürecinde bir tek silah bile patlatmadan “geri çekilenler” bir şey söylesin..

Yirmi yıldır “Devrimin şiddetle gerçekleşeceğini” savunanlar neden bir türlü o “Şiddet”i yaratamadıklarını söylesinler.

PKK dokuz yıldır savaşıırken birer gönüllü birliği oluşturup “senin siyasal çizgini benimsemiyoruz ama sürdürülen gerilla savaşını destekliyoruz” diyerek PKK gerillalarına güç katmayanlar nedenleri açıklasın.

Bırakın dağa çıkıp gerilla olmayı, kentlerde işçi sınıfını yeterince örgütleyemeyenler nedenleri açıklasın..

Legal partiler oluşturmaya çalışanlar, icazetle mücadele edenler konuşsun..

Ama lütfen, lütfen yaşamlarında mermiyi bile tanımayanlar konuşmasın.

Ve bir de olaylar araştırılmadan, incelenmeden, açıklamanın tam metnini bile okumadan kimse çevresine fetva vermesin.

Ateşkes kararının geçiciliği bir yana yarattığı etki iyi incelensin. Dünyada ve Türkiye’de nasıl bir şok yarattığı da.

Ve eğer dostluk geliştirilmek isteniyorsa önce kararın sahipleriyle konuşulsun.

Talandan mal kaçıрма havasıyla yazılan bildiriler hiç kimseye yarar sağlamaz. Örgütler arasında hoşnutsuzluk yarattığı için TC’nin işine gelir.

Bu öğrenilmelidir artık.

Büyük devlet kompleksi

Dünya ve Türkiye kamuoyu Newroz öncesinde “beklenmedik” veya geçen yıllara bakıldığında “beklenebilir” gelişmelerin yaşanabileceğini düşünürken, PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan’ın tek taraflı ateşkes ilan ettiğini ve siyasi mücadele yolunun açılabilmesi için görüşmelere doğrudan veya dolaylı hazır olduğunu açıklaması, Türk hükümetini adeta şok etti. Askeri çözüm yolunu tek yol olarak benimsemiş kontgerilla rejiminin çemberinden kurtulamayan hükümet, bir anda “terörü ezme” bahanelerinin tükenmesiyle eli ayağı birbirine dolandı. Abdullah Öcalan’ı “muhatap” almadığını söyleyen hükümet yetkililerinin aslında söyledikleri her şey onun muhatap alındığını gösteriyordu.

Bu yolu devletin gizli diplomatik faaliyetlerini sürdüren basın açmıştı. Ancak devlet yetkilileri Osmanlı’dan devraldıkları büyük devlet kompleksiyle bunu açıkça ifade etmeyi kendi gururlarına yediremiyorlardı. Ancak böylesi bir tutum, kaybetme durumununun daha korkunç bir şekilde yaşanmasını sağlamaktan başka bir sonuç yaratmaz.

Osmanlı, son iki yüz yılını hep kaybetmekle geçirdi; ama bir türlü bunu kabullenemedi. Bir zamanlar fethettiği topraklar elinden gittiği halde, oraları “korumak” adına binlerce askerini sürekli savaşa sürmekten geri durmadı; bunun en çarpıcı örneği Yemen oldu. Osmanlı açısından hiçbir ekonomik değer taşımayan Yemen toprakları, aç-susuz Osmanlı askerlerinin mezarı haline geldi. Oysa Yemen toprakları, tıpkı Avrupa’daki diğer ulusal topraklar gibi çoktan kaybedilmişti. Ama Osmanlı bunu kabullenemiyordu. Büyük devlet kompleksi, Osmanlı’nın tarih sayfalarına zavallı bir durumda geçmesine yol açtı. Osmanlı’dan devralınan ve genç Türkiye Cumhuriyeti tarafından Kürdistan’da kullanılan zor ve şiddet yöntemi bir yönetim biçimi olarak kabul edilerek günümüze kadar korunan kötü bir miras oldu.

Hükümet yetkilileri, büyük devlet kompleksiyle bir yandan, “onu muhatap almadıklarını” söylüyor, diğer yandan da, “Acaba samimi mi?” diye eklemekten de geri kalmıyorlar. Bu çelişkili açıklamalar

devletin çıkmazını gösteriyor. Ancak asıl önemli yan, devletin kan dökmemekte samimi olup olmadığıdır. Devletin Newroz sınavını veremediğini gözönüne alırsak, bu soruyu sormak daha da önem taşıyor. Newroz öncesinde Cizre’de provokasyon denemeleri yapılmıştır. Adana’da göstericilerin üzerine ateş açılmış ve üç Newroz göstericisi öldürülmüştür. Hemen hemen Newroz gösterilerinin olduğu her yerde devlet güçleri müdahalede bulunmuşlardır; hem de göstericilerin gösterdikleri bütün “hoşgörüye”, ateşkes ortamının bozulmaması için gösterilen bütün çabalara rağmen.

Kış dönemi boyunca Kürdistan köylerine karşı sürdürülen hareket son bulacak mıdır? Ateşkes durumunun sürmesi için gerekenler yapılacak mıdır? Bize ulaşan bilgiler, samimi olmayanın devlet tarafı olduğunu gösteriyor. Büyük devlet kompleksiyle hareket eden yetkililer, bazı şeylerin kaybedildiğini artık anlamıyorlar mı? Bir devlet “kendi” topraklarını, “kendi” köylerini bombalarsa, “kendi” insanlarını bir başka yere göç etmeye zorlarsa artık kaybetmiş değil midir? Bombalamak, bombalanan yerlerin kaybedildiğini veya yabancı topraklar olduğunu göstermez mi? Halen Türk savaş uçakları, ateşkes ilânına rağmen, bombalamaya devam ediyor. Devlet Gabar dağlarını bombalıyor; bahar hareketlerini sürdüreceğini açıklıyor. Devlet, gerçekten faturası Türk halkına da çıkan bu savaşı durdurmakta samimi mi?

Yeni Ülke, 4 - 10 Nisan 1993, Yalçın Küçük:

Eller yukarı

Kısa duruşlar, öyle görünüyor, hiç de kötü olmuyor.

Öyle anlaşılıyor, PKK silahları, Türkiye’de, bir de pisliği örtüyor. Durdu. Pislik, insanların ayaklarının ucundan omuzlarına doğru yükseliyor. Demek, **Apo** gündemin arkasına çekilince, gündemi pislikler dolduruyor.

Dünyada sosyalizmin duruşundan da aynı görüntüleri alıyorum. İlk sosyalizmin son dönemlerinde kapitalizmin üstünlüğü üzerine yoğun edebiyattan neredeyse yorgun düşüyorduk; sosyalizm gündemden çekilince dünya sahnesini koyu bir pislik doldurdu. Kapitalistler bile utanmaya başladılar.

Clinton, Amerika'nın makyajı mıdır; bunu tarih gösterecektir. Ancak şimdilik, 1970 yıllarındaki Türkiye'de **Ecevit**'e benzer bir koku çıkartıyor. Daha temiz ve daha sağlıklı görünüyor. Belki de sadece görüntüde kalacaktır; mümkün görünüyor.

Pislikten, Türkiye'yi yöneten tekellerin de burun direkleri rahatsız olmaya başladı; öyle anlaşıyor. Büyük gazeteler bir **"temizlik"** kampanyasına başladılar; önce **"halkımıza"** ansiklopediler verdiler ve şimdi de **"temiz toplum"** diye tutturdular. Bu, sosyalizmin gündemden çıkışıyla birlikte, kapitalizmin ve tekeller düzeninin dizboyu pislik olduğunun görülmesinden kaynaklanıyor.

Tekellerde hiçbir pislik bulamıyorlar; sadece pislikten temizlenme ihtiyacına tanıklık ediyorlar. Öyle anlaşıyor, Kürdistan Dağları'nda Apoist gerillaların silahları ve Moskova'da bir sosyalizm bayrağı, bu düzenin pisliklerinin üzerini de örtüyordu. Biri geri çekildi ve diğeri, bir süre için ateşini kesti ve ortalığı pis bir koku aldı, tahammül etmek imkansız kalıyor.

Ne kadar tuhaf oldu; demek, bu düzenin ağırbaşlı bir gündemi bile yoktu. PKK silahları durur durmaz gündemin belden aşağıya inmeye başladığı görülüyor. Şimdi gündemde üç pislik asılıyor. Bir: Alman borazanı **Mesut** ile **Demirel**'in düdüğü **Cavit** arasında pis bir söz düellosu yaşanıyor. "Büyük" gazeteler, önce bu pislği gündeme getiriyorlar ve sonra da ayıplıyorlar; her iki işten de keyif aldıkları kesindir. İki: Bu yıl da, İstanbul'da en çok gelir vergisini kerhaneci **Tilda Manukyan**'ın vereceği haberleri geliyor. Kemalist cumhuriyetin en büyük zengini **Vehbi Koç** ise kızı **Gönül**'ü, Mesut'un tayfası yaparak ve kendisi de Demirel'e şapka çıkartarak, işini idare ediyor; Kemalist cumhuriyette en kazançlı işin kadın vücudu satmak olduğunu kanıtlamaktan utanmıyor. Üç: Demirel, kan emici üçüncü Milletçi Cephe Hükümeti'nin başıdır ve İstanbul polis şefi **Necdet Menzir** bu hükümetin en büyük dayanağı oluyor. **Mersinli Fikri** ise bu hükümette **Kültür Nazır**'dır; en son marifeti olarak, Hakkari Kürtlerini, Hakkari Kütüphanesi'nde PKK gerillalarının ateşi kestikleri bir zamanda, **Saidi Nursi**'nin ya da namı diğer **Saidi Kürdi**'nin nur risalelerini okumaya çağırıyor. Pisliktir; Kürtler Kürt olmasınlar da, isterse nurcu olsunlar, diyorlar.

Bunlar sosyal demokrattır ve bunlar pisliktir.

Bunlar solculuğun üzerine yapıyorlar.

Bunlar sol değil, soldan dışta kalanlardır.

Bunlar **Boris Yeltsin** tayfasıdır. Bunlar **Elçibey** soyundandır.

Yeltsin ve Elçibey ve benzerleri, dünya sosyalizminin dışkılarıdır.

Peki diğerleri? Moskova'da Yeltsin'in ya da Bakü'de Elçibey'in karşısında olanlar, çok mu farklıdır ya da bir umut mudurlar? Hiç sanmıyorum. Yeltsin ile **Haspulatov** arasında önemli bir fark görmüyorum ve Yeltsin'e karşı sürdürülen mücadeleden yeni bir komünizm çıkacağını umanlara sadece gülüyorum.

Rusya'da gençlik sapkın Amerikancı ve yaşlılar **Stalin**'in refah düzenine tutkun ulusalcıdır. Komünizm ise bir gençlik mücadelesidir ve genç bir düzendir.

Gelecek, yalnızca genç düzenlerindir.

Gençleri komünist ve devrimci olmayan bir düzenin geleceği yoktur; Rusya'da yakın bir zamanda bir devrimci dalga görmüyorum. Görenlere acı acı gülüyorum.

Amerika da bunu görüyor ve Washington, dünya sosyalist sistemini, bir gerici aydın hareketiyle yıktığını biliyor ve bunlardan büyük dersler çıkarmışa benziyor. Bir haftalık televizyon tahsilinden bu sonuçları çıkartabildiğini söyleyebilecek durumdayım.

Bir: **Brejniyef**, yeni alanlara genişlemedikçe olgun sosyalizm kormanın imkansızlığını gördü. İki: Washington buna, 1970 yıllarında, yoğun bir "insan hakları" programı ile cevap verdi. Sovyet aydını kendi ilkelerinden ve biliminden koparmak için yoğun bir bombardımanı başlattı. Üç: Detante ya da yumuşama, "**barış içinde bir arada yaşama**" programıyla birlikte Sovyet insanının Sovyet tarihini reddetmesi anlamına da geliyordu; bu yönde açıldı. Bunda **Lenin**'in de payı var; Ekim iktidar alışı biçimi, bir bilim haline getirilecek yerde, ayırık bir durum haline indirgendi ve kitaplardan çıkartıldı. Sovyet insanı güçsüzleştirildi; bugün hem Yeltsin yanlıları ve hem de karşılarındakiler güçsüzdürler. Bunlar; Ekim Devrimi'nin iki tür dışkılarıdır.

Bir haftalık televizyon tahsilimde büyük acılar çektim ve derhal kapı dışarı ettim. Bir: Otuz iki yaşında bir ya da iki çocuk sahibi bir anneymiş, belki de eski solcudur. Bir yarışmada, Amerika'nın dış macunu markalarından birisini bildi ve utanmaz bir biçimde sevindi.

İki çocuk annesi kadın, Amerikan dış macunu markasını bilince, ellerini yumruk yaptı, kollarını omuzlarının üzerine kaldırdı ve havayı rahatsız etmemeye özen göstererek göğsüne doğru iki kibar yumruk salladı. Utanmaz bir Amerikan maymununa benziyordu. İki: Bir **“playback”** taklit programı izledim. On yaşından küçük kızlar, şarkıcı büyük kızları taklit ediyorlardı. Türkiye’nin ünlü müzikçilerinden bir **“büyük” jüri vardı; isimlerini orada öğrendim, İzzet Öz’-müş, Melih Kibar’**mış ve ben utancımdayım kıpkırmızı oldum. On yaşından küçük bu kızların büyük taklit güçlerine şaşırdım; ancak cinsel devinimi yüzlerinde büyük bir ustalikle yaşamaları karşısında da ürktüm. Cinselliğin yaşının ileriye götürülmesini sağlıklı bulabiliyorum fakat, cinsellik yaşını geriye almayı ise hastalıklı görüyorum. Seçkin jüri ve mutlaka Necdet Menzir’in maaşlılarından olan sunucu bu hastalığı görmüyor ve insanlığın bu en eski ve en utanmaz mesleğini suratında realize eden bu on yaşından küçük kızları kutladıktan sonra, **“Bundan sonraki yaşamınızda başarılar dileriz”** diyorlar.

Burada bir büyük hata görüyorum; bu minik kızlar, bir şarkıcı taklit etmiyorlar ve yüzleriyle, başkasının söylediği bir şarkının eşliğinde, cinsel ilişkiyi taklit ediyorlar. Yanlışlık şurada; böyle bir durumda jüride neden Kibar ya da Öz var da, Madam Manukyan yer almıyor, bunu anlamıyorum.

Utanmazlığın sınırını göremiyorum ve üç: Necdet Menzir’in, Gayrettepe’den memurları, **“sunucu”** olmuşlar ve ikide bir **“eller yukarı”** diye bağıyorlar. Bir haftalık televizyon tahsilimde en çok gördüğüm şudur: Adını bilmediğim birtakım şarkıcılar var ve etraflarında, Amerikalıların **“teenager”** dedikleri, thirteen-nine-teen arası, onüçünden ondokuzuna gençler var. Bilmediğim insanlar şarkı söylüyor ve bunlar sürekli ellerini havaya kaldırıyorlar; Gayrettepe’de duvar dibine diziyorlar. Biraz diz bükülecek olursa, **“dik dur”** diye bağıyorlar; televizyonda da sunucu polisler sürekli **“eller yukarı”** diye haykırıyorlar.

Anladığım şudur: Washington, Türkiye gençliğini esir alıyor.

Korkak Amerika, gelecekte korkuyor. İnsanlarımız birbirlerini kutlarken tokalaşırdı, tokalaşmakta bir kenetlenme var. Korkak Amerika, gençlerimizin kenetlenmesinden korkuyor ve talim üzerine, makarna markasını bilen gençle, birbirinin eline bir tokat atıp sevin-

meyi deniyorlar. On yaşından küçük kızlarımızın yüzüne fahişe tablolarını yapıştıran Amerika, gençlerimizin birbiriyle kucaklaşmasından ve birbirine kenetlenmesinden korkuyor.

Amerika'nın yapmak istediği, bütün dünyada Rusya gençliği yaratmaktır.

Bitiriyorum: Kısa duruşlar iyi oldu ve bütün bunlar görüldü. PKK ateşkesi, Türkiye ve bölgede pislikleri su yüzüne çıkardı. Rusya'da komünizmin duraklaması, dünya ölçüsünde bu düzenin dizboyu pislik olduğunu gözler önüne serdi.

Bu kadar mı? Hayır. PKK ateşkesi ile Rusya'da sosyalizmin duraklaması arasındaki benzerlikler bu kadar; ayrılıklar da var. PKK bir gençlik hareketidir ve henüz orta kuşaklarını yaratmadı ve ancak yaşlıları etkiliyor. Ancak önemli olan, kendi kuşaklarını yaratmasıdır; bu birincisi oluyor.

İkinci soru, bu arada bana çok soruluyor; PKK tarafından oluşturulmak istenen Kürt örgütleri arasındaki detant ile ilgilidir; Sovyet yumuşamasının, Sovyet sosyalizminin çözülüşünde olumsuz etki sahibi olduğu ileri sürülerek bu detantın PKK üzerindeki muhtemel etkilerini merak ediyorum. Bir kaygı taşıyorum.

Bir: Güçlü bir gerilla ordusu kendisini sürdürdüğü sürece bir kaygım bulunmuyor. PKK, nihai çözüme kadar gerilla gücünü artırarak koruyacaktır; öyle görüyorum. İki: Devrimcileştirilmiş ve bölge koşullarında geliştirilmiş marksist-leninist ideoloji güvencedir. Bundan geri dönüleceği işaretleri bulunmuyor. Üç: Başta Apo, PKK önderliği var. Dört: Kısa tarihini reddedeceği yönünde bir işaret almıyorum.

Bunlar olduğu sürece, hem ateşkes ve hem de detant, “eller yukarı” anlamına geliyor. Şimdi cephede “eller yukarı” deniliyor.

THKP-C (Acilciler) Genel Sekreteri Mihrac Ural'ın basın açıklaması (28 Mart 1993):

“Devrimciler barıştan, devlet savaştan yanadır”

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın ateşkes ilan ve çağrısıyla, Türkiye'nin gündeminde birincil siyasal hadise barış

oldu. Bu çağrıyı, barışı gelenek ve amacının temel hedefi yapmış olan örgütümüz, tam anlamıyla desteklemektedir. Bu vesileyle tüm Türkiye devrimci hareketini ve önderliklerini, devrimcilerin barıştan yana olan tutumlarını göstermek, bu konudaki samimiyetimizi ve halkın eğilimleriyle birlikte gelişen eğilimlerimizi göstermek amacıyla barışa sahip çıkmaya, PKK'li yoldaşların geliştirdikleri çağrıyı desteklemeye davet ediyorum. On yıllardır sürdürdüğümüz haklı mücadelenin ülkemizi demokrasi ve özgürlüklere kavuşturmada varmış olduğu bu düzeyi, gelecek kuşakları da kapsayacak bir kazanıma dönüştürmek için, barış ve ateşkes çağrısının yanında tüm etkinliklerimizle yer almalıyız.

Barış, devrimcilerin birincil amacıdır. Bu güzergah, devrimci siyasal perspektiflerin tarihsel yoludur. Bu tarih içinde oluşan gelenek ve göreneklerimiz, bizleri, halklarımızın çıkarları için inanılması güç fedakarlıklara uyarlamıştır. Bu çerçevede silahlı mücadele bizler için yalnızca bir araç olmuştur. Silahlı mücadele, kıyım ve katliamların, yasak ve baskıların, dayatmaların sonucu olarak gündeme gelmiştir. Büyük kültür birikimlerinin, öncü edebi, sanatsal, çevreci bilinç ve insani tüm erdemlerin taşıyıcıları olan biz devrimcilerin, sadece silahla temel amaçlarımız açısından elde edilecek hiçbir şeyin olmadığını iyi biliriz. Bizler silaha, yalnızca dayatılan yasaklara karşı, kıyım ve katliamlara karşı, her türden ulusal ve siyasal kimliklerimizin yadsınmasına karşı bir savunma aracı olarak başvuruyoruz. Türkiye devrimci hareketi bütünselliği içinde PKK'li yoldaşlar bu savunmanın en üstün örneklerini verdiler. Örgütümüz bu savunma metodunu uzun yıllar öncü olarak sürdürdü, hala sürdürme eğilimi içindedir de. Ancak, ülkemizden ve halkımızdan sorumlu olan bizler, bu aşamada toplumsal barışın, demokrasinin, özgürlüklerin, ulusal kimlik ve gerekli tüm yapılanmalarını inşa edecek bir barış ortamı için, ortaya çıkan yeni durumda, "ateşkes ve barış" görüşmelerini kayıtsız şartsız desteklemeyi bir görev saymaktayız. Bu sürecin mantıki sonuçlarına kadar uzanması için kararlı, samimi ve inaçlıyız.

Türkiye devleti gelenekleri, kurumsal yönelimleri, devlet tabuları ve bürokratik mekanizmalarının temel oluşumları, barışın karşıtı bir özelliktedir. Bu yapılanmanın barışta samimi olacağı çok şüphelidir. Diplomasi kalpazanlıklarının oyunları içinde demogoji ve yalanların

girdabında bugün ortaya çıkan barış halkasını yakalama eğilimleri zayıftır. Yasakların, zorbaca dayatmaların, ucuza sonuç almanın, jandarma baskısıyla, kıyım ve yıkımla haklı taleplerin susturulacağı sanısının egemen olduğu Türkiye devleti, barışın kazanmasını güçleştiren taraftır. Ayrıca bu devlet, yapısındaki bozukluk sonucu halkların yararına hiçbir konuda samimi ve bağlayıcı bir adım atma taraflısı değildir. Devlet o anı kurtarmayı, geleceği ve gelecek kuşakların çıkarını düşünmeye daha çok tercih eder. Bütün bunlar, barışı ve ateşkesi tehdit eden engebelerdir. Halkımızın bunu yalın bir şekilde bilmesi gerekiyor.

Her şeye rağmen biz devrimciler barıştan yanayız. Halkımıza ve ülke değerlerimize bağlıyız. Halkımızın istemleri bizim temel istemlerimizdir. Barış, halklarımızın ve ülkemizin kazancıdır. Bu yüzden, barışın kazanılması için tüm fedakarlıklara katlanmaya hazırız. Amacımız, silaha sarılmamıza neden olan yasağcı ve zorba tüm etkinliklerin, yasa, anayasa, kurum ve işlevlerinin lağvedilmesidir; yerine, toplumun en geniş kesimlerini kapsayan bir konsensüsle ülke zenginliğimizin ve gücünün temel taşı olan başta Kürt ulusunun ve diğer halkların Türk ulusuyla siyasal, sosyal, ekonomik ve askersel açıdan, ikircimliğe yer vermeden eşitliğinin sağlanması, demokrasinin gereği olan tüm yasal ve kurumsal yapılanmaların inşasıdır.

Bu vesileyle, Türkiye devrimci hareketi güçlerini ve önderliklerini, PKK Genel Sekreteri yoldaş Abdullah ÖCALAN'ın "ateşkes ve barış" çağrısını resmi ve bağlayıcı olarak desteklemeye çağırıyorum. Bu çağrı aynı zamanda devrimcilerin mi, devletin mi barıştan yana, kimin samimi ve kararlı olduğuna kamuoyunun tarafsızca karar vermesi için gözler önüne serilmesi hedefini taşımaktadır. Bu sınav tüm devrimcilerin on yıllardır uğruna savaştıkları değerlerin de sınavıdır. Bu aşamanın sonuçları hepimize yeni karar ve açılım kapıları açacaktır.

THKP-C (Acilciler):

"Devrimciler barıştan yanadır"

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın "ateşkes ve barış" çağrısı, Türkiye'nin siyasi gündemini belirlemiştir. Örgütü-

müz, Genel Sekreteri Mihrac URAL yoldaşın basın açıklamasıyla bu çabayı desteklediğini açıklamıştır. Barışı desteklemeye devam ediyoruz. Çünkü barışı bir araç değil amaç olarak görüyoruz. Barış teslimiyet değildir, amaçtır, sonuçtur.

Barış, varılması hedeflenen yerdir. On yıllardır süregelen devrimci savaşın kazanımlarını düşmana da onaylatmaktır, resmileştirmektir. Barış, haklının her zaman istediği bir taleptir. Barış, haksızlar için bir teslimiyettir. Bu da, haklıların zaferidir. Biz devrimciler, mecbur kaldığımız bu savaşta silahları yalnızca amacıyla, araç olarak kullanıyoruz. Yalnızca silahla hiçbir kalıcı ve uzun erimli kazanımın ve toplumsal oluşumun gerçekleşemeyeceğini iyi biliriz. Silahı taşıma ve kullanma, haksızların yasağcı, katliamcı, işkenceci, inkarcı zihniyetinin ürkütücü fiillerine karşı bir savunmadır.

Kürtlerin en çok eziyet gören ve acı çekenler olarak, bu araca sıkıca ve kararlıca sarılmaları haklıdır. Destekliyoruz. Her haklı gibi Kürtler de, bugün barışa davet ediyor. Bu davet amaçtır, araç değildir; zira, barış haklının amacı ve zaferidir. İdeallerimizin, toplumuzun, halklarımızın barış, özgürlük ve eşitlik için yaşamasını hedefinin merkezine koymuştur. Doğayı, çevreyi ve insanı temel konusu yapmış olan biz devrimciler barış istiyoruz.

Bu talebimiz zayıflık olarak anlaşılır, yeni katliamlarla, zorbalıkla, işkence, yıkım ve kıyımın karşılık görürse bu kez, en pasifimiz bile en ön cephede savaşacaktır. Büyük direniş alevlerinin gazabını püskürteceğimiz bilinsin. Üstelik, yalnız Kürtler değil, eli-kulağında olan tüm Anadolu halkları ayağa kalkacaktır!

Ateşkes ve barış çağrılarında bu yana gelişen olayların ortaya koyduğu izlenim, olumsuzdur. Barışa, yapısallığı itibariyle ve yöneticilerinin kişilik oluşumları ve idare yöntemlerince uyumsuz olan Türkiye devletinin bu tarihi halkayı elinin tersiyle iteceği açığa çıkıyor. Milli Güvenlik Kurulu adlı cuntanın, halkın iradesi dışında oluşan varlığı ve hükümranlılığı, Başbakan ve İçişleri Bakanı açıklama ve gelişmeleri yorumlayışları barış diye bir değer tanımadıklarını gösteriyor. Alışkanlık gereği o anı kurtarmanın saltanatını yaşıyorlar. Oysa bu saltanat musalla taşındaki bir namazlık saltanattır. "Newroz ucuz ve seri atlatıldı", "Dünya basını avucunu yaladı" mantığı bu piskopat, hesapsız, siyaset biliminden bihaber kişiliklerin ülke so-

runlarına uzun erimli yaklaşımlarında dile getiriyor. Bu yöntem, artık iflas etmiştir. Kürt gerçeği ve elikulağında bekleyen diğer halklar Anadolu mozayığının zenginliğidir. Bu bilinmeden, siyasal anlamı ve gerekleri yerine getirilmeden, bir değil, on Newroz'u da kotarsalar, onbirincisinden itibaren her şeyi kaybedecekleri mühkemdir. Zira Anadolu halkları bir kez özgürlük ve demokrasiyi bilince çıkarmış bulunmaktadır. Bu noktadan bir adım geriye gidilmesi, hayalde bile imkansızdır.

Yanlış onlar yapıyor, sonuçlarına da katlanacaklar. Devrimcilerin barış talebini zayıflıktan kaynaklanan bir taktik sananlar, kendini dev aynasında görme hezeyanı içindedirler. Bu ayna kırılacaktır.

Tüm devrimci güçler, önderler ve kadrolar bu aynayı kırmak için saflarını sıklaştırmak yükümlülüğü altındadırlar!..

30 Mart 1993

THKP (Acilciler) Merkez Komitesi

İkibin'e Doğru, 21 Mart 1993

Batı müdahalesine dikkat

Kürt sorununda barışçı çözüm fırsatı

Türkiye her gün Kürt sorununun acılarıyla yaşıyor. Sınırötesi hareketler, iç operasyonlar, kurşunlanmış gerillalar, sıra sıra tabutlar, yakılan, insansızlaştırılan köyler, "yakala öldür" emirleri, işkenceler, gözaltılar... Sorunları iç içe geçmiş, birbirine kenetlenmiş iki halkın kardeşçe, özgürce, gönül gönüle yaşamak ihtiyacı ekmek gibi, su gibi kendini dayatıyor.

PKK'nin ateşkes çağrısını açıklaması kuşkusuz milliyetçi kutuplaşmayı ve Türk-Kürt boğazlaşmasını önleyebilmek için olumlu bir adım. İki halk arasında kardeşliği yakalamak açısından bir fırsat ve sorunu yerli zeminde çözmek için bir şans mı çıkıyor ortaya? Olaya, yaşadığımız coğrafyanın penceresinden bakınca bütün olgular bu sorun da demokratik çözümü dayatıyor ve daha da zorunlu kılıyor. Kürt gerçeği Anayasa'ya girmeden, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü sağlanmadan ve genel af çıkarılmadan kalıcı çözümler ufukta görünmüyor.

Amerikan çözümüyle kardeşlik olmaz

Daha büyük sorunları ve milliyetçi boğazlaşmaları bağrında taşıyan, haklar arasında daha büyük çatışmalara oynayan ABD'nin Kürt senaryosu bir "çözüm" olabilir mi? Bölge halklarının ve devletlerin cephelerini ABD'ye dönmeden, kalıcı bir barış ve kardeşlik coğrafyası yaratmaları mümkün mü?

Sorular, "ateşkes" çağrısının öteki yüzünü de görmemizi gerektiriyor. PKK, geçen Nevruz'da inisiyatif halkın elindeyken bir barış çağrısı yapmadı. Şimdi devletin inisiyatifi ele aldığı zaman yaptığı çağrı, kaçınılmaz olarak Talabani'nin gölgesinde ve himayesinde yapıldı.

PKK'yi batılılaştırma operasyonu

PKK liderinin mesajını iletmek için yanına çağırıldığı gazetecilerin nitelikleri de anlamlı. **El Hayat**'ı temsil eden Kürt kökenli gazeteci **Kamran Karadagi** için Türkiye başında "CIA ajanı" diye yazıldı. **Cengiz Çandar** gazetecilikten çok bir "kurye." **Talabani**'nin Türkiye'yi ilk ziyaretinde onu İçkale Otel'i'nin çamaşırhanesinden gizlice alıp Köşk'e götüren "gazeteci" **Çandar**. "Olay gazeteci" tabiri bile bir itiraf. **Özal**'dan bilgi almıyor, haberi **Özal**'a "sızdırıyor!" Köşk'ün kamuoyu imalatçıların, CIA ekibinin başı çektiği bir girişimin hangi "barışı" getireceği üzerinde düşünülmüyor.

ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi **Abramowitz**'in Türkiye ziyareti, **Talabani** patentli mesajın hemen öncesine tesadüf etti. Adı CIA başkanlığı için geçen **Abramowitz**, hükümetin ve devletin çeşitli kesimlerinin tutumunu yakından öğrenme olanağını buldu.

Talabani'nin inisiyatifi, Batı'nın inisiyatifi anlamına geliyor. PKK lideri **Öcalan**, devlete muhatap olarak HEP'ten çok **Talabani**'yi tercih ettiğini söylüyor gazetecilere. PKK'yi batılılaştırma operasyonunun başını **Talabani** çekerken, KDP lideri **Barzani**'nin olayın tamamen dışında kalması anlamlı bulundu.

Dikkati çeken bir başka nokta ise, barış çağrısının Türkiye-Irak ilişkilerinin düzelmeye yüz tuttuğu, Türkiye'nin Bağdat Büyükelçiliği'nin maslahatgzarlık düzeyinde açıldığı bir dönemde yapılmış olması.

Üç İsrail planı unutulmasın

Pentagon'un ünlü Kürt planı, son birkaç yıldır artık yalnızca Savunma Bakanlığı'nın değil Beyaz Saray'ın da planı haline geldi. **Yüzyıl** dergisi, "ABD'nin üç İsrail planı"nı 1 Şubat 1991 tarihinde yazdı. ABD, Türkiye'ye ve onun himayesinde kurulacak bir Kürdistan'a ikinci ve üçüncü İsrail rollerini biçiyor. Türkiye'ye bölgede düşecek "büyük rol" sürekli gündeme getiriliyor.

ABD planında, Türkiye'nin Amerikancı güçlerinin yanında Irak'a karşı ABD zaferine oynayan Kürt milliyetçilerine de dayanma hesabı var. Kürt kartını, Batı politikasının kuvveti haline getirmek planı şimdi de gündemde.

Özal'ın Amerikan planını benimseyerek "Kürt hamiliğine" soyunmasından bu yana, Türkiye'yi Güney'e sürme politikasının da en hızlı savunucusu olması bir rastlantı değil.

Amerika'nın Kürt planında Türkiye ayağı **Özal**'a verildi ve bu durum bugüne kadar değişmedi. Siyasî gücünü ve itibarını büyük ölçüde yitiren **Özal**, şimdi ateşkes ile birlikte yeniden güç toplamayı düşünüyor. Siyasî partilerin talip olamadığı role **Özal** soyunuyor, kurmayı planladığı "2. Cumhuriyet" partisi için tarihi bir fırsat yakaladığını düşünüyor. Bu girişimle halkın barış talebini arkasına almayı hesaplıyor.

"Kürt hamiliği" ya da 2. Cumhuriyetçiler'in Kürt planı, Kürt milliyetçilerine Türk milliyetçileriyle işbirliği olanağı da sunuyor. İşbirliğinin ekseninde Batı emperyalizmi var. Türk hakim sınıflarıyla çoğu zaman kader birliği içinde olan Kürt burjuvazisi ve aşiret ağaları için yeni bir ittifakın zemini de oluşuyor. 2. Cumhuriyet'in Kürt ayağı giderek netleşiyor.

HEP'e düşen görev: Avrupa'yi ikna etmek

Çankaya'da verilen yeni yıl resepsiyonuna katılan bazı HEP milletvekilleri, "10 yıl sonrasını görebilen tek lider" olarak tanımladıkları **Özal**'dan bir randevu talep etmişlerdi. Buluşma geçtiğimiz hafta gerçekleşti. HEP'liler, Köşk'ten memnun ayrıldılar. **Özal**, kendilerine "çok önemli görevler" düşebileceğini söylemişti.

Özal'a duyulan yakınlık yeni değil. HEP, kuruluşundan beri **Özal**'la şu ya da bu biçimde ilişkide oldu. Köşk'ten haberler veren bir yazarın belirttiği gibi HEP'in doğumu bir bakıma **Turgut Özal**'ın ellerinde oldu." HEP'in parasal sorunlarını **Özal** halletti. HEP'in eski Adana milletvekili, şimdi **Özal**'ların televizyonu Kanal 6'nın çalışanı **Cüneyt Canver**, partisinin ANAP'la birleşmesini kotarmaya çalıştı. Şimdi de HEP'i **Özal**'ın 2. Cumhuriyet partisi içinde düşünenler var. HEP'in geçen yıl Birleşmiş Milletler'e gönderdiği dilekçe, Kürt sorununun "uluslararası sorun" haline geldiği iddiasına dayandırıldı. Dilekçe, Kürt sorununa Batı'yı ve Amerika'yı bulaştırma dilekçesi oldu. "HEP'e verilen görev, Avrupa başkentlerini ikna göreviydi" diyor bir HEP'li milletvekili. Avrupa Parlamentosu'nun 11 Kasım 1992 tarihli "ateşkes" çağrısına evet denilmesi de Batı'ya verilen bir mesaj niteliğinde.

Kürt bayrağı diktiren sivil polis!

Ankara'da üst düzey bir emniyet yetkilisi, PKK'nin ateşkes çağrısından haftalar önce **2000'e Doğru**'ya şunları söylüyor: "Bizim açımızdan PKK, 1993 yılında bitti. Silahlı mücadele anlamında bitti diyorum. Şimdi artık siyasi mücadele başlayacak."

Devletin bir kesimi, PKK'nin yapacağı siyasal atağı önceden kestirmesine karşın, PKK, devleti gene de hazırlıksız bir durumda yakaladı. PKK açısından başarılı olan açıklama, devletin en son düşündüğü senaryoyu gündeme getirdi. Askeri çevrelerin tepkisi, "örgütler tamamen ortadan kalkıncaya kadar önlemler devam edecektir" biçiminde oldu. PKK'nin mesajı, bu çevrelerde, "Zaman kazanmak istiyorlar" biçiminde yorumlanıyor.

Halk barış istiyor. Devlet ise, **Vedat Aydın** cinayetlerinden beri giderek yoğunlaştırdığı "Özel Savaş" politikasını yoğunlaştırarak, halktaki barış özlemini "ne olursa olsun barış"a dönüştürmeye çalışıyor. İnisiyatifi elde tutanlar "ezerek çözelim"den vazgeçmiyorlar.

Son 20 gün içerisinde bölgeye Bolu ve Kayseri'den komando birlikleri ile Ankara'dan yoğun askeri malzeme gönderildi. Başta Şırnak, Batman, Kulp, Lice ve Dicle olmak üzere birçok yerleşim alanına çok sayıda tank ve top yerleştirilmiş durumda. Özellikle

Kulp, Lice, Bingöl, Muş hattına yerleştirilen obüs topları ve tanklar halkı tedirgin ediyor.

Silopi ve Cizre'de terzilere Kürt bayrağı diktiren sivil polisler teşhis edildi. Olay Nevruz'da provokasyona hazırlık olarak değerlendirildi.

İşçi Partisi Genel Başkanı Perinçek:

“Barışçı çözüm için Batı inisiyatifi dışlanmalıdır”

İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, 19 Mart Cuma günü partisinin genel merkezinde bir basın toplantısı yaptı ve Kürt sorununun geldiği nokta ile ilgili şu açıklamayı yaptı:

Sorun, PKK veya Apo sorunu değil, halkımızın barış ve özgürlük sorunu.

Türkiye hakim sınıfları olsun, basın olsun, soruna PKK'yi bastırma veya “Apo'nun taktiklerini etkisiz kılma” g'bi dar bir pencereden bakıyorlar. Oysa sorun, halkımızın barış ve özgürlük içinde yaşama sorunudur. Sorun, Kürt sorununun ötesinde Türk sorunudur. Halkın ihtiyaçları açısından bakıldığında, sorun Apo'ya cevap yetiştirmek değil, akan kanı durdurmak, can güvenliğini ve özgürlüğü sağlamak sorunudur. Bugün barış özlemi, bütün Türkiye halkının en önemli talebi haline gelmiştir. İşçi Partisi, yıllardan beri bu talebin altını çizmektedir. Sosyalist Parti de, barışçı ve özgürlükçü çözümü savunduğu için kapatılmıştır.

Devlet terörünün hedefi: Halka barışı temel talep haline getirmek ve özgürleşmeyi engellemek.

Devlet, bugünkü DYP-SHP yönetimi, özgürleşmeyi istemiyor, statükoyu sürdürmek kararındadır. Bu nedenle sorunun özgürlük ve eşitlik temelinde çözümüne yanaşmamıştır. Uygulanan politika “ez ve çöz” sözcükleriyle özetlenebilir. Bu nedenle özellikle 1991 bahrından başlanarak devlet terörü yoğunlaştırılmıştır. Devlet, yasadışı örgütleriyle halk önderlerini öldürmek ve kitleleri sindirmek hedefine yönelmiştir. 1992 Nevruz'unda büyük bir provokasyon uygulanarak şiddet politikası doğrudan kitleleri hedef alan bir düzleme çıkarılmıştır. İktidarın hedefi yoğun şiddet karşısında kitlelerde, “ne

olursa olsun yeter ki kan dursun" talebini yükseltmektedir. Böylece Kürt sorunu Türkiye'nin özgürleşmesi programı çerçevesinde çözülemeyecek ve statüko korunacaktır.

PKK ise, geçen yılın Nevruz'undaki çok hatalı "ayaklanma" taktiği ile devlet terörüne geniş olanak sağlamış ve bugün inisiyatifini kaybederek taraf olmaktan çıkmış, süreç içinde büyük güçler arası mücadelede roller dayatılan bir örgüt konumuna getirilmiştir.

Biz, İşçi Partisi olarak gelişmelere halkın barış ve özgürlük ihtiyacı açısından bakıyoruz ve yıllardır savunduğumuz gibi, "Kürde mer-mi politikasının" durdurulmasını istiyoruz. Öte yandan Kürt sorununda inisiyatifin ABD'nin eline geçmesini kaygıyla karşılıyor ve bu sürecin Ortadoğu çapında savaflara davetiye çıkaracağı tehlikesine dikkat çekiyoruz. Özellikle Körfez Savaşı'ndan sonra olaylar bu yönde gelişmektedir.

Son girişimde ABD inisiyatifini apaçık görüyoruz. **Talabani**'yi harekete geçiren gücün de ABD makamları olduğu ortadadır. **Apo** ise, inisiyatifini yitirdiği için kendisine dayatılan çözümlere tabi hale gelmiştir. Eğer ABD inisiyatifini bertaraf edilmezse, bu süreç Türkiye ile diğer Ortadoğu ülkeleri arasında daha sert gerginlikler ve çatışmalar yönünde gelişecektir. Bu nedenle İşçi Partisi, Kürt sorununun barışçı çözümünü bir Ortadoğu sorunu olarak görüyor ve başta ABD olmak üzere Batı emperyalistlerinin bu sorundan ellerini çekmeleri için mücadeleye büyük önem veriyor.

Kürt sorununda ABD'nin kanlı savaflara yol açacak inisiyatifini kurmak için, sorun Türkiye, İran, Irak, Suriye ve Kürt örgütleri arasında barışçı yoldan ve Kürt halkının özgürlükleri gerçekleştirilerek çözülmelidir.

Bu çözüme bağlı olarak İşçi Partisi şu talepleri öne sürüyor:

- Kürt sorununun her türlü yasaklama ve ceza tehdidi dışında özgürce tartışılması için gerekli değişikliklere gidilmelidir.
- Kürt siyasal partileri ve örgütleri serbestçe kurulmalıdır.
- Bir genel af çıkarılarak kan dökülmesini durduracak en önemli önlem alınmalıdır.

- "Kürt realitesi" anayasada tanınmalı ve Kürt halkının demokratik hakları gerçekleştirilmelidir.

Bu dört maddenin hayata geçirilmesi, Kürt sorununun kendi yur-

dumuzda ve Ortadoğu hakları arasında çözümünü için büyük bir kapı açacak ve büyük emperyalist devletlerin müdahale yollarını kesecektir. Olaya, çıkmaza giren düzenin korunması gibi dar bir açıdan bakan hükümetin sorumluluğu ağırlaşmaktadır. Devlet teröründe dayatan DYP-SHP yönetimi, milli boğazlaşmalar ve Ortadoğu savaşları yatağında ilerlemekte ve Türkiye'yi ABD'ye daha çok bağımlı kılacak gelişmelere çağrı çıkarmaktadır.

Kürdistan Birlik Partisi Genel Sekreteri Sami Abdurrahman:

“Sorunları taraflar çözsün, başkaları işe karışmasın”

Kürdistan Birlik Partisi Genel Sekreteri **Sami Abdurrahman**, 2000'e Doğru'dan **Deniz Ögüt**'ün sorularını yanıtladı.

-Türkiye'deki resmi görüşmeleriniz hakkında bilgi verir misiniz?

-Dışişleri Bakanı Sayın **Hikmet Çetin**'le görüştüm. Dostça ve çok olumlu bir görüşme oldu. Irak Kürdistanı'ndaki durum hakkında görüştük. Kürdistan Birlik Partisi ve Kürdistan Cephe olarak Türkiye ile halihazırda var olan ilişkileri geliştirmek istiyoruz. Bütün komşularımız için bunu istiyoruz. Sayın **Çetin**'le aynı zamanda Kürdistan'ın ihtiyacı olan yardımlar hakkında görüştük.

-Son günlerde hem Sayın Talabani'den, hem Sayın Öcalan'dan ilginç açıklamalar duyduk. Bu konularda ne söylemek istersiniz?

-İzninizle çok açık konuşacağım: Türkiye'deki Kürt sorununun barışçı tarzda ele alınmasıyla çok ilgileniyoruz. Bunun için görüşmeler yoluyla bir çözüm bulunmalıdır. Sürüp giden bu kavga ne Türkiye'ye, ne Kürtlere, ne de Irak Kürtlerine fayda getiriyor. Çağımız, görüşmeler ve diyalog çağıdır; savaş çağı değil. Dolayısıyla biz şansın kaçırılmadığını düşünüyoruz.

-Sayın Çetin'in bu fikirleriniz hakkında ne düşündüğüne dair izleniminiz nedir?

-Gördüğüm kadarıyla Sayın Çetin çok tecrübeli bir diplomat. Kendisiyle görüştüğüm sırada Öcalan henüz basın toplantısını yapmamıştı. Sanırım basın toplantısını bekliyordu Sayın **Çetin**. Basın toplantısı sonrasında kendisiyle görüşmedim.

-Abdullah Öcalan'ın **son girişimiyle ilgili olarak Sayın Talabani** önemli bir rol oynadı. Türkiye Cumhurbaşkanı'na ve diğer yetkililere mektuplar yolladı. Sanırım bu, Kürdistanı Cephe'nin değil Sayın Talabani'nin **inisiyatifiydi. Yanılıyor muyum?**

-Bu, PKK liderliğinin inisiyatifidir. Siz ancak belli bir yönde teşvik edebilirsiniz, fakat bu çapta bir olay ancak PKK liderliğinin inisiyatifi olabilir. Şunu da eklemeliyim ki bütün Kürdistanı Cephe, hepimiz, barışçı bir çözümle ilgiliz. Bunda hiç şüphe yok.

-**Fakat diyelim ki Sayın Barzani ya da siz niye bu tip bir rol oynamadınız? Siz Sayın Öcalan ile konuştunuz mu?**

-Hayır. Ben son olarak kendisiyle görüşmedim. Sayın **Barzani'**nin de dış seyahati olmadı: Kendisi Selahaddin'de. Bu yüzden **Öcalan'**la görüşmediğini sanıyorum. Elbette belki başka nedenler de vardır; ben bunu bilemem.

-**Kürdistanı Cephe'nin diğer üyeleri, örneğin sizin partiniz Türkiye tarafına yollanan mektuplardan bilgilendirildiniz mi, bunlar yollanmadan önce?**

-Hayır, bilgilendirilmedik. Fakat daha önce de dediğim gibi, hepimiz barışçı çözümden yanayız. Mektuplardan anladığım kadarıyla, ateşkes önerisi koşula bağlı değil. Basın toplantısından anladığım, ateşkes süresi diyalog ve görüşmelere yönelik.

-**Türk basınında, muhtemel bir barış sürecinin ilk aşamalarından olmak üzere, Sayın Öcalan'ın Irak Kürdistanı'na yerleşmesi ihtimalinden söz ediliyor. Siz böyle bir niyetten haberdar mısınız?**

-Eğer barışçı bir şekilde bulunacaksa, hoşgeldin deriz. Fakat biz Irak Kürdistanı'nın hiçbir komşu ülkeye karşı bir geçiş yolu olmasına izin vermeyiz.

-Peki Sayın Öcalan'a bu yönde bir davet yapıldığını biliyor musunuz?

-Hayır.

-Bağdat'la sizin aranızda süren barış görüşmelerinin durumunu sormak isterim, eğer böyle bir görüşme devam ediyorsa...

-Bu tip bir görüşme yok. Fakat son olarak Bağdat'ın Kürdistanı Cephe ve Kürt partilerine diyalog önerisi var.

-Bu yöndeki umutlar ne seviyededir?

-Sanırım bu çok karmaşık bir konu.

-Yakın gelecekte bir anlaşma yolu görüyor musunuz?

-Şu günlerde politikada hiçbir şey imkansız değildir. Fakat bu tür bir şey gerçekleşmeden önce yapılması gereken çok şey var.

-Son zamanlarda Irak-Türkiye arasındaki petrol boru hattının tekrar devreye girmesi yolunda çalışmalar olduğu biliniyor. Sayın Talabani'nin ağzından Irak Kürtleri'nin buna karşı olduğu gibi bir mesaj verildi. Basında yazıldı bu. Karşı mısınız?

-Biliyorsunuz BM Irak'a 1.6 milyar dolarlık petrol ihraç etme izni verdi. Buradan elde edilecek gelirin insani yardım amaçlarıyla kullanılması düşünüldü. Irak hükümeti bunu kabul ederse, biz petrolün Türkiye üzerinden geçen boru hattından taşınmasını tercih ederiz. Çünkü Türkiye bizim komşumuzdur. İyi ilişkilerimiz vardır ve Türkiye'ye ihtiyacımız var. Biz Türkiye yolunu tercih ederiz, Basra yolu ya da deniz yoluyla taşınmasını değil. Türkiye üzerinden taşınmasına

karşı olacağımızı sanmıyorum. Neden karşı olalım?

-Kürt sorununun uluslararasılaştığı ve böyle olmasının iyi de olduğu şeklinde bir görüş var. Öte yandan bölgemiz halklarının kendi sorunlarını kendilerinin çözebileceği ve bunun için yabancı müdahalesine gerek olmadığı şeklinde başka bir görüş de var. Sizin tecrübeniz bu bakımdan ne gibi dersler içeriyor?

-Bir ailede sorunlar olduğu zaman kimse hemen müdahale etmez. Fakat birbirleriyle çok sert kavga etmeye başladıklarında, olaylar kontrolden çıktığında komşular ve akrabalar müdahale ederler. Konuştuğumuz konu da buna benzer. Eğer sorunlar doğrudan taraflar arasında çözülebilse, bu durum başkalarının işe karışmasından daha iyidir. Fakat eğer bir taraf Irak hükümeti gibi sorunu çözmeyi reddederse doğal olarak biz de uluslararası çözümlere gitmek zorunda kalırız. Dolayısıyla sorunları iş işten geçmeden yerel olarak çözmek doğrudur.

-Irak Kürdistanı'nda yakın gelecekte siyasi gelişmeler neler olabilir? Gündemde ne var?

-Gündemde hükümet değişikliği var. Bu hemen hemen kesin. Başbakan'ın değişmesini ve bir başkasının hükümeti kurmasını istiyoruz.

Azadi gazetesi, 4-10 Nisan 1993

Birlik düşüncesi

Bir süreden beridir dünyada ve çevremizde değişim çok hızlıdır. Kendimizi bunun dışında tutamayız, tutamıyoruz.

Koalisyon Hükümeti, bu gelişme ve değişime karşı tutumunu daha uzun süre sürdüremez duruma gelmiştir. Şimdiye kadar kullanmaya çalıştığı "şiddet" kozu da elinden alındı. Seçim öncesi verdiği sözleri yerine getirmemenin hiçbir gerekçesi kalmadı. Artık "konuşan Türkiye", "şeffaf Türkiye" sloganının altını doldurmak zorundadır. Kaos

ortamından medet uman politikalar tıkanı. Şimdi kaosu dağılması için olumlu bir müdahale var. Bu ise, Kürt yurtsever örgütlerinden, Kürt halkından gelmiştir.

Belli ki Kürt yurtsever örgütleri değişim ve gelişimi yakalamışlar, politikalarını Kürt halkının istemleri doğrultusunda birlik düşüncesine dönüştürmüşlerdir. Birlik, birlikte iş yapmak Kürt halkının en yakıcı istemidir. PKK'nin tek taraflı ateş kesmesi ve PSK-PKK protokolü sevinç yaratmıştır. Soruna barışçı ve demokratik yöntemlerle çözüm bulunması fırsatı artmıştır.

Bundan rahatsızlık duyanlar olacaktır. Bu da doğaldır. Önümüze engeller konulabilir, tuzaklar kurulabilir. Olumsuzlukları sağduyuyla aşmak, öfkeyle hareket etmemek gerekiyor.

Ama atılan bu adıma bir olup bitti gözüyle bakmamak gerekir. Daha katedilmesi gereken uzun bir mesafe var. Acele etmeden, yanlış şekillenmelerden arınarak, ihtiyatla yürümek gerekiyor.

Politikalarını yurtsever güçler arasındaki çekişmeler üzerine kurular, yüzlerini bir kez daha Kürt halkının genel çıkarlarına dönmek durumundadırlar. Ayrılıklar Kürt halkına hep zarar getirdi, birlikteliği örmek, yurtseverlerin savrulmalarının önüne geçmek her zamankinden daha büyük önem kazandı. Yapıcı ve birleştirici çabalardan, bir bütün olarak demokrasi güçleri ve Kürt halkı kazançlı çıkacaktır. Ortaya çıkan bu protokolden ve yumuşamadan geri dönüş pek kolay olmayacaktır.

Birileri çıkıp, "Kim kimin çizgisine geldi?" tartışmasını yapabilir, ateşkes ve protokolün "sıkışma", "yok olma"nın ürünü olduğunu söyleyebilir. Bu doğru değil. Atılan adımlar sürecin gereğidir. Kürt halkının gerçeği ve şimdiye kadar atılan adımların en önemlilerindendir. Bunu geliştirip yaygınlaştırmak gerekiyor.

Kürt halkı aydını, sanatçısı, politikacısıyla "üvey evlat", daha doğru bir deyişle "paysız kardeş" olarak kalmak istemiyor. O eşitlik istiyor. Dili, kültürü, tarihi ve siyasal yaşamıyla özgür olmak istiyor.

O, demokrasi mücadelesine kendi cephesinden aktif olarak katılmak, demokrasinin önündeki engelleri tek tek kaldırmak gibi bir görevinin olduğunu da bilincindedir. Bu nedenle Türkiye demokrasi güçlerinin dostu, onların samimi destekçisidir. Türk halkından, aydınlarından, politikacılarından da aynı desteğin kendilerine veril-

mesini istemez mi? Kürt-Türk çalışan emekçi yığınlarının sırtındaki yük o kadar ağır ki, halklardan birinin tek başına altından kalkması oldukça zor, hatta imkansızdır. Geliniz bu ağır yükü beraber ve kardeşçe kaldıralım.

Demokrasi herkese lazım. Onun nimetlerinden yararlanmak isteyen herkesle beraber olunabilir, ortak mücadele örgütlenebilir.

Devrimci Proletarya, Nisan 1993

Özgürlüğün yolunu devrim açar

PKK önderliğinin Newroz öncesinde açıkladığı yeni politikalarla birlikte Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi tehlikeli bir noktaya sürüklenmiştir. Hareket bir yol ayrımındadır: Ya kendisini bugünlere getiren devrimci çizgide yürümeyi sürdürecektir ya da nice görkemli başarılar elde etmiş devrimci partileri, ulusal kurtuluş güçlerini, halk hareketlerini bile süreç içinde eritip tüketen reformizmin çıkmaz yollarına sapacaktır. Bu nedenle durum bu kez, PKK önderliğinin daha önceleri de birçok kez tanık olduğumuz, örneğin 20 Ekim seçimlerinde SHP ile ittifak kurmak gibisinden yanlış taktik kararlar aldığı durumlardan farklıdır. Mücadeleye belli zararlar vermekle birlikte izlenen devrimci stratejik çizgi değişmediği sürece yıkıcı sonuçları yine de sınırlı kalabilen bu taktik hatalardan farklı olarak bu kez bizzat çizginin revizyonu söz konusudur.

Değişme özellikle iki noktadadır: Birincisi; devrimci silahlı mücadele çizgisi geriye itilmektedir. İkinci olarak, bağımsızlık hedefinden açıkça vazgeçilmektedir. Halbuki bunlar, PKK'yi diğer bütün Kürt örgütlerinden Kuzey'deki mücadeleyi de Kürdistan'ın diğer parçalarındaki mücadelelerden farklı kılan iki temel noktadır.

PKK sadece ulusal çelişkinin derin dinamığını yakaladığı için değil, bu temel üzerinde devrimci silahlı mücadele çizgisini esas aldığı içindir ki, Kuzey Kürdistan'daki diğer Kürt örgütlerinin hiçbirinin başaramadığını başardı. Çarpıcı boyutlar kazanan bir ulusal uyanışa önderlik etti, geniş yığınları harekete geçirebildi, onların kendisini ölümüne izledikleri bir öncü haline geldi. Hedef; sınırlı bir otonomi değil bağımsızlık olan bu devrimci çizgisi nedeniyle Kürdis-

tan'ın diğ er parçalarında da etkisi giderek artan bir çekim merkezi özelliğini kazandı. Şimdi ise PKK, taktik bir ateşkes ilan etmenin de ötesinde, belli koşullarda silah bırakmaktan söz ediyor, bunun pazarlığını yapıyor. Fiilen hatta açıkça silah bırakmanın koşulları olarak gündeme getirdikleri ise "kültürel özerklik" sınırlarını dahi fazla aŐmayan güdük bir "Kürt reformu" programıdır.

Gerilla birlikleri dađıtılmıŐ değildir. Silahlı mücadeleden tamamen vazgeçildiği de söylenmemiŐtir. Devletin tutumuna bağlı olarak silahlı eylemler belki de ilan edilen ateşkesin süresi bile dolmadan yeniden gündeme gelebilir: Fakat tüm bunlar devrimci silahlı mücadele anlayıŐında bir çarpılma ve geriye gidiŐ olduğu gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır.

El Salvador  rneğinde g r ld ğu gibi silahı tümden bırakmamış olmanın elbetteki bir anlamı ve değeri vardır. Fakat bu tek başına yeterli değildir. Asıl belirleyici olan, silahlı mücadelenin diğ er yöntemleri, özellikle de diplomasi ile arasındaki ilişkinin nasıl kurulduğudur. Hangisi esas alınmaktadır? Silahlı mücadele devrimci bir programın mı yoksa herhangi bir reform programının mı baskı unsuru olarak görülmektedir? Bu konuda ortada bir de bir FK   rneği vardır. FK   nderliği de silahlı güçlerini tümüyle ve açıkça tasfiye yoluna hiçbir zaman gitmedi. Fakat silahlı mücadele ile diplomatik görüşmeler yöntemi arasındaki ilişkide birinciye ikinciye tabi kılan bir anlayışla hareket etti. Silahlı mücadeleyi, Filistin halkını gerçek özgürlüğe kavuŐturacak biricik yöntem olarak değil, diplomatik pazarlıklar sırasında masada kullanabileceği bir koz olarak ele aldı. Bu sağcı mantık, Filistin hareketinin radikal özünü süreç içinde öldürmekle kalmadı, aynı süreç sonunda hareketin silahlı gücünü ve eylem kapasitesini pazarlık masalarında kullanabileceği bir koz olmaktan da çıkardı.

Stratejik hedef olarak hareketin bağımsızlık hedefinden verilen taviz çok daha açık ve belirgindir. Kürt halkının istediği takdirde ayrılıp bağımsız devletini kurabilme hakkı, gerçek anlamda bir özgürlüğün, karşısındaki ile eşit olmanın, kendi kaderini dilediğince tayin edebilme hakkının özüdür. Bu konuda PKK bugüne dek, "ayrılma özgürlüğü"n  her durum ve koşulda ayrı bir devlet kurma şeklinde tek yanlı mutlaklaŐtıran bir yaklaşım içinde olmuştur. O

kadar ki, proletaryanın önderliğinde devrimci demokratik bir halk iktidarı altında Kürt ve Türk halkları için en akılcı çözümün eşit temeller üzerinde, gönüllü ve kardeşçe bir federatif birlik olduğu düşüncesini dahi “şovenizm” ve “misak-ı millicilik”le suçlamıştır. Şimdi ise PKK, Türk burjuvazisini ve şoven çevreleri, “ayrılıkçı ve bölücü olmadığına” inandırmaya çalışmaktadır. Uzun vadeli amacını ise, emperyalizmin işbirlikçisi sömürücü egemen sınıfların egemenliği altındaki bir Türkiye ile, onun üniter yapısına halel getirmeyen “demokratik bir federasyon” olarak tanımlamaktadır. Emperyalizmin işbirlikçisi tekelci burjuvazi ve toprak ağaları ile ne denli demokratik bir ilişki ve birlik kurulabileceğinin tartışması da şimdilik bir yana, mücadelenin hedefleri adına bunun bile gerisinde “çözümlere” razı bir tutum sergilenmektedir. PKK’nin attığı son adımlar sırasında, **Abdullah Öcalan** ile PKK’nin yıllardır haklı ve doğru olarak Kürt ulusal hareketine ihanetle suçladığı tescilli revizyonist, reformcu **Kemal Burkay** arasında bir protokol imzalanmıştır. Bu protokol herhangi bir anlaşma değildir. Kapsamı itibarıyla o bir “program” niteliğindedir. Bu programda, Kürt ulusunun nihai amacı, “Türkiye ile demokratik bir federasyon” olarak konulmuştur. Kürt halkının acil talep ve beklentileri adına ileri sürülenler ise bir “kültürel özerklik” programından başka bir şey değildir. Öyle ki, Türkiye’deki bazı şoven çevrelerin dahi, Kürt sorununun ulusal karakterini gizlemek amacıyla da olsa “Güneydoğu sorununun kaynağı” olarak tanımladıkları feodalizmin tasfiyesi ve Kürt yoksul köylülüğünün en yakıcı sorunu olan toprak sorununun çözümüne dair dil ucuyla da olsa söylenmiş tek bir söz bile yoktur. Aynı kayıtsızlık, işsizlik ve ulusal kaynakların vahşice yağmalanması başta olmak üzere Kürt emekçi kitlelerinin yaşam koşullarını iyileştirme yönünde somut hiçbir talebe yer verilmemesinde de kendini göstermektedir. Bu tipik bir reformist tutum örneğidir. Bugüne dek hareketin asıl yükünü çeken emekçi kesimler, bugün olmasa bile yarın haklı olarak şu soruyu soracaklardır: “Biz bugüne kadar ne için savaştık”, “Döktüğümüz bunca kan, çektiğimiz bunca acı sadece Kürtçe eğitim, Kürtçe radyo-televizyon, Kürt partisi, vs. vs. için miydi?”

Bugüne kadar yürütülen savaş ve silahlı mücadele anlayışı, getirilip güdük bir “Kürt reformu” programına bağlanmıştır. Devrim ile

reformlar arasındaki ilişkinin bu şekilde tersyüz edilisinin hiçbir devrimci açıklaması olamaz. Bizzat PKK'nin kendi pratiği bile, reformlar elde etmenin yolunun yine devrimci mücadeleden geçtiğini kanıtlar. Kürtlerin varlığını dahi inkar edecek kadar gözüdönmüş bir şovenizmin temsilcilerine *"Kürt realitesini tanıtan"*, devrimci silahlı mücadele temelinde yükselen Kürt halk hareketi olmamış mıdır? Kürtçe konuşma yasağı yine bu sayede delinmemiş midir? Bugün Kürt halk kitlelerinin gerektiğinde fiilen kullandıkları toplantı, gösteri ve yürüyüş özgürlüğünü onlara hangi yasa vermektedir? Bu özgürlüğün bir bedelinin, hem de ağır bir bedelinin olmadığı anlamına gelmiyor kuşkusuz bu örnekler. Fakat reformizmin de bir bedeli vardır. Kendini hasmına beğendirmek, onu ürkütmemek, uzlaşılabilircek makul bir güç olarak görünmeye çalışmak şeklinde özetleyebileceğimiz bu bedelin karşılığı ise, çoğu kez umulanın çok gerisinde kıvrıntılar olur. En aza indirgenmiş talepler ve devrimci eylemin reddedilmesi temeli üzerinde yükselen reformist bir siyaset, büsbütün hüsrana uğramamışsa eğer, sadece güdük değil, aynı zamanda güvenilmez sonuçlarla yetinmek zorunda kalmaktan da kurtulamaz.

PKK'nin attığı son adımlara yol gösteren amaçlar, en az, oluşturulan yeni politikanın kendisi kadar yanlış, onun şu anki sonuçlarından çok daha yıkıcı ve tehlikelidir. Güdülen amaç, Batılı ülkelerin hatta ABD'nin desteğini kazanmaktır. Sorunun canalcı noktası da buradadır. Dünya halkları gibi Kürt halkı ve onun devrimci ulusal kurtuluş mücadelesinin de en amansız düşmanlarının başında gelen emperyalist güçler, *"düşman"* olarak değil de *"desteği alınması gereken güçler"* olarak görülmeye başlandıktan sonra gerisi gelir. Emperyalistlerin gözüne *"terörist örgüt"* olarak görünmemek için silahlı mücadele çizgisi geriye itilir hatta aşağılanmaya başlanır. Ortadoğu gibi bir bölgede sınırların değişmesini emperyalist güçlerin de kolay kolay kabullenmeyecekleri şeklinde bir *"gerçekçilik"*ten hareketle bağımsızlık hedefinden vazgeçilir, emperyalizmin Kürt planı çerçevesinde bir özerkliğe ve en fazla bu temelde bir federasyona rıza gösterilir. Yerinde ve haklı olarak düne kadar *"hain"* denilen **Talabani** *"Mam Celal"* (Celal amca), Kemal Burkay *"müttefik"* olur, vb. vb.

Kendini hemen gösteren bu ilk sonuçlar bile, emperyalistlerin desteğini kazanmak amacıyla kendini onlara beğendirmeye yönel-

menin intihar etmekten farksız bir yönelim olduğunu sergilemeye yeter. Kürt halkının gerçek bir özgürlüğe ihtiyacı vardır. O bunun için ayağa kalkmış, bunun için savaşılmaktadır. Emperyalistlerin güdümünde bir tane de Kuzey’de sözde bağımsız bir Kürt Devleti dahi kurulacak olsa, bu ne ölçüde gerçek bir özgürlük olacak, Kürt halkını ne ölçüde bağımsızlaştıracaktır? Bu sorunun yanıtını görmek için emperyalist yeni sömürgeciliğin boyunduruğu altındaki Afrika, Asya veya Latin Amerika’nın görünüşte bağımsız ama gerçekte kukla devletlerine kadar gitmeye de gerek yoktur. Güney’deki sözde Kürt devleti örneği ortadadır. İplerini ellerinde tutan efendilerinin isteği üzerine “ilk icraat” olarak Türk ordusu ile birlikte PKK’yi imha hareketına girişen bu kukla oluşumu, haklı ve doğru bir tutumla o zaman “*ABD’nin Kürdistan ayağı*” olarak mahkum eden PKK, Kuzey’de de benzer bir “çözüm” arayışına yönelmeyi nasıl savunabilir, bunu ne ile açıklayabilir?

Atılan adımların “*geçici bir taktik manevra*” olduğu söylenebilir. Türk hükümeti ve Genelkurmay’ı’nı hazırlıksız yakalaması, bu arada uzun süredir hazırlanılan “bahar saldırısı”nın başlangıcı olarak Newroz’da girişilmesi düşünülen katliam girişimlerini geciktirmesi gibi güncel sonuçlarından hareketle, bunu üstelik “*çok başarılı bir taktik manevra*” olarak göstermek isteyenler bile çıkabilir. Ama, “başarı”dan ve “*taktik*”ten söz edenler, ne pahasına bir başarı ve nasıl bir taktik anlayışı sorularının yanıtlarını da vermek zorundadırlar. Stratejik amaçlardan büyük tavizler verme pahasına, ayrıca hasmının kabul edebileceği sınırlar içinde hareket ederek sağlanan bir sonuca “başarı” denebilir mi? Öte yandan, taktikler ile strateji arasındaki ilişkide hangisi esas ve belirleyicidir? Taktikler mi stratejiye hizmet eder, ona tabidir, yoksa stratejiden ayrı ve bağımsız taktikler olabilir mi? Taktikler, anlık sonuçları bakımından çok parlak dahi olsa geçici günlük çıkarlara göre değil stratejik amaçlara göre şekillendirilir. Taktik başarılar kendi başına bir amaç olabilir mi? Taktik hedeflere ulaşabilmek için stratejik hedeflerden bile taviz vermek gerekebilir mi? Strateji taktiğe kurban edilebilir mi?

PKK önderliğinde gelişen Kürt ulusal mücadelesinin bugüne dek yarattığı devrimci değerler ve elde ettiği kazanımlar küçümsenemez. O, çarpıcı bir Kürt rönesansı yaratmakla kalmadı. Türkiye devrimi

açısından da devrimci bir soluk oldu, onun son yıllardaki mızrak başını oluşturdu. Ortadoğu bölgesinin öne çıkan devrimci odaklarından biri haline geldi. Bu özellikleri nedeniyle sadece bölge gericiliğinin değil emperyalist güçlerin de şimşeklerini üzerine çekti. Buna karşılık çok yalnız kaldı. En başta Türkiye işçi sınıfı ve emekçi kitle hareketinden gereken desteği göremedi. Ortaya çıkan yorgunluk belirtileri ve hareketin yaşadığı tikanıklıklarda bunun belirleyici rolü hiçbir zaman gözardı edilmemelidir. Burada sorumluluk asıl olarak Türkiye komünist ve devrimci hareketin omuzlarındadır. Ancak bu gerçekler, ulusal hareketin ve onun devrimci öncüsünün zaafı ve yanlışlarına karşı devrimci eleştiri hakkını ortadan kaldırmaz.

Kürt devrimci ulusal kurtuluş mücadelesinde ileriye veya geriye doğru her adım, yiğit ve çilekeş Kürt halkının geleceğini ilgilendirdiği kadar, genel devrim cephesini de ilgilendirir. Dolayısıyla kimse, ortaya çıkan sorun ve gelişmelerin, "Kürtlerin 'iç sorun'u olduğunu" iddia edemez. Öte yandan, tehlikeli ve yanlış adımlar karşısında özellikle Türkiyeli komünist ve devrimci hareketin tek görevi, uyarıda bulunmak, yanlışları eleştirmek ve ideolojik mücadele ile sınırlanamaz. Bunlar elbetteki önemli, gerekli ve yararlıdır. Fakat devrimci açıdan asıl tutarlı ve etkili eleştiri, Türkiye devrimini hızlandırmaktır.

Emeğin Bayrağı, Nisan 1993

Ulusal başkaldırı nereden nereye?

Son bir yıldır vurguladığımız ve geçen haftalardaki yazılarımızda ise yoğun olarak dikkat çektiğimiz iki nokta vardı. Bunlardan birincisi; radikal ulusal harekette reformist eğilimlerin gelişme halinde olduğu idi. İkincisi; eğer ulusal karakterdeki bir hareket, egemen ulusun işçi ve emekçileri başta olmak üzere emekçilerin cephesinden, devrim ve sosyalizm cephesinden gerekli desteği bulamazsa, başka destekler aramaya ağırlık verir. Ulusal hareketleri kullanmada ustalaşmış emperyalist devletlerle bölge gericileri arasında kendisine destek aramaya yönelir.

PKK lideri Abdullah Öcalan'ın basın açıklaması, bu iki olgunun bir arada gerçekleşmekte olduğunu gösterir karakterde.

Açıklama ana hatlarıyla şöyle: Halkımız ve kamuoyu barış istiyor. Bu beklentiye yanıt vermek için 20 Mart - 15 Nisan arasında tek taraflı olarak ateşi kesiyoruz. Bizim üstümüze gelmezlerse ateş etmeyeceğiz. Böylece Türk yetkililere barış için, hazırlanma olanağı tanınmış oluyoruz. PKK olarak siyasi bir parti (yasal) haline gelmek istiyoruz, buna olanak tanınmalıdır. Durum nazik, doğrudan biz değil, halkın temsilcileri muhatap alınabilir.

Hükümetten ve devletten siyasi yöntemi öne çıkarmasını, Newroz'a kan karıştırılmamasını, Türkiye'ye silahsız girişimize izin verilmesini istiyoruz.

Bağımsız Kürdistan değil, federasyon çözümünde anlaşabiliriz. Kürt kimliğinin tanınarak anayasal güvence sağlanması, siyaset yapma güvencesi verilmesi yeterlidir. Ama, bu iyiniyetimize rağmen hükümet diyaloga yanaşmazsa, savaşı daha çok şiddetlendiririz.

Görüldüğü gibi, PKK'nin açılımı, yalnızca Newroz'la ve mevcut tıkanıklığını aşmayı sağlayacak geçici bir taktikle sınırlı değil. PKK programatik-stratejik hedeflerini, bazı güvenceler ve sınırlı siyasi haklar karşılığında pazarlık masasına sürüyor. Kuşkusuz daha pazarlık masası kurulmuş değil, kurulması için bile asgari koşullar oluşmuş değil. Ama öne sürülenlerle "yeni bir sürece girme" pazarlığının "tek yanlı" olarak başlatıldığı da bir gerçek.

PKK bu yeni sürecin pazarlığını, Talabani-ABD eksenıyla, Suriye gericiliği ve bir kısım Türk burjuva siyasetçileriyle aynı paralelde başlatmış bulunuyor. Ateşkesi ve diğer çağrılarının niteliğini, önemli kılan da bu.

Buraya nasıl gelindi?

PKK'nin yeni açılımının karakterini ve olası sonuçlarını anlamak için, buraya nasıl gelindiğinin öncelikle çözülmesi gerekiyor.

PKK, 12 Eylül yenilgisinden sonra ulusal bir programla ve silahlı mücadeleyle öngören bir çizgiyle gerçekleştirecek ulusal bir savaşım öngördü. '84'te giriştiği gerilla hareketleriyle başlayan zorlu savaş, devletin temsil edip uyguladığı Türk egemen sınıflarının sömürgeci politikalarını, Türkiye ve dünya halklarının gözleri önüne sermiştir. Gerilla savaşı, 70 yıllık ulusal zulme karşı kin ve nefretini biriktirmiş

olan Kürt halkının mücadele potansiyelini açığa çıkarmış; mücadele kararlılığını geliştirmiş, bunun bir sonucu olarak ulusal savaşın saflarını, her geçen gün artan sayılarla kitleler doldurmuştur. '89 bu bakımdan bir dönüm noktası olmuş; ulusal mücadele ulusun büyük kesimlerini kendi safında toplamıştır. Özel olarak '90 ve '91 Newroz'ları, Kürt ulusal özgürlük istemlerinin gür ve yaygın olarak yükselişi olarak gerçekleşmiştir.

Bu zamana kadar PKK önderliğindeki ulusal savaşım, bölgede ve dünyada önemli bir siyasi etki yaratmış oldu. Ulusal önderlik kendisine yeni kanallar açma girişimlerine başladı. Bölge gerici devletleri yanında Türk faşist diktatörlüğüne de barış mesajları vermeye başladı. Bu gelişme diğer bir değişle PKK'nin siyaset ve diplomasi alanına giriydi. Ulusal hareketin yapısal özellikleri, bu alana girildiğinde daha açık olarak kendisini göstermeye başladı. Pragmatizm ve kısa vadeli hesaplar, "büyük güçler"le birlikte hareket etme, gündeme girdi. Bunun ilk ciddi adımı, '91 genel seçimlerinde gerçekleşti.

'91 Ekim'inde seçim ittifakı kurularak "ANAP-DYP'li" savaş hükümetinin önlendiğini iddia eden PKK ve tabanı, DYP-SHP hükümetine destek sunmasına karşın, "demokrasi" adına hiçbir şey bulamadı. Tam tersine, koalisyon hükümetinin kendisi, "savaş hükümeti" olduğunu kanıtladı.

'92 Newrozu'na doğru bir yandan devlet "temizlik", "imha" hazırlıkları yaparken, PKK da, o tarihe kadar yarattığı birikimle yeni bir sıçrama hazırlığı yaptı. PKK, ERNK ve ARGK adına yayımlanan bildirilerle, Newroz'un bir atılım için değerlendirilmesi, Newroz'la başlayacak yeni süreçte, Behdinan-Botan savaş hükümeti kurulacağı ve Ulusal Kurtuluş Meclisi'nin toplanacağı öngörülmüyordu. Bu hedeflere varmak, 10 bine varan PKK silahlı gücüne, kurtarılmış alanlar, üsler gerekliydi. Bunların yaratılması, savaşın sürdürülmesi için zorunluydu.

'92 Newrozu bir dönemeç

İç ve uluslararası konjonktürdeki diğer etkenler, yanında PKK'nin iç durumu, bu çıkışa olanak vermedi. Devlet '92 Newrozu'na vahşice saldırdığı gibi, sonrasında da Türk şovenizmini geliştirecek bir kam-

panya sürecini başlattı. 15 Ağustos Şırnak katliamıyla devlet terörü ayyuka çıkarken, PKK aleyhine bir hava oluşmaya başladı.

ABD ve emperyalist blokun yeni düzeni, Ortadoğu'da Saddam'ı devirememişti, ama Güney Kürdistan'da kendi çizgilerinden "çık-mayacak" bir Kürt devletine olanak yaratmıştı. Bununla birlikte, Kuzey Kürdistan'daki PKK silahlı direnişinin de "bitirilmesi gerekiyor"du. Bu amaçla, işbirlikçi Türk devletinin, Kürt ulusal hareketini ezme amacı birleştigiinden Kuzey Irak operasyonu başlatıldı. Emperyalist Çekiç Güç'ün yardımıyla kurdukları devletin varlığını koruyabilmek için çıkarlarını Türk egemen sınıflarıyla da "birleştiren" Talabani-Barzani ikilisi, peşmergelerin yardım ettiği operasyon, PKK'nin bu alandaki üslerini bırakarak, askeri kuvvetlerini geri çekmesiyle sonlandı.

Operasyon günlerinde Batılı emperyalist basın, PKK'ya karşı, "sandviç hareketi" senaryolarını bolca yazdı. Plana göre ABD ve Batılı emperyalistler ve bölge devletleri, Güney Kürtlerini de kullanarak PKK'yı güneyden ve kuzeyden sıkıştırarak, askeri olarak ezecekti. Yine bu senaryoyla birlikte Kürt sorununun çözümünü, "PKK ve APO'nun dışına çıkarmak", olmazsa "FKÖ taktiğine çekmek"ten söz ediliyordu. "Yeni Düzen'in Kürtlere verebileceği" yerin ise, yalnızca G. Kürdistan olduğu, artık daha açık anlaşılıyordu. Emperyalistlerin ve Türkiye dahil bölge devletlerinin bu taktiklere göre yol almaya uğraştığı bir gerçektir.

Bu planı bozabilecek güç ise, PKK önderliğindeki ulusal hareketin daha da şiddetlenmesi ve yayılması; Türkiye'nin (Türkler başta olmak üzere) işçi ve emekçi milyonlarının Kürt ulusunu desteklemesi, onun ulusal özgürlük talebine eylemleriyle sahip çıkarken, devlet terörüne ve emperyalist imha planlarına karşı sesini yükseltmesiyle elde edilecekti.

Irak operasyonundan bu yana geçen süreçte, bu iki durum genel olarak gerçekleşmedi.

PKK, son üç yıldır, yoksul köylülere dayanan kitleselliğini, köylerin devlet terörüyle boşaltılmasıyla bir ölçüde küçük kent ve kasabalara taşıdı. Küçük kent ve kasabalarda özellikle kepenk kapama vb. eylemlerde bir yükselme ve yığılma gerçekleşti. Ancak PKK Kürdistan'ın kentlerinde siyasi etkisinin gerisindeki bir örgütlenmeyi bile

gerçekleştiremedi. Devletin sivil-askeri örgütlülüğü karşısında, örgütlü mevziler kazanamadı, kazanılanlar da korunamadı. Burada, salt ulusal bir programın, işçi ve kent emekçilerini örgütleme yeteneği gösteremediği genel doğrulamasını görüyorsak da, politik olarak asıl sorunun burada olmadığını vurgulamalıyız. Hem PKK hareketi ve hem de kitle hareketi burada sıkıştı ve belli bir duraganlık içine girdi.

Diğer taraftan devlet, Kürdistan kırlarında artık bir ordu örgütlenmesi aşamasına ulaşmış, ama buna uygun “kurtarılmış alanlar” yaratamamış PKK’nın silahlı güçlerini, gerilla müfrezelerini sıkıştırmaya, yer yer imhaya ve hareket alanını, eylem inisiyatifini engellemeye başladı. PKK’nın silahlı mücadelesi, “eski” gerilla eylemlerini tekrarlar hale geldi. Bu objektif olarak hareketin gerilemesiydi. Devletin imha taktiği, kış koşullarında kara saplandı ama, devlet bu alanda genel bir inisiyatif kaybına uğramadı. Her iki taraf da bahara hazırlanırken, PKK’nın inisiyatifini ele geçirecek askeri bir çıkış yapması, diğer etkenlerle birlikte pek olanaklı gözüküyordu.

Ya işçiler, diğer güçler?

’92 Newrozu’ndan itibaren bütün bunlar olup biterken, Türkiye işçi sınıfı ve emekçi milyonlar, genel olarak Türk şovenizmiyle zehirlenmişliklerini korudular. Hatta devletin şovenizm dalgasını körükleme kampanyasında biraz daha uyuştular. Bu durum bölgelere ve zamana göre değişkenlik gösterse de, temel özellikleriyle sürdü.

İşçi hareketinin başına çöreklenmiş Türk-İş’in sendika ağaları, özellikle, Kürdistan’daki yapılarının baskısıyla Kürt sorununu Diyarbakır’da Başkanlar Kurulu toplantısında ele almak zorunda kaldılar. Burada, Türkiye işçi sınıfının gündemine Kürt sorununu taşıyacaklarından söz eden sendikacılar, devletin soykırımcı terörüne sessiz kalırken, ’93 Newrozu için ne somut bir eylem öngördüler, ne de bir çağrı yayınladılar.

Bu arada, emekçi kamu sendikalarında “Kürtçülük”, “bölücülük” iddialarıyla ayrımcılık eğilimi, hiç de küçümsenemez boyutlarda geliyordu.

Türkiye devrimci komünist hareketi de, Kürt sorununu işçilerin ve

emekçilerin gündemine sokmayı başaramadı.

Sonuç olarak, '93 Newroz'u'na girerken ağır iç ve dış koşulların baskısı altındaki ulusal mücadele ve PKK güçleri, devletin soykırımcı terörüyle başbaşıydı. Bu gelişmeden ulusal hareket kadar, Türkiye işçi sınıfı, emekçiler ve siyasal öncüleri de sorumludur.

Batılı emperyalistler de ABD'nin izinden giderek Kürt çözümlerini giderek netleştirdiler. Onların da planında, "silahlı mücadele çizgisi-ne sahip PKK'ya" yer yoktur. PKK teröristti, ya yok edilecekti ya da FKÖ'leşecekti. Buradan itibaren Batılıların PKK aleyhinde "terö-rist" ilanları birbirini izledi. PKK'yı barışçı-siyasi çözüme razı etme diplomatik kısıkaçı başladı.

Kıskaç aynı şekilde Suriye ve İran'a dönük olarak da uygulandı. PKK, kendisi için çok önemli olan Bekaa Vadisi'ni terketme duru-munda kaldı. Yani PKK buradaki askeri hareket serbestisini de önemli ölçüde yitirdi.

Bütün "barışçı"lar, "siyasi çözümcü"ler, daha etkin olarak sürece girmeye başladılar ve kendilerinin ne kadar "önemli" olduklarının gösterilerini yapmaya başladılar. Oysa ki kendilerini bugün "önemli kılan" da, PKK'nın on yıla yakın süren silahlı mücadelesidir. Onların sözünü ettiği "siyasi çözüm"e, "barış"a olanak sağlayan da Kuzey Kürdistan halkının büyük acılarla sürdürdüğü savaşı.

PKK'nın tek tarafı ateşkes ilan ederek, kendilerine saldırılmama-sını talep ettiği ve siyasi çözüm için diyalog isteğini açıkladığı bu gelişmenin arkasındaki nedenler bu olgularda aranmalıdır.

Yeni açılım nereye götürür

Faşist diktatörlüğün soykırımcı politikaları köklü ve tarihsel temel-leriyle değişmedikçe, Kürt ulusu için özgür ve eşit koşullarla bir siyasi çözümün gündeme girmesi beklenemez.

PKK'nın ortaya koyduğu, bütünlüklü olduğu ve zamana daha çok yayılacağı anlaşılan yeni politika, mevcut koşullarda, ulusal hareket açısından ister taktik bir adım olsun, isterse bir strateji değişikliğinin önemli bir adımı olsun, hareketin inisiyatif üstünlüğünü ele geçirdiği bir durumun ürünü ve ifadesi değil. Kuşkusuz, uzun mücadele süreç-lerinde devrim ya da ulusal devrim güçleri, güç ilişkilerinin aleyhleri-

ne olduğu dönemlerde de, geri çekilme taktiğini bir zorunluluk olarak uygulayabilirler. Ve her “geri çekilme” taktiğı, onu kullanacakların niteliğı vb. ile ilgili olmak yanında, somut koşulların durumuna göre de büyük risklerle doludur. Geri çekilme, istek ve niyet ne olursa olsun, siyasal olarak iflasın ve askeri olarak bitişin ön adımı da olabilir. Burada önemli olan, savaşıyan tarafın stratejik hedeflerini gerçekleştirmeyi güçlendirecek bir adım atıp atılmadığıdır.

Bu açıdan değerlendirecek olursak, PKK’nın bugünkü adımı, “sıkışmış” silahlı kuvvetleri ve “duralamış” kitlesel gücüyle, bu duruma karşı, özgücüne ve Türkiye devrim cephesinin gücüne dayanarak yeni kanallar açma anlayışının sonucu değil; daha çok egemen sınıfların “Kürt realitesini kabul eden” kesimiyle, emperyalistlerin Ortadoğu’daki hegemonya planları içindeki bir “Kürt çözümüne” sırtını dayayarak gerçekleşmeyi öngören bir politikadır.

İsterse PKK açısından stratejik dönüşüm olmadığı iddiasıyla öne sürülmüş olsun, bugünkü adım, dayandığı güç ilişkileri ve politikaları bakımından zaten yeterince tehlikeyi, çözölmeyi öngörüyor.

PKK, ateşkes ve arkasından getirmeyi öngördüğü siyasal (yasal) partileşme adımını, Talabani-ABD eksenini üzerinde gündeme sokmuştur. Ayrıca emperyalist Amerika’nın baskılarına dayanamayan Suriye’nin dayatmasına boyun eğdiği, uzlaşmaya girdiğı gerçeğı var.

Açıklamanın hemen ardından A. Öcalan’ın Kemal Burak’la görüştüğü ve 9 madde üzerinde anlaşma sağlandığı açıklandı. Türk devleti yetkilileri bile, bu görüşmeyi Apo’nun açıklamalarından daha önemli bulduklarını ifade ettiler. Şimdiye kadar “hain” olarak değerlendirdiğı ve gerçekten de reformist çizgisini işbirliğine kadar uzatmış bir hareketin lideriyle siyasal ortaklık arayışı, PKK’nın, denize düşenin yılanı sarılması gibi berbat bir yola gitmekte olduğunun bir göstergesidir. Bu gelişme de, öngörülenin strateji değişikliğine kapıları açtığını gösterir önemde.

PKK’nın bağımsız bir Kürdistan yerine, emperyalistlerin dayattığı G. Kürdistan parçası yanında ve Türkiye’de bir miktar hak ile başlayan federasyona varmayla yetinmeyi öngören açıklaması, genel stratejide bir değişmedir. Bunu, Türkiye’de TBMM içinde siyasal bir varlık olarak örgütlenme düşüncesi tamamlıyor.

Öyleyse öngörülen noktalarda devletin olumlu tavır göstermemesi

halinde, savaşı şiddetlendirmekten sözemenin fazla bir anlamı yoktur. Zira, bundan böyle savaşın şiddetlendirilmesinin hedefi de artık bugünkü politikaların benimsetilmesi olacaktır. Bağımsız, demokratik Kürdistan değil. Açıklanan politikalar eğer uygulanma alanı bulurlarsa, PKK ve Kuzey Kürdistan'ı Güney Kürtlerinin kaderi bekliyor.

Elbette bu açıklamayı, PKK için son söz saymak, bugünden yanlış olur.

Ayrıca PKK'nın Talabani ve emperyalistler eksenindeki bu planı, Türk egemen burjuvazisi ve devletin bazı katlarında taraftar bulsa da, bugünkü verili koşullarda yaşam bulma olanağına sahip olacak mıdır? Genel olarak egemen sınıfların, ordu ve bürokrasisiyle böyle bir sürece giremeyeceği, geriye savaşın daha da şiddetleneceği şıkkının kaldığını vurgulamak gerekir. PKK ve ulusal savaşımın tabanı bu yollarda kendini tüketmezse, savaşı kazanma olanağı da vardır. Türkiye devrimci ve komünist hareket ulusal hareketteki bu gelişmeyi örgütleyebilmek için kendi payına düşeni özverili bir çabayla yerine getirmeye çalışmalı; PKK'nın yeni çizgisine karşı güçlü bir ideolojik mücadele geliştirmelidir.

Türkiye ve emperyalistlerin durumu

Newroz öncesinde, egemen sınıfların şovenizm rüzgarının etkisindeki Türkler açısından olsun, Kürdistan'da devlet terörünün "yıldırıcı" Kürt yığınları açısından olsun, bir ateşkes uygulaması "rahatlatıcı" ve umut yaratıcı oldu görünene göre. Ancak bundan çok, ateşkes kirli savaş politikasını teşhir ederek, Newroz'da faşist diktatörlüğün Kürdistan'daki saldırganlığını, provokasyonlarını frenleyici bir rol oynayacağını yeterince kanıtladı.

Ayrıca, ordu ve devletin sivil üst yetkililerinin "terör örgütünü muhatap almayız" açıklamalarına karşın, Apo'nun açıklamalarının, devletin tepesine bir top gibi düştüğü anlaşıyor. Egemen sınıfların değişik klikler, devlet bürokrasisi ve MGK, Newroz'u ve Kürt sorununu, pratik bir sorun olarak gündeme almak zorunda kaldılar. Devlet soykırım politikalarını, "her devletin yaptığını yapıyoruz, vatanın ve milletin bütünlüğünü koruyoruz" açıklamalarıyla meşru göstermeyi sürdürüyor ama, PKK'nın Talabani-ABD ve Batılı emperyalistlerin ekse-

ninde de olsa, yeni girişimi karşısında, yeni bir politika geliştirebilmiş değildir. MGK toplantısında, hükümetin öneriye kapıyı açık tutma, ama terörle savaşı sürdürme tutumunu onayladığı açıklandı. Devletin Jandarma Genel Komutanı, Barzani ile görüşüyor. Böylece PKK'nın Güney Kürdistan'a yerleşmesini önlemek ve kendisine daha yakın olan Barzani'yi yanına alarak Talabani-PKK'ya karşı bir denge kurmaya çalışıyor. Faşist diktatörlük, askeri operasyonları sürdürmekte kararlı olduğunu açıklıyor ama, en azından Newroz'da ne pahasına olursa olsun saldıracakım diyemiyor; Newroz yasaklarını sayarken, "Newroz hepimize kutlu olsun" demek zorunda kalıyor.

Egemen sınıfların bir kısım sözcülerinin, "PKK bitti, artık hiçbir şey yapamazlar" propagandasını yoğunlaştırması da, siyasi manevra alanını genişletebilmek içindir. Kendilerini bu noktaya getirenin, PKK'nın silahlı hareketi olduğu gerçeğini gizlemek içindir. Devletin askeri güçleriyle PKK'ya verebileceği en büyük zararı vermek, siyaset arenasında ise, belli bir yumuşamaya geçmek onların da zorunlu kaldığı nokta.

Amerika başta olmak üzere Batılı emperyalistlerin, Türk devletine bu yönde baskı yaptıkları ve "PKK'sız bir çözüm" için verilen vadenin dolmakta olduğu ifade ediliyor.

Emperyalist Amerika için bölgede hala en önemli güç Türk devletidir. Bu nedenle, gelişmelerin ABD'den ve özellikle işbirlikçisi Türk devletinin "genel çıkarları"ndan bağımsız olduğu söylenemez. Ama aynı güçlerin, geçen zaman içinde, Suriye ve Güney Kürtlerini ve İran'a PKK aleyhine boyun eğdirdikleri gerçek. Bu avantajlarla PKK'yı FKÖ'nün yoluna sokmak için, ellerine yeterince olanak geçtiğini düşünüyorlar.

Tarihte örneği çok görüldü. Ezilen ulusların ve halkların kaderi emperyalistlerin ve gericilerin elinde değil. Kürt ulusunun kendi özgücüne, devrim güçlerine dayanarak bu durumdan çıkabilmesinin koşulları tükenmiş değildir. Nesnel olgular ve onları değerlendirme yeteneğine ve mücadele kararlılığına sahip güçler, sürece girmekte gecikmeyecektir. Şubat ayında Ankara'da gerçekleşen Analar Kurultayı'nda yaşlı Kürt kadını şöyle diyordu:

"Kürdistan bizimdir, bizim olacaktır. O zamana kadar bu uğurda vereceğimiz daha çok evladımız vardır; var olacaktır."

Newroz bu yıl sadece Kürdistan'da değil Türkiye'de de yeni bir dönem başlatıyor

Haber önce Sabah gazetesinde patladı. En büyük puntolarla gazetenin manşetinde "Apo silah bırakıyor" yazıyordu. Sabah böylesi haberleri ya imzasız ya da ismi pek tanınmayan bir muhabirin adıyla verirdi. Baktık bu kez imza yerinde Cengiz Çandar vardı. Hani şu MİT ile ilgili olduğu yolunda bir zamanlar yayımlar yapılan gazeteci. Cengiz'in MİT'le ilişkisini pek bilmeyiz ama, Özal'a ve pek çok etkili ve yetkili kişiye kolay ulaşabilen bir kişi olduğunu herkes biliyor.

Sonradan öğrendiğimiz ayrıntılara göre, Cengiz haberi bulmuyor; haber onu buluyor. Talabani Şam'da PKK lideri Abdullah Öcalan'ı ziyaret ediyor. Bu görüşmelerde Apo görüşlerini tekrarlıyor. Bunlardan biri teröre karşı olduğudur. Aslında savaş istemediği, fakat TC'nin kendisine savaştan başka bir seçenek bırakmadığı yolundaki görüşlerini tekrarlarlarken, Talabani bunların deklare edilmesini istiyor.

Oysa başta Talabani olmak üzere Apo'yu ya da PKK'yi birazcık bilenler için bunlar yeni ve ilk kez söylenmiş şeyler değildir. Nitekim Sabah haberini öyle sunup ertesi gün diğer gazetelerle birlikte bu habere uygun PKK'de Apo'ya isyan senaryoları üretmeye başlayınca kıs kıs gülmelerimiz iyice kahkahaya dönüştü.

Gerçi söz konusu olanın ancak bir ateşkes olabileceğini, silah bırakma diye bir şey olmayacağını bizim milyon tirajlı ansiklopedi eki olarak yayımlanan gazeteciklerimiz de bilir. Ama galiba Nasrettin Hoca gibi göle maya çalıp "ya yoğurt tutarsa" diyorlar. Elbette bir de bunu ancak böyle haber olarak büyütebileceklerini ve her kesime okutabileceklerini düşünüyorlar.

Kardeş Kürt halkının lideri Apo ateşkes ile ilgili basın toplantısında konuyla ilgili herkesin bildiği şeyleri tekrarladı. Ama ilk kez somut bir tarih telaffuz etti. Şimdiye kadar "istersek tek taraflı bir süre ateşkes de ilan edebiliriz" diyordu.

Politika üretmekten naçiz burjuvazimizi şaşırtmak için bu kadarı bile yetti. Kuzey Irak harekatıyla Kürt özgürlük hareketine karşı göreceli bir moral üstünlük sağlayan TC'nin egemen güçleri ilk

darbeyi M. Ali Birand'ın Osman Öcalan ile yaptığı "32. Gün" programındaki röportajında yemişti. Bu darbeye TC'nin egemenleri çok bozuldu ama kraldan fazla kralcılık yapan kapıkullarından Emin Çölaşan daha çok bozulmuş olmalı ki, artık her fırsatta M. Ali'yi hedef alan yazılar yazıyor. Çölaşan'ın eskiden temel çelişkisi Özal'dı, şimdi ise M. Ali.

Emin'in havlamaları M. Ali'nin söylediklerini toplum olarak anlamamızı engellediğinden, TC son günlerde kendini iyi hissediyordu hissetmesine ama Newroz yaklaştıkça da bahar sendromu başına vurmaya başlamıştı yeniden.

TC'nin son günlerde kendini iyi hissetmesinde elbette Yalçın Küçük'ün Şam dönüşü elinden alınan ve herkesten önce MİT'in ve diğer yan kuruluşlarının seyredip gazetelere haber yaptığı dökümanlar da rol oynamıştı. TC'nin bu sahte morali de çok sürmedi, yaklaşan Newroz için birşeyler yapmak gerekirdi.

İlk iş olarak MGK'nin yardımı alındı. Olağanüstü Hal'in uzatılması tavsiye olundu. Mecliste usülen biraz gürültü çıkarıldı, ama olağan olmayan durum üç ay daha uzatıldı.

Ancak Avrupa'dan gözlemci heyetlerin ve gazetecilerin gelmeye başlamasıyla iktidar telaşlanmaya başlamıştı. Başbakan ve diğer bakanlar Newroz'un serbestçe kutlanabileceğini söylerken, MGK ve onun uygulayıcısı kontrgerillanın temsilcilerinden Olağanüstü Hal Bölge Valisi Ünal Erkan her türlü gösterinin güçle bastırılacağından söz ediyordu.

Komşumuz Kürdistan'ın sesi işte bu aşamada çıktı. Kürt halkının lideri ateşkes öneriyor; sorunun siyasi platformda çözülebilmesine olanak sağlayacak bir fırsat yaratmak üzere hem de tek taraflı bir ateşkesi tarih vererek ifade ediyordu.

Apo'nun açıklaması Kürdistan'da sevinçle karşılanırken, Türkiye'de ise adeta bir bomba gibi patlıyordu. Konuyla ilgili ilgisiz herkes konuyu konuşmaya, tartışmaya başlamıştı.

Türk egemenleri şaşkın şaşkın, "Biz eşkiya ile pazarlık etmeyiz" derken, bir yandan da kopuk kopuk görüşlerini açıklamaya devam ediyorlardı.

Moral üstünlüğünü TC, yine Kürt özgürlük hareketine kaptırmış görünüyor. Nitekim o yüzden Newroz'u geçen yıllarda olduğu gibi

kutlayan halkın üzerine bu kez pek kurşun sıkamadı. TC'nin her zaman kontrol edemeyeceği kontrgerilla geçen yıl İzzet Kezer'i öldürdüğü yerde yine gazeteci öldürmeye kalktı. Gazetecilere sıkılan kurşunlar bu kez kimseyi şans eseri öldüremedi ama, önümüzdeki günlerde iktidarın söz geçirmek istese de söz geçiremeyeceği, aslında emirleri doğrudan hükümet yerine başka bir güçten, açık olarak söylemek gerekirse MGK'dan alan kontrgerilla güçlerinin ne yapacağına şimdiden belli olduğunu görmek istemeyenlere bile gösterdi.

Newroz yeni gün demek. Kürt halkı Newroz'u son yıllarda gerçekten yeni bir gün olarak yaşıyor. Özgürlük yürüyüşleri her Newroz'da yeni bir döneme yükselişin vesilesi oluyor. O nedenle Kürt halkı Newroz'u daha bir coşkuyla kutluyor ve daha çok sahip çıkıyor.

Ama bu gidişle Newroz'u Türkiye emekçi halkları da seveceğe benzer. Çünkü Kürdistan'da yanan özgürlük ateşinin ışığı Türkiye'ye de yansıyor. Newroz ateşi Türkiye'yi de ısıtıyor!

Nitekim biz devrimcilerin yıllardır uğraşmamıza rağmen insanlara doğru dürüst tartıştıramadığımız Kürt sorunu bu denli yoğun bir şekilde Türkiye gündemine Kürt özgürlük hareketinin dayatması sonucu girmiş bulunuyor.

Bu gelişme, bizim bu görevimizden vazgeçmemizi getirmeyeceği gibi, yapmamız gerekenler üzerine de bir örnek oluşturuyor.

Biz devrimciler kendimizi dayatmadıkça gündeme gelemeyiz. Hal-ka umut; düşmana korku olmak için görev başına...

PKK Avrupa Temsilcisi:

“TC aldığı yenilgilerden dolayı ordu gücüne moral vermek istemektedir”

Brüksel (Kurd-Ha): 12 tarihli Türk basınında “PKK’de iç hesaplaşma” vb. haberlerin çıkması üzerine, ajans muhabirlerimizin ulaştığı PKK ve ERNK yetkilileri konu ile ilgili olarak ajansımıza yaptıkları açıklamalarda, Türk devletinin Newroz öncesi içinde bulunduğu korkuyu bu şekilde atmak istediğini, gerilla karşısında aldığı yenilgilerden dolayı, ordu gücüne moral vermek istediğini belirttiler. PKK Avrupa Temsilcisi ajansımıza yaptığı açıklamada şu görüşlere yer

verdi: “Türk basınında son günlerde kopartılmaya çalışılan fırtına, yalan ve demogojiye dayalı hayali açıklamalar, özel savaşın çok büyük bir paniği yaşadığının ifadesidir. Özellikle son Güney savaşında tam bir yenilgiyi yaşayan Türk ordusu ve onun işbirlikçileri 1993 atılım yılından duydukları korkuyu böylelikle gizlemeye çalışmak istemekteler. Partimizde sanki bir muhalefet varmış gibi bir havanın yaratılması ve bazı yoldaşlarımızın isimlerinin kullanılması, Avrupa Örgütümüzün isminin kullanılması ve bu açıklamaların tamda Newroz öncesine denk getirilmesi tam bir çaresizliğin ifadesidir.

Korkunun ecele faydası yoktur. TC ve onun özel savaşı 1993’ün korkusunu yaşayan ordusuna şimdiden moral vermek istemektedir. Botan’dan Avrupa’ya kadar, tüm örgütlerimizle, yoldaşlarımızla ve halkımızla Parti Önderliği’mizin etrafında ölümüne bağlılıkla kenetlenen güçlerimiz ve çok güçlü başlayan 1993 hamle yılı gerçekten TC’nin yüreğine korku salmaktadır. Basındaki yalan ve demagoji ve gece gündüz başlatılan Avrupa seferlerinin izahı budur. Partimiz, tarihinin en güçlü, en kapsamlı hazırlıklarıyla ve kesin kazanma, kesin zafer sloganıyla her cepheden 1993 yılına yüklenecek ve mutlaka kazanacaktır.

Bahsedilen ARGK komutanları, bütün güçleriyle görevlerinin başlarındadırlar.”

Türk basınında adı geçen ARGK Komutanı Şemdin Sakık’la ajansımız bir hafta öncede görüşmüştü. Sakık, Amed Eyaleti’nde ajansımıza verdiği demeçte ‘93 hedeflerini de belirterek: “93 yılının TC açısından çok zorlu bir yıl olacağını” belirtmişti. Söz konusu haber üzerine görüşlerine baş vurduğumuz Berxwedan Gazetesi yetkilileri ise Cemil Bayık’ın çıkacak 15 Mart tarihli gazetelerinde Kürt halkının Newroz bayramını kutlayan mesajının bulunduğu dikkat çektiler.

Abdullah Öcalan’ın Sözcüsü:

“Tek yanlı bir silah bırakma tavrı sergileyeceğimiz bizden beklenmemelidir”

(Kurd-Ha): 13.3 1993 tarihli Sabah gazetesinde “Apo Silah Bırakıyor” başlıklı manşet haber üzerine PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan’a ulaştık. Abdullah Öcalan’ın sözcüsü Kani tarafından

ajansımıza yapılan açıklama şöyledir.

“Savaşa ilişkin ve yeni sürece ilişkin kapsamlı değerlendirmeler Genel Sekreterimiz Abdullah Öcalan yoldaş tarafından Newroz nedeniyle KURD-HA ajansına yapılmıştır. Öncelikle şunu belirtelim ki, Sabah gazetesinin açıklama adı altında yazdıkları tamamen çok sistemli bir çarpıtmacayı içermektedir. Kesinlikle şunu belirtelim: Partimiz tarihinin en büyük, en güçlü ve yine en derlitolu savaş hazırlıklarını tamamlamıştır. Hiç kuşkusuz PKK Hareketi savaşa tapan bir hareket değildir. Ve defalarca Genel Sekreterimizin ağzından ateşkes ve siyasi çözüm çağrıları yapılmıştır. Geçmiş süreç ortaya çıkardı ki, bütün bunların gerçekleşmesi, silahların susması kesinlikle TC’nin tavrına bağlıdır. Tekrar şunu belirtiyoruz: Ateşkes önerilerine açığız, silahların susmasını biz de isteriz. Ancak bu konuda TC’den çok açık ve net bir tavrın gelmesi beklenmektedir. Şunu söylüyoruz; önümüzdeki Newroz ve Ramazan bayramı nedeniyle böyle bir sürecin başlatılmasını biz de isteriz. Fakat hiç kimse ve hiçbir güç bizim kendimizi TC’nin insafına terk edecek tek yanlı bir silah bırakma tavrı sergileyeceğimizi beklememelidir.

Yine tekrar ediyoruz. Gerçekten savaşın zirvesini yaşayacak kapsamlı hazırlıklar bizim açımızdan tamamlanmıştır ve savaş TC’den kaynaklanan nedenlerle kaçınılmaz olarak görülmemiş düzeyde tırmandırılacaktır. Eğer kana dur denilmesi isteniliyorsa, savaşa dur denilmesi isteniliyorsa TC devleti bu konuda açık tavır belirlemelidir. Bu tavır bizim söyleyeceklerimizin de ölçüsü olacaktır. Eğer böyle bir cevap gelir ve bu süreçte böyle bir cevap alırsak çok ciddi olarak yeni bir dönemin başlatılması konusunda adım atabiliriz. Bunun dışında Genel Sekreterimiz Abdullah Öcalan tarafından herhangi bir açıklama yapılmamıştır. Sabah gazetesinin yaptığı tamamen sansasyon içeren bir işgüzarlıktır” dedi.

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN’ın Sözcüsü:

**“Biz TC’ye ateşten bir top değil,
kardeşlik ve barış topu attık”**

17 Mart 1993 günü Genel Sekreterimizin Türkiye ve dünya basını

ile yaptığı basın toplantısı gerçekten oldukça önemli, sürece cevap veren hem Türk halkının hem Kürt halkının özlemlerine en üst seviyede cevap veren bir nitelikte açıklamalar oldu. Kuşkusuz biz bu yıla çok önem veriyoruz. İçinde bulunduğumuz süreç, artık bir parça acıların sarılması, tabi bu acıların sarılması yaklaşımlarımıza Kürt halkının özgürlük istemlerine savaşı dayatmadan, özgürlük istemlerine saygı temelinde, iki halkın acılarını sarmayı, iki halkın bu coğrafya üzerinde daha özgür ve daha kardeşçe yaşayabilecekleri bir ortamı sağlama amacına yöneliktir. Hiç kimse ve hiçbir güç bunu PKK'nin bir zaafı olarak kesinlikle değerlendirmemelidir. PKK gibi bu kadar milyonlara mal olmuş, PKK gibi ordu gücünü hem nitelik hem de nicelik olarak bir kaç katına çıkarmış, yine PKK gibi kendini uluslararası alanda kabul ettirmiş bir hareketin böylesi bir adımı ve yaklaşımı yanlış değerlendirilmemelidir. PKK gerçekten bu süreçte en güçlü konuma ulaşmıştır ve en güçlü durumdadır. Artık sorunun siyasal boyutunu öne çıkarma, ilişkilere siyasi nitelik kazandırma ve çözümü siyasi platformda arama yoluna gitmenin zamanının geldiği inancındayız. Bizim bu yaklaşımımız iki halkın özlemlerine cevap verme açısından atılmış çok önemli bir adımdır. Yoksa öyle iddia edildiği gibi zaaf falan değildir. PKK'nin savaş gücünü de bir kaç mislisine katladığı bu süreçte yok "zayıfladılar" vb. yaklaşımlara ancak gülünüp geçilir. Gerçekten savaşı çok korkunç derecede tırmandırabilecek düzeydeyiz. Fakat biz savaştan, kanın akmasından yana değiliz. Savaşı ön plana çıkarmak istemiyoruz. Yıllardır süren savaşta bu kadar kan döküldü, bu kadar acı çekildi, artık buna bir son verelim diyoruz. Savaşa son verme, kuşkusuz Kürt halkı görmezlikten gelinerek olmaz, Kürt halkının hakları, Kürt halkının kötü kaderi üzerinde söz söyleme hakkı görmezlikten gelinerek olmaz. Bizim attığımız bu adıma yaklaşım doğru olmalıdır. Kesinlikle TC'den beklenen budur. TC içindeki fanatik çevreler hala savaş çığırtkanlığı yapmaktadırlar. TC devleti içinde sağ duyulu kesimler bu fanatik kesimleri susturacaklarını beklemekteyiz. Bunların bu fanatik yaklaşımlarına pek itibar etmeyeceklerine inanmak isteriz. Şovenizmi tırmandırmak, savaşı tırmandırmak iki halkın çıkarına değildir. Siyasi çözüm, insanca çözüm gerçekten iki halkın özlemidir, beklentisidir. Biz halklarımızın bu beklentilerine bir cevap verdik, TC'den de

bu yaklaşımımıza vereceği olumlu tepkiyi bekliyoruz. Tek taraflı ateşkes bile çok önemli bir mesajdır, bir barış çağrısıdır. TC'ye, Türkiye halkına, demokrat kamuoyuna verilen bir mesajdır. Bu mesajın iyi yorumlanması iyi değerlendirilmesi gerekiyor, iyi ele alınması gerekiyor. Çok keskin laflarla işte "teröristlerle masaya oturmamız" gibi, yada "APO gelsin teslim olsun" gibi kuru laflarla barışı sabote etme dışında hiçbir anlam ve değeri yoktur bu lafların. Bu yaklaşımlar kasaba politikacılarının yaklaşımlarına benzemekte, barışa karşı olma ve Türkiye halkına karşı vicdani sorumluluktan uzak olmanın ifadesi olmanın dışında da hiçbir izahı yoktur. Yaptığımız bu barış çağrısına karşı olumlu tepki ve sağ duyu bekliyoruz.

Halkımıza da mesajımız şudur. Başkanımızın da belirttiği gibi halkımız bayramlık elbiselerini giyerek sokaklara çıkmalı hem bayramları Newroz'u, hem dini bayramı olan Ramazan bayramını ve hem de ateşkesi büyük bir coşkuyla kutlamalıdır. Türk ordu gücünün bu bayram kutlamalarına silah ile yaklaşmamasını bekleriz, halkımızın bu insanca coşkusuна karşı, insanca bir yaklaşım gösterilmelidir ve biz bunu bekliyoruz. Çok önemli bir adım atıldı, attığımız bu adımı provoke etmek, kan ve göz yaşından başka birşey getirmeyecektir. Başkan APO'nun insani yanı, Başkan APO'nun iki halka verdiği büyük değer, atılan bu tarihi adımda bir kez daha en somut biçimiyle ortaya çıkmaktadır. Başkan APO'nun bu önemli adımına gerçekten akıllı olanlar, akıllıca bir cevap verirler.

PKK bölündü, PKK çöktü gibi lafların ortaya atılmasının hiçbir anlamı yoktur. Bu, kendi kendini kandırmanın ifadesidir. Yok bilmem bir militanı şu kadar adamı alıp ayrıldı, Avrupa Örgütüyle bilmem PKK merkezi arasında ayrılık çıktı, bunlar boş laflardır. Şunu bir kez daha açıklayalım: Biz Başkan APO'ya yalnız bağlı değiliz, ölümüne bağlıyız. PKK'de her şey olabilir ama, PKK'de bölünme olmaz. Bazılarının görmek istedikleri bu rüya hiçbir zaman ve hiçbir şekilde gerçekleşmeyeceğini bir kez daha belirtelim, PKK tarihinin en güçlü dönemini yaşıyor, en kapsamlı hazırlıkları yapmış durumdadır. Herkes bunu böyle bilmelidir ve böyle görmelidir. Sağ duyulu insanların buna böyle yaklaşması gerekir. Türk basını da bunu böyle bilmelidir. Hergün attığı manşetini bir sonraki gün tekzip eden bir basın anlayışını terk etmelidir. Halklarımıza karşı sergilediği en

olumsuz tutumunu terk etmelidir. Sürece kibrit tutmamalıdır. Olgun ve uygun ortamın oluşması için herkes büyük bir çabanın sahibi olabilmelidir. İki halkın beklentilerine hizmet etmelidir. Biz kendi açımızdan Başkanımızın tarihi bir açıklama yaptığını, tarihin kapılarını iki halk için kardeşlik ve özgürlük adına araladığını, bugüne kadar tarih dışında yaşamaya mahkum edilmiş bu kadar zorluğa, bu kadar zahmete katlanan Kürt halkı içinde gerçekten oldukça umut dolu bir kapı aralamadır bu. Bunun değeri bilinmelidir, Başkanımızın Türk halkına selamları ve saygıları vardır. Kuşkusuz Başkanımızın son basın toplantısı ve son açıklamaları yalnızca Kürt halkını kapsamamakta, Türkiye halkını da kapsamaktadır. Başkanımız mücadelenin başından beri önder yoldaşlarımız Kemal ve Haki'nin şahsında somutlaştırdığı Türk halkına bağlılık ve verdiği değer bilmekte ve ortadadır. Bunu özellikle belirtmek istiyoruz, bu aynı zamanda Türkiye halkına bir bağlılık ve saygı mesajımızdır da. Türkiye'deki bütün sağ duyu sahibi etkin çevrelerin de bizim bu saygı mesajımıza ve yaklaşımımıza gerçekten oldukça saygılı bir tutum göstermeleri gerekmektedir. Ve biz bunu bekliyoruz. PKK böyle bir süreci başlatmıştır. Halkımız bunu coşkuyla karşılamaktadır. Yine çok çeşitli Kürt kesimleri PKK etrafında bütünleşmek, PKK'nin bu çıkışının yanında yer almak için görüşme taleplerinde bulunmaktadırlar. Güney Kürdistan'da da Sayın Talabani'nin de bu çıkışa katkılarından ötürü bir coşku yaşanmaktadır. Gerillamız Başkan APO'nun bu emrine tamamen uyacaktır. Başkanımızın da açıkladığı gibi bize silah yöneltilmemelidir, bu olumlu süreç provoke edilmemelidir. Bu sürecin gerisini getirmek oldukça önemlidir. Bu da ancak karşılıklı duyarlılıkla gerçekleşebilir. Gerçekten çok tarihi bir adım atılmıştır ve bu sürdürülmelidir. Uluslararası alana yönelik çağrılarımız da oldu. Ve bu çağrılarımız oldukça olumlu karşılanmaktadır ve yankıları oldukça olumlu olmaktadır. Başkanımızın yaptığı açıklamalar sonrası, dünya kamuoyunun gözleri TC'ye çevrilmiştir. Türk basınının köşe yazarlarının iddia ettiği gibi PKK Türk devletinin kucağına ateşten bir top atmamıştır. PKK'nin Türk devletine attığı top, kardeşlik ve barış topudur. TC, atılan bu kardeşlik ve barış topuna sahip çıkmalıdır. Türkiye halkı da bizim uzattığımız kardeşlik ve barış eline sıkı sıkıya sarılmalı, sahip çıkmalı, halkımızın coşkusu-

na en yüksek katılımı göstermelidir. Attığımız bu tarihi adıma sahip çıkılmalı ve barış çağrılarımızı pekiştirmelidir. Bu yaklaşımımız Türkiye halkına verdiğimiz değerin de en üst ifadesidir. Kardeş Türkiye halkından da uzattığımız bu barış ve kardeşlik elini tutmasını, gereken değeri vermesini, halkımızla dayanışmaya girmesini beklemekteyiz.

Biz PKK olarak üzerimize düşen tüm sorumluluk gereklerini yerine getireceğimizi bir kez daha belirtiyoruz. TC'nin de bizim bu yaklaşımlarımıza karşı, kendisine düşen sorumluluklarını yerine getirmesini bekliyoruz. Kardeş Türkiye halkına selam ve saygılarımızı iletiyoruz.

Newroz ateşi yakılmaya başlandı

PKK Genel Sekreteri A. Öcalan'ın ateşkes ilan etmesinden sonra, devlet henüz şaşkınlığı üzerinden atmamışken, Kürt halkı Newroz bayramını coşkulu bir şekilde kutlamanın hazırlığını yapmaktadır.

Muhabirlerimiz Kürdistan'ın dört bir yanında haberleri geçmeye başladılar.

Hakkari (Kurd-Ha): Muhabirlerimiz havanın oldukça gergin olduğunu bildirirlerken, dün gece saat 18.00 sularında TC güçleri rastgele kahvehaneleri basarak çok sayıda kişiyi gözaltına aldılar. Muhabirlerimiz, ilk göze çarpan, sokakların oldukça tenha olduğunu belirtiyorlar.

Mardin (Kurd-Ha): 20 Mart saat 11.00 sularında Özgür Gündem gazetesi Mardin bürosu muhabiri Bahattin Özden polislerce gözaltına alındı. Yeni Ülke gazetesinin geçmiş sayılarında çıkan bir haberden dolayı Bahattin Özden'i gözaltına aldıklarını belirten polislerin, kimseyi ikna edemedikleri bildirildi. Mardin şehir merkezinde de durumun gergin olduğu belirtiliyor.

Diyarbakır/Çınar (Kurd-Ha): Çınar ilçesinin Kazıktepe köyüne bağlı Şeytanok mezrasında 19 Mart akşam saatlerinde gerilla güçleri ile TC güçleri arasında 4 saat süren bir çatışmanın çıktığını bildiren muhabirlerimiz, çatışmada 7 askerin öldüğünü, 4 gerillanın da yaşamını yitirdiğini bildirdiler. Çatışmada yaşamını yitiren gerillaların

kod isimleri ise şöyle: Mahmut, Rojîn, Dilan ve Ahmet. Öte yandan Diyarbakır'ın Ergani ilçesinde 19 Mart akşamı bir kahvehaneye baskın düzenleyen TC güçlerinin henüz isimleri öğrenilmeyen 30'a yakın kişiyi gözaltına aldığı bildirildi.

Bismil (Kurd-Ha): HEP'in Newroz kutlamasına ilçe kaymakamlığının izin vermesine karşın, Olağanüstü Bölge Valiliğinden gelen talimat üzerine iptal edildiği belirtildi. Valiliğin kutlamaların kapalı bir yerde olması koşulu getirdiği de gelen bilgiler arasında.

Cizre (Kurd-Ha): Cizre'de 19 Mart akşamı korucu evlerinin yoğun bulunduğu yerden ve MİT binasından başlayan ateş aralıksız 50 dakika sürdü. Şehrin çeşitli yerlerinde bulunan özel tim ve ilçenin çevresinde konuşlandırılan tanklardan mahallelere yapılan ateş 3 evin yanmasına neden oldu. Kalaşnikof, A-6, roketatar ve havan toplarının kullanıldığı Cizre'de yaklaşık 70 yerli ve yabancı gazetecinin bulunduğu otelde de dehşet anları yaşandı. Gazetecilerin bulunduğu Kadioğlu Otelinde de kurşunlardan nasibini aldı.

PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan'ın kendilerine saldırı yapılmadığı taktirde, önkoşulsuz olarak 20 Mart 15 Nisan tarihleri arasında silah kullanmayacaklarını açıklamasından sonra, Cizre'de 19 Mart günü saat 18.25'de korucu evlerinin bulunduğu yerden ve MİT binasından silahlar patladı. Daha sonra Emniyet Müdürlüğü ve ilçenin kilit noktalarında bulunan panzerlerden mahallelere doğru rastgele ateş açıldı. Ateşler Cudi Mahallesi'ne doğru yoğunlaşırken bu kez roketatarlar devreye girdi. Cudi Mahallesinin üst tarafında bulunan tanklardan da havan topu atıldı. Ağır silahlar karşısında Cizreliler daha önce hazırladıkları sığınaklara inerken, gazetecilerin kaldığı Kadioğlu Otelinin önünden geçmekte olan özel tim'e ait panzerden A-6 olarak bilinen makineli silahlardan yine Cudi Mahallesine doğru ateş açıldı.

Bu arada Cizre'ye gözlemci olarak giden Finlandiyalı gazeteci, parlamenter ve insan hakları grubu yoğun ateş altında kaldı.

Silahlar saat 19.15' de susarken, Cizre Kaymakamı Ömer Ada yaptığı açıklamada, PKK gerillalarının korucu evlerine silahlı saldırıda bulunduğu, 2 korucunun yaralandığı, Resul Oral adlı bir gerillanın da yakalandığını iddia etti. Kaymakam Ada, şehirde operasyon yapıldığını da belirterek gazetecilerin otelden çıkmaması

önerisinde bulundu.

Gecenin ilerleyen saatlerinde HEP Milletvekilleri Orhan Doğan ve Selim Sadak Cizre Belediye Başkanı Haşim Haşimi ile birlikte Kadioğlu Otel'i'ne giderek gazetecilere devletin provokasyon yaratarak katliam yapmasından korktuklarını ifade ettiler.

PKK'nin ilan ettiği ateşkesin uygulamaya girdiği 20 Mart sabahı Cudi Mahallesi'nde 2, Dicle Mahallesi'nde bir evin açılan yoğun atış sonucu yandığı bildirildi. TC'nin "gerillalar ateş etti" iddiasında bulunmasına karşın Cudi Mahallesi Nergisli Sokak'ta oturan 35 yaşındaki Ahmet Nas, evlerinin korucular tarafından ateş yağmuruna tutulduğunu belirtti. Evi yanan 8 çocuk babası Ahmet Nas, "Ateş başlayınca sığınağa indik. Evim hemen tutuşmadı. Korucular eve girip evi yaktı. Her şeyi devlet ve korucu olan Kamil Atak tezgahlıyor" diye konuştu. Cudi Mahallesi'nde oturan Mahmut Sezgin'in de evi yandı.

HEP milletvekilleri basın toplantısı düzenledi

Newroz'u izlemek üzere seçim bölgelerini gezen HEP milletvekillerinden Selim Sadak ve Orhan Doğan Cizre Belediye Başkanı Haşim Haşimi ile birlikte 20 Mart günü Kadioğlu Otel'i'nde bir basın toplantısı düzenledi.

Arkadaşı Sadak ve partisi adına konuşan Orhan Doğan; Özal baharda bir operasyon başlatacaklarını, MİT Müsteşarı Koman'ın da Newroz'da ayaklanma olacağını ileri sürerek bir Newroz sendromu yaratmaya çalıştıklarını söyledi. Doğan şunları söyledi: "PKK lideri Abdullah ÖCALAN'ın ateşkes ilanı ile (20 Mart) özel bir gün yaşanıyor. Geçen yıl 103 kişinin yaşamını yitirmesinin ardından, bugün ikinci bir sendrom yaratmanın siyasal bir koşulu yok. Dün akşamki (19 Mart) olayları gösteriyor ki, kanın durmasını istemiyorlar. Dün akşam başlayan ve 50 dakika süren yoğun bir silah atışı olayı yaşandı. Korucuların evlerine PKK militanları tarafından ateş edildiği, 2 korucunun hafif yaralandığı, 1 PKK militanının sağ yaklandığı resmi makamlarca ileri sürülüyor. Bu olaylar doğru olsa bile, hiç kimseye muhtelif yerlere ateş etme hakkı vermemektedir. Başbakan, İçişleri Bakanı isteyen Newroz'u kutlar diyor. Bölge valiliği slogan atana kurşun sıkma mantığını haklı çıkaran bir dille konuşuyor.

Yeşil, sarı ve kırmızı renkler birlikte veya ayrı ayrı kullanılabilir. Birtakım insanlar yasadışı sloganlar atabilirler. Ancak hiçbir koşulda bu tür gösterilere silahla karşılık verilmez. Bunun adı kitlesel kıyım-dır, terördür.

Orhan Doğan Diyarbakır Cezaevi'nde itirafçı olarak bulunan Turan Özdemir'in ifadesine de yer vererek, itirafçıların Newroz kutlamalarında provokatör olarak kullanıldığını söyledi. Doğan şöyle konuştu: "Turan Özdemir ifadesinde 'Ben ve 5 arkadaşım 19 Mart 1992 günü cezaevinden alındık, Şırnak, Cizre ve Nusaybin'de kitlelerin içerisinde silah sokarak güvenlik kuvvetlerine ortam hazırladık" diyor.

Gösterilerde hukuk dışına çıkan eylemlerde silahlı müdahale yerine adli mekanizmaların yürürlüğe girmesi gerektiğini vurgulayan Doğan, "Eğer mahkemeye görev bırakılmıyorsa bunları bölgeden çeksinler" dedi. Doğan, bölgede görünmeyen devletin hakim olduğunu savundu. ÖCALAN'ın ilan ettiği ateşkesin Türk, Kürt ve dünya kamuoyunda, gerillada, mehmetchikte memnurluk yarattığını ifade eden Doğan, bundan memnun olmayanların provokasyon yaratmak istediklerini vurguladı.

Newroz Esenyurt'ta 3000 kişiyle kutlandı

İstanbul (Kurd-Ha): Newroz bayramı, İstanbul'da şenliklerle kutlandı. Esenyurt Örnek Mahallesi'nde dün düzenlenen ve yaklaşık 3 bin kişinin katıldığı şenlikte, halk, Newroz'u ateş yakarak karşıladı. "Yaşasın barış, kahrolsun savaş", "Biji PKK", "Yaşasın halkların kardeşliği", "Biji Serok Apo!" sloganlarının atıldığı şenlikte yapılan konuşmalarda, Kürdistan'da devam eden kirli savaşın sona erdirilmesi için Kürt halkının kendi özgücüne dayanan bir barışı istediği belirtildi. Konuşmalarda, özgür bir yaşam uğruna gerekiyorsa ölünebileceği ve Newroz'un da özgür yaşamın sembolü olduğu ifade edildi. Sömürgecilerin, Kürdistan'da halkın Newroz'u özgürce ve barış içinde kutlamasına izin vermediği de vurgulandı. Jandarma kordonu altında gerçekleştirilen şenlik, halaylar, türküler ve zılgıtlarla devam etti. 2 saati aşkın bir süre devam eden şenliğin sonunda, halk, kortejler oluşturarak, yürümeye başladı. Yaklaşık 2 kilometre yürüyen halk, daha sonra minibüslerle şenlikten ayrıldılar.

PKK ateşkese uyuyor ya TC?

Diyarbakır/Batman (Kurd-Ha): 17 Mart günü Lübnan'ın Bar Elias kasabasında PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın düzenlediği basın toplantısında ateşkes ilan etmesi sonrası görüştüğümüz çok sayıda gerilla komutanı, 20 Mart'tan 15 Nisan'a kadar TC güçleri üzerlerine gelmezlerse silah kullanmayacaklarını belirtiyorlar. Kürdistan'da muhabirlerimizin görüştüğü çok sayıda Kürt vatandaş ateşkesten memnun olduklarını, ancak devletin hala sivil ve savunmasız halka yönelmekte ve gerilla güçlerine karşı hava saldırıları düzenlediği ve bununda ateşkesle gelen barış umudunu ortadan kaldıracağını belirtmekte.

Bugün sabahın erken saatlerinde Türk savaş uçakları Kulp'a bağlı Bandıka Hevre köyünün Şerefka mıntıkasında başlayıp daha sonra Giresor köyü dağlık kesimine doğru bombalamalara başladıkları muhabirlerimizce bildirildi. Bombardımanda tank, top gibi ağır silahların kullanıldığı ve Kulp semalarında Kobra ve Skorski tipi helikopterlerin uçtuğu gözlemlendi. Telefon bağlantısı kurduğumuz saat 13.00 sularına kadar hava hareketi tüm şiddetiyle devam etmekteydi.

Batman'da 23.03.1993 günü saat 17,15 sularında Abdurrahman Acar isimli Kürt vatandaşı kontra elemanları tarafından silahlı saldırıya uğrayarak katledildi. Aynı saatlerde Felemez Dünder isimli Kürt vatandaşı da Sağlık Mahallesi'nde kontra elemanlarınca katledildi.

Adana'da bir basın açıklaması

Değerli basın mensupları

Kürt halkının ulusal bayramı olan Newroz Kürt sorununun silahla değil siyasi olarak çözümünü PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN tarafından ilan edilen tek taraflı ve sınırlı ateşkesle birlikte tüm Türkiye ve Kürdistan'da coşkulu bir şekilde kutlanırken, Adana sanki Türkiye'nin dışında bir yermiş gibi daha Newroz başlamadan devlet güçlerinin Newroz'u acı ve gözyaşına boğma girişimleri başlamış ve devam ettirilmiştir.

21 Mart sabahı Dağlıoğlu, Barbaros, Hürriyet, Yenibey gibi mahallelerde Newroz'u kutlamak için biraraya gelmeye çalışan çocuk,

kadın ve tüm halkın üzerine Emniyet güçleri tarafından kalaslar, kazma sapları ve silahla saldırılmış ve panzerler halkın üzerine sürülmüş, ölümlerin yanısıra tutuklamalar olmuş, ayrıca evleri ve işyerleri kurşunlanmış, böylece ülke gündeminde olan barış ve ateşkesi baltalamak için devlet güçleri tarafından bizce bilinçli ve amaçlı olarak bu saldırı gündeme getirilmiştir.

Halkımıza saldırılırken Adana'da insan hakları komisyonu Adana Valisi ile görüşmüş ve olaylar anlatılmış ancak Vali hiç kimsenin bir araya gelemeyeceğini bildirerek sonuç ne olursa olsun kalabalıkların dağıtılacağını arkadaşlarımıza söylemiş olup, "Diğer iller başka Adana ili başka" diyerek bu olaylara seyirci kalmıştır. Bu tavrından dolayı 4 insanın ölümüne 8'i ağır olmak üzere yüzlerce insanın yaralanmasına ve yüzlerce insanın tutuklanmasına sebep vermiştir. Bu olaylar devam ederken adı geçen mahallelerde sokağa çıkma yasağı ilan ederek halkın kendi ölü ve yaralılarına sahip çıkması dahi yasaklanmıştır.

Tüm Türkiye halkının barış ve kardeşlik duygularını baltalayan ve halkımıza acı veren bu olayların sorumlusu olan Adana Valisi Bekir Aksoy ve Adana Emniyet Müdürü Mete Altan'ı halkımıza şikayet ediyor haklarında "Persona non grata" ilan ediyoruz.

Uluslararası kurumlar ve Adli kurumlar nezdinde girişimlerde bulunacağız.

ÖZDEP Adana İl Başkanı Müslüm Kurucu

HEP Parti Meclisi Üyesi Ömer Kurt

HEP Parti Meclisi Üyesi Vecdi Köylüoğlu

HEP Genel Sekreteri Yardımcısı Kemal Okutan

ARGK 2. Karargah Komutanı Osman Öcalan:

**"Ateşkese TC'den olumlu yanıt gelmezse,
girişim taktik düzeyde kalır"**

Erbil (Kurd-Ha): ARGK 2. Ana Karargah Komutanı Askeri Konsey ve PKK-MK üyesi Osman Öcalan 26 Mart 1993 tarihinde ajansımızın Ortadoğu temsilciliğine yaptığı açıklamada şu görüşleri

dile getirdi:

“Bizdeki savaş, Türk devletinin, Kürt halkının temel haklarını tanımama noktasından doğmuştur. İnkâr ve imha siyasetine tepki olarak, ulusal kimliğimizi, ülke gerçekliğimizi sahiplenme mücadelemizin temel esprisi olmuştur. Türk devleti başka bir çözüm yolu bırakmadığından silahlı mücadele yolu seçilmiştir. Ulusal kimliğimizi sahiplenmek, büyük önem taşıyor. Bugüne kadar yürüttüğümüz savaşla Kürdistan gerçekliğini iç ve dış kamuoyuna mal ettik. Halkımız kendi kimliğine sahip çıkar bir hale geldi. Gelişmeler öyle bir noktaya vardı ki, Türk devleti ulusal imha politikasını sürdüremez bir hale geldi ve ulusal inkar politikası işlevsiz kaldı. Bu noktada, Türk devletinin askeri yolla çözümünü geçersiz kılmak, onu siyasal çözüm yoluna çekebilmek için geçmişte de bazı çağrılarımız oldu. Bu çağrılar yeterince yankı bulmadı. Türk devletinde olumlu adımlar gözlemlenmedi. 1991 ve 1992 yılında daha da boyutlanan ve halk gerçekliğine kavuşan savaş, siyasal çözüm sürecini daha da güncelleştirdi. Bu dönemde TC’nin kurtuluş savaşımızı imha etme çabaları, inkarcı politikasını geliştirmesi, siyasi yönelimimizi durduramadı. Siyasal çözüm yolunu açmak için bir adım atılması gerekliliği vardı. Başkanımızın tek taraflı ateşkes çağrısı, böylesi uzun vadeli bir çözüme yönelik olarak yapılmıştır. Şayet TC, buna olumlu yanıt vermezse girişim taktik düzeyde kalır. Yani kamuoyunu etkileme gibi bakılır. Eğer TC olumlu yanıt verirse mesele bir taktik olmaktan çıkar ve çözüme doğru süreklilik kazanır. Uzun vadeli bir girişim olur. Bu da TC’ye bağlıdır.

İlk adımı biz attık haklı olarak TC’den yanıt bekliyoruz. TC’nin vereceği yanıt gelişmenin yönünü belirleyecektir. Eğer meseleye basit yaklaşmaz askeri politikasının geçersizliğini görür, siyasal çözüm yoluna ciddi bir şekilde yaklaşırsa, o zaman bizden de daha kalıcı adımlar beklenebilir.”

PKK’nin süreli ateşkes ilanı

özgürlük yürüyüşünde zafer atılımıdır

Partimizin Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, 17 Mart’ta tek taraflı ateşkes ilanını güçlü bir basın toplantısıyla açıkladı. Ulusal

kurtuluş mücadelemizin her yönüyle yükseldiği bir dönemde kendine olan güvenin, halklara karşı taşıdığımız sorumluluğun bir gereği olarak attığımız bu adım tarihi öneme sahip bir gelişmedir. Hangi açıdan bakılırsa bakılsın, 1993 yılının ilk hamlesi olan parti hareketimizin bu siyasal çıkışı özgürlük kavgasına her yönüyle ivme kazandıracaktır.

Basın toplantısıyla dile getirilen ateşkes çağrısı salt niyet düzeyinde ifade edilmemiş, bizzat somut uygulamaya geçirilerek 15 Nisan'a kadar ciddi bir saldırı olmazsa devam edeceği açıklanmıştır. Bu adımımız Türk devletinin ve onun tüm güçlerini hazırlıksız ve şaşkın yakalamıştır. Başta Türk basını olmak üzere, Türk kamuoyu ve siyasi çevreleri nefes kesen bir bekleyişle yapılacak açıklamaları beklemiş ve daha sonra geniş bir biçimde bunları yansıtmıştır. Son yıllarda hiçbir siyasal olay bu kadar Türkiye gündemine yakıcı tarzda oturmamıştır.

Beklenmedik bu siyasal atak karşısında sorunun ana çözüm halkasına yeterince girmeyen farklı yorum ve değerlendirmeler gelişti. Kuşkusuz en önemli bir gelişme de, Türkiye'de geniş bir tartışma sürecinin başlamış olmasıdır. Bazıları çağırışı PKK'nin gücünün zayıfladığına ve büyük darbe yediğine bağlayıp kendileriyle çelişirken, iktidar hedefinden uzak, politika üretme derdi olmayan kimi "sol örgüt" ve bireyler dogmatik ve slogancı yaklaşımlarla PKK'yi uzlaşmacılık ve sağcılıkla suçladılar. Ne gariptir ki, bu mülteci kafalar ilk özgürlük kurşunu patlak verdiğinde de benzer hararetle saldırıya geçmiş, fakat yine kazanan PKK olmuştu.

Ateşkes ilanının politik izahı hiçbir çarpıtmaya yer vermeyecek kadar çok net ve açıktır. Ateşkes, savaşı iki güç arasında gerçekleşir ve güçlerin dengeye ulaşmasının bir sonucudur. Savaşın haklı ve etkin tarafı olarak partimiz düşmanın her türlü kuşatma ve imha saldırılarına rağmen, özellikle 1992 yılında savaş mevzilerini güçlendirdi. Bu sürece geliş zayıflığın ya da yenilginin sonucu değil, güçlülüğün, kendine olan güven ve cesaretin, politikada ustalığın sonucudur. Geline aşamada mücadelemiz salt siyasal anlamda değil, aynı zamanda askeri alanda da denge sürecine girmiştir. Bu denge sürecinde çözümü daha da yakınlaştırmak için bir taraf diğerini zorlamaktadır.

1993 Newroz kutlamalarında da görüldüğü gibi PKK önderliğinin yol göstericiliği ve ona ölümüne bağlılığın bir ifadesi olan milyonlar ulusal bayramlarını kutlamışlardır. Ulusal kurtuluş siyaseti kitlelere mal olmuş ve halkalar bütünleşmiştir. Askeri alanda hem bileşim ve hem de nitelik itibarıyla önemli bir gerilla yoğunlaşması oluşturulmuş ve güçlerimiz tüm ülke sathına yayılmıştır. Evet bütün bunlar bu adımın hangi temeller üzerinde şekillendiğinin ve neye hizmet ettiğinin somut kanıtıdır. Ayrıca bugünkü kazanımlar şehitlerimizimizin kanları, canları temelinde, onbinlerin zindanlardaki fedakarlığıyla, gerillamızın ve halkımızın büyük özverisiyle yaratılmıştır. Bu mücadele; fırsatların, dış dengelerin ürünü değil, bizzat kendi öz dinamiğiyle, öz kuvvetiyle adeta yok oluşun eşiğinden bugünlere gelmiştir. TC, yakın tarihe kadar Kürt varlığını dahi ağzına almaktan öcü gibi korkmuş, fakat mücadele ile varlığımızı düşman itiraf etmek zorunda kalmıştır.

İşte ateşkes PKK'nin savaş gücünün ve moral dayanağının oldukça güçlü olduğunu gösteriyor. Düşman ise bir tıkanmayı, çürümeyi yaşıyor. 1992 yılında TC, vitrinini yenileyerek emperyalizmin tam desteğini arkasına alan yeni bir ekiple yeni bir özel savaş hükümeti oluşturdu. Bu koalisyon hükümeti içte topyekün imha ve dışta kuşatma yöntemiyle sonuç almaya çalıştı, fakat en son Güney savaşında, PKK'nin görkemli direnişi karşısında TC'nin 1992 imha planı çakılıp kaldı. Türk devleti her düzeyde ciddi bir krizi yaşıyor. Çözumsuz ve kendini üretmekten yoksun olan bu rejim, ekonomik alanda da tıkanmıştır.

TC'nin Kürdistan'da yürüttüğü savaş Türkiye ekonomisini önemli oranda zorlarken, bu aynı zamanda enflasyonun yükselişinin temel sebebidir. Bu ekonomik zorlamanın faturasını Türkiye emekçi halkına ödetirmeye çalışan rejim, bütün şovenist propagandalara rağmen, halkın tepkisine yol açmaktadır. Kürdistan'da süren haksız savaşta TC'nin aldığı büyük kayıplar ve her geçen gün daha çok sayıda Türk askerinin ölümü, Türkiye cephesinde bunalım, moral çöküntüsü ve savaş yorgunluğunu artırıyor.

Mevcut dünya politik konjonktüründe TC, süregelen inkar, katı ve tenkil siyasetiyle, Kürdistan'da sonuç alamaz. TC siyasi ve moral dayanağını yitirmiş ve hatta Batı'nın da eskisi gibi tam desteğini

alamaz konuma gelmiştir. İşte böyle bir süreçte gelişen ateşkes ilanı önemli siyasi-askeri kazanımların sonucudur. İyi değerlendirildiğinde sorunun çözümüne önemli katkılar sunacaktır.

Savaşın haklı ve etkin bir tarafı olarak sorunun çözümünde hem siyasi çözüme ve hem de askeri çözüme hazır olduğumuzu belirtiyoruz. Eğer TC bu iyi niyet adımımıza olumlu karşılık verirse, gerçekten de yeni bir süreç başlayabilir. Bu barış ve diyalog sürecinde eşit ve özgür temelde yasal güvencelere kavuşturulmuş düzenlemelerle süreci olumlu bir biçimde sürdürmek mümkündür. Biz bu adıma bir oyalama ya da salt taktik bir yaklaşım olarak bakmıyor, bunu daha çok Türk devletinin yaklaşımı belirleyecektir. Eğer TC çağrısı olumsuz bir biçimde reddederse, doğal ki, ateşkes çağrısı taktik düzeyde kalır ve savaş yeniden şiddetlenir.

TC yeni politikalar üretmek için bekle-gör yaklaşımıyla süreci uzatmak ve adeta savaşı soğutmayı hedefliyor. Rejim bünyesinde belli kesimler temkinli davranırken, ağırlıklı kesim savaş çığırtkanlığını yapmaktadır. Hem Newroz'da ve hem de son günlerde boyutu ne olursa olsun devam eden hava saldırılarında TC'nin kan akıtmaya devam edeceğini göstermektedir.

PKK barış sürecini başlatmış ve buna katkısını yapmaya devam ediyor. Yapmış olduğu tek yanlı ateşkes ilanına halkımız yekvücut uyuyor. Fakat ateşkes olayı tümünden silahları bırakma, savaştan kaçma, silahları gömmeye anlamına gelmiyor. Biz silahlarımızı gömmeye değil halkımızın eşit ve özgür yaşamı için daha da bağlanıyoruz. Halk olarak yitirdiğimiz her şeyi doğru bir siyasetin yön verdiği silahlı mücadeleyle kazandık. Eğer bu güç olmasaydı, hem TC ve hem de uluslararası güçler bu tür çağrılarını dikkate değer bulmazlardı. Dolayısıyla PKK atılan her türlü adımı Kürdistan halkının menfaati ve geleceği için atmaktadır.

Bu adımımızla PKK'nin siyasal çözümünden yana olan taraf, TC'nin de Kürt sorununa savaşıla, Kürdü ezerek, susturarak dayatma yapan taraf olduğu dünyanın gözünde daha iyi anlaşılmaktadır. Kürt sorununda terör uygulayanın, terörle halletmek çözmek isteyen TC olduğu, PKK'nin ise sorunu köklü bir biçimde çözmek için meşru bir konumda olduğu daha iyi anlaşılıyor. Bundan sonra PKK'ye ve mücadelesine terör kavramıyla yaklaşmak zor olacak. Bu anlamda

TC istediği desteği almakta zorlanacaktır. PKK'nin ise siyasi çözüm talebi hem içte ve hem de dışta geniş bir saha açacaktır.

PKK kuruluşundan günümüze kadar en geniş yığınları bağrında toplayarak ulusal birlik ve bütünlüğün yaratılmasında, ruhta ve düşüncede Kürdistan'ın parçalanmışlığını birleştirmede önemli bir rol oynadı. PKK farklı çizgilere de sahip olursa birlik ve ulusal kongre esprisiyle önemli çabalar sarfetti. Mücadelemizin önemli çözüm aşamasına doğru gittiği bugünlerde bu adımı pratiğe geçirmek için büyük bir esneklik ve fedakarlıkla, sorumlulukla hareket ediyor. Gerek YNK ve gerekse PSK ve diğer güçlerle geliştirilen ilişki bu yaklaşımımızın bir sonucudur.

PKK'nin bu güçlerle kurduğu ilişki parti politikamızın doğruluğunun kanıtıdır. Geliştirilen bu ilişki, onların geçmişteki politikalarını doğrulama değil, tersine bugün var olan ulusal politika doğrultusunda bu güçlerin mevcut sürece katkılarının olacağı anlamına gelmektedir. Yani içine girilen yeni ulusal doğrultuda, ulusal kurtuluş mücadelesinde gerçekten samimi olan her gücün büyüklüğüne ve küçüklüğüne bakmaksızın sorunun çözümünde katkıların olacağı inkar edilemez.

Bu ilişkiler daha da geliştirilecektir. Kuzey-Güney birleşmesi önemli gelişmelere yol açacaktır ve ulusal kurtuluş mücadelesine yarar getirecektir. Böyle bir sürece olgunluk ve sorumlulukla yaklaşmak, atılan olumlu bir adımı geçmişte olan ya da söylenen şeylerin tekrarı ile sabote etmemek gerekiyor. Önemli olan bu yeni süreçte ortak ilkeler ve programlar etrafında birlikte yürüme azmi ve kararlılığıdır.

Kürt halkı tüm bu politik adımlarla ulusal kurtuluş hedefine daha da yaklaşmıştır. PKK yeni dönemde dünya kamuoyu ile daha fazla ilgilenerken, içteki mücadeleyi esas alarak dışta yeni ilişki ve imkanlarla mücadelesinin dış boyutunu güçlendirecektir.

Emekçi Türkiye halkı, sağduyulu çevreler!

Kürdistan halkının PKK önderliğinde barışçıl çözüm için uzattığı el karşılık bulmalıdır. Giderek şiddetlenen savaş acı sonuçları birlikte getirmekte ve her geçen gün yeni yeni kanlar akmaktadır. Eşit ve

özgür temelde, kardeşçe bir yaşam için yaptığımız bu çağrı bütün bu acılara son verecek değerdedir. Hiçbir şoven, dar ulusalcı, ırkçı zihniyete kanmadan barışa ilişkin tercihimizi yapalım. Kardeşlik çağrılarını yükselterek, savaş çıkırtkanlığı yapan, binlerce evladınızı ölüme gönderen egemen güçlere kanmayın, sorumluluğunuza sahip çıkın.

Yurtsever Kürdistan halkı!

Partimiz tarihinin en güçlü dönemini atmış olduğu yeni adımlarla pekiştirmiştir. Gelinen aşamada her zamankinden daha fazla kendimize güveniyor, kazanımlarımızla gurur duyuyor ve zafere emin adımlarla yürüyoruz. Başkan APO'nun ışıklı önderliği ve şehitlerimizin mirası, milyonların kenetlenen gücü ve dağlarımızın doruklarında yaygınlaşan gerilla ordumuz bize güç katıyor.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin içinde bulunduğu süreci tüm yönleriyle bilince çıkaralım, özümseyelim ve bunun gereklerini pratikte daha da kitleselleşerek, örgütlenerek yerine getirelim. Her zamankinden daha fazla olağanüstü bir duyarlılıkla, fedakarlık ve çalışma azmiyle görevlere sarılalım. Süreç hiçbir gevsemeye, kafa karışıklığına ve çarpıtmaya yer vermeyecek kadar net ve beraktır.

Büyük bir olgunluk, duyarlılık ve siyasallaşmayla atılan adımlara yüksek bir tempoyla eşlik edelim. Ulusal kurtuluştaki bu tür anlar zafere yakın çözümleyici süreçler olup, yüklenme ve kesin kazanmak azmiyle başarmak mümkündür.

- Yaşasın partimizin zafer yaratan atılım gücü!
- Yaşasın halkımızın öncü güçleri PKK-ERNK-ARGK ve Başkan APO önderliği!
- Yaşasın ulusal birlik ve direniş azmimiz!
- Kahrolsun sömürgecilik ve savaş çıkırtkanlığı yapanlar!
- Yaşasın Kürdistan ve Türkiye halklarının eşitliği, kardeşliği ve barış azmi!

28 Mart 1993
ERNK Avrupa Örgütü

*Adana Newroz kutlamalarında yaşamını yitiren
Ramazan Çetin'in annesi:*

“Oğlum tohum oldu metropolün toprağına”

Adana (Kurd-Ha): Adana’da özel tim, çevik kuvvet ve sivil polislerden oluşan TC güçlerinin Newroz’u kutlamak isteyen kalabalığa saldırması sonucu, iki kişinin ölümü ve 6’sı ağır olmak üzere yüzlerce kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan kanlı Newroz olaylarından sonra, Newroz gazisi, Şırnak Beytüşşebab nüfusuna kayıtlı Alaattin Yalçın’la görüştük.

Kürtlerin ulusal bayramı olan Newroz’u, barışçıl bir şekilde kutlamak isteyen binlerce Kürt’ten oluşan kalabalık üzerine çivili kalaslar, gaz, sis bombaları, saçma ve kurşun atan silahlarla saldıran TC güçlerinin saldırısı sonucu, ayaklarından ve kalçadan olmak üzere 9 yerinden saçma kurşunlarıyla yaralanan ve arkadaşı 16 yaşındaki Mardinli Ramazan Çetin’in öldürülmesine tanık olan 13 yaşındaki Botanlı bir Kürt çocuğu Alaattin Yalçın. Yaşı küçük ama sarfettiği sözleri çok büyük ve anlamlı.

Özel timlerin gözünü kırpmadan 9 çengelli saçma sıktıkları Yalçın’la evde yatakta uzanmış bir halde görüştük. Vücudunun çeşitli yerlerinden aldığı 9 yarayı hiç önemsemeyen Alaattin Yalçın’ın aklı hala şehit olan arkadaşı Ramazan’daydı.

“Ben Kürdistanlıyım” diyen küçük Yalçın, bizim içeri girdiğimizi görünce ilk işi zafer işareti yapmak oldu. Çünkü Kürdistanlılar için zafer işareti yapmak bir anlamda zaferin müjdeleyicisi idi. Ve hemen ardından Newroz günü yanında TC güçlerince şehit edilen Hevalê Ramazan Çetin’in nasıl öldürüldüğünü büyük öfke ile anlatmaya başladı. Bunu yapanların insan olamayacağını, ABD’nin Vietnam’da bile kullanmadığı silahları TC’nin Adana’da Kürt halkına karşı kullandığını belirten Yalçın, “Faşist, ırkçı, şoven ve şeffaf(!) TC devletinin “şefkatli elleri”, Adana’da sivil ve savunmasız Kürt halkına karşı çok acımasız ve zalimce kalktı” diyor; ve hemen yanibaşında kendisiyle birlikte Newroz’u kutlamak isteyen Newroz “Yoldaşı” Mardinli Ramazan Çetin’in (16) özel timler tarafından ayaklar altına alınarak dipçik, çivili kalas ve tim botlarının altında ezilerek şehit düşüşünü

sanki o anı yeniden yaşayarak anlatmaya çalışıyor.

Yalçın, Newroz'u kutlamak için ana caddede toplanmaya başladıklarını belirterek, daha sonra şöyle konuştu: "Amacımız, Newroz'u barışçıl bir şekilde kutlamak ve kendi gelenek ve göreneklerimize göre eğlenmekti. Toplanan kalabalık sayısı giderek büyüyordu. Hiç kimse ne bir slogan, ne de bir pankart açtı. Yalnızca ateşler yakıp etrafında halaylar çekecektik. Ama birdenbire ara sokaklardan çıkan panzerler ve çok sayıdaki koşar adım çevik kuvvet ve özel timler, bize hiçbir uyarıda bulunmadan, daha önce hiç görmediğim silahlarla ateş etmeye başladılar. Sonra, üzerimize bombaya benzer bir şey atılar, her taraf duman oldu ve çok kişi olduğu yerde bayıldı. Daha sonra hiç acımadan küçük çocuklara, kadınlara, yaşlılara öldürücü darbelerle vuruyorlardı. Yakaladıkları kadın ve kızların göğüslerini sıkıyor, en ağır küfürler ediyorlardı. Ben ve şehit olan Ramazan, sanki sarhoş olmuş gibi yere düşmüştük. Bir ara gözlerimi açtığımda, polislerin ellerinde ne varsa Ramazan'a vurduklarını ve botlu bir ayağın da Ramazan'ın kafasını ezdiğini gördüm. Ondan sonra bayılmışım ve gözlerimi açtığımda evdeydim. Yatakta yurtsever doktorların beni tedavi ettiklerini gördüm. Daha sonra Ramazan'ın şehit olduğunu bana söylediler, hiç üzülmedim. Çünkü, Ramazan da diğer şehitler gibi onurlu bir şahadete ulaşmıştı. Ama TC güçlerinin o an insanlara yaptıklarını ömrüm boyunca hiç unutamam."

Adana'da TC güçleri, ulusal bayram olan Newroz'u kutlamak için kardeşlik ve barış içerisinde zılgıt çekerek meydanlara çıkmış 10 bine varan Kürt halkına çivili kalaslar, jop, dipçik, gaz ve sis bombaları ve çeşitli silahlarla saldırması sonucu kendi gözlemlerimize göre 6'sı ağır, ikisi hala komada 500'e yakın kişi yaralandı. İki kişi de yaşamını yitirdi.

Yaşamını yitiren 61 yaşındaki Bitlis Hizan nüfusuna kayıtlı inşaat işçisi Nezir Kort, özel timlerin darbelerinden aldığı darplarla iki gün sonra iç kanama geçirerek, 16 yaşındaki Mardin Derik nüfusuna kayıtlı Ramazan Çetin ise, çevik kuvvet polisleri tarafından kafası ayaklarla ezilerek katledildiği aileleri tarafından belirtildi.

Newroz kutlamaları sırasında TC güçlerinin saldırması sonucu yaralanıp hastanelere götürülenler, acil serviste bekleyen polislerce gözaltına alınıyordu. Bu haberi alan diğer yaralılar evlerde kendi

imkanlarıyla tedavi olurken, bazıları ise “gözaltına alınır işkence görürüm” korkusuyla evde bekliyor yaraları daha da ağırlaşıyordu. İşte bunlardan birisi Nezir Kort. Newroz’un ilk günü TC güçlerince yere yatırılıp jop, kalas, tekme ve dipçiklerle dövülen Kort, hastaneye gitmek istemiş, ama, “Polisler gözaltına alıyor ve dövüyor” diye gelen haber üzerine evde kalmayı tercih etmiştir. İki gün sonra ise geçirdiği iç kanama sonucu yaşamını yitirdi.

Newroz’da TC güçlerince şehit edilen 6 çocuk babası Nezir Kort, yaşamını yitirirken, onun geride kalan gözü yaşlı eşi ve 6 çocuğu, yaşlı bir insanı kim olursa olsun binlerce kişinin gözleri önünde katledenlerin insan olmadıklarını belirtiyorlar.

50 yaşındaki Sinem Kort, TC devletinin yetkilileri sürekli halkların kardeş olduğunu, Kürt ile Türk ayrımı olmadığını ve tüm Türkiye’de yaşayanların vatandaşları olduğunu söylediklerini belirterek, “Madem herkes eşit bir vatandaşsa, benim kocam vatandaş değil miydi? Kocamı hem öldürünceye kadar dövdüler, hem de sokağa çıkma yasağı uygulatarak hastaneye gitmesine izin vermediler. Hastanelere giden yaralıları da gözaltına alarak işkenceden geçirdiler. Kocam olanlardan korkmayıp hastaneye gitmiş olsaydı ölmeyecekti. 61 yaşındaki sivil, savunmasız bir adamı İsraililer bile böyle döverek öldürmezler. Kürtlere “Ermeni” deniliyor. Peki, yaşlı kocamı katledenler müslüman mı? Nezir’in şehit, cenazesine katılan 30 bin kişi ise düşmanın suratına bir şamar oldu düştü” diyerek, katledilen kocasının katillerinin peşini bırakmayacağını ve Adana Cumhuriyet Savcılığı’na suç duyurusunda bulunacağını açıkladı.

Adana’nın Dağlıoğlu Mahallesi’ndeki Newroz kutlamalarına katılmak için evden çıkan, ama TC güçlerinin ağır darbeleri sonucu olay yerinde yaşamını yitiren 16 yaşındaki Mardin Derik nüfusuna kayıtlı Ramazan Çetin’in annesi tepki gösterirken, kendilerine Newroz ve Ramazan Bayramı’nı kanlı ve acılı geçirmesine sebep olanların bile aynı acıyı yaşamamalarını istedi. Çetin, “Çünkü biz Kürtler, düşmanımızın bile acı çekmesini istemeyen bir halkız. Ama, Kürtlerin bunca barış ve kardeşlik çağrılarına rağmen TC güçleri, Adana’da masum insanların üzerine sürdükleri panzerlerle ve sıktıkları kurşunlarla bir kez daha Kürtlerle düşman kalmak istediklerini Newroz’da belli ettiler. Devlet zannediyor ki, Kürtler öldürülmekle bitecektir.

Halbuki bilmiyorlar mı şehit olan her Kürt evladı, toprağa tohum olup milyonlarca filizleniyor. İşte benim oğlum Ramazan da bunlardan bir tanesi. Oğlum, tohum oldu metropolün toprağına, her Newroz'da filizlenip yeşerecektir. Çivili kalaslarla oğlum Ramazan'ı katleden ölüm mangaları katil polisler, şunu iyi bilmelidirler ki, oğlumdan boşalan Newroz'daki yeri doldurulacaktır. 1994 Newroz'unda ailece saflara katılacağız" dedi.

"Hizbullah hareketi de dahil tüm Kürdistanlıları güç ve eylem birliğine çağırıyoruz"

PKK-MK imzasıyla 30 Mart tarihinde "Kamuoyuna" başlığıyla yayınladığı bildiride şu görüşlere yer verilmektedir.

"Partimiz PKK'nin öncülüğünde gelişen ulusal kurtuluş mücadelemiz her zamankinden daha güçlü bir konuma ulaşmış, zafere daha emin adımlarla yürüyerek yeni bir sürece girmiştir. Uluslararası kamuoyunun çağrıları ve Kürdistan ile Türkiye halklarının barış talepleri de dikkate alınarak siyasi çözüm şansını arttırmak amacıyla tek yönlü ateşkese gidilmiştir. Yine genelde emperyalizmin özelde ise sömürgeciliğin böl-çatıştır-yönet politikasını boşa çıkarmak amacıyla ideolojik eğilimlerine bakılmaksızın YNK ve PSK ile çalışma protokolleri imzalanmıştır. Önümüzdeki süreçte bu birliği Kürdistan'ın diğer güçlerinin de dahil edilmesi hedeflenmektedir. Biz buna Hizbullah hareketini de dahil etmek istiyoruz. Ramazan ayı süresince gerçekleştirilen ateşkesin de buna zemin olabileceğine inanıyoruz.

İrkçı-şoven kemalist ideoloji ile yönetilen TC, dün olduğu gibi bugün de din düşmanıdır. İslam dinini temsil eden tüm Ortadoğu halklarına karşı da iğrenç bir düşmanlık içerisinde. Ortadoğu'da ikinci İsrail rolünü oynayan TC, bölgede emperyalizmin ileri bir karakolu olmuş, onun bölgedeki bir piyonu durumuna gelmiştir. Bu piyon tüm Arap, Fars ve Kürt halklarına karşı her dönemde kullanılmıştır. Bugün de anti-emperyalist bir özelliğe sahip olan İran İslam Cumhuriyeti'ne karşı kullanılmak için hazırlıklar ve sinsî planlar yapılmaktadır. Gerçeklik tümüyle bu olmasına rağmen sömürgeci-faşist TC'nin kendisini islamiyetin bir parçası olarak göstermesi

tamamıyla bir çarpıtmadır. Türk-Kürt halkının ve giderek bölge halklarının temiz dini duygularını istismar etmeye yöneliktir. Giderek esasında kendisine karşı savaşıması gereken islami örgütleri gerçek amaçlarından saptırarak yanlış hedeflere yöneltme ve hatta birbirine kırdırtma çabalarını yoğunlaştırmaktadır. Bu konuda epey mesafe katettiği de söylenebilir.

Bugüne kadar Kürt halkı da PKK-Hizbullah çatışması adı altında birbirine kırdırılmak istendi; çok çeşitli nedenlerden ötürü oldukça kan döküldü. Bunda ne PKK'nin ne Hizbullah'ın ve ne de Kürt halkının hiçbir çıkarı yoktur. Bu çatışma bizce özel savaşın sinsice taktikleri sonucu ortaya çıktı ve sömürgeciliğe hizmet ettiği de ortadadır. Bizce artık buna bir son vermenin gereği vardır. Biz, halkımızın taleplerini de gözönünde bulundurarak düşmanın bu oyununu boşa çıkarmak amacıyla ve yürürlükte bulunan ateşkes sürecini de önemli bir fırsat bilerek, Hizbullah hareketi de dahil tüm Kürdistanlıları ortak düşmana karşı savaşmak amacıyla güç ve eylem birliği yapmaya çağırıyoruz. Hizbullah hareketiyle farklı düşünce ve yaklaşımlarımızın yanısıra ortak amaç ve yanlarımızın olduğu da bir gerçektir. Bu nedenle Hizbullah hareketinin PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş güçleriyle güç ve eylem birliği yapmasının günümüz gelişmelerinin de bir gereği olduğuna inanıyoruz. Bunda Kürdistan halkı gibi tüm Ortadoğu halklarının çıkarını görüyoruz. Bunun için sömürgeci Türk devletine karşı savaşma koşuluyla elimizde bulunan imkanlardan bu örgütü de yararlandırmaya hazırız. Bu örgüt mensuplarıyla en üst düzeyde de, yerel düzeyde de görüşmelere hazır olduğumuzu belirtiyoruz. Bu durumu sağduyulu kamuoyuna duyuruyor ve muhatapların da sağduyulu yaklaşımlarını bekliyoruz.”

Amed Eyaleti Komutanı Şemdin Sakık:

“Partimizin gücüne tüm dünya tanık oldu”

Diyarbakır (Kurd-Ha): Amed Eyaleti Komutanı Şemdin Sakık ajansımıza yaptığı açıklamada Demirel'in ordu ve polis güçleri üzerindeki otoritesinin tartışılır olduğunu belirtti ve devamla açıklamalarında şu görüşlere yer verdi.

“Partimizin tek taraflı olarak ilan ettiği 25 günlük ateşkes kararı, TC’nin gerçek yüzünü bir kez daha tüm açıklığıyla ortaya çıkarmıştır. Devlet buna nasıl karşılık vereceğini bilmemenin şaşkınlığını yaşamaktadır. Bu teşhirini ve şaşkınlığını örtbas etmenin beyhude bir çabası olarak bazı asılsız söylentiler yaymaya çalışmaktadır.

Bu amaçla, ateşkesin ilan edildiği 17 Mart 1993 tarihinde Newroz’a kadar, Kürt halkı, hatta PKK’nin bazı güçleri ateşkese uyacak mı vb. sorularla ortalık bulandırılmaya çalışıldı. Ancak bu tür çabalara hiçbir sonuç vermedi. Newroz günü ve sonrasında, sadece Partili güçlerimizin değil tüm Kürdistan halkının Parti Önderliğimizin talimatına nasıl harfiyen uyduğuna tüm dünya tanık oldu. Ve yine tüm dünya, TC hükümetinin ve başbakan Demirel’in aslında ordu, polis güçleri üzerinde denetim ve otoritesinin tartışılır olduğunu farkettiler.

Ancak umudunu yalana bağlamış bulunan faşist Türk devleti buna rağmen halen de bazı spekülasyonlar yaymakta geri durmamaktadır. Özellikle Amed Eyaleti’nin Önderlik talimatlarına uymadığı yolunda sinsice haberler yaymaya çalışmaktadır. Bu yaygaralar acizlik ürünüdür ve kesinlikle doğru değildir. Emir komuta düzenimiz tamdır. Bu konuda sorunumuz yoktur. Parti Önderliğimiz hepimizin iradesidir. Başkan APO, bugün partililerden de öte tüm Kürdistan halkının iradesinin bileşkesidir.

TC’nin bu tür acizane girişimlerle bir yere varamayacağını ve kendisi için de en akıllı tutumun Partimizin attığı bu tarihi adıma doğru karşılık vermek olduğunu bu vesile ile bir kez daha vurgulamakta yarar görmekteyim.”

PSK Genel Sekreteri Kemal Burkay ile söyleşi

A. Kadir Konuk: PKK’nin tek yanlı ateşkes çağrısıyla birlikte tartışılan bir başka konu daha var: PKK ve PSK arasında yapılan anlaşma.

Bu anlaşma kamuoyunda çok değişik biçimlerde yankılandı. Herkes kendi anlayışına göre anlaşmayı yorumladı. Anlaşmayı yapan taraflardan birinin yetkilisiyle hem anlaşmayı hem de Kürt ulusal mücadelesini konuşmayı yeğledik. Yaptığımız söyleşiyi okurlarımıza sunuyoruz.

Önce bize Kemal Burkay'ı kısaca tanıtır mısınız?

1937 doğumluyum. Dersimliyim. Şimdiki adıyla Tunceli'nin bir köyünde doğdum. Önce öğretmen okulunu, sonra Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirdim. Bir süre avukatlık yaptım. Yazılarımdan dolayı birkaç kez tutuklandım. Arandığım için 1972 yılında yurt dışına çıktım. İki yıl kaldım, aftan sonra döndüm. (1974 genel affı-A.K.K.) 1974 yılının sonlarında bir grup arkadaşım ile birlikte **Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi'**ni kurduk. 1980'de yurtdışına çıktım. Ve dönemedim, yurttaşlıktan çıkarıldım. Politik çalışmalarına yurt dışında devam ediyorum.

Kürdistan İşçi Partisi'nin tek yanlı ateşkes çağrısını parti olarak nasıl değerlendiriyorsunuz?

Biz bunu olumlu değerlendiriyoruz. Bu, diyalog sürecinin başlaması için, sorunun barışçı ve adil bir çözüme yolun açılması için iyi bir fırsattır. Eğer karşı taraf, yani Türk hükümeti de iyiniyet gösterirse süreç olumlu yönde sürebilir ve böylece bu çatışmanın son bulması, sorunun barışçı yönde adil bir çözümü mümkün olabilir.

Ateşkes çağrısından sonra bazı çevreler PKK'nin "sıkıştığını", "teslim olmaya yöneldiğini", "reformist bir seçim yoluna gittiğini" söylediler. Siz nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ben böyle değerlendirilmemesi kanısındayım. Başka yayın organları da benimle mülakat yaptıklarında aynı şeyi söyledim. Savaşan bir örgüt belli bir aşamada sorunun siyasal çözümünü gündeme getirebilir. Bu doğaldır. Bunu, sırt PKK'nın sıkıştığı için öyle bir öneri yaptığını düşünmemek gerekir. Önemli olan bu sorunun bir çözüme kavuşturulmasıdır. Çünkü salt bir PKK olayı da değildir. Bu eski bir sorundur. Yüz yılı aşkın süredir devam ediyor ve çözüm bulunmadığı taktirde, yani Kürt halkının hakları tanınmadığı taktirde bu sorun daha da devam edecektir.

Ateşkesin TC üzerinde ne gibi etkileri oldu, sizce olay bundan

sonra nasıl gelişebilir?

Bence hükümet böylesine bir çağrıya hazırlıklı değildi. Şimdiye kadar terörle mücadele ettiğini ileri sürüyordu. Oysa PKK'nın bu çağrısıyla yeni bir durum doğmuştur. Yani Kürt hareketi PKK'nın barışçı çağrısının yanısıra, bizim ortaklaşa sunduğumuz çağrıyla da barışçı bir çözüme zorlanmaktadır. Kürt hareketi sağduyulu olduğunu, siyasi bir çözüme açık olduğunu kanıtlamıştır. Dolayısıyla hükümetin eski politikasını sürdürmesi güçtür. Eski gerekçelerle sürdürmesi güçtür. Yeni bir politika değişikliğine yönelmesi gereklidir.

Ateşkesin Avrupa ve ABD'deki etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bence olumlu olmuştur. Çünkü gerek Avrupa olsun -Batı Avrupa özellikle- gerekse ABD olsun soruna barışçı bir çözüm bulunmasından yanadır. Yani bu eğilimler güçlüdür Batı ülkelerinde. Bu ülkeler bu savaşın böyle sürüp gitmesinden yana değildirler. Bunu çeşitli biçimlerde belirtiyorlar. Dolayısıyla, hatta taraflara yapılan çağrılar da var. Örneğin Avrupa Parlamentosu'nun taraflara yaptığı çağrı gibi... PKK'nın yaptığı bu çağrı, bu yöndeki eğilimlere uygun düşüyor. Yani çatışmaların durması, diyalog sürecinin başlaması ve soruna barışçıl ve adil bir çözüm bulunması için...

PKK ile partiniz arasında yapılan protokole hangi aşamalardan sonra ulaştınız?

Daha önceden karşılıklı olarak bir diyalog ve hazırlık sürecinden söz edilemez. Olayın bir bakıma ani ve hızlı olduğunu kabul etmek gerekir. Ancak elbette tarafların buna hazır olduğunu söyleyebiliriz. Örneğin biz üçüncü kongremizden sonra yurtsever güçlerin geniş bir birliği için, PKK'nın da içerisinde olacağı geniş bir birliği için çağrı yapmıştık. Biz buna hazırдық. Son dönemlerde PKK'da da yurtsever güçlerin daha geniş bir birliği için uygun bir görüş oluştuğunu farke diyorduk. Bu nedenle bu gelişme bir sürpriz değildir. Yani dünya koşullarının, ülkemiz koşullarının olgunlaşması ve iki örgütün bunu

farketmesi, bunun yararını görüp kavraması nedeniyle Celal Talabani'nin oynadığı olumlu rol iki örgütün bir araya gelmesini hızlandırdı ve kolaylaştırdı. Bu adımı gecikmeden atmak gerekiyordu ve biz bunu yaptık.

Bu anlaşma partiniz çevresinde nasıl karşılandı?

Kanımca yurtsever kesimlerde genel olarak olumlu karşılandı. Bir sevinç yarattı. Partimiz buna hazırды. Bu nedenle partimiz bir bütün olarak bunu olumlu karşıladı diyebilirim.

Öteden beri Kürtler hiçbir zaman birlik olamaz deniliyor. Bu anlaşma Kürtlerin birliğini sağlama açısından ne gibi bir rol oynayacak?

Kürtlerin bölünmüşlüğüne yol açan nedenler var. Kürtler eğer bölünmüşse buna yol açan nedenler var. Diğer yandan Kürt halkının çıkarları Kürt ulusunun çıkarları, yurtsever güçlerin birliğini zorunlu kılıyor. Her sağduyulu insan bunu kavıyor. Bu nedenle Kürtler bir araya gelmez düşüncesi yanlıştır. Kürtlerde birlik düşüncesi, istemi çok güçlenmiştir. Özellikle bu, Kürt halkının güçlü bir istemidir. Bugün Kürt yurtsever örgütleri, sorumlu insanlar, liderler de bunu kavramışlardır. Dolayısıyla bu birlik olumlu yönde gelişme içindedir.

Bu anlaşmanın diğer Kürt örgütleri üzerinde ne gibi etkiler yarattığını söyleyebilir misiniz?

Bence olumlu etki yaptı. Bir bakıma olaylar hızlı geliştiği için iki örgütün ortak protokolüne diğerlerinin katılması mümkün olmadı. Ama bu onların istemlerine de uygun düşüyor. Zaten protokolde daha geniş bir toplantının yapılması da kabul edilmiştir. Benim edindiğim izlenim, bu kısa süre içerisinde diğer Kürdistanlı örgütlerin de bunu olumlu karşıladığı yönündedir.

Protokolün hepsi yayınlandı mı, yoksa yayınlanmayan bir bölümü var mı? Tamamının yayınlanmadığı şeklinde düşünceler var.

Tamamı yayınlandı. Bence özü kapsıyor, esasları kapsıyor.

PKK'yle yaptığınız protokolden sonra daha üst bir aşamaya gidilebilir mi? Sizce bu aşama ne olur?

Protokolde zaten bir anlamda buna cevap vardır. Örgütler arasındaki ilişkilerin iyileştirilmesi, işbirliği ve dayanışmanın geliştirilmesi ve giderek bunun bir cepheye dönüştürülmesi... Bu amaçla bir çalışma başlatıyoruz. Diğer Kürt yurtsever örgütlerine de öneri götürdük protokole uygun olarak. Yakın bir zamanda bir toplantı düzenlemeyi düşünüyoruz. Bu toplantıya irili ufaklı yurtsever örgütler katılmalıdır ve burada öncelikle ilkeler, prensipler saptanmalıdır. Bütün örgütlerin arasındaki ilişkiler iyileştirilmelidir. Kuzey Kürdistanlı yurtsever örgütler arasında dayanışma, işbirliği geliştirilmelidir ve bu cepheye dönüştürülmelidir. Ben inanıyorum ki bu süreç başlamıştır ve başarılı olacaktır. Yani bu yolda ilerleyebileceğiz.

Uzun zamandır PKK kitlesiyle Komkar kitleleri ayrı duruyor. Bunları kitle olarak diyelim ki Avrupa'da bir gecede, bir toplantıda, bir gösteride bir araya getirmek olanaklı mı?

Öncelikle bu aradaki soğukluğu gidermek gerekiyor. Bu bir gerçektir. İki örgütün yıllarca birbirinden uzak kalması, birtakım sürüşmeler, soğukluk ve önyargılar yarattı. Karşılıklı olarak güvensizlik yarattı. Yine karşılıklı suçlamalar bunu etkiledi. Şimdi bu süreci tersine çevirmek gerekiyor. Bu hem her iki örgütün yararına, hem de genel olarak ulusal kurtuluş hareketimizin yararına. Bunun için de her iki partinin liderliklerine ciddi sorumluluk düşüyor. Toplantılarla, yahutta yayın planında bu birliğin önemini anlatmak, yurtsever güçlerin birliğinin gereğini anlatmak ve daha önceki önyargıları silmek... Ve sanıyorum ilk adım bu olmalıdır. Bunu bahsettiğiniz gibi ortak çalışmalar izleyecektir. Ve bunlar bir bakıma birbirine paralel de düşer. Bir yönden tabanı birbirine yaklaştırırken, bir yönden de ortak çalışmalarını başlatmak... Bu ortak eylemlerde birlikte olmak, yani diyelim ki yürüyüşlerde, toplantılarda birlikte olmak birbirinin eylemlerine katılmak, örneğin Newroz toplantılarına katılmak ve

bunu uygarca ilişkiler biçiminde sürdürmek, yani böyle bir çekişme, kavga biçiminde değil uygarca ilişkiler biçiminde, dayanışma biçiminde sürdürmek... Bu mümkündür.

Türkiye’de legal bir Kürt partisinin kurulması için TC’nin bazı çalışmalarından söz ediliyor. Siz buna ne kadar şans tanıyorsunuz?

Ben TC’nin legal bir Kürt partisi kurma çalışmaları olduğunu sanmıyorum. Yani TC’nin böyle çabaları olmadı benim bildiğim kadarıyla. Ancak bildiğiniz gibi geçmişte Kürt sorununu gündeme getirmek isteyen çalışmalar oldu. Örneğin bir HEP olayı. HEP zaman zaman bazı çevrelerce bir Kürt partisi gibi nitelendi. Hatta şu anda HEP’in kapatılması için bir dava da var anayasa mahkemesinin önünde. Bunun dışında legal bir Kürt partisi veya Kürt sorununu da gündemine alacak legal örgütlenme çabaları olduğunu biliyorum. Ben de basından izliyorum. Benim de bilgilerim var elbet. Ama Türk hükümeti henüz legal bir Kürt partisine açık değil. Bunun için yasalarda ciddi değişiklikler yapmak gerekir. Ve daha da önemlisi bunun için ciddi bir politika, anlayış değişikliği gerekir. Yakın dönemde ne olacağını şimdiden kestiremem. Ama dediğim gibi hükümet henüz buna açık değil, ama bizim çağrımız bu yönde de hükümeti zorluyor. Bence sorunun barışçı çözümüne yol açmak için atılması gereken önemli ve acil adımlardan bir tanesi budur. Tam bir örgütlenme özgürlüğü tanımak. PSK, PKK dahil bütün partilerin legal plana özgürce çıkabilmelerine imkan vermek... Bu arada başka oluşumlar da olabilir. Diyelim ki bu arada, yani buna kadar geçecek zaman içerisinde legal plandaki Kürt örgütlenmesine kolaylık sağlanabilir. Ama tabii en önemlisi tam bir örgütlenme özgürlüğü tanımadır. Çünkü sorunun legal planda tartışılması, kamuoyunun tercihini yapabilmesi buna bağlıdır.

TC ateşkesi tanımayacağını belirtti. Saldırılarını sürdürüyor. Gerilla buna etkin bir yanıt verdiğinde, savaş boyutlandığında sizin tavrınız ne olacak?

Bildiğiniz gibi biz PKK’nın süreli ateşkes çağrısını olumlu bulduk.

Yani biz umut ediyoruz ki hükümet iyiniyet gösterecek ve bu devam edecektir. Gerçekten hükümetin bu iyiniyeti göstermemesi, soruna ordu ve polis gücüyle çözüm bulacağını sanması, saldırıları sürdürmesi büyük bir talihsizlik olur. Yani her iki halk bakımından da büyük bir talihsizlik olur. Çünkü, iyi bir fırsat vardır, ilk kez tarihsel bir fırsat vardır, bunu değerlendirmek de hükümete düşüyor. Çünkü Kürt hareketi kendi önerisini yaptı. Kendi çağrısını yaptı. Eğer tekrar hükümet bu politikasında ısrar ederse, çatışmalar yine başlayıp boyutlanırsa, o zaman benim kanım odur ki Kürt hareketinde direniş yaygınlaşacaktır. Biz de politikamızı gözden geçireceğiz öyle bir durumda.

Sizin şimdiden net bir şey söylemeniz belki doğru olmaz ama, öyle bir durumda sizin de gerilla savaşı gibi bir savaşa katılmanız söz konusu olabilir mi?

Benim şimdilik söyleyebileceğim budur. Biz o zaman eski barışçı politikamızı sürdürmekte zorluk çekeriz ve kendi politikamızı yeniden değerlendirmek durumunda kalırız.

PKK ile yaptığınız protokolü Türk sol örgütleri nasıl karşıladı? Bu size nasıl yansıdı?

Henüz biliyorsunuz protokolden bu yana çok kısa bir zaman geçti. Diğer sol örgütlerin, Türk sol örgütlerinin her birisinin görüşlerini ayrıntılı bilmiyorum. Bazılarının olumsuz karşıladıklarına dair birtakım bilgiler ulaştı bana. Ama bazılarının da olumlu karşıladıklarını sanıyorum. Herkesin aynı şekilde düşünmeyeceği açıktır. Ama benim inancım o ki, her iki örgütün başlattığı bu süreç hem Kürt sorununun barışçı çözümü, hem de Türkiye'nin demokratikleşmesi bakımından iyi bir şanstır. Yani bunu olumsuz olarak hiç birinin görmemesi gerekir. Bu ne devrim davasından vazgeçmedir, ne Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesinin hedeflerinden vazgeçmedir. Bu, politikaya yol açmadır. Yani açık ki sadece savaşıyla bir sonuç alınamaz. İki taraf açısından da böyle bu. Bir aşamadan sonra barış sürecini başlatmak, politikaya yolu açmak gerekir, bölge koşulları

bunu gerektiriyor, dünya koşulları bunu gerektiriyor, dolayısıyla sol içerisinde eğer bazı gruplar, bu barış çağrısına bakıp bunu bir ters zihniyet, bir olumsuzluk gibi değerlendirirlerse bu yanlış bir değerlendirme olur.

Bir de özel soru. Sizin uzun yıllara dayanan bir edebiyat çalışmanız var. Hatta bir şiiriniz de bazı tartışmalara yol açmıştı. Toplumda insanlar bir de sizi şair yanınızla tanıyor. Bu edebiyat çalışmalarınıza devam ediyor musunuz, yeni bir şiir ya da başka bir kitap hazırlığınız var mı?

Benim zaman zaman edebiyat çalışmalarımın kesintiye uğradığı oldu. Ama bu tümüyle olmadı. Şiir yazmayı daha sonra da sürdürdüm. Kısa süre önce Kürtçe dördlüklerim yayınlandı. Rubailer... Şu anda Türkçe bir şiir kitabım baskıya hazır. Belki bir iki aya kadar basılır. Bunun yanı sıra Kürtçe şiirlerim var. Yani doğrudan Kürtçe yazdığım şiirlerim var. Tarih üzerindeki çalışmam var. Kürdistan tarihiyle ilgili birinci cilt yayınlandı biliyorsunuz. İkinci ciltle ilgili çalışmalarım devam ediyor.

Şiirlerinizi zazaca mı yazıyorsunuz yoksa kurmanç mı?

Kurmanç. Benim ana dilim kurmançtır.

Kürt ve Türk halklarına iletmek istediğiniz bir mesajınız var mı?

Bu mesaj bizim protokolde özünü belirttiğimiz mesajdır. Kürt sorununun çözümü için Türk aydınlarına, Türk politikacılarına ciddi bir görev düştüğü kanısındayım. Yüz yılı aşkın bir süredir devam eden bu yaranın iyileşmesi lazım. Bu devam eden gerilim, Kürt halkı üzerindeki baskı, bunun yarattığı mücadele ve bunun yarattığı kayıplar, her iki halka da çok büyük zararlar veriyor. Kaynaklar telef oluyor, sosyal, ekonomik gelişme baltalanıyor. Dolayısıyla Kürt sorununun çözümü için ortaya çıkmış olan tarihi fırsatın kaçırılmaması gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda da özellikle Türk aydınlarına büyük görevler düştüğünü düşünüyorum. Kendi hükümetlerini bir

politika değişikliğine yöneltmek, böylece her iki halkın yanyana, kardeşçe yaşamasını sağlayacak bir yolu açmak biraz da onlara bağlıdır.

Size teşekkür ediyoruz.

Ben de teşekkür ediyorum.

31.03.1993

Cemil Bayık:

“Attığımız adım, kardeşliğin ve barış ifadesidir”

Kurd-Ha Ortadoğu Temsilciliği: Ajansımız, PKK-MK yesi ve ARGK komutanlarından Cemil Bayık’a, PKK’nin ilan ettiği ateşkese ve kendisine yönelik çeşitli çevreler tarafından öne sürülen iddialara ilişkin sorular yöneltti. Bayık’ın sorularımıza verdiği yanıtlanı olduğu gibi yayınlıyoruz:

PKK’nin ilan ettiği ateşkese karşı TC resmi açıklamalarında ve yapılan propagandalarda ne çıkarılan yan, bu gelişmenin PKK’nin g kaybederek zayıflaması sonucu olduğu şeklinededir. Bu iddialara karşı PKK’nin çok sayıda resmi açıklaması oldu. Buna rağmen TC söz konusu iddialarını ısrarla sürdürmektedir. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

PKK, 20 Mart’ta başlamak üzere 15 Nisan’a kadar sürecek olan tek taraflı ateşkes kararını aldı. Savaşı srdremediğimiz, zayıfladığımız ve g kaybettiiğimiz için başvurduğumuz bir yol, bir tutum olarak değerlendiriliyor. Ve bundan kalkarak ısrarla gelip teslim olmamızı söylüyorlar. Ama hemen belirtelim ki, bu büyük bir yanılığıdır. Bu yanılığıyı salt TC değil, bazı çevreler de taşımaktadır. Nedenine gelince, bizim neden daha önce böyle bir ateşkes kararını ilan etmediğimizi ve özellikle de Güney savaşı ile i harekattan sonra bu kararı verdiğimizi söylemektedirler. şurası çok açık ki, gerek TC, gerekse bu çevreler büyük bir yanılığı içerisindedirler. Bu yanılığılarını

ve bu tutumlarını sürdürdükleri müddetçe gerçekleri farkedemeyeceklerdir. Biz '92'de dayatılan dış destekli tasfiye hareketiyle karşı karşıya bırakıldık. O koşullarda böyle bir karara gitmeyi her açıdan doğru bulamazdık ve kimse de buna itibar etmezdi. Gerçekten o koşullarda böylesi bir karara gitmek bir zayıflık konusu olarak değerlendirilebilirdi. Ama bu kapsamlı tasfiye hareketi boşa çıkarıp kendimizi daha da güçlü hale getirdikten sonra böylesi bir karara ulaştık. Bu karar bu açıdan anlamlıdır, önemlidir ve birçok çevre bundan ötürü de bu kararı saygıyla karşılayarak, gerekli değeri biçmektedir. TC'nin ısrarla doğruları çarpıtmasının altında yatan gerçekler vardır. Bu gerçekleri hemen görmek gerekiyor. Birincisi, gerek Güney savaşında gerekse iç hareket dediği saldırılarla gerçekten başarısız kalmıştır, kaybeden kendisi olmuştur. Ve bu başarısızlığını gizlemek için de bu gerçek dışı iddialara başvurmaktadır. İkinci bir neden olarak da, belki eski tutumunu sürdürmek için uluslararası ve Türkiye kamuoyunu aldatmaya çalışmaktadır. Yine yaptığı ve yapacağı katliam uygulamaları için Batı'nın desteğini, onayını almaya ve tarafsız kalmasına çalışmaktadır. Üçüncüsü ise, halkımızda bir moral bozukluğu, bazı kesimlerde ikircikli bir durumu yaratmayı ve böylece partiden soğutmayı, uzaklaştırmayı amaçlamaktadır. Bunun için bu iddialarına sarılmış bulunmaktadır. Bizce bu iddialar yenilgidir, bunu sürdürmek de gerçekçi değildir; kendilerinin de bundan kazanacağı herhangi bir şey söz konusu değildir.

PKK bu adımı atmakta samimi, iyi niyetli davranmıştır ve gerçekten sorunu barışçıl ve görüşmeler yoluyla çözmeyi amaçlamıştır. PKK'nin bu tutumu bugün ortaya çıkan bir tutum değildir. Öteden beri defalarca Başkan APO, "sorunları askeri ve şiddet yoluyla değil görüşmelerle çözelim, biz buna açığız" demiştir. Ama TC bunu hiçbir zaman dikkate almamıştır. Tüm iyiniyet çabalarımızla, savaşın geldiği düzey, halkın ve de uluslararası çevrelerin istekleri de gözönüne alınarak böylesi bir karara varılmıştır. Bu öyle sandıkları gibi çaresiz olduğumuz için başvurduğumuz bir yol ve de basit bir taktiksel yaklaşım değildir; bunu belirtmek gerekiyor. Bu konuda attığımız adıma eğer olumlu cevap verilirse, biz bunu anlamlı buluruz. Aksi takdirde eski tutumda ısrar edilirse, savaş daha üst bir boyutta geliştireceğimizi her kesimin bilmesini istiyoruz.

İlan ettiğimiz ateşkes tek taraflı bir ateşkesdir, bir iyi niyet gösterisidir. Gerçek anlamda bir ateşkes değildir. Çünkü ateşkes, savaşı iki taraf arasında görüşmelerle vardıkları bir sonuçtur. Belli konularda anlaşma, uzlaşma olur ve bunun sonucunda bir ateşkesle gidilir. Oysa ki şu anda böylesi bir durum söz konusu değildir, bu tek taraflı ilan ettiğimiz bir ateşkestir. Gerçek ateşkesin koşullarını yaratmak için geliştirdiğimiz bir tutumdur. Bu da böyle anlaşılmalıdır.

Newroz öngününde ilan edilen ateşkes, Newroz kutlamaları üzerinde nasıl bir etkide bulundu? Bu süreçte beklentiler neydi? Sonuç olarak Newroz amacına uygun olarak kutlandı diyebilir miyiz?

Newroz öncesinde böyle bir kararı ilan etmiş olmamız gerçekten hem halkımız üzerinde, hem Türkiye halkı nezdinde ve hem de uluslararası çevrelerde olumlu bir etki yaratmıştır. Eğer Newroz'da ciddi olaylar gelişmemişse ve Newroz barışçıl bir biçimde geçmişse, kan dökülmemişse bunun nedeni, PKK'nin tek taraflı ilan etmiş olduğu ateşkestir. Başkan APO'nun bu ateşkesle dayalı olarak halkımıza hitap etmesinden ötürüdür. Ve halkımızın gerçekten Başkan APO'nun bu çağrısına uymasından ötürüdür. Yoksa TC Newroz'da bir katliama hazırlanmıştı, bunun için hemen hemen Kürdistan'ın birçok şehrini tanklarla, panzerlerle çevirmişti. Bunu hem halk gördü, hem basın gördü, hem de uluslararası bazı heyetler bizzat yerinde gördü. Hatta kutlamaları sabotaj etmek istediler, fakat buna rağmen halkımız Başkan APO'nun çağrılarına cevap vererek bu olası sabotaj girişimlerini, provokasyon hareketlerini boşa çıkarmıştır. TC, Newroz'un olumsuz geçmesinin, kendisinin aldığı tedbirlerle ilgili olduğunu iddia etmektedir. Bu da bir aldatmacadır. Eğer Newroz kutlamalarında kan dökülmemişse bu, TC'nin şehirlerimizi kuşatmaya almasından dolayı değil, tamamen halkımızın Başkan APO'nun çağrılarını uyarak ve olası provokasyonlara karşı duyarlı davranarak Newroz'unu kutlamasından ötürüdür. Eğer öyle olmasaydı gerçekten TC büyük bir katliam gerçekleştirecekti. Tüm veriler de bunu gösteriyordu. Newroz öncesi TC'nin açıklamaları, geliştirdiği tedbirler tamamen bunun böyle gelişeceğini gösteriyordu. Bu

açından denilebilir ki, TC'nin, özellikle de kontrgerillanın ve Kürdistan sorununun siyasal görüşmeler yoluyla çözümlenmesini istemeyen bu çevrelerin niyetleri ve provokasyonları boşa çıkmıştır.

Sonuç olarak denilebilir ki Newroz kutlamaları amacına uygun bir biçimde gerçekleşmiştir.

Yaptığınız ateşkes ilanından sonra, çeşitli çevreler, TC'nin yıllardan beri iç ve dış kamuoyuna yönelik geliştirdiği olumsuz imajları silmek istediğinizi iddia etmektedirler. Söz konusu çevrelerin bu iddialarını nasıl yorumluyorsunuz?

Bu ateşkes kararının öteden beri PKK hakkında yaratılan sahte imajları etkisizleştirdiği, olumlu bir imaj bıraktığı bir gerçektir. Bunun etkisi olmuştur. Ama şurası da bir gerçektir ki, PKK eskiden de siyasal görüşmelerden yana olduğunu sürekli belirtiyordu. Fakat sanılıyor ki ateşkesle birlikte PKK'de bir değişiklik söz konusu olmuştur. Bu doğru değildir. PKK'de bir değişiklikten bahsedilemez. Bu ateşkesle birlikte PKK gerçekliğinin daha doğru kavranması temelinde bir yaklaşım söz konusudur. Öteden beri PKK hakkında oluşturulan önyargılardan kurtulmaya ve giderek PKK'yi daha gerçekçi tanımaya yönelik bir girişimden bahsedilebilir. Olay tümünden bundan ibarettir, başka türlü değerlendirmek doğru değildir.

Ateşkesin muhtevası önceki soruda da cevaplandırılmıştır. Dedğim gibi, daha kanlı bir savaşın önüne geçmek için, sorunları görüşmeler yoluyla çözmek için tek taraflı olarak bir iyi niyet göstergesidir. Başka türlü anlaşılmamalıdır. Gerçek bir ateşkes değildir. Çünkü gerçek bir ateşkes iki tarafın oturup belli konularda anlaşmasıyla mümkündür. Ancak buna gerçek anlamda bir ateşkes denilemez. Oysa ki böyle bir durum söz konusu değildir. Bunun ortamını yaratmak için PKK'nin tek taraflı geliştirdiği bir iyi niyettir. Bunun karşılık bulup bulmaması önemlidir. Bunun karşılığını da TC verecektir. TC bunun karşılığını vermeden gerçek bir ateşkesin koşullarına gitmek, özellikle de TC'nin ve bazı çevrelerin iddia ettiği gibi PKK'nin silahları bırakması, teslim olması hiç mi hiç düşünülmemelidir. Aksi-ne savaş yeni bir boyutta gelişecektir. Ve burada kazanan PKK, kaybeden de TC olacaktır.

PKK'nin bu son siyasal atılımı oldukça kendisine prestij kazandırdığı ve güçlendirdiği açık bir gerçektir. TC bu gelişme karşısında, "PKK parçalandı, bölündü" şeklindeki eski iddialarını tekrar gündeme getirdi. Bunu da özellikle sizin, Şemdin Sakık ve Osman Öcalan gibi ARGK komutanlarının PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan'a karşı tavrı aldıkları biçiminde bir propagandaya dayandırdı. Bu konudaki görüşleriniz nedir?

Türk basını bugün değil, geçmişten beri PKK önderliği ve kadroları hakkında hiç de haklı olmayan haberler yayınlamaktadır. Bunun nedeni çok açık. Bugün Türk basını gerçekten özel savaşın bir parçası olarak onu bir başka cepheden temsil etmektedir. Ki bunu biz söylemiyoruz, bu salt bizim iddiamız da değildir. Genelkurmay Başkanı'nın kendisi bizzat "mehmetçik basın"dan bahsetmiştir. Bu da Türk basınının gerçekliğini çok çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır. Bugün Türk basını bağımsız bir basın değildir. Tamamen özel savaşın hizmetinde olan ve ona hizmet eden bir konumdadır. Özel savaşın bir cephesinde de bulunduğu gibi psikolojik savaş yer almaktadır. Basın, yalana dayalı haberler vermektedir. Buradaki amaç, yine PKK ve onun kadroları hakkında kuşku yaratmak, halkta PKK'ye olan inancı sarsmak, PKK'yi uluslararası güçler ve kamuoyu nezdinde küçük düşürmek için başvurdukları basit taktikler olmaktadır. Hemen şunu belirteyim ki, özellikle benim ve bazı yoldaşlarımın isimlerini kullanarak Newroz öncesi Türk basınında bizlerin, Başkan APO'ya karşı başkaldırdığımız, ayrıldığımız, talimatlarını dinlemediğimiz şeklinde iddiaların yer alması tamamen amaçlıdır. Hem başarısızlıklarını örtmek ve hem de Newroz öncesi halkın moralini bozmak için başvurdukları basit bir taktik oluyor. Buna başvururken sanıyorum şunlardan hareket etmektedirler: Bugün dünya genelinde bir çıkmaz yaşanıyor, örgütlerde ve hatta devletler düzeyinde sürekli sorunlar, bunalımlar, çelişkiler, bölünme ve parçalanmalar yaşanıyor. Bunlar içinde kendileri de olduğu için, onlara göre Kürdistan'da ve PKK somutunda da bu tür gelişmelerin olması gerekir; yani bu anlayışla hareket ediyorlar. Ayrıca tüm örgütlerde, özellikle Türkiye ve Kürdistan'daki örgütlerin hemen hemen çoğunluğunda parçalanmalar yaşanırken, PKK'de de böyle bir gelişmenin olmasını umuyor-

lar. Tamamen bunlardan hareketle bu tip ayrılıklardan, bölünmelerden bahsediyorlar. Yani tamamen böyle bir beklentileri var. Şunu hemen açıkça belirteyim ki, dünyada bu gelişmeler olabilir, Türkiye’de bazı örgütlerde de bu olabilir ama PKK’de bunun olamayacağı bir gerçektir. PKK önderliğiyle, ideolojisiyle, politikasıyla, örgütsel biçimlenişiyse son derece sağlam bir örgüttür. Bunun herkes tarafından bilinmesi gerekir. PKK’de bir bölünme, bir hizipleşme olamaz. PKK’nin ortamında ve tarihinde zaman zaman bazı kişilerin şahsında ortaya çıkan ve direkt veya dolaylı kaynağını düşmandan alan bazı tasfiyeci tipler çıkmıştır. Bunlar da çok geçmeden, çok kısa bir sürede tamamen başarısızlıkla sonlarını noktalamışlardır. PKK bugün örgüt olarak güçlenmiştir. Özellikleri ve ortamı net bir harekettir, sağlamlaşmış bir harekettir. Ve bugün PKK’nin tüm kadro ve sempatanları Başkan APO’ya borçludur. Tamamen Başkan APO’nun emeğiyle doğan ve yaşayan bir gerçekliğin eseridirler. Tüm yapımız bunun derin bilincini yaşamaktadır. Bu açıdan Başkan APO’yla PKK farklı değil, bütünlüğü ifade eden bir gerçektir. Ve bugün her PKK’li ve Kürdistan halkı kurtuluşunu Başkan APO’nun şahsında görmekte ve buna derinden inanmaktadır. Özellikle benim açımdan söz konusu olduğunda, şunu açıkça belirtebilirim: Ben Başkan APO’yla birlikte doğduğumu, Başkan APO’yla kişiliğimi bulduğumu, insanlığımı ve devrimciliğimi tamamen Başkan APO’ya borçlu olduğumu ve her koşul altında Başkan APO’ya bağlılığımı tereddütsüz bir şekilde yerine getireceğimi belirtmek istiyorum ve bunun da tüm Kürdistan halkı ve dünya kamuoyu tarafından böyle bilinmesini istiyorum.

Ateşkes sürecine paralel olarak hem Kuzey-Batı, hem de Kürdistan genelinde fiilen başlatılan ulusal birliği güçlendirme ve pekiştirme çalışmaları nasıl biçimlenecek ve gelişecektir?

PKK’nin ulusal birliği yaratma, güçlendirme, pekiştirme çalışmaları ateşkes kararıyla ortaya çıkan bir olay değildir. Başından beri PKK’nin inandığı ve bu uğurda düzenli çalışmalar yürüttüğü bir hedeftir. Belki bugün bu daha da hız kazanmış olabilir. Bunun nedeni de açıktır. PKK’nin önderlik ettiği mücadele, bugün belirli bir aşamaya gelmiştir. Bu aşamanın bir gereği olarak, ulusal birliği güçlen-

dirme ve pekiştirme çalışmaları daha da önem kazanmıştır. Bu açıdan ateşkes süreci de buna bağlı olarak geliştirilen bir olaydır, yani ulusal mücadelenin ulaştığı düzeye has bir gelişmedir. Bu aşamada bunun için bu çalışmalara ağırlık verilmiştir. Bunu birçok güç yakından takip etmekte ve izlemektedir. Geçmişte bu çabalara pek olumlu cevap verilmemiştir. Ama gelenen aşamada PKK'nin önderlik ettiği bu çalışmalara herkesçe olumlu cevapların verileceği inancındayım. Buna, PKK çok muhtaç olduğundan dolayı değil, halkımızın da istemlerini, umutlarını, dileklerini yerine getirmek için önem verdiğimizden ötürüdür. Geçmişte bu güçler her ne kadar olumsuz tavır takınmışlarsa da, gelenen aşamada bu tutumlarını terkedeceklerine ve ulusal birlik yönünde olumlu bir tutum takınacaklarına inanıyoruz. Bu çalışmalarda PKK üzerine düşeni eksiksiz yerine getirecektir. Tabii ki diğer güçlerden de bunu beklemekteyiz, bunu bekleme hakkımız da sanıyorum vardır. Ulusal birliğin nasıl biçimleneceği, nasıl gelişeceği konusunda PKK olarak düşüncelerimiz nettir. Önemli olan diğer güçlerin buna nasıl yaklaşacağıdır. Biz her düzeyde bir birliği yaratmayı hedefliyoruz. Bu güçlerle birlikte gerek tüm Kürdistan parçalarıyla dayanışmayı, güçlenmeyi ve gerekse bu parçalarda var olan güçlerle cephesel düzeyden Ulusal Meclis çalışmalarına kadar, her düzeyde bir birlik yaratmayı, birlikte yürümeyi, birlikte kazanmayı esas alıyoruz. Tabii ki bu ulusal birliğin yaratılmasında sadece bizim çabalarımız yeterli olmayacaktır. En azından bizim çabalarımız kadar diğer güçlerin çabaları da önem kazanmaktadır. Şimdiden ulusal birlik şu biçimde biçimlenecek, gelişecek demek gerçekçi değildir. Bu, çağrımıza olumlu cevap verecek güçlerin bizlerle yapacakları toplantılar sonucu varılacak sonuçlara göre belirli bir biçim kazanacak ve gelişecektir. Bu konuda Kürdistan Sosyalist Partisi'yle yapılan bir görüşme vardır. Ve bu görüşmenin sonuçları kamuoyuna da duyurulmuştur. Bu duyuruda diğer güçlere de çağrı vardır. Ulusal birliği yaratmak için biraraya gelmek, toplanmak için bir çağrı vardır. Bu çağrılara resmi olarak hala cevap almış değiliz. Fakat resmi olmasa da bize gelen bilgiler, hemen hemen tüm güçlerin böyle bir çağrıyı olumlu buldukları ve olumlu cevap verecekleri yönündedir. Eğer bu gerçekleşirse buna sevinir; bunlarla biraraya gelip otururuz, değerlendiririz. Şüphesiz birlikte bazı kararlara varacağız.

Ve bu kararlar ulusal birliğin hangi yönde nasıl, ne düzeyde biçimleneceğini, gelişeceğini ortaya koyar. Yalnız şunu belirtmekte yarar vardır: PKK olarak '93 yılını ulusal birliği yaratma, geliştirme yılı olarak gördüğümüzü ve bu yılda anlamlı adımlar geliştirebileceğimizi belirtmek istiyoruz.

Bir sorumuz da sağlığınıza ilişkin olacaktır...

Evet, uzun süreden beri bel ağrılarım vardı. Bir süre önce omurilikten ameliyat oldum. Şu anda sağlığım gayet yerindedir. Belki bunu bazıları spekülasyon konusu yapabilirler, ama belirttiğim gibi sağlığım yerindedir ve görevimin başındayım...

Son olarak, Kürdistan halkına yönelik bir mesajınız var mıdır?

1993'e önemli kazanımlarla ve de parti tarihimizde denilebilir ki görülmemiş bir biçimde hazırlıklar yapmış olarak girmiş bulunuyoruz. '93 halkımızın tarihinde kader belirleyici bir yıl olacaktır. TC, tek taraflı olarak ilan ettiğimiz ateşkese ister olumlu yönden cevap versin, isterse da eski tutumunda ısrar etsin, '93 Kürdistan halkı açısından önemli gelişmelerin yaşanacağı bir yıl olacaktır. Bugüne kadar Başkan APO, Kürt halkının ve insanlığın çıkarlarını yükseklerde dalgalandırdı ve bundan böyle de dalgalandıracağına herkes içtenliğiyle inanmalıdır. Bu açıdan Başkan APO'nun önderlik ettiği bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine, eskisinden daha fazla desteğin sunulması önemlidir. Yine Başkan APO'nun talimatlarına, perspektiflerine, direktiflerine anında cevap vermek önemlidir. Eğer PKK'liler olarak, ARGK'nin komutan ve savaşçıları olarak, ERNK'li olarak, tüm Kürdistan halkı olarak Başkan APO'nun çağlarına zamanında cevap verirsek, gereklerini yerine getirirsek zaferi kazanacağımız kesindir. Ve herkesten beklenen de görevlerini zamanında ve layıkıyla yerine getirmesidir. Tereddütsüz ve endişesiz bir yürüyüşün sahibi olmalıyız. Düşman geçmişte olduğu gibi bugün de ve gelecekte de saldırılarını çeşitli biçimlerde geliştirecektir. PKK önderliği ve kadroları hakkında çeşitli kuşuklar yaratmak isteyecektir. Bütün bunlara karşı son derece uyanık olmak ve bunları görevlerimi-

zin gereklerini yerine getirmekle karşılamak gerektiği çok açıktır. Bizden beklenenler bunlardır. Mücadele tarihimize baktığımızda Başkan APO'nun talimatlarını yerine getirdiğimizde önemli gelişmeleri yaşadığımızı, yerine getirmediğimizde ise önemli kayıplarla yüz yüze geldiğimizi bugün herkes bilmektedir. Bundan da gerekli dersleri çıkararak özgürlük yürüyüşümüzü anlamlı kılmak için, bir daha kayıpları yaşamamak için, talimatları zamanında yerine getirme göreviyle karşı karşıya olduğumuzu herkesin bilmesi gerekir. Bunlar yapıldığında yürüyüşümüz zaferle taçlandırılacaktır. Bu vesileyle tüm Kurd-Ha çalışanlarına, emek verenlerine, güçlendirenlerine ve Kürdistan halkına selam ve saygılarımı sunar başarılar dilerim.

Yeni Ülke, Abdurahman Doğan

Osman Öcalan ne dedi?

ARGK 2. Ana Karargah Komutanı, Askeri Konsey ve PKK Merkez Komitesi üyesi **Osman Öcalan** ile Zeli kampında görüştük. PKK'nin tek yanlı ateşkes ilanının hemen ardından yapılan görüşme de Öcalan'a ateşkes ve ona bağlı olarak Güney Kürdistan ve KDP-YNK ilişkileri ile ilgili sorular yönelttik.

Sayın Öcalan, PKK'nin tek taraflı ateşkes ilanı ardından PKK ve Kürdistan sorununun yeni bir sürece girdiği görülüyor. Siz bu süreci nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bizdeki savaş, Türk devletinin, Kürt halkının temel haklarını tanı-mama noktasından doğmuştur. İnkâr ve imha siyasetine tepki olarak, ulusal kimliğimizi, ülke gerçekliğimizi sahiplenme, mücadelemizi sahiplenme, mücadelemizin temel espirisi olmuştur. Türk devleti başka bir çözüm yolu bırakmadığından silahlı mücadele yolu seçilmiştir. Ulusal kimliğimizi sahiplenmek büyük önem taşıyor. Bugüne kadar yürüttüğümüz savaşla Kürdistan gerçekliğini iç ve dış kamuoyuna mal ettik. Halkımız kendi kimliğine sahip çıkar bir hale geldi. Gelişmeler öyle bir noktaya vardı ki, Türk devleti ulusal imha politikasını sürdüremez bir duruma geldi. Ulusal inkar politikası

işlevsiz kaldı. Bu noktada Türk devletinin askeri yolla çözümünü geçersiz kılmak, onu siyasal çözüm yoluna çekebilmek için geçmişte de bazı çağrılarımız oldu. Bu çağrılar yeterince yankı bulmadı. Türk devletinde olumlu adımlar gözlenmedi. 1991 ve 1992 yılında daha da boyutlanan ve halk gerçekliğine kavuşan savaş, siyasal çözüm sürecini daha da güncelleştirdi. Bu dönemde TC'nin kurtuluş savaşımızı imha etme çabaları, inkarcı politikalarını geliştirmesi, siyasal yönelimimizi durdurmadı. Siyasal çözüm yolunu açmak için bir adım atılması gerekliliği vardı. Başkan'ın tek taraflı ateşkes çağrısı, böylesi uzun vadeli bir çözüme yönelik yapılmıştır. Şayet TC buna olumlu yanıt vermezse girişim taktik düzeyde kalır. Yani kamuoyunu etkileme gibi bakılır. Eğer TC, buna olumlu yanıt verirse mesele bir taktik olmaktan çıkar ve çözüme doğru süreklilik kazanır. Uzun vadeli bir girişim olur. Bu da TC'ye bağlıdır.

Tek taraflı olarak ilan edilen ateşkesin süresi 15 Nisan'da sona eriyor. Bu tarihe kadar TC'den olumlu bir sinyal gelmezse tavrınız ne olacak?

Sorunun çözümü tek taraflı girişimlerle mümkün değildir. Savaşan tarafların karşılıklı adım atması gerekiyor. İlk adımı biz attık. Haklı olarak TC'den yanıt bekliyoruz. TC'nin vereceği yanıt sorunun yönünü belirleyecek. Eğer meseleye basit yaklaşmaz, askeri politikasının geçersizliğini görür, siyasal çözüm yoluna ciddi bir biçimde yaklaşırsa, o zaman bizden de daha kalıcı adımlar beklebilir.

Peki, şimdiye kadar TC'den ateşkese yeşil ışık geldi mi size? Bu sene Newroz geçen yıla oranla daha olaysız ve kansasız geçti. Siz bunu ateşkese verilmiş olumlu bir yanıt olarak algılıyor musunuz?

Dikkat edilirse mücadelemiz Kürt halkının temel haklarının reddi temelinde gelişti. Yani TC'nin inkarcı ve imhacı politikalarını sonuçsuz bırakmak, bunun yerine halkımızın temel haklarını geliştirmek, savaşımızın temel amacıdır. Şimdi TC şunu istiyor: Kürt halkının

inkarına dayalı bir anlaşma. Eğer TC Kürt halkının siyasal ve ulusal haklarını tanımazsa anlaşmanın bir anlamı yok. Savaşın durmasının bir anlamı yok. Newroz'un kansız geçme durumu, siyasal çözüm ile tamamlanırsa gelişme olur. Kan dökülmemesi önemlidir. Bizim açımızdan sevindiricidir. Bunun çözüm ile tamamlanması gerekir. TC'nin geçen Newroz'daki gibi katliam düzenleyerek cevap vermemesi, bizce hala çözüm yoluna girilmesi için yeterli neden değildir. Ancak ortama katkıda bulunmuştur diyebilirim. Ancak bu tek başına olumluluk olarak da değerlendirilemez. Newroz'un kansız geçmesinin ardından siyasal çözüm yolunda adımlar atılırsa, sağlanan sükunet ortamı anlam kazanır. Endişelerimiz hala bitmemiştir. Mevcut açıklamalar Demirel olsun, MGK olsun, hala güven verici olmaktan uzaktır. Girişimimizin ne derece yanıt bulacağını belirlemek için biraz daha beklemek gerekiyor.

PKK'nin ateşkes ilanının devletin barış yanlısı kesimlerinde oldukça iyimser bir hava yarattığı şeklinde yorumlar var. Sizce PKK'nin söz konusu çağrısı devlet içindeki çelişkileri ne yönde etkileyecek?

Girişim çok ciddidir. Yapılan girişim eğer yanıtsız kalırsa devlet içindeki çelişkileri daha da derinleştirir. Mücadeleye gerçekçi yaklaşan kesimler, gerek ordu olsun, gerekse sivil olsun, mücadelenin geldiği noktada yok edilemeyeceğini kavramışlardır. Askeri çözüm yolunda gitmenin daha fazla kan, daha fazla acı ve ekonomik, siyasi ve kültürel tahrip demek olduğunu görmüşlerdir. Bunu gören kesimler siyasal çözüme daha fazla ilgi gösteriyorlar. Her ne kadar bunu programlaştırmış değillerse de, ancak bir siyasi çözümün gerekliliğini görebilmektedirler. Başkan'ın tek taraflı ateşkes girişimi bu kesimi daha cesurca davranmaya iter. Askeri çözümde diretenler ile çelişki içerisine sokar. Girişim kendisiyle beraber siyasal çözümünden yana olanlarla askeri çözümünden yana olanlar arasında bir mücadeleyi ortaya çıkaracaktır.

PKK'nin tek taraflı ateşkes ilanı ardından başlayan yeni süreç Avrupa ülkeleri ve ABD'nin Kürt politikalarını ne yön-

de etkiler?

Yakın döneme kadar Kürt sorunu ciddi bir biçimde ABD ve Avrupa'nın gündemine girmemişti. İlgileniyorlardı ama hala sorunun bütün boyutuyla gündemleşmesi söz konusu değildi. Dolayısıyla başta gelen bir sorun olarak görmüyorlardı. Son iki yılda hem Kuzey Kürdistan, hem de Güney Kürdistan'da yaşanan gelişmeler Kürdistan sorununu Ortadoğu'nun gündemine sokmuştur. Bu durumda federatif çözümün gerekliliğini görmüşler, dolayısıyla da böyle bir programla yürüttükleri çabalar var. Güney Kürdistan'daki federasyon bu politikanın bir ürünüdür. Kürdistan sorunu her ne kadar Türkiye'de acil bir biçimde gündemleştirilmemişse de, federasyonu bir çözüm olarak görüyorlar. Partimizin "tek taraflı ateşkes girişimi ve bunu tamamlayan federasyon çözüm olabilir mi" yaklaşımı Avrupa'nın Kürdistan politikasına yaşam hakkı tanımaktadır. Dolayısıyla gündemlerinde yer alan Kürdistan sorunu federatif çözüm temelinde hem ABD'nin hem de Avrupa'nın desteğini alacaktır. TC'nin bugüne kadar yürüttüğü politikası daha fazla eleştiriye uğrayacaktır.

PKK'nin söz konusu son girişimleri Güney Kürdistan'da nasıl yankısını bulacak. KDP ve YNK ile olan ilişkilerde önümüzdeki süreçte neler yaşanacak sizce?

Tüm parçalarda yaşayan Kürt halkı çözümün ortak olduğu düşüncesinde birleşiyorlar. Kürdistan'ın herhangi bir parçasında tek başına bir çözüm olanaklı görünmüyor. Yaşanan gelişmeler bu görüşü doğrular niteliktedir. Güney Kürdistan'da tek başına bir çözüm Türkiye, İran gibi ülkelerin baskısıyla karşılaşıyor. Dolayısıyla topyekün bir çözüm olmadan herhangi bir parçada atılacak adımların yarar sağlayamayacağı bilinci içinde hareket ediyor. Yine partimizin Güney halkı üzerinde büyük etkisi var. Güney halkı çözümü ve güvenceyi PKK'de görüyor. Yani gerçekleşecek çözümün güvencesi olarak PKK'yi görüyor, onun özgürlükçü politikası, yine özgüce dayanmayı esas alan mücadelesi, tek taraflı ateşkes girişimi çözüm için bir adım olarak değerlendirilmekte, halkta büyük bir coşku yaratmaktadır.

Halk bütünüyle onay veriyor. Kürdistan sorununun bu adımla yeni bir sürece girdiği görüşündedir. Tüm çevreler YNK olsun, KDP olsun, partiler dışında yurtsever halk kesimleri olsun, hepsi, atılan adıma onay vermiştir. Büyük bir destek bulmuştur. Diyebiliriz ki, partimize sempati, ilgi, yakınlaşma hiçbir dönemde görülmeyecek bir boyuttadır.

Bundan sonraki dönemde KDP ve YNK'nin TC ile olan ilişkileri nasıl bir boyut kazanır?

Geçmişte TC sınıra dayanarak kendisine karşı eylem yapıldığı gerekçesiyle bunlara baskı yapıyordu ve yine demokrasi içinde sorunu çözmek istiyoruz deyip bu güçleri şu veya bu şekilde etkilemişti. Şimdi atılan bu adım TC'nin bu gerekçelerini elinden alıyor. Askeri olsun, siyasi olsun PKK'nin çözümden yana olduğu, çözümü gerçekleştireceği daha net olarak ortaya çıktı. YNK ve KDP, TC'den çekiniyorlar. Ancak kendi aralarında çözüm bulmayan TC'nin Güney Kürdistan'da herhangi bir gelişmeye müsaade etmeyeceğini bilerek partimizin attığı bu girişimi değerlendireceklerdir. TC'ye karşı biraz daha seslerini yükselteceklerdir. PKK'nin girişimi YNK ve KDP'nin işbirlikçiliğini sınırlamak, yani onların TC ile halkımızın çıkarlarına ters düşen ilişkilerini sınırlamak gibi bir etki yapacaktır. Geçmişte olduğu gibi, TC ile her türlü ilişkiyi meşru gören tutumlarından kaçınacaklardır. Özellikle Güney halkının bu girişimden etkilenmeleri, onları TC ile ilişkilerini kontrol altına almaya ve belli bir çerçevede tutmaya itecektir. Bu adım onların yurtdışı diplomasi çabalarına güç katıyor. TC'ye karşı daha fazla bir destek bulacaklarından, TC temkinli hareket etmek zorundadır. Yani diyebiliriz ki, bu TC'nin sınır olayını ve partimizin silahlı mücadele savaşını bahane gösterek geliştirdiği ilişki ortamı zayıflamıştır.

PKK ve PSK arasında imzalanan protokol konusunda ne düşünüyorsunuz? Hangi gelişmeler böyle bir protokolün imzalanmasına yol açtı?

Bu, dönemin koşullarında ortaya çıkmış bir tavidir. TC Kürdis-

tan'daki hiçbir gelişmeye olanak tanımadığı koşullarda PSK ve diğer gruplar partimizin çok yerinde başlattığı silahlı mücadelesine karşıydılar. Düşmanlık ediyorlardı. Silahlı mücadeleye karşıydılar. Bu durum bazı sorunlara yol açtı. Ancak gelişmeler bizden yana düzeye geldi. Silahlı mücadele sonuçlarını verdi. Kürt halkında bir bilinçlenmeyi, bir örgütlenmeyi, kararı ve cesareti geliştirdi. Bugün mücadele halka mal olmuştur. Ulusal kurtuluşçu gelişme köklenmiştir. Onların daha önce geliştirdikleri karşı çabalar kurtuluş savaşına zarar verme durumunda değildi. Kaldı ki, kendileri de şimdi silahlı mücadelenin doğurduğu sonuçlara onay vermişlerdir. Onlardaki bu tavır değişikliği, gerçekliği kabullenmek zorunda kalmaları yeni yönelimimizde önemli rol oynuyor. En önemlisi de mücadelemiz tüm ulusa mal olmuştur. Katkısını sunabilecek herkesin katkısı önemlidir. Dönem bunu gerekli kılıyor. Oradan hareketle geçmişteki sorunları bir tarafa bırakmak, ulusal birliği geliştirmek, bu çevreleri de katarak mücadeleyi daha da hızlandırmak önemlidir. Bu temelde gelişmeler seyrediyor.

Söz konusu çevreler Ulusal Meclis'te temsil bulabilecekler mi?

Açıktır ki, evet... Halk onlara bir temsil yetkisi verirse Ulusal Meclis'te temsil bulabilirler. Ulusal Meclis bugün halkın onayıyla gelen devrimci yurtseverlerden oluşuyor. Halkın onayı olmadan kişiler bizden de olsa, Ulusal Meclis'te yer alamazlar. Şayet halk onay verirse ve halk temsilcisi olarak seçerse o zaman yer alabilirler.

Güney Kürdistan'da PKK'nin yoğun çalışmaları gözlemleniyor. Bu çerçevede yeni süreçte PKK açısından neler bekliyorsunuz buradan?

Ulusal kurtuluş mücadelemiz Kuzey Kürdistan'ın sınırlarını aşmıştır. Bizim örgütsel faaliyetlerimiz sadece Kuzey'de değil. UKM'miz ülke topraklarında yaşayan ve yine yurtdışında bulunan tüm halkımızı müthiş etkiliyor, bilinçlendiriyor ve harekete geçiriyor. Güney'deki halkımız da bu mücadeleden etkilenmiştir. Savaş bile halkımızın

ilgisini artırmıştır. Bu nedenle Güney'de ulusal kurtuluşçu düşünceler her zamankinden daha etkindir. Bu düşünce etkili sonuçlar doğuracaktır. Bir taraftan o işbirlikçi güçleri daha ulusal bir çizgiye çekerken, diğer taraftan çeşitli devrimci yurtsever oluşumlar ortaya çıkacaktır. Yani partimizin Güney'e yönelik politikası ulusal kurtuluşçu düşünceleri geliştirmektir. Bu düşünce bugün etkindir. Halk onay veriyor.

Yeni oluşumlardan neyi kastediyorsunuz?

PAK var. PAK faaliyetlerini sürdürüyor. KDP ve YNK'nin engelleme çabalarına rağmen halkın desteği artıyor. Bunun yanı sıra başka gruplar var. Komünist Partisi'nden kopan gruplar var, yine aydınlar-dan oluşan gruplar var. Bunların üst kadrolarının siyasal bir harekete dönüşmesi sağlanacaktır.

Basına ve kamuoyuna açıklama

Parti Önderliğimizin 17 Mart 1993 günü yaptığı tarihi basın toplantısında; 15 Nisan 1993 tarihine kadar tek taraflı ateşkes kararı aldığı ve bu kararın siyasi çözüm yolunun açılması ve barışın sağlanması için önemli bir adım olduğu gerçeği, tüm dünya tarafından selamlandığı ve yüksek değer biçildiği biliniyor.

Parti güçlerimiz, tüm mücadele alanlarında bu kararın gereklerine tam bir titizlikle uymakta ve alabildiğince hassasiyet göstermektedir. Parti Önderliğimizin bu yönlü emir ve talimatlarının gereği olarak tam bir sorumlulukla yerine getirilmektedir.

Hiç kuşkusuz, kana ve silaha tapmadığını açıklayan partimizin bu önemli kararına ve pratikteki tutarlı tavrına, Türk devleti de aynı sorumluluk bilinci ile cevap vermek durumundadır.

Oysa, Kürdistan'daki özel savaş birlikleri ve bizzat Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin resmi açıklamaları, ateşkese rağmen ve gerillaların eylemlerini ateşkes süresince durdurmuş olmalarına karşın, yeniden halkımıza karşı vahşet eylemlerine ve devlet terörüne baş vurdukları biçimindedir.

Son günlerde:

1- Tüm Garzan ve Amed Eyaleti yoğun bir şekilde bombalanmaktadır. Bu bombalamalarda 6 gerilla yaşamını yitirirken, aynı süreç içinde Kulp, Mutki, Hani, Bitlis alanlarında bulunan köyler bombalanmış, yüzlerce hektarlık orman alanı yakılmıştır.

2- Newroz'dan bu yana başta Diyarbakır il merkezi olmak üzere, Batman, Cizre, Mardin, Adana, Antalya, İzmir, Urfa, Siverek, Ceylanpınar, İstanbul ve Ankara'da ve son olarak da Dersim'de yüzlerce insan tutuklanmış, Adana'da 2 yurtsever Newroz kutlamaları sırasında katledilmiştir.

3- Mardin'in Mazıdağı alanında halk üzerinde tam bir terör estirilmiştir. 5 gerilla katledilmiş, köylüler işkenceden geçirilmişlerdir.

4- Dersim'de, Vartınık ve Kutuderesi mıntıkasında TC'nin özel savaş birlikleri havadan ve karadan saldırıya geçerek alanı tümenden bombalamalarının yanısıra özel savaş birlikleri, köylüleri katliamdan geçirme tehdidinde de bulunmuş ve yüzlerce köylü işkence geçirilmiştir.

5- Son günlerde İçişleri Bakanı İsmet Sezgin ve Olağanüstü Hal Bölge Valisi Kürdistan'ı (Ateşkes sayesinde) dolaşarak, halka gözdağı ve tehditlerde bulunmuşlardır. Jandarma ve özel polis timlerinin zor kullanma yoluyla halkı meydanlara toplamışlardır.

Ateşkes süreci içerisinde gelişen bu olaylar, bir kez daha kimin saldıran ve kimin savunma tarafı olduğunu çok açıkça ortaya çıkarmıştır.

Asıl terörün yaratıcısı ve uygulayıcısı olan Türk devletinin bu barışa kan sıçratan tavrını, tüm dünya devletleri nezdinde teşhir ve protesto ederken, bütün insanlık dostlarını bu protestoya katılmaya çağırıyoruz.

Biz verdiğimiz karara ve Başkan APO'nun emirlerine harfiyen uymaya devam edeceğiz.

Ancak, sürekli saldırılara karşı kendimizi savunma hakkımız olduğunu tekrar belirtirken, kimin terörist olup, kimin olmadığını çok iyi görölmesini istiyoruz.

02.04.1993

ERNK Avrupa Örgütü

Halklarımız özgürlükçü çözüme muhtaçtır!

Türkiye proletaryası çözücü güç olma rolünü üstlenmek zorundadır!

PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan'ın, Newroz öncesi yaptığı şartlı ateşkes çağrısı son bir ayın gündemini doldurdu.

1993 Newroz'u önemli gelişmelere gebe bir süreç olarak dikkatle beklenmekteydi.

PKK, bu Newroz'da siyasal cepheden çıkarma yaptı. Bunu, PKK'nin şimdiye kadarki en kapsamlı ve şiddetli gerilla atılımı olarak değerlendirmek mümkün.

1993 Newroz'u yeni bir tarihi sürecin açılışıdır. Bu gerçeği hemen herkes görüyor ve kabul ediyor.

Bu süreci belirleyen çeşitli etmenler var. Bunları, uluslararası ve bölgesel koşullar; Türkiye gerçeği ve PKK öncülüğünde savaşan Kürdistan gerçeği olarak ifade edebiliriz.

Daha bir yıl önce reel sosyalizmin iflası üzerinde "zafer" ilan eden emperyalizm, geline aşamada bunalımların her sahada derinleşmesi gerçeğini yaşıyor. Reel sosyalizmin çözülüşü kendisiyle sınırlı kalmadı. Aynı zamanda emperyalist sistem de, askeri, siyasal, ekonomik bloklaşmalarında çözülüş ve karşı karşıya düşüş sürecine girdi. Zaten var olan çelişkiler daha da derinleşti ve açığa çıktı. Bu durum, sistemin uydusu durumundaki ülkeleri de doğrudan etkiledi. Üstelik, eski reel sosyalist ülkelerde kapitalizmi geliştirme politikaları, birkaç yıl gibi kısa bir sürede büyük bir toplumsal muhalefetin doğuşuna yol açtı. Kapitalizmin yıkıcı etkilerini yaşamlarında gören kitleler, kısa süre önce eleştirdikleri dünü arar hale geldiler. Kapitalizmle sosyalizm arasındaki mücadele dünya çapında iç içe giren, yakın dövüş pozisyonunda süren bir karakter kazandı. Mücadelenin boyutları uluslararası, ulusal, sınıfsal, kültürel vd. birçok yanıyla daha çok yönlü ve derinden kavranmaya başlandı. İki kutuplu dünya içinde dondurulmuş gibi görünen çelişkilerin böylesine açığa çıkışı bir görünüm kazandı. ABD emperyalizminin "Yeni

Dünya Düzeni" adını taktığı bu gerçeğin, düzen değil düzensizliği, statükonun aşılmasını, yeni bir kimlik kazanmaya doğru her şeyin alt üst olduğu, çelişkilerin ve çatışmaların kızıştığı bir süreci ifade ettiği daha iyi anlaşılmaya başlandı.

Bu durum bölgemizde de yansımaları buldu. Ortadoğu, yapay devlet sınırlarıyla, çözülmemiş ulusal, sınıfsal, dinsel vd. çelişkileriyle çağların çatıştığı bir zemin olarak dünya gündemine girdi. Ve bu en çok da Kürdistan gerçeğinde somutlaştı.

Kürdistan, köleci düzenden bu yana çözülmemiş sorunların üst üste yığıldığı bir çelişkiler yumağı durumundaydı. Aşiretçi-feodal yapı, kapitalizmin en çarpık biçimlenişleri, ulusal parçalanmışlık, mezhep çelişkileri vb. tortulaşmış ne varsa her şeyin emperyalist ve sömürgeci zor altında yaşatıldığı bu zemin, PKK öncülüklü ulusal kurtuluş mücadelesiyle zaten resmi dünya düzenine, statükoculuğa karşı bir savaş içerisindeydi. Bütün kalıplar, klasik politikaları yerle bir ederek gelişen bu mücadeleyle, uluslararası planda meydana gelen gelişmeler insanlık tarihinin gelişimi açısından uyum teşkil etti. Bu durumda Kürdistan, uluslararası gelişmelerin gerisinde değil ilerisinde bir mücadele alanı olarak, çözmekle yükümlü olduğu sorunlar da dikkate alındığında, bölgesel çapta merkezi bir rolün sahibi olarak belirdi.

Böylesine çatışmalı bir süreçte Türk hakim sınıflarının ve devletin rolü ise, dünya çapında ve bölgede en gerici ve azgın güçlerle kader ittifakını pekiştirmek olabilirdi, öyle de oldu. Ancak, emperyalist güçler dünya üzerindeki ağırlıklarına bağlı olarak, bu çelişki ve çatışmalardan kendileri lehine en fazla sonucu alma doğrultusunda "yeniden düzenleme" politikasına ağırlık verirken; Türkiye, Kürdistan engeli nedeniyle statükoculuğu aşma kabiliyetine sahip değildi. Uluslararası planda statükoculuk kırılırken, Türkiye statükoculuğa daha fazla sarılarak ama aynı zamanda statükonun aşıldığı zeminlerde (eski Sovyet Türk cumhuriyetleri ve Doğu Avrupa) Türklük teması üzerinde hareket etme şansını yakalamaya çalıştı. Bu, büyük bir çelişkinin üzerine oturma politikasıydı.

Türkiye, Kürdistan'dan zorlanan eski statükoyu korumaya çalışır, yani oluşan yeni tarihsel duruma karşı direnirken; oluşan uluslararası yeni tarihsel durumu kullanma pozisyonunda ilginç ve bir o kadar da

tehlikeli bir denge pozisyonu tutturmaya yöneldi. TC'nin bunda en büyük dayanağı Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi önderliğinin sınıfsal karakterinden dolayı uluslararası gericilik tarafından bir tehlike olarak görülmesiydi.

PKK türü bir hareket, dünyanın yeni koşullarında başlangıçta ayrıksı, geçici ve boğulmaya mahkum görülmekteydi. Gelişmeler bunun tersini kanıtladıkça, proletarya önderlikli modern kurtuluş hareketinin adı olan PKK, uluslararası zeminde bir tehdit ve tehlike ögesi olarak ilan edildi. Ancak PKK tarzı mücadelenin gerçekten de ayrıksı özellikleri, bütün ablukaları hem de kendi zeminlerinde zorlamayı ve parçalamayı bildi. Avrupa, Avrupa'daki Kürt kitlelerini karşısında buldu. PKK'yi kuşatmak ve boğmak isteyen Avrupa, Kürt kitlelerince kuşatıldı. Bu, Ortadoğu açısından da böyle oldu. Suriye ve Lübnan'daki yüzbinlerce Kürt insanının PKK politikası doğrultusunda ayağa kalkma gücü dikkate alınırsa, bu apaçık görülür. Aynı gerçek Türkiye metropollerini açısından da söz konusudur.

Dünya 1990'lı yıllara büyük bir altüst oluşla girerken, PKK öncülüğündeki Kürdistan'da savaş halklaşmış, gerilla büyümüş, sömürgeci zor Kürt insanının kafasında kırılmış, gerilla ve serhıldanların birliğinde fiilen de parçalanma noktasına getirilmişti. 1991 ve '92'de Kürdistan büyük kitlesel gösterilere tanık oldu. Kürdistan'ın PKK tarafından kazanıldığı herkesin gördüğü bir gerçek haline geldi.

Uluslararası emperyalizm bu yıllarda, aşiretçi ve küçük burjuva önderliklere Güney Kürdistan'da bir çıkış olanağı açmaya çalıştı. PKK'nin Kürdistan üzerinde büyüyen etkisinin çağdışı önderliklerle kesilmeye çalışılması, Türkiye'nin çıkarlarıyla da çakışan bir durum oluşturdur. Ancak bu kez de, emperyalizmin kendisini gözden çıkardığı korkusuna kapılan Irak-Saddam rejimi, yeni bir çıban başı haline geldi. İran ise, ABD'nin Türkiye ayağından bölge üzerinde geliştirmek istediği politikaları zaten öteden beri dikkatle izlemekteydi. Kürdistan üzerindeki sömürgeci egemenlik noktasında tarih boyunca ittifak yapmış güçler, tarihte ilk kez Kürdistan gerçeği üzerinde karşı karşıya düştüler. Kürdistan, bölge güçleri arasındaki çelişkileri de körükleyen bir merkez haline geldi.

ABD politikalarının bölgedeki uygulama gücü olan Türkiye rejimi, doğal olarak Kürt aşiretçi ve küçük-burjuva reformist önderlikle-

rin de çekim merkezi oldu. Bu güçler yaptıkları açıklamalarda, Güney Kürdistan'ı da içine alan bir federasyon temelinde Türkiye'nin himayesi altına girme isteklerinden açıkça söz eder oldular.

TC (ve esasta ABD) ile PKK (ve esasta sosyalizm) arasındaki çelişkide güçlerin saf tutması ve çatışması sürecinin somutlaşması belirginleşti. Yaşamlarını emperyalist sistem içinde gören bütün güçler (sömürgeci-faşist burjuvazi, aşiretçi-feodal ve küçük-burjuva milliyetçi akımlar, sosyal-şoven güçler, reformist sol, sosyal demokrasi vb.) aynı potada birleşti. Sonuna kadar şoven ve faşist resmi güçlerle ilkel milliyetçi Kürt örgütlerinin, politik yelpazenin sağ ve solundaki bütün yapıların sözde " ayrılıkçılığa ve teröre" karşı birleşmesi, Kürdistan üzerindeki mücadelenin sınıfsal boyutunu bütün derinliğiyle ortaya koymaktaydı.

1992 sonbaharında uluslararası ve bölgesel gerici güçler ittifakı ile, gerillaya yönelik büyük bir saldırı ve imha hareketi yapıldı. Bu 1983, 1988 ve 1991'deki genel stratejik saldırının bir devamı ve son noktasıydı. 1983'de gerillanın başlatılması sürecine, 1988'de gerillanın ordulaşması sürecine ve 1991'de gerilla ile serhıldanların birleşmesi sürecine yapılmış ama daha çok siyasal ve örgütsel düzeyde ifadesini bulan provakasyon dayatmaları söz konusuydu. 1992'de bütün bu provakasyon ve tasfiye politikaları, politikanın en yoğunlaşmış biçimiyle, yani açık savaş boyutunda son noktaya ulaştırıldı.

Ama bu son nokta, bu politikada birleşen güçlerin çözülmesine yol açtı. Burası son derece önemlidir. Amaçlananın tersine, PKK'nin imha edilmesinin, halk desteğinin geriletilmesinin mümkün olmadığı bir kez daha ortaya çıktı. Ortadoğu'da, Avrupa'da, Türkiye metropollerinde de örgütlenmiş olan PKK'nin, vurulduğu zaman imhasını garantileyecek bir noktası yoktu. Savaş içinde binlerce gerilla imha edilse bile, bu, mevcut halk desteği ve örgütsel tedbirlerle her an yeniden takviye edilebilirdi. Kaldı ki, gerillaya dönük böyle bir imhayı da gerçekleştiremediler. Aşiretçi-feodal ve küçük-burjuva milliyetçi önderlik, PKK'ye karşı TC ile yapmış olduğu saldırı ittifakının bedelini halk karşısında daha çok tecrit olarak ödedi ve zaman içinde gördü ki, bu bedele rağmen emperyalizm ve TC'nin de kendisine verebileceği hiçbir şey yoktur. Tam tersine, bu durum küçük-burjuva kurnazlığına dayalı politik manevra zeminini de ortadan kaldırmak-

tadır. Talabani'de ifadesini bulan küçük-burjuva reformist önderlik, bu gerçeği, örümcekleşmiş aşiretçi-feodal önderlikten daha iyi ve erkenden gördüğü için, TC ile arasına giderek biraz mesafe koymaya ve iki zemin üzerinde oynama politikasına ağırlık vermeye yöneldi.

PKK'ye karşı saldırı ittifakına giren güçler, saldırı sonrası süreçte daha önce de örnekleri görüldüğü gibi birbirlerini suçlar bir konuma düştüler. Hem Kürt gerici güçleri ve hem de bunlarla TC arasındaki ittifak bir kez daha sarsılmış oldu.

Çözülme, devleti yöneten güçler içinde de dışa yansımaya başladı. Ordunun çözümsüzlüğünün son bir kez daha kanıtlanmasına yol açan güz saldırısı sonrasında, sistem içinde kalmak koşuluyla sorunun siyasal platforma yansıtılması eğilimi sesini daha çok duyurur oldu. TC gibi katı bir devlet yapısı içinde bunun çatışmalar doğurması olası değildi. Nitekim, **Eşref Bitlis** ve **Uğur Mumcu** cinayetleri birbirini izledi. Daha çok ABD politikalarının sözcüsü olan **Özal** ve tayfasıyla, katı klasik politikanın sözcüleri olan **Demirel-İnönü** şurası arasında süren çelişkiler yeni bir boyut kazandı.

Bütün bunların Türkiye'de halk kitleleri üzerindeki etkilerini gözardı etmemek gerekir. Türkiye'de henüz önderliğine kavuşamamış da olsa işçi sınıfı ve emekçi kitleler, Kürdistan üzerindeki savaşı son yıllarda giderek daha çok sorgulamaya başladılar. Çünkü ölen, savaşın bir tarafı olarak ateşe sürülen kendi evlatlarıydı. Yine, bu savaşın ekonomik faturasını en fazla ödeyen de emekçi ve yoksul yığınları. Savaşın ağırlığını yaşam içinde duyan böylesine geniş kesimlerin, savaşın bir an önce sona ermesini istemeleri, Türkiye'yi de Kürdistan merkezli olarak hızla saflaşmaya sürüklüyordu. Devlet, resmi politika doğrultusunda şiddet ağırlıklı olarak savaşı kanla, imhayla sonuçlandırma tavrını egemen kılmaya çalışırken; bunun çözümsüzlük demek olduğu ortaya çıktıkça, Türkiye'de siyasal çözüm arayışlarına girmenin gereğine inananlar çoğalmaya başladı. En sıradan ekonomik-demokratik hakların bile bu problemle olan doğrudan bağı daha iyi görülür oldu. PKK, Türkiye halkının da günlük yaşamına, düşüncelerine, tartışmalarına girdi ve hakim hale gelmeye başladı.

Türkiye'de ilk kez böyle bir zemin üzerinde resmi tarih, devlet, toplumsal-sınıfsal ve bireysel irade gerçekçi bir sorgulamaya alındı. TC'yi oluşturan temeller, ulusal ve sınıflar ilişkisi, çağ içindeki du-

rum vb. birçok şey tartışılır oldu. Bu sadece tartışma düzeyiyle de kalmayıp, örgütsel biçimlenişleri yaratma sürecini açtı.

PKK, işte böyle bir dönemde ve böyle bir zemin üzerinde son çıkarmasını yaparak, “ateşkes ilan etti.”

Türkiye egemen sınıfları ve basındaki sözcüleri, bu gelişme karşısında şaşkınlıklarını gizlemediler. PKK’nin zayıf düştüğü, güz saldırılarında önemli kayıplar aldığı, zaman kazanmak için taktik yaptığı veya mecbur kaldığı vb. gibi birçok yorumla yine ucuz ve düz bir mantığı dillendirdiler. İçişleri Bakanı İsmet Sezgin ve son olarak da Başbakan sıfatıyla Demirel, kendilerinin de inanmadığı yüksekten atmalarla “PKK’yi pişmanlık yasasından yararlanmaya” bile çağırdılar. Daha uyanık geçinenler, “aman PKK’nin oyununa gelmeyelim, bu adama güven olmaz” uyarısıyla ortaya çıktılar.

PKK lideri, şıklığı Avrupa basınına da konu olan sivil elbisesi ve yanında Talabani’yle basın toplantısına çıkmıştı. Giydiği elbise, yanındaki Talabani, söylediği her söz, her davranış gündemi dolduran tartışma konusu oldu. Ordunun, parlamentonun, partilerin, basın kurmayları günlerce bunu tartıştılar. Psikologlara video kayıtları incelenilip, Apo’nin kişiliği ve inandırıcılığı konusunda fikirler alındı. Türk burjuvazisi, eğer gizliden yapmadıysa, yalnızca medyumlara ve falcılara başvurmayı eksik etti.

PKK liderinin sözlerinin inandırıcılığı ve parti üzerindeki etkisinin ağırlığını görmek açısından, ölçü olarak kabul edilen Newroz, Kürdistan’da tam bir şenlik havasıyla kutlandı. Türkiye şehirlerinde de Kürt halkı Başkanlarının talimatına bağlılığı ortaya koydu.

Newroz öncesi, Türk burjuva çevrelerinde “hizipler ortaya çıkıp bu süreci baltalayacaklar” beklentisi ve umudu vardı. Boyalı basın bu hayalin boşa çıkışını, “PKK Apo’yu dinledi” sözleriyle itiraf etti.

Oysa devlet, bütün kurum ve kuruluşlarıyla tam bir karmaşanın ortasına düştü. Hiçbir kıvraklığa, politik manevra yeteneğine imkan tanımayan klasik katı politika, bir kez daha çözümsüzlüğün kaynağı olarak gündeme girdi. PKK’yi köşeye sıkıştırma hesabı yapan devlet, PKK tarafından her alanda kuşatma altına alınmış oldu.

21 Mart Newroz günü Akdeniz sahilinde düzenlenen “Türk Kurlayı” devletin bu kuşatmayı yarma çabası olarak gündeme girdi. PKK’nin Türkiye ortamını zorlayan ve çelişkinin sınıfsal yanını öne

çıkaran çağrısına karşılık, faşist Türk burjuvazisi kendisini “Türklük kalkanı” arkasında korumaya ve bu kalkanla Türkiye’deki kitleleri etkileme umudunu sürdürmeye çalıştı. Daha birkaç gün önce en sivri sözcüklerle birbirlerine giren Demirel ve Özal kucaklaştı; Türkeş’in koordine ettiği bu toplantıda burjuva liderler “Türklük gösterisi”ne girdi. Devletin cevabı, 21 Mart’ı “Türk Kurultayı”na dönüştürmesiyle gerçekte o gün verilmişti.

PKK’nin Newroz’da gerçekletirdiği son çıkarma, politikadan biraz anlayanlar için çok açıktır ki, çözüme giden ana yolu esas olarak Türkiye işçi sınıfı ve halk kitlelerine göstermeye dönüktür. Devletin sömürgeci şiddet politikasının çıkmazını kanıtlamak, bu devletin hiçbir konuda çözücü bir irade olamayacağını ortaya koymak, gerçek çözümün halklarımız arasında kardeşçe birlikten geçtiğini göstermek, bundan daha iyi yapılamazdı.

PKK’nin çağrısını hem Kürdistan ve hem de Türkiye halkı onaylamıştır. Türkiye halkı bundan böyle artık, resmi politikanın ve yürütücülerinin sorgulayıcısı olarak daha çok ağırlığını hissettirecektir. Bunu, devlet de bilmektedir. PKK, uluslararası zeminde de yeni bir hamle kazanmış ve manevra yeteneğini artırmıştır.

Türk egemen sınıfları ve onların sözcüsü durumundaki partiler, Kürt halk iradesini temsil eden bir güç olarak PKK’nin muhatabı olamazlar. PKK liderliğinin, “muhatap arıyorum” çağırısı Türkiye işçi sınıfıdır. Ama şurası da çok açıktır ki, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi geldiği aşamada çözümü dayatmaktadır ve Türkiye işçi sınıfı ve devrimci güçlerinin muhatap hale gelmesini bekleme lüksüne sahip değildir.

Bu noktada bir kez daha kendimize yönelmek ve durumumuzu değerlendirmek sorumluluğu doğuyor.

Devrimci güçler olarak ne durumdayız?

Türkiye işçi sınıfı ve emekçi yığınları adına Türkiye’de kim muhatap alınabilir durumdadır? Emperyalizmin ve faşist burjuvazinin zoru karşısında, işçi sınıfı ve halk örgütlenmesini ne oranda ortaya çıkarıp, halkın derimci zorunu devletin zoru karşısına ne ölçüde dayatabilmekteyiz? Kürt halkıyla kardeşçe birlik zemini üzerinde gerçek çözüme varmak için, halk kitlelerini sömürgeci politika ve uygulamaların karşısına ne ölçüde çıkarabilme gücüne sahibiz? Yaptığımız

çağrılar kaç işçi, köylü, memur, genç dinleyip sokaklara dökülebilir? Kitleleri siyasal gösterilere çekme gücümüz nedir?

Şimdi yürürlükte iki hakim politika var. Biri, devlette ifadesini bulan faşist-sömürgeci politika; diğeri, PKK'de ifadesini bulan proleter enternasyonalist politika.

Türkiye sol güçleri, bu politikaların neresindedir? İki tarafa bakıp yorumlar yapmak, politikacılık olamaz. Karşı çıkmak ya da yanında olmak belki politika sayılabilir ama, bu son derece edilgen ve kendine özgü bir kişiliği olmayan politikadır.

Türkiye sol güçleri açısından yaşanan bu iç karartıcı durum, ne yazık ki tarihsel görevleri omuzlama gücünü veremeyeceği gibi, onurlu bir durum da sayılamaz. Biz bu durumumuzla sadece kendi halkımızın değil, Kürdistan halkının da karşısına saygın bir pozisyonda çıkamayız. Kendi halkının muhatap almadığı "güçler"i hiç kimsenin muhatap alması beklenemez. Ve konumları böyle olanlar, hiç kimseye "beni bekle, geliyorum" deme utanmazlığını da gösteremezler.

Yapılması gerekenler son derece açıktır. Tarih bir çözüm dayatıyor. Halklarımız özgürlükçü çözüme muhtaçtır. Türkiye'yi yöneten faşist-sömürgeci burjuvazi, çözümün önündeki tek engeldir. Bu engelin ortadan kaldırılması, öncelikle halkımızın demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin gereğidir. Kürt halkıyla bu hedefte birleşmek, halklarımız arasındaki kardeşlik köprüsünün gerçek anlamda örülüşünü de sağlayacaktır. Güçler bu amaç uğruna seferber edildiğinde, kendimizden kaynaklanan diğer tüm sorunların aşılması zor olmayacaktır. Artık onurumuzu korumamız bile buna bağlıdır.

Anın görevlerini doğru yakalayanlar, tarihsel ilerlemenin içinde yer alabilirler. Devrimi bilinmez bir umut gününe ertelemek, inanç uğruna yaşamak olamaz. İnançları yaşanan günde örmek, gerçekleşmesi için sonsuz bir fedakarlık ve özveriyle çaba göstermek sorumluluğu vardır. Bu sorumluluğu yerine getirme cesareti ve onurunu gösterelim.

Türkiye halkı demokrasi ve sosyalizme muhtaçtır. Kürdistan halkı muhtaç olduğu bağımsızlık ve özgürlüğü kan bedeliyle kazanıyor.

Biz Türkiyeli devrimciler ve devrimci güçler, onurumuzu kurtarmaya mecburuz. Türkiye'nin onuru Türkiye'nin utancıyla hesaplaşmaktan geçiyor. "Devrimci" adı, bu adı taşıyan herkese kaçamaya-

cağı sorumluluklar yükler.

Biz, Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerini iktidar hedefine yöneltmeye, bunun için örgüt ve mücadele geliştirmeye zorunluyuz. Bu zorunluluğun aşılması özgürlüğümüz olacaktır.

Halkların kucaklaşması tarihsel kirlerden arındığı oranda mümkündür. Kürt halkı kölelik kirinden kendisini arındırıyor. Böyle bir halkla ancak, sömürgecilik kirinden kurtulmuş bir Türkiye halkı kucaklaşabilir. Birliğin başka koşulu yoktur.

Kürt halkını temsilen PKK'nin yaptığı barış ve birlik çağrısını, egemen sınıflarımıza karşı savaşı yükseltme ve sömürgecilik kirinden ülkemizi arındırma olarak anlıyor, böyle cevaplıyor, inandığımız bu doğrultuda yürüme kararlılığımızı bir kez daha ilan ediyoruz.

Institut kurde de Paris

Institut kurde de Paris

TÜRK BASINI NE DEDİ?

Institut kurde de Paris

Institut kurde de Paris

Ertuğrul Özkök, Hürriyet gazetesi

Son Kürt isyanı bastırılıyor mu?

Cumhurbaşkanı Turgut Özal, bu hafta başında kendisini ziyaret eden HEP milletvekillerine önemli bazı mesajlar verdikten sonra kendilerine yemin ettirerek, "Konuştuklarımız burada kalsın" diyor.

Özal'ın bu milletvekillerine ne söylediği bilinmiyor. Ancak bir cümle var ki, dikkati çekiyor. Cumhurbaşkanı, HEP milletvekillerine, "Türkiye bir mozaiktir. Bir ırk devleti değildir" dedikten sonra şu işareti veriyor:

"Size çok önemli görevler düşebilir. Sonuçta bu işi yine siz çözeceksiniz."

Özal biliyor muydu?

Bu konuşmaya şimdi bakınca, şöyle bir soru akla geliyor... Acaba Özal bu sözleri söylerken, PKK lideri Abdullah Öcalan'ın Talabani aracılığıyla kendisine ve Başbakan Demirel'e ilettiği mesajı almış mıydı?

Özal, HEP milletvekilleriyle 9 Mart günü görüşüyor. Talabani'nin yazdığı iki sayfalık mektup ise 5 Mart tarihini taşıyor, ancak Ankara'daki muhataplara 8 Mart günü veriliyor.

Bu durumda Özal, HEP milletvekilleriyle görüşürken, elinde Talabani'nin mektubu bulunuyordu. Yani büyük bir ihtimalle HEP milletvekillerine, "Size önemli görevler düşecek" derken, Öcalan'ın, "Kürt sorununu Meclis'teki Kürt milletvekilleriyle konuşabilirsiniz" mesajını bilerek bu sözleri söylüyordu.

Ancak bütün bu varsayımlar, Öcalan'ın Ankara'ya iletilen mesajındaki unsurların gerçek olduğu tezine dayalı. Oysa ortada kesin bir politika belirlemek için gereken inandırıcı ve somut mesajlar yok.

Abdullah Öcalan, Talabani aracılığıyla Ankara'ya mesaj gönderiyor. Böyle bir mesajın varlığı doğru. Bu mesajda, üç unsur yer alıyor:

Apo ilk defa, ön şart koşmadan silah bırakmaktan söz ediyor.

Kürt sorunu için ille de kendisinin muhatap kabul edilmesi şartından vazgeçiyor. Bu konunun, Meclis'teki Kürt milletvekilleriyle de konuşulabileceğini söylüyor.

Üçüncü önemli unsur ise, demokratik şartlar sağlandığı takdirde, TC sınırları içinde yaşayabileceğini belirtiyor. Yani bir anlamda, bölücü bir örgüt olduğu halde, Türkiye'nin bölünmezliğini kabul ettiğini ilan ediyor.

Aslında silah bırakma konusundaki öteki iki madde, daha önce çeşitli defalar mesaj halinde verilmişti. Mesela Osman Öcalan, Kuzey Irak hareketinden sonra Hürriyet'e verdiği demeçte, "Demokratik Türkiye"den söz ediyor, ağabeyi Abdullah Öcalan ise yakınlarda çıkan bir demecinde, Kürt sorununu çözdüğü takdirde Türkiye'nin Ortadoğu'nun en kuvvetli devleti olacağını, bu bölgede küçük bir Amerika haline geleceğini belirtiyor.

PKK'nın geldiği nokta

Bütün bunlar artık PKK liderliğinin, Türkiye'nin bölünmezliğini kabul ettiği noktasına geldiğini gösteriyor. Dolayısıyla Talabani'den gelen mesajda yer alan tek yeni unsur, Öcalan'ın şart öne sürmeden tek yanlı silah bırakmayı kabul ettiği oluyor.

Oysa Öcalan'ın Almanya'daki sözcüsü bu haberin Sabah gazetesinde çıkması üzerine yaptığı açıklamada kesin bir ifade ile "**Tek yanlı olarak silah bırakmalarının söz konusu olmayacağını**" söylüyor. Ayrıca sözcü, yazılı açıklamasında "silah bırakmaktan" değil, "ateşkes"ten söz ediyor. Bu durumda Öcalan'ın barış çağrısında, bunun Talabani aracılığıyla Ankara'ya iletilmesinden başka hiçbir yeni unsur kalmıyor.

Tabii bu çelişkili açıklamalar ister istemez kafaları karıştırıyor. Talabani daha önce de Öcalan'dan Ankara'ya mesajlar iletmişti. Bu

mesajlarda da ateşkesten söz edilmişti. Aynı Öcalan geçen Nevruz'-dan önce de Türkiye'ye yönelik yumuşama mesajları vermişti. Hatta 2000'e Doğru dergisinde yayımlanan mülakatında Türkiye'den "Türkiyemiz" diye söz ederek, bir anlamda son mesajında olduğu gibi, ülkenin bölünmezliğini kabul ettiğini ilan etmişti. Ama bu mesajlardan iki üç gün sonra, Güneydoğu kan gölüne dönmüştü. Aynı Öcalan, arkadaşımız Yalçın Doğan'a "**Gerekirse 100 bin kişinin ölümünü göze alırız**" diye demeçler vermişti.

Şimdi insan yine aynı senaryoyu düşünüyor. Ancak meselenin bir başka yönü daha var... Öcalan, artık ister istemez askeri platformdan siyasi platforma inmek zorunda. Zaten bunun sinyallerini de bir yıldan beri veriyor.

İnisiyatif devlette...

Ne var ki, bütün varlığını silahlı terör üzerine kurmuş bir örgüt liderinin, bu kadar kandan sonra koparıp alamadığı bir toprak parçası üzerinde siyasi platforma geçmesi kolay değildir.

Öcalan artık, bölgede ve uluslararası platformda psikolojik ve askeri üstünlüğü elde edememiştir. Dolayısıyla bundan sonra inisiyatif kullanacak olan kişi kendisi olmayacaktır.

Şimdi ortada iki mesaj var... Bir yanda Ankara'ya iletilen tek yanlı silah bırakma mesajı, öte yanda ise Almanya'da yapılan "Tek yanlı olarak silah bırakmayız" mesajı.

Bunların hangisine bakılarak siyaset belirlenecektir?

Bu barışı gerçekten istiyorlarsa, artık "Tek yanlı olarak silahları bırakmak zorundadırlar." Çünkü devlet, teorik olarak bölgedeki kanunsuzluklar devam ettiği sürece silah kullanmaya devam edecektir. Burada dikkat edilecek nokta ise, "silah bırakma" ile "ateşkes" kavramları arasındaki derin farktır.

Silah bırakma ve ateşkes

Ateşkes, birbiriyle savaş halinde bulunan tarafların her ikisinin ya da birinin kabul ettiği bir durumdur. Burada PKK, "Ben ateş keserim, ama silahlı varlığımı korurum" diyor. Oysa devlet, tanımı gereği

kendisi dışında silahlı her örgütle mücadele etmek durumundadır. O nedenle silah tek taraflı olarak bırakılmadığı takdirde devletin mücadelesi devam edecek demektir.

İşte bu yüzden kavramları karıştırmamak gerekir.

Buna karşılık, çelişki de olsa Ankara'ya gelen mesajdan ve Öcalan'ın son günlerde verdiği demeçlerden, örgütün iyice köşeye sıkıştığı sonucu çıkıyor.

Yalnız bu duruma bakarak bir yanlışlığa düşmemek gerekiyor... Devlet, belki PKK'yı bitirmek üzeredir. Ne var ki bu, Türkiye'nin Kürt sorunu bitiyor anlamına gelmiyor. Tam aksine bu sorun siyasi platforma geldiği andan itibaren Türkiye'nin işi daha da zorlaşabilir. O nedenle, Türkiye'nin bu soruna insani ve siyasi çözüm modellerini hazırlaması gerekiyor.

Cin artık lambanın içinden çıkmıştır ve onu tekrar lambanın içine sokmak mümkün değildir. Türkiye'nin yöneticilerinin bu olaya, "Son Kürt isyanı da bastırıldı" düşüncesiyle bakmaları, en büyük yanlış olur.

Teoman Erel, Meydan gazetesi, 16 Mart 1993

Yine "Kürt kartı"!

Apo Talabani'ye silah bırakacağını fısıldamış.

Talabani yememiş, içmemiş iddiayı Turgut Bey'e bildirmiş.

Turgut Bey, yakını olan bir yazara dedikoduyu aktarmış.

O yazarın çalıştığı büyük gazetemiz iddiayı "boom" diye patlattı. Henüz doğrulanmamış olan iddia mahiyetindeki haber, o gazetede sekiz sütun manşetten, birinci sayfayı tümüyle doldurarak ortaya atıldı.

Peki, Apo bu haberi doğrulayan açıklamayı gerçekten yapar ise, gazetelerimiz 16 sütun manşet atıp iki tam sayfa mı ayıracaklar?

Haberin bu kadar büyümesi, bizim medyada Apo ya da Talabani'nin itibarından değil, Turgut Bey'in ağırlığındandır.

Bugün Özal'ın güdümünde iki televizyon istasyonu var: Kanal 6 ve Show TV... Birincisi Ahmet Özal'ın, ikincisi ANAP kurucusu Erol Aksoy'un...

İçinde Nokta dergisinin de bulunduğu bir basın grubu da Ahmet Özal'ın kontrolü altındadır.

Bazı büyük gazetelerimizin yönetiminde Cumhurbaşkanı'nın etkinliği sürüyor.

Ayrıca yüz binin üzerinde satış yapan iki islamcı gazete ile hayli fikir dergisi Özal'ın yörengesindedir.

33 yıllık meslek hayatımda bir politikacının basın ve yayın kurumlarında böyle kahredici bir desteğe sahip olduğunu hiç görmedim.

Böyle bir güce erişen politikacıya karada ölüm yoktur.

Kürt terörünün Özal ile Talabani'nin ikna çalışmaları sayesinde önleneyeği umudu halkımızın önüne konulduğu sırada, sayın Cumhurbaşkanı'nın politikadaki itibar durumunu hatırlatayım.

Taksim mitinginde Özal on bin kişiyi zor topladı.

Turgut Bey'in ANAP'tan kopardığı milletvekili grubunun parti kurma çabaları uzayıp rivayete dönerken, Keçeciler ve birkaç arkadaş Mesut Bey'in yanına döndüler.

Özal ailesinin karıştığı iddia edilen bazı yolsuzluk haberleri kamuoyunda dikkati çekmeye başladı.

Başbakan Demirel 500 günlük dönemin başarısızlığını Özal'a yüklemek için By-Pass konusunu ön plana getirdi ve Çankaya'yı sistemli şekilde yıpratmaya koyuldu.

Özal'ın Talabani devletini destekleyen aşırı Saddam düşmanlığına dayanan Irak politikası, hükümetin Bağdat Elçiliğini tekrar açmasıyla demode oldu.

Kritik durumlarda Özal tarafından sık sık kullanılan "Kürt kartı" işte bu koşullarda tekrar oyuna sürülüyor.

Son günlerde Kürt konusundaki gelişmeler hayli anlamlıydı. Talabani boşlukta kalmış, memurlara maaş ödeyemez duruma düşmüş ve "Saddam bize yaklaşıyor, bağımsızlığımızı tanıyacak" türünden balonlar uçurmaya başlamıştı.

Bu hükümetin terörle mücadelede başarılı olmaya başladığını bazı ANAP'lılar bile kabulleniyorlardı.

HEP'in Nisan ayında Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılacağı ve HEP'ten Meclis'e girenlerin yargılanacağı ifade ediliyordu.

Özal bu ortamda HEP'lilere sahip çıkıyor, onları kurduracağı partiye alabileceğini cınlatıyordu. Bir yandan da Anayasa Mahkeme-

si'nin HEP'i Nisan ayında kapatacağı tahmin ediliyordu!

Gümbürtüyle patlayan **"PKK silah bırakacak"** haberinin kimlere çıkar sağlayacağı bellidir: Sınırlarımızın altında bağımsız **Kürt** devleti kurdurmak isteyen **ABD**, artık **PKK** terörüne ihtiyaç duymuyor. Talabani de **PKK** terörü devam ettikçe, Türkiye'den destek görmeyeceğini anladı. **HEP** ise kapatılmamak için **Anayasa Mahkemesi**'ni etkileyecek bir yumuşama ortamına ihtiyaç hissediyor.

Turgut Bey de kendisini kuşatan olumsuz siyasi gelişmelerden sıyrılmaya çalışıyor.

Vaziyet budur.

Keşke **PKK** silahı gerçekten bıraksa. Ama **Apo**'da manevra boldur. **Talabani**'ye ateşkesten söz ederken, **Hizbullah**'a Türkiye'ye karşı birlikte mücadele teklif ediyor! Avrupa'daki **PKK** örgütleri ise ateşkesten çok kendilerini dünya kamuoyuna barışçı gösteren bir manevra çeviriyorlar.

Demirel'e bakıyoruz, ihtiyatlıdır.

Bizim meşru hükümeti dışlayan bir yumuşama girişiminin **Özal-Talabani-HEP** üçgeninde gerçekleştirilebileceğine inanmıyorum. İnşallah yanılan ben olurum.

Fehmi Kuru, Zaman gazetesi, 16 Mart 1993

Altın tepsi

PKK lideri **Abdullah Öcalan**'ın (**Apo**) **"ateşkes ilanı"** anlamına gelen yeni tavrını bildiren **Celal Talabani**'nin mektubu, gayet yerinde olarak, her çevre tarafından **"ihtiyatla"** karşılandı. Terörün kınanması, sorunlara siyasi yaklaşımlarla ve kardeşçe diyaloglarla çözüm aranması, Türkiye'nin birliğinin tanınması gibi ilkeleri kabul ettiği bildirilen **Apo**'nun düzenleyeceği basın toplantısı (bugün) **PKK** için bir dönüm noktası olacak. Kamuoyuna yansıyan niyetinden son anda vazgeçse bile, **Apo**'nun büründüğü **"teslimiyetçi tavır"** bundan sonraki dönemde **PKK**'nın eskisi kadar rahat hareket etmesini engelleyecektir.

Türkiye'nin en büyük sıkıntısı, kendisi ve çevresiyle ilgili gelişmelere, gereken esneklikte mukabelede bulunamaması... 1979 yılında

kurulan ve 1984 yılında teröre iyice bulaşan PKK, temsil ettiği görüşleri yüzünden halkta taban bulamadı. Ancak, Ankara'nın çelişkili ve tutarsız davranışları, PKK'yı bir başka noktada başarılı kıldı: Korku... Sevgi ve sempati ile halkı yanına çekemeyen PKK, saldırdığı korkuyla bölge insanının sinmesini ve kerhen destek vermesini sağladı.

Bir diğer zaaf unsuru da PKK terörü bölgeyi kasıp kavururken, Türkiye'nin kopan telleri tamir konusunda tutuk kalması. Bölgede huzursuzluğun kaynağı yalnızca "terör" değil; terör, bir bakıma esas sıkıntıların görülmesini maskeleyen arızı bir olay. Ankara, maskeyi sıyrıp sorunların üzerine cesaretle giderek halkı kazanacak atılımları birbiri ardına gerçekleştirseydi, PKK'nın hareket alanı çok önce daralırdı. Herkesin gördüğü hata ve eksikleri devlet fark etmiyor. Muhalefette ve hatta iktidarın ilk başında "görüyor" sanılan siyasi kadrolar da, devlet mekanizmasını ellerine geçirince, gözlerini yummayı tercih ediyorlar.

Apo'nun silah bırakmayı düşünmesine yol açan gelişmelerin sebebi, sanıldığı gibi alınan güvenlik tedbirlerinin başarılı olması değil, Apo'nun eylemlerini gerçekleştirirken yararlandığı dış desteklerin ortadan kalkması. Daha açıkçası, bölgeye verilecek biçimi zorlama üzere, PKK terörünü kullanan dış odaklar, istediklerini elde ettikleri için, Apo'yu kendi başına bırakmış durumdalar. Türkiye bu gerçeği görmezden gelmemeli.

Aksine bir değerlendirmenin zararı şurada. Türkiye'de, sorunlu bölge insanını tedirgin eden sıkıntıların ortadan kaldırılması gerekiyor; o yolda birbiri ardına adımlar atılması şart, bu yapılmaz eski yapıyı koruma uğruna sorunların üzerine gidilmezse, PKK'yı aratacak gelişmeler ortaya çıkabilir. Türkiye, kendi yapısından kaynaklanan sıkıntıları, terörün ve dış odakların insafına bırakamaz. Kendi göbeğimizi, sorunların üzerine gitmekten çekinmeyerek kendimiz kesmeliyiz.

APO niyetinde samimi midir? Talabani, bir başka amaçla manevra mı çeviriyor? Apo'nun niyeti samimi olsa, Talabani'nin naklettikleri doğrulansa bile, PKK'nın öteki liderleri "ateşkes" kararına uyacaklar mı? Böyle bir mütareke bir anlam taşır mı?

Bu tür haklı görünen soruları da bir tarafa bırakarak, şimdi yapılması gereken meydana gelen moral zemin üzerine, bugüne kadar

ihmal edilmiş sosyal ve iktisadi tedbirleri, yapı değişikliklerini hemen uygulamaya koymaktır. Hak ve özgürlükleri genişletmekten, bütün insanlarımızı kucaklayan yeni bir üslup bulmaktan uzak duramayız.

Apo'nun açıklanan niyeti, böyle bir fırsatı, Türkiye'ye altın bir tepsi üzerinde sunuyor.

Ertuğrul Özkök, Hürriyet gazetesi, 17 Mart 1993

Apo'nun son şovu

Dün Diyarbakır'a giden Türk Hava Yolları uçağında ilk dikkatimi-
zi çeken şey, çok sayıda yabancı televizyoncu oluyor. Ellerinde çok
küçük ölçekli Türkiye haritaları var.

Haritalar, Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında kalacak şekilde
katlanmış. Yani dikkatler, Nevruz coğrafyasına çevrilmiş.

Bütün bunlar şunu gösteriyor... Türkiye'nin Kürt olayı **med-
yatik** döneme giriyor. Dünyanın önde gelen gazete, radyo ve
televizyonlarının ajandasına kaydediliyor. Bundan da şu sonuç
çıkıyor:

Türkiye, bu uluslararası medya şemsiyesi altında kan dökülen bir
devlet imajı yaratma lüksüne sahip değildir. O nedenle bu Nevruz'un
mutlaka kansız atlatılması gerekiyor.

Nevruz kansız geçmeli

Şimdi gündemde **Abdullah Öcalan**'ın bugün yapacağı açıklama
var. Dünya radyoları, Diyarbakır'da Nevruz'u, Türkiye'de **Öcalan**'ın
açıklamalarını bekliyor. Ancak şimdiden şunu söyleyebiliriz. **Öca-
lan**, bu açıklama etrafında yarattığı hava ile çok önemli bir taktik
hedefe ulaşmış oluyor. Nevruz kansız geçerse, "**Bakın ben iyi niyeti-
mi gösterdim ve bunun delili olarak Nevruz'da kan dökülmesini
engelledim**" diyecektir.

Yok, kan dökülürse, bu defa da karşı tezi hazır: "**Ben bütün iyi
niyetimle barış çağrılarımı yaptım. Ama, TC kararlı bir şekilde
kan dökmeye devam etti**" diyebilecektir.

PKK liderinin bu etkili taktiğine karşı ne yapılabilir? Bir kere ne

pahasına olursa olsun, Nevruz'un kansız geçmesini sağlamak gerekiyor. Türkiye, dünya medyalarının objektifleri önünde, "**zavallı insanların öldürülmesi**" halinde algılanması kesin olan bu görsel-işitsel senaryoya izin vermemelidir.

Bunun için Nevruz öncesinde halk üzerinde etkili bir psikolojik çalışma yapılmalı, güvenlik kuvvetlerinin psikolojik eğitimi iyice gözden geçirilmeli, provokasyona gelebilecek yöneticiler mutlaka pasif görevlerde bırakılmalıdır.

Devlet, **Öcalan**'ın kendi ağzından yapacağı önerilere tepkisini, Nevruz sonrasına ertelemelidir. Olumlu veya olumsuz tepkiler, Nevruz'un niteliğini etkileyebilir.

Bu Nevruz, bundan öncekilerle karşılaştırma götürmeyecek kadar **nerotik** bir havada geçecek. Bu yazıyı yazdığım sıralar henüz bölgedeki havayı direkt olarak almış değildik. Ancak bölgeden gelen ilk bilgiler, halkın Nevruz'u siyasi amaçla kullanma konusunda, geçen yıllara göre daha az istekli olduğu yönündeydi.

Böyle bir psikoloji, ilk bakışta insana rahatlatıcı gibi gelse de, aslında daha tehlikelidir. Çünkü halktaki bu psikoloji, örgütün insanları sokağa çıkarmak için ya daha büyük baskı ya da daha büyük provokasyon yapmasını gerektirecektir.

Öte yandan **Öcalan**'ın barış çağrıları, dünya medyalarının bölgede bulunmaları da, örgütü daha aktif olmaya zorlayacaktır. Kısaca PKK, bu Nevruz'da hayatının en büyük siyasi şovunu yapma ihtiyacı içindedir.

Askeri planda bir daha kolay kolay belini doğrultamayacağı darbeler yiyen PKK için şimdi tek yol kalıyor:

Hareketin başkenti olarak gördüğü Diyarbakır'da, bir "**mega şov**" yapmak. Hırpalanan örgüt, terk etmek zorunda kaldığı, daha doğru-su kovulduğu savaş alanından ancak böyle siyasi bir platforma "**ricat edebilir.**"

İşte bu nedenlerle bu Nevruz, ötekilere göre daha çok **nerotik**, sınır uçlarının çok daha açık olduğu bir psikolojik atmosferde geçmeye adaydır.

Yine bu nedenle de, güvenlik güçlerinin psikolojik açıdan tam teçhizatlı olması gerekiyor. Güvenlik güçleri bu yılki Nevruz'a, geçen yıllara göre daha moralli, daha kendine güvenen bir ruh haliyle

giriyor. Kuzey Irak'ta ve içeride dağlarda örgüte vurulan darbe, moralleri yükseltti. PKK'nın askeri açıdan çökmeye yakın olduğu duygusu hakim olmaya başladı.

Türkiye'nin barışçı yüzü

Bu duygu bir yandan iyi, bir yandan da çok tehlikelidir.

Kuzey Irak'ta ve dağlarda yapılan iş, savaştır. Karşıdaki düşmandır.

Ama şehirde karşıdaki insan Türk halkının asli bir parçasıdır. Dolayısıyla ona karşı savaşılmaz. Buradaki iş, **“Düzeni sağlamaktır.”**

Bu Nevruz, Türkiye'nin bütün dünyaya karşı yeni yüzünü göstermesi için iyi bir fırsattır.

Apo'nun **“son şovu”**na ince bir karşı taktikle cevap verilmelidir.

Taha Akyol, Milliyet gazetesi, 17 Mart 1993

Apo'nun kafası karışık

Ümit Fırat, **“Kürt Aydın İnisiyatifi”** adlı gruba mensup liberal bir Kürt aydınıdır... Kendisiyle **“İnisiyatif”**in düzenlediği bir panelde tanışmıştık. **“Gazetelerde Apo'nun Talabani'ye söylediklerini okuyunca şaşırmadım”** diyor:

“Ocak ayında Avrupa'da idim. PKK tarafından kurulan 'Kürt Ulusal Meclisi' (KUM) üyeleriyle de görüştüm. Öyle bir izlenim edindim ki, artık PKK kimliği ile fazla bir şey yapamayacaklarını görüyorlar. Çünkü PKK, dünyada terörist damgasını yemiştir. İşte Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ)... Arkasında büyük bir Arap desteği var, uluslararası planda meşru kabul ediliyor, çeşitli başkentlerde diplomatik temsilcilikler açmış... Ama yediği terörist damgasını yıllardan beri bir türlü silemeyen bu FKÖ bile tıkanmış durumda...”

Ümit Fırat'ın analizi bize de makul geliyor: PKK terörist kimliğini bir kenarda tutarak, Avrupalılara **“seçilmiş”** ve **“sivil”** diye takdim edeceği yüzlere ihtiyaç duyduğu için KUM'u oluşturdu. Ne kadar kıytırık da olsa ve tamamen Apo'nun emrinde de bulunsa, KUM'a ihtiyaç duyması, PKK'nın sıkıştığının bir göstergesidir: Öcalan, dün-

yada “sivil” ve “barışçıl” görülecek bir yüze muhtaçtır!

Bir yandan kan dökeceksin, uyuşturucu ticareti yapacaksın, öte yandan Almanya’da kıytırık bir KUM oluşturarak dünyanın seni “meşru” görmesini sağlayacaksın! Olmaz tabii... Olmadı da...

PKK liderinin önünde iki yol var: Ya bugünkü sıkışmışlığı ile kan ve şiddet içinde ama hiçbir siyasi sonuç alamadan teröre devam etmek isteyecektir... Yahut, Talabani’ye söylediği gibi silahı bırakıp siyasi bir örgüte dönüşecektir.

Öcalan’ın kafasının çok karışık olduğu anlaşıyor: Teröre devam etse bir türlü, silahı bıraksa başka türlü...

Teröre devam etse, kan ve ölüm dolu dokuz yılın ardından daha kaç sene kan ve ölümle birlikte yürüyebilir?! Öcalan da biliyor ki, Kürt kimliğini savunanlar arasında teröre karşı olanlar giderek çoğalıyor, bölge halkı terörden bezmiştir. Bu, PKK’nın taban kaybı anlamına gelir.

Dokuz yılda sonuç alamayan terör, dünya şartlarında Türkiye’nin daha fazla avantajlı hale geldiği yeni dönemde mi sonuç alacak?

Öcalan ikinci yolu seçerek, silahsız bir siyasi örgüt olmaya karar verirse, başka zorluklarla karşılaşacak. Yıllardan beri öldürmek ve ölmek için şartlandırılmış ve kimliği terörle kazanmış militanlar bir gecede “terörist”ten “politikacı”ya dönüşebilir mi? Öcalan’ın barışa karar vermesi, kaçınılmaz olarak, PKK’da kanlı hesaplaşmalara yol açacaktır. Tümüyle disiplinsiz, daha azgın çeteci grupları da oluşabilir!

PKK liderinin önündeki seçeneklere bakarak biz şöyle dönüşüyoruz: Apo istese bile kısa vadede silah bırakamaz, bırakmayı uygun bulmaz. O yüzden basın toplantısından çiçek çıkmayacaktır ve muhtemelen Nevruz terörü için “barış” etiketli bir propaganda taktiği sergilenecektir.

Uzunca vadede ise, PKK lideri, silahı bırakıp siyasi bir örgüte dönüşmenin kaçınılmazlığını görüyordur ve Talabani’ye söylediği sözlerle, PKK’da kulakların yavaş yavaş buna alışmasını planlıyor olmalıdır.

Bu tabloda biz Özal’ın ve Demirel’in tavrını son derece olumlu bulduk: Hem teröre karşı bir “gevşeme” işareti vermekten sakındılar, hem de “eşkiya” falan gibi kışkırtıcı bir dil kullanmadılar, hatta

“konuşsun da bir bakalım” gibi sözlerle, Apo’nun barışçıl metodlara dönük manevra alanını açık tutmaya özen gösterdiler.

Doğru ilke budur zaten: Terör yolunu sınırsız tıkalı tutarken, siyasetin yolunu açmak...

Hadi Uluengin, Hürriyet gazetesi, 16.03.1993

Kürt sorunu ve dört realite

Başbakan Süleyman Demirel 1991 Aralık’ında, Türkiye’de bir **“Kürt realitesi”** olduğu gerçeğini telaffuz etti.

Bu, **birinci** realitedir.

Fakat bir **“Kürt realitesi”** varsa, bugün bir **“PKK realitesi”** vardır.

Çünkü, söz konusu **“Kürt realitesi”**ni ülke gündemine oturtan ve onu Türkiye’nin bir numaralı sorunu haline getiren kurum **PKK**’dır.

Artık bunu, tanrıların gazabına uğramadan açıkça söylemek gerekmektedir.

Zira, inkar ve deve kuşu politikaları herhangi bir yarar sağlamamaktadır.

Dolayısıyla da, Abdullah Öcalan’ın yarın yapacağı açıklamaları, tabulardan korkmadan ve çok boyutlu biçimde tartışmak gerekmektedir.

Birinci realite ve hayatın gerçeği bunu dayatmaktadır.

İkinci realite, **PKK**’nın bir **“milli örgüt”** olduğu gerçeğidir.

Komünist laf ebeliği, azamiyetçi retorik ve uygulanan şiddet stratejisi, söz konusu olguyu hiçbir şekilde değiştirmemektedir.

Çünkü **PKK**, biz Türkler kabul etsek de, etmesek de, Kürt ulusal kimliğinin dışavurumunu simgelemektedir. Milli ezilmişliğin sembolünü yansıtmaktadır.

Onu yalnızcana bir **“eşkiya çetesine”** indirmekle gerçekle bağdaşmamaktadır.

Zira **PKK**, yeryüzündeki pek çok kuruluş gibi, şiddeti bir siyaset yöntemi olarak kullanmaktadır. Terör onun amacını değil, aracını oluşturmaktadır.

İsrail’de **STERN**’in, Filistin’de **FKÖ**’nün, Cezayir’de de **FLN**’nin aynı yoldan geçtiğini hatırlamak gerekmektedir.

PKK'nın "Kürt realitesi"ni Türkiye gündemine oturtması da, onun "milli örgüt" niteliğini tescil etmektedir.

Kabul edilmesi gereken ikinci realite budur.

Üçüncü realite, Türkiye'nin "Kürt sorunu"nu çözümleyemediği gerçeğidir.

Çünkü PKK gökten zembille inmemiştir. Talebe arz sunmuştur.

Zira, şiddet üreten ortam, bizzat TC'nin "Kürt sorununu" hala eski tür reçetelerle çözümlemek istemesinden kaynaklanmaktadır.

Dolayısıyla, terörün ve şiddetin kökenini "yabancı parmağında" değil, bastırılmış bir milli kimliğin inkarında aramak gerekmektedir.

Bu açıdan bakıldığında da, PKK cebren yok edilse dahi, söz konusu inkar politikası sürdüğü takdirde, orta-uzun vadede hiçbir şey değişmeyecektir.

Rumuzları veya lideri başka olan yeni örgütler ortaya çıkacaktır.

Üçüncü realite, Türkiye'nin, kendi bünyesinde şiddet üreten "Kürt sorununu", yeni eşitlik ve gönüllü birlik temelinde çözümlemek zorunda olduğudur.

Bütün realitelerin püf noktası da burada düğümlenmektedir.

Dördüncü realite, herhangi bir devletin, şiddet uygulayan herhangi bir yapılanmayı kendisine muhatap kabul edip etmeyeceği sorusunda odaklaşmaktadır.

Bunun cevabı da yine hayatın gerçeğinde yatmaktadır. Çünkü, "Kürt realitesi"nin varlığı, ister istemez "PKK realitesi"ni de dayatmaktadır.

Ülkemizin esenliği ve Türkiye'nin bütünlüğü ise, dolaylı yollarla da olsa, PKK'da simgeleşen Kürt milli hareketi ile diyalogu gerektirmektedir.

HEP, bu noktada kilit bir kurum olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu, yadırganacak veya hicap duyulacak bir durum değildir.

İspanyol hükümeti, Bask örgütü ETA'yı parlamentoda temsil eden Herri Batasuna Partisi ile görüşmektedir. Terörün altındaki zemini böyle çekmektedir.

İrlanda'da, İRA'nın sözcüsü Sinn Fein mecliste oturmaktadır.

Fransa'da, Korsika milliyetçisi FLC bölge yönetiminde bulunmaktadır.

PKK'nın da Türkiye siyaset platformuna girmeyi benimsemesi ise,

“Kürt sorunu”nun çözümünde başlı başına bir aşama oluşturacaktır.

Bu, ülkemizin bütünlüğüne ve halkların eşit temeldeki yeni birliğine hizmet edecektir. Şehirlerdeki ve dağlardaki çocuklarımız ölmeyecektir.

Dördüncü realiteyi de, şehirlerdeki ve dağlardaki; Türk ve Kürt bizim bütün çocuklarımız için düşünmek gerekmektedir.

Yarın, PKK ve Abdullah Öcalan hakkında bir değerlendirme yapacağız.

(Not: Yarınki yazısının “milli duyguları rencide edici” bulunduğu için yayından kaldırıldığını öğrendik. A.K.)

Emin Çölaşan, Hürriyet gazetesi

Oyun var...

APO’nun barış ve ateşkes çağrıları ve tanık olduğumuz diğer gelişmeler, bu işin içinde ikili bir oyun olması olasılığını güçlendiriyor. Yurt dışında birkaç gün önce dağıtılan bildiriler, elden ele geziyor. İşte bir tanesinden bölümler:

“Halkımızın bayramı Newroz kutlu olsun. 21 Mart, halkımızın zulme bir başkaldırı ve doğuş günüdür. Bu tarih Kürt halkının bir isyan tarihi olarak bilinir ve kutlanır. ABD emperyalizmi ve onun kukla devleti olan TC, halkımızın bugün yükselen ulusal özgürlük mücadelesine karşı çeşitli oyunlar tezgahlamakta ve kanlı saldırılara girişmektedir. TC bugün halkımıza karşı topyekün saldırı içindedir. Kürdistan’da şu anda adeta bir işgal havası esmektedir”...

Bir yanda böyle bildiriler dağıtılacak, Türk devletine sövülecek, halk Nevruz günü isyana çağrılacak, öte yanda ise Apo aynı Nevruz için ateşkes çağrıları yapacak! Şimdi böyle bir olay kime inandırıcı gelir? Biz kime inanacağız. Eğer Apo gerçekten samimi ise önce bu bildirileri durdurup kınaması gerekmez mi?

Apo’nun Lübnan’da düzenlediği basın toplantısında söylediği sözler var. Bunlar da pek tutarlı görünmüyor. Türkiye’den “şimdilik” ayrılma yanlısı olmadığını söylüyor, Anayasal düzenlemelerde Kürtlerin de yer almasını istiyor. Eşitlik istiyor!

Özür dilerim, ama bu soru bugüne kadar binlerce kez soruldu, hiç cevap veremediler. Hangi eşitlikten söz ediyorlar? Bugün Türkiye’de Kürtler aleyhine hangi eşitsizlik var? İşte, TBMM çatısı altındaki 65 Kürt kökenli milletvekili. İşte bürokrasi ve yargı organlarında en üst düzeye yükselmiş Kürt kökenli insanlarımız. İşte saymakla bitmeyecek kadar çok, Kürt kökenli zengin işadamı, doktor, mühendis, öğretmen. Burada daha böyle yüzlerce örnek mi verelim?

Burada ikinci bir nokta daha var. Ateşkes çağrıları iyi de, Türkiye’ye bugüne kadar soktukları her cins ve markadan on binlerce silah ne olacak? Yarın en ufak bir olayda bunlar piyasaya yeniden çıkıp devletin güvenlik güçlerine, masum insanlara ve diğerlerine ölüm kusmayacak mı?

Apo, bu son çağrılarıyla kendisine yeni bir kamuoyu oluşturmaya çalışıyor. Amacı sadece bu. Dünkü yazımızda da belirtmiştik, eğer samimi ise bunu kanıtlamak kendisine ve örgütüne düşer. Ancak bu hadise kravat takıp takım elbise giyerek olmaz. İlk sınavı önümüzdeki pazar günü Nevruz’da verecektir. Dünyanın hiçbir yerinde hiçbir bayram, devlete ve ülkeye karşı sloganlarla, başka bayraklarla ve silahlarla kutlanıp isyan provalarına dönüştürülemez.

Kaldı ki, APO’nun bugün gazetemizde yayınlanan telsiz konuşması çok ilginçtir. Bu durumda Apo acaba ikili mi oynamaktadır? Türkiye Cumhuriyeti’ne ve dünya kamuoyuna başka, kendi kamuoyuna başka mesajlar mı vermektedir? Daha açık bir deyişle, böylesine farklı davranışlarla “tavşana kaç taziye tut” taktiği mi uygulamaya kalkışmaktadır?

Evet, ismini son birkaç yıl öncesine kadar pek duymadığımız Nevruz günü, Türkiye’yi bölmek için kullanılan bir kavrama dönüştürüldü. Bu ülkede yaşayan insanları bilinçli olarak birbirine düşman etmeye kalkıştılar, ama başaramadılar. Gerçekten başaramadılar. Anadolu halkı, bu oyuna düşmedi.

Aynı durumun 21 Mart günü Nevruz’da sürmesini diliyorum ve **Bülent Ecevit’in** dünkü basın toplantısında değindiği konulara yürekten katılıyorum. Diyor ki; “**Kesin zorunluluk olmayan durumlarda devlet öldürücü silah kullanmaktan kaçınmalıdır. Kan dökmeyen, can almadan, etkisiz kılıcı gereçler kullanmakla yetinmelerini öneriyorum. Halkı devletle karşı karşıya getirecek kışkır-**

tıcıların tuzağına düşmemek gerekir.”

Haydi Güneydoğu'nun mert ve dürüst insanı... Haydi güvenlik güçleri... Nevruz günü ve sonrasında hep el ele, gönül gönüle olalım. Şu pis oyunlara kanmayalım, bizi birbirimize kırdırmak isteyenlere okkalı şamar atalım.

Derya Sazak, Milliyet gazetesi, 19 Mart 1993

Gündemdeki Apo

Özerklik... Federasyon... Bağımsızlık...

Öcalan'ın “silahları bırakma” önerisinin ardından PKK kadrolarının Güneydoğu'daki eylemlerini “siyasal bir harekete” dönüş-türme eğilimlerini yansıtan bu sözcükler, Türkiye'nin yakın geleceğinin başlıca tartışma konusu olmaya aday. Apo'nun son değerlendirmeleri de, bu açıdan bakıldığında “ateşkes”le sınırlı gözük-müyor. Bölgede yeni bir siyaset örülüyor.

İlginçtir...

Öcalan'ın gündeme “ateşkes”le çıkması aşamasında “Silahların susması, Apo'nun intiharı olur” diyen Mahmut Alınak, aynı zamanda TBMM Anayasa Komisyonu'nda bekleyen “bölge parlamentoları” kurulması önerisinin de sahibi... Alınak bir süre önce Halkın Emek Partisi'nden (HEP) istifa etmişti. Halen Şırnak bağımsız milletvekili olarak görev yapıyor. Dün... Alınak'la Apo'nun “çıkış”ı ertesinde bölgedeki gelişmeleri ve PKK hareketinin geleceğini konuştuk.

Alınak, bir yandan “şiddeti geçersiz hale getiren demokratik bir ortam yaratılması” için kurulmasını öngördüğü bölge parlamentoları düşüncesini savunuyordu. Öte yandan da, “Apo'nun silahı bırakması” kararının “intihar” olacağına ilişkin “çelişkili” bir açıklamaya imza atarak, sanki Kürt sorununun çözümü için “tek yok silahlı mücadeleymiş” gibi yanlış bir çiz-giye sapıyordu.

Üstelik böyle bir düşünceyi savunan milletvekilinin, TBMM üyeliğini sürdürüyor olması da başlıbaşına bir “tuhafliktı.”

Mahmut Alınak'ın bölge parlamentoları önerisi, salt Doğu ve

Güneydoğu'yu içermiyor. Coğrafi anlamda “eyalet” düzenine benzer bir model öngörüyor. İç güvenlik dahil, merkezi yönetimin inisiyatifinde olan kararların yerel parlamentolara dağıtılması düşüncesinden hareketle oluşturulan modele “**otonomiye bir adım**” gözüyle de bakılabilir. Nitekim bu yargı nedeniyle önerinin Anayasa Komisyonu'nda reddedileceğini şimdiden söyleyebiliriz. Alınak da, öneri sahibi olarak beklenti içerisinde. Ancak böyle bir modelin Türkiye'nin “**birliğinin çimentosu**” olacağı düşüncesinde ısrarlı... Dünkü söyleşimiz sırasında, “**kan ve gözyaşının durdurulması, şiddetin kesin olarak sona ermesi için militarist engellere, şahinlerin direncine karşın, devletin mutlaka bazı adımlar atması gerektiğini**” savundu. Mahmut Alınak, “**silahların susması Apo'nun sonu olur**” sözlerini açarken de, silahlı mücadeleyi kesin bir dille reddetti. “**Barış için canımı veririm**” diye konuştu.

Bölgenin psikolojisini iyi bilen bir milletvekili olan Mahmut Alınak'a göre, “**Öcalan, PKK olayını siyasal bir harekete dönüştürmek isteyecektir ama Kürt sorununun çözümü yönünde demokratik bazı adımlar atılmadıkça, silahların susması kolay olmayacaktır. Birkaç ay sonra eylemler yine başlayabilecektir.**” Alınak bu nedenle, demokratikleşmenin gereği olan kimi yaklaşımlardan söz ediyor. İktidardan yeni siyasal adımlar bekliyor.

Örneğin, bölgedeki “**olağanüstü hal**” rejimine son verilmesi, baskıların kaldırılması, Kürtlerin siyasal örgütlenmesine izin verilmesi, genel af çıkarılması gibi... Alınak'ın bu sözleri, Anayasa ve Siyasi Partiler Yasası çerçevesinde “**ayrılıkçı parti kurulması**” teziyle çakışıyor. Ancak Alınak, programında ayrılmayı bile savunan bir Kürt partisinin kurulması mümkün olsa da, Doğu ve Güneydoğu'da yaşayan halkın Türkiye'den kopmayacağına inanıyor. Bu arada HEP'in “**Kürt partisi**” olma özelliği nedeniyle gelişemediğini ve Türkiye'deki herkesi daha çok sınıfsal anlamda kucaklayamayan partinin, salt etnik yapısıyla büyümeyeceğine inanıyor.

“**Ben şahsen Kürt partisine girmem**” diyor.

HEP, PKK'nın siyasallaşma “**misyon**”unu üstlenebilir mi? Yani, TBMM'deki Kürt milletvekilleri, zamanla Öcalan'ın grubuna dönüşebilir mi?

Mahmut Alınak, eski partisine ilişkin yorumu girmiyor.

Geleceği bugünden yorumlayabilmek, doğrusu hiç de kolay değil. Her şey o denli karışık ki!.. Bu aşmada hepimizin dileği “Nevruz sendromu”nu kan ve gözyaşı olmaksızın aşabilmek. Bayramları gü-leryüzlü kutlayabilmek.

İsmet İmset, Turkish Daily News

PKK'nın siyasi üs arayışı

Talabani, PKK lideri **Öcalan**'ı bu noktaya getirebilmek için iki yıldır çaba harcıyordu. Ankara'ya iletilen mesaj da, **Talabani**'nin, **Öcalan**'ı ikna konusunda önemli bir mesafe katettiğini gösteriyor.

Görüşmelerin gizli tutulmasının asıl nedeni, gerek PKK içerisinden, gerekse bizdeki sertlik yanlılarının böyle bir gelişmeden rahatsızlık duyarak, önlemeye çalışmaları düşüncesi idi. Şimdi olan oldu ve **Öcalan**'ın silah bırakacağı, kendisinin bunu basın toplantısında açıklamasından önce kamuoyuna duyuruldu. **Öcalan**, silah bırakarak taviz veriyor görüntüsü yaratılıyor. Şimdi önemli olan; **Apo**'nun, gerek kendi örgütü içinden, gerekse kendisini destekleyen bazı ülkelerden gelecek baskılardan ne kadar etkileneceği?

Apo'nun tavrının ne olacağını kestirmek güç. Ama bu, barışın sağlanması ve kan dökülmesini durdurmak için önemli bir fırsattı. Yıllardır konuşan sadece silahlardı ve ölümlerin ardı gelmiyordu.

Daha bir yıl öncesine kadar, ateşkes önerilerinde bulunan **Talabani**'ye ağır hakaretlerde bulunan **Öcalan**'ı, bugün bu platforma iten nedenler konusunda çeşitli senaryolar var. Birincisi Suriye İstihbarat Başkanı **Rıfat Esad** ile birebir ilişkileri olan **Öcalan**'a, Suriye yönetiminden artık ülkelerini silahlı mücadelede üs olarak kullanmaktan vazgeçmeleri yönünde baskı gelmiş olabilir. Ayrıca, Kuzey Irak'ta Türkiye ile ilişkilerini iyi tutmaya çalışan Kürt yönetiminin de, PKK'nın bölgede silahlı güç olarak faaliyet göstermesinden rahatsızlık duyduğu biliniyor. Ayrıca, İran'ın da PKK'ya ne kadar izin vereceği belirsiz. Başlıbaşına bu etkenler bile, PKK'nın “askeri üs” bulmakta ne kadar zorlandığını gösteriyor.

Görünen o ki, **Öcalan**, artık Kuzey Irak'ı “siyasal üs” haline

getirmeyi amaçlıyor. Yani tüm yönetim kademesinin yerleştiği ve Türkiye topraklarındaki siyasi mücadeleyi yönlendirip yönettiği yeni bir mekan...

Üstelik Kürt topraklarında ve “Ulusal Meclis” hatta “Sürgündeki hükümet” gibi unsurları da kullanan yeni bir örgütlenme... Kısacası bir mücadeleyi terörist yöntemlerden kurtararak, siyasi alana taşımak. Tabii bu bir anlamda FKÖ örneğinin denenmesi... Bir tavizden ziyade günün şartlarına uyulması denebilir.

Sokaktaki mumun gücü

Bir etken de, Apo’nun her yerden gelen, çoğu 14-15 yaşlarında olan ve eğitemediği binlerce insan... Bu insanlar onu boğuyor. Çünkü onları eğitemiyor. Zaten PKK marksist bir örgüt değil, bölgesel bir tepki hareketi. Bu tepkiyi kontrol edebilmesi giderek güçleşiyor.

Kaldı ki, Nevruz’da Cizre’nin sokağında güvenlik kuvvetlerinin üzerine PKK bayrağı ile yürümek yerine, Nevruz’un gerçek anlamı olan bir mumu yakarak sokağa koymak daha etkili olabilir. Şimdi Apo, hiç kimsenin muma ateş edemeyeceğini anladı mı?

PKK, tek yanlı bir ateşkes ilan eder ve bu ateşkesi bütün dünyaya bildirir, bütün birimlerin bu ateşkese uymasını sağlarsa, gerek Türkiye’de gerek dünyada özel savaşın tüm koşulları ortadan kalkacaktır. Böyle bir ortamda Türkiye, Güneydoğu politikasını yeniden oluşturmak zorunda kalacaktır. Kan dökmeyen bir PKK’nın ortaya çıkması, Türkiye’yi uluslararası planda sıkıştırabilir.

Her şeye rağmen ilk sinyallerin, Ankara’nın ılımlı bakabileceği yolunda olması sevindirici...

Teoman Erel, Meydan gazetesi, 19 Mart 1993

Türk-Kürt Federasyonu!

Apo kısa vadede Nevruz bayramını, Türkiye’nin Avrupalı gözlemciler önünde vereceği bir sınava dönüştürmek istiyor.

PKK Apo’nun açıklamasından önce çeşitli Avrupa kuruluşlarına kendisinin ateşkes uygulayacağını, Nevruz’da kan dökülürse bunun

Türkiye'nin tutumundan kaynaklanacağını bildirdi.

PKK Avrupalıları **Nevruz**'u Türkiye'de izlemeye çağırıyor.

Şimdiden bizim Güneydoğu'ya çok sayıda Avrupalı, Amerikalı basın ve televizyon elemanı yığıldı...

Böylece **Türkiye** kendi topraklarında yabancı ülkeler tarafından denetlenen aciz bir devlet haline sokulmak isteniyor.

Dünya basını ve insan hakları kuruluşlarını Güneydoğu'ya toplama taktiği son yıllarda sık sık uygulanıyor.

Bölgedeki **PKK** sempatizanları Avrupalılar'ın abartacakları görüntüleri yaratmakta artık usta oldular.

Bu konuda bizimkiler aksiyor.

Talabani ve **Apo** tarafından organize edilen büyük basın-yayın kampanyasının uzun vadeli hedefleri de var.

Önce **Talabani** sonra da **Apo** Türkiye'nin savaş yoluyla bölüne-meyeceğini anladılar. Türkiye askeri bakımdan güçlüdür.

Şimdi başka taktikler deneniyor.

"**Güney Kürdistan**" diye adlandırdıkları **Talabani-Barzani bağımsız devletine**, Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinin "**Kuzey Kürdistan**" olarak hemen eklenmesi de mümkün değil.

Ama müttefiklerin Irak'a müdahalesinden sonra uluslararası entrikalarla fiilen bir Kürt devletinin kurulmasına **Türkiye'nin "Hayır"** diyememesi Kürt önderlere cesaret veriyor.

Türkiye'deki bazı aklhevvelerin heves ve iştahlarını hedef alan entrikalar geliştiriliyor.

Bunun adı "**Türk-Kürt Federasyonu**"dur!

Turgut Bey'in Körfez Savaşı sırasında "Bir koyup beş almak" diye tarif ettiği, **Talabani'nin "Türkiye ile birleşmek"** şeklinde açığa vurduğu şudur: **Talabani'nin "Güney Kürdistan"** devleti **Türkiye'ye** katılır gibi görünerek bizim Güneydoğu ile birleşecek ve böylece büyük bir "**Kürt Federe Devleti**" oluşacaktır. Bu devletin içinde **HEP** ile terörü bırakmış olan **PKK** da yer alacaktır. Kürt Federe Devleti ile **Türkiye Federe Devleti** birleşeceklerdir.

Zaman içinde Kürtler kalkıp kendi devletlerini ayakta tutabilecek güce eriştiklerinde bağımsızlık mücadelesini devreye sokacaklardır.

Bunun için **Türkiye'nin önce "Kürt kimliği"**ni tanıması, Kürtler'in demokratik haklarını kabul etmesi, halkların eşitliğini ve özgür-

lüğünü Anayasal güvencelere bağlaması gerekmektedir.

Başlangıçta açıkça telaffuz edilip şart koşulmasa bile “**Federasyon**” modeli Kürt liderleri tarafından dolaylı şekilde kamuoyuna alıştırılıyor.

Kuzey Irak’tan Türk basınına ulaştırılan habere göre **Celal Talabani** ile **Abdullah Öcalan Şam**’da 22 Şubat’ta yaptıkları konuşmada şu noktalar üzerinde durdular:

Talabani: Teröre karşı bir açıklama yapman gerekir.

Öcalan: Biz zaten teröre karşıyız.

Talabani: Federasyona var mısınız?

Öcalan: Olabilir. Şartlar da onu gösteriyor. Karşı değiliz.

Bu modelin ufacık bir eksiği **Ankara’nın henüz “kabul”** dememiş olmasıdır. Kürt önderler Türkiye’nin Kurtuluş Savaşı ile çizilmiş sınırlarını kendi gülünç silah ve savaş yetenekleriyle değiştiremeyeceklerini de biliyorlar.

Ama **Amerika’ya** güveniyorlar.

Amerika’nın Talabani devletini ayakta tutmak için **Çekiç Güç’ü** uzun süre bölgede bulundurmak yerine **Ankara’yı** ikna ederek Kürt sorununu **Türkiye’nin** üzerine ykmak istemesi de mümkündür. Sürpriz olmasın.

Hasan Cemal, Sabah gazetesi, 19 Mart 1993

Ne yapmalı

Bu satırlar yazılırken, PKK lideri Apo’nun basın toplantısında neler söylediği henüz gazeteye ulaşmamıştı.

Ama Amerikan AP ajansının geçtiği haberde neler söyleyeceği aşağı yukarı belli olmuştu. Çünkü, Londra’da yayımlanan El Hayat gazetesinde dün sabah çıkan demecinde Ankara’ya yönelik önerilerini özetliyordu Apo.

PKK liderinin tarihsel adım diye nitelediği çağrısı şu noktalarda toplanıyor.

PKK olarak “meşru bir siyasal parti haline gelmek istiyoruz.”

“Kürdistan’a silahsız olarak dönmeme ve siyaset yapmama izin verin.”

“Bu amaçla aramızda bir diyalog kuralım.”

“Barış sürecine hazırız. Demokrasi, insan hakları ve meşru politik eylem çerçevesinde olmak üzere görüşme masasına otururuz.”

“Türkiye benim diyalog çağrımı iyi niyetle karşılırsa, ateşkes de yaparım.”

Apo'nun söylediklerinden çıkan ne?

Her şeyden önce Apo iki noktayı açıklığa kavuşturdu: Birincisi silah bırakmıyor PKK lideri... İkincisi tek taraflı, önkoşulsuz bir ateşkes de ilan etmiyor.

Oysa, kamuoyunda uyandırılan hava başlangıçta farklıydı. Silah bırakma olmasa bile, en azından tek taraflı bir ateşkesi gündeme getirebileceği izlenimini yaymıştı PKK lideri.

Böylesi beklentiler boş çıktı.

Apo'nun istediği çok açık:

PKK'nın muhatap alınmasından, tanınmasından yana. PKK'nın meşru zeminde siyasal parti olarak faaliyet göstermesini istiyor. Bu kabul edilirse, silahsız olarak Kürdistan'a dönebileceğini söylüyor.

Ankara'nın tutumu belli...

Ankara'nın tutumu ne olacak?

Böyle bir soru sormak bile yersiz. Çünkü Ankara'nın bu konudaki resmi tutumunu Başbakan Demirel önceki gün partisinin grup toplantısında açıklamıştı: **“Devlet kan dökenlerle pazarlığa oturmaz. Kan döken devlet değildir. Bunlara yol yakinken gelin teslim olun diyorum. Hukuka adalete teslim olun!”**

PKK liderinin bu açıklamaları karşısında Ankara'nın tutumunu değiştirmesi söz konusu değil. Değil silah bırakmaya, tek taraflı önkoşulsuz bir ateşkes bile yanaşmayan Apo, Ankara'dan kendisinin tanınmasını ve belirli koşulların kabul edilmesini talep ediyor.

Ankara'nın bu konuda herhangi bir esneklik göstermesini beklemek söz konusu değil.

Nedeni biliniyor:

Çünkü PKK 1984'ten beri kan döken, şiddete dayalı politika yürüten, o yüzden de devamlı suç işleyen ayrılıkçı bir örgüt.

Bu nedenle Ankara'nın PKK'yı Apo'nun istediği gibi muhatap alması devlet anlayışıyla bağdaşmaz.

Fakat bu, olayın tek boyutu değildir. Bir başka deyişle, sırf bu noktaya işaret etmekle yetinirsek, devlet eşkiya ile pazarlık yapmaz diye kestirip atarsak bir şeyler eksik kalır.

Serinkanlı düşünmek...

Serinkanlı düşünmekte yarar var.

Bir an için PKK'yı bir yana bırakalım.

Kürt kimliği ile parti kurulmasına izin verilecek mi, verilemeyecek mi Türkiye'de?..

Kürt kimliğinin geliştirilmesi ve savunulması serbest olacak mı, olmayacak mı?

Bu açıdan kitap yazarlar hapis hanelerden, hapis tehditlerinden kurtulacaklar mı, kurtulmayacaklar mı? Serbestçe vakıflarını kuracaklar mı, kuramayacaklar mı?

Devlet üstlenmese bile, özel olarak Kürtçe radyo ve televizyon yayınlarına evet denilecek mi, denilmeyecek mi?

Özel Kürtçe eğitime olanak tanınacak mı, tanınmayacak mı?

Bir zamanlar komünizm ve islamcılıkta olduğu gibi artık Kürtçülük de suç olmaktan çıkarılacak mı, çıkarılmayacak mı?

Yani bu konuda da fikir suçu ayıbından kurtulacak mı, kurtulmayacak mı Türkiye?

Bu soruların karşılıklarını serinkanlı düşünmekte yarar var. Çünkü bu soruların çerçevesini çizdiği konu, terör ile değil demokrasi ve insan hakları ile bağlantılıdır.

Terörle Kürt sorunu arasında bir çizgiyi özenle çizmek zorunda Türkiye. Zira birincisiyle mücadele, ikincisinde adım atmaya engel değildir. Tam tersine, Kürt sorununda demokrasi ve insan haklarının, koalisyon protokollerinin, Paris Şartı'yla AGİK'lerin gereğini yapmak, terörle mücadelede hedef küçültmek açısından da yardımcı olur.

Bir zamanlar önce ekonomi sonra demokrasi mantığına benzer biçimde, şimdi de bir kez daha düşünmelerinde yarar var.

Çünkü terör inişe geçse de Kürt sorunu yükselişini sürdürecektir...

Eğer bunu unutmazsa, içte ve dışta Türkiye daha rahatlar, manevra alanı daha genişler. Ama olayın bu boyutu bugüne kadar olduğu gibi gözardı edilirse, Türkiye hem içte sıkışır, hem de uluslararası platformlarda...

Nevruz kana bulanmasın!

Bu açılardan, Apo'nun siyasal parti olarak meşru çerçevede faaliyete hazırım diye özetlenebilecek çıkışı da etkili olabilir, Türkiye'yi bazı bakımlardan zora sokabilir.

Herhangi bir örgüt değil PKK. Son bir yıl içinde büyük darbeler yemiş de olsa, Güneydoğu'da yaygın bir kitle tabanına sahip hala... Apo'nun lider olarak adı ve etkinliği var.

Üstelik bu gerçek yalnızca saldığı korkudan da kaynaklanmıyor. PKK'nın şiddete, teröre başvuruyor olması bu olguları değiştirmez.

Güneydoğu'nun insanı bunalmış, sokaktaki adam canından iyice bezmiş durumda. Apo'nun beklenen çıkışından ötürü de:

-Acaba bu iş biter mi? Kan duracak mı? sorularının çengeline takılmış, ileriye dönük pembe beklentiler yaratmak istiyor kendi iç dünyasında.

Aslında öylesi haklı ki!

Yıllardır öylesine berbat koşullarda yaşıyor ki, hayattan biraz da güzellikler beklemesi çok normal yöre insanının.

Can güvenliği içinde, karnı tok sırtı pek bir yaşantının özelemini çekenlerin bu duygularını doğal karşılamak gerekiyor.

Her şeye karşın Apo'nun çıkışı, bir şeylerin artık değişmeye başladığının da bir işareti sayılabilir. Şimdilik dileğimiz, Nevruz'un sakin ve barışçı bir havada geçmesi için herkesin elinden gelen çabayı göstermesidir. Bayram kana bulanmasın lütfen!

Cengiz Çandar, Sabah gazetesi, 19 Mart 1993

Siyasi Metamorfoz

Bu satırları Abdullah Öcalan ile görüşmek üzere Beyrut'a yola çıkarken yazıyorum... Bu yazı okunduğunda muhtemelen bizler Öca-

lan ile görüşmüş olacağız ve belki de Apo'nun merakla beklenen açıklaması kamuoyu tarafından öğrenilmiş olacak... Bu bakımdan bunun "zamana dayanıklı" bir yazı olması gerekiyor.

Abdulah Öcalan ne diyecekse desin, karşı karşıya bulunduğumuz sorunun değişmeyecek özelliği nedir?

PKK'nın ortaya çıkmasına imkan veren şartlardır. Bu bakımdan "ateşkes" de ilan edilse, Apo "silahları terketse" de, eğer PKK'nın var olmasını ve bunca zaman kanlı bir eylemi gerçekleştirebilmesine imkan veren şartlar ortadan kaldırılmazsa, yeni PKK'ların doğmasına uygun bir zemin muhafaza edilmiş olacaktır.

Gerçi, uluslararası konjonktür, PKK'nın terör silahını kullanarak varlığını bilinen biçimde sürdürmesini kısıtladığı gibi, benzer faaliyetlerin de önüne geçebilir ama bu, bir süre böyle devam eder. Tıpkı, yakın tarihimizdeki Şeyh Sait (1925) ve Dersim (1936) isyanlarının çapı bakımından hiçte PKK eylemlerinden daha az olmamasına ve bastırılmasına rağmen, 80'li yıllarda silahlı Kürt hareketinin yeniden başlamış olması gibi...

Bu kez ulusal ve uluslararası şartlar 20'li ve 30'lu yıllardan daha farklı. O yıllarda, genç cumhuriyet, Osmanlı mirasından kurtarabildiği topraklar üzerinde ayakta durmaya çalışıyordu. Şimdi, o günlere oranla çok daha güçlü ve yepyeni ufuklara yönelme şansı var.

İç kanama, Türkiye'yi bu yürüyüşünü aksatacağı, geciktireceği ve tarihi fırsatları kaçırmamasına neden olacağı anlamda ve oranda önemlidir...

Türkiye'nin önünde, "Kürt sorunu"nu halletmek için üç yol mevcut. Bunun dördüncüsü yok.

1. Askeri boy ölçüşme. Herhangi siyasi bir çözüme gerek hissetmeden, Kürt silahlı hareketi patlak verdiği zaman, onu ezmek.

Bir Türkiye-Kürt milliyetçiliği askeri hesaplaşmasında, siyasi, ekonomik ve askeri güçler karşılaştırıldığında, kazanan tarafın Türkiye'nin devlet güçleri olacağı besbellidir.

Ancak, bu yolu seçmek, galibiyet getirebilirse de, Türkiye'yi yorun ve takatsiz düşürme ihtimalini içeriyor. Ayrıca, uluslararası konjonktürün Türkiye'ye bu imkanı her vesileyle tanıyacağı da şüphelidir.

2. Zamana oynayarak ve özellikle ekonomik müşevviklerle Batı'ya göçü özendirerek "entegrasyon"u sağlamak. Zaten Kürtlerin ana

kitlesinin Türkiye'den ayrılmaya niyeti olmadığına göre, bu yolun sonuç vermesi tümüyle ihtimal dışı değildir.

Ne var ki, Kürtlerin göç ettikleri Batı illerinde tümüyle "entegre" olacaklarına ve Türkiye'nin Arnavut, Boşnak, Gürcü, Abaza, Çerkes vs. kökenli vatandaşları gibi kendilerini Türk hissedeceklerinin garantisi yoktur.

Gelişmeler, Türkiye'yi ulusal kimliğin dünya çapında pek güçlü hissedildiği bir zaman diliminde yakalamıştır. Ayrıca, Türkiye'nin coğrafyası da, Kürtlerin yerleşik ve geniş bir alanda yaşadığı İran, Irak gibi ülkeler hesaba katılırsa, Kürt ulusal kimliğinin Türk kimliği içinde eritilerek işin toptan halledilmesine sonsuz bir imkan sunmuyor.

3. Türkiye'de "siyasi metamorfoz"un gerçekleşmesi. Bu, Kürtlerin, belirli kültürel haklarının ve yoğun yaşadıkları bölgelerde belirli idari düzenlemelerin yerine getirilmesini, Türkiye ve Türklerin içlerine sindirebilmeleri demek...

Apo'nun beklenmedik türden açıklamasının, Türk kamuoyunu ve devleti hazırlıksız yakaladığı anlaşıyor. Başbakan Süleyman Demirel, ilk çıkışlarıyla ters istikamette, önceki gün DYP grubunda yaptığı konuşmada "gelsinler teslim olsunlar, yargılsınlar, cezalarını çeksinler" türünden bir tavır sergiledi.

Devlet, pazarlık yapmayacağına, güçlü konumda bulunduğu ve aksi bir tutum beklenemeyeceğine göre, bunda garip olan nedir?

Şu dönemde önemli olan, Türkler ile Kürtlerin "barışıklığı"nın sağlanması ve önümüzdeki dönemde kendisini nasılsa dayatacak olan "siyasi metamorfoz"a toplumun psikolojik olarak hazırlanmasıdır. Verilecek her beyanın, atılacak her adımın geleceğe yönelik tasarımlarla yapılmasının Türkiye'ye hayrı dokunacaktır.

Bundan birkaç yıl önce, "özelleştirme"ye herkes karşıydı. Şu anda, gerçi özelleştirme doğru dürüst uygulanmıyor ama karşı olan tek bir siyasi blok kalmadı. Aynı şekilde, Türk-Kürt barışıklığının yolları ve yöntemleri, bütün siyasi partilerde ve devlet kademelerinde araştırılmalıdır.

Çünkü, mesele, kan dökülmesinin "ertelenmesi" değil, sona erdirilmesidir!

Dağ fare doğurmadı

Gerçekten bu çatışma dursun kan dökülmesin istediğimizden mi nedir, sanki bu kez dağ fare doğurmamış gibi geliyor! Apo'nun ne olduğu az çok belli olduğu için, pek de heyecanla beklenmeyen basın toplantısı bir anda önem kazanıyor. Çünkü ortada bir süre var. Nevruz'dan başlayarak Nisan ayının ortasına kadar PKK bir tek silahlı eyleme katılmayacak. Bir tek kişiye ateş açmayacak. Ve bu süre içinde karşı taraftan işaret bekleyecek, bir yumuşama ya da diyalog...

Ya Nevruz? Herkesin çok kanlı geçeceğine kesin gözüyle baktığı Nevruz... Ya zaten yay gibi gerilmiş olan güvenlik güçleri bir provokasyona gelirse, PKK bayrakları açılıp sloganlar atılınca silahlar ateşlenirse? Apo'nun buna yanıtı mantıklı ve topu öylesine karşı tarafa atıyor ki: **"Slogan atana, bayrak açana ateş mi açılır, slogan atıyor diye insanlar taranır mı? Yakalarsın. Mahkemeye verirsın, cezalandırırsın. Slogan atmanın cezası ölüm mü?"**

Aslında her şey farklılaşıyor. İki yıl önce Apo ile bir röportaj yaptı diye Mehmet Ali Birand'ın hakkında dava açılmıştı. Apo bugün 40'a yakın yerli ve yabancı basın mensubu, sıra sıra dizili kameralar önünde Talabani ile birlikte basın toplantısı yapıyor. Masanın üzerindeki çiçekler bile özenle seçildi, yerleştirildi.

Ve bu atmosferde sinek kaydı traşını olmuş, takım elbiseli bir Apo, **"Bizim Türk halkını imha etmek diye bir sorunumuz yoktur. Tam tersi sınırlı da olsa, kendi varlığımızı devam ettirme hakkı tanın-sın diyoruz"** mütevazı ifadesiyle soruyor. **"Türkiye'de 4 bin radyo varmış. Bizim bir radyomuz yok. Orta Asya'daki Türk devletine televizyon yayını yapıyor. Bize yönelik bir yayın yapılması hiç düşünüldü mü?"**

Apo, bu ilginç açıklamalarıyla ateşten topu Türkiye'nin kucağına attı. Elimizi mi yakacağız, yoksa bir formül mü arayıp bulacağız, düşünme sırası bizde? **"Bu süre içinde ateş eden benden değildir. Olursa da Türk hükümeti cezasını versin, zaten biz de veririz"** diyen bir silahlı mücadele varsa bu bir fırsat olabilir.

Hele bu konuşmaları delik deşik, yıkık dökük, viraneye dönmüş binalarıyla iç savaşın yaralarını hala saramamış bir Lübnan'da dinliyorsanız, barışa her zamankinden daha çok özlem duyuyorsunuz. **"Biz, ayrılmak istemiyoruz. Silahı da bırakıyoruz"** diyen bu sese kulak vermenin tam da zamanıdır.

Mehmet Ali Birand, Sabah gazetesi, 19 Mart 1993

Türkiye PKK'yı devre dışı bırakabilir...

Apo'nun açıklamaları, ister politik bir oyun olsun, isterse hiçbir sonuç vermeden tekrar teröre geri dönülerek bitsin, yine de yepyeni bir dönemi başlattı.

İlk defa PKK, inanmasa dahi ateşi kesmekten söz etti. Siyasi bir çözüm arayışına girdi. Bu defa sonuç alınmasa dahi, yarın bu süreç mutlaka tekrarlanacaktır... Bu gelişme önemli bir dönemecin aşıldığının işaretidir ve bizler (Sadece TC devleti değil, basını, tüm milletvekilleri, üniversiteler, bölge halkı... Yani bütün Türkiye) akıllı bir yaklaşımla ortaya çıkar, TC devleti de bunlardan yararlanıp akılcı politikalar üretirse, durumu kolaylıkla lehimize çevirebilir, önümüze ne gibi tuzaklar kurulmuş olursa olsun, PKK'yı aşabilir ve daha da önemlisi Kürt sorununda tarihi bir virajı kazasız dönebiliriz...

Herhalde şimdi sakınılması gereken birkaç tutum var:

Bölgede bu gelişmeden memnun olmayan ve tarafları kışkırtmak için silah kullanacak olan grupların tahriklerine kapılmamak...

PKK'nın bu son yaklaşımını elinin tersiyle itip, TC devletinin şimdi atacağı herhangi bir adımın, eşkıyayı muhatap almak anlamına geleceğini söyleyip, bu gelişmeyi suskunlukla geçiştirmek veya tamamen reddetmek.

Bu iki tutum bizleri Apo'nun tuzağına düşürecektir. Onun kalbinin derinliklerinde umduğu, istediği de budur... Türkiye'yi hem dünya kamuoyuna, hem kendi taraftarlarına şikayet etmek ve daha iyi bildiği işe geri dönmek... Yani konuşmak yerine ateş etmek...

Acemice politikacığa soyunmuş bir gerilla...

Apo'nun Bekaa Vadisi'ndeki basın toplantısını 32. Gün için Can Dünder izledi. Konuşmalardan, takınılan tavırlardan ve gözlediklerinden ilginç değerlendirmeler çıkarttı:

"Apo politikacığa soyunmuş ancak bunu nasıl yapacağını tam bilemeyen, acemilik çeken bir gerillaya benziyordu... Üstündeki takım elbise ve kravattan rahatsız olduğu açıkça belliydi... Sanki, (Bu sahneler bir an önce bitsin de, daha iyi anladığım silaha döneyim) der gibi bir tutum içindeydi... Tribünlere oynuyordu ve bu da görü-lüyordu... Senaryonun yazarı, hiç değilse bu gelişmenin gerçekleştirilmesini sağlayan kişi de Talabani. Her tutumuyla bunu gösteriyordu..."

Hepimiz Apo tarafından yapılan bu öneriyle hemen sonuca gidilemeyeceğini biliyoruz... Karşılıklı sert demeçler verilecek, "TC devleti iki eşkıyaya pabuç bırakmaz" denilecek, PKK da "İşte gördünüz, barış istedik oysa Türkiye sertlikten yana" deyip 15 Nisan'dan sonra yine silahlı terörünü başlatabilecektir...

Ancak, her şeye rağmen, karşılıklı olarak Türk ve dünya kamuoyuna yönelik politik manevralar sahnelenecek, ince hesaplara dayalı tutumlar alınacak ve sürekli şekilde reddedilse dahi bazen dolaylı şekilde arabulucularla, bazen basın yoluyla, bazen de gizli görüşmelerle bir pazarlık süreci yürütülecek... Bu pazarlık, Apo veya PKK ile de yapılmayacaktır... Hep birlikte bu noktaya gelinecektir.

Yani bu iş bugünün değil, yarınların, önümüzdeki dönemlerin işidir...

Sorun sadece Apo ve PKK değildir

Bugün karşı karşıya kaldığımız sorun, "TC devletinin Apo'ya ne yanıt vereceği" sorunu değildir. Bugün tartışmamız gereken, ortaya çıkan bu gelişmeyi nasıl Türkiye'miz'in lehine çevirebileceğimizdir. "PKK zayıfladı, tam fırsattır, tepesine binip bu işi bitirelim" yaklaşımı bizi bir yere götürmez.

Evet, PKK büyük darbe yemiştir, hem dünya, hem de Türkiye'deki gelişmeler Apo'yu sıkıştırmıştır.

Doğrudur...

Ancak temel sorun, bizce, Apo ve PKK'nın ötesindeki Kürt sorunudur. Bu son gelişme Türkiye'nin, Kürt sorununa, Apo ve PKK dışında el atmasına elverişli bir ortam hazırlamaktadır. Bunu gerçekleştirmenin tek yolu da, hepimizin tartışmalara katılması ve TC devletinin sahaya çıkmış gladyatörler gibi yapayalnız bırakılmasıdır...

Bu konuya da yarın değineceğiz...

Yazgülü Aldoğan, Yeni Günaydın, 20 Mart 1993

Yeni bir siyaset gerekli

Salı akşamı başlayıp Perşembe sabahına kadar sürmüş gerginlik hafiflemeye yüz tutmuş, olmasına pek de ihtimal veremediğim bir biçimde işte birazdan uçağa binip Beyrut'tan İstanbul'a doğru yola çıkacağız. Görevini yapmış insanların rahatlığı ve keyfi içindeyken biri "İşte Apo'nun arkadaşları" diyor İngilizce. Ve yanıma üç kişi yaklaşıyor:

"Siz hangi gazetedensiniz, Apo'yla ne konuştunuz, ne düşünüyorsunuz?" gibi "Dostça" başlayan sohbet aslında neredeyse erken bir sorgulama! Beyrut'ta Büyükelçilikte görevli olduklarını söyleyen bu arkadaşlarla sohbet, değişik yayın organlarından olmamıza rağmen hepimizdeki iyiniyetli hava karşısında giderek tatsızlaşıyor...

Dünden beri yazılarımıza yansıyan "Umut" havası ille de belli bir düşmanlıkla mı karşılanmalı? Olaya her taraftan ve bütün açılardan bakmak, o taraftan ya da bu taraftan mı olmak demektir?

Apo bile iki saati aşkın süren basın toplantısının sonuna doğru bir ara "Bizim, biz" gibi laflar ederken aslında birden farkediyorum ki Türkiye'yi kastediyor!

Aslında bunda şaşacak da bir şey yok ki. Apo, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde doğmuş. Büyümüş. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Mesut Yılmaz'la aynı dönemde okumuş. Başka koşullarda, belki o da bir siyasi partinin başında legal bir mücadelenin içinde olurdu. Belki de onun için Mesut Yılmaz'ın başbakanlığı döneminde beklen-

tileri farklıydı ve tutumun değişmemesinden de onun için o kadar alınıyor...

Şimdi ortada şöyle bir durum var: Bunca yıldır süren ve giderek tırmanan kanlı olayların durması için ne gerekiyorsa yapılmasını herkes istiyor mu, istemiyor mu? Burada "Herkes" konusu da çok önemli tabii! Çünkü bu terörün birtakım gruplara para sağladığı, bir yaşam biçimi haline geldiği de bir gerçek!

Eğer herkes istiyorsa neden "Şiddet" dışında bir çözüm aranmıyor? Havaalanında bizimle "Sohbete" gelmişlerden biri diyordu ki: "Bunca dökülen kandan sonra o kadar kolay mı?" Eh, şimdi de intikam peşinde koşacaksak vay halimize...

Öldürelim bitsinler mantığı öyle yanlış ki... Öldürdüklerimiz kim? Kimi başka hiçbir seçeneği olmadığı için, kimi kaçırıldığı için, kimi istediği için örgüte katılmış kimseler... TC vatandaşı... Yani bizim insanlarımız!

Yazık değil mi? Diyelim ki değil. Oh olsun... Öldürenler kim? Bizimkiler. Öldürmenin maliyeti ne? Ölüm, para, kin, çözümsüzlük!

Apo, basın toplantısını bitirmiş... Herkes gitmiş... Radyoda haberleri dinliyor... BBC, Apo'nun silahları bıraktığını açıklamasının ardından Türkiye'nin yanıtını veriyor: "Gelsin teslim olsun... Pazarlık etmeyiz."

Apo, bütün o iki buçuk saatlik söyledikleri ve iyiniyet gösterisinden sonra bu haberle altüst oluyor! Bir an için öfkelenip esip yağıyor...

Apo gerçekten bitmiş midir de onun için mi böyle bir harekete girişmektedir, yoksa Talabani, Özal ve uluslararası kamuoyunun manevrasıyla mı böyle bir politikaya yönelmiştir?..

Bütün bunlar ince elenip sıkı dokunduktan sonra akılcı bir siyaset izlenmek durumunda. Yeni bir siyaset. Eski laflar, eski havalar değil.

Yoksa "30 yıldır yeni bir siyaset üretemiyorlar" lafi haksızlık olmayacak. İşte Nevruz. Herkes kendi güçlerine hakimse tek kişinin bile burnu kanamadan geçebilmeli.

Beyrut'ta öyle hüüzünlendim ki... 20 yıl öncesini, Ortadoğu'nun Paris'i olduğunu bildiğim Beyrut'u böylesine düşmüş, böylesine zavallı, böylesine parçalanmış görmek beni öyle etkiledi ki... Savaş böylesine çözümsüzlük ki...

Apo'nun "Zeytin Dalı"

Abdulah Öcalan'ın meseleye "ateşkes" diye yaklaşmasını yadırgamamak elde değil. PKK saldıran taraf olduğuna göre, zaten hiçbir eyleme girilirse, silahlar kendiliğinden susmayacak mı? Eğer Apo, Türkiye Cumhuriyeti'nin dağlardaki eylemcileri takipten vazgeçmesini istiyorsa, bu mümkün değil. Bir kere Apo'nun örgüte hakim olup olmadığı bilinmiyor. Ya dağlarda gizlenen teröristler "barış" çağrısına uymayıp saldırılarını sürdürürse. Devlet böyle bir risk alamaz.

Ama öte yandan bir şeyler yapılması gereği de ortada. Mesela bir kanun çıkarılıp, teslim olanların (**Abdullah Öcalan da dahil**) takibe uğramaması kararlaştırılabilir. Belki ilk aşamada Öcalan, Kuzey Irak'a yerleşir. Hadiselerin seyrine göre Türkiye Cumhuriyeti hükümeti tavrını belirler. Zaten mesele topyekün bütün partilerin uzlaşarak birlikte karar almasını gerektirecek kadar hayati.

Anayasa değişikliği

Her şeyden önce Anayasa değişikliği gerekeceğinden zaten ittifak sağlamadan sonuca ulaşmak mümkün değil. Anayasanın 42'nci maddesi, "Türkçe'den başka hiçbir dilin eğitim ve öğretim kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulup öğretilmeyeceğini" belirtiyor. Anayasanın 68 ve 69'uncu maddelerine göre "siyasi partiler devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı ilkeleri" savunamaz. Türkiye Büyük Millet Meclisi "Anayasa'nın 14'üncü maddesine göre hüküm giyenleri" affedemez.

Bu durumda, Kürtçe eğitim, Kürt partisinin kurulması veya Apo gibi bölücü eylemlerden ve çeşitli cinayetlerden arananların affı için, Anayasa'nın değişmesi gerekiyor.

Parlamentoda böylesine hassas bir konuda hemen uzlaşma sağlanması kolay olmaz. Vatandaşlarımızın pek çoğu da zaten böyle bir değişikliğe hazır ve istekli değil. Ama gene de nereye kadar ne ölçüde adım atılabileceği düşünülmeli.

Ne yapılabilir?

Özel okullarda yardımcı dil olarak Kürtçe'nin okutulması, ilk adımı teşkil edebilir. Kürtlerin kültürel kimliğinin kabul edileceği yolundaki açıklamalar ve dünyadaki gidişat da böyle bir gelişmeye imkan sağlıyor, hatta gerekli kılıyor. Daha sonraki adım, silahlarını bırakıp teslim olacakların af edilmesi olabilir. Bir Kürt partisinin kurulması ise şu aşamada fayda da sağlamaz. Siyasi partiler bölgeleri değil bütün milleti temsil ediyorlar. Bir Kürt partisi hüviyetini taşımaktan dolayı HEP de rahatsız. Kürt diye bir azınlık bulunmadığına göre onun partisinin de olması düşünülemez. Zaten böyle bir partiyi millet yaşatmaz. Kürtler, Türk milletinin birer ferdi olduklarına göre niçin ayrı bir parti kursunlar? İsmi açıkça deklare olmadan, Birlik Partisi alevileri temsilen kurulmamış mıydı? HEP de Kürtlerin oyunu alarak meclise milletvekili sokmadı mı? Yıllarca komünist partiler sosyalist adı altında faaliyet göstermedi mi?

Önce kan akmasının

Uzlaşmak için samimi bir niyet olsa mutlaka çaresi bulunur. Ama her şeyden önce akan kanın durması gerekir. Apo kravatını taksın gitsin, Kuzey Irak'ta otursun. Türkiye Cumhuriyeti'ne ve Türk millettine kan, terörün son bulduğuna dair biraz güven gelsin.

Önümüzdeki en önemli tecrübe Nevruz kutlamalarıdır. Türkiye'de barışın tesis edilmesini istemeyenler provokasyonlara girişebilir. Öte yandan Güneydoğu'daki vatandaşlarımızın bazıları bölücü sloganlar ve eylemlerle güvenlik güçlerini tahrik edebilir. Güvenlik güçleri halkın üzerine ateş açmamaya, onlara -kanunsuz eylem içinde bile olsalar- iyi muamele etmeye özen göstermeli.

Fırsat değerlendirilmeli

Elbette Apo iyiniyetle hareket etmiyor olabilir. Mutlaka köşeye sıkıştığı için tavrını değiştirmiştir. Aksi takdirde geçen Nevruz öncesi Türkiye'de genel bir kalkışmadan bahseden Öcalan, niçin bir yıl sonra barış için elini uzatsın?

Sebebi ne olursa olsun eğer terör son bulacaksa, bu fırsatı kaçırmamalıyız. Olayı siyasi istismar konusu yapmadan akılcı bir yaklaşım sergilemeliyiz.

Ertuğrul Özkök, Hürriyet gazetesi, 20.03.1993

Hükümet, Apo'ya kapıyı aralıyor

Hükümet, PKK lideri Öcalan'dan gelen çağrıya nasıl bakıyor? Önceki akşamdan itibaren Ankara'dan gelen işaretlere bakılırsa "hükümet bu çağrılara kapıyı açık tutma" eğilimine giriyor. Bu tutum, önceki akşam Başbakan Süleyman Demirel, Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü, Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin, İçişleri Bakanı İsmet Sezgin ve Milli Savunma Bakanı Nevzat Ayaz'ın Bakanlar Kurulu toplantısından önce "İç kabine toplantısında" yapılan değerlendirmeden çıkan işaret.

İşaret diyorum; çünkü bu karar belki de hiç açıklanmayacak. Ama bundan böyle yapılan işler, belirlenen politikalar bunun işaretlerini verecek.

İç kabine brifingi

Devlet, Abdullah Öcalan'ı muhatap kabul etmiyor, ama nedense "çok merak ediyor."

Bunun en iyi göstergesi de, Başbakan Süleyman Demirel ve Cumhurbaşkanı Özal'ın, Bekaa'da Öcalan ile özel görüşme yapan iki gazeteciyi ayaklarının tozu ile çağırıp dinlemeleri oluyor. Demirel İsmet İmset'i, Özal da Cengiz Çandar'ı dinliyor.

Burada ince ayrıntıya dikkat etmek gerekiyor... Demirel, Kürt konusunu en iyi bilen kişilerden biri olan İsmet İmset ve danışmanı İlnur Çevik'i bizzat kendisi davet edip bilgi alıyor. Yani Bekaa'daki havaya önem verdiğini gösteriyor.

Brifingi yalnız da almıyor. Yanına hükümetin ilgili bütün bakanlarını da alıyor. İnönü, Çetin, Nevzat Ayaz ve Sezgin de İsmet İmset'i dinliyor.

Yani brifingi hükümet olarak alıyor.

İsmet İmset, Bekaa'daki basın toplantısından sonra Öcalan'la baş başa görüşen iki gazeteciden biri. Önceki akşam Başbakan Demirel'in iç kabinesine brifing verirken, çok önemli bir gelişmeyi de haber veriyor.

Şam'daki önemli buluşma

"Abdullah Öcalan şu saatlerde Kemal Burkay'la görüşüyor" diyor. İçişleri Bakanı İsmet Sezgin söze karışıyor ve "Evet biliyoruz" diyerek doğruluyor. Demek ki, Türk istihbaratı, Şam'da güvenlik nedeniyle çok gizli tutulan bu toplantıyı biliyor ve büyük bir ihtimalle izliyor.

İsmet İmset, hükümete verdiği brifingde neler anlatıyor?.. Önce Öcalan'ın, korumalar çıktıktan sonra kendilerine söylediği şu sözleri aktarıyor:

"Ben her şeyi yapmaya hazırım. Ama siz tenkile (toplu imha) son verin. Bana daha şimdiden hain diyenler var. Ben, onların işine bakacağım."

İsmet, PKK liderinin önümüzdeki günlerdeki stratejisi ile ilgili şu bilgiyi veriyor: Öcalan, şimdilik Şam'da kalacak. Ama Talabani'nin eskiden beri bilenen planı, onu Kuzey Irak'a yerleştirmek. Ne var ki Barzani, çünkü açıklamaları ile bu yolu kapatıyor.

Apo samimi

İsmet İmset, PKK liderinin son çağrıları ile ilgili görüşünü Başbakan ve yanındakilere şöyle aktarıyor:

"Ben, Apo'nun samimi olduğuna inanıyorum."

Demirel ve yanındakiler sadece dinliyorlar. Küçük sorular yöneliyorlar. Ancak bir görüş belirtmemeye özen gösteriyorlar. Zaman zaman başlarıyla onaylıyorlar. İsmet İmset, önümüzdeki dönemle ilgili olarak hükümete şu tavsiyede bulunuyor:

"Bu konuda hiçbir şey söylememek sert çıkış yapmaktan daha iyidir."

Sonra İçişleri Bakanı Sezgin'e şunu söylüyor: **"Sizin son açıklamalarınıza, ayağını yere vurarak tepki gösterdi. Çünkü siz böyle yapınca, örgütü, kendisini teslimiyetçi olmakla suçluyor."**

İsmet İnset, brifing sırasında muhataplık konusuna da değiniyor; "Talabani sizin için bir muhatap olabilir" diyor. Ancak hükümet üyelerine şöyle ince bir uyarıda bulunuyor:

"Bu işin arkasında ABD olabilir. Öcalan'a ABD ile ilişkiler konusunda bazı ümitler verilmiş. Ayrıca Talabani geçen ay Esad'la görüşmüş."

Şimdi ne olacak?

Bu sözler, barış sürecine artık öteke ülkelerin de müdahil olmaya başladığı yolunda bir işaret olarak kabul edilebilir.

Şimdi ne olacak?

Başbakan ve dört hükümet üyesi, bu brifingden sonra kısa bir değerlendirme yapıyorlar. Bu değerlendirme, Bakanlar Kurulu toplantısının hemen öncesine rastladığı için özel önem taşıyor. Bu değerlendirmede, özellikle Öcalan'ın Şam'da Kemal Buray'la yaptığı görüşme ele alınıyor. Bunun çok önemli olduğu konusunda görüşbirliği oluşuyor.

Henüz kesin bir teyidini almamakla birlikte, Ankara'dan aldığım hava, şu aşamada "Öcalan'ın çağrılarına kapıyı kapatmama" eğiliminin ağırlık kazandığını gösteriyor. Nitekim bunun ilk işareti de önceki akşam Bakanlar Kurulu toplantısından sonra yapılan hükümet açıklaması oluyor. Bu açıklama dikkatle okunduğunda, Bekaa'da yapılan çağrıya çok dikkatli cevap verildiği görülüyor.

Bakanlar Kurulu'nda da bu konuda iki bakanın konuşması dikkati çekiyor. Sadece İçişleri Bakanı Sezgin ile Dışişleri Bakanı Çetin bilgi veriyor. Milli Savunma Bakanı Ayaz söz almıyor. Yani bir anlamda meselenin dış politika boyutunun altı da çizilmiş oluyor.

Bugün MGK'da

Önceki akşam yapılan iç kabine, hemen arkasından Bakanlar Kurulu toplantılarından sonra şimdi konu, bugünkü Milli Güvenlik Kurulu toplantısına geliyor. Herhalde meselenin bir boyutu da burada ele alınacak ve Türkiye'nin resmi politikası şekillenecek.

Resmi karar sürecinin ilk iki basamağından çıkan sonucu özetle-

mek gerekirse, başa dönerek şunu söyleyebilirim: Hükümet, Bekaa'dan yapılan çağrını "elinin tersi ile itmiyor." Zaten daha Öcalan'ın basın toplantısından önce Başbakan Demirel'in Hürriyet'te yayımlanan sözleri de bu değil miydi? Yine aldığım havaya bakılırsa, aralık tutulan bu kapıdan adım adım gelişen bir politika girecek. Ekonomik yardım paketleri açılacak, bunu demokratikleşme paketi izleyecek.

Önemli bir hükümet üyesinin dediği gibi; **"Terör bunların hepsinin üstüne gölge gibi çöküyordu. Şimdi o çekilince çözüm kolaylaşıyor."**

Nokta dergisi, 21-27 Mart 1993

Barış sınavı

Apo'nun basın toplantısına giderken sohbet ettiğimiz bir Dışişleri görevlisi, "Apo, inşallah silahı bırakmaz, eğer silahı bırakırsa bizim dışarıya sunacağımız hiçbir PKK politikamız yok. Halimiz nice olur?" kaygısı ile bizi uğurlamıştı. Bu kaygılı sözlerden anlaşılan Türk resmi çevrelerinin de, "malum" toplantı sürecini dikkatle izledikleriydi. Yerli ve yabancı basın ise tam kadro toplantıdaydı ve öncesi, sonrası günlerce bu olayın izlenim, tepki ve yorumlarını yazdı. Böylece son Kürt isyanının lideri, bir kez daha gündem belirlemiş oldu. Ancak gündem ilk kez barış adına belirleniyordu.

Abdullah Öcalan'ın görünür mimarı Talabani olan Bekaa zeminli ilk "resmi" basın toplantısına biz, gazeteciler zaman sınırlarımız ile uçuş hatlarındaki çelişkinin uzlaşmaması nedeniyle üç ayrı yoldan gitmek zorunda kaldık. Frankfurt üzerinden uçan Milliyet ve Hürriyet grubu bir gün önceden buluşma yeri olan Bristol Otel'e geldikleri için PKK görevlileri tarafından erken alınmışlar ve bir gece konuk edilmişlerdi. Dubai üzerinden gelen Günaydın, Sabah, 32. Gün, İnter Star ve Turkish Daily News ekibi ise otele ancak buluşma günü sabahı ulaştılar. Mevcut en kısa yol olan Suriye üzerinden ise sadece biz gelmiştik ve Şam havaalanından Beyrut'a taksi ve hayli rüşvetli bir yolculukla sabah 4'te ulaşıp, diğer grubu beklemeye başlamıştık.

Misafirlik başlıyor

PKK görevlileri bildirdikleri saat olan sabahın 6'sında otele geldiler. PKK konukları tamamlanınca üç araçla ünlü Bekaa vadiisine doğru yola çıkıldı. Konuklardan sorumlu PKK görevlisi araçların bir konvoy gibi gitmesinin tehlikeli olduğu uyarısını yaptığından araçlar birbirleri ile irtibatı kestiler. Aracımızdaki görevliye "tehlikenin ne olduğunu" sordüğümüzda, "Lübnan'da hiç de rahat olmadıklarını" anlattı. Beyrut'un yabancıları olduklarını ekledi. Ancak aracın sürücüsü Lübnanlı bir Kürt'tü ve kırk kilometrelik yolda yaklaşık onbeş check-point'te Kürt olmasından çok Lübnanlı olması işimize yaradı.

Birbuçuk saatlik bir yolculuktan sonra Bekaa'nın merkezinde kabul edilen Bar Elias kasabasına geldik. Bizim Gültepe'yi andıran ara sokaklarından birine saparak bir binanın önünde durduk. Görevli, çok acele girmemiz ve dikkat çekmememiz için bizi uyardı. Daha sonra Lübnanlı bir Kürt'e ait olduğunu öğreneceğimiz ilginç bir otele girdik. Otelde otele ait personel yoktu. Ayrıca otel, otele değil orta halli bir daireye benziyordu. Görevlilerin talimatı üzerine odalardan birine eşyalarımız kondu. Biz salona geçtik.

Evin giriş kapısında bir PKK'lı sürekli olarak bekliyor ve giriş çıkışları kontrol ediyordu. Kalaşnikof kullanmaktan diğer nesneleri kullanmayı unutmuş elleri ile beceriksizce hizmet eden PKK'lılar çerez, meyve ve kahvaltı sundular. Başlangıçta görevliler saygılı ancak sert davranıyorlardı. Bekleme süresi uzadıkça ilişkiler, bulaşıkları ortak yıkayacak kadar yumuşadı. PKK'lı görevlilerle koyu bir sohbet başladı.

Suriye rahatsız

Onlardan Apo'nun Türkiye'deki basını izleme biçimini öğrendik. Gazeteler on-onbeş günlük periyodlarla geliyor ve Apo onları topluca okuyordu. Acil haberler ise telefon irtibatı ile bildiriliyordu. Günlük gazete iletilmemesi ise tamamen Suriye'nin çıkardığı "güçlükten" kaynaklanıyordu. Suriye'nin "güçlükleri" bu kadarla da kalmıyordu. Basın toplantısı daha erken bir tarihte yapılmak istendiği halde Suriye'nin engellemeleri ile gecikmişti. Bu sohbetle gazeteci-

lerde Suriye'nin PKK kartını eskisi kadar rahatlıkla Türkiye'ye sunmadığı biçiminde bir izlenim doğdu. Büyük olasılıkla PKK kartını "joker" olarak kullanmaktan vazgeçmek üzere olan Suriye çok yakında bir su kavgası ile karşımıza çıkmak üzereydi. Suriye ve Dubai yolunu kullanan gazeteciler 48 saattir uyumamışlardı. Yazgülü Aldoğan, basın toplantısı başladığında herkesin uyumaya başlayacağı ve Apo'nun horlayan insanlara konuşacağı şakasını yapıyordu. Görevliler basın toplantısı için bir başka yer hazırladıklarını ve grup tamamlanınca oraya götürüleceğimizi söylüyorlardı. Ancak birkaç dakika sonra bir telaştır başladı. Bulduğumuz salonda masanın ve oturma gruplarının yerleri değiştirildi. Liderlerinin geniş katımlı "resmi" basın toplantılarına alışkın olmayan PKK'lılar, Kürt bayrağı rengindeki rafyalarla sardıkları çiçekleri masada nereye koyacaklarına bir türlü karar veremediler. En sonunda gazetecilerden yardım aldılar.

Şov başlıyor

Saat 15.00'e doğru ortalık hareketlendi. İlk sürpriz, toplantıya Talabani'nin de katılacağıydı. İkinci sürpriz ise, Mam Celal'den daha çok konuşuldu. Apo salona, Talabani ile birlikte "lacileri" çekmiş, desenli gri kravatı ile taşralı bir taze parlamenter havasında girdi. Talabani'nin de yardımı ile barış çağrısı yapan bir komutandan çok barış anlaşması imzalamış bir politikacı imajı sergiledi. Gülerek başladığı toplantı gazetecilerde de aynı havayı yarattı ve Apo'nun barış saldırısı güle oynaya başladı.

Apo İngilizce bilmediği ve PKK tercümanı kendi ifadesi ile "biraz zaman kaldığından Turkish Daily News'ten İsmet İmset yabancı gazeteciler ile arasında çevirmenlik görevini üstlendi." Bu görevi de yolculuk boyunca "PKK'dan 200 dolarlık tercüme alacağım var" esprisine yol açtı.

Talabani toplantıyı "Bugün burada çok önemli bir tarihsel gelişmeye tanık oluyoruz ve bin yıllık Kürt-Türk kardeşliği amacıyla bulunuyoruz" sözleri ile açtı. Kısa konuşmasının ardından Abdullah Öcalan "Mam Celal'in tavsiyesi ile bu toplantıyı yapmayı bir sorumluluk sayıyorum" sözleriyle konuşmaya başladı. İlk sözcüğünde de,

daha sonra her “Mam Celal” dediğinde de bir aile büyüğüne gösterilen saygı gibi Talabani’ye bakarak gülümsüyordu. Talabani ise yılların getirdiği kıvrak diplomasi bilgisi ile zaman zaman Apo’yu onayladı, zaman zaman öfkesini paylaştı, zaman zaman gazetecilere gülücükler dağıttı. Kuşkusuz Apo kadar renkli bir tablo sunmuş oldu.

Apo’nun konuşması koşulsuz ateşkes tarihlerini açıklaması ile devam etti. “20 Mart-15 Nisan bizim için Türk devleti bizi imha etmeye kalkışmadığı takdirde koşulsuz ateşkes tarihidir ve bunu iyi niyetimizin bir yansıması olarak duyuruyoruz” diyen Öcalan, çok kısa özetinden sonra gazetecilerden soru beklediğini ve esas olarak toplantıyı onların soruları ile sürdüreceğini açıkladı. Bunun üzerine yabancı ajans ve gazeteciler toplantıdan ayrıldılar. Türk gazeteciler kaldı. Basın toplantısı Cem Özer talk-show’una dönüştü.

“Hükümet kontr-gerilladır”

Sorular barış mesajının içtenliği üzerine ve Apo’nun böyle bir durumda onbinin üzerindeki gerillasına hakim olup olamayacağı çerçevesinde başladı. Apo örgüt içindeki hakimiyetine “Bu ateşkes çağrısını yapmış olmasını” tanık gösterdi. Cemil Bayık’a ilişkin ayrılık haberlerine güldü ve Bayık’ın yeni ameliyat olduğunu, istirahat ettiğini söyledi. Gazeteciler konuşmalar sırasında Apo’nun Türk dilini kullanma formasyonundaki esnemeyi farkedip, söylediklerine değil, satır aralarındaki göndermelerine dikkat etmeye özen gösterdiler. Özellikle Apo’nun Akbulut’tan başlayıp, Mesut Yılmaz’dan, Demirel’e kadar Türkiye’nin siyasi liderleri hakkında enterasan yorumları hafif tebessümlere yol açtı.

Ancak Apo’nun gazetecilere “Hükümet kimdir? Demirel midir? Özal mıdır? Yoksa Genelkurmay mıdır?” sorusu sertti. “Bizim aldığımız bilgilere göre gerçek hükümet kontr-gerilladır ve Demirel acizdir” diyordu ve şöyle ekliyordu Öcalan: “Mesut Yılmaz Alman ekolündendir, liberaldir dedik, üstümüze tank gönderdi. Demirel’i biz iktidar yaptık. Kürt realitesini tanıyorum diye iktidara geldi.

Bugün başka şey söylüyor. Demirel bizim yüzümüzden iktidardan gidecek. Bunlar ne biçim adamlardır ki otuz yıldır politikacılar, bir konuda söyleyecek net bir sözleri yoktur. Özal'ın ise nereye kadar etkili olacağını bilemiyorum.”

Abdullah Öcalan'ın basın toplantısının önemi bu satırlar altındaki göndermelerde odaklaşıyordu. Her iki taraftan da barışa karşı çıkacaklar olacaktı. Buna iki taraf da engel olmalıydı. Apo'ya göre “sorun yok” gibiydi. Örgütü ve kendi ifadesi ile “PKK sivrilerini” kontrol altında tutabilecekti. Apo'ya göre sorun Türk şahinlerinin iknasıydı. Söyledikleri, Türk devleti güçlü olmalı ve bu engellemelerle başa çıkmalı ve anlamı vardı.

Megolamanisi sürüyor

Apo kendine göre “havayı yumuşatmıştı”, artık “havayı yumuşatmak görevi” devlete düşüyordu. Tek karış toprak istiyorsa namertti. O sadece özgür, dilini konuşan, TV, radyosu olan bir Kürt halkı istiyordu. Bunda kıyamet koparacak ne vardı! “Beşyüz radyo istasyonu var Türkiye’de. Bir tane de Kürt radyosu var mı? Bu Kürt halkına haksızlık değil mi?” Apo konuşurken sıkı sık gülümsüyor, neşesini basın toplantısına taşıyor, söz Türk politikacılarına gelince hafif bir öfke ile yüzünü asıyordu. Uzun yıllar illegal bir hareketi yönetmekten olsa gerek, bakışları salonda projektör gibi dolaşıyordu. Ancak mitolojiye uyarladığı megolamanisi toplantıda da kusursuzdu. Apo'ya “Sayın Öcalan ya da efendim” diye hitap ediyor olmamız sonradan kendi aramızda yine esprilere yol açacak, yeri geldiğinde Başbakan’a “Süleyman Bey” diye hitap ettiğimiz hatırlanıp, kulakları çınlatılacaktı. Sorular askeri gücünü kaybetmesi ve ordu karşısında gerilediğinden ötürü barış çağrısı yapıp yapmadığına yönelince Apo sesini sonuna kadar yükseltti ve “Verdiğimiz süre sonuna kadar muhatabımız çıkmazsa, gerilla sayısı onbinden ellibine çıkacaktır ve mücadele bugüne kadar görülmemiş bir biçimde devam edecektir” dedi. O bunda çok ısrarlıydı ve özel görüşmelerinde de “harekata yeniden başladıkları takdirde başta gazeteciler olmak üzere herkesin kesinlikle şok olacağını” vurguluyordu. “Mücadelesi bir vahşet haline” dönüşebilirdi.

İki gazeteci grubu...

Otelde Apo açısından iki grup Türk gazetecisi vardı. Özal ve Demirel temsilcisi gibi gördüğü ve özel mesajını ileteceklerini düşündükleri Cengiz Çandar ve İsmet İmset birinci gruptu. Apo onlara özel bir önem verdi. Diğer grup ise “naçizane” gazetecilerdi ve onların aksine korumalar refakatinde özel görüşme yaptılar. Çandar gecenin ilerleyen saatlerinde Cumhurbaşkanı Özal ile konuşacaktı. İsmet İmset’in ise Başbakan Demirel’le basın toplantısına ilişkin özel bir görüşme yapacağına kesin gözü ile bakılıyordu.

Son görüşme bizimleydi. Apo ile söyleşi “Artık yoruldunuz, isterseniz konuşmayalım”, “Yok hayır buralara kadar asıl siz yoruldunuz, bu sizin yorgunluğunuzun hakkıdır” nezaketi ile başladı. Kaldı ki bütün gazeteciler Beyrut’a döndükleri için artık söyleşi resmi hüviyetinden çıkmış, bir sohbete dönüşmüştü.

Ayrılrken yanımıza PKK görevlisi verilmedi.

Ancak Lübnanlı Kürt sürücümüz bizi otele sağ ve salim olarak bırakmakla yükümlüydü. Nitekim gecenin yaklaşık yirmi check-point’inde de sorguya alınmadık. Otele döndük. Bekaa’da kar ve soğuk insanın içini titretirken, kırk kilometre ötesinde ılık bir Beyrut gecesi yaşıyordu.

İlk “resmi” PKK basın toplantısının sonuçları

Gazeteciler her zamanki telaşları ile haberlerini geçtiler. Telefonlarını kullandılar. Apo’yu ve PKK’yı ciddiye almayan çeşitli devlet büyükleri ise gazetecilerle telefon bağlantısı kurup olup bitenleri “off the record” olarak öğrendiler.

Sürprizlerle dolu basın toplantısının ardından bizi ertesi gün Beyrut havaalanında son sürpriz bekliyordu. Eşkiya ile pazarlık etmeyen devletimizin görevlileri “başımıza bir şey gelip gelmediğini” merak ettiklerinden alana gelmişlerdi. Şükür hepimizin sağ ve salim olduğunu öğrendiler ve memnuniyetle elçiliğe geri döndüler.

Gazetecilerin kendi aralarındaki “barış toplantısı değerlendirme”si’nde ulaşılan nokta, Apo’nun samimi bir çağrı yaptığında odaklanıyordu ve Apo artık politikacıyı oynuyordu. Apo bu çok usta politik

manevrası ile kamuoyundan puan almıştı. Yine gündemi belirlemiş, Nevruz'da PKK adına ateş edecek olanı önce kendilerinin öldüreceğini söyleyerek Türkiye'ye söyleyecek söz bırakmamıştı. Kaldı ki ona göre önemli olan tek şey, her iki tarafın da "şahinlerini zapt etmeleri" önkoşulunda anlaşmaktı.

Bu ateşkesin; bunu açıkça söyleyen Apo kadar, bunu duymazlıktan gelip duymuş olduğunu kamuoyundan gizleyen hükümet için de, yeni ateşkeslere gebe olduğu bir diğer sonuçtu.

Artık kesin gözü ile bakılan olgu ise onun çok "rahatsız" olduğu tahmin edilen Suriye'den çıkarak Irak Kürdistan'ına yerleşip, Türkiye kadar kendi örgütü, Talabani ve Barzani dörtgeninde yeni düzen ve yeni ilişkileri organize edecekti.

Ve bir başka kesin olgu da, bundan sonrasının sürprizlerle dolu olduğuydu. Apo, "barış"ı oynuyordu ama perdenin nasıl kapanacağı bilinmiyordu.

Nokta dergisinin Başkan Apo ile yaptığı röportaj:

Silahlar susabilir, ama silah bırakmayız

Nokta: Barış çağrınızda içten misiniz?

Öcalan: Barış mesajım açıktır ve kesindir. Dünyada benden daha çok savaştan nefret eden insan yoktur. Biz sorunlara çözüm istiyoruz. Siyasal yönetime açığız. Karşımda bir muhatap arıyorum. Hükümet beni istemezse, ben aradan çekilirim. İlle de benim olma şartım yok. Uygun görülen biçimde bir diyalog kurulur. Daha fazla kanın Türk halkına da Kürt halkına da bir faydası yoktur. Geçen süre bunu göstermiştir. Biz kesinlikle daha fazla kan dökülmesine karşıyız. Barış mesajım benim aradan çekileceğimdir. Siyasi bir süreç başlıyor.

-Örgüt sizi dinleyecek mi?

-Ben örgüt üzerinde hakimim ve kontrol edebilirim. Nevruz'da kim PKK adına silah sıkarsa o provokasyondur. Türk devleti onu öldürmezse biz öldürürüz. Kesinlikle cezasını veriz.

-Bu siyasi süreçte ARGK'nın (PKK'nın gerilla birlikleri) durumu ne olacak?

-ARGK'nin konumu öyle birden aşılacak bir konum değildir. Politik bir konumu vardır ve o konumu sürdürecektir. ARGK bir halk savunma gücüdür. Bütün düzenlemeler yapılır, tehlikeler ortadan kalkar, orduda köklü tedbirler alınır. Ordu bizim için bir tehdit, bir imha aracı değil, bir koruma aracı olursa ARGK'nin bazı görevlerini ona verebilir. Bazı görevlerini halk savunma gücü olarak tutabilir. Yani bir çözüme gitmek zor olmaz. Tabii bunları konuşmak erkendir. Ben ARGK'yi silahsızlandırma ya da dağıtma diye hiçbir kelime sarfetmedim. Siyasi yönetimi daha fazla öne çıkarmak için silahların susabileceğini söyledim.

-PKK siyasi çözüme ulaşmayı somut olarak nasıl planlıyor?

-Federal bir meclis ve hükümet düşünülebilir. Ordunun yeniden düzenlenmesi düşünülebilir. Yine Kürdistan'ın kendisini savunması düşünülebilir. Bu konularda dikkat edilecek en önemli unsurun insan varlığını garantiye alma, özgür gelişmeyi sağlayabilme. Ve bunu sağlam güvencelere bağlayabilme.

-Türk hükümeti sizle off the record bir anlaşmaya girmeyi hiç denedi mi?

-Hayır. Hiçbir teklif gelmedi.

-Sizce Talabani çok sert biçimde karşınızdayken, arabuluculuğun mimarlığına nasıl ulaştı?

-Bazı nedenleri var. Özellikle Türkiye ile Irak arasında gelişen ilişki düzeyleri. Yine bu arada Barzani'ye verilen ağırlık, kendisinin zayıf bir konumda olması, ayrıca uluslararası kamuoyunda PKK'nin 1992'de tasfiye edilemeyeceğini anlamış olması ve büyük bir ihtimalle, bence bazı devletlerde böyle bir yaklaşımın daha olgun olduğu biçiminde mesajlar almıştır. Bu nedenle sıcak bakıyor.

-Toplantıda Özal ve Demirel'in tutumlarını eleştirdiniz. Onların topu sürekli Kürt kimliği taşıyan kişilere attığını söylediniz. Şimdi siz topu onlara attınız, ne düşünüyorsunuz?

-Bana mütevazı bir görev düşüyordu. Kendileri biraz anlayışlı olsunlar, beni ciddiye alsınlar. Zor duruma düşürmek istemiyorum onları. Fakat boş bulunup üzerimize gelirlerse... Kendileri kadar Türkiye'yi yaşanır hale getirmek istedik. En az kendileri kadar kardeş halkları yakınlaştırmak istedik. Bunu anlamadı onlar. Cesaretleri yok. Bırakın anlaşmayı, çok sıkışmışlardı. İnanır mısınız, onların adına üzülmüyoruz. Bir politikacı kendini bu hale getirir mi? Böylesine dar, böylesine politika üretemez duruma sokar mı? Nasıl tahammül edebiliyorlar. Keşke biraz yardımcı olabilseydim onlara.

-Elinize hiç silah almadığınızı söylüyorsunuz. Bunu Türkiye'ye döndüğünüzde yargılanmamak için mi vurguluyorsunuz?

-Ben bu konuda bana büyük bir zulüm yapıldığını düşünüyorum. Sorunu bu kadar tehlikeli noktaya getiren benim köle halkımla karşı tarafın her şeyi askeri yöntemle zorbaca çözülemeye kalkmasıdır. Biraz halkımız biraz da siyasi yapıyı, meclis üyelerini suçlu görüyorum ve yargılama gereği duyuyorum. Bu konuda müsterihim. Bir halkın kendini bu kadar köleleştirmesi hiçbir gerekçe kabul etmez. Ve bir halk üzerinde hiçbir gerekçe ile bu kadar baskı uygulanamaz. Suçluyorum tüm bunları.

-Karşımıza sivil çıkmanız son derece radikal bir değişim değil mi?

-Tam tersine bu bir yanılgının aşılması. Öcalan'ın kendisi sizin gördüğünüzden çok farklı. Benim kadar yaşam üstünde duran, yaşamın incelikleri ve ayrıntıları ile ilgilenen çok az. Benim yanıma gelenler enkaz gibidir. Umudunu ve her şeyini yitirmiştir.

-Kamplarınızda hayat çok zor. Özellikle Türkiye içindekilerde. Siz bu kamplarda yaşamaya ne kadar dayanabildiniz?

-Bu insanlarımızın gerçekten bir kahramanlığıdır. Bu şartlara dayanmak Vietnam'da bile görülmemiştir. Benim dayanma gücüm onların dayanma gücünü ifade ediyor.

-Siyasi dayanma gücünden çok inanılmaz derecede zor olan fiziki şartlardan sözediyorum...

-Bu güçlükler gerçekten hayranlık uyandırıyor. İnsanlar orada çok zorluklar çekiyorlar, ekmek kırıntıları ile ayları çıkardık. Bu benim için büyük bir mekanizma sonucu başarılımış bir yaşamdı. O yaşamın kurucusuyum.

-Çocukları seviyor musunuz?

-Çocuklara olan sevgim birçoklarından değişiktir. Benim son röportajımda bir değerlendirme vardı. Çocuklara ihanet etmeyen kişiyim. Çocukların sevgisini şöyle açıklayabilirim: Çocukların duygu ve düşüncelerine ihanet etmeden, inkar etmeden bu insanlara, bu topluma kabul ettirmek. Onlara çok bağlıyım.

-Çocuğunuz var mı?

-Biraz küçümseyici buluyorum kendi açımdan. Şöyle bir düşüncem var. Halkın arasında bu kadar çok çocuğu görünce, bunların bir dünyası olmadığını düşününce çok duyarlanıyorum. Baştan beri düşündüğüm bu zor durumdaki çocuklara bir dünya nasıl kurulur?

-O halde kendi çocuğunuz olmasını tercih etmediniz.

-Bu düşüncem beni zorladı. İlgi duyamıyorum bu konuya. Ama diğer çocukların mutlaka bir geleceği olması gerektiği ve bunu sağlamayan baba ve anaların çok suçlu oldukları için de. Bazı yaklaşımlarım var bu konuda. Tüm insanlık suçludur.

Çocuklarını çok sevdiklerini söylerler ama ben onları çoğu zaman saygısız buluyorum, çocuklarına karşı. Yalnızca Türk halkı değil, tüm dünya suçlu bu konuda. Bir çocuklara bir de kadınlara yapılanla-

ra karşıyım. Suçlu buluyorum erkekleri. Çocukları çok sevdiklerini söylüyorlar ama ben çok saygısızca buluyorum davranışlarını. Çocuklarını sevenler çocuklar için böyle bir dünya kabul etmemeliler. Böyle tip şeyler kadınlar için de geçerlidir.

-Bu aşamadan sonra nasıl yaşayacaksınız? Komutan Öcalan olarak olmasa gerek herhalde!

-Şüphesiz alışmış olduğum yaşamdan değişik bir yaşama geçeceğim. Bu beni zorlayabilir. Fakat kendi pozisyonumu ilişkilerin yıkılması kadar, yeniden düzenlenmesine de verebilirim. Yeniden düzenleme de çok çekici bir çalışmadır ve sanıyorum kendimi hızlı bir şekilde adapte edebilirim. Yıktağım kadar yapmaya da tutkunum.

-Öcalan'ın ne tür insani yönleri var?

-Ben Türkiye'yi sevmiştim. Ankara'da bulundum '70'lerde, ilgi duymuştum ve kendimi vermeye hazırdım. Fakat gittikçe daralan dünya ve hiç beklemediğimiz gelişmeler bizi oradan koparttı. Şimdi benim dönüşüm biraz da Türkiye'nin dönüşümüne bağlı. Bunu devamlı vereceğim. Dönüşümde hesap soracaklarım var, kendilerine karşı görevlerini yerine getireceklerim var. Biz ne nankörüz, ne de haksızlıklara boyun eğecek durumdayız. Görüyorsunuz Türkiye'nin sorunları ile çok ilgiliyim. Bunun sonuçları da yansıyacaktır. Türkiye bu konuda kendini hazırlamalıdır. Ben değil. Şimdi biraz hissediyorlar ama ben bunu onlara daha fazla hissettireceğim.

-Bütün bu yaptıklarınız, ortaya koymak istediğiniz tablo çok mu ütöpik?

-Hayır, ütöpik olmaktan ziyade, böyle günlerin yakalanması hepimizin özlediği bir şey. Ben zaten o günlerin gelmesi için yoksulca bir çabaya giriştim. Eski günlerin özü zedelenmesin diye bu eylemleri düzenledim. Bu çocukların başına bunlar getirilmemeli dediğim için bunlara giriştim. Ve hala da sözümün peşindeyim.

Ateşkes

Apo öyle bir iş etti ki, politikacıların dili dışı kilitlendi, gazete yorumları cacığa döndü, herkes ne söyleyeceğini şaşırdı... Ne güzel hep birlikte Nevruz'a hazırlanıyorduk, toplar, tüfekler, mermiler, askerler, PKK'lılar hazır, yabancı gazeteciler bölgeye gelmişti, kaç kişi ölecek diye ölüm totolar oynanıyordu, hükümet "kararlılık" nutukları atıyordu... Hepimiz kendimizi bir felakete hazırlamıştık, adrenalin yükselmiş, metabolizma hızlanmış, Güneydoğu'da insanlar helalleşip, vedalaşmıştı.

Apo, "ben oynamıyorum" dedi.

Soğuk bir hava esti birden.

Kalleş Apo, ev ödevini yapmamış tembel ve tombiş öğrenci gibi gözlerini bir o yana bir bu yana çevirerek "ateşkes yapıyorum" diyordu.

Ateşkes için elde hazır nutuk yoktu bir kere... Ateşkes deyince bir Mudanya Mütarekesi'ni biliyorduk bir de Kıbrıs savaşını... Onların üstünden de çok zaman geçmişti, ateşkes pratigimiz çok zayıflamıştı.

Ayrıca ateşkes yaparken Apo'ya nasıl hitap edilecekti, "sayın kır gerillası paşası" mı denecekti, "eşkîya bey" mi denecekti, "Kürt halkının ulu önderi" mi denecekti, "eli kanlı katil beyefendi" diye mi hitap edilecekti...

Dağda askerler ile PKK'lılar karşılaşınca nasıl davranılacaktı, "Nevruz'un kutlu olsun kurban" diye el mi sallanacaktı. "Teslim olun" diye mi bağrılacaktı, "siz ateş etmeyin biz de etmiyoruz" mu denecekti, birlikte halay mı çekilecekti, "şimdi gidin yirmi beş gün sonra buyurun, o zaman dövüşelim" mi denecekti.

Yoksa "ateşkes" tanınmayacak mıydı, "sizinle ateşkes yapmıyoruz" mu denecekti... Devlete yakışan hangisiydi... Apo'yla ateşkes yapmak mı yoksa yapmamak mı...

Yöneticilerimiz bir türlü karar veremiyorlardı... Ve sessiz kalma haklarını kullanıyorlardı... Herkes de yöneticilerimiz ne diyecek diye bekliyordu... Yöneticiler de birbirlerine soruyorlardı, "ne diyeceğiz" diye...

Türkiye birdenbire kilitlenivermişti... Birileri, “çıkartıp bir Mudanya Mütarekesi’ni okusak mı acaba” diye düşünüyordu... Hani, acaba tarihi bir Şırnak mütarekesi hazırlanabilir mi diye.

Apo ise kruvaze takımlarını çekmiş, “ateşkes oldu” diyordu... Sonra yanındakilere “yahu kurban neydi bu ateşkesin Kürtçesi” diye soruyordu... “Hani öğrensek de, Nevruz’da biji ateşkes diye bağırsak.”

PKK’lılar da biraz şaşkıındı, Apo parkayı çıkartıp kruvaze takımları giydiğine göre “dağ modası” değişmiş miydi... Acaba bundan sonra parkayla mekap ayakkabıları çıkartıp Cudi dağlarında kruvaze takımlarla mı dolaşacaklardı, kol başları adamlarına “Kürt davasını rezil etmişsen, bu elbiseyle bu kravat hiç uyar mı hırbo” diye mi azarlayacaklardı... Ceketin üst cebine mendil takılacak mıydı, yoksa mendil takmak burjuva işi mi olacaktı... Kadın militanlar acaba tayyör mü giymeliydi.

Ankara’da ise herkes savaşın bitmesini istiyordu, ama bizim yöneticiler daha önce orada savaş olduğunu kabul etmedikleri için şimdi savaşın bittiğini de kabul edemiyorlardı... Bir şeyin bitmesi için önce başlamış olması gerektiğini yöneticiler bile biliyordu... Acaba ateşkesi kabul etmek için önce savaş mı ilan etmeliydi.

Tam her şey güzel güzel giderken Apo işleri karıştırıvermişti.

Savaşı öğrenmemiz on yıl sürmüştü... Tam savaşa alışmıştık şimdi de ateşkes çıktı.

Herhalde on yıl da buna alışmak için uğraşacaktık.

Murat Belge, Nokta dergisi, 21-27.03.1993

En kısa gün

Geçtiğimiz hafta boyunca Apo’nun silah bırakma önerisi sözlü ve yazılı basının bir numaralı konusu oldu. Bundan daha doğal bir şey olamazdı, çünkü Apo Türkiye’nin bir numaralı sorununun içinde yer alan bir kişilik ve örgüt önderi. Apo’nun çıkışıyla Türkiye’nin Kürt sorunu önemli bir dönemeci döndü. Dönemeci döndüğümüz şu noktada, ufukta kara bulutlar arasında biraz gökyüzü gözükte.

Yıllardır ufukta görünen karanlığı yaratanlardan biriydi Apo ve önderliğini yaptığı PKK hareketi. Şimdi o karanlığı gidermek üzere

önemli bir adım attı. Ama yetkili ağızların göstermeye çalıştığından farklı olarak, olayın baş sorumlusu Apo değildi. Baş sorumlusu Türkiye devletinin Kürt politikasıydı. Gelip geçen çeşitli hükümetler de bu dar politikayı genişletmeyi başaramadılar.

Dolayısıyla şu kritik anda, büyük sorumluluk payı, gene Türk hükümetinin sırtındadır.

Herkes, Apo'nun ne derece içten olduğunu anlamaya çalışıyor. Sorun Apo'nun "barışçı" politikadan yana olması, insan hayatına değer biçmesi vb. değil. Üstüne bastığı zemin, onu silahsızlanmaya itiyor ve bu noktada "içten" iki temel neden var: Birincisi, bu savaş Güneydoğu'yu tarumar etti. "Milli" önderlik iddiasında bir hareket, PKK bile olsa, buna duyarlı olmak zorunda. Ya silah dozunu düşürecek ya da silahta ısrar ediyorsa, bu mücadeleyi batıya taşıyacak ve şehir gerillasına dönüştürecek. Bu da, herkes için felaket demek, ama PKK'ya uzun vadede başarı vaatetmiyor. İkinci neden PKK'nın bilinen yöntemleriyle çalışan bir hareketin Batı kamuoyunda, uluslararası toplulukta hiçbir ciddi destek bulmasına imkan olmadığının nihayet anlaşılması.

Böylece Apo, "ateşkes" diyor ve Türkiye hükümetinin bu yeni durumu iyi değerlendirmesi gerekiyor. Bu sözü söylemenin özellikle hükümeti tedirgin eden yanları var ve şoven muhalefet, şimdiden, "eşkiya ile pazarlık" diye yüklenmeye başladı.

Oysa bu tedirgin edici durumu, bizzat Türkiye hükümetlerinin dar ufuklu politikaları yaratmıştır. Şöyle:

Bu ülkede Kürtler var mı? Var. Yasal mevzuat, Kürtlerin bu ülkede demokratik kurallar içerisinde yaşamasına imkan veriyor mu? Vermiyor. En basit örnekle, "Bu ülkede Kürt var" demek bir siyasi partinin kapatılma gerekçesi. Dört parti kapatılmış, beşincisi sırada. Bu önemli. Ama tek örnek değil. Demokratik haklar bir yana, Kürtlerin haklarını inkar etme temeline oturmuş bir yasal mevzuatımız var.

Kürt varlığının "sorun" haline gelmesi de, PKK'nın kendisi de, bu politikanın dolaysız ürünüdür. Apo, "Türkiye'den ayrılmayız," diyor. Öyle demek zorunda. Çünkü bu ülkede yaşayan Kürt yurttaşların çoğu ayrılmak istemiyor. "Ayrılaceğiz" dese, onların desteğini kaybeder. Ama ayrılmak istemeyen bu Kürt yurttaşlar, Kürt kimlikleriyle, onurlu bir hayat yaşamak istiyorlar. Bundan doğal talep olabilir mi?

Bu doğal talepleri reddederek şimdiki durumu ve PKK gibi bir hareketi yarattık. Son fırsatı son hükümet heba etti. "Silah tehdidi varken reform olmaz," dedi Başbakan. Bunu söylemek, aslında, "PKK, Kürt halkını temsil ediyor" demektir, bunu tersinden söyler gibi görünse de. PKK var ya da yok. Reform gerektirecek bir durum var mı? Var. Yapacak pek çok şey var. O halde bunları hemen yapmak, PKK var diye milyonlarca yurttaşı cezalandırmamak gerekiyordu. Bu yapılmadı.

Şimdi Apo, "Silahı bırakıyorum, ama siz de reform yapın" diyor. Böylece hükümet asıl şimdi reform yaparsa Apo'nun dediğini yapmış olacak. Ve hükümet bu durumu kendi eliyle hazırladı. Apo yokmuş gibi davranıp onu marjinalize edeceğine, Apo'ya olayın merkezinde mutena bir yer sundu.

Peki, bugün de "Apo'nun dediği yapılmaz" inatlaşmasıyla, reforma başlamaktan kaçınacak mı hükümet? Bu, korkunç bir ihtimal, ama basına yansıyan demeçlere bakılırsa, böyle bir eğilim görülüyor.

Hükümet, 1991'de altın anahtarla kilidi açacağına anahtarı göle attı. Bir "mucize" oldu diyelim, bir dalıp çıkardı, o anahtarı gene verdi hükümetin eline. Açacak mı kilidi, yoksa denize mi atacak?

Bırakalım şovenizmi, inadı; durum çok net. Ve bir hata daha kaldırmayacak kadar vahim. Bunu hükümet de bilsin, biz de artık bilelim.

İlhan Murad, Zaman gazetesi, 21 Mart 1993

Asıl oyun ve hedef

Pek farkında değiliz gibime gelir: PKK lideri **Öcalan**, Nevruz'u silah olarak kullanarak siyasi saldırısını gerçekleştiriyor. Geniş bir yaklaşımla bakıldığı takdirde, Apo'nun (kendisini yönetenlerle birlikte) hazırladığı barış teklifi planının; en ufak teferruatına kadar bir gergef gibi işlendiği ortada. Biz, bu barış teklifini, sadece Apo'nun şu veya bu niyetine bağlıyoruz ki, böyle bir değerlendirme yanlışlarla doludur.

İstenen nedir?

Barış teklifi Türkiye’de geniş yankılar yaptı. Biz için sadece Türkiye yönü ve cephesi ile ilgilenmekteyiz. Oysa Avrupa’da tezgahlanan senaryo her gün, hesaplandığı şekilde sahneleniyor. Ve Apo’nun asıl niyetinin daha sonra Avrupa’nın insancıl geçinen siyasi çevrelerince ortaya konacağı anlaşıyor.

Apo barış ve uzlaşma istemiyor. Buna hiç niyeti yok.

İlan etmek istediği ateşkes bir bakıma gücünü yitirmesinden doğan “zaman kazancı” arzusuna, ama aslında tezgahlanan oyunun ilk sonuçlarının ortaya çıkmasına kadar kurulan bir tuzak.

Apo sadece barış değil, hatta af da istemiyor.

Apo’nun niyeti daha büyük... Apo lideri Türkiye tarafından tanınmak ve muhatap alınmak hesabının peşinde.

Zira biliyor ki, hiçbir af kendisini kurtaramaz. Binlerce kurban. Köydeki kadınlar, kızlar, dedeler, altı aylık bebeler, askerler, korucular. Ayrıca Türk devletine silah çekmiş. Binlerce insanı katletmiş. Acımamış.

Oysa, planın asıl hedefi şu: Türkiye “gel konuşalım...” derse, kendisi resmen tanınmış olacak. Bir devletin tanınması gibi. Türkiye kendisi ile müzakereyi kabul ederse, sotada bekleyen Avrupa’da da resmi ve meşru taraf olacak.

Biliyor ki, kendisini muhatap alan Türkiye, kendisinin ve suç ortaklarının cezalandırılmasını isteyemeyecektir. Zira kendisini muhatap kabul ederse, meşruiyet tanıyacak olan Türkiye, “Saygın Apo” ile şartları müzakere edecektir.

Kaç milyon kişi?

Sizlere bu yazıyı hazırladığım sırada, beş altı defa TV ve haber kaynakları başına gitmek için masadan kalkıyorum.

Hayret verici bir benzerlik: Bütün Avrupa TV’leri, birdenbire Apo’nun basın toplantısını ve teklifini işlemeye başladılar. Ekranda bir harita, Kürdistan bölgesi... Bir Alman TV’si 20 milyon PKK taraftarından söz ediyor. Belçika TV’si rakamı 25 milyona kadar yükseltiyor. TV’ler Alman, Fransız, Belçikalı, Hollandalı siyasetçi-

lerden demeç almak hazırlığındalar. Nasıl da hepsi birden bu kadar insanın taraftarı kesildiler? Ve su altından bir yorum:

Türkiye, PKK'ya gasbettiği devlet ve vatandaşlık hakkını vermelidir...

Peki, ne zaman kurulmuş da, Türkiye tarafından gasbedilmiş bu devlet? Cevap yok... Batılı merkezler Apo'yu hem terörist ilan edecekler, aynı zamanda Türkiye'nin muhatabı olmasını isteyecekler. Bu çelişkiden mantık payı?.. Onu da düşünen yok.

Avrupa, sinsi bir şekilde bir meş'um planının hazırlığına gözcülük eder gibi...

Ya öldürülen kadınlar, çocuklar, dedeler... Ya acımadan harcanan Mehmet'ler?.. Ya Talabani dostu ile birlikte Türkiye'nin bütün doğu bölgesini içine alan devlet kurma niyetleri... Bunlar kısa bir süre sonra ortaya atılacak. Hele Türkiye devleti önce Apo ile masaya otursun... Tarafsız bir başkentte Türk temsilcileri, Apo ile bir masa etrafında tartışmaya başlasınlar... "Ekselansları Öcalan" o zaman ateşkes teklifinin sonunu kucaklayacak...

Avrupa Nevruz ile dolu

Telefonun başında Brüksel, Paris, Amsterdam, Berlin, Hamburg, Frankfurt, Düsseldorf ve Köln'deki arkadaşlardan haber alıyorum. Her yer aynen burası, yani Bonn gibi...

Kentlerin bütün duvarlarında, metroların çıkışlarında, ana istasyonlarda zincir halinde PKK ve Nevruz ilanları. Ve mesajları: Davamızı bırakmayacağız... Kürdistan'ı kuracağız... Bizi öldürmelerine müsamaha etmeyeceğiz...

Peki ya köylerde mezralarda öldürülenler. Ya her gün şehitler kafilesine katılan Mehmet'ler... Avrupalı, bunları sormamak üzere şartlandırılıyor. Avrupa'da kamuoyu böyle hazırlanıyor... Ve şimdi Avrupa parlamentolarında, basınında ve üniversitelerinde Apo'nun barış saldırısı...

Elbette, bu kan seli artık kurumsal. Elbette Güneydoğu'da kendi dilleri ile de konuşan insanlarımız ve kardeşlerimiz hayatlarını eskisi gibi sükunet ve huzur içinde sürdürmeliler... Elbette devlet şefkati şart...

Ama işlenen bütün cinayetleri yok saydıracak, yenilerine imkan hazırlayacak ve kanlı bir katili masum barış perisi halinde takdim edecek bir senaryo...

Dikkatli olmakta yarar vardır.

Mehmet Ali Birand, Sabah gazetesi, 21 Mart 1993

Bu durumda devleti yalnız bırakmayalım...

Bugünlerde devletin çeşitli kesitlerinden çıkan ve önümüzdeki günlerde de devam edecek olan sert tepkiler sizleri şaşırtmasın... **"Apo'ya satıldı"** veya **"Teröristlerle pazarlığa başlandı"** denmesin diye, herkes bol keseden çatık kaşlı demeçler veriyor. Bu tutumu anlayışla karşılamak gerekir. Dünyanın neresinde olursa olsun. Aynı durumla karşı karşıya kalan bir hükümet aynı şekilde hareket ederdi...

Devlet kendini korumak, halkına güven vermek ve terör karşısında dimdik durmak zorundadır. Nitekim, TC devleti, Apo'yu ilk defa taktik değiştirme ihtiyacı içine sokmuştur. Bundan sonra da, teröre karşı mücadelesini sürdürmek zorundadır...

Ancak madalyonun bir de öbür yüzü var...

Aynı devlet, PKK ve Apo sorunu ortadan kalksa dahi, Kürt sorununun yok olmayacağını gayet iyi bilmektedir. Apo'nun Latin Amerika'da doğup yetiştirilmiş ve sonradan buraya getirilip PKK'nın başına geçirilmiş bir insan olmadığı, aksine Apo ve PKK'ya Kürt sorununun ortaya çıkardığı; bu topraklarda yeşerip dışarı gittiği ve daha da önemlisi attığı adımların hiç değilse belirli bir bölge halkında yankı bulduğu herkesin kabul ettiği bir gerçektir.

TC devleti, Kürt sorununda mesafe almadıkça, bugün PKK ve Apo gitse yerine başkalarının çıkacağını da çok açık şekilde bilmektedir.

Apo'nun son açıklamaları, aldatıcı veya siyasi bir tuzak dahi olsa, hiçbir sonuç vermeyip terörün yeniden başlamasıyla da noktalansa, yepyeni bir dönemi açmış ve TC devletine, gerçek sorun olan Kürt sorununda ileri adımlar atma fırsatını vermiştir.

TC devleti, bataklığı kurutabildiği takdirde, tüm insanlarımıza bıkkınlık veren PKK teröründen kurtulma ışığını görmüştür.

İşte önemli olan budur... Ancak gelin görün ki, TC devleti nasıl harekete geçebileceğini henüz bilememektedir. Adeta, tek başına kalmış durumdadır. Hepimiz seyirci gibi Ankara'ya dönmüş ve devletin ne yapacağını, Apo'nun girişimi karşısında nasıl hareket edeceğini bekliyoruz...

Sanki bir satranç maçıymış ve karşılıklı hamleler bizi hiç etkilemeyecekmiş gibi seyrediyoruz... Hem de hükümetin ufak bir hatasını gördüğümüz anda eleştiri oklarımızı fırlatmaya ve devletin başındakileri yerden yer vurmaya da hazırız...

Hem sorumluluk almıyoruz, hem de suçlamayı bir görev sayıyoruz.

İşte böylesine garip seyircilik olmaz...

İşte bu olmaz. Geldiğimiz aşamada, kollarımızı kavuşturup böylesine garip bir seyircilik yapamayız...

Devleti yalnız bırakamayız.

Tam aksine, hepimiz, ama hepimiz harekete geçmeliyiz. İster bu yönde, ister başka yönde fikrimizi açıklamalı, çözüm üretenlere yardımcı olmalıyız... Birbirimizi, vatan hainliği veya kuru kafacılıkla suçlamadan gelişmelere katkıda bulunmalıyız... Hatta, eğer dağarcığımızda varsa çözüm önerileri yapmalıyız.

"Kürt sorunu yoktur" diyerek bir yere varamayacağımızı bilerek, tartışmalıyız...

En büyük görev öncelikle milletvekillerine düşmektedir. HEP'liler veya diğer Kürt kökenliler değil, Edirne'den Hatay'a kadar her il ve her partiden milletvekili kolları sıvamalı ve fikir, öneri üretmeli.

Seyirci kalmamalı.

Ardından, en büyük sorumluluk bölge halkına aittir. Onlar da artık gelişmeleri seyretmeyi bırakıp kendi geleceklerini ilgilendiren bu konudaki suskunluğu bir yana itip kararlarını vermeli, ne istediklerini belli etmelidir. Zira asıl eziyet çekenler onlardır. Koyunların sessizliğini tercih ettikleri takdirde de, giderek daha fazla ezilecekler, daha fazla acı çekeceklerdir.

Artık hareketlenmenin, sesimizi duyurmanın zamanı gelmiştir.

Eğer bu şekilde hareket edersek devleti yalnız bırakmamış oluruz... Hepimizin oluşturacağı çözümleri devlet "eğer ülkenin çıkarına ise" çok daha kolaylıkla benimser. Çok daha rahatlıkla adımlar atar, manevra yeteneğini arttırır...

Gelin, hepimizin geleceğini en yakından ilgilendiren bu konuda, hiç değilse bu defa seyirci olmayalım ve devleti yalnız bırakmayalım.

Derya Sazak, Milliyet gazetesi, 21 Mart 1993

Cumhuriyet'in 70. yılında genel af

Kamuoyunun, PKK'nın "ateşkes" siyasetine "ihtiyatlı bir iyimserlikle" baktığı söylenebilir mi? Kuşuklar henüz ağır basmakla birlikte bu sorunun yanıtı "evet"tir.

Gerçi, Doğu ve Güneydoğu'daki etkinliğini kanlı eylemlerle tırmandıran bir örgütün tümüyle silahları bırakabileceğine inanılmıyor, ancak "kan ve gözyaşının son bulması"na dönük özlemler, Türkiye insanını, terörsüz bir yaşam konusunda umutlandırıyor. Öcalan'ın açıklamalarından sonra yapılan stratejik değerlendirmeleri şöylece saptamak mümkün:

1 Apo, silahlı mücadeleyle varacağı noktaya geldi. Artık bir "değişim" planlıyor ve PKK olayını siyasal bir harekete dönüştürmeye çalışıyor.

2 Güvence verilmesi halinde Türkiye'ye gelme niyetinin bir fantazi olduğunu biliyor ve bunu söylemekle birlikte daha çok Kuzey Irak'a yerleşmek istiyor. Barzani, Talabani gibi, Kürtleri temsil eden bölgesel isimlerden birisi olmayı amaçlıyor.

PKK lideri Öcalan'ın Nevruz öncesi "gündem"e getirdiği bu tartışmalar, Kürt sorununun demokratik çözümleri konusunda oldukça durgun görünen koalisyon ortaklarını yeniden hareketli olmaya itecektir.

Çünkü, "Kürt gerçeğini tanıyoruz" iddiasıyla işe başlayan iktidar kadroları, zamanla olayı daha çok güvenlik boyutuyla ele almış ve siyasal çözüme dönük adımları atmakta tutuk kalmışlardır.

Oysa...

PKK hareketinin, İspanya ve İrlanda örneklerindeki gibi ya da Ortadoğu'daki FKÖ benzeri bir sürece girmesi halinde, Türkiye'de kimi demokratik açılımların beklenmesi doğaldır. O zaman, etnik yanı ağır basan partileşmeler de olacaktır.

Gerçi Anayasa ve yasalar bugün için böylesi "esnekliklere" kapalı. Ama silahlı eylemden vazgeçilmesi halinde, geriye özgürce örgütlenebilecek ve seçimle şansını deneyebilecek demokratik seçenekler kalacaktır ki, siyasal yapının zamanla bu şekilde açılımı söz konusu olabilir.

Ancak böylesine bir olgunluğa erişilmesi halinde bile, Türkiye'nin çıkarına olmayan durum "ayrılıkçı" stratejilerdir. Apo'nun "kol kola" olduğu Talabani, belli ki PKK liderini **"Biz Kuzey Irak'ta siz Güneydoğu Anadolu'daki hareketin önderliğini sürdürürsek, gelecekte büyük Kürdistan altında birleşiriz"** senaryosu sayesinde silahsızlanma siyasetine yanaştırmıştır. Stratejistlerin üzerinde durduğu bir başka olasılık da, Talabani'nin Saddam'a karşı, Türkiye kartını kullandığı savıdır.

Ancak, bölgedeki petrolün paylaşım kavgası, Irak, İran ve Suriye üçgeninde sınırların değişmezliği ilkesi PKK hareketinin gelecek düşü olan "bağımsız Kürt devleti" olasılığını zayıf kılmaktadır. O nedenle böylesi senaryolardan yola çıkarak taktik süreçler gütmek, inandırıcı olmayabilir. Tersine... Sınırlı ateşkeslerle yetinmek yerine, daha güven verici adımların atılması, bu arada gerçek niyetlerin tartışılması da gereklidir.

Eğer niyet, "ayrılık" değilse o zaman Türkiye'nin ulusal bütünlüğü içerisinde Kürtlerin siyasal beklentilerine gerçekçi çözümler bulmak mümkün olabilir. Örneğin, Kürtçe radyo-televizyon yayını, kültürel serbestlik, siyasal örgütlenme, partileşme özgürlüğü konusunda yasal engeller kaldırılabilir.

Silahlar susarsa, Olağanüstü Hal rejimine derhal son verilmesi gereklidir. O zaman genç nüfusun silah yerine barışçı ideallere sarılması, eğitime yönelmesi, işsizlik bataklığının kurutulması, yeni iş olanaklarının sağlanması, bölgedeki ekonomik yatırımların hızlandırılması daha da kolay olacaktır.

Doğu ve Güneydoğu halkı artık insanca yaşamak ve sağlıktan eğitime, tüm standartlarını geliştirmek istiyor.

Halk çok iyi biliyor ki ancak "silahlara veda" edilirse "olağan" bir rejime geçiş mümkün olabilecektir.

Kuşkusuz, geçen on yılda binlerce aile, terör nedeniyle sayısız kurban verdi. O acıları unutmak kolay değildir. Ancak, Doğu ve Güneydoğu'da barışın tohumları ekilecekse ve Türkiye 21. yüzyıla Kürt-Türk ayrımı yapmaksızın insanların birinci sınıf ideallere göre hazırlayacaksa bir "genel af çıkarılması" zamanı da gelmiştir.

29 Ekim 1993 tarihinde Cumhuriyet'in 70. yıldönümü kutlanacaktır.

Sonbahara kadar, TBMM gerekli hazırlıkları yaparsa, bir genel af çıkarmak pekala mümkündür. Cumhuriyetin 70. yılında, insanların barıştırmış bir Türkiye 21. yüzyıla daha sağlam basacaktır.

Taha Akyol, Milliyet gazetesi, 21.03.1993

Nevruz ve politika

Önceki gece Bakanlar Kurulu'nda üç konuya aşağı yukarı eşit zaman ayrıldı. Biri "Nevruz ve terör" konusu... Apo'nun son açıklamaları bu "resmi gündem" maddesi altında görüşüldü.

İkinci konu, idare, adliye ve üniversite reformu... İdari ve adli reformun, Olağanüstü Hal'in kaldırılması sürecini hızlandırmak gibi bir amacı da var!

Üçüncüsü, ekonomik konular...

Bakanlar Kurulu'nun resmi gündem maddesine Apo'yu almaması ve konuyu "Nevruz ve terör" olarak gündemleştirmesi, hükümetin genel politikasını yansıtan tipik bir uygulama...

Devlet Bakanı Akın Gönen, bunu şöyle izah etti:

"Evela onu muhatap almamız, siyasal bir örgütmüş gibi davranmamız mümkün değildir. Ayrıca biz kendi tavrımızı, kendi politikalarımızı Apo'nun sözlerine göre ayarlamayı kabul edemeyiz. Türkiye Cumhuriyeti'nin bu doğru tavrıdır ki, terör örgütünün bu açıklamaları yapmaya mecbur etmiştir. Problemin Apo-merkezli görüşülmesi, konuşulması isabetli olmaz..."

Evet, Türkiye, Apo'nun sözlerine bakarak resmi politikalar oluşturmak istemiyor. Bakanlar Kurulu toplantısında ifade edildiği gibi:

“Bu, Apo’nun terörle kazanamadığı konumu basın toplantısı-yla kazanması anlamına gelir. Hem de silahlı örgütü olduğu gibi yerinde dururken, geçici bir ateşkesin dışında silah bırakmayı telaffuz dahi etmeden!..”

Gönen’in sözleri ve hükümetin kaygıları haklıdır. Ancak bu tutum “kaba bir politika” anlamına da gelmiyor. Akın Gönen, “Terör pek çok iyileştirmenin engelidir, terörün sona ermesi pek çok olumlu gelişmenin yolunu açar” diyor...

Gönen, çocuk mahkemelerini örnek veriyor: 12 Eylül öncesinde terör örgütleri, liselere bile girmişti, o yüzden biz 15 yaşın altındaki-leri “çocuk” kabul etmiştik. Şimdi terör o boyutlarda değil, 18 yaşın altındakileri de çocuk mahkemeleri kapsamına almayı düşünüyoruz!

Gönen, Türkiye’nin imzalayıp Meclis’e sevk ettiği “Çocuk Hakları Sözleşmesi”ni bu “Çocuk Mahkemeleri Sözleşmesi”ne benze-tiyor. Çocuk Hakları Sözleşmesi’ne Türkiye etnik konularda üç çe-kince koymuştur. “Çocuk mahkemeleri konusunda olduğu gibi, bu konuda da terörün gerilemesi sürecinde iyileştirmeler yapılabilir!”

Resmi ve deklare politikalarda “muhatap sayma”, “sözüne bakma-ma” tavırları doğru titizliklerdir. Ancak bu durum hiçbir şeyin değiş-meyeceği anlamına gelmiyor. Temel başlangıç, çatışmanın durması olacaktır.

Başarılı Bölge Valisi Ünal Erkan “silah çekmeyene devlet de silah çekmez” diyor. Demek ki PKK’nın silahları gerçekten 25 gün susa-caksa, devlet de ateş açmayacağına göre, daha uzun süre çatışmasız bir dönem sağlanması mümkündür. Öyle bir ortamda siyasi yumuşa-ma adımlarının atılması daha kolay olur.

Ankara’nın endişesi, PKK’nın “ateş açmadan silahlı mevzilenme” yapmasıdır! Silahlı örgütlenmesini genişletmesi, kırsal kesimde ve kentte silah tedariki, lojistik, stratejik yerlere militan yerleştirmek... Ama bu arada hiç ateş açmamak! Ateş açmadığı için de devlet güçlerinin bu “mevzilenme”lere ses çıkarmaması!

“Bu durum, PKK’nın kaybettiği mevzileri çatışmasız ele geçir-mesi anlamına gelir. Müsaade edemeyiz!”

Ünal Erkan, Apo’nun basın toplantısını yorumlarken şunları söy-ledi:

“Apo, terörle başarı sağlama sürecinde olsaydı bu basın toplan-

tısını yapar mıydı? Ağır kayıplara uğradı. İnsan kaybı, siyasi destek kaybı... 10 binin üzerinde uzun namlulu silahını aldık, tanesini 4 milyon lira gibi düşünün! Binlerce roketatar, 1 milyondan fazla mermi, depolar dolusu binlerce ton gıda, ilaç, giyecek, 100 bine yakın yedek şarjör..."

Gerçekten bu kayıpları olmasaydı Apo ateşkes yapar mıydı? Ama sebep ne olursa olsun, ortada bir "fırsat" vardır.

Nevruz bu bakımdan iki taraf için de ciddi bir "test" niteliğindedir. PKK terörden ve kışkırtıcı tavırlardan sakınmalı, devlet de sevecen ve hoşgörölü davranmalıdır. Nevruz'da herkesin rahat bir nefes alması, herkeste "terörsüz çözüm" eğilimini güçlendirici bir "deney" olacaktır.

*Rafet Ballı'nın Başkan APO ile yaptığı röportaj
Milliyet gazetesi, 22 Mart 1993*

Apo, Amerika'ya güveniyor

Sabah saat 06.00'da uyandırılıp Lübnanlı bir Kürt'ün evinde kalan PKK lideri Abdullah Öcalan'ın yanına vardığımda, onu takım elbiselerini çıkarmış, tekrar askeri üniformasıyla bulacağımı sanıyordum. Ama üzerinde hala aynı takım elbise, elinde, iri taneli beyaz tespihi vardı. Eksik olan tek şey kravatıydı. Kapıda, salonda, evin diğer odalarında bekleyen silahlı muhafızları ise, Apo dekorunun değişmez aksesuarlarıydı zaten. Lübnan Hizbullah'ının etkin olduğu kasabada misafir bulundukları için, silahlar açıkça elde değil, belde taşıyorlardı.

Bir kısmı sohbet, bir kısmı da röportaj şeklinde geçen dokuz günlük görüşmemiz, Türkiye kamuoyunun gündemine gelip oturan sorunların cevabını aramakla geçti.

Soru: 1992'de Türkiye uluslararası desteği de arkasına alarak size karşı birtakım mevziler kazandı. 1993'te Türkiye'nin uluslararası desteğinde bir azalma var mı size göre?

Apo: Var. Görüyorsunuz.

- Somut örnek verebilir misiniz?

- Bu tür koalisyonlar ters sonuçlar verebilir. İç koalisyon da buna dahildir. 500. gün doluyor. Sizce, Demirel, başlangıçtaki rahatlığı bulabilir mi? Konsensus, 1992'de olduğu gibi sürebilir mi? Uluslararası alan için bu daha da önemlidir.

- Hangi ülkenin tutumunda Türkiye'ye karşı değişiklik bekliyorsunuz?

- Hemen hepsi, neredeyse bizi meşru kabul edecek duruma gelmiştir. Bunun hazırlıkları yapılıyor. Biz Amerika'ya gidebiliriz.

- Amerika'yla ilişkiyi sık sık gündeme getiriyorsunuz. Neden bu kadar önem veriyorsunuz?

- Amerika; sizin, Türkiye'nin her şeyidir. Oraya gittik mi, bu demektir ki, diğer her kapı açılır. Şu anda ilişki istemeyen Amerika değil, biziz.

- Ben tam tersini düşünüyorum.

- Hayır, yakında görürsünüz.

- Sizi, ABD'yle ilişki kurmakta çok istekli görüyorum. Yanılıyor muyum?

- Değil. Fakat, ABD'yi boş bırakmayı da politik açıdan körlük sayıyorum.

- Boş bırakmamakla neyi kastediyorsunuz?

- ABD'nin çılgınca bir sömürgeci politikayı desteklenmesinin yararlı olmadığını anlatmaktır. Yani, PKK'ya şöyle yardımcı olun, bilmem, PKK ile işbirliği edin biçiminde değil de, Türkiye'nin uyguladığı baskının hiç de Amerika'nın çıkarına değil, zararına olduğunu

belirtmek için konuşabilir.

- Dış politikada ilişkilerin temelinde çıkar vardır. ABD'nin sizden ne gibi çıkarı vardır?

- Çok yararı olabilir. Ortadoğu'daki ABD çıkarlarının boşa çıkarılmasında biz çok önemli bir konumdayız. Ayrıyeten 40-50 yıldır Türk devletine verdiği yardımın halkımıza zarar verdiğini biliyor. Bundan da korkabilir. Yani bir yerde kendisini affettirmek ister.

- Talabani ve Barzani şu anda ABD'nin desteğini almaya son derece dikkat eden önderlerdir. ABD, size niye ihtiyaç duysun?

- Kürt halkını da biz kontrol ediyoruz. ABD onları kontrol ediyorsa, bizim de bütün Kürdistan çapında bir kontrolümüz var.

ABD bunu hesap etmezlik yapamaz. ABD'nin Barzani-Talabani ilişkisi, dar bir kesimle kurulmuş bir ilişkidir. Ama bizim milyonluk ilişkilerimiz ne olacak? ABD'nin çekincesi burada. Ben bunlarla ilişki kuruyorum ama, bu ilişkilerim halk yığını tarafından engellenmesin diye düşünür.

- ABD ile alt düzeyde de olsa ilişki kurdunuz mu?

- Hayır.

- Peki, sizinle ilişki kurmak istediğini nereden çıkarıyorsunuz?

- Aslında biz bir ilişki kurduk da, pek önemli görmediğim için üzerinde durmadım. Bizim bir arkadaş gitti, parlamenterleriyle, hatta senatörleriyle görüştü.

- Amerika'da mı?

- Gayet tabii.

- Bu kişi sizi temsilen mi gitmişti?

- Pek tabii, bunu biliyorlardı. Tabii, bu o kadar çok önemli değil. Niye şaşıyorsunuz ki? Biz istesek ve halen de oluyor, her düzeyde ilişki var. Sizin hükümet sizi yanıltıyor. Mevcut bütün devletlerle şu veya bu düzeyde görüşüyoruz.

- **Batılı devletlerle?..**

- Batılı olsun, Doğulu olsun, hatta Azerbaycan'la bile görüşüldü. Hatta oradan epey destek sağlıyoruz.

- **Size inanmıyorum.**

- Silah bile aldık oradan.

- **Ermenistan'dan almış olabilirsiniz ama; Azerbaycan vermez.**

- Azerbaycan'da bizim temsilci var şimdi.

- **Azeri hükümeti bunu biliyor mu?**

- Biliyor gayet tabii. Niye bu kadar yadırgıyorsunuz ki, her şeye hakim Türk gözüyle. Moskova'da temsilcimiz var.

- **Almanya ile görüşebiliyor musunuz?**

- Sık sık görüşülüyor.

- **Dışişleri ile mi?**

- Yok.

- **Eyaletlerle mi görüşüyorsunuz?**

- Evet. Parlamenterlerle.

- **Ama bu kişisel ilişki.**

- Olsun, mühim olan işlerin yürümesidir.

- Neler istiyorsunuz bu ilişkilerden?

- Bir şey elde etmek istediğimiz için değil. Orada halk yığınlarımız var. Mühim olan, onlara ulaşabilmek. Onların gücünü harekete geçirebilmek. Bu da bir devletin sunabileceğinden daha değerlidir.

Mustafa Özcan, Zaman gazetesi, 22 Mart 1993

Nevruz'la gelen mesaj

Nevruz islamın gömdüğü cahiliye dönemine ait bayramlardan biridir. İran devriminden sonra Humeyni, gayret göstermesine rağmen bu bayramı kaldıramamıştır. Nevruz bayramı bugün de İran'da caridir. Filistinliler "Toprak günü"nde intifadayı tırmandırdıkları gibi, PKK da Nevruz'u Kürtlerin milli günü ve sembolü haline getirmek istemektedir. Ama bilinen o ki, Nevruz Kürtler'e has bir gün değildir. Bundan dolayı hiçbir orijinalitesi yoktur.

Bu yıl PKK Nevruz'da sürpiz yapmış, Sabah gazetesi aracılığıyla silahı bırakacağını açıklamıştır. Esasen ilk andan beri de ayan-beyan anlaşıldığı gibi Apo'ya bu yaklaşımı telkin eden ve benimseten Celal Talabani'dir. Bu işin halkla ilişkiler kısmını deruhte etmek de Cengiz Çandar ve Suud finanslı El-Hayat gazetesinin muhabiri Kamran Karadagi'ye düşmüştür. Hadisede Cengiz Çandar ve Kamuran Karadagi mücerred birer gazeteci değildir. Belki taraf medyatör ve kurye olarak çalışmışlardır. Çandar ve Karadagi, Owen ve Vance misyonuna soyunmuş görünüyorlar. Özal'ın da hadiseden önceden haberdar olduğu me'muldur. Bizce PKK'nın uzaktan kumandalı barış taarruzu terörden daha tehlikelidir. Çünkü barış taarruzu yeni bir merhaledir. Silahlı eylem nasıl PKK'nın bir seçeneği değilse, barış taarruzu da yine onların bir seçeneği değildir. Apo'nun üzerinde iğreti duran takım elbise ve kravatı dahi giydiren başkalarıdır.

Ecevit'in deyimiyle barış taarruzunun görünen mimarı Talabani, bir Amerikan ajanıdır. Bu sıfatı üstün maharetleriyle birlikte kayda geçirilmelidir. Talabani, köksüz, küstah ve manevra kabiliyeti yüksek

bir ajandır. Başarılıdır, zira kelimenin tam anlamıyla oynaktır. Her zaman her yerine oynayabilirsiniz. Hamuru nifakla yoğrulmuştur. Bundan dolayıdır ki nice küfürleşmelerden sonra önce Saddam sonra Apo ile sarmaş dolaş olabilmıştır. Sanki aralarında hiçbir şey cereyan etmemiştir. İnsan bu kadar yüz­süz olabilir! PKK'nın barış taarruzu, Çandar-Karadagi ikilisinin teşebbüsleri sonucu Özal'ın Talabani ile geçen yıllarda görüşmesinden sonra ikinci büyük adımlar. Apo da dün küfrettiği adamın sırtından ABD ile köprü kuruyor. Bunu açıkça da ima ediyor. Peki nerede kaldı Türkiye'yi emperyalizmin güdümünde olmakla suçlayan ve aşağılayan ifadeler?

Barzani'nin ABD ve İsrail ile müseccel ilişkileri olmasına ve aynı tavizleri vermesine rağmen ABD'nin Talabani'ye oynaması düşündürücüdür. Barzani muhafazakar olduğu kadar terbiyeli, şahsiyetli ve istikrarlıdır. Onunla oynamak Talabani ile oynamaktan zordur. Türkiye'nin Talabani-Öcalan ikilisini dengelemek için Barzani'ye yaklaşması yerinde bir tavidir.

Apo, Türkiye ile müzakere istiyor. Bunun için de kendisini veya taşarону HEP'i muhatap gösteriyor. HEP'in PKK'nın kontrolünde olduğunu kendisi de itiraf ediyor zaten. Geçenlerde Sabah gazetesinin bir haberinden ABD'nin HEP'i yakın markaja aldığını okuduk. Bu gelişmeler de gösteriyor ki barış taarruzunun asıl sahibi ABD'dir. Amerikan yönetiminin Apo'nun barış taarruzunu Suriye'ye maletmesi ise hem gülünç hem komik. Apo militarizminin Apaçi helikopterlerine yenildiği yönündeki külleri ise başkalarına yuttursunlar.

Terörü bırakma teklifi evvel emirdeki PKK'nın meşruiyetini hedefliyor. Asıl tehlike işte burada. Mesele terör meselesini aşınca, kimlik meselesine bürününce uluslararası müdahaleler daha açık ve kesin hale gelecektir. Bu adım, Güneydoğu meselesini Apo meselesinden çıkarıp, uluslararası desteğe mazhar bir Kürt meselesi haline getirmeyi hedeflemektedir. Türkiye'nin toprak bütünlüğü o zaman tehlikeye medar olacak ve ilk etapta federasyon formülü dayatılacaktır. ABD'nin arzusu budur. Özal'ın da bu konuda yumuşak tavırlar içinde olduğu bilinmekte. Kanaatimizce Türkiye'yi yeni bir yıpratma savaşına sokacak federasyon formülü yerine Çekoslovakya modeli benimsenerek Kürtlere bağımsızlık hakkı verilmesi daha doğru yoldur. Apo da zaten Çekoslovakya modelini savunagelmişti. Eğer bu,

özüm olarak görölmüyorsa; buna giden yollar da açılmamalıdır. Öcalan'ın Kemal Burkay'la protokol imzalaması da hedeflenen yeni merhaleyi gözler önüne sermektedir.

Kürt meselesinde iki şey birbirinden suretikatide tefrik edilmelidir. Terör ile haklar. Sapla saman birbirine karıştırılmamalıdır. Kürt haklarıyla, PKK meselesi iki ayrı istikamette değerlendirilmelidir. Aksi takdirde Türkiye kaybeder. Terörün sembolü olan PKK'ya hak ettiğı üslubla karşılık verilmelidir. PKK'ya tatbik edilecek ilke şudur; amele göre ceza. **Yani elceza min cinsil amel.** Son olarak; eşitlik isteniyorsa, Kürtle Türk'ü ideal anlamda ancak islam eşitler...

Bekir Coşkun, Hürriyet gazetesi, 22.03.1993

Doğrusunu Özal bilir...

Apo'ya bakış açısında Özal ile hükümet arasında görüş farklılıkları var...

Gerçi Özal henüz fevkalade isabetli görüşlerini açıklamış değil... En azından bu yazı yazıldığı ana kadar açıklamış değildi...

Ama dayanamaz açıklar, eli kulağındadır.

Sızan haberlere göre Özal, hükümetin Apo'ya karşı tutumunu fazla sert buluyor... Te-Ce'nin böyle katı olmaması lazım... Olursa Güneydoğu halkı gözünde olsun, Batı dünyası gözünde olsun, hak-sız duruma düşer...

Hatta Çankaya'da "genel af"tan söz edildiğı haberleri bile geliyor..

Biliyorsunuz "Mam Celal" Turgut Bey'in devamlı "istişare" yaptığı bir zattır. Apo'yu elinden tutup basın toplantısı yaptıran Mam Celal Talabani...

Tüm bunlardan Özal'ın haberi vardı...

Bundan aylarca önce bir demecinde "...PKK önce silah bırakmalı... Bazı şeyler ondan sonra konuşulur..." gibi görüşler öne süren de Özal'dı...

Ne olup ne bitiyor?..

Bundan sonra neler olacak?..

En iyi Özal bilir...

Hükümetin, özellikle Demirel ile İnönü'nün ise kafaları karışık... Çünkü Apo'nun ne yapmak istediğini, işin nereye doğru itildiğini henüz çözmemiş değiller...

Apo'nun söylediklerini okudukça, kafaları daha karışıyordu...

Mübarek Apo da öyle bir söylev çekti ki, sanki Demirel ile İnönü'nün kafalarını karıştırmak için...

Misal:

Hem "Türkiye'den ayrılmayı düşünüyoruz" demek, hem "Nevruz'da halkımız bayrağımız ile bayramını kutlayacak" demek ne?

Ya da:

Hem "Silahı bırakmak için hiçbir şart öne sürmüyoruz" demek... Peşine "Şartları konuşmak için muhatap arıyorum"u eklemek...

Daha böyle bin çelişki içinde bizimkilerin kafası karışıyordu...

Neyin ne olduğunu?.. Hangi tezgahın kurulduğunu?.. Bundan sonra Türkiye'nin önüne nelerin geleceğini kestiremiyorlardı...

Ama Özal bilir...

Çünkü Özal'ın Türkiye'ye davet ettiği Çekiç Güç'ün gölgesinde Kürt devletini kuran, ABD-Çankaya-Kürdistan üçgeni içinde turlayan ve Apo'ya elinden tutup basın toplantısı yaptıran Mam Celal, en çok kiminle "istişare" yapıyor?..

Özal ile...

Hoş Apo da açıklamasında "...Çözüm, Özal'ın yeni oluşum dediği şey içinde olabilir..." diyor...

Bence neler olup bittiğini en iyi Özal biliyordu...

Neler olup bittiğini... Bundan sonra nelerin olacağını...

Niçin çıkıp fevkalade isabetli görüşlerini açıklamıyor?.. Ki başbakan da, hükümet de neler olup bittiğini öğrensinler...

Derya Sazak, Milliyet gazetesi, 24.03.1993

Sen neymişsin be Apo!

PKK liderinin Nevruz öncesi "ateşkes" siyasetine soyunarak artık "bitti" denildiği anda aldığı "inisiyatif" kamuoyunu ister istemez şu yargıya sürüklüyor:

Sen neymişsin be Apo!

Kazasız belasız atlatılan Nevruz ertesi toplum bu sonucu aynı açıdan sorguluyor:

Keşke, silahı eline hiç almasaydın da, şimdi siyasal bir harekete dönüştürmek istediğin PKK terörü nedeniyle onca masum insan can vermeseydi!

Demek ki... 1993 baharına umutla giriyoruz. Bu yılki Nevruz şenlikleri; kimi öfkeli gösteriler, lastik yakma, jandarmaya taş atma gibi ilkel tepkiler dışında, insanlarımızın isterlerse birbirlerine sevgiyle yaklaşacaklarının kanıtı oluyor.

Roma'yı yakarken lir çalan Neron örneğindeki gibi, Nevruz kutluyoruz diye, kentlerimizi yakıp yıkmaya çılgınlığına girişmezsek, gelecek yılki bayramlar konusunda da aynı umudu yaşatabiliriz.

Kuşkusuz, kimi tartışmalar sürüp gidecektir. Tavuk ve yumurta bağlantısı gibi, "Apo ateşkes ilan ettiği için mi Nevruz olaysız geçti?" ya da, "Devlet provokasyona yönelmediği için mi kan dökülmedi?" soruları daha uzunca süre gündemde kalacaktır.

Çünkü, taraflar sonucu kendi açılarından yorumlarken, "Görüyorsunuz işte, terörist örgüt ateş açmayınca bir şey olmuyormuş" demekte, ya da, "İsteseydik, dağdan iner, ülkeyi kana boğardık" tezini öne sürmektedir.

Ancak iki türlü yargılamanın da artık fazlaca önemi yoktur. Çünkü, geçmiş zaten bu tür "kanlı muhasebeler"le doludur. Ve artık tarihin o sayfalarını kapatmak zamanı gelmiştir. Elbette, asker gönderdiği evladını ya da dağdaki PKK'ya kaptırdığını, gencini kaybetmiş ana babaların acısı dinmeyecektir. Elbette şehit olan polis ve asker ailelerinin yüreklerine düşen kor küllenmeyecektir. Ancak, bir de gelecek kuşakların barış içinde yaşaması süreci vardır ki, Türkiye insanı iç savaşlardan arınmış, gençlerini sokak çatışmalarına, karakol baskınlarına kurban vermemiş, yargısız infaza mağdur etmemiş çağdaş bir ülke özlemini elbirliğiyle yaratmak zorundadır.

O nedenle diyoruz ki, 1993 Nevruz'u bir başlangıç olmalıdır. Genel af çıkarılmalıdır. Güneydoğu insanıyla aramızda barışa giden bir köprü kurulmalıdır.

Apo bu köprü'nün "sağlam" ayaklarından birisi olabilir mi?

Sanmıyoruz.

Çünkü, ateşkes kararına, kruvaze takımına, boyununa taktığı kra-

vatına karşı "Apo efsanesi" bu ülkede aynı zamanda silahlı mücadelenin simgesidir. Ve terör örgütünü, "katkı maddesi ABD'de geliş-tiren deterjan reklamlarındaki gibi aklamak" kolay değildir.

Nitekim Türkiye'de yönetim de gelişmeleri "soğukkanlı" olarak izlerken, kimi stratejik noktaları dikkatle gözden geçirmektedir.

Örneğin Talabani faktörü, Apo'nun Kuzey Irak'a yerleşme planı, ABD'nin İran tehdidine karşı Ortadoğu'da yeni "tampon bölgeler" kurma planı Ankara'yı daha uyanık olmaya yöneltmektedir. PKK lideri Öcalan'ın federasyon tartışmasını açması, o arada Rusya Federasyonu Büyükelçisi Çernişev'in de Türkiye'ye aynı modeli önermesi ilginçtir.

Bölgede yeni stratejilerin oluşturulduğu açıktır. Bunlar olurken, olaya salt terör penceresinden bakmak yeterli değildir. Ve gelişmelerin mutlaka, siyasi partiler ve parlamento kanalıyla, üniversitelerin de katılımıyla bilimsel ve stratejik anlamda tartışılması şarttır.

Apo bile, "sen neymişsin be abi" diye bir basın toplantısıyla ısılık çaldirabiliyorsa, ülkeyi yönetenler 1993 baharında Kürt sorunu ve Güneydoğu'nun geleceğini ve 2000 yılının Türkiye'sini şimdiden görebilmek durumundadır.

Hepimiz farkındayız ki; Ergenekon çadırında toplanıp örse demir dögmekle bu işler çözülmez.

Güneri Cıvaoglu, Sabah gazetesi, 25.03.1993

Türkiye'nin dehası

Başbakan Süleyman Demirel'e hükümetin 500. günü bağlamında sunulan ekonomi konulu raporda, şöyle bir değerlendirme var:

"DYP-SHP ortak hükümeti dönemindeki ekonomik önlemler alınmasaydı, enflasyon yüzde 60'ı bulacaktı!.."

Bu değerlendirme Devlet Planlama Teşkilatı'na aittir. İktidarın el değiştirdiği 1991 sonunun koşulları ile 1992 yılının tamamı ve 1993'ün ilk üç ayına dönük bir projeksiyon yapılarak varılan sonuç, yüzde 160'ı bulan enflasyondur.

Ekonomiyi Güney Amerika'nın yüzde 200'lerden başlayarak yüzde 1000'lere sürükleyecek hiper enflasyondan korumuş olan önlem-

ler de raporlarda sayılıyor.

Ayrıntılara girmeyeceğim...

“KİT’lerin birbirlerine olan borçlarının mahsubu ile sıfırlama operasyonu... KİT’lerin ticari bankalara yüzde 120’lerle borçlanmalarının normal faizlere indirilmesi vs...”

DYP-SHP hükümetinin ilk aylarında Cumhurbaşkanı Turgut Özal’ın “bu yıl enflasyonun yüzde 100’ü aşacağından kaygı duyuyorum. Türkiye hiper enflasyona kayıyor” sözlerini anımsayınız. DPT’nin 500. gün bağlamında Demirel’e sunduğu dosyadaki “yeni iktidarın önlemleri alınmasaydı, enflasyon Mart 1993 sonu itibarıyla yüzde 160 olurdu” tesbitinin gerçekliği, Özal’ın bir yıl önceki felaket kehanetidir.

Demirel’e sunulan bir başka projeksiyon değerlendirme şudur:

“Bir önceki hükümetten iktidar devralınırken Türkiye’nin uluslararası ticari bankalardaki kredi limitleri dolmuştu. Yeni bir kredi alması mümkün değildi. Para politikaları, ihracat artışları, samurai bond, yankee bond gibi formüllerle bu tıkanıklık aşılmıştır. Aksi halde Türkiye’nin döviz rezervleri, bir yılda eriyebilirdi. Oysa değil eritmek, döviz rezervleri büyümüştür.”

Gene Cumhurbaşkanı Turgut Özal’ın, DYP-SHP iktidarının ilk aylarındaki başka felaket iddialarını da anımsayınız. “Bu hükümetin döviz rezervlerini bir yılda harcayıp bitireceğinden ve gene dövizsiz Türkiye yıllarına döneceğimizden endişeliyim” diyordu.

Özal aradan aylar geçtikten sonra bu kez de gazetelere “yanılmışım” diye demeç verdi... Ama, aslında DYP-SHP iktidarının ilk aylarında henüz tıkalı olan uluslararası büyük ticari bankaların Türkiye’ye tıkalı olan kredi limitlerine bakarak konuşmuştu.

Demirel raporları okuduktan sonraki karşılaşmalarında, Tansu Çiller’in omuzunu okşamıştır. Aylarca süren bir soğukluğu, hatta iletişim arızasını noktalamıştır. DPT Müsteşarı İlhan Kesici’ye gözlerinin içi gülere bakışlarıyla “teşekkür ederim kardeşim” mesajını vermiştir.

Bu ekonomik projeksiyonu, PKK ve Güneydoğu için tekrarlayalım ve şöyle bir soru ortaya atalım:

“DYP-SHP hükümeti, PKK’ya devletin egemenliğini kanıtlamaya dönük sert politikaları kararlılıkla uygulamasaydı, Apo acaba silah

bırakma çağrısını yapma noktasına gelir miydi?"

Bu sorunun yanıtı, iki kez, Irak sınırından içerilere kadar Türk Silahlı Kuvvetleri'nin girerek, orada uzun kalarak yaptıkları operasyonlardır. Sınırların içinde güvenlik güçlerine silah, helikopter vs. her türlü katkıyı, siyasal tam desteği vererek yazın sıcağında ve kışın ödünsüz daha en az 3 yıl, erken seçim olmazsa belki 4 yıl devam edeceğini göstermesidir. Apo, Türkiye içinde silahlı birliklerinin tutunma şansının giderek azaldığını görmüştür. Ayrıca hükümet, Kuzey Iraklı Kürt liderler Talabani ve Barzani ile bir tür destek ilişkisi kurmuştur. PKK'nın Irak sınırının öte yanında kamplar kurarak, bu tarafa günübirlik geçişlerle eylem koymaları olanağı kalmamış gibidir. Suriye ile son aylarda geliştirilen ilişkiler Suriye'nin ABD tarafından ilan edilen terörist devletler listesinde yer almamak çabaları sonucu, PKK için Suriye artık lojistik ülke olmaktan çıkmaktadır. İran yönetimi ile Ankara arasında donlar çözülmekte ve ince ayarlı bir dengeyle ilişkiler ısınmaktadır. Türkiye kendi sınırları içindeki "Şah yanlış örgütlere artık eskisi kadar müsamahalı olmayacaktır. Onları görmezlikten gelmeyi sürdüremeyecektir... Buna karşılık İran da PKK'ya müsamaha ve destek vermeyecektir."

Görülüyor ki PKK'nın son bir yılda bölgedeki gerilla hareket alanı çok daralmış bulunuyor. Sıkışma görüntüsü var.

PKK, bu durumda kentlere, nokta eylemlere yönelebilirdi... Ancak o zaman çoluk çocuğun 3-5 kalaşnikof, 8-10 tabanca, birkaç hücre evi ile kalktığı sıradan bir terör örgütü gibi algılanırdı. Bu çok tehlikeli bir kimlik değişimi olurdu.

Zaten, Avrupa ve ABD nezdinde Ankara hayli mesafeler almış bulunmakta... Bir zamanlar PKK üzerinde şemsiye olan Avusturya, Almanya gibi devletlerle teröre karşı güvenlik sözleşmeleri imzalamakta.

Yani bu ülkelerin gözünde PKK ile Kürtlerin kimlik sorunu ayrı ayrı dosyalar haline gelmiş bulunmakta. PKK özellikle Talabani ve Barzani tarafından dışlanınca, Kürt dosyasından ayrı bir terör dosyasının sayfaları arasında yeralma tehlikesiyle karşı karşıya...

Apo'nun bir yıl içinde saptadığı bu değişik fotoğraf üzerine yapması gereken en akılcı şey, son "silah bırakma" çağrısıydı. 5-10 bin

silahlı gerillaya değil, milyonlarca Kürt kökenli yurttaş dayanan, siyasi parti örgütünde odaklaşan mücadeleye geçmek açıklamasıydı.

Abdullah Öcalan koşulları, coğrafyayı, zamanlamayı çok iyi değerlendirmiş, en zayıf olabileceği bir konumdan, çok güçlü bir görüntü üretmenin siyaset ustalığını göstermiştir.

Kansız Nevruz görüntüsünde yukarıda sıralanan tüm etkenlerin de katkısı varken resmin altına imzasını atabilmiştir.

Gerçekler

Yazımda belirttiğim ekonomik tesbitler felaketin eşiğinden dönüldüğünü gösteriyor, ama mutluluk verici bir görüntünün olduğu söylenbilir mi?

Elbette hayır... Daha yapılması gereken çok şeyler var. Ve de önümüzdeki yıl Genel Yerel Seçimler var. İktidarın kaderi üzerinde hayli fırtınalar estirebilecek bu kritik seçim ekonomiyi yeniden zorlayabilir. Seçim ekonomisi uygulanarak yeniden hiper enflasyon koşullarına dönmek kaygısı ciddidir. 1991'de öyle olmadı mı?

Aynı kaygı yüklü paraleli PKK için de kurmak mümkündür.

Apo'nun silah bırakma ve halka dayalı siyasi parti bazında legal mücadele açıklaması bir şanstır. İktidar bu şansı büyük ölçüde kendi turnaklarıyla yaratmış olsa da, bir başka gerçeği de hiç gözden kaçır-mamalıdır.

Apo da yıllar içinde turnaklarıyla yöre halkı içinde kendisi için bir imaj kazınmıştır. Bir kolektif psikolijiyi varetmiştir. Kendini -kanlı yöntemine karşı olsa da- bir tür simge haline getirmiştir.

Silahı o bırakırken, Kürt kökenli kitleye Ankara'nın demokratik alternatifleri kendiliğinden vermesi gerekir. Kürt kimliğinin demokratik çağdaş haklarını... Reformist uygulamaları ardarda hayata geçirmelidir.

Bireysel haklardan söz etmiyorum. Bir Kürt kökenli vatandaşın, general, bakan, başbakan, cumhurbaşkanı olabildiği doğrudur. Güzeldir... Ama bireysel haklardır.

Oysa... Türk diplomatları uluslararası forumlarda artık kitlesel kimlik hakları kavramıyla karşı karşıya kalıyorlar. Üniter, yani, ülkesi ve milleti ile bir ve bütün olan devletlerin, millet mozayikini oluşt-

ran ayrı ayrı etnik kökenli unsurlara, kitlesel kimlikleri için pencereler açılıyor.

Yöresel dille radyo ve televizyonlar, merkezi yönetime paralel ikinci derecede ve güçlendirilmiş yerel yönetimler vs...

Bunların Misak-ı Milli hudutları içinde üniter devletimizin bütünlüğünü koruyarak, ama kitlesel kimlik gibi çağdaş hak ve özgürlükleri, demokrasi derinliğini sunarak gündeme gelmesi, tartışılması gerek.

Apo'nun temsil ettiği gerçeklik, Apo'nun çağrısı, yörenin tek demokrasisi, tek laik yönetimi, ilk kurtuluş savaşı galibi bu ülkenin dehasında bir olumlu çözüm şansına ve siyasi olgunluk kimyasına sahiptir.

Yalçın Doğan, Milliyet gazetesi, 26.03.1993

Orduda af ve ihanet!

Yıllardır PKK ile savaşıyorlar, ordudaki bazı generaller Apo'nun son açıklamalarından sonra ilk kez "genel af" sözcüğünü kullanıyor!.. Apo tarafından dile getirilen son politikalar, ordu içinde şimdiye dek ağza hiç alınmayan, şaşmaz tabuları kırıyor. Beklenmedik bir düşüncenin doğmasına yol açıyor: "Genel af!" ... Birçok sivilin bile içine sindiremeyeceği "genel af", şimdi bazı generallerin kendi aralarında tartışılıyor.

Ordu, Kürt sorunundaki gelişmelere nasıl yaklaşıyor?... Apo'nun son politik manevralarını nasıl değerlendiriyor!... Son on günlük olaylara bakıldığında, ordunun bu konudaki görüşüne rastlamak mümkün değil. Oysa, PKK ile birebir savaşıyorlar... Savaşmak bir yana, demokraside ciddi adımlar atılmasına, kararlar siyasal iktidar tarafından verilmesine rağmen, yine de ordunun görüşünün etkin olmadığını söylemek mümkün değil. Milli Güvenlik Kurulu'nun etkili olmadığını söylemek, safdillikle eşit anlamlı..

Bugüne dek en katı tavrı almakta ün kazananlar bile, belli bir yumuşama dönemine ayak uyduruyor. Bazı yüksek rütbeli generaller kendi aralarında Kürt sorununu tartışıyor. Bu tartışma hiçbir biçimde "yüksek komuta kademesinin görüşleri değil." Onlara yansıtıldığına

ilişkin herhangi bir ipucu da yok. Üstelik, bu yüksek rütbeli general-ler arasındaki tartışma, birbiriyle yüzde yüz çelişik ifadeler içeriyor. Buna rağmen, mutlaka vurgulanmaya değer nitelikler taşıyor.

Bitlis ve Çetin örnekleri

Komuta kademesine ileilmeyen, ama dile getirilen bu düşünce-lere göre:

“Apo’nun Türkiye’ye gelmesi zaten söz konusu olamaz... Ama, eğer bundan sonra gerçekten hiç kan dökülmezse, silahlar gerçek-ten susarsa, bir kereye mahsus olmak üzere neden genel af ilan edilmesin?”

Ordudaki tabuları kıran bu düşünce daha evrensel gözlemlere de uzanıyor. Örneğin, “Türkiye’de yaşayan herkese eşit yurttaşlık hak-ki” üzerinde görüşler dile getiriliyor. Bu belirtilirken, eşit yurttaşlık hakkının abartıldığına inanıyor aynı çevreler. Örnek olarak da bir uçak kazasında yitirdiğimiz Orgeneral Eşref Bitlis Paşa ile Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin’i gösteriyor. “Onlar da Kürt, ama hem siyaset-te, hem orduda en yüksek kademelere gelebiliyorlar” deniyor.

Yani, bir yandan Kürtlerin zaten eşit yurttaşlık haklarına kavuş-muş olduğuna dikkat çekiliyor, ama öte yandan da eğer eksiklikler varsa, bunların da giderilmesinde herhangi bir direnmenin anlamsız-lığı vurgulanıyor.

Yüksek rütbeli generallerin kendi aralarındaki düşünce cimnastığı Türkiye’nin yönetim biçimi üzerindeki tezlere de uzanıyor. “Genel af” diyebilen belli bir general çevresi, “Türkiye’de federasyona kesin-likle karşı” ... Türkiye’nin üniter bütünlüğünden vazgeçen tek bir subay ya da general yok.

Tabular kimlik olsa da...

Tartışılan “genel af” tezinin vazgeçilmez koşulu “kan dökülmesi-nin durması ve bir kereye mahsus olması”...

Ancak, bu tartışmanın yapıldığı ortamda, yine bazı generaller, diğer meslektaşlarının özetlediğimiz görüşüne karşı bilinen tavırda ısrar ediyor. Onlar savaşanların psikolojisini dile getiriyor. “Geride

yaklaşık altı bin insanın ölüsü yatarken, masum cinayete kurban giden binlerce insan varken, PKK'ya genel af ilan etmek, kendi ulusumuza ihanettir!"

Af ile ihanet arasında binlerce kilometre var. Ancak, bize kalırsa bu o kadar önemli değil. Kim, hangi yorumda bulunursa bulunsun, önemli olan, "vazgeçilmez tabuların" tartışılabilen olması... O anılması nerdeyse gelenek haline gelmiş...

Hatta böyle bir durumda "genel af" çıkarmak, belki de bir daha hiç ele alınmayabilir. Genel af çıkarılmasına toplum büyük bir tepki de gösterebilir. Ama, bu sözler, bir gerçeğin altını çiziyor: Kürt sorununda bir yumuşama kendini olanca açıklığı ile gösteriyor... Bu yumuşamadan hem hükümetin, hem de diğer siyasal partilerin dersler alması gerekiyor.

PKK ile savaşanların bile, bir kesimi de olsa, düşünce düzeyinde de olsa, "genel af" deyimini kullanabilmeleri, Türkiye'yi yönetenlerin ne kadar geride kaldığını gösteriyor.

Tayyar Şafak, Tercüman gazetesi, 26.03.1993

Hesap

Apo, "Ateşi keselim..." dedi ya, bunca zaman geçti, sevinelim mi, üzülelim mi, karar veremedik... Başımıza dert almayacağımızı bilsek "sevindirir" bile olacağız da, ortadaki bin tane soru korkutuyor.

Kötüydü, kötüydü, eskiden önünü, sonunu bildiğimiz bir olay vardı. Olayın adı da belliydi: Savaş... İki taraf şartlara uymuştu. Asker 7-8 aydır iyi de sonuç alıyordu. Seviniyorduk. "Baharda Eşref Bitlis harekatı başlasın da, Apo'nun beli iyice kırılsın..." diye bekliyorduk. Umutluyduk da...

Yanlış anlaşılmasın, savaş çılgılığı falan atmıyorum. Benimki durum tesbiti...

Şimdi işler karıştı: Harekatı başlatsan, kan döken, savaş isteyen taraf olacaksın... Dünyaya ne diyeceksin?..

Başlatmasan, Apo'nun kurallarıyla oynamaya razı olacaksın. Onun istediği de bu değil mi?..

Anlayacağınız "Aşağı tükürsen sakal, yukarı tükürsen bıyık..."

vaziyeti...

Bir gazete manşeti:

“Biz silahları bırakmadık.”

Lafın sahibi, Apo'nun dağdaki adamları...

Haberin altında 5 tane de fotoğraf: Hepsinde elleri silahlı, PKK'lılar... Kimi PKK bayrağı dalgalandırıyor, kimi yemek pişiriyor, kimi nöbette, kimileri de bir ateşin başında...

Bengüç Özerdem, üç gün yaya yürüyüp, PKK'nın Gabar Dağları'ndaki kamplarına gitmiş. Üç katlı mağaranın bir kovuğunda PKK'lılarla konuşmuş. Adamların dedikleri aynı Apo'nun ağzı:

-Biz kesinlikle ateşkesten yanayız. Barış elimizin sıkılmasını istiyoruz. Bu süre bittiğinde eğer yeni gelişmeler olmazsa kan dökülecek. Yeni eylemler için emir aldık. Bu eylemlerle metropollere ve tüm Türkiye'ye yayılacağız...

Bunları biliyoruz. Ama sonrası önemli. Özerdem sormuş:

-Apo “Silah bırakın...” derse, silahları bırakacak mısınız?..”

-Bu asla olmaz. Söz konusu bile değil. Çünkü PKK'nın kuruluş bildirisinde Apo'nun bir notu var. Aynen şöyledir: **“Eğer ben silahı bırakırsam siz asla bırakmayacaksınız.”** İşte bu yüzden PKK asla silah bırakmaz, bırakmayacaktır.

-!.....

İyi mi?.. Adam dağda, elinde silah bekliyor. “Dediğimi yapmazsan...” diye başlayıp, olmadık tehdidi de savuruyor. Ama “Dünya ne der?..” diye, bırakın dünyayı Türkiye'deki aydın bozuntularının koparacağı yaygarayı düşünüp, üstüne gidemiyorsunuz...

Bu da, “iki ucu pis değnek...” vaziyeti...

İki ay evvel Süleyman Bey'le Şam'daydık... Arkadaşlar Apo'nun kaldığı evi gösterdiler. Yüksek bir apartmanın bilmem kaçınıcı katı...

Biri takıldı:

-Hafız Esad, Süleyman Bey'e “Madem buralara kadar geldiniz, boş göndermeyelim. Apo'yu size teslim edelim...” demiş...

Başkası cevap verdi.

-Allah korusun, şakası bile tatsız.

İlk o an düşündüm: Bırakın teslim etmelerini, Apo bir sabah kalksa, elini kolunu sallayarak Türkiye'ye gelse... Ne olur?

Tamam tutuklanır, cezaevine konulur... Sorduğum, sonra ne olur?..

Cezaevinin önünde gösteriler, açlık grevleri... Olmadı, terör eylemleri... Büyük şehirlerde Çetinkaya türünden bombalanan mağazalar... Patlamalar, çatlamalar... Ortalık öyle karışır ki bugünleri ararız...

Allah'tan Apo Türkiye'ye gelmeyi düşünmüyor. Hiç olmazsa şimdilik.

Suriye'de eskisi kadar rahat değil ya, Kuzey Irak'a yerleşecekmış. Ateşkes çağrısından önce Talabani'ye bu meseleyi de açmış. Talabani, "Ankara'yı bir yoklayayım, ona göre karar veririz..." demiş.

"Teslim olma" numarasıyla PKK kampları da Kuzey Irak'a taşınmıştı. Anlaşılan bu işin altından başka tezgahlar da çıkacak...

Rafet Ballı, Apo ile PKK'nın dış politikasını konuşmuştu. Apo, demiş ki:

-Hemen her ülke neredeyse bizi meşru kabul edecek duruma gelmiştir. Bunun hazırlıkları yapılıyor... Biz Amerika'ya gidebiliriz. Amerika, Türkiye'nin her şeyidir. Oraya gittik mi, bu demektir ki, her kapı açılır...

Arkasından eklemiş:

-Yakında görürsünüz...

-!.....

O kadarla kalsa iyi, dahası var:

-Aslında biz bir ilişki kurduk da (Amerika'yla) pek önemli görmediğim için üzerinde durmadım. Bizim bir arkadaş gitti, parlamenterleriyle, hatta senatörleriyle görüştü.

-!.....

Apo teröristti, Amerika öyle diyordu, di mi?..

E-eeee?.. Bu lahana turşusuna ne oluyor?..

Önce Saddam olayı... Adamı dünyanın başına bela ettiler, sonra bir parça ciğer çalabilmek için kafasını ha bire sakatatçı dükkanına uzatan, her seferinde de tekme yiyip, kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştırıp kaçan arsız sokak kedisine çevirdiler...

Arkasında kim vardı? Amerika...

Yok 36'ncı paraleldi, yok uçuş yasağıydı, yok Çekiç Güç'tü... Ne uğruna?... Adı önce kondu, sonra vazgeçildi, ama Kuzey Irak'taki Kürt devletinin temelleri böyle atılmadı mı?..

Kim attı?... Amerika...

Apo da, Talabani gibi piyon... Bizdeki maşaları da malum...
Adamlar dünyayı serçe parmaklarında oynatıyorlar, bir Kürt devletini kurduramayacaklar?..
Anladınız mı korkumu?..

Ertuğrul Özkök, Hürriyet gazetesi, 29.03.1993

Nisan'da Kürt zirvesi

Kuzey Irak'taki Kürt hareketinin iki liderinden biri olan Barzani'nin Kuzey Irak'taki merkezinden, bütün Avrupa'daki temsilcilerine arife günü bir mesaj geçiliyor. Barzani bu mesajında, Abdullah Öcalan tarafından yapılan ateşkes çağrısını desteklediklerini açıklıyor. Aynı mesaj, Ankara'daki temsilcisi aracılığıyla Türk hükümetine de iletiliyor.

Böylece Talabani'den sonra Barzani de son gelişmeyi destekleyici bir politika belirlemiş oluyor. Bu mesaj, Barzani'nin tutumunda önemli bir değişiklik meydana geldiğini gösteriyor. Çünkü Kürt lider, Öcalan'ın çağrısı konusunda çok heyecanlı bir havada görünmüyordu.

Bu arada Barzani'nin Ankara'daki temsilcisi Dizai'nin Türk televizyonlarında yayınlanan bir mülakatı da, Ankara'da sıkıntı yaratıyor. Dizai konuşmasında, Öcalan'ın ateşkes çağrısının, Suriye'nin planı olduğu anlamı çıkan bir havada konuşuyor.

Ankara'da görüşme

Bu konuşmanın yarattığı sıkıntı, daha sonra Dizai'nin başka bir televizyon mülakatı ile gideriliyor. Barzani'nin temsilcisi bu ikinci konuşmasında, Suriye'nin de bu ateşkesi desteklediği şeklinde bir ifade kullanınca, Ankara da bir ölçüde rahatlıyor.

Şimdi Talabani ve Barzani'yi, Özal ve Demirel'le buluşturma çabaları yoğunlaşıyor. Talabani, daha Öcalan'ın açıklamasından önce Ankara'ya gelip görüşme yapma isteğini iletmmişti. Cumhurbaşkanı Özal, bu isteği şartlı kabul etmişti. Özal, ancak Barzani ile birlikte geldiği takdirde görüşebileceğini iletiyor.

Kürt liderler buna evet diyorlar. Ancak Ankara'ya gelip sadece Özal'la görüşmek işlerine gelmiyor. Türkiye'nin siyasi durumunu dikkate alarak, Başbakan Demirel'le de görüşmek istiyorlar. Bu isteklerini de danışmanları aracılığıyla Demirel'e iletiyorlar.

Ne var ki, bu yazının yazıldığı ana kadar hükümetten herhangi bir cevap gelmiyor. Demirel, PKK'nın ateşkes teklifinden sonra takındığı mesafeli tutumunu burada da sürdürüyor.

Buna karşılık İçişleri Bakanı İsmet Sezgin'den, bu görüşmenin yapılabileceğine dair zayıf bir işaret geliyor. Sezgin, bunu Türk hükümetinin istediği görüntüsü vermekten kaçınarak, "Gelirlerse görüşürüz" demekle yetiniyor.

Netice olarak, büyük bir ihtimalle bu görüşme gerçekleşecek. Ancak bir zamanlama sorunu var. Talabani, şu sıralar Londra'da bulunuyor. Bu Çarşamba veya Perşembe günü Washington'a geçiyor. Oradan dönüşü ise Nisan 20'yi bulacak. Dolayısıyla Ankara'daki buluşma, ancak 20 Nisan tarihinden sonra mümkün olabilecektir.

Kürt zirvesi

Aslında bu zamanlama Ankara'nın daha işine gelebilir. Çünkü Öcalan'ın ateşkes için verdiği süre, 15 Nisan'da sona eriyor. Ankara'daki Kürt zirvesi 20 Nisan'dan sonra olursa, bu ateşkesin fiili olarak biraz daha uzamasını sağlayabilir.

Çünkü Talabani ve Barzani, Ankara'da Türk yetkililerle görüşürken Öcalan'ın ateşkesi bitirmesi kolay olmayacaktır. O nedenle iki Kürt liderin Ankara'da yapacağı görüşmeler, bir anlamda ateşkesin uzatılmasını sağlamış olacaktır.

Bu görüşmenin Ankara açısından bir başka anlamı daha var. Türkiye, hiçbir zaman Öcalan'ı muhatap olarak kabul etmeyecektir. Çünkü Öcalan hem "Cinayet şebekesinin başı" olarak kabul ediliyor, hem de Türkiye'nin kendi vatandaşı olduğu için anlamı başka oluyor.

Buna karşılık, Talabani ve Barzani için aynı şey söz konusu değil. İki lider Irak vatandaşı oldukları için, Türkiye onlarla rahatlıkla konuşabiliyor. Elde bu imkan olunca Öcalan'la konuşulmayan bazı şeylerin onlarla konuşulması imkanı doğuyor.

Türkiye, Talabani ve Barzani'yi bu işte bir tür garantör olarak görmek istiyor. Tabii bu, özellikle Talabani'nin pek istemediği bir şey. Çünkü Öcalan'ı kontrol etmesinin kolay olmadığını biliyor.

Buna karşılık, bu sorunun çözümünde bir tür arabuluculuk fonksiyonu onun daha çok işine geliyor. Ama böyle sınırlı bir sorumluluk da Türkiye'nin işine gelmiyor.

Ankara'daki zirve gerçekleştiği takdirde, Talabani ve Barzani'nin bu sorunun çözümündeki rolü daha belirgin hale gelebilir. O nedenle hükümetin iki Kürt liderin Ankara'ya gelmesine sıcak bakması yararlı olacaktır.

Hasan Cemal, Sabah gazetesi, 31.03.1993

Kürt Zirvesi'yle ilgili gelişmeler...

PKK dahil bütün Kürt örgüt ve fraksiyonlarını tek çatı altında toplamayı amaçlayan ilginç gelişmeler söz konusu. Bu açıdan gitgide yoğunlaşan bir hareketlenme dikkati çekiyor.

Önce bir noktaya işaret etmekte yarar var:

Kurulması istenen tek çatı, Filistin Kurtuluş Örgütü'ne (FKÖ) benzeyen bir cephe örgütlenmesi ya da bir parti olabilir. Böyle bir hareketin öncelikli hedefine gelince:

Legal planda tanınmak ve silahlı mücadeleyi bir yana bırakıp siyasal mücadele vermek diye özetlenebilir.

FKÖ tipi bir örgütlenme mi? Yoksa parti ya da parti benzeri bir yapı mı? Bu soruların karşılığı bir yerde Ankara'nın alacağı tutuma da bağlı gözüküyor.

Eğer bir partinin legal olarak çalışması mümkün olmazsa, FKÖ tarzı örgütlenmeye de gidilebilir. Siyasal planda mücadele veren, uluslararası platformlarda, yabancı başkentlerde muhatap alınmayı, giderek tanınmayı isteyen bir örgüt...

Ama aynı zamanda kendi şemsiyesi dışındaki bazı küçük grupların ara sıra koydukları şiddet eylemlerine de pek fazla ses çıkarmayan bir cephe örgütü de olabilir. Yani bir zamanlar FKÖ ile Arafat'ın

yaptığı gibi...

Ankara'da devlet katındaki kimi gözlemciler, FKÖ tarzı bir örgütlenmeye daha çok ihtimal veriyorlar.

İlk işaret Şam'dan...

Şimdi önemli olan, Kürtler arasında böyle bir örgütlenmeye dönüş ihtiyacın ortaya çıkmış olmasıdır. Altı çizilmesi gereken, bugüne kadar PKK'ya olumsuz bakan Kürt partileriyle fraksiyonlarının, Apo ile bir araya gelme yolunda adım atmaya başlamalarıdır.

Bunun ilk ilginç işareti Şam'da verildi.

Bayram öncesi Suriye'nin başkentinde buluşan **PKK lideri Apo ile Kürdistan Sosyalist Partisi lideri Kemal Burkey**, Türkiye'deki Kürt gruplarını ortak cephede buluşturmayı amaçlayan bir deklarasyon yayınladılar. Oysa daha dün kadar Apo'nun gözünde Burkey, emperyalizmin işbirlikçisi bir hain sayılıyordu.

Kemal Burkey Almanya'da.

Dün telefonla konuştuk. Kendisine bu çarpıcı değişimin nereden kaynaklandığını sordum.

“Onlar da bizi, biz de onları eleştirdik” diye yanıtladı Burkey, **“Ama artık bunlar geçmişte kalıyor. Politikada uzlaşmalar gereklidir. Kürt sorununun demokratik ve barışçı çözümü için çok önemli bir fırsat söz konusu şimdi...”**

Kürt Zirvesi için

Kemal Burkey 12 yıldır sürgün hayatı yaşıyor. 12 Eylül'den beş altı ay önce kendi deyişle “cuntanın gelişini parti olarak gördükleri için” ülke dışına çıkmış. Askeri yönetim tarafından hakkında davalar açılmış. 1983'de Türk vatandaşlığından çıkarılmış. 1937 Tunceli doğumlu. Ankara Hukuk Fakültesi'nden mezun.

Burkey'in herhangi bir terör olayına da adı karışmış değil bugüne kadar...

Şu sıralar, bir Kürt Zirvesi toplanması için çaba sarfettiğini söyledi. Zirvenin yeri ve zamanı henüz belli değil. 15 Nisan'dan önce Şam'da diye verilen haberler için “doğru değil” diyor.

Zirvede yalnız Türkiye Kürdistan'ının temsil edileceğini belirtti. Hangi örgütler diye sorunca, kendi partisi olan **Kürdistan Sosyalist Partisi, PKK, Kürdistan Demokrat Partisi, Birlik Grubu** (İki-üç gruptan oluşuyor), **KAWA'cılar, Kürdistan İşçi Partisi (KİP)** ve daha bir iki örgütün isimlerini sıraladı.

Kemal Burkey, PKK lideri Apo ile Şam'da yapmış olduğu görüşmede tek bir Kürt partisi konusunu ayrıntılı biçimde ele aldıklarına değindi. Burkey "bütün yurtsever Kürt örgütleri"nin bir parti çatısı altında toplanmalarının çok iyi olacağını söylüyor. Bu çerçevede bir noktayı özenle vurguluyor:

"Tabii parti legal ve demokratik kurallar içinde çalışacak. İpler perde arkasında başkasının elinde olmayacak."

Diyarbakır'da toplantı...

Kürt örgütlerini birleştirme çalışmaları Türkiye'de de sürüyor. Bu konuda İstanbul'da üstüste iki toplantı yapıldı.

İlki Şubat'ta yapılan toplantıda iki görüş ortaya çıktı:

1- Kürt kimliğini esas alan ve yalnız Kürtleri kendi çatısı altında toplayan bir parti...

2- Kürt sorununu Türkiye'de demokratikleşmenin odak noktası haline getiren ve bu açıdan Türkleri de dışlamayan bir parti...

Birinci görüşü Kemal Burkey'la birlikte hareket edenler savunuyor. İkinciden yana olanlar arasında ise Burkey gibi 1960'ların eski TİP milletvekili olan Tarık Ziya Ekinci bulunuyor.

Bu ay içinde İstanbul'da yapılan ikinci toplantıda da iki görüş telif edilemeyince bir komite kurulması yoluna gidilmiş.

Ama bir nokta ilginç:

Komitede Kemal Burkey yandaşlarıyla birlikte, çatısı altında sadece Kürtleri bulunduracak bir partinin kurulması yolundaki eğilim ağır basıyor. Nihai kararın da bu yolda çıkması bekleniyor.

İstanbul'daki komite çalışmalarında ön planda rol oynayan Mehmet Ali Eren, yakınlarda Diyarbakır'da da benzer bir toplantının yapılacağını, başka illerden de temsilcilerin katılacağını söylüyor.

Durum sakin...

Dün sabah Kemal Burkay ve değişik Kürt çevreleriyle yaptığım söyleşilerden çıkan izlenimler şöyle özetlenebilir.

-Kürtleri tek bir çatı altında buluşturmaya dönük çabalar git-gide yoğunlaşıyor. Sonuç alınacak gibi.

-Apo'nun ateşkesinin 15 Nisan'dan öteye sarkacağı anlaşıyor.

-Eğer Ankara zaman içinde demokrasiye ilişkin bazı adımları atabileceğini belli ederse, bir esnekliğin işaretlerini verebilirse, bu ateşkesin daha bir kalıcılık kazanacağı söylenebilir.

Ankara'da ise şimdilik bekle gör havası sürüyor. Güneydoğu'daki duruma gelince, Olağanüstü Hal Bölge Valisi Ünal Erkan: **"PKK fazla eylemlilik içinde değil. Bu da karşılaşmayı azaltıyor"** diye özetledi dün.

Kısacası, ihtiyatlı bir iyimserliği gerektiren bir durum söz konusu denilebilir.

Nur Batur, Milliyet gazetesi, 02.04.1993

ABD'nin yeni "Kürt oyunu"

"Talabani ile Apo'nun ortaklaşa şekillendirdikleri yeni PKK stratejisinin ardında Washington mu var?"

Bu soru PKK liderinin ustaca bir gösteriyle, 15 Nisan'a kadar tek taraflı ateşkes kararını açıkladığı ve siyasi diyalog çağrısı yaptığı günden beri Ankara'da, devlet zirvesinde, kapalı kapılar ardında tartışılıyor. Neden Ankara böyle bir manevranın perde arkasında Amerika'nın olması ihtimali üzerinde duruyor?

Bunun çeşitli nedenleri var. Bu nedenleri şöyle sıralamak mümkün:

Kürt Federe Devleti

Her şeyden önce, Amerika, Kürt federe devletinin nasıl yaşatılacağı kaygısı içinde. Çünkü Körfez Savaşı'ndan sonra Irak'ı istediği gibi şekillendirmekte ciddi güçlüklerle karşılaştığı bir gerçek.

Son altı ayda neler oluyor; Irak'ta ve Kürt bölgesinde?

Batı ile Saddam arasında oynanan satrançta hala Saddam elindeki taşları çok iyi kullanıyor ve bütün baskıya rağmen koltuğunu koruyor, hem de Irak halkının gözünde “Amerika’ya kafa tutan” bir kahraman olarak...

Saddam iktidarda kaldıkça Kuzey’de altı ay önce ilan edilen Kürt federe devletinin Irak çatısı altında yaşatılmasında ciddi sorunlar var.

Saddam’lı bir Irak’ta “Arap-Kürt federasyonunun” bir hayal olduğunu artık Washinton görüyor.

Kerkük petrolleri

Peki bağımsız bir Kürt devleti yaşatılamaz mı?

Bunun da Kerkük petrollerinin Kürtlerin eline geçmesine bağlı olduğunu hem Washington, hem de Londra çok iyi biliyor...

Aslında baştan beri Batı’nın bütün hesaplarını Kerkük petrollerini, bir kılıf bularak, Kürt bölgesine dahil etmek üzerine yaptığı söylenebilir.

Bu da, kılıf Çekiç Güç’ün görev alanını Kerkük’ü de içine alacak şekilde genişletilmesi idi. Ama hesaplar tutmadı.

Aslında Kürtlerin kafasında hala bu formül var. Bir hafta önce Ankara’ya gelen Kuzey Irak’taki üçüncü güçlü siyasi partinin lideri **Sami Abdurrahman**’ın da bize açıkça söylediği gibi, Kerkük’ün anahtarı Türkiye’nin elinde.

Abdurrahman, “Türkiye yeşil ışık yakıp Kerkük, uçuşa yasak bölgenin içine alınsa, biz gerisini hallederiz. Kerkük’ü alırız” diyor. Yani Kürtler için Saddam’la savaşmaya hazır; ama Türkiye, ne Kerkük petrollerinin Kürt bölgesine alınmasına, ne de bağımsız bir Kürt devletine yeşil ışığı yakmaya niyetli. ABD’nin de Kerkük’ün çevresini tahkim eden Saddam’la savaşı göze alamadığı ortada.

Kısacası, Suriye ve İran’ı da yanına alan Türkiye, Kürtlerin atardamarını elinde tutuyor. Bu tablo karşısında da Kürtler ve ABD Kürt federe devletini yaşatabilecek yeni bir yol arıyorlar.

Türk-Kürt federasyonu mu?

Kuzey Irak’taki Kürt federe bölgesiyle Türkiye arasında bir bağ

kurulursa güvenli bir yaşama ortamı yaratılamaz mı?..

Yani Türkiye'ye bağlı bir Kürt federasyonu...

Aslında bu teklifi Cumhurbaşkanı Özal'a ilk kez aylar önce getiren, Washington'a yakınlığı ile tanınan Kürt lider Celal Talabani'dir. Demirel hükümeti tepki göstermiş olsa da Cumhurbaşkanı'nın bu teklifi baştan kesip atmadığı da biliniyor.

Şimdi bu fikrin yeniden canlandırmaya çalışıldığına ilişkin bazı işaretler var.

Talabani ile Apo'nun Şam'da yaptıkları ilk görüşmede, Talabani'nin federasyondan söz etmesi ve Apo'nun da "olabilir" demesi bu yöndeki önemli bir işaret sayılabilir.

Talabani-Apo buluşmasından önce, Ankara'nın dikkatini çeken ve zihinlerdeki soru işaretini yaratan Kuzey Irak'taki Amerikan ziya-retçi trafiğinin artmasıdır.

Ankara'dan bazı Amerikalı diplomatlar bölgeye gidiyor ve raporlar hazırlıyor. Talabani-Apo buluşmasından hemen önce Kürt sorunuyla yakından ilgilenen Clinton yönetimine yakın olduğu bilinen Ankara'daki eski büyükelçisi Morton Abromowitz Erbil ve Zaho'ya gidiyor ve 10 gün kalıyor. Bu önemli ziyaretlerinin ardından da Talabani'nin ikna ettiği PKK lideri barış taarruzuna geçiyor; hem de bir profesyonelin kaleme aldığı hemen anlaşılan bir bildiriye ve stratejiyi açıklayarak...

Tabii Türk-Kürt federasyonu fikrini canlandırabilmenin yolu, her şeyden önce PKK'nın silahı bırakmasından geçiyor.

İşte, bütün bu yorumlar asker ve sivil, devletin en üst kademesinde yapılıyor ve Ankara bu değerlendirmeler ışığında, yeni Kürt politikasını çizmeye çalışıyor.

Yalçın Doğan, Milliyet gazetesi, 03.04.1993

15 Nisan'dan sonra yeniden ateşkes!

Postallar gece artık çıkartılıyor... Eskiden geceleri postalla yatağa girmek zorunda kalan askerlerimiz Apo'nun ateşkes açıklaması sonrasında postalları çıkartıp uykuya dalıyor. "Postal çıkartıp yatmak" Güneydoğu'da bir simgeye dönüşüyor. Geçici de olsa,

barışın simgesine...

Ateşkes sonrasında her insan için normal olan banyo yapmak, zamanında yemek yemek, pijamayla uykuya yatmak, müzik dinlemek, TV’de maç izlemek gibi yaşamın olağan kesitleri artık Güneydoğu’da görev başındakiler için de geçerli... Şimdi orada yeni bir psikoloji doğuyor. Aylardır her gün ölümle burun buruna yaşayanların değişen psikolojisine kulak vermek gerekiyor.

Ateşkes, “karşı tarafta” da ürünlerini veriyor. Savaş sırasında dağa çıkanlar şimdi “tarlalara iniyor.” Köylerinden ayrılanlar, şimdi köylerine kavuşuyor. Tarlalara inenlere, köylerine dönenlere güvenlik güçleri “ihtiyatla yaklaşıyor.” Burada bir ayrıma dikkat etmek gerekiyor. Dönenlerin bir bölümü “ismen aranmayanlar.” Köyden gitmiş, ama dağa çıkıp PKK’ya mı katılmış yoksa silahların gölgesinde yaşamaktan bıkip diyar mı değiştirmiş, bu belli değil.

İsmen aranmayan da olsa, dağda PKK’ya katıldığı bilirse de, şimdi onların bir bölümü tarlalarda... Çok ilgi çekici... Güvenlik güçleri şimdi bunların üstüne silahla gitmiyor. Daha hoşgörülle yaklaşıyor. Karşılıklı bu tavır önemli bir sonuç yaratıyor.

Talabani arabulucu

Talabani’nin gelecek hafta başındaki ziyareti işte bu amacı taşıyor. Talabani, Ankara’ya bir haber iletmeye geliyor.

“Ateşkesin 15 Nisan’dan sonra da devam etmesi yolunda Apo, Talabani ile Ankara’ya haber gönderiyor.”

İki gün önce Çankaya’da Cumhurbaşkanı, Başbakan, Başbakan Yardımcısı ve Genelkurmay Başkanı’nın katıldığı dördümlü zirvede ele alınan konu bu... Elbette sadece bu değil. Ateşkesin devamı halinde Türkiye’nin neler yapabileceği...

Burada hemen şunu vurgulamak gerekiyor. Türkiye’nin herhangi bir komplekse kapılmasına gerek yok. **“Apo söyledi de, Apo ateşkes kararı verdi de, biz bundan sonra bölge için bazı hakların verilmesi girişiminde bulunduk”** gibi bir komplekse gerek yok. Önemli olan, koalisyon protokolünde ve hükümet programında yer alan ve bölge halkına belli iyileştirmelerde bulunacak olan hakları tanımak, gerekli ekonomik yatırımlara yönelmek... Kısaca, bölge halkı için

iktidara gelindiğinde verilen sözleri yerine getirmek...

Madem terör devam ettiği sürece, reform yapmak olanaksızdı... İşte, şimdi nedeni ne olursa olsun, silahlar bırakıldığına göre, reformlara yönelmenin zamanı... Üstelik, Talabani'nin Pazartesi günü getireceği mesaj silahların bir süre daha susacağını gösteriyor.

Cizre Belediye Başkanı

Ne var ki, tam bu hoşgörü havası teneffüs edilirken, Cizre Belediye Başkanı Haşim Haşimi gözaltına alınıyor. Şırnak Valisi tek cümlelik bir açıklamayla yetiniyor.

“Adli bir soruşturma için gözaltındadır, sorgusu sürmektedir.”

RP'den seçilen, RP genel seçimde MÇP ile ittifaka girince RP'den istifa ederek bağımsız kalan Cizre Belediye Başkanı Haşimi'nin gözaltına alınması havayı bir anda gerginleştiriyor. HEP Milletvekili Orhan Doğan; Başbakan Demirel'le iki kez, ayrıca İçişleri Bakanı İsmet Sezgin dahil, tam on bir bakanla ayrı ayrı görüşüyor Haşimi'nin gözaltına alınmasını...

Başbakan, Orhan Doğan'a “Merak etme. bu akşam bırakılacak” diyor. Aradan iki gün geçiyor, Belediye Başkanı henüz gözaltında!.. İsmet Sezgin ve diğer bakanlar benzer güvenceyi veriyor ve “Bırakılacak, merak edilecek bir şey yok” diyorlar ve gözaltı devam ediyor!.. Belediye Başkanı'nın gözaltındaki süresi şu satırlar yazıldığında dördüncü gününe giriyor.

Böylesine duyarlı bir bölgede bir belediye başkanını, şimdilik, dört gün gözaltında tutmak hangi mantığın ürünü?.. Eğer suçluysa, suçunu açıklamak ve adliyeye göndermek gerekiyor. Değilse, dört gündür poliste tutmanın anlamı ne?..

Kaldı ki, olay yeri Cizre!.. Daha ne söylenebilir ki?.. Herkes yangın söndürmeye gidiyor. Bazıları da yangına körükle gidiyor.

Mehmet Ali Birand, Sabah gazetesi, 05.04.1993

Talabani, ateşkesi uzatmak için çabıyor...

Ankara'daki siyasi hava öylesine karışık ki, tahmin tasavvur ede-

mezsınız. Başbakan'ın kafasında kavak yelleri esiyor.

Bir yanda, dilinin kurbanı olduğu 500 gün fırtınası var. ANAP muhalefeti ilk defa kendini gösterdi ve ses getiren bir kampanya başlattı. Genelde toplumun beklentilerini karşılayan bir şeyler yapıyor.

Bu yetmiyormuş gibi bir de radyolarla ilgili fırtına var.

Üstelik de dinmek bilmiyor ve dineceği de yok. Akıl almaz bir iş...

Tam o sırada bir de Ermeni-Azeri çatışması çıktı.

Türkiye'nin bir tepki göstermesi gerekiyordu ve bunu da yaptı. Ancak birçok gözlemcinin dikkat çektiği bir diğer nokta da unutulmamalı... **Azeriler artık kendilerini toparlamalı ve böyle durumlarla karşı karşıya kalmayacakları bir düzenlemeye gitmelidir.**

Aynı konuda bizim en büyük duyarlık gösterdiğimiz nokta, Türkiye'nin Ermeni-Azeri savaşına neresinden olursa olsun bulaşmamasıdır. Türkiye böyle bir tuzağa düşmemelidir. Azeriler'e istedikleri desteği vermeli, ancak silahlı bir katkıda bulunup, Ermeniler'le savaşma durumuna girmemelidir.

Ateşkes uzayacak mı?

Bizim bugün sizlere sözünü etmek istediğimiz konu ise bambaşka...

Türk kamuoyunun artık çok yakından tanıdığı, Kuzey Irak Kürtleri'nin önde gelen liderlerinden Celal Talabani Ankara'da. Önce Cumhurbaşkanı ile görüştü, bugün Başbakan'ı görmesi gerekiyor. AT ülkeleri büyükelçileriyle de bir toplantısı olacak.

Amacı, PKK'nın ateş-kes ile ilgili kararını 15 Nisan tarihinin ötesine uzattırabilmek. Mümkünse bir yıl, değilse birkaç ay daha uzattırıp genel havanın biraz daha düzelmesini sağlayabilmek.

Bazı çevrelerdeki kanının aksine, Talabani Kürt sorunuyla ilgili olarak bir arabuluculuk yapmıyor. Sadece Türk hükümeti ile PKK arasında "izlenim taşıyıcılığı" rolü oynuyor.

Talabani, Apo'nun beklentilerini biliyor. Türk hükümetinin de görüşlerini en iyi duyan kişi. Ankara'daki yeni turundan sonra Apo'ya hem bilgi verecek, hem de bir öneride bulunacak.

Doğrusu son derece güç bir misyon yüklenmiş durumda. Birbirinden nefret eden, zerre kadar güvenmeyen, kendi içlerinde ateşkesin yürümesini istemeyen çevrelerin bulunduğu tarafları ikna etme çabasında...

Her iki taraf da sıkışıklık içinde

Ateşkesin başladığı günden bu yana hem Türkiye Cumhuriyeti'nin, hem de PKK'nın önemli beklentileri vardır. Bunlar, gerçekleşmesi son derece güç beklentilerdir.

TC bu aşamada bir şey yapamaz

Türkiye Cumhuriyeti devleti, önüne konulmuş olan belirli tarih içinde harekete geçip, Öcalan tarafından belirlenmiş birtakım jestleri gerçekleştiremez. Terör tehdidi karşısında boyun eğmiş duruma giremez. Bunu dünya üzerinde hiçbir devlet yapmaz. 6 bin kişinin dökülen kanını görmezlikten gelemez. Daha da önemlisi, TC Öcalan'ın bu girişiminin ciddiyetine ve samimiyetine de inanmıyor. Kamuoyunda ateşin kesilmiş olmasının yarattığı olumlu hava da henüz yeterli değil. Ayrıca Demirel'in etrafında özellikle de kendi partisinde ve güvenlik kuvvetleri içinde, PKK ve Apo temizlenmeden adım atılmasını istemeyenlerin sayısı küçümsenecek gibi değil. Her jestin karşı tarafça bir ödün olarak algılanacağı inancı son derece yaygın. Ankara tam anlamıyla "Bekleyelim ve görelim" havası içinde...

Apo da sıkışıyor

Öcalan, 15 Nisan tarihine kadar (kısa vadede) iki konuda güvence bekliyor:

- 1- Ateşkesi Türk tarafının da kabul etmesi, yani bahar için planlanmış olan askeri operasyonun hiç değilse ertelenmesi.
- 2- Resmen açıklanmasa dahi (orta vadede) bir genel af çıkarılabileceğinin işaretini almak.

Bu iki noktanın resmi açıklamalarla ilan edilmesi şart değil. Talabani'nin temasları sırasında kulağına fısıldanması veya bu yönde bir hareketlenmenin başladığı izlenimini alması dahi yeterli sayılabilecek.

Öcalan da kendi açısından sıkışıyor.

Onun içindeki bazı güçler de, TC'ye inanılmaması, güvenilmemesi ve siyasetin bırakılıp, bir an önce yine silaha sarılınması gereğini ileri sürüyorlar. Öcalan ateş-kes tarihini uzatabilmesi için, bazı ipuçlarına gereksinme duyuyor.

Batı'nın beklentileri

Bunların yanısıra bir de Batılı ülkelerin beklentileri var. Onlar da terörün kesilmesi ve işin siyasi alana kaymasını istiyorlar ve bu konudaki tutumlarını da, hem PKK'ya hem de Türkiye'ye bildiriyorlar.

İşte böylesine ilginç bir noktaya doğru ilerliyoruz.

Manevra sahalarının son derece daraldığı bir ortamdayız.

Talabani ise, mutlaka ateşkesin uzatılması görüşünde. Böyle bir ortam yaratıldıktan sonra, ipin ucunun kaçırılması ve tekrar kanlı eylemlerin başlamasının büyük bir talihsizlik olacağı inancında.

15 Nisan'a az kaldı.

Bakalım bu tango nasıl sonuçlanacak?

Ertuğrul Özkök, Hürriyet gazetesi

Amerika'dan gelen sürpriz sinyal

Bugünkü Turkish Daily News ve El Hayat gazetelerinde, ABD Dışişleri Bakanlığı'nın ilginç bir açıklaması çıkıyor. ABD Dışişleri, bu açıklamayla PKK'nın 17 Mart'ta ilan ettiği ateşkesi "olumlu bir adım" olarak değerlendiriyor.

ABD'nin böyle bir açıklama ile devreye girmesi, elbette Ankara'da da "not ediliyor." Ancak açıklamanın hikayesi de ilginç... Washington'un bugün kamuoyuna duyurulan açıklaması, aslında 19 Mart tarihini taşıyor. Yani **Abdullah Öcalan**'ın Bekaa'da gazetecilere tek taraflı ateşkes kararı aldığını açıklamasından iki gün sonra hazırlanmış.

Bekletilen açıklama

Ne var ki, bu açıklama o günden bu yana kamuoyuna duyurul-

miyor. Çünkü ABD Dışışleri Bakanlığı, bunu kendiliğinden açıklamak istemiyor. Bu soruyu birinin sorması bekleniyor. Sonunda Turkish Daily News gazetesi soruyu sorunca, 19 Mart'tan beri bekleyen cevap fakslanıyor. Ankara'daki ABD Büyükelçiliği'nden gelen faksta, açık şekilde "19 Mart tarihli basın notuna referans" veriliyor.

Washington'un, "bir soru üzerine" açıkladığı görüşü çok ince ve dikkatli bir üslupla kaleme alınmış. Bu açıklamanın tam metni şöyle:

"Basın haberlerine göre, PKK lideri Abdullah Öcalan, Türk hükümetine karşı ayrılıkçı savaşında tek taraflı olarak ateşkes ilan ettiğini açıklamış. Biz PKK'nın Türkiye'ye karşı terörist faaliyetlerini durdurmasını memnuniyetle karşılıyor. PKK açıklamasına nasıl cevap verileceği Türk hükümetine attir. Türk parlamenter sistemi ve nefsi müdafaa hakları 9 yıldan beri PKK tarafından tehdit edilmiştir. Biz Türk hükümetinin ayrılıkçı ve terörist şiddete karşı mücadelesini destekliyoruz."

Buraya kadar her şey normal. Ancak açıklamanın son bölümünde dikkati çeken iki cümle var. Onlar da şöyle:

"Geçmişte olduğu gibi, şunu tekrarlamak isteriz... Bu sorunun çözümü sadece askeri yollarla sağlanamaz. Türk anayasa sistemi içinde ve bütün Türk vatandaşlarının insani haklarının korunması çerçevesindeki siyasi kolaylıklar da buna dahil edilmelidir."

Bu açıklamanın iki cümlelik özeti şu: ABD, Türkiye'nin teröre karşı mücadelesini destekliyor. Ama PKK'nın ateşkesini de destekliyor. Ve son olarak bu soruna siyasi çözüm bulunmasının uygun olacağını açıklıyor.

İşte bu özet, önceki gün Çankaya Köşkü'nde yapılan değerlendirmeleri de etkileyici nitelikte olsa gerek. ABD bu açıklamayla Kürt meselesine özenli ve ölçülü bir ağırlık koyuyor.

Bu açıklama, başka ülkelerin tutumlarını da etkileyebilecek çizgiler taşıyor.

Talabani, bu Cumartesi günü Ankara'ya geliyor. Ankara'daki programı da aşağı yukarı belli oluyor. Ayın 3'ünde Cumhurbaşkanı Özal, 5'inde de Başbakan Demirel'le görüşecek.

Ancak son anda bir değişiklik olmazsa, Talabani ayın 9'una kadar Ankara'da kalıyor. Bu arada Avrupa Tonluluğu üyesi ülkelerin Ankara'daki temsilcileriyle de görüşecek. Bu arada başka bazı kişilerle de

kahvaltı yapacak, yemek yiyecek, görüşecek.

ABD'nin açıklamasından sonra Ankara'da yapılan görüşmeler, Talabani'nin AT büyükelçileriyle temasları, ister istemez Avrupa'nın dikkatlerini de ateşkes olayı üzerine çekecektir.

Bu da, ateşkesin uluslararası planda "tanınması" sonucuna yol açabilir. Dolayısıyla Türkiye'nin de artık "Ben eşkiyayı muhatap kabul etmem" politikasını savunması zorlaşabilir. O nedenle devlet politikasının belirlenmesinde dikkatli davranmak gerekiyor.

Buradan da Washington'a gidecek. Yani, Talabani istemese de, Türkiye bunun adını koymaktan kaçınsa da, bir tür arabulucu kimliği kazanıyor.

Bu gelişmeler, Türkiye'nin tutumunu da etkileyici özellik kazanıyor. Nitekim önceki gün Çankaya'da yapılan devlet zirvesinde, Cumhurbaşkanı Özal ile Başbakan Demirel'in görüşlerinde belirgin bir yakınlaşma sağlandığı yolunda işaretler geliyor.

Zirvede görüş yaklaşması

Özal'ın yakınlarından sızan bilgilere bakılırsa iki lider, Kürt meselesinin kritik bazı noktalarında yakınlaşıyorlar. Nitekim Başbakan Demirel'in, baharda yapılması planlanan harekattan vazgeçilebileceği yolundaki sözleri, hükümet kanadının "kapıyı açık bırakma" politikasının belirginlik kazandığını gösteriyor.

Özal ve Demirel'in, başka bazı hassas konularda da en azından düşünce egzersizlerine başladığı anlaşılıyor. Bu görüş alış verişine devam ettiği takdirde, Türkiye'nin Güneydoğu politikasında önemli bazı adımların atılması mümkün olabilecektir.

Son günlerdeki bu gelişmelere bakıldığında şu sonuç çıkıyor... PKK'nın ilan ettiği ateşkesin bu tarihten sonra da devam etmesi, hemen hemen kesinleşiyor. Çünkü her iki tarafı da buna zorlayan baskı unsurları giderek artıyor.

Institut kurde de Paris

Institut kurde de Paris

From Lord Avebury

House of Lords
Parliamentary Human Rights Group
House of Commons London SW1

April 2, 1993

Dear Prime Minister,

During your last visit to Britain you addressed a meeting in the Grand Committee Room of the House of Commons, and you may recall that I asked you whether you would be prepared to talk to the HEP. You thought I was asking you to meet the PKK, an idea which you rejected firmly. After the meeting I tried to clarify my proposal, which was that you would discuss with the HEP Members of Parliament ways of stopping the bloodshed and disruption in the Kurdish region of Turkey.

Since then the PKK unilaterally called a ceasefire, initially from March 20 to April 15, with the possibility of an extension. The PKK advised people to celebrate Nevroz in smaller groups, so as to minimise the danger of violent confrontations with the security forces, as happened last year. Unfortunately this was not altogether successful, because in Cizre armoured vehicles drove into the crowds, injuring dozens of people, and in Adana there was unprovoked firing by the military, killing two unarmed civilians, one of whom was 65 years old and the other only 16. A third member of the public was killed, when he was run over by an armoured vehicle, and again dozens of people were injured, two of them so seriously that when last heard of, they were still in a coma. Everywhere, the security forces prevented the people from celebrating the festival freely. Nevertheless, the scale of civilian casualties was nothing like as high as last year, and this must be attributed to the restraint urged upon the people by the PKK.

The question now is, whether the cease fire can be extended, and political initiatives can be taken towards a permanent solution. This requires, as we see it, that you should at least express your willingness to sit down and negotiate with representatives of the Kurdish people. These need not necessarily be the leaders of the PKK, and you will have noted Mr Ocalan's statement that he was prepared to step aside if he was an obstacle to peace. We would be very ready and willing to help in the peace process, and we have it in mind to send a Member to Turkey, with delegates from several other Parliaments and NGOs if possible, with a view to sounding out the Government and the Kurdish people on the kind of framework within which negotiations might get under way. I should be most grateful if you could let me know whether you would be prepared to receive us in principle.

Yours sincerely,

Eric Mackay

FAX	TO: AKIF HASAN
FAX NO:	PAGE: OF:
ATTENTION OF:	
FROM: KERIM	FAX NO:
COMPANY: ILMIR	DATE: 3/4/93
Post-It Fax no's	Ref No: 7625

HE the Prime Minister,
Fax 010904 419 1547

Le informatie
KODIE

Sint-Niklaas, 25 maart 1993

Aan de Heer Willy Claes
Minister van Buitenlandse Zaken
Quatre Brasstraat 2

1000 BRUSSEL

Mijnheer de Minister,

BETREFT : Turkse Koerden

De 9 jaar durende oorlog tussen het Turkse leger en de Koerden kostte reeds aan meer dan 10.000 mensen het leven.

De recente verklaringen van de Secretaris-generaal van de Koerdische Arbeiderspartij PKK die een staakt het vuren van de kant van de PKK aankondigde zijn bijgevoeg uiterst belangrijk met het oog op een redelijke oplossing van het Koerdische vraagstuk.

In dit verband zou ik de Minister vragen er bij de Turkse regering op aan te dringen om dit vredesverzoek van de PKK positief te evalueren. Zo zou gezorgd kunnen worden voor een duurzame oplossing van het Koerdische vraagstuk in Turkije.

In de hoop dat U aan dit verzoek tegemoet kunt komen, groet ik U met de meeste achting,

Nelly Maes
Senator

internationaal secretariaat

Brussel, 31 maart 1993.

KURDISTAN KOMITEE
De Heer Yado Roz
Olldon straat 14
1040 BRUSSEL

c/o emile vandervelde Instituut
grasmarkt 105 / bus 47
galerij agora
1000 brussel
tel. 02-512 17 07
fax. 02-511 31 31
DD/JS/IS/93.654

Geachte Heer Roz,

Ik heb uw brief van 29 maart j.l. m.b.t. het door de PKK afgekondigde staakt het vuren goed ontvangen.

Deze beslissing van de Secretaris Generaal van de PKK, de heer Abdullah Ocalan, is in overeenstemming met onze houding, die U overigens niet onbekend is, met name dat geweldplegingen en daden van terroristische aard op geen enkele wijze tot een duurzame oplossing en een vreedzame toekomst voor het Koerdische volk kunnen leiden.

Ik ben mij ten eerste bewust van het vaak gewelddadige repressieve optreden van de Turkse overheid, die roeds herhaaldelijk aan de kaak werden gesteld. Geweld met geweld blijven beantwoorden leidt echter tot nutteloos bloedvergieten en staat elk politiek overleg in de weg.

Velen hopen ongetwijfeld dat deze beslissing van de PKK positief beantwoord zal worden met het opstarten van een daadwerkelijke dialoog als resultaat.

Ik zal niet nalaten, daar waar mogelijk, de aandacht te vestigen op de mogelijkheden die deze daad creëert, en die naar mijn mening niet onbenut mogen blijven.

Tenslotte hoop ik dat we een periode van overleg, rust en geweldloosheid tegemoet gaan zodat verder bloedvergieten en groeiende haat kan vermeden worden.

Hoogachtend,

i.o.

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'Drijbooms', written over a horizontal line.

Dirk DRIJBOOMS,
Internationaal Secretaris S.P.

REPUBLIK ÖSTERREICH
DER PRÄSIDENT DES NATIONALRATES

Herrn
Parlamentspräsidenten
Hüsamettin CINDORUK

T.B.M.M. Baskani
ANKARA

Türkei

Wien, 1993-04-06
ai/ni

Sehr geehrter Herr Präsident,

ich verfolge seit Jahren die kurdische Frage in den Ländern des Mittleren Ostens und insbesondere in Ihrem Land mit großem Interesse und erinnere mich auch gerne an das Gespräch, das wir bei meinem Besuch in Ankara geführt haben. Deshalb habe ich auch das Angebot des Generalsekretärs der Arbeiterpartei Kurdistans, Abdullah Öcalan, für einen an keinerlei Bedingungen geknüpften Waffenstillstand für die Zeit vom 20. März bis 15. April mit Interesse zur Kenntnis genommen in der Hoffnung, daß dieses Angebot einen positiven Schritt in Richtung einer friedlichen Lösung der kurdischen Frage in Ihrem Land darstellt.

Es würde mich daher interessieren, wie Sie, sehr geehrter Herr Präsident, dieses Angebot beurteilen und ob es eine Chance darstellt, eine politische Lösung für die kurdische Frage zu finden und gewaltsame Auseinandersetzungen im Interesse der türkischen und der kurdischen Seite zu beenden.

Aus österreichischer Sicht gibt es großes Interesse an einer politischen Lösung des Konflikts, an verfassungsrechtlichen Sicherheiten für die kurdische Bevölkerung in der Türkei und an einem Ende des Blutvergießens und insbesondere an Stabilität in der Türkei.

Ich wäre Ihnen, sehr geehrter Herr Präsident, sehr verbunden, wenn Sie mich Ihre Einschätzung zu dieser Frage wissen lassen könnten.

Mit besten Grüßen

An das
Kurdistan Komitee e.V.
Hansaring 66

5000 Köln 1

Dr. Michael Paul
Fraktionsgeschäftsführer

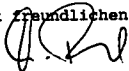
8000 München 85
Maximilianeum
Telefon: 089/41 28-715/794
Telefax: 089/41 28-792

7. April 1993
pa/pe Durchwahl: 309

Sehr geehrte Damen und Herren,

namens des Fraktionsvorsitzenden Prof. Dr. Jürgen Doeblin bedanke ich mich für Ihr Schreiben, das bei uns mit Datum 30. März 1993 eingegangen ist. Wir haben mit Interesse die Antwort auf den vom Europäischen Parlament am 1. Dezember 1992 gefaßten Beschluß gelesen, und sind mit dem Präsidenten des Europäischen Parlaments der Meinung, daß die kurdische Frage auf friedlicher Basis gelöst werden sollte.

Mit freundlichen Grüßen

Dr. Michael Paul

Institut kurde de Paris

**Fraktion
Bündnis 90
Grüne(AL)
UVF**

im Abgeordnetenhaus
von Berlin

Fraktion Bündnis 90/Grüne(AL) UVF
im Abgeordnetenhaus von Berlin
John-F.-Kennedy-Platz W 1000 Berlin 62

Kurdistan Komitee e. V. in der BRD
Hansaring 66
D-5000 Köln 1

Berlin, den 06. April 1993

Sehr geehrte Damen und Herren,

Die einseitige Verkündung eines Waffenstillstandes von Seiten des Herrn Abdullah Öcalan, des Vorsitzenden der PKK, haben wir, die Mitglieder der Fraktion Bündnis 90/Grüne(AL) im Abgeordnetenhaus von Berlin, mit Zustimmung aufgenommen. Es ist ein wichtiger Schritt in die richtige Richtung. Die türkische Regierung wird danach gezwungen sein, eine politischen Lösung der Kurden-Frage zu suchen, wofür wir immer eingetreten sind.

Die Gewalt darf nicht zum Mittel der politischen Auseinandersetzung werden, egal wer sie anwendet und von welcher Seite sie kommt.

Den Beweis ihrer Friedensbereitschaft hat die PKK nun geliefert. Wir hoffen gleichzeitig auf einen Dauerfrieden.

Nun ist jetzt die türkische Regierung aufgefordert, die Menschenrechte einzuhalten und die Kurden nicht mehr als Bürger zweiter Klasse zu behandeln. Das kurdische Volk hat ein Recht darauf, seine Sprache zu sprechen, seine Schulen zu öffnen, seine Kultur zu entfalten und seine eigenen Politiker zu wählen.

Unsere Aufgabe ist es, uns für die Verwirklichung dieser legitimen Rechte des kurdischen Volkes einzusetzen. Wir verfolgen diese für uns sehr wichtige Angelegenheit, die Kurden-Frage, mit großer Sorgfalt. Jede Organisation und jede Regierung, die ihre Konflikte mit friedlichen Mitteln zu lösen versucht, hat stets unsere Unterstützung.

Mit freundlichem Gruß

Wolfgang Wieland
(Fraktionsvorsitzender)

Ismail Hakki Köse
(Ausländerpolitischer Sprecher)

Bündnis 90
Die Grünen/Alternative Liste
Unabhängiger Frauen Verband

John-F.-Kennedy-Platz
W 1000 Berlin 62
Fax (030) 783 87 41
Telex (030) 184 406
Telefon (030) 783

Bankverbindung
Agrifor Sparkasse
Konto 09 90 01 40 10
BLZ 100 300 00

THE FINNISH
SOCIAL DEMOCRATIC
PARTY

Helsinki 12 April 1993

Chairman Erdal İnönü
Social Democratic Populist Party
Ankara, Turkey
Telefax (90 4) 230 3225 /230 3232

Dear Comrade,

On behalf of the Finnish Social Democratic Party I would like to appeal to you that your party in the Government would do all it can to respond positively to international appeals for a ceasefire in the Kurdish region and thus pave way for a political solution, negotiations and democratic settlement of the conflict, guaranteeing the legitimate rights of the Kurdish people.

Fraternal greetings!

Yours sincerely,

Antero Kekkonen
Vice-chair

Les Verts

Confédération Écologiste - Parti Écologiste

Gentilly, le 14 avril 1993

A MM. Turgut Ozal, président de la République
Suleyman Demirel, premier ministre
Erdal Inonu, vice-premier ministre
aux bons soins de l'ambassade de Turquie à Paris

Messieurs,

Les Verts sont profondément préoccupés par le conflit armé qui oppose depuis 1984 le Parti des Travailleurs du Kurdistan (PKK) à l'armée et aux forces de l'ordre turques.

Les Verts considèrent que cette situation de violence endémique, préjudiciable tant aux intérêts de la nation turque que de la nation kurde, ne peut que perdurer en l'absence de reconnaissance par l'Etat turc des droits nationaux du peuple kurde de Turquie — y compris de son droit à l'autodétermination.

Les Verts regrettent que les quelques prémisses d'un tel engagement observées en octobre 1991 (élection de 18 députés kurdes du HEP au Parlement turc, reconnaissance par M. Demirel du "fait kurde") n'aient abouti qu'à la persistance d'une politique de répression aveugle au mépris des droits de l'homme.

La proposition unilatérale par le PKK d'un cessez-le-feu au Kurdistan turc du 20 mars au 15 avril, et le respect effectif de ce cessez-le-feu offrent une occasion historique pour que la voie du dialogue se substitue à l'impasse de la violence.

A l'heure où ce cessez-le-feu va expirer, les Verts ont l'honneur de demander au gouvernement turc de manifester clairement sa volonté de préserver le cessez-le-feu et d'en négocier les modalités. Par delà l'étape nécessaire de l'arrêt des combats, ils demandent au gouvernement turc de ne rien négliger pour qu'un règlement politique durable, fondé sur la reconnaissance des droits nationaux du peuple kurde, ramène la paix au Kurdistan turc.

Nous vous prions d'agréer, Messieurs, l'expression de notre haute considération.

Les Verts

Secrétariat National : 50 rue Benoît Malon - 94250 GENTILLY.

☎ (1) 49 08 91 31 - Télécopie (1) 49 08 97 44 - Minitel 36.14 LES VERTS

Kurdistan-komitea Suomi-Finland
Lapinlahdenkatu 19 lh 38
00180 Helsinki

The unilateral cease-fire proclaimed by the PKK from 20th of March 1993 is to come to the end on 15th of April 1993. It is aiming to start a negotiation process and to find a peaceful solution to the burning Kurd issue.

The Left-Wing Alliance is supporting the continuation of the cease-fire and is strongly in favor of a peaceful solution in this problem. Furthermore it appeals to the Government of Turkey to take a positive attitude towards the unilaterally proclaimed cease-fire. Only through negotiations there is a genuine possibility to stop bloodshed and to gain lasting peace.

Helsinki April 15th, 1993

Matti Virjalainen
Party Secretary
Left-Wing Alliance

VASENNISTOLIITTO
VANSTERNORDS BUNDET

PAIKANRAITIO 5
00240 HELSINKI
Puh (00) 149 5100
TELEFAX
1901 48 3425
TELEX

JOHN A. TRAITED

Grüne Alternative

Grüne Alternative OÖ
Starhembergstraße 25
A - 4020 Linz
Fax 0 732 / 78 37 53
Tel. 0 732 / 78 26 76

An das
KURDISTAN-KOMITEE IN ÖSTERREICH

Linke Wienzeile 78
1060 Wien

Linz, am 19. April 1993.

Sehr geehrte Damen und Herren!

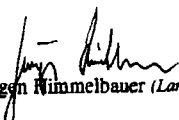
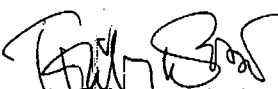
Die Grüne Alternative Oberösterreich begrüßt grundsätzlich alle Maßnahmen, die einer gewaltfreien Lösung von Konflikten auf der Grundlage der Demokratie, der gegenseitigen Achtung und der Wahrung der Menschenrechte dienen. Unter diesem Aspekt sehen wir auch die Ankündigung der Arbeiterpartei Kurdistans (PKK), die Kampfhandlungen - wenn auch nur befristet - einzustellen.

Wir appellieren an die Regierung der Türkischen Republik, ihrerseits die Chance eines friedlichen Prozesses zu nutzen, alle Kampfhandlungen unverzüglich einzustellen und die anstehenden Konflikte gewaltfrei und demokratisch zu lösen.

Wir fordern weiters die Österreichische Bundesregierung auf, eine friedliche Lösung der Kurden-Frage politisch und moralisch nach besten Kräften zu unterstützen. Politische, soziale und kulturelle Rechte müssen allen Menschen zugänglich sein, auch den innerhalb der Grenzen der Türkischen Republik lebenden Kurden.

Nicht zuletzt aus Gründen einer präventiven Flüchtlingspolitik, muß es im Interesse Österreichs liegen, alles zu unternehmen, damit nicht weiterhin Menschen gezwungen sind, aus politischen, sozialen oder kulturellen Gründen zu Flüchtlingen zu werden.

In Hoffnung auf eine friedliche und demokratische Zukunft aller kurdischen und türkischen Menschen, hochachtungsvoll,

Jürgen Himmelbauer (Landessprecher) und Günter Feußwasser (Migrationspolitik und Grundrechte).

RAV

Kurdistan-Komitee in der BRD e.V.
Postfach 10 10 88
Hansaring 88
5000 Köln 1

Geschäftsstelle:
3000 Hannover 1
Elternstraße 13
Tel. 0511/81 80 61
Fax 0511/81 37 69
Postcheckamt Hannover
Konto-Nr. 9004 - 301
BLZ 25010030

Wir sehen in dem einseitigen Waffenstillstand der Arbeiterpartei
Kurdistan (PKK) vom 20. März bis zum 15. April 1993 einen Schritt
hin zu einer friedlichen und politischen Lösung der Kurdistan-Frage.

Wir rufen die Türkische Republik auf, sich für eine friedliche
und politische Lösung einzusetzen.

Datum

20.4.1993

Name

Rainer Alués

Partei/Organisation

RAV-Vorstand

Adresse

S. J.

Unterschrift

[Handwritten Signature]

BUNDESMINISTERIUM

FÜR

AUSWÄRTIGE ANGELEGENHEITEN

Wien, am 20. April 1993

DVR: 0000060

GZ. 2225.19/600-I.7/93

Sehr geehrter Herr Dogan!

Ihr Schreiben vom 8.d.M. betreffend den von Seiten der PKK ausgerufenen Waffenstillstand gegenüber der Türkei habe ich per Telefax erhalten. Wie ich erfahre, haben Sie diese Frage auch bereits am 1. dieses Monats in der zuständigen politischen Sektion des Bundesministeriums für auswärtige Angelegenheiten besprochen, wobei Ihnen die österreichische Haltung dazu dargelegt wurde.

Auch ich kann nur wiederholen, daß jeder Schritt zu einer friedlichen Lösung der Kurdenfrage, wie sie Österreich seit langem befürwortet, zu begrüßen ist, und meiner Hoffnung Ausdruck geben, daß ein Dialog über die offenen Fragen mit der türkischen Regierung eingeleitet werden kann.

Mit freundlichen Grüßen

(Gesandter Dr. Niklaus Scherk)

Herrn
Seyfi Dogan
Kurdistan-Komitee in Österreich
W i e n

Parliamentary Human Rights Group
House of Commons London SW1

We were very pleased to note the cease fire which came into effect in the Kurdish region of Turkey on March 20, but we are concerned that as April 15 approaches, and the cease fire is due to end, no political initiatives have been taken to make it permanent, and to start a dialogue on long term solutions for the Kurdish people.

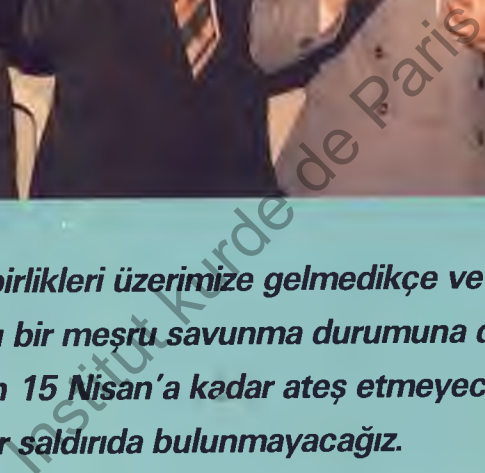
We now respectfully appeal to the Turkish Government and the PKK to refrain from any military action for a further month, in order to give time for the Turkish authorities to respond to the call for negotiations. We believe that political solutions which satisfy the aspirations of the Kurdish people are possible, and we assure the Turkish Government and the PKK that we will persuade our own Government to support any peaceful process on which they can agree.

Institut kurde des droits

Institut kurde de Paris

Institut kurde de Paris

Almanya	: 12,00 DM
Avusturya	: 90,00 S
Belçika	: 270,00 bfr
Danimarka	: 50,00 dkr
Fransa	: 40,00 ffr
Hollanda	: 13,00 hfl
İngiltere	: 6,00 £
İsveç	: 50,00 skr
İsviçre	: 12,00 sfr
Norveç	: 50,00 nkr

"Biz, ordu birlikleri üzerimize gelmedikçe ve çok zorunlu bir meşru savunma durumuna düşmedikçe, 20 Mart'tan 15 Nisan'a kadar ateş etmeyeceğiz, herhangi bir saldırıda bulunmayacağız. İster gösteriler sırasında olsun, ister bu süre dahilinde olsun, gelişecek saldırılar kesinlikle bizden kaynaklanmayacaktır. Böylelikle uluslararası, Türkiye ve Kürdistan kamuoyunun bir barışa imkan sunulması biçimindeki dileğine de karşılık vermeye çalışıyoruz. Olası bir siyasi çözüm yoluna kendimizi hazır tuttuğumuzu belirtmek istiyoruz."